

แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม

ลุ่มน้ำภาคใต้

ฝั่งตะวันตก

คณะกรรมการลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 4

ปี 2566

สารบัญ

สารบัญ	ก
สารบัญภาพประกอบ	ข
สารบัญตาราง	ซ
บทที่ 1 บทนำ	1-1
1.1 ความเป็นมา	1-1
1.2 วัตถุประสงค์	1-2
1.3 พื้นที่ศึกษา	1-3
1.4 ขอบเขตงานบริการวิชาการ	1-3
บทที่ 2 สภาพทั่วไปของกลุ่มน้ำ	2-1
2.1 สภาพทั่วไปของกลุ่มน้ำ	2-1
2.2 สถานการณ์การเกิดภาวะน้ำท่วมในพื้นที่กลุ่มน้ำ	2-49
บทที่ 3 การบูรณาการและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	3-1
3.1 ความหมายและประเภทของการเกิดภาวะน้ำท่วม	3-1
3.2 กฎหมาย ระเบียบ และนโยบายที่เกี่ยวข้อง	3-1
3.3 การบูรณาการแก้ไขปัญหาวิกฤตน้ำ	3-70
บทที่ 4 แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม	4-1
4.1 หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	4-1
4.2 งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน	4-2
4.3 การจัดเตรียมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม	4-14
4.4 การบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วม	4-23
4.5 ระบบเตือนภัยน้ำท่วม	4-28
4.6 การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ	4-34
4.7 เกณฑ์การพิจารณาสถานการณ์น้ำเตือนภัย และวิธีการระบายน้ำที่รวดเร็วและถูกต้องตามหลักวิชาการ	4-37
4.8 วิธีการกักเก็บน้ำเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป	4-123
4.9 การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่อาจได้รับภัยพิบัติจากน้ำท่วม	4-123
บทที่ 5 กลไกการขับเคลื่อนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมแบบบูรณาการ	5-1
5.1 กลไกการขับเคลื่อนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม	5-1
5.2 โครงสร้างองค์กรและองค์ประกอบ	5-2
5.3 แนวทางการขับเคลื่อนแบบบูรณาการ	5-8
5.4 การจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม	5-15
บทที่ 6 รูปแบบรายงานผล	6-1
6.1 กรณียังไม่เกิดภาวะน้ำท่วม	6-1
6.2 กรณีเกิดภาวะน้ำท่วม	6-3
บทที่ 7 บทสรุป	7-1
ภาคผนวก	।

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1-1 พื้นที่ศึกษาลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก	1-8
ภาพประกอบ 2-1 ขอบเขตจังหวัดในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก	2-2
ภาพประกอบ 2-2 สภาพลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำกระบือและลุ่มน้ำสาขาลองละอูน	2-9
ภาพประกอบ 2-3 สภาพลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนบน	2-10
ภาพประกอบ 2-4 สภาพลุ่มน้ำสาขาลองตะกั่วป่า และลุ่มน้ำสาขา	2-11
ภาพประกอบ 2-5 สภาพลุ่มน้ำสาขาเกาะภูเก็ต	2-12
ภาพประกอบ 2-6 สภาพลุ่มน้ำสาขาลองท่อม และลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 3	2-13
ภาพประกอบ 2-7 สภาพลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำตรัง	2-14
ภาพประกอบ 2-8 สภาพลุ่มน้ำสาขาลองปะเหลียน ลุ่มน้ำสาขาลองละงู ลุ่มน้ำสาขา คลองบ่าบัง และลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนล่าง	2-15
ภาพประกอบ 2-9 โครงสร้างเศรษฐกิจของพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก	2-17
ภาพประกอบ 2-10 ตำแหน่งที่ตั้งสถานีวัดน้ำท่าในพื้นที่ลุ่มน้ำและพื้นที่ใกล้เคียง	2-19
ภาพประกอบ 2-11 การผันแปรรายเดือนของสภาพภูมิอากาศของสถานีตรวจอากาศ	2-20
ภาพประกอบ 2-12 ตำแหน่งที่ตั้งสถานีวัดน้ำท่าในพื้นที่ลุ่มน้ำ และพื้นที่ใกล้เคียง	2-22
ภาพประกอบ 2-13 แสดงแฟกเตอร์ถ่วงน้ำหนักด้วยวิธีรูปเหลี่ยมอิสระ	2-24
ภาพประกอบ 2-14 แสดงเส้นชั้นน้ำฝนในบริเวณพื้นที่ศึกษา	2-25
ภาพประกอบ 2-15 การกระจายรายเดือนของปริมาณฝนในแต่ละลุ่มน้ำสาขาในพื้นที่ลุ่มน้ำ ชายฝั่งทะเลตะวันตก	2-26
ภาพประกอบ 2-16 แผนที่ตำแหน่งบ่อบาดาลในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก	2-28
ภาพประกอบ 2-17 แผนที่ศักยภาพการพัฒนาน้ำบาดาลของลุ่มน้ำ	2-32
ภาพประกอบ 2-18 พื้นที่คงสภาพป่าไม้ในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก ปี 2563	2-36
ภาพประกอบ 2-19 พื้นที่ป่าไม้ที่เสื่อมโทรมอันเกิดจากการใช้งานเป็นประโยชน์อื่น ๆ	2-37
ภาพประกอบ 2-20 พื้นที่ที่มีศักยภาพในการบริหารจัดการให้เป็นพื้นที่ต้นน้ำ	2-39
ภาพประกอบ 2-21 แสดงตำแหน่งจุดตรวจวัดคุณภาพน้ำ	2-42
ภาพประกอบ 2-22 พายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนที่เข้าสู่ประเทศไทยที่ส่งผลต่อลุ่มน้ำ (ช่วงวันที่ 11-20 เดือนตุลาคม)	2-50
ภาพประกอบ 2-23 พายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนที่เข้าสู่ประเทศไทยที่ส่งผลต่อลุ่มน้ำ (ช่วงวันที่ 21-31 เดือนตุลาคม)	2-51
ภาพประกอบ 2-24 พายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนที่เข้าสู่ประเทศไทยที่ส่งผลต่อลุ่มน้ำ (ช่วงวันที่ 1-10 เดือนพฤศจิกายน)	2-51

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

	หน้า
ภาพประกอบ 2-25 พายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนที่เข้าสู่ประเทศไทยที่ส่งผลต่อลุ่มน้ำ (ช่วงวันที่ 11-20 เดือนพฤศจิกายน)	2-52
ภาพประกอบ 2-26 พายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนที่เข้าสู่ประเทศไทยที่ส่งผลต่อลุ่มน้ำ (ช่วงวันที่ 21-30 เดือนพฤศจิกายน)	2-52
ภาพประกอบ 2-27 พายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนที่เข้าสู่ประเทศไทย ที่ส่งผลต่อลุ่มน้ำ (ช่วงเดือนธันวาคม)	2-53
ภาพประกอบ 2-28 แผนที่เสี่ยงน้ำท่วมซ้ำซากของลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก	2-63
ภาพประกอบ 3-1 แผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัย 1: ระดับเสี่ยงรุนแรง	3-73
ภาพประกอบ 3-2 แผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัย 2 : ระดับรุนแรง	3-73
ภาพประกอบ 3-3 แผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัย 3 : วิกฤติ	3-73
ภาพประกอบ 3-4 ความเชื่อมโยงและการประสานงานของหน่วยงานในระดับบัญชาการ ระดับอำนวยการ และระดับปฏิบัติการ	3-75
ภาพประกอบ 3-5 ความเชื่อมโยงและการประสานงานของหน่วยงานในระดับบัญชาการ ระดับอำนวยการ และระดับปฏิบัติการ	3-111
ภาพประกอบ 3-6 แผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัย 1: ระดับเสี่ยงรุนแรง	3-112
ภาพประกอบ 3-7 แผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัย 2 : ระดับรุนแรง	3-112
ภาพประกอบ 3-8 แผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัย 3 : วิกฤติ	3-113
ภาพประกอบ 4-1 แหล่งที่มาและวิธีการงบประมาณในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	4-3
ภาพประกอบ 4-2 แผนที่โครงการโดยใช้งบประมาณจากพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ 2566	4-11
ภาพประกอบ 4-3 แผนที่โครงการโดยใช้งบประมาณ (งบกลาง) ประจำปีงบประมาณ 2565	4-12
ภาพประกอบ 4-4 แผนที่โครงการโดยใช้งบประมาณ (งบกลาง) ประจำปีงบประมาณ 2564	4-13
ภาพประกอบ 4-5 พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมจากกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	4-15
ภาพประกอบ 4-6 พื้นที่น้ำท่วมจากกรมทรัพยากรน้ำ	4-16
ภาพประกอบ 4-7 พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมจากสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	4-17
ภาพประกอบ 4-8 พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมจากสำนักงานชลประทานที่ 14	4-18
ภาพประกอบ 4-9 พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมจังหวัดพังงาจากสำนักงานชลประทานที่ 15	4-19
ภาพประกอบ 4-10 พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมจังหวัดภูเก็ตจากสำนักงานชลประทานที่ 15	4-20
ภาพประกอบ 4-11 พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมจังหวัดกระบี่จากสำนักงานชลประทานที่ 15	4-21
ภาพประกอบ 4-12 กระบวนการ (Workflow) แสดงขั้นตอนการปฏิบัติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4-27

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

	หน้า
ภาพประกอบ 4-13 เว็บไซต์สถานการณ์น้ำประเทศไทย	4-28
ภาพประกอบ 4-14 EARLY WARNING SYSTEM	4-28
ภาพประกอบ 4-15 ตัวอย่างโครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด	4-36
ภาพประกอบ 4-16 แผนที่แสดงตำแหน่งเขื่อนและอ่างเก็บน้ำลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก	4-39
ภาพประกอบ 4-17 แผนที่แสดงตำแหน่งโทรมาตรอัตโนมัติตรวจวัดน้ำฝนและระดับน้ำ จังหวัดพังงา	4-40
ภาพประกอบ 4-18 แผนที่แสดงตำแหน่งโทรมาตรอัตโนมัติตรวจวัดน้ำฝนและระดับน้ำ จังหวัดตรัง	4-41
ภาพประกอบ 4-19 แผนที่แสดงตำแหน่งโทรมาตรอัตโนมัติตรวจวัดน้ำฝนและระดับน้ำ จังหวัดสตูล	4-42
ภาพประกอบ 4-20 แผนที่แสดงตำแหน่งโทรมาตรอัตโนมัติตรวจวัดน้ำฝนและระดับน้ำ จังหวัดภูเก็ต	4-43
ภาพประกอบ 4-21 แผนที่แสดงตำแหน่งโทรมาตรอัตโนมัติตรวจวัดน้ำฝนและระดับน้ำ จังหวัดระนอง	4-44
ภาพประกอบ 4-22 แผนที่แสดงตำแหน่งโทรมาตรอัตโนมัติตรวจวัดน้ำฝนและระดับน้ำ จังหวัดกระบี่	4-45
ภาพประกอบ 4-23 ผังการไหลของแม่น้ำสายสำคัญในจังหวัดตรัง	4-46
ภาพประกอบ 4-24 ผังการไหลของแม่น้ำสายสำคัญในจังหวัดกระบี่	4-47
ภาพประกอบ 4-25 ผังการไหลของแม่น้ำสายสำคัญในจังหวัดพังงา	4-48
ภาพประกอบ 4-26 ผังการไหลของแม่น้ำสายสำคัญในจังหวัดระนอง	4-49
ภาพประกอบ 4-27 ผังการไหลของแม่น้ำสายสำคัญในจังหวัดสตูล	4-50
ภาพประกอบ 4-28 ผังการไหลของแม่น้ำสายสำคัญในจังหวัดภูเก็ต	4-51
ภาพประกอบ 4-29 โซนปริมาตรเก็บกักของอ่างเก็บน้ำ	4-52
ภาพประกอบ 4-30 โค้งบริหารจัดการการอ่างเก็บน้ำหาดส้มแป้น จังหวัดระนอง	4-55
ภาพประกอบ 4-31 โค้งบริหารจัดการการอ่างเก็บน้ำบางวาด จังหวัดภูเก็ต	4-56
ภาพประกอบ 4-32 โค้งบริหารจัดการการอ่างเก็บน้ำบางเหนียวดำ จังหวัดภูเก็ต	4-57
ภาพประกอบ 4-33 โค้งบริหารจัดการการอ่างเก็บน้ำห้วยน้ำเขียว จังหวัดกระบี่	4-58
ภาพประกอบ 4-34 โค้งบริหารจัดการการอ่างเก็บน้ำห้วยน้ำคลองแห้ง จังหวัดกระบี่	4-59
ภาพประกอบ 4-35 โค้งบริหารจัดการการอ่างเก็บน้ำห้วยน้ำคลองท่าจั่ว จังหวัดตรัง	4-60
ภาพประกอบ 4-36 โค้งบริหารจัดการการอ่างเก็บน้ำห้วยน้ำคลองพุดเตย จังหวัดตรัง	4-61

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

	หน้า
ภาพประกอบ 4-37 ปริมาณน้ำฝนที่ใช้เป็นตัวแปรในการพิจารณาระดับการเกิดภัยน้ำท่วม	4-63
ภาพประกอบ 4-38 ปริมาณน้ำท่าที่ใช้เป็นตัวแปรในการพิจารณาระดับการเกิดภัยน้ำท่วม	4-66
ภาพประกอบ 4-39 ระดับน้ำที่ใช้เป็นตัวแปรในการพิจารณาระดับเสี่ยงภัยน้ำท่วม ที่สถานี X.188A	4-75
ภาพประกอบ 4-40 ระดับน้ำที่ใช้เป็นตัวแปรในการพิจารณาระดับเสี่ยงภัยน้ำท่วม ที่สถานี X.196	4-76
ภาพประกอบ 4-41 ระดับน้ำที่ใช้เป็นตัวแปรในการพิจารณาระดับเสี่ยงภัยน้ำท่วม ที่สถานี X.190A	4-77
ภาพประกอบ 4-42 ระดับน้ำที่ใช้เป็นตัวแปรในการพิจารณาระดับเสี่ยงภัยน้ำท่วม ที่สถานี X.191	4-78
ภาพประกอบ 4-43 ระดับน้ำที่ใช้เป็นตัวแปรในการพิจารณาระดับเสี่ยงภัยน้ำท่วม ที่สถานี X.56	4-79
ภาพประกอบ 4-44 ระดับน้ำที่ใช้เป็นตัวแปรในการพิจารณาระดับเสี่ยงภัยน้ำท่วม ที่สถานี X.228	4-80
ภาพประกอบ 4-45 ระดับน้ำที่ใช้เป็นตัวแปรในการพิจารณาระดับเสี่ยงภัยน้ำท่วม ที่สถานี X.234	4-81
ภาพประกอบ 4-46 ระดับน้ำที่ใช้เป็นตัวแปรในการพิจารณาระดับเสี่ยงภัยน้ำท่วม ที่สถานี X.139A	4-82
ภาพประกอบ 4-47 ระดับน้ำที่ใช้เป็นตัวแปรในการพิจารณาระดับเสี่ยงภัยน้ำท่วม ที่สถานี X.236	4-83
ภาพประกอบ 4-48 ระดับน้ำที่ใช้เป็นตัวแปรในการพิจารณาระดับเสี่ยงภัยน้ำท่วม ที่สถานี X.150	4-84
ภาพประกอบ 4-49 แผนที่แสดงสถานีเฝ้าระวังและเตือนภัย อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต	4-86
ภาพประกอบ 4-50 ปริมาณน้ำเฉลี่ยรายวัน สถานี X.190A	4-87
ภาพประกอบ 4-51 ปริมาณน้ำเฉลี่ยรายวัน สถานี X.191	4-88
ภาพประกอบ 4-52 กราฟแสดงความสัมพันธ์ของระดับน้ำและระยะเวลาการเคลื่อนตัวของน้ำ ระหว่างสถานี X.190A กับสถานี X.191 คลองบางใหญ่ จังหวัดภูเก็ต	4-89
ภาพประกอบ 4-53 แผนที่แสดงสถานีเฝ้าระวังและเตือนภัย อำเภอดงตาล จังหวัดพังงา	4-90
ภาพประกอบ 4-54 กราฟแสดงความสัมพันธ์ของระดับน้ำและระยะเวลาการเคลื่อนตัวของน้ำ ระหว่างสถานี X.188 กับสถานี X.186 คลองตะกั่วป่า จังหวัดพังงา	4-92

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

	หน้า
ภาพประกอบ 4-55 ปริมาณน้ำเฉลี่ยรายวัน สถานี X.186	4-93
ภาพประกอบ 4-56 ปริมาณน้ำเฉลี่ยรายวัน สถานี X.188A	4-93
ภาพประกอบ 4-57 แผนที่แสดงสถานีเฝ้าระวังและเตือนภัย อำเภอเมือง จังหวัดตรัง	4-95
ภาพประกอบ 4-58 กราฟแสดงความสัมพันธ์ของระดับน้ำและระยะเวลาการเคลื่อนตัวของน้ำ	4-97
ภาพประกอบ 4-59 ปริมาณน้ำเฉลี่ยรายวัน สถานี X.56	4-97
ภาพประกอบ 4-60 ปริมาณน้ำเฉลี่ยรายวัน สถานี X.236	4-98
ภาพประกอบ 4-61 แผนที่แสดงสถานีเฝ้าระวังและเตือนภัย อำเภอปะเหลียน จังหวัดสตูล	4-99
ภาพประกอบ 4-62 กราฟแสดงความสัมพันธ์ของระดับน้ำและระยะเวลาการเคลื่อนตัวของน้ำ ระหว่างสถานี X.139A กับสถานี X.236 คลองปะเหลียน จังหวัดตรัง	4-101
ภาพประกอบ 4-63 ปริมาณน้ำเฉลี่ยรายวัน สถานี X.139A	4-101
ภาพประกอบ 4-64 ปริมาณน้ำเฉลี่ยรายวัน สถานี X.236	4-102
ภาพประกอบ 4-65 แผนที่แสดงสถานีเฝ้าระวังและเตือนภัย อำเภอละงู จังหวัดสตูล	4-103
ภาพประกอบ 4-66 กราฟแสดงความสัมพันธ์ของระดับน้ำและระยะเวลาการเคลื่อนตัวของน้ำ	4-105
ภาพประกอบ 4-67 ปริมาณน้ำเฉลี่ยรายวัน สถานี X.150	4-106
ภาพประกอบ 4-68 แผนที่แสดงสถานีเฝ้าระวังและเตือนภัย อำเภอเมือง จังหวัดสตูล	4-107
ภาพประกอบ 4-69 กราฟแสดงความสัมพันธ์ของระดับน้ำและระยะเวลาการเคลื่อนตัวของน้ำ ระหว่างสถานี X.281 ฝายคลองดุน กับสถานี X.279 คลองดุน จังหวัดสตูล	4-109
ภาพประกอบ 4-70 ปริมาณน้ำเฉลี่ยรายวัน สถานี X.279	4-110
ภาพประกอบ 4-71 แผนที่แสดงสถานีเฝ้าระวังและเตือนภัย อำเภอเมือง จังหวัดสตูล	4-111
ภาพประกอบ 4-72 กราฟแสดงความสัมพันธ์ของระดับน้ำและระยะเวลาการเคลื่อนตัวของน้ำ ระหว่างสถานี X.281 ฝายคลองดุน กับสถานี X.239 คลองดุน จังหวัดสตูล	4-113
ภาพประกอบ 4-73 เกณฑ์การเฝ้าระวังน้ำท่วมคลองละงู	4-115
ภาพประกอบ 4-74 เกณฑ์การเฝ้าระวังน้ำท่วมคลองดุน	4-116

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

	หน้า
ภาพประกอบ 4-75 เกณฑ์การเฝ้าระวังน้ำท่วมแม่น้ำตรัง	4-117
ภาพประกอบ 4-76 เกณฑ์การเฝ้าระวังน้ำท่วมคลองปะเหลียน	4-118
ภาพประกอบ 4-77 เกณฑ์การเฝ้าระวังน้ำท่วมคลองบางใหญ่	4-119
ภาพประกอบ 4-78 เกณฑ์การเฝ้าระวังน้ำท่วมคลองตะกั่วป่า	4-120
ภาพประกอบ 4-79 เกณฑ์การเฝ้าระวังน้ำท่วมแม่น้ำกระบือ	4-121
ภาพประกอบ 4-80 เกณฑ์การเฝ้าระวังน้ำท่วมคลองละอุ่น	4-122
ภาพประกอบ 5-1 การจัดการเพื่อลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยด้านทรัพยากรน้ำที่เพิ่ม ประสิทธิภาพขึ้นโดย สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	5-10
ภาพประกอบ 5-2 การเปรียบเทียบระดับการจัดการสาธารณภัยด้านทรัพยากรน้ำ ระหว่าง สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และ กระทรวงมหาดไทย	5-14
ภาพประกอบ 5-3 ความเชื่อมโยงและการประสานงานเพื่อจัดการสาธารณภัยด้านทรัพยากรน้ำ	5-15
ภาพประกอบ 5-4 12 มาตรการรับมือฤดูฝน ปี 2566	5-16
ภาพประกอบ 6-1 ตัวอย่างการรายงานผล กรณียังไม่เกิดภาวะภัย	6-2
ภาพประกอบ 6-2 ตัวอย่างการรายงานผล กรณีเกิดภาวะภัยน้ำท่วม	6-4
ภาพประกอบ 7-1 การประชุมรับฟังความคิดเห็น	7-3

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 2-1 ประชากรและขนาดประชากรในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก	2-16
ตาราง 2-2 เปรียบเทียบภาพรวมเศรษฐกิจของลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก	2-17
ตาราง 2-3 สถานีตรวจอากาศในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก	2-18
ตาราง 2-4 สถานีวัดน้ำท่าในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก และลุ่มน้ำใกล้เคียง	2-21
ตาราง 2-5 สถานีวัดน้ำฝนในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก และลุ่มน้ำใกล้เคียง	2-23
ตาราง 2-6 จำนวนบ่อบาดาลแยกตามลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันตก	2-27
ตาราง 2-7 สรุปพื้นที่การจำแนกศักยภาพการพัฒนาบ่อน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ประโยชน์โดยไม่ส่งผลกระทบต่อแหล่งน้ำบาดาลในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก	2-29
ตาราง 2-8 ศักยภาพการพัฒนาบ่อน้ำบาดาลแยกตามลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันตก	2-30
ตาราง 2-9 ศักยภาพน้ำบาดาลที่สามารถพัฒนาได้ในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก	2-31
ตาราง 2-10 ขนาดพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าต้นน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก	2-33
ตาราง 2-11 ขนาดพื้นที่ป่าไม้ที่เสื่อมโทรมอันเกิดจากการใช้งานเป็นประโยชน์อื่น ๆ	2-35
ตาราง 2-12 ขนาดพื้นที่ที่มีศักยภาพในการบริหารจัดการให้เป็นพื้นที่ต้นน้ำ	2-38
ตาราง 2-13 สถานภาพโครงการในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก	2-44
ตาราง 2-14 รายชื่อโครงการ (อ่างเก็บน้ำ ฝาย ประตูระบายน้ำ) ที่มีแบบเพื่อการก่อสร้างแล้ว ในลุ่มน้ำ	2-44
ตาราง 2-15 ปริมาณความต้องการใช้น้ำในปัจจุบันของกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของแต่ละลุ่มน้ำสาขา	2-48
ตาราง 2-16 ปริมาณความต้องการใช้น้ำในอนาคต 20 ปี ของกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของแต่ละลุ่มน้ำ	2-49
ตาราง 2-17 พื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากของลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก ปีพ.ศ.2562	2-59
ตาราง 3-1 ความสอดคล้องระหว่างระดับภัยพิภพน้ำของ สทช. กับ กระทรวงมหาดไทย	3-71
ตาราง 3-2 โครงสร้างองค์กรในการบัญชาการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	3-72
ตาราง 3-3 แนวทางการบูรณาการและแผนปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือขณะเกิดเหตุ	3-89
ตาราง 3-4 การบูรณาการระหว่างศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจและหน่วยงานต่าง ๆ ในระหว่างเกิดเหตุ	3-105
ตาราง 4-1 หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน	4-1
ตาราง 4-2 งบประมาณรายจ่ายประจำปี	4-3
ตาราง 4-3 แหล่งงบประมาณมาใช้ในการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (งบกลาง)	4-7
ตาราง 4-4 งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรแยกตามหน่วยงาน	4-10

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตาราง 4-5 ข้อมูลบ่งชี้การเกิดภาวะน้ำท่วม	4-22
ตาราง 4-6 สถานีโทรมาตรในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตกโดยสถาบันสารสนเทศ ทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน)	4-29
ตาราง 4-7 สถานีโทรมาตรในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตกโดยกรมชลประทาน	4-30
ตาราง 4-8 สถานีโทรมาตรในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตกโดยกรมทรัพยากรน้ำ	4-31
ตาราง 4-9 หลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำด้วย Reservoir Operation Rule Curves ของกรมชลประทาน	4-52
ตาราง 4-10 ข้อมูลบ่งชี้การเกิดภาวะน้ำท่วม	4-62
ตาราง 4-11 ข้อมูลปริมาณฝนที่ใช้วิเคราะห์ที่เป็นสถานีดัชนี	4-62
ตาราง 4-12 ปริมาณฝนและปริมาณน้ำท่าที่ใช้ในการวิเคราะห์	4-66
ตาราง 4-13 ข้อมูลสถิติปริมาณน้ำ	4-74
ตาราง 4-14 การคาดการณ์ค่าระดับน้ำล่องหน้า โดยใช้ความสัมพันธ์ของข้อมูลระดับน้ำและ ระยะเวลาของสถานี X.190A และสถานี X.191	4-86
ตาราง 4-15 การคาดการณ์ค่าระดับน้ำล่องหน้า โดยใช้ความสัมพันธ์ของข้อมูลระดับน้ำและ ระยะเวลาของสถานี X.188A และสถานี X.186	4-90
ตาราง 4-16 การคาดการณ์ค่าระดับน้ำล่องหน้า โดยใช้ความสัมพันธ์ของข้อมูลระดับน้ำและ ระยะเวลาของสถานี X.233 และสถานี X.56	4-95
ตาราง 4-17 การคาดการณ์ค่าระดับน้ำล่องหน้า โดยใช้ความสัมพันธ์ของข้อมูลระดับน้ำและ ระยะเวลาของสถานี X.139A และสถานี X.236	4-100
ตาราง 4-18 การคาดการณ์ค่าระดับน้ำล่องหน้า โดยใช้ความสัมพันธ์ของข้อมูลระดับน้ำและ ระยะเวลาของสถานี X.150 และสถานี X.231A	4-104
ตาราง 4-19 การคาดการณ์ค่าระดับน้ำล่องหน้า โดยใช้ความสัมพันธ์ของข้อมูลระดับน้ำและ ระยะเวลาของสถานี X.281 และสถานี X.279	4-108
ตาราง 4-20 การคาดการณ์ค่าระดับน้ำล่องหน้า โดยใช้ความสัมพันธ์ของข้อมูลระดับน้ำและ ระยะเวลาของสถานี X.281 และสถานี X.239	4-112
ตาราง 5-1 หน้าที่และอำนาจตามกฎหมายที่สามารถบูรณาการร่วมกันได้เพื่อลดความเสี่ยง จากภาวะน้ำท่วม	5-11
ตาราง 5-2 แนวทางปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในมาตรการรับมือฤดูฝน	5-17

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา

ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 มาตรา 35 (2) คณะกรรมการลุ่มน้ำมีหน้าที่และอำนาจ จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม เสนอคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ) เพื่อให้ความเห็นชอบ มาตรา 61 ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งขึ้นไว้เป็นการล่วงหน้า โดยให้จัดทำเป็นแผนเพื่อเตรียมการรองรับทั้งกรณีปกติซึ่งสามารถคาดหมายได้ว่าจะเกิดภาวะน้ำแล้งในระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่งเป็นประจำ และกรณีที่เกิดภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง

แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง ตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (1) หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน
- (2) งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ
- (3) การจัดเตรียมข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง
- (4) การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ
- (5) วิธีการควบคุมการใช้น้ำในพื้นที่
- (6) การหาแหล่งน้ำทดแทนและการขนส่งน้ำจากแหล่งน้ำทดแทนมายังพื้นที่ซึ่งเกิดภาวะน้ำแล้ง
- (7) การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับ

ผลกระทบจากภาวะน้ำแล้ง

มาตรา 64 ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมขึ้นไว้เป็นการล่วงหน้าโดยให้จัดทำเป็นแผนเพื่อเตรียมการรองรับทั้งกรณีปกติซึ่งสามารถคาดหมายได้ว่าจะเกิดภาวะน้ำท่วมในระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่งเป็นประจำ และกรณีฉุกเฉินที่มีน้ำท่วมเกิดขึ้นโดยฉับพลัน โดยในการจัดทำแผนต้องพิจารณาถึงสภาพแวดล้อม ผังน้ำ ระบบนิเวศ และความหลากหลาย ทางชีวภาพของพื้นที่นั้นประกอบด้วย

แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (1) หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน
- (2) งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ
- (3) การจัดเตรียมข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
- (4) การบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วม
- (5) การจัดทำระบบเตือนภัยน้ำท่วม
- (6) การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ
- (7) วิธีการระบายน้ำที่รวดเร็วและถูกต้องตามหลักวิชาการให้น้ำระบายไปตามแนวทางที่กำหนด

(8) วิธีการกักเก็บน้ำเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

(9) การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่อาจได้รับ
ภัยพิบัติจากน้ำท่วม

มาตรา 61 วรรคสอง และมาตรา 64 วรรคสอง กำหนดให้ในการจัดทำแผนป้องกัน
และแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ให้มีการบูรณาการร่วมกับแผนการ
ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นจาก
หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และประชาชนในเขตลุ่มน้ำตามความ
เหมาะสม

ซึ่งทางสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 4 ได้ว่าจ้างมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย คณะวิศวกรรมศาสตร์ ดำเนินการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผน
ป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม โดยนำข้อมูลจากเล่มรายงานโครงการจัดทำผังน้ำ ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่ง
ตะวันตก จึงจำเป็นต้องนำผลการศึกษาที่ได้จากรายงานฉบับดังกล่าวมาทำการทบทวนดำเนินการ
จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ให้มีความสมบูรณ์
มากยิ่งขึ้นและขอความคิดเห็นจากผู้ใช้งานจริง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในพื้นลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก
เพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องทราบและนำแผน
ดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติ และเพื่อเป็นกรอบเบื้องต้นในการกำกับและติดตามของคณะกรรมการลุ่มน้ำ
ภาคใต้ฝั่งตะวันตกต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

(1) เพื่อทบทวนจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไข
ภาวะน้ำท่วมในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตกตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำพ.ศ. 2561 มาตรา
61 และ มาตรา 64 ให้สอดคล้องกับบริบทลุ่มน้ำและองค์ประกอบในการบริหารจัดการน้ำ

(2) เพื่อนำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตกให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องทราบและนำไปสู่การปฏิบัติ

(3) เพื่อให้คณะกรรมการลุ่มน้ำใช้แผนดังกล่าวเป็นกรอบในการติดตามการดำเนินการ
ให้เป็นไปตามแผน

1.3 พื้นที่ศึกษา

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษา ขอบเขตพื้นที่ศึกษาต้องครอบคลุมพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดลุ่มน้ำ พ.ศ. 2564 (วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2564) ดังภาพประกอบ 1-1

1.4 ขอบเขตงานบริการวิชาการ

โดยการนำข้อมูลโครงการจัดทำผังน้ำ ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตกมาศึกษาเพื่อทบทวน “แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก” และ “แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก” เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตกศึกษาทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตกดังนี้ ศึกษาทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก ดังนี้

(1) ศึกษาทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก ดังนี้

- 1) ทบทวนรายงานการศึกษาในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง ต้องมีรายละเอียด (ร่าง) แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งปี 2565
- 2) รวบรวม/ทบทวนข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อใช้จัดแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง อย่างน้อยต้องมีรายละเอียดดังนี้
 - ข้อมูลสภาพลุ่มน้ำ ได้แก่ ที่ตั้งและอาณาเขต ประชากร เขตการปกครอง ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิอากาศ ข้อมูลด้านต้นทุนน้ำ (น้ำฝน น้ำท่า น้ำบาดาล ฯลฯ) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ (แหล่งน้ำ/อ่างเก็บน้ำ อาคารบังคับน้ำที่สำคัญ) ความต้องการใช้น้ำ ฯลฯ
 - สถานการณ์สภาวะน้ำแล้งและปัญหาคุณภาพน้ำที่เกิดขึ้น สาเหตุของการเกิดสภาวะน้ำแล้ง สภาพความเสียหายจากสภาวะน้ำแล้ง สถิติการประสบสภาวะน้ำแล้งที่ผ่านมา พื้นที่เสี่ยงเกิดสภาวะน้ำแล้งหรือมีปัญหาคูณภาพน้ำ เป็นต้น
 - ปฏิทินการบริหารจัดการน้ำซึ่งเป็นแผนบริหารจัดการที่เชื่อมโยงจากแผนระดับประเทศถ่ายทอดลงสู่ระดับลุ่มน้ำ
- 3) รวบรวมการบูรณาการตามหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเชื่อมโยงกฎหมายพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศ ข้อกำหนด ข้อบัญญัติต่างๆ รวมถึงแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งอย่างบูรณาการ อย่างน้อยต้องมีรายละเอียดดังนี้
 - ความหมายและประเภทของการเกิดภาวะน้ำแล้ง ได้แก่ ความหมายของภาวะน้ำแล้ง ประเภทหรือความรุนแรงของการเกิดภาวะน้ำแล้งตามสภาพของลุ่มน้ำ

- กฎหมาย ระเบียบ และนโยบายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการปัญหาน้ำแล้งของไทย กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำแล้งของไทย
 - การบูรณาการการแก้ไขปัญหาน้ำแล้ง ได้แก่ การจัดตั้งองค์กรหรือคณะทำงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำแล้ง แนวทางการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในการแก้ไขปัญหาด้านน้ำตาม พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 และแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฯ พ.ศ. 2564-2570 แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง แนวทางปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภาคประชาสังคม เอกชนและองค์กรการกุศล และองค์กรระหว่างประเทศ (หากมี)
- 4) ทบทวน การจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง องค์ประกอบตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 โดยมีรายละเอียดดังนี้
- หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน ดำเนินการเตรียมความพร้อมก่อนเกิด ระหว่างเกิด และหลังเกิดภาวะน้ำแล้ง
 - งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ ระบุงบประมาณและแหล่งที่มาของงบประมาณที่สามารถนำมาใช้ดำเนินการในแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำแล้ง
 - การจัดเตรียมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำแล้ง ข้อมูลในระดับพื้นที่ (ลุ่มน้ำย่อย จังหวัด อำเภอ) เช่น ข้อมูลด้านต้นทุนน้ำ (น้ำฝน น้ำท่า น้ำบาดาล ฯลฯ) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ (แหล่งน้ำ/อ่างเก็บน้ำ อาคารบังคับน้ำที่สำคัญ) ความต้องการใช้น้ำ เป็นต้น
 - แนวทางการเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ เช่น การแจ้งหรือเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัย ได้รับทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภาวะน้ำแล้งอย่างถูกต้อง เพียงพอ และเหมาะสม
 - การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่อาจได้รับภัยพิบัติจากน้ำแล้ง ตั้งแต่ก่อนเกิด ระหว่างเกิด และหลังเกิดภาวะน้ำแล้ง
- 5) ทบทวนแนวทางการขับเคลื่อนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนแผนฯ ดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติได้ อย่างน้อยต้องมีรายละเอียดดังนี้
- กลไกการขับเคลื่อนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง ได้แก่ การจัดตั้งองค์กร การอำนวยการ การปฏิบัติการ โครงสร้างองค์กรและองค์ประกอบ (ระดับนโยบาย ระดับบัญชาการ ระดับอำนวยการ ระดับปฏิบัติการ ระดับพื้นที่ลุ่มน้ำ)

- แนวทางการขับเคลื่อนแบบบูรณาการ ได้แก่ (การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการสาธารณสุขด้านน้ำ ระดับการจัดการภาวะน้ำแล้ง ความเชื่อมโยงและการประสานการปฏิบัติ)
 - การจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ได้แก่ ลักษณะของแผนปฏิบัติการ การจัดทำแผนปฏิบัติการก่อนฤดูแล้ง การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ การดำเนินการหลังฤดูแล้ง
- (2) แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก ดังนี้
- 1) ทบทวนรายงานการศึกษาในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง ต้องมีรายละเอียด (ร่าง) แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมปี 2565
 - 2) รวบรวม/ทบทวนข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อใช้จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม มีรายละเอียดดังนี้
 - ข้อมูลสภาพลุ่มน้ำ ได้แก่ ที่ตั้งและอาณาเขต ประชากร เขตการปกครอง ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิอากาศ ลักษณะทางอุตุ-อุทกวิทยา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ ฯลฯ
 - สถานการณ์อุทกภัยที่เกิดขึ้น เช่น สาเหตุของการเกิดอุทกภัย สภาพความเสียหายจากสภาวะน้ำท่วม สถิติการประสบอุทกภัยที่ผ่านมาและพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย เป็นต้น
 - 3) รวบรวมการบูรณาการตามหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเชื่อมโยงกฎหมายข้อกำหนด ข้อบัญญัติต่างๆ รวมถึงแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมอย่างบูรณาการอย่างน้อยต้องมีรายละเอียดดังนี้
 - ความหมายและประเภทของการเกิดภาวะน้ำท่วม ได้แก่ ความหมายของภาวะน้ำท่วม ประเภทหรือความรุนแรงของการเกิดภาวะน้ำท่วมตามสภาพของกลุ่มน้ำ
 - กฎหมาย ระเบียบ และนโยบายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการปัญหาน้ำท่วมของไทย กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำท่วมของไทย
 - การบูรณาการการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม ได้แก่ การจัดตั้งองค์กรหรือคณะทำงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม (ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ ศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจ กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ ฯลฯ) แนวทางการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในการแก้ไขปัญหาด้านน้ำตาม พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำฯ พ.ศ. 2561 และ แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฯ

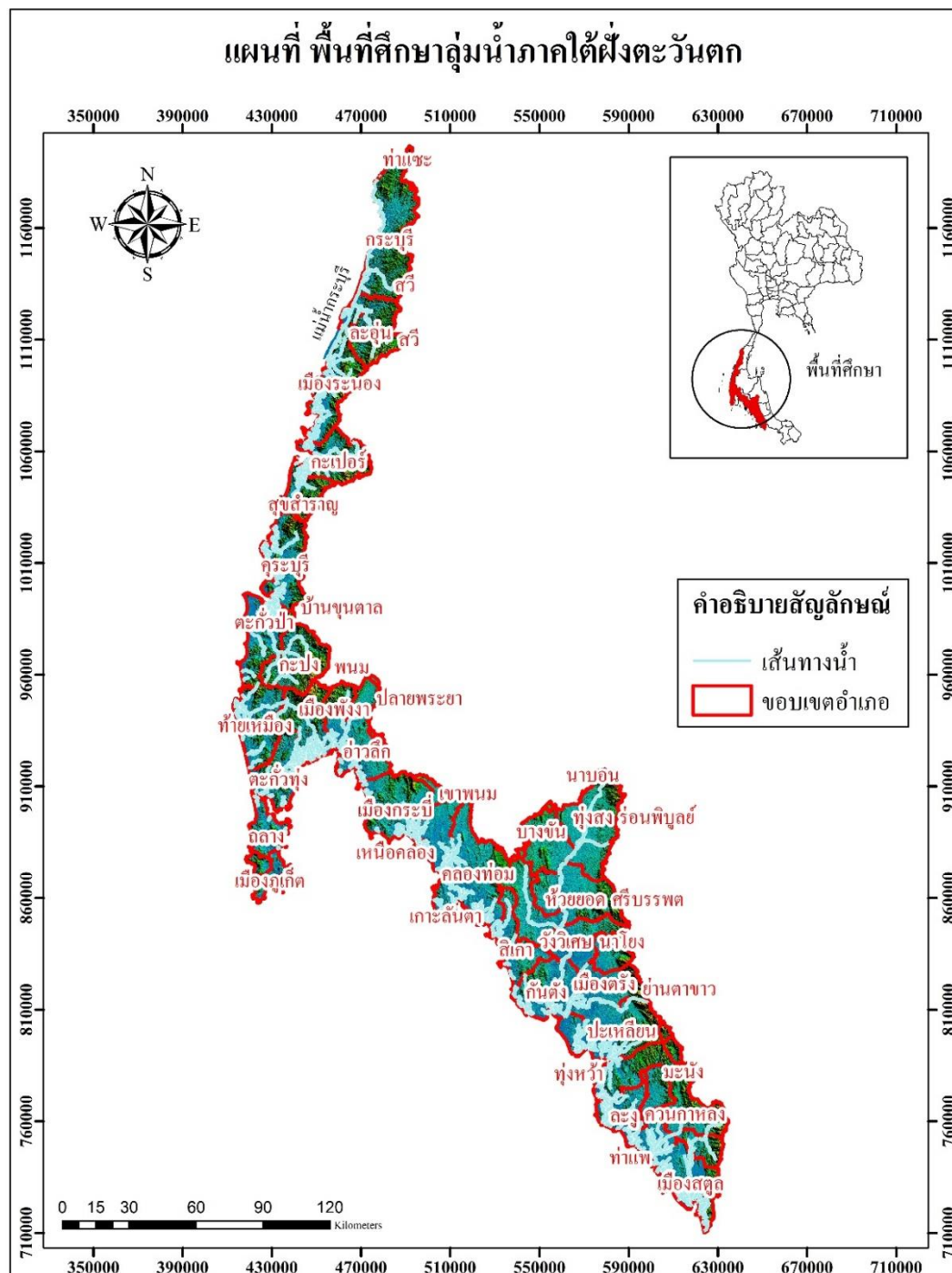
พ.ศ. 2564-2570 แนวทางการบูรณาการต่อปัญหาด้านน้ำในบริบทด้านปริมาณ และคุณภาพน้ำ แนวทางปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการ ปัญหาน้ำท่วม

- 4) ทบทวน จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม องค์ประกอบต้องครบถ้วน ตาม พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 โดยมีรายละเอียดดังนี้
- หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน ดำเนินการเตรียมความพร้อมก่อนเกิด ระหว่างเกิด และหลังเกิดภาวะน้ำท่วม
 - งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ ระบุงบประมาณ แหล่งที่มาของ งบประมาณที่สามารถนำมาใช้ดำเนินการในแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม
 - การจัดเตรียมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม เช่น พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วม พื้นที่ทางน้ำหลาก/พื้นที่น้ำนอง/พื้นที่ลุ่มต่ำ (กรณีมีการศึกษาจัดทำผังน้ำ) ข้อมูลบ่งชี้การเกิดภาวะน้ำท่วมและตำแหน่งสถานี ตรวจวัดข้อมูล (น้ำฝน น้ำท่า น้ำในอ่างเก็บน้ำ)
 - การบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วม เช่น ประสานและ บูรณาการข้อมูล โดยร่วมกับกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ คณะกรรมการลุ่มน้ำใน เขตลุ่มน้ำ และหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุนตามแผน ป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมในเขตลุ่มน้ำ การประเมินความเสี่ยง จัดทำ มาตรการป้องกันและลดผลกระทบ เตรียมความพร้อมในการเผชิญสถานการณ์ และเยียวยาผู้ประสบภัยจากภาวะน้ำท่วม แนวทางส่งเสริม สนับสนุนและเปิด โอกาสให้ภาคเอกชน ประชาชน และชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วม ทั้งนี้ที่ปรึกษาต้องกำหนดพื้นที่ เสี่ยงสูงหรืออาจเกิดผลกระทบรุนแรงโดยต้องเสนอแนวทางและกระบวนการ บริหารจัดการน้ำท่วมในกรณีฉุกเฉินที่มีน้ำท่วมเกิดขึ้นโดยฉับพลัน โดยคำนึงถึง ผลกระทบของกลุ่มน้ำข้างเคียง
 - แนวทางการเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ เช่น การแจ้งหรือเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และ ประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัย ได้รับทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภาวะน้ำท่วมอย่าง ถูกต้อง เพียงพอ และเหมาะสม
 - การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่อาจ ได้รับภัยพิบัติจากน้ำท่วม ตั้งแต่ก่อนเกิด ระหว่างเกิด และหลังเกิดภาวะน้ำท่วม

5) รวบรวม ทบทวนแนวทางการขับเคลื่อนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนแผนดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติได้ อย่างน้อยต้องมีรายละเอียดดังนี้

- กลไกการขับเคลื่อนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ได้แก่ การจัดตั้งองค์กร การอำนวยการ การปฏิบัติการ โครงสร้างองค์กรและองค์ประกอบ (ระดับนโยบาย ระดับบัญชาการ ระดับอำนวยการ ระดับปฏิบัติการ ระดับพื้นที่ลุ่มน้ำ)
- แนวทางการขับเคลื่อนแบบบูรณาการ ได้แก่ (การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยด้านน้ำ ระดับการจัดการภาวะน้ำท่วม ความเชื่อมโยงและการประสานการปฏิบัติ)
- การจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ได้แก่ ลักษณะของแผนปฏิบัติการ การจัดทำแผนปฏิบัติการก่อนฤดูฝน การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ การดำเนินการหลังฤดูฝน

(3) การมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็น โดยจัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานของรัฐองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนในเขตลุ่มน้ำ ให้จัดรับฟังความคิดเห็นโดยมีผู้เข้าร่วมอย่างน้อย 40 คน

ภาพประกอบ 1-1 พื้นที่ศึกษาลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

บทที่ 2

สภาพทั่วไปของกลุ่มน้ำ

2.1 สภาพทั่วไปของกลุ่มน้ำ

2.1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

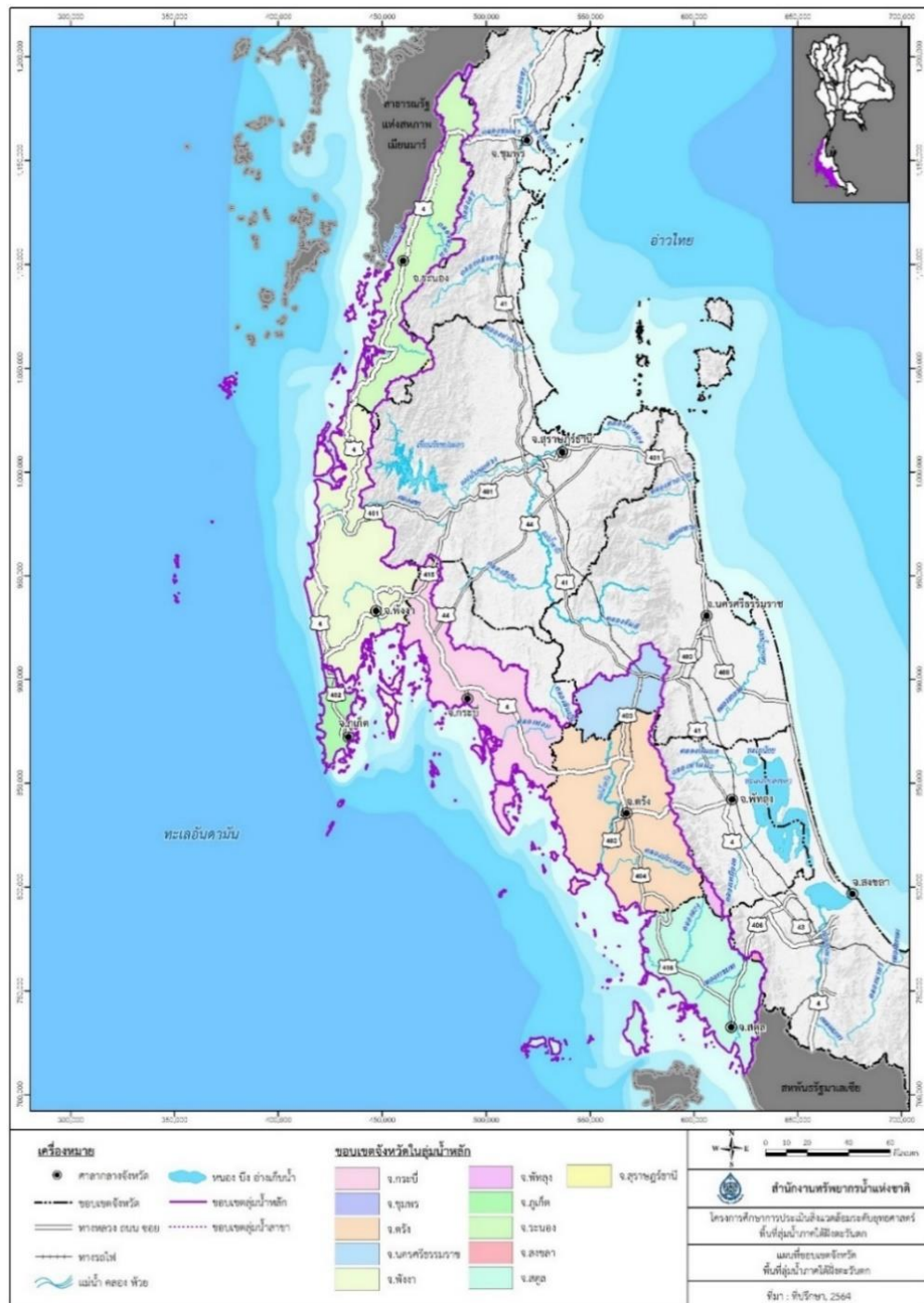
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก มีพื้นที่ลุ่มน้ำทั้งหมด 19,732.98 ตารางกิโลเมตร (12,333,112.5 ไร่) โดยลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่เป็นพื้นที่เกาะมีพื้นที่ประมาณ 931.67 ตารางกิโลเมตร (582,293.75 ไร่) ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตกมีลักษณะคล้ายคลึงกับลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก เป็นพื้นที่ชายฝั่งติดทะเลอันดามัน มีเทือกเขาภูเก็ตพาดผ่านจากจังหวัดระนองลงมาจนถึงจังหวัดพังงา ซึ่งเป็นต้นกำเนิดแม่น้ำสายต่าง ๆ แม่น้ำและลำน้ำทั่วไปมีความยาวไม่มากนัก และไหลลงสู่ทะเลอันดามันไปทางทิศตะวันตกและตะวันตกเฉียงใต้ ส่วนใหญ่เป็นภูมิประเทศเกิดจากแผ่นดินยุบตัวลงไป ชายฝั่งทะเลเว้าแหว่ง มีอ่าวและเกาะต่าง ๆ มากมาย เกาะที่สำคัญ ได้แก่ เกาะภูเก็ต เกาะตะรุเตา เกาะลันตา เกาะลิบง เกาะพระทอง และเกาะยาวใหญ่ มีป่าชายเลนขึ้นอยู่ตั้งแต่จังหวัดระนองลงไปถึงจังหวัดสตูล มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนบนและชายแดนสาธารณรัฐ แห่งสหภาพเมียนมาร์
ทิศตะวันออก	ติดกับลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนบน และลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
ทิศใต้	ติดกับทะเลอันดามันและชายแดนสหพันธรัฐมาเลเซีย
ทิศตะวันตก	ติดกับทะเลอันดามัน

2.1.2 เขตการปกครอง

พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตกครอบคลุม 11 จังหวัด โดยครอบคลุมทั้งจังหวัดของจังหวัดระนอง จังหวัดพังงา จังหวัดภูเก็ต จังหวัดกระบี่ จังหวัดตรัง และจังหวัดสตูล นอกจากนี้ยังครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของ จังหวัดชุมพร จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดสงขลา จังหวัดพัทลุงและ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ภาพประกอบ 2-1

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ภาพประกอบ 2-1 ขอบเขตจังหวัดในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำพื้นที่
ลุ่มน้ำภาคใต้ตะวันตก

2.1.3 ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศและลำน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาต่าง ๆ ของลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก แสดงในภาพประกอบ 2-2 ถึง ภาพประกอบ 2-5 โดยมีรายละเอียดแต่ละลุ่มน้ำสาขาดังนี้

(1) ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำกระบือ

มีพื้นที่ลุ่มน้ำฝั่งซ้ายอยู่ในเขตประเทศไทยและพื้นที่ลุ่มน้ำฝั่งขวาอยู่ในเขตประเทศพม่า โดยพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาที่อยู่แต่เฉพาะในประเทศไทยมีพื้นที่เท่ากับ 1,104.62 ตารางกิโลเมตร แม่น้ำกระบือมีความยาวแม่น้ำทั้งสิ้นประมาณ 130 กิโลเมตร โดยมีความลาดชันบริเวณต้นแม่น้ำประมาณ 1:50 บริเวณกลางน้ำประมาณ 1:500 และบริเวณท้ายน้ำประมาณ 1:10,000 โดยมีลำน้ำย่อยที่สำคัญ (เฉพาะฝั่งประเทศไทย) ได้แก่ คลองจัน คลองวัน และคลองลำเลียง

สภาพภูมิประเทศของลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำกระบือมีความลาดเทของพื้นที่ลุ่มน้ำ (ฝั่งประเทศไทย) จากทิศตะวันออกไปทางทิศตะวันตกโดยประมาณ โดยมีลำน้ำสาขาแม่น้ำกระบือ ไหลจากทิศตะวันออกไปลงแม่น้ำกระบือทางทิศตะวันตก สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปมีความลาดชัน สูงบริเวณต้นน้ำ และค่อยๆ ลดระดับความลาดชันน้อยลงก่อนไหลลงสู่แม่น้ำกระบือ แต่ก็ยังคงมีความลาดชันค่อนข้างสูงอยู่ เมื่อเกิดฝนตกน้ำหลากจากบริเวณต้นน้ำจะไหลอย่างรวดเร็วสู่ด้านท้ายน้ำ บริเวณต้นน้ำยังคงมีสภาพป่าค่อนข้างสมบูรณ์พื้นที่ทำกินส่วนใหญ่ปลูกยางพารา ไม้ผล และไม้ยืนต้น

(2) ลุ่มน้ำสาขาคลองละอูน

มีพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ 538.61 ตารางกิโลเมตร ภาพประกอบ 2-2 คลองละอูนมีความยาวลำน้ำทั้งสิ้นประมาณ 50 กิโลเมตร โดยมีความลาดชันบริเวณต้นน้ำประมาณ 1:10 บริเวณกลางน้ำประมาณ 1:150 และบริเวณท้ายน้ำประมาณ 1:1,500

สภาพภูมิประเทศของลุ่มน้ำคลองละอูน มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ภูเขา มีความลาดชันของพื้นที่สูง สภาพป่าไม้ต้นน้ำลำธารยังค่อนข้างสมบูรณ์ แต่มีการบุกรุกทำลายป่าเพื่อปลูกยางพารา และปลูกปาล์มน้ำมันอยู่บ้าง แต่ยังคงไม่มากนัก ลุ่มน้ำคลองละอูนมีคลองละอูนเป็นลำน้ำสายหลัก ไหลจากบริเวณเทือกเขาทางทิศตะวันออก ไปทางทิศตะวันตกโดยประมาณ ถ้าเกิดฝนตกหนักมักจะเกิดน้ำหลากอย่างรวดเร็วไหลลงคลองละอูนก่อนไหลลงสู่แม่น้ำกระบือ ซึ่งบางครั้งก็มักเกิดน้ำท่วมสองฝั่งคลองละอูนเช่นกัน แต่ไม่บ่อยนัก

(3) ลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนบน

มีพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ 2,355.83 ตารางกิโลเมตร ภาพประกอบ 2-3 ลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนบนประกอบด้วยลุ่มน้ำย่อยหลายๆ ลุ่มน้ำรวมกัน โดยลุ่มน้ำย่อยต่างๆ เป็นลุ่มน้ำขนาดเล็กซึ่งมีลำน้ำสายสั้นๆ ไหลจากเทือกเขาทางทิศตะวันออกไหลลงทะเลอันดามันทางทิศตะวันตก ลำน้ำย่อยที่สำคัญของลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนบน ได้แก่ คลองกะเปอร์ คลองกำพวน คลองตะกั่วป่า คลองนาคา คลองนางย้อม คลองบางรีน คลองราชกรูด และคลองหาดส้มแป้น

สภาพภูมิประเทศทั้งใน จังหวัดระนอง และ จังหวัดพังงา มีความลาดชันจากทิศตะวันออกสู่ทิศตะวันตกฝั่งทะเลอันดามันโดยมีลำน้ำสายสั้นๆ ไหลจากเทือกเขาทางทิศตะวันออกลงสู่ทะเลอันดามันทางทิศตะวันตก บริเวณต้นน้ำของลำน้ำสายสั้น ๆ ดังกล่าวมีความลาดชันสูงและค่อยๆ ลดลงสู่ความลาดชันน้อยก่อนไหลลงสู่ทะเลอันดามัน สภาพภูมิประเทศบริเวณต้นน้ำซึ่งมีป่าค่อนข้างสมบูรณ์ แต่มีการบุกรุกทำลายป่าเพื่อใช้พื้นที่ทำการเกษตรอยู่บ้าง บริเวณด้านท้ายน้ำติดฝั่งทะเลอันดามันมีป่าชายเลน และหาดทรายกระจายอยู่ทั่วไป

(4) ลุ่มน้ำสาขาคลองตะกั่วป่า

มีพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ 763.14 ตารางกิโลเมตร แสดงดังภาพประกอบ 2-4 คลองตะกั่วป่า มีความยาวลำน้ำทั้งสิ้นประมาณ 90 กิโลเมตร โดยมีความลาดชันลำน้ำบริเวณต้นน้ำประมาณ 1:10 บริเวณกลางน้ำประมาณ 1:100 และบริเวณท้ายน้ำประมาณ 1:3,500

สภาพภูมิประเทศบริเวณต้นน้ำคลองตะกั่วป่ามีความลาดชันสูง สภาพป่ายังค่อนข้างสมบูรณ์แต่ก็มีการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่าเพื่อนำที่ดินไปทำการเกษตรอยู่บ้าง ลุ่มน้ำคลองตะกั่วป่ามีคลองตะกั่วป่าเป็นลำน้ำสายหลัก ซึ่งบริเวณต้นน้ำคลองตะกั่วป่ามีชื่อเรียกว่า คลองบางแม้ยาย บริเวณกลางน้ำเรียกว่า คลองรมณีย์ และบริเวณท้ายน้ำเรียกว่า คลองตะกั่วป่า โดยมีทิศทางการไหลจากทิศตะวันออกเฉียงใต้ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ และไหลลงสู่ทะเลอันดามันทางทิศตะวันตก พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นสวนผลไม้และยางพารา บริเวณต้นน้ำเป็นป่าไม้ค่อนข้างสมบูรณ์

(5) ลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 2

มีพื้นที่ลุ่มน้ำทั้งสิ้นประมาณ 3,556.97 ตารางกิโลเมตร แสดงภาพประกอบ 2-4 ประกอบด้วย ลุ่มน้ำย่อยหลายลุ่มน้ำ โดยลุ่มน้ำย่อยแต่ละลุ่มน้ำเป็นลุ่มน้ำย่อยขนาดเล็กมีลำน้ำสายสั้น ๆ ไหลลงสู่ทะเลอันดามันโดยตรง ลำน้ำย่อยที่สำคัญของลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 2 ได้แก่ คลองกระปี่น้อย คลองกระปี่ใหญ่ คลองกาโรส คลองเขาไม้แก้ว คลองถ้ำ คลองทุ่งมะพร้าว คลองบางเตย คลองพังงา คลองแรด คลองลาว คลองอ่าวลึก แม่น้ำมะรุ่ย และแม่น้ำอ่าวลึก ลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 2 เป็นลุ่มน้ำสาขาที่มีพื้นที่บางส่วนอยู่ในเขตจังหวัดพังงา และบางส่วนอยู่ในเขตจังหวัดกระบี่

สภาพภูมิประเทศในส่วนของ จ.พังงา มีทั้งลำน้ำที่ไหลจากทิศตะวันออกไปลงทะเลอันดามันทางทิศตะวันตกโดยประมาณ และลำน้ำบางส่วนไหลจากทางทิศเหนือไปลงทะเล (อ่าวพังงา) ทางทิศใต้โดยประมาณ สภาพภูมิประเทศบริเวณต้นน้ำมีความลาดชันสูงและค่อยๆ ลดความลาดชันลงก่อนไหลลงสู่ทะเลอันดามันและอ่าวพังงา สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่เขาสลับที่เนิน การใช้ที่ดินส่วนใหญ่เป็นยางพารา สำหรับสภาพป่าไม้บริเวณต้นน้ำยังคงมีสภาพค่อนข้างสมบูรณ์ มีการบุกรุกทำลายป่าอยู่บ้างแต่ยังคงไม่มากนัก ส่วน จังหวัดกระบี่ มีความลาดชันจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปทางทิศตะวันตกและตะวันตกเฉียงใต้ โดยมีลำน้ำย่อยสายเล็กๆ หลายสายไหลจากบริเวณต้นน้ำ

ทางทิศตะวันออกและตะวันออกเฉียงเหนือไหลลงสู่ทะเลทางทิศตะวันตกและตะวันตกเฉียงใต้ โดยประมาณ บริเวณต้นน้ำมีความลาดชันสูงและค่อยๆลดความลาดชันก่อนไหลลงสู่ทะเล

(6) ลุ่มน้ำสาขาเกาะภูเก็ต

มีพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ 521.62 ตารางกิโลเมตร แสดงดังภาพประกอบ 2-5 ด้วย ลุ่มน้ำย่อยหลายลุ่มน้ำ โดยลุ่มน้ำย่อยต่างๆ ดังกล่าวมีลำน้ำสายสั้นๆ ไหลลงสู่ทะเลอันดามันทั้งหมด ลำน้ำที่สำคัญของลุ่มน้ำสาขาเกาะภูเก็ต ได้แก่ คลองบางใหญ่ ซึ่งเป็นลำน้ำขนาดใหญ่และยาวที่สุดของลุ่มน้ำสาขาเกาะภูเก็ต โดยมีความยาวลำน้ำทั้งสิ้นประมาณ 15 กิโลเมตร มีความลาดชันลำน้ำบริเวณต้นน้ำประมาณ 1:10 บริเวณกลางน้ำประมาณ 1:50 และบริเวณปลายลำน้ำประมาณ 1:350 นอกจากนี้ยังมีลำน้ำสายย่อยๆ อีกหลายสายที่ไหลลงสู่ทะเลอันดามันโดยตรงที่สำคัญ ได้แก่ คลองกมลา คลองกะทะ คลองกะลา คลองฉลอง คลองถลาง คลองท่าจีน คลองท่าเรือ คลองบางโจ คลองบางทอง คลองบางเทา คลองบางโรง คลองบางเหยียด คลองปากคลอง คลองปากบาง คลองพม่าลง คลองไฟไหม้ คลองไผ่สวน และคลองหะใหญ่

สภาพภูมิประเทศมีลักษณะยาวเรียวจากเหนือไปใต้ พื้นที่ส่วนใหญ่ (ประมาณร้อยละ 77) เป็นพื้นที่ภูเขา มีความสวยงามตามธรรมชาติของทิวเขา ทะเลและหาดทราย พื้นที่ชายฝั่งทะเลด้านทิศตะวันตกมีที่ราบในบริเวณตอนกลาง และพื้นที่ด้านทิศตะวันออกส่วนมากเป็นดินเลน และป่าชายเลน ส่วนทางทิศตะวันตกเป็นหาดทราย จึงทำให้จังหวัดภูเก็ตมีชายหาดและแหลมที่สวยงามตามธรรมชาติ เป็นสิ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศนิยมเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตเป็นจำนวนมากขึ้นทุกปี

(7) ลุ่มน้ำสาขาคลองท่อม

มีพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ 926.43 ตารางกิโลเมตร โดยมีคลองปกาสัยหรือคลองท่อมเป็นลำน้ำสายที่ยาวที่สุด มีความยาวทั้งสิ้นประมาณ 65 กิโลเมตร โดยมีความลาดชันบริเวณต้นน้ำประมาณ 1:50 บริเวณกลางน้ำประมาณ 1:200 และบริเวณท้ายน้ำประมาณ 1:2,500

ลุ่มน้ำสาขาคลองท่อม มีคลองท่อมเป็นลำน้ำสายหลักไหลจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้โดยประมาณ บริเวณต้นน้ำมีความลาดชันสูง และค่อยๆลดความลาดชันลงก่อนไหลลงสู่ทะเลอันดามัน สภาพต้นน้ำยังคงมีสภาพป่าไม้ค่อนข้างสมบูรณ์ แต่ก็เริ่มมีการบุกรุกทำลายป่าต้นน้ำบ้างแล้ว การปลูกพืชส่วนใหญ่ยังคงปลูกยางพารา และผลไม้

(8) ลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 3

มีพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ 1,220.97 ตารางกิโลเมตร แสดงภาพประกอบ 2-6 ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 3 ประกอบด้วยลุ่มน้ำย่อยหลายๆ ลุ่มน้ำรวมกัน โดยลุ่มน้ำย่อยต่าง ๆ เป็นลุ่มน้ำเล็กๆ มีลำน้ำสายสั้นๆ ไหลลงสู่ทะเลอันดามันโดยตรง ลำน้ำย่อยที่สำคัญ ได้แก่ คลองแรด และคลองทรายขาว ลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 3 มีพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตจังหวัดกระบี่ และบางส่วน (ส่วนน้อย) อยู่ในเขตจังหวัดตรัง

ลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 3 ส่วนที่อยู่ใน จังหวัดกระบี่ ประกอบด้วย ลุ่มน้ำ และลำน้ำย่อยสายสั้นๆ หลายสาย ไหลจากเทือกเขาทางทิศตะวันตกและตะวันตกเฉียงใต้ โดยประมาณ บริเวณต้นน้ำของลำน้ำย่อยต่างๆ ดังกล่าว มีความลาดชันค่อนข้างสูง และค่อยๆ ลด ความลาดชันน้อยลงก่อนไหลลงสู่ทะเลอันดามัน การใช้ที่ดินส่วนใหญ่ยังคงปลูกยางพาราจำนวนมาก เมื่อเปรียบเทียบกับพืชชนิดอื่น ส่วนใน จังหวัดตรัง ประกอบด้วยลุ่มน้ำย่อยขนาดเล็กหลายลุ่มน้ำ รวมกัน โดยลำน้ำย่อยต่าง ๆ ไหลจากบริเวณทิศตะวันออกและตะวันออกเฉียงเหนือ ไหลลงสู่ทะเลอัน ดามันทางทิศตะวันตกและตะวันตกเฉียงใต้โดยประมาณสภาพภูมิประเทศ โดยทั่วไปมีความลาดชันไม่ มากนัก ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสลับที่เนิน

(9) ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำตรัง

มีพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ 3,449.09 ตารางกิโลเมตร แสดงภาพประกอบ 2-7 โดยมีแม่น้ำ ตรัง เป็นแม่น้ำสายหลักมีความยาวลำน้ำทั้งสิ้นประมาณ 190 กิโลเมตร โดยมีความลาดชันแม่น้ำ บริเวณต้นน้ำประมาณ 1:10 บริเวณกลางน้ำประมาณ 1:200 และบริเวณท้ายน้ำประมาณ 1:4,000 โดยลุ่มน้ำตรังมีลำน้ำย่อยที่สำคัญ ได้แก่ คลองกะปาง คลองชี คลองท่าเหลา คลองนางน้อย คลอง มวน คลองลำดั่ง คลองลำภูรา และคลองสว่าง แม่น้ำตรังมีต้นกำเนิดในบริเวณเทือกเขาหลวง ในเขต อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราชจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือไหลสู่ทะเลอันดามันทางทิศตะวันตก เฉียงใต้โดยประมาณผ่าน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช อำเภอรัชฎา อำเภอห้วยยอด อำเภอวังวิเศษ อำเภอเมืองตรัง และไหลลงทะเลอันดามันที่ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง แม่น้ำตรังเป็น แม่น้ำที่ยาวที่สุดของลำน้ำทั้งหมดในเขตลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำตรัง มีแม่น้ำตรังเป็นแม่น้ำสายหลักไหลจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือใน เขตอำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้โดยประมาณ โดยบริเวณต้นน้ำ อยู่ในเขตอำเภอทุ่งสง มีความลาดชันสูงบริเวณต้นน้ำอีกทั้งยังคงมีสภาพป่าไม้ค่อนข้างอุดมสมบูรณ์ สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่เนินสลับที่สูง การใช้พื้นที่ส่วนใหญ่ยังคงปลูกยางพารามากที่สุดสลับ กับสวนผลไม้

(10) ลุ่มน้ำสาขาคลองปะเหลียน

มีพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ 1,049.61 ตารางกิโลเมตร แสดงภาพประกอบ 2-8 โดยมีแม่น้ำ ปะเหลียนเป็นลำน้ำสายหลักมีความยาวมากที่สุด โดยมีความยาวลำน้ำทั้งสิ้นประมาณ 80 กิโลเมตร มีความลาดชันแม่น้ำบริเวณต้นน้ำประมาณ 1:10 บริเวณกลางน้ำประมาณ 1:50 และบริเวณท้ายน้ำ ประมาณ 1:5,000

ลุ่มน้ำสาขาคลองปะเหลียน มีคลองปะเหลียนเป็นลำน้ำสายหลักไหลจากเทือกเขา บรรทัด เขตติดต่อระหว่างจังหวัดตรังกับจังหวัดพัทลุง โดยมีทิศทางการไหลจากทางทิศตะวันออกไป ลงทะเลอันดามันทางทิศตะวันตก คลองปะเหลียนยังมีลำน้ำย่อยอีกหลายสายไหลลงสู่คลองปะเหลียน

สภาพภูมิประเทศบริเวณต้นน้ำคลองปะเหลียนมีความลาดชันสูง พื้นดินส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงสลับที่เนิน การใช้ที่ดินส่วนใหญ่ปลูกยางพาราเป็นพืชหลัก

(11) ลุ่มน้ำสาขาคลองละงู

มีพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ 849.14 ตารางกิโลเมตร แสดงภาพประกอบ 2-8 โดยมีคลองละงูเป็นลำน้ำสายหลักที่ยาวที่สุดโดยมีความยาวลำน้ำทั้งสิ้นประมาณ 85 กิโลเมตร มีความลาดชันลำน้ำบริเวณต้นน้ำประมาณ 1:10 บริเวณกลางน้ำประมาณ 1:100 บริเวณท้ายน้ำประมาณ 1:1,500 และมีลำน้ำย่อยที่สำคัญที่ไหลลงคลองละงู ได้แก่ คลองลำโดนน้อย และคลองลำโลน คลองละงูมีต้นกำเนิดบริเวณเขาทางทิศเหนือและไหลลงสู่ทะเลอันดามันทางทิศใต้โดยประมาณ

ลุ่มน้ำสาขาคลองละงู มีคลองละงูเป็นลำน้ำสายสำคัญ โดยไหลจากเทือกเขาทางทิศเหนือไหลลงสู่ทะเลอันดามันทางทิศใต้โดยประมาณ และมีลำน้ำย่อยไหลลงคลองละงูหลายสาย สภาพภูมิประเทศบริเวณต้นน้ำและมีความลาดชันสูง และค่อย ๆ ลดความลาดชันลงก่อนไหลลงสู่ทะเล สภาพภูมิประเทศเป็นที่สูงสลับที่เนิน การใช้ที่ดินส่วนใหญ่ปลูกยางพารา บริเวณต้นน้ำยังคงมีสภาพป่าค่อนข้างสมบูรณ์

(12) ลุ่มน้ำสาขาคลองบ่าบัง

มีพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ 406.87 ตารางกิโลเมตร แสดงภาพประกอบ 2-8 โดยมีคลองบ่าบังหรือคลองดุนเป็นลำน้ำสายหลักที่ยาวที่สุด โดยมีความยาวลำน้ำทั้งสิ้นประมาณ 70 กิโลเมตร มีความลาดชันลำน้ำบริเวณต้นน้ำประมาณ 1:10 บริเวณกลางน้ำประมาณ 1:200 และบริเวณท้ายน้ำประมาณ 1:5,000

ลุ่มน้ำสาขาคลองบ่าบัง มีคลองบ่าบัง (คลองดุน) เป็นลำน้ำสายหลัก ไหลจากบริเวณเทือกเขาทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือไหลลงสู่ทะเลอันดามันทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ บริเวณต้นน้ำมีความลาดชันสูง สภาพป่าไม้ต้นน้ำยังคงมีสภาพสมบูรณ์ สภาพภูมิประเทศเป็นที่สูงสลับที่เนินการใช้ที่ดินมีการปลูกยางพารากันเป็นส่วนใหญ่

(13) ลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนล่าง

มีพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ 2,058.42 ตารางกิโลเมตร แสดงภาพประกอบ 2-8 ลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนล่างประกอบด้วยลุ่มน้ำย่อยหลายๆ ลุ่มน้ำ โดยลุ่มน้ำย่อยต่างๆ ดังกล่าวเป็นลุ่มน้ำขนาดเล็กซึ่งมีลำน้ำสายสั้นๆ ไหลลงสู่ทะเลอันดามันโดยตรงทางทิศตะวันตก และทิศตะวันตกเฉียงใต้ ลำน้ำย่อยที่สำคัญ ได้แก่ คลองการะเกตุ คลองท่าแพ คลองละงู คลองลิพัง และคลองหย้าระ

สภาพภูมิประเทศประกอบด้วยลำน้ำย่อยสายเล็กๆ หลายๆ สายไหลจากบริเวณทิศตะวันออกและตะวันออกเฉียงเหนือ ไหลลงสู่ทะเลอันดามันทางทิศตะวันตกและตะวันตกเฉียงใต้ โดยประมาณ บริเวณต้นน้ำมีความลาดชันค่อนข้างสูง การใช้ที่ดินส่วนใหญ่ปลูกยางพาราและสวนผลไม้

(14) พื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันตก (เกาะ)

มีพื้นที่ประมาณ 931.67 ตารางกิโลเมตรเป็นพื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันตกในส่วนที่เป็นเกาะ ประกอบด้วยเกาะต่าง ๆ รวมกัน ตั้งแต่ชายฝั่งจังหวัดระนองไปจนถึงชายฝั่งจังหวัดสตูล อาทิเช่น เกาะลันตา เกาะพระทอง เกาะสิมิลัน หมู่เกาะสุรินทร์ เกาะราชาใหญ่ เกาะราชาน้อย เกาะปาหยัน เกาะพีพี เกาะเหลาลาดิง เกาะเกตุรา เป็นต้น

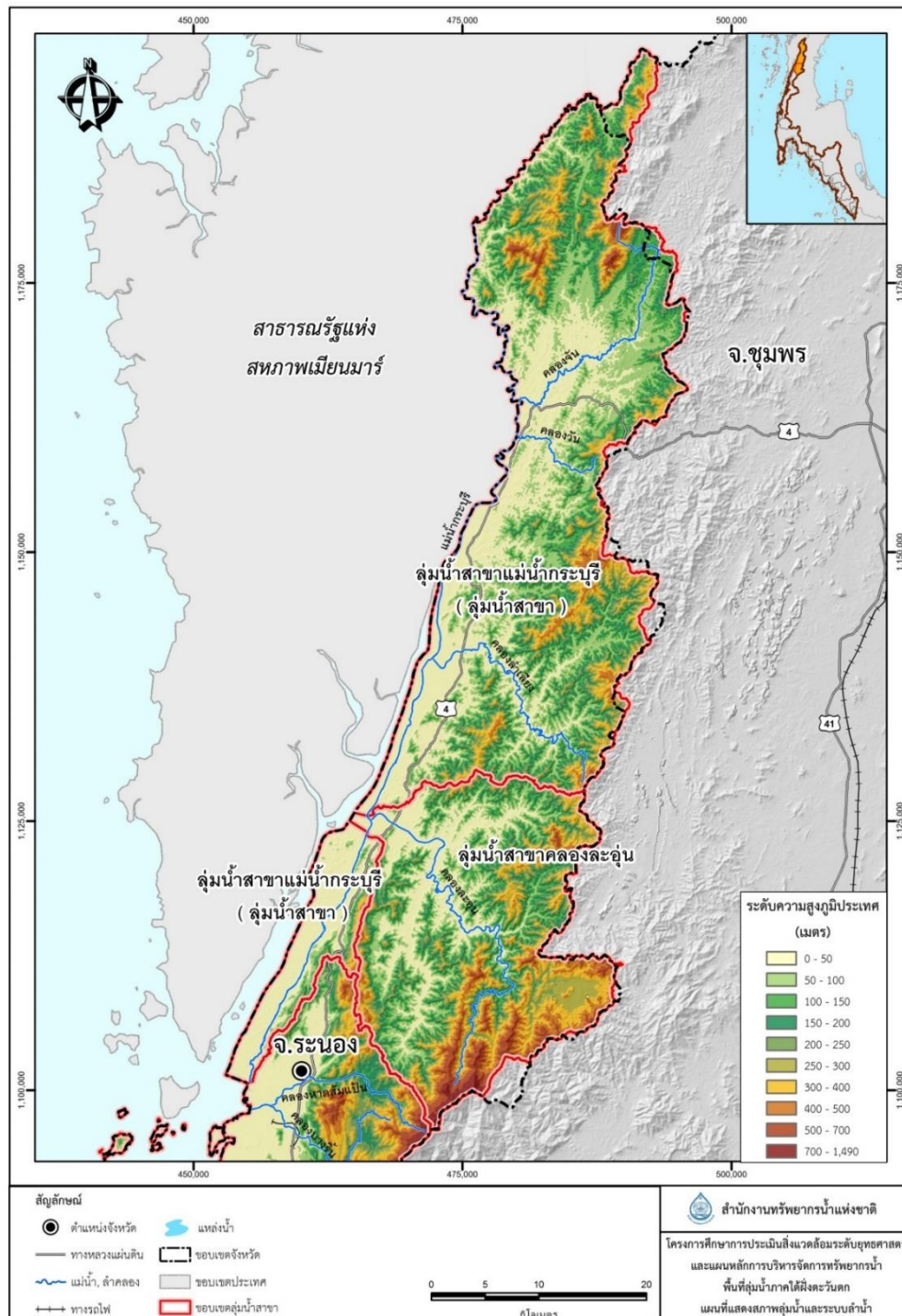
2.1.4 ประชากรและเศรษฐกิจ

(1) ประชากร

จากข้อมูลประชากรรายจังหวัดที่เกี่ยวข้องกับลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย นำมาสังเคราะห์เฉพาะในพื้นที่ลุ่มน้ำ พบว่า ในปี พ.ศ. 2562 ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก มีจำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 2,337,428 คน แบ่งเป็นชาย 1,149,181 คน และหญิง 1,188,247 คน โดยลุ่มน้ำสาขาที่มีจำนวนประชากรมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ แม่น้ำตรัง มีจำนวนประชากรรวม 545,682 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 23.35 ของประชากรทั้งลุ่มน้ำ รองลงมาคือ เกาะภูเก็ต มีจำนวนประชากรรวม 416,582 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 17.82 ของประชากรทั้งลุ่มน้ำ และภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 2 มีจำนวนประชากรรวม 379,163 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 16.22 ของประชากรทั้งลุ่มน้ำ ตามลำดับ ส่วนลุ่มน้ำสาขาที่มีจำนวนประชากรน้อยที่สุดคือ คลองละอุ่น มีจำนวนประชากรรวมเพียง 15,029 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 0.64 ของประชากรทั้งลุ่มน้ำ

ปี พ.ศ. 2562 ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก มีจำนวนครัวเรือนรวมทั้งลุ่มน้ำ 2,046,136 ครัวเรือน โดยลุ่มน้ำสาขาที่มีจำนวนครัวเรือนมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เกาะภูเก็ต มีจำนวนครัวเรือนรวม 266,093 ครัวเรือน รองลงมาคือ แม่น้ำตรัง มีจำนวนครัวเรือนรวม 209,066 ครัวเรือน และภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 2 มีจำนวนครัวเรือน 166,438 ครัวเรือน ตามลำดับ ส่วนลุ่มน้ำสาขาที่มีจำนวนครัวเรือนน้อยที่สุดคือ คลองละอุ่น มีจำนวนครัวเรือนรวมเพียง 6,487 ครัวเรือน และเมื่อพิจารณาจำนวนคนต่อครัวเรือนหรือขนาดครัวเรือนของลุ่มน้ำ เท่ากับ 2.32 คน/ครัวเรือน ซึ่งลุ่มน้ำสาขาที่มีขนาดครัวเรือนใหญ่ที่สุดในลุ่มน้ำ ได้แก่ คลองบ่าบัง คิดเป็น 3.35 คน/ครัวเรือน รองลงมาคือ ภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 3 คิดเป็น 3.09 คน/ครัวเรือน และลุ่มน้ำภาคใต้ ฝั่งตะวันตกตอนล่าง คิดเป็น 3.05 คน/ครัวเรือน ตามลำดับ

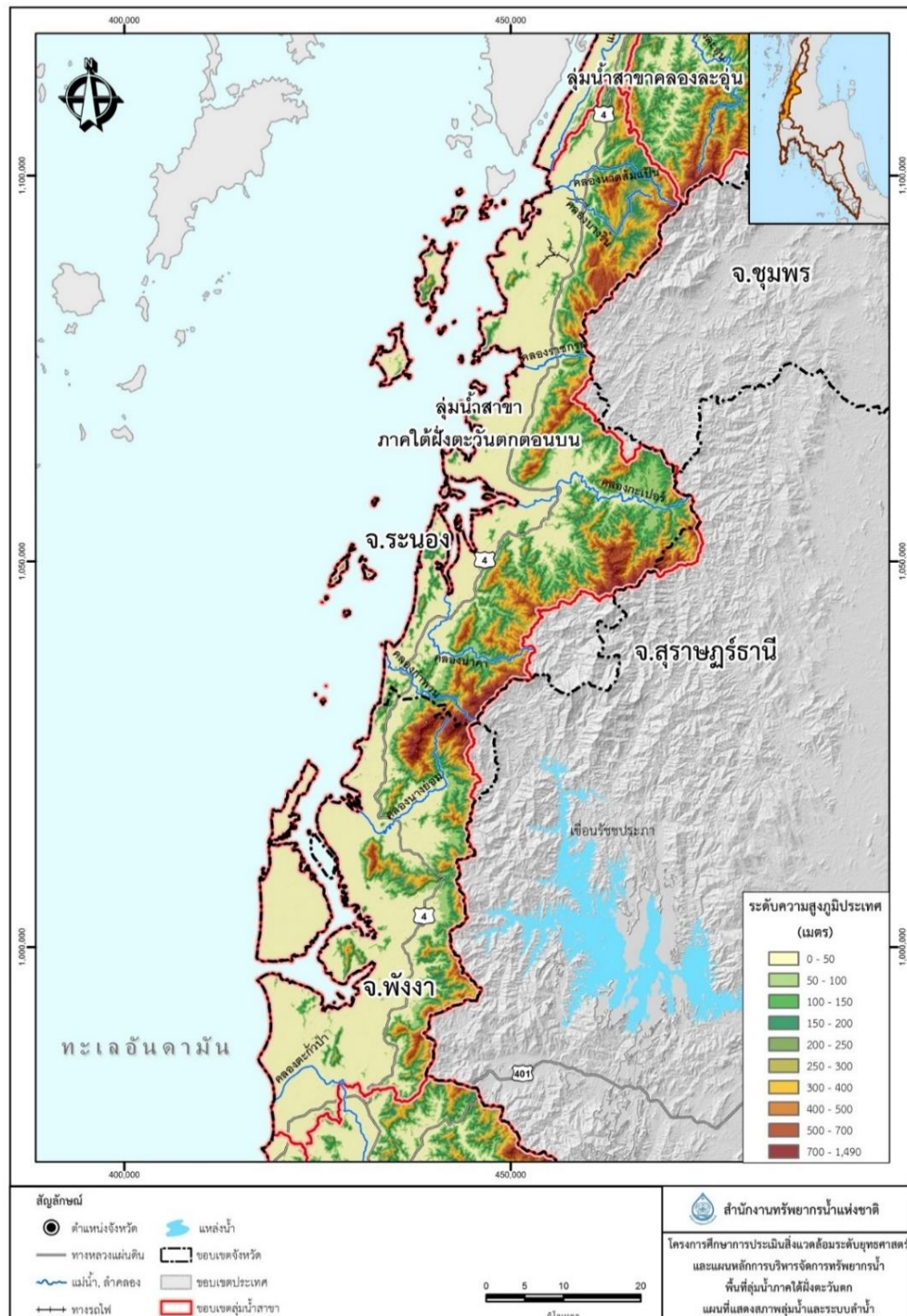
ส่วนลุ่มน้ำสาขาที่มีขนาดครัวเรือนเล็กที่สุดในลุ่มน้ำ คือ ลุ่มน้ำสาขาเกาะภูเก็ต โดยคิดเป็น 1.57 คน/ครัวเรือน รองลงมาได้แก่ แม่น้ำกระบุรี (ลุ่มน้ำสาขา) คิดเป็น 2.06 คน/ครัวเรือน และภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนบน คิดเป็น 2.17 คน/ครัวเรือน ตามลำดับ ดังแสดงใน ตาราง 2-1

ภาพประกอบ 2-2 สภาพลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำกระบุรีและลุ่มน้ำสาขาคลองละอุ่น

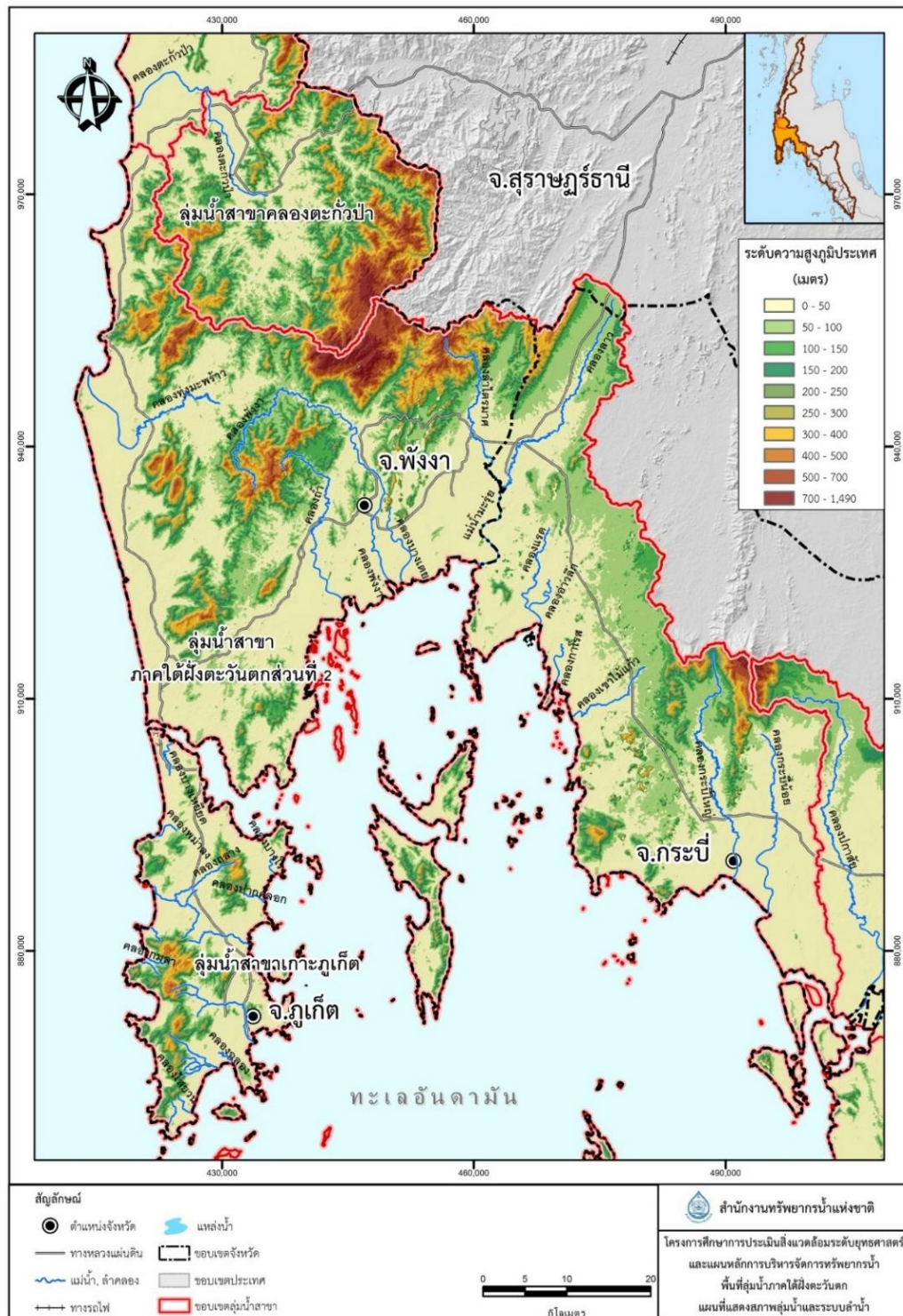
ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์และแผนหลักการบริการจัดการทรัพยากรน้ำพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

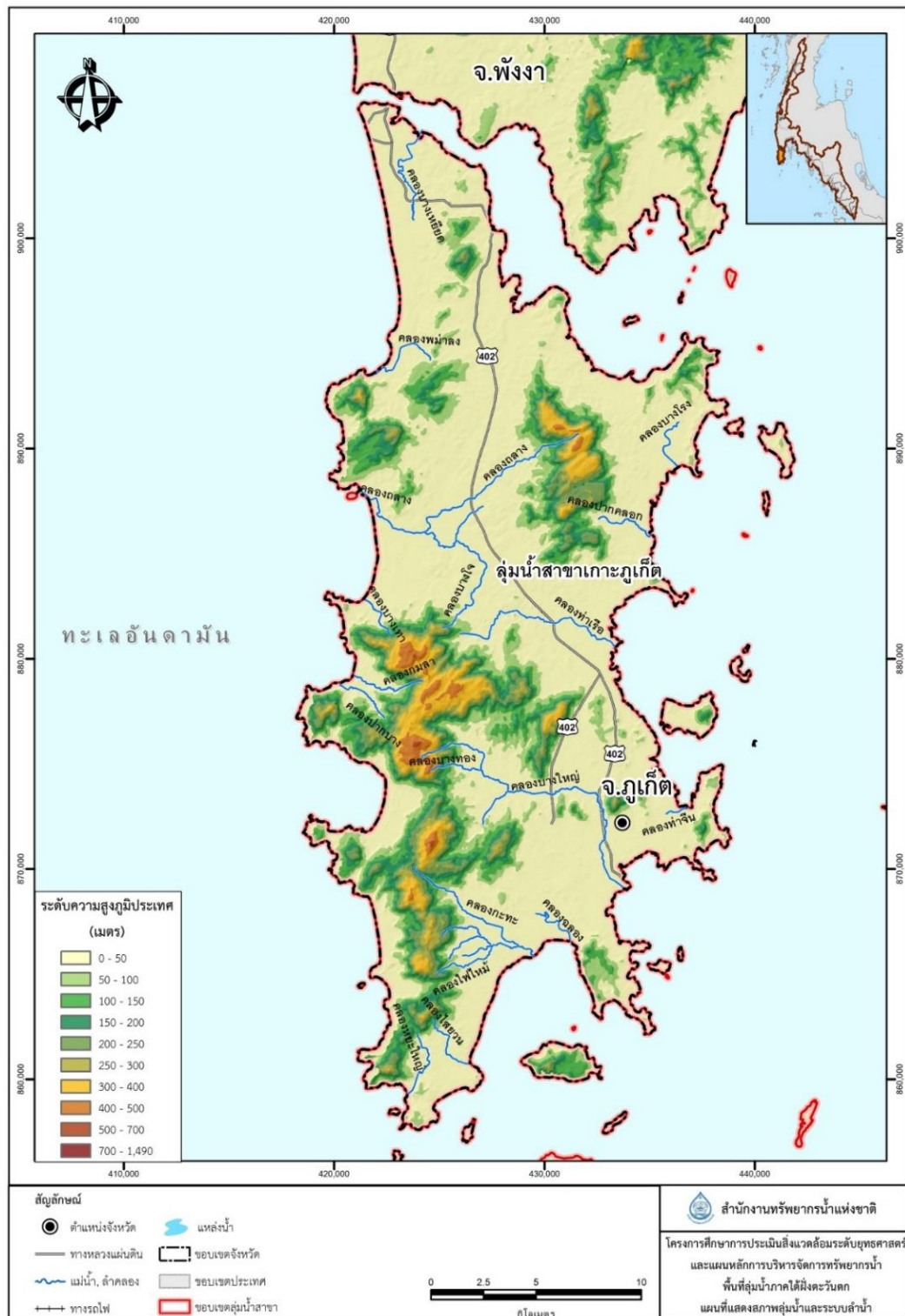
ภาพประกอบ 2-3 สภาพลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนบน

ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

ภาพประกอบ 2-4 สภาพลุ่มน้ำสาขาคลองตะกั่วป่า และลุ่มน้ำสาขา
ภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 2

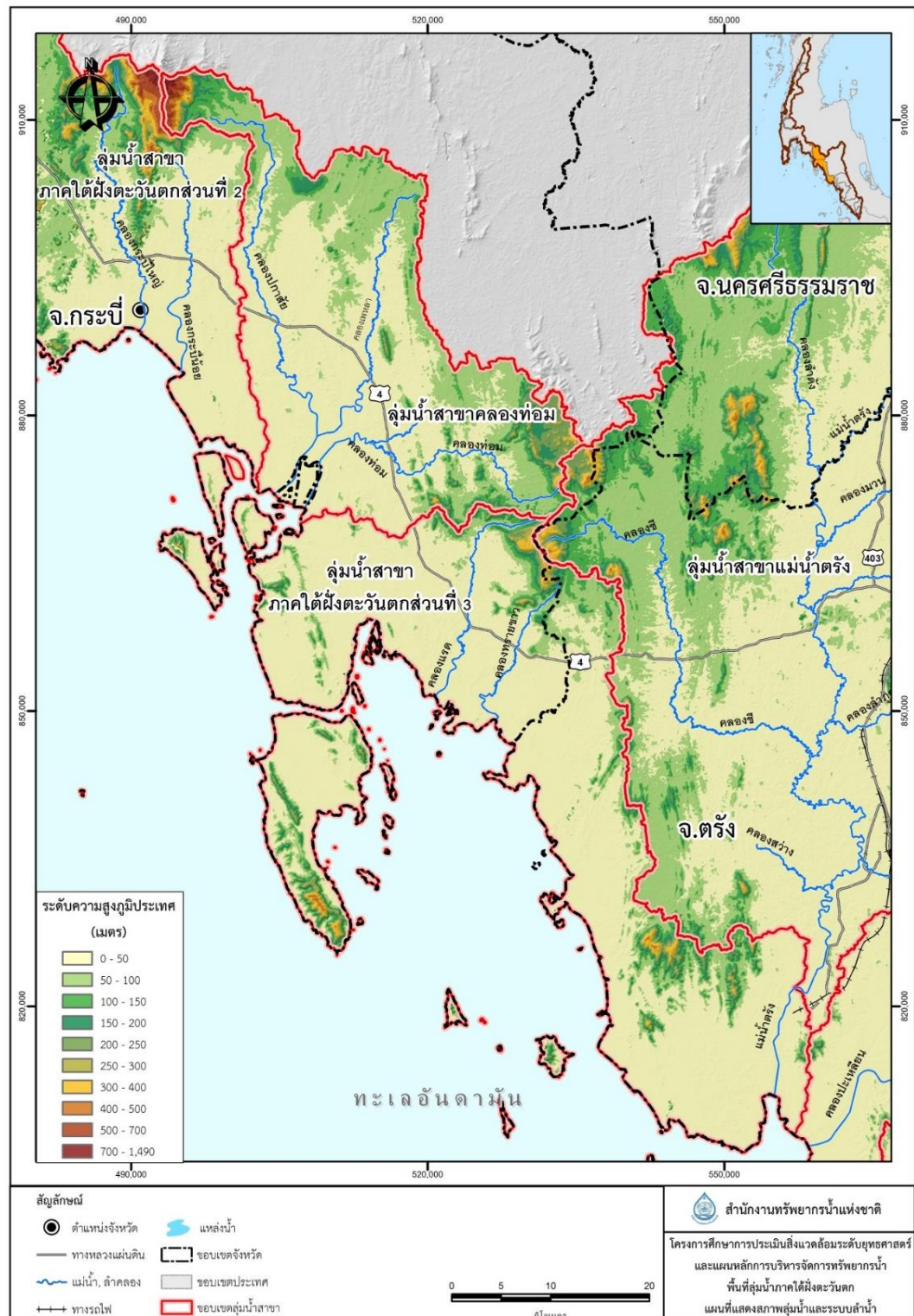
ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ตะวันตก

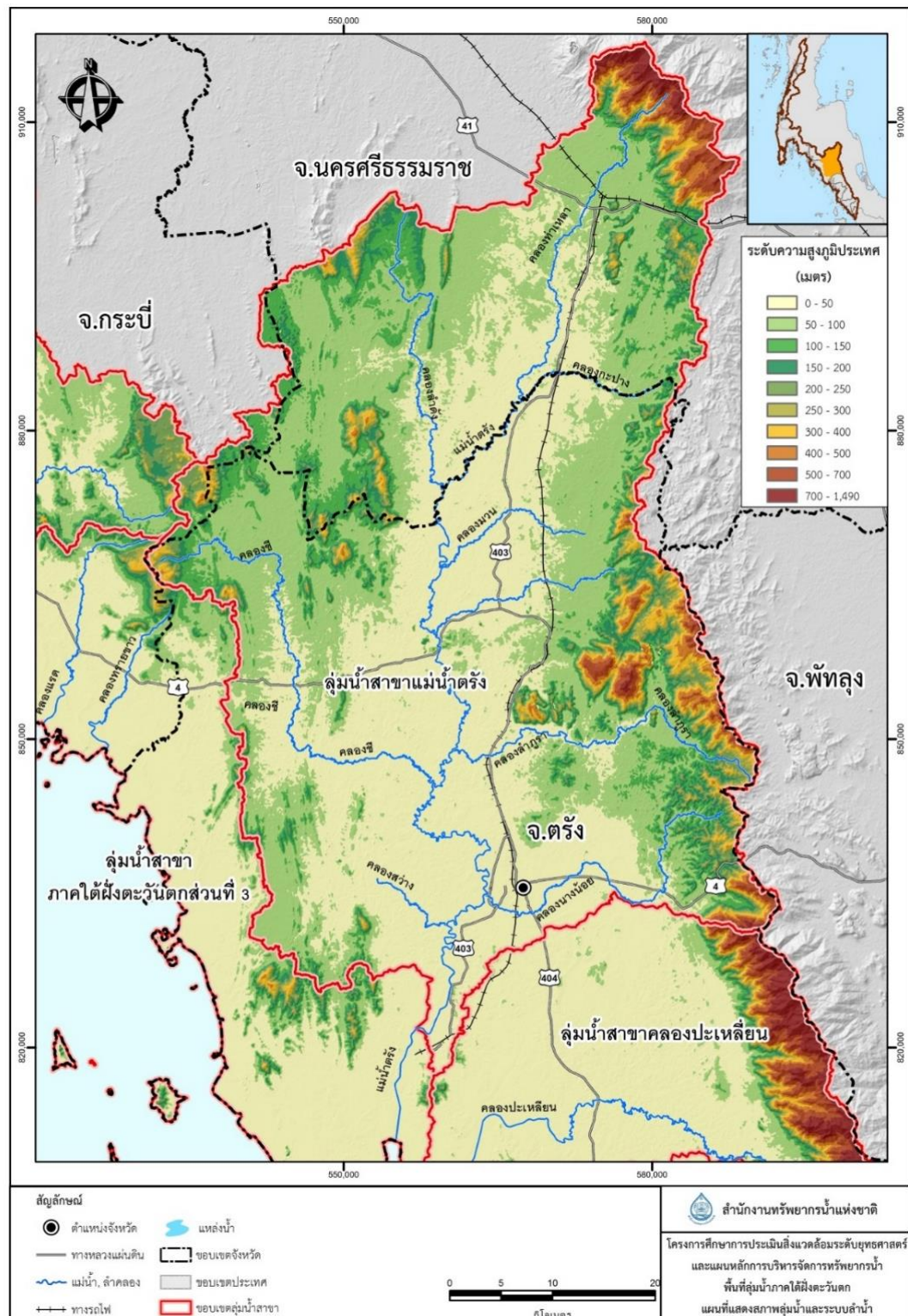
ภาพประกอบ 2-5 สภาพลุ่มน้ำสาขาเกาะภูเก็ต

ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

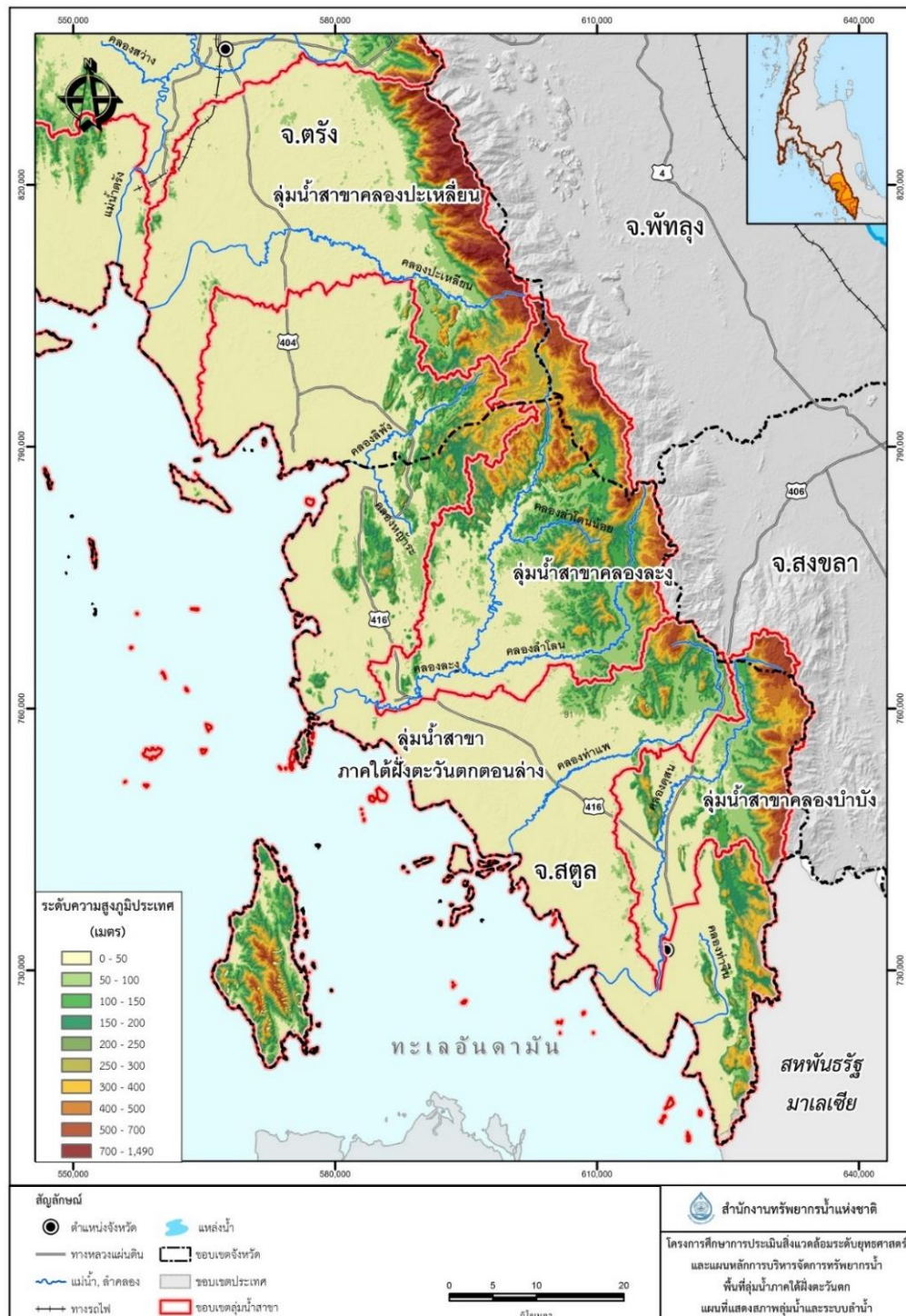
ภาพประกอบ 2-6 สภาพลุ่มน้ำสาขาคลองท่อม และลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 3
ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

ภาพประกอบ 2-7 สภาพลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำตรัง

ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ภาพประกอบ 2-8 สภาพลุ่มน้ำสาขาคลองปะเหลียน ลุ่มน้ำสาขาคลองละกู ลุ่มน้ำสาขาคลอง
บ่าบัง และลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนล่าง

ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำพื้นที่
ลุ่มน้ำภาคใต้ตะวันตก

ตาราง 2-1 ประชากรและขนาดประชากรในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

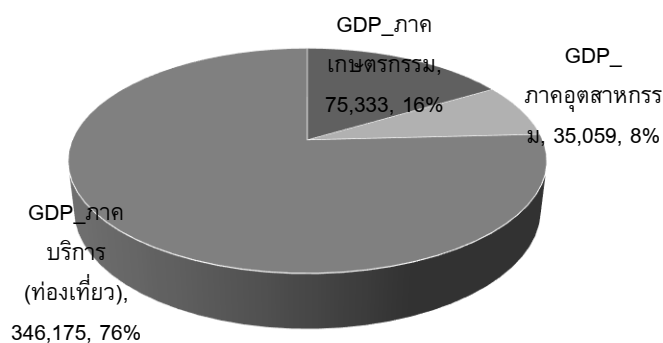
รหัส ลุ่มน้ำ สาขา	ลุ่มน้ำสาขา	พื้นที่ (ตร. กม.)	ประชากร ปี พ.ศ. 2562 (คน)		ครัวเรือน (หลัง)	ขนาดครัวเรือน (คน/ ครัวเรือน)	ความ หนาแน่น (คน/ตร.กม.)
			รวม	(ร้อยละ)			
2201	แม่น้ำกระบือ (ลุ่มน้ำสาขา)	1,072.68	61,397	2.63	29,806	2.06	57.24
2202	คลองละอุ่น	538.61	15,029	0.64	6,487	2.32	27.90
2203	ภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนบน	2,322.62	160,627	6.87	74,053	2.17	69.16
2204	คลองตะกั่วป่า	764.54	34,490	1.48	14,744	2.34	45.11
2205	ภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 2	3,533.16	379,163	16.22	166,438	2.28	107.32
2206	เกาะภูเก็ต	512.21	416,582	17.82	266,093	1.57	813.30
2207	คลองท่อม	910.81	75,695	3.24	27,747	2.73	83.11
2208	ภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 3	1,204.61	129,319	5.53	41,847	3.09	107.35
2209	แม่น้ำตรัง	3,449.09	545,682	23.35	209,066	2.61	158.21
2210	คลองปะเหลียน	1,031.90	146,142	6.25	49,519	2.95	141.62
2211	คลองละงู	849.14	62,982	2.69	20,869	3.02	74.17
2212	คลองป่าบัง	406.50	73,005	3.12	21,766	3.35	179.59
2213	ภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนล่าง	2,047.62	237,315	10.15	77,811	3.05	115.90
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก		18,643.51	2,337,428	100.00	1,006,246	2.32	125.37

ที่มา : กรมการปกครอง สังเคราะห์โดยกลุ่มบริษัทที่ปรึกษา

(2) เศรษฐกิจ

ภาพรวมเศรษฐกิจของลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก เมื่อพิจารณาผ่านผลิตภัณฑ์มวลรวมปี พ.ศ. 2561 ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปีล่าสุด พบว่า มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในลุ่มน้ำฯ รวมทั้งสิ้นเท่ากับ 456,485 ล้านบาท โดยภาคบริการ (ท่องเที่ยว) มีความสำคัญมากที่สุด มีผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งสิ้น 346,113 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 75.82 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมลุ่มน้ำฯ รองลงมาได้แก่ ภาคเกษตรกรรม มีผลิตภัณฑ์มวลรวม 75,319 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 16.50 และภาคอุตสาหกรรม มีผลิตภัณฑ์มวลรวม 35,053 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 7.68 ตามลำดับ ในขณะที่ผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศ และภาคใต้ เท่ากับ 16,365,574 ล้านบาท และ 1,402,735 ล้านบาท ตามลำดับ หรือมากกว่าคิดเป็น 35.84 เท่า และ 3.07 เท่าของลุ่มน้ำฯ ดังภาพประกอบ 2-9 และตาราง 2-2 โดยลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก มีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจในช่วงปีที่ผ่านมา พ.ศ.2551-2561 เฉลี่ยสูงถึงร้อยละ 7.42 ต่อปี เป็นอัตราการเติบโตที่สูงกว่าประเทศ (ร้อยละ 5.36 ต่อปี) และภาคใต้ (ร้อยละ 4.42 ต่อปี) ซึ่งแสดงถึงศักยภาพทางเศรษฐกิจของพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ภาพประกอบ 2-9 โครงสร้างเศรษฐกิจของพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ตะวันตก

ตาราง 2-2 เปรียบเทียบภาพรวมเศรษฐกิจของลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

พื้นที่	ผลิตภัณฑ์มวลรวม (ล้านบาท)เทียบกับประเทศ (โครงสร้างเศรษฐกิจ)									อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ/ปี)		
	2551	2556	2561	2566	2571	2576	2581	2586	2591	2551-2556	2556-2561	เฉลี่ย
ประเทศ	9,706,929	100.00	12,915,159	100.00	16,365,574	100.00	8.13	32.28	59.60	5.88	4.85	5.36
ภาคใต้	910,621	9.38	1,174,001	9.09	1,402,735	8.57	20.69	15.16	64.14	5.21	3.62	4.42
ลุ่มน้ำภาคใต้ตะวันตก	223,257	2.30	287,829	2.23	456,567	2.79	16.50	7.68	75.82	5.21	9.67	7.42
นครศรีธรรมราช	112,354	1.16	149,224	1.16	164,375	1.00	26.21	23.93	49.87	5.84	1.95	3.88
กระบี่	56,812	0.58	71,463	0.55	86,694	0.53	22.99	6.25	70.76	4.70	3.94	4.32
พังงา	34,688	0.35	43,908	0.34	78,488	0.48	21.02	4.19	74.80	4.82	12.32	8.51
ภูเก็ต	91,851	0.95	138,179	1.07	234,028	1.43	26.7	28.9	94.44	8.51	11.11	9.80
สุราษฎร์ธานี	138,172	1.37	180,693	1.40	206,889	1.26	19.84	16.42	63.74	6.29	2.74	4.50
ระนอง	19,988	0.21	22,550	0.17	28,014	0.17	40.96	9.24	49.80	2.46	4.49	3.44
ชุมพร	58,513	0.60	69,455	0.54	87,746	0.54	47.13	10.31	42.56	3.49	4.79	4.14
สงขลา	173,086	1.78	234,212	1.81	248,386	1.52	12.43	32.67	54.90	6.24	1.18	3.68
สตูล	24,876	0.25	31,251	0.24	31,215	0.19	36.73	10.57	52.70	4.67	-0.02	2.30
ตรัง	63,020	0.65	66,598	0.52	64,956	0.39	27.52	15.73	55.76	1.11	-0.61	0.25
พัทลุง	28,862	0.30	34,765	0.27	36,006	0.22	31.03	12.27	56.65	3.79	0.70	2.24

ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ตะวันตก

2.1.5 สภาพภูมิอากาศและอุทกวิทยาในพื้นที่

(1) สภาพภูมิอากาศ

จากการรวบรวมข้อมูลภูมิอากาศที่สถานีต่างๆ ในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก ซึ่งบันทึกไว้โดย กรมอุตุนิยมวิทยา ช่วงปี พ.ศ.2533-2562 จำนวน 14 สถานี ดังตาราง 2-3 และภาพประกอบ 2-10 สรุปค่าเฉลี่ยช่วงพิสัยของค่าเฉลี่ยรายเดือน ค่าสูงสุดรายเดือน และค่าเฉลี่ยต่ำสุดรายเดือนของตัวแปรภูมิอากาศหลักของแต่ละสถานีตรวจอากาศ การผันแปรราย เดือนของตัวแปรภูมิอากาศของสถานีตรวจอากาศในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก แสดงดังภาพประกอบที่ 2-11 และ

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

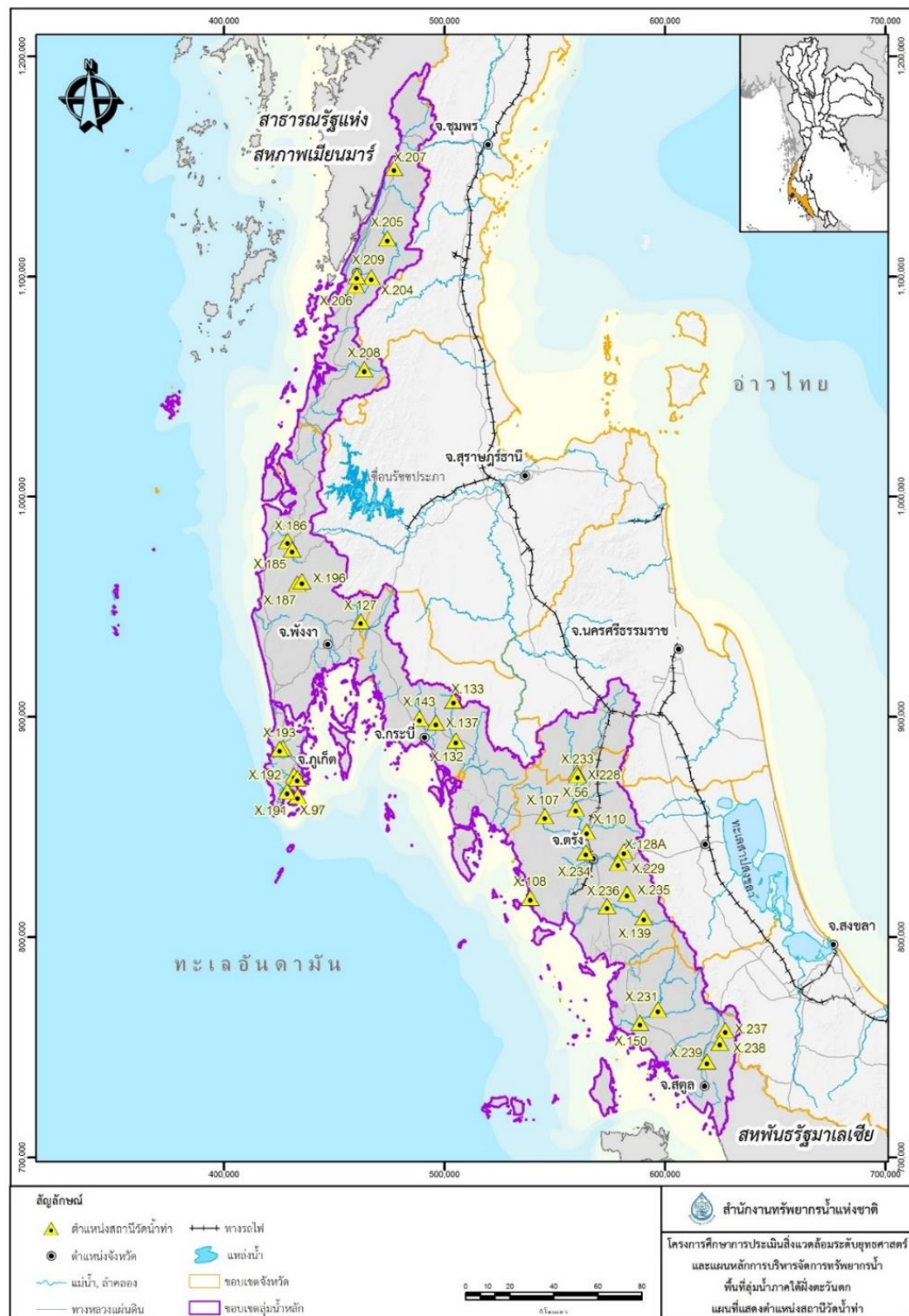
สรุป ค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี 27.4 องศาเซลเซียส ช่วงพิสัยของค่าเฉลี่ยรายเดือน 25.7-29.6 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์โดยเฉลี่ยตลอดปีจะอยู่ระหว่าง 81.3 เปอร์เซ็นต์ ช่วงพิสัยของค่าเฉลี่ยรายเดือน 69.0-90.0 เปอร์เซ็นต์ ปริมาณการระเหยโดยเฉลี่ยตลอดทั้งปี 1,335.8 มม. ช่วงพิสัยของค่าเฉลี่ยรายเดือน 61.5-159.3 มม. ความมึนของเมฆโดยเฉลี่ย 6.5 อ็อกต้า (0-10 อ็อกต้า) ช่วงพิสัยของค่าเฉลี่ยรายเดือน 3.8-8.2 อ็อกต้า ความเร็วลมโดยเฉลี่ยมีค่าประมาณ 1.8 น็อต ช่วงพิสัยของค่าเฉลี่ยรายเดือน 0.4-7.5 น็อต ปริมาณฝนเฉลี่ยรายปี 2,411.8 มม. ช่วงพิสัยของค่าเฉลี่ยรายเดือน 19.9-774.3 มม.

ตาราง 2-3 สถานีตรวจอากาศในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

ลำดับ	รหัสสถานี	ชื่อสถานี	ละติจูด (ม.)	ลองจิจูด (ม.)
1	517201	ชุมพร	520176	1159692
2	517301	สวี สกษ.	510947	1142175
3	532201	ระนอง	460185	1101508
4	551401	พระแสง สอท.	527650	946633
5	552201	นครศรีธรรมราช	606310	930296
6	552301	นครศรีธรรมราช สกษ.	619237	921239
7	552401	ฉวาง	555849	931184
8	560301	พัทลุง สกษ.	627414	842844
9	561201	ตะกั่วป่า	417503	959848
10	564201	ภูเก็ต	432460	871934
11	566201	เกาะลันตา	510237	831937
12	567201	ตรัง	567703	835208
13	568502	หาดใหญ่	656526	766552
14	570201	สตูล	619700	733288

ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ตะวันตก

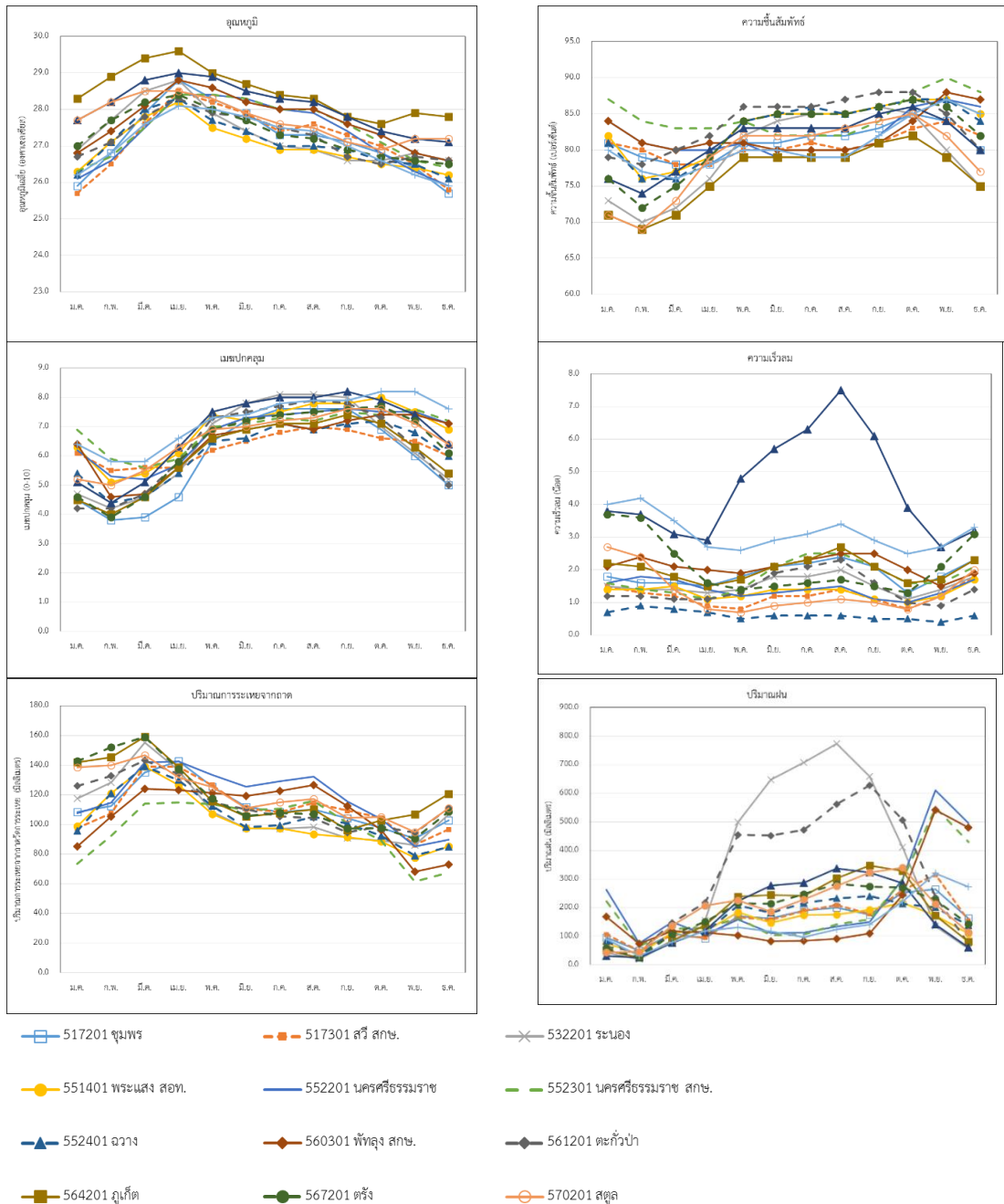
โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ภาพประกอบ 2-10 ตำแหน่งที่ตั้งสถานีวัดน้ำท่าในพื้นที่ลุ่มน้ำและพื้นที่ใกล้เคียง

ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ตะวันตก

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ภาพประกอบ 2-11 การผันแปรรายเดือนของสภาพภูมิอากาศของสถานีตรวจอากาศ

ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

(2) น้ำท่า

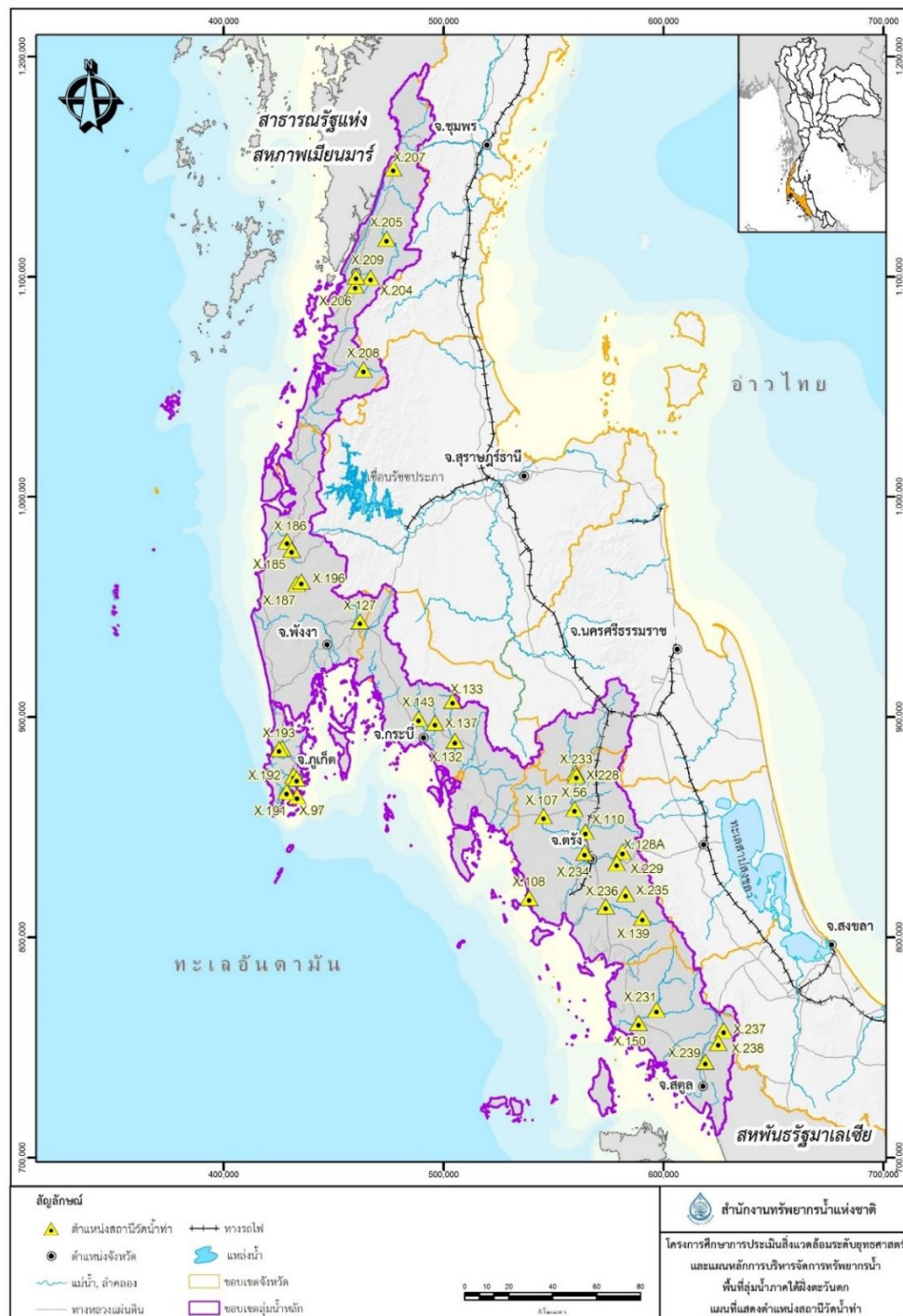
จากการรวบรวมข้อมูลปริมาณน้ำท่ารายเดือนของสถานีวัดน้ำฝนของกรมชลประทาน ที่มีช่วงเวลาการจดบันทึกข้อมูลค่าปริมาณฝนรายเดือนและรายปีของแต่ละสถานีครบตลอดทั้งปี ตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. 2522 – 2561 ในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก และลุ่มน้ำใกล้เคียง จำนวน 38 สถานี แสดงตำแหน่งสถานีวัดน้ำท่าที่นำมาวิเคราะห์ แสดงดังตาราง 2-4 และภาพประกอบ 2-12

ตาราง 2-4 สถานีวัดน้ำท่าในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก และลุ่มน้ำใกล้เคียง

ลำดับรหัสสถานี	ชื่อสถานี	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ละติจูด	ลองจิจูด	พื้นที่รับน้ำ	ช่วงปีสถิติ
1X56	บ้านท่าปะตู	ต.นาแก	อ.ห้วยยอด	จ.ตรัง	559556	888003	1,801	2522 - 2562
2X97	คลองยายยายบ้านยายอน	ต.วิจิตร	อ.เมืองภูเก็ต	ภูเก็ต	433363	864225	2	2522 - 2525
3X107	บ้านคลองรี	ต.วังมะปรางเหนือ	อ.วังวิเศษ	จ.ตรัง	545381	888017	248	-
4X108	บ้านร่มเมือง	ต.ไม้ผด	อ.สิเกา	จ.ตรัง	538831	818001	57	2522 - 2531
5X110	บ้านท่าเรือ	ต.ลำภูรา	อ.ห้วยยอด	จ.ตรัง	564476	848162	229	2522 - 2532
6X127	บ้านโคกเจริญ	ต.โคกเจริญ	อ.ห้วยยอด	พิจิตร	462005	943509	78	-
7X128A	บ้านวังลิ้ง	ต.ละมอ	อ.นาโยง	จ.ตรัง	581276	888008	75	2527 - 2566
8X132	บ้านควนม่วง	ต.ปากซัน	อ.เหนือคลอง	กระบี่	505079	889418	161	2529 - 2537
9X133	บ้านควนพวน	ต.เขาพวน	อ.เขาพวน	กระบี่	504031	907443	59	2529 - 2532
10X137	บ้านกระบี่น้อย	ต.กระบี่น้อย	อ.เมืองกระบี่	กระบี่	496024	897494	95	2529 - 2532
11X139	บ้านลำคลอง	ต.ปะเหลียน	อ.ปะเหลียน	จ.ตรัง	590313	809081	153	2526 - 2530
12X143	บ้านคลองใหญ่	ต.ทับปด	อ.เมืองกระบี่	กระบี่	488523	899490	127	2529 - 2537
13X150	บ้านท่าเคียน	ต.นิคมพัฒนา	ก.อ.มะนิ	จ.สตูล	596736	767330	552	2527 - 2562
14X185	บ้านผดงหยด	ต.บางหยด	อ.ตะกั่วป่า	พิจิตร	428780	979973	756	-
15X186	บ้านตลาดเก่า	ต.โคกเคียน	อ.ตะกั่วป่า	พิจิตร	430873	976008	762	2546 - 2562
16X187	บ้านหินดาน	ต.เหมะ	อ.ปะเหลียน	พิจิตร	433179	980618	539	2539 - 2562
17X189	บ้านดอน	ต.เทพาธารี	อ.กลาง	ภูเก็ต	426541	885976	42	2540 - 2551
18X190	คลองบางใหญ่บ้านสามกอง ถนนยางกรู	ต.ตลาดใหญ่	อ.เมืองภูเก็ต	ภูเก็ต	431691	873624	41	2540 - 2544
19X191	โรงเรียนสตรีภูเก็ต	ต.ตลาดใหญ่	อ.เมืองภูเก็ต	ภูเก็ต	433136	872117	55	2540 - 2562
20X192	คลองบางท่าที่บ้านคลอง ถนนเจ้าฟ้า	ต.คลอง	อ.เมืองภูเก็ต	ภูเก็ต	428804	886351	6	2540 - 2554
21X193	บ้านดอน	ต.เข็ญทะเล	อ.กลาง	ภูเก็ต	425064	885880	15	2541 - 2547
22X196	บ้านท่าเกว	ต.เหมะ	อ.ปะเหลียน	พิจิตร	435282	961721	139	2546 - 2562
23X204	บ้านหาดส้มแป้น	ต.หาดส้มแป้น	อ.เมืองระนอง	ระนอง	466694	1099721	23	2546 - 2566
24X205	บ้านตะกั่วไต้	ต.ตะกั่วไต้	อ.ตะกั่วไต้	ระนอง	474014	1117404	229	2546 - 2551
25X206	บ้านบางหิน	ต.บางหิน	อ.เมืองระนอง	ระนอง	459779	1099980	95	2546 - 2551
26X207	บ้านไม้จืด	ต.ไม้จืด	อ.กะเปอร์	ระนอง	476955	1149340	45	2546 - 2550
27X208	บ้านเขื่อนห้อย	ต.เขื่อนห้อย	อ.กะเปอร์	ระนอง	463579	108851	168	2546 - 2550
28X209	บ้านบางกลาง	ต.บางหิน	อ.เมืองระนอง	ระนอง	460172	1100256	38	2548 - 2556
29X228	บ้านกลาง	ต.วังหิน	อ.บางหิน	จ.นครศรีธรรมราช	580064	874718	2,687	2546 - 2562
30X229	บ้านเขื่อนห้อย (2)	ต.เขื่อนห้อย	อ.นาโยง	จ.ตรัง	578624	883781	56	2546 - 2555
31X231	บ้านไม้ตา	ต.ท่าทอง	อ.ละมอ	จ.สตูล	586614	761338	-	-
32X233	บ้านไม้ทอน	ต.ห้วยยอด	อ.ห้วยยอด	จ.ตรัง	580281	873579	1,478	2547 - 2562
33X234	บ้านป่าหมาก	ต.นาตาล	อ.เมืองตรัง	จ.ตรัง	564088	888570	2,808	2547 - 2562
34X235	บ้านปากคลอง	ต.โพธิ์ทะเล	อ.ย่านตาขาว	จ.ตรัง	582677	819981	117	2547 - 2566
35X236	บ้านย่านตาขาว	ต.ย่านตาขาว	อ.ย่านตาขาว	จ.ตรัง	573609	814255	988	2547 - 2562
36X237	บ้านไม้จืด	ต.ทุ่งใหญ่	อ.ควนกาหลง	จ.สตูล	627288	759920	90	2547 - 2566
37X238	บ้านคลองท่า	ต.วังมะนิ	อ.ควนโดน	จ.สตูล	624913	752228	76	2547 - 2554
38X239	บ้านคลองเหนือ	ต.คลอง	อ.เมืองสตูล	จ.สตูล	618919	743674	268	2547 - 2566

ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ภาพประกอบ 2-12 ตำแหน่งที่ตั้งสถานีวัดน้ำท่าในพื้นที่ลุ่มน้ำ และพื้นที่ใกล้เคียง

ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

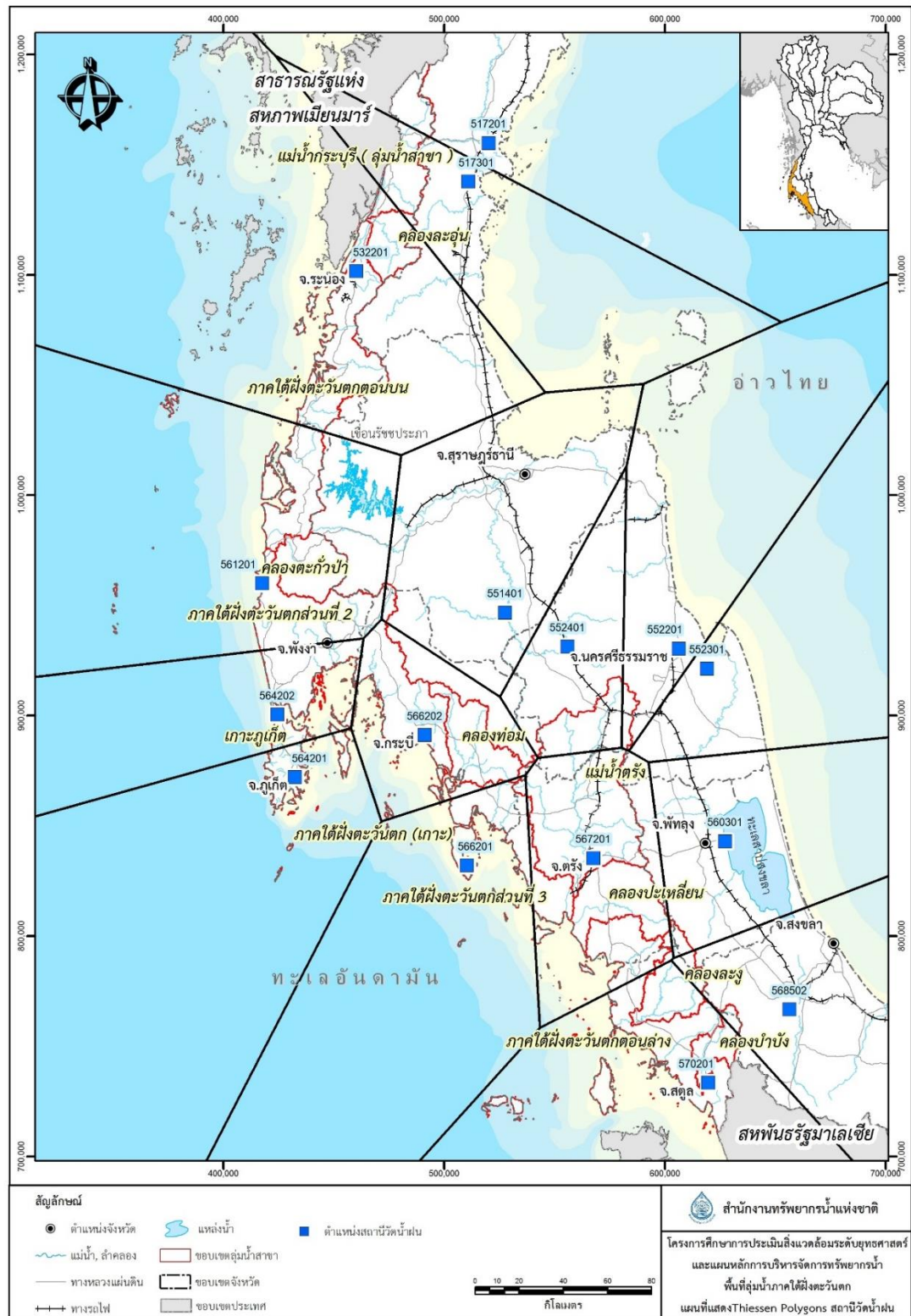
(3) ปริมาณน้ำฝน

จากการรวบรวมข้อมูลปริมาณฝนรายเดือนของสถานีวัดน้ำฝนโดยกรมอุตุนิยมวิทยาที่มี
ช่วงเวลาการจดบันทึกข้อมูลค่าปริมาณฝนรายเดือนและรายปีของแต่ละสถานีครบตลอดทั้งปี ตั้งแต่
ช่วงปีพ.ศ. 2531 – 2561 ในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก และลุ่มน้ำใกล้เคียง จำนวน 16 สถานี
แสดงตำแหน่งสถานีวัดน้ำฝนที่นำมาวิเคราะห์ แสดงดังตาราง 2-5

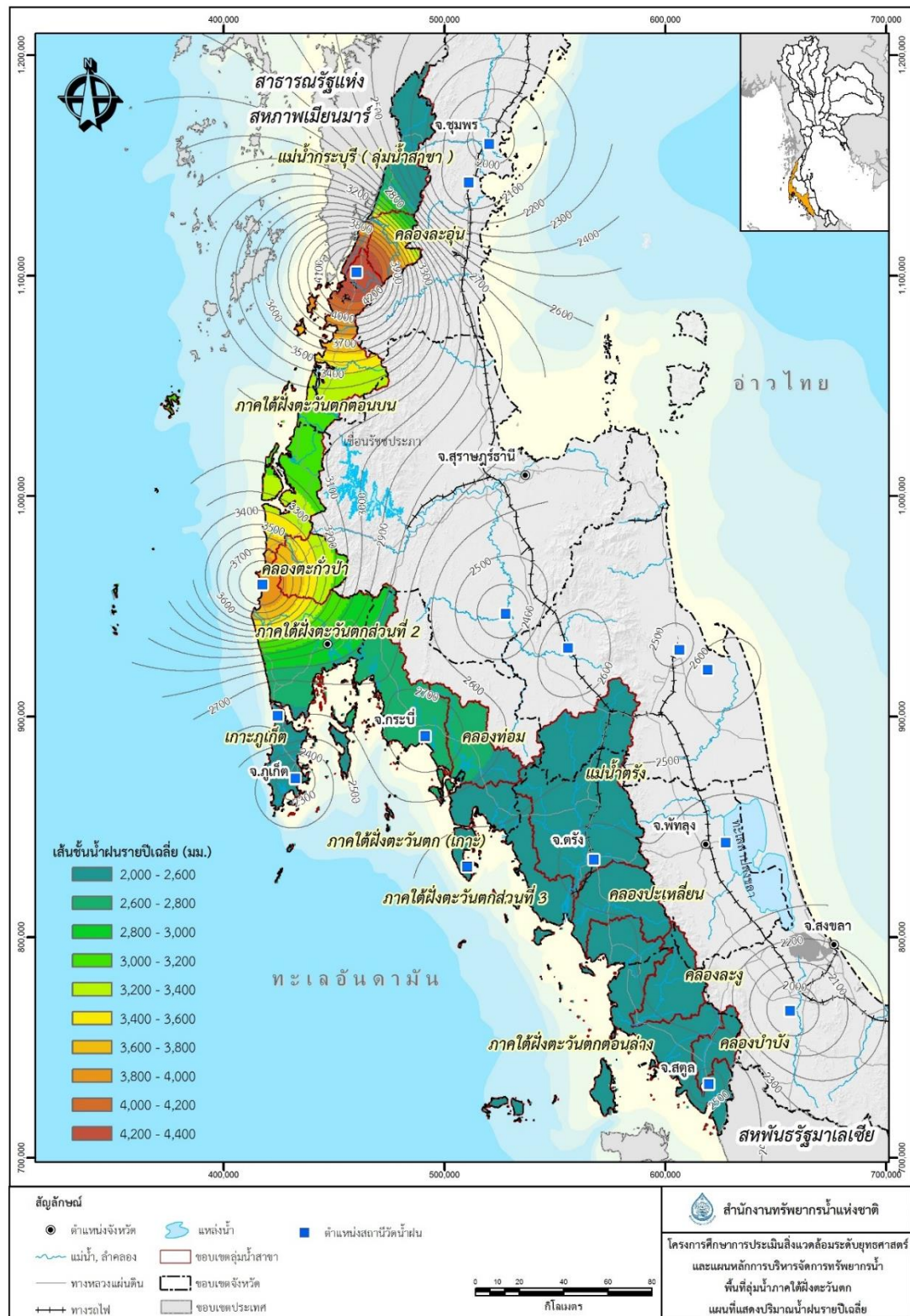
ตาราง 2-5 สถานีวัดน้ำฝนในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก และลุ่มน้ำใกล้เคียง

ลำดับ	รหัส สถานี	ชื่อสถานี	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ละติจูด	ลองจิจูด
1	517201	ชุมพร	ท่าตะเภา	เมืองชุมพร	ชุมพร	520176	1159692
2	517301	สวี สกษ.	วิสัยเหนือ	เมืองชุมพร	ชุมพร	510947	1142175
3	532201	ระนอง	เขานิเวศน์	เมืองระนอง	ระนอง	460185	1101508
4	551401	พระแสง สอท.	อิปัน	พระแสง	สุราษฎร์ธานี	527650	946633
5	552201	นครศรีธรรมราช	ในเมือง	เมือง	นครศรีธรรมราช	606310	930296
6	552301	นครศรีธรรมราช	คลองน้อย	ปากพั่น	นครศรีธรรมราช	619237	921239
7	552401	ฉวาง	ฉวาง	ฉวาง	นครศรีธรรมราช	555849	931184
8	560301	พัทลุง สกษ.	คูหาสวรรค์	เมืองพัทลุง	พัทลุง	627414	842844
9	561201	ตะกั่วป่า	คึกคัก	ตะกั่วป่า	พังงา	417503	959848
10	564201	ภูเก็ต	ตลาดใหญ่	เมืองภูเก็ต	ภูเก็ต	432460	871934
11	564202	สนามบินภูเก็ต	ป่าคลอก	เมืองภูเก็ต	ภูเก็ต	424478	900392
12	566201	เกาะลันตา	เกาะลันตาใหญ่	เกาะลันตา	กระบี่	510237	831937
13	566202	สำนักงานอุตุฯ	ปากน้ำ	เมืองกระบี่	กระบี่	491275	891076
14	567201	ตรัง	ทับเที่ยง	เมืองตรัง	ตรัง	567703	835208
15	568502	หาดใหญ่	โคกม่วง	คลองหอยโข่ง	สงขลา	656526	766552
16	570201	สตูล	คลองขุด	เมืองสตูล	สตูล	619700	733288

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

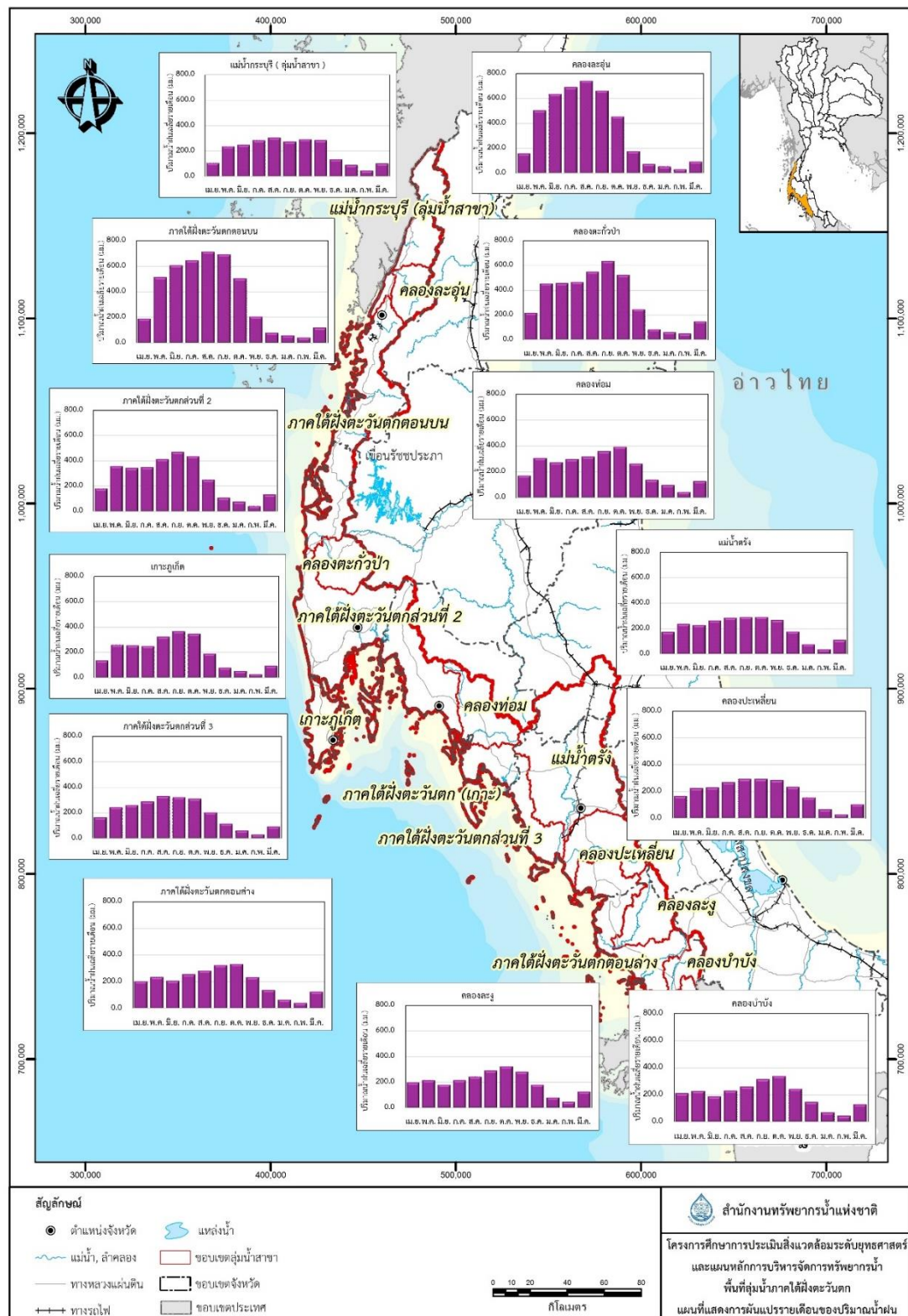

ภาพประกอบ 2-13 แสดงแพ็คเกจ์ถ่วงน้ำหนักด้วยวิธีรูปเหลี่ยมธีเอสเซน

ภาพประกอบ 2-14 แสดงเส้นชั้นน้ำฝนในบริเวณพื้นที่ศึกษา

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ภาพประกอบ 2-15 การกระจายรายเดือนของปริมาณฝนในแต่ละลุ่มน้ำสาขาในพื้นที่ลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันตก

2.1.6 อุทกวิทยาน้ำบาดาล

จากฐานข้อมูลบ่อบาดาลพสุธารา ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พบว่า บริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตกมีจำนวนบ่อบาดาลทั้งหมด 7,872 บ่อ และได้ทำการจำแนกบ่อที่ใช้งานได้รวมทั้งหมด 3,068 บ่อ ดังแสดงใน ภาพประกอบ 2-16 โดยบ่อบาดาลส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำตรังจำนวน 889 บ่อ รองลงมาอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 2 จำนวน 555 บ่อ และในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนล่าง จำนวน 360 บ่อ

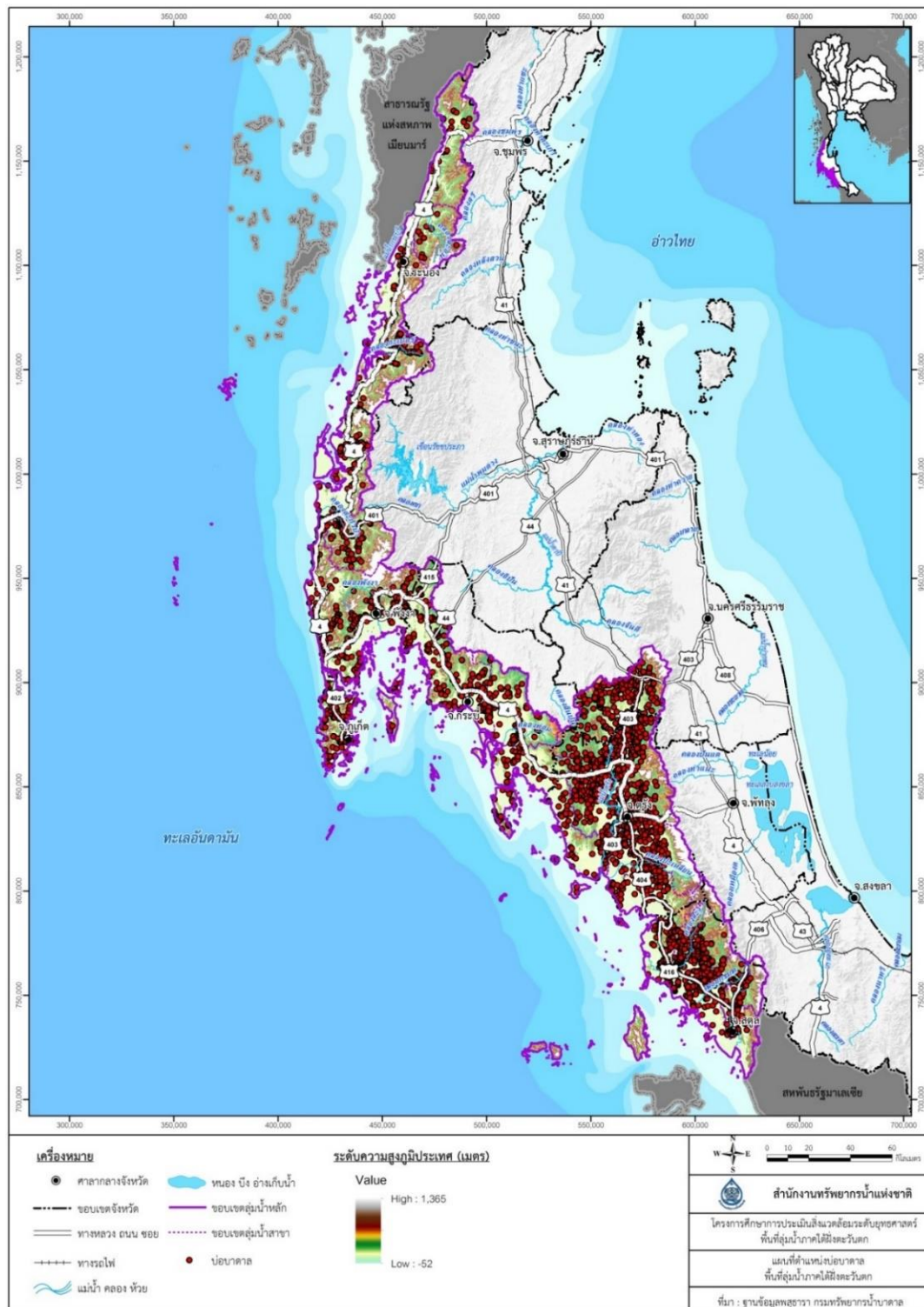
การนำข้อมูลบ่อน้ำตื้นมาพิจารณาพร้อมกับข้อมูลบ่อน้ำบาดาล จะทำให้สามารถจำแนกได้ว่าในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก ชุมชนมีการการใช้น้ำประเภทย่อยมากที่สุดในพื้นที่ ซึ่งจากการรวบรวมข้อมูลบ่อน้ำตื้นของแต่ละ องค์การบริหารส่วนตำบล และบ่อบาดาลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พบว่าการใช้น้ำส่วนใหญ่ในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ ฝั่งตะวันตก เป็นประเภทบ่อน้ำตื้นมากกว่าบ่อน้ำบาดาล โดยในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำตรังมีบ่อน้ำตื้นมากที่สุดจำนวน 7,005 บ่อ บ่อบาดาลจำนวน 859 บ่อ รองลงมาเป็นลุ่มน้ำสาขาคลองปะเหลียน จำนวน 6,741 บ่อ บ่อบาดาลจำนวน 190 บ่อ รายละเอียดดังแสดงในตาราง 2-6

ตาราง 2-6 จำนวนบ่อบาดาลแยกตามลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันตก

ลำดับ	ลุ่มน้ำสาขา	จำนวนบ่อบาดาล (บ่อ)	จำนวนบ่อน้ำตื้น (บ่อ)
01	แม่น้ำกระบือ	39	508
02	คลองละอุ่น	13	126
03	ภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนบน	299	1,674
04	คลองตะกั่วป่า	83	795
05	ภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 2	555	1,716
06	เกาะภูเก็ต	139	2,209
07	คลองท่อม	85	154
08	ภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 3	158	696
09	แม่น้ำตรัง	889	7,005
10	คลองปะเหลียน	190	6,741
11	คลองละงู	219	551
12	คลองบ้าย	64	664
13	ภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนล่าง	360	4,017
รวมจำนวนบ่อบาดาล		3,063	26,856

ที่มา : ฐานข้อมูลพสุธารา กรมทรัพยากรน้ำบาดาล และอบต.แต่ละตำบลจำนวน 324 ตำบล

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ภาพประกอบ 2-16 แผนที่ตำแหน่งบ่อบาดาลในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

จากการวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูลในเบื้องต้น พบว่าพื้นที่ดำเนินการมีศักยภาพน้ำบาดาลเชิงปริมาณและคุณภาพส่วนใหญ่อยู่ในช่วง Yield <2, TDS<500 ซึ่งพบเป็นบริเวณกว้างเกือบทั่วทั้งพื้นที่ คิดเป็นพื้นที่ประมาณ 10,358.2 ตารางกิโลเมตร (ร้อยละ 27.34) รองลงมาอยู่ในช่วง Yield 2-10, TDS <500 คิดเป็นพื้นที่ประมาณ 5,394.1 ตารางกิโลเมตร (ร้อยละ 31.46) ส่วนศักยภาพแหล่งน้ำบาดาลเชิงปริมาณและคุณภาพในช่วงอื่น ๆ พบกระจายตัวทั่วไปในพื้นที่โครงการ ดังแสดงในตาราง 2-7

สำหรับการวิเคราะห์ศักยภาพน้ำบาดาลแต่ละลุ่มน้ำสาขา กำหนดให้

Yield <2 TDS<500, 500-1,500 เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพน้ำบาดาลต่ำมาก

Yield 2-10 TDS <500, 500-1,500 เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพน้ำบาดาลต่ำ

Yield 10-20 TDS <500, 500-1,500 เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพน้ำบาดาลปานกลาง

Yield >20 TDS <500, 500-1,500 เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพน้ำบาดาลสูง

โดยสามารถสรุปได้ว่าพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก พื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาน้ำบาดาลสูงคือ พื้นที่ลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 2 และลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำตรัง มีพื้นที่เท่ากับ 145.87 และ 140.92 ตารางกิโลเมตร ตามลำดับ รองลงมาพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาน้ำบาดาลปานกลางคือพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำตรัง มีพื้นที่เท่ากับ 458.56 ตารางกิโลเมตร โดยพื้นที่ส่วนใหญ่ของลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก มีศักยภาพการพัฒนาน้ำบาดาลต่ำมาก มีพื้นที่เท่ากับ 10,037.39 ตารางกิโลเมตร ดังแสดงใน

ตาราง 2-8

ตาราง 2-7 สรุปพื้นที่การจำแนกศักยภาพการพัฒนาน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ประโยชน์โดยไม่ส่งผลกระทบต่อแหล่งน้ำบาดาลในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

ลำดับที่	ศักยภาพน้ำบาดาลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ	พื้นที่ (ตารางกิโลเมตร)	คิดเป็นร้อยละ
1	Yield 0-2, TDS <500	10,358.2	52.49
2	Yield 2-10, TDS <500	5,394.1	27.34
3	Yield 10-20, TDS <500	1,115.4	5.65
4	Yield >20, TDS <500	384.5	1.95
5	Yield 0-2, TDS 500-1,500	237.2	1.20
6	Yield 2-10, TDS 500-1,500	1,295.6	6.57
7	Yield 10-20, TDS 500-1,500	357.2	1.81
8	Yield >20, TDS 500-1,500	126.5	0.64
9	Yield 0-2, TDS >1,500	61.2	0.31
10	Yield 2-10, TDS >1,500	153.0	0.78
11	Yield 10-20, TDS >1,500	38.3	0.19
12	Yield >20, TDS >1,500	211.6	1.07
รวม		19,732.80	100

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

ตาราง 2-8 ศักยภาพการพัฒนาน้ำบาดาลแยกตามลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันตก

ลำดับ	ลุ่มน้ำสาขา	พื้นที่ศักยภาพน้ำบาดาล (ตร.กม)			
		ต่ำมาก	ต่ำ	ปานกลาง	สูง
01	แม่น้ำกระบือ	956.35	121.00	-	-
02	คลองละอุ่น	507.25	54.43	-	-
03	ภาคใต้ฝั่งตะวันตก	1,515.70	853.28	86.52	16.27
04	คลองตะกั่วป่า	663.02	69.93	68.82	23.39
05	ภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่	2,099.45	1,253.67	131.84	149.01
06	เกาะภูเก็ต	268.38	241.99	44.32	19.55
07	คลองท่อม	693.04	191.29	32.77	60.37
08	ภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่	642.64	629.95	175.79	27.54
09	แม่น้ำตรัง	1,299.51	1,548.00	400.82	144.84
10	คลองปะเหลียน	236.10	538.25	283.07	24.15
11	คลองละลุ	641.20	228.21	18.54	14.97
12	คลองมำบัง	315.01	45.15	79.12	26.63
13	ภาคใต้ฝั่งตะวันตก	1,113.41	836.54	244.36	97.54
รวมพื้นที่		10,951.01	6,611.64	1,565.92	604.22

ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

การศึกษาศักยภาพน้ำบาดาล โดยการนำคุณภาพน้ำบาดาลในส่วนของคุณภาพน้ำบาดาลทั้งหมดที่ละลายน้ำได้ (TDS) และผลการวิเคราะห์ปริมาณน้ำสูงสุดที่สามารถสูบขึ้นมาใช้ได้ (maximum available yield) มาวิเคราะห์และประมวลผลร่วมกัน เพื่อแสดงศักยภาพเชิงปริมาณและคุณภาพของน้ำบาดาล โดยกำหนดช่วงค่าของการแสดงข้อมูลออกเป็น 12 ช่วง แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันด้วยการประยุกต์ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปด้าน GIS การซ้อนทับข้อมูลเชิงพื้นที่ของค่าปริมาณน้ำบาดาลทั้งหมดที่ละลายน้ำได้ และค่าปริมาณน้ำสูงสุดที่สามารถสูบขึ้นมาใช้ได้ จะทำให้ได้แผนที่ศักยภาพน้ำบาดาลทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพของพื้นที่โครงการ ดังแสดงในภาพประกอบ 2-17

สรุป ปริมาณรวมน้ำบาดาลที่สามารถพัฒนาขึ้นมาใช้ได้โดยไม่กระทบต่อแหล่งน้ำบาดาลและสิ่งแวดล้อมของลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก ประมาณ 1,164 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี โดยพื้นที่ที่มีปริมาณน้ำ ที่สามารถพัฒนาขึ้นมาใช้ได้โดยไม่เกิดผลกระทบมากที่สุดคือ พื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนบน มีปริมาณน้ำที่สามารถพัฒนาขึ้นมาใช้ได้ประมาณ 257 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี หรือประมาณ 705,328 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน รองลงมาคือ พื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 2 มีปริมาณน้ำที่สามารถพัฒนาขึ้นมาใช้ได้ประมาณ 188 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี หรือประมาณ 516,162 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

และน้อยที่สุดคือพื้นที่คลองละอุ่น มีปริมาณน้ำที่สามารถพัฒนาขึ้นมาใช้ได้ประมาณ 9 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี หรือประมาณ 24,716 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน รายละเอียดศักยภาพน้ำบาดาลที่สามารถพัฒนาได้โดยไม่ส่งผลกระทบต่อแหล่งน้ำบาดาลในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตกดังแสดงในตาราง 2-9

ตาราง 2-9 ศักยภาพน้ำบาดาลที่สามารถพัฒนาได้ในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

รหัส ลุ่มน้ำ	ลุ่มน้ำสาขา	ปริมาณน้ำบาดาล ที่กักเก็บรวม (ลบ.ม.)	ปริมาณน้ำที่ เพิ่มเติมรายปี (ลบ.ม.)	ปริมาณน้ำบาดาลที่ สามารถนำมาใช้ได้ (ลบ.ม./ปี)
2201	แม่น้ำกระบือ	169,625,208	25,400,838	19,050,628
2202	คลองละอุ่น	80,190,220	12,028,533	9,021,400
2203	ภาคใต้ฝั่งตะวันตก	2,288,398,250	343,259,738	257,444,803
2204	คลองตะกั่วป่า	237,079,239	23,707,924	17,780,943
2205	ภาคใต้ฝั่งตะวันตก	2,511,986,517	251,198,652	188,398,989
2206	เกาะภูเก็ต	835,446,115	89,810,457	67,357,843
2207	คลองท่อม	720,572,871	72,057,287	54,042,965
2208	ภาคใต้ฝั่งตะวันตก	1,811,029,005	181,102,901	135,827,175
2209	แม่น้ำตรัง	1,837,505,583	183,750,558	137,812,919
2210	คลองปะเหลียน	1,216,880,642	121,688,064	91,266,048
2211	คลองละลุ	319,929,689	31,992,969	23,994,727
2212	คลองบำบึง	228,047,070	22,804,707	17,103,530
2213	ภาคใต้ฝั่งตะวันตก	1,933,373,158	193,337,316	145,002,987
รวม		14,190,063,569	1,552,139,943	1,164,104,957

* ข้อมูลปริมาณน้ำบาดาลที่สามารถนำมาใช้ได้ในแต่ละปีมาจาก “ปริมาณน้ำเพิ่มเติมรายปี X 0.75”

** ข้อมูลศักยภาพน้ำบาดาลประเมินจากข้อมูลแผนที่ศักยภาพน้ำบาดาลมาตราส่วน 1:100,000

2.1.7 สภาพทรัพยากรสิ่งแวดล้อม

(1) ทรัพยากรป่าไม้

การสำรวจพื้นที่ป่าไม้ในภาคสนามด้วยการประยุกต์ใช้การสำรวจระยะไกล (Remote sensing) เพื่อจำแนกและเปรียบเทียบพื้นที่ป่าไม้ที่ปรากฏอยู่ในพื้นที่ศึกษา โดยใช้แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินของกรมพัฒนาที่ดิน แผนที่การจำแนกชนิดของป่า และแผนที่ขอบเขตพื้นที่ป่าไม้ของกรมป่าไม้ในปี พ.ศ. 2562 วิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียม Landsat 8 ที่ถ่ายภาพในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตกในปี พ.ศ. 2563 เพื่อจำแนกป่าไม้และป่าต้นน้ำที่มีอยู่จริง พื้นที่ป่าไม้ที่เสื่อมโทรมอันเกิดจากการใช้งานเป็นประโยชน์อื่น ๆ และพื้นที่ที่มีศักยภาพในการบริหารจัดการให้เป็นพื้นที่ต้นน้ำให้แก่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก ด้วยการลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อตรวจสอบความถูกต้องในการแปลตีความภาพถ่ายดาวเทียมด้วยสายตา (Visual interpretation of a satellite image) โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1) พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่ป่าไม้ในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตกในปี พ.ศ. 2563 พบขนาดพื้นที่ป่าไม้เท่ากับ 4,225,897.32 ไร่ คิดเป็น 34.24 ของพื้นที่ลุ่มน้ำ ซึ่งมีขนาดพื้นที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.31 จากปีที่ผ่านมา โดยมีสัดส่วนขนาดพื้นที่ป่าไม้กับลุ่มน้ำสาขาสอดคล้องกับข้อมูลกรมป่าไม้ โดยมีขนาดพื้นที่ป่าไม้ในลุ่มน้ำสาขากลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนบน มีสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้มากที่สุด รองลงมาเป็นลุ่มน้ำสาขากลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 2 และลุ่มน้ำสาขากลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนล่าง โดยพื้นที่ป่าต้นน้ำที่มีอยู่จริงในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1 และ 2 ที่เหมาะสมเป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธาร พบว่าลุ่มน้ำสาขากลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนบนมีขนาดพื้นที่มากที่สุด เท่ากับ 397,590.01 ไร่ รองลงมาเป็นลุ่มน้ำสาขากลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 2 มีขนาดพื้นที่เท่ากับ 250,537.40 ไร่ และลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำตรังมีขนาดพื้นที่เท่ากับ 167,297.09 ไร่ ตามลำดับ ดังตาราง 2-10

ตาราง 2-10 ขนาดพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าต้นน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

ลำดับ	ลุ่มน้ำสาขา	ป่าต้นน้ำที่มีอยู่จริง (ไร่)
1	ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำกระบือ (ลุ่มน้ำสาขา)	137,579.15
2	ลุ่มน้ำสาขาคลองละอุ่น	139,475.01
3	ลุ่มน้ำสาขากลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนบน	397,590.01
4	ลุ่มน้ำสาขาคลองตะกั่วป่า	130,401.16
5	ลุ่มน้ำสาขากลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 2	250,537.40
6	ลุ่มน้ำสาขาเกาะภูเก็ต	19,336.95
7	ลุ่มน้ำสาขาคลองท่อม	10,875.89
8	ลุ่มน้ำสาขากลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 3	17,600.71

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ลำดับ	ลุ่มน้ำสาขา	ป่าต้นน้ำที่มีอยู่จริง (ไร่)
9	ลุ่มน้ำสาขามะนังน้ำตริง	167,297.09
10	ลุ่มน้ำสาขาคลองปะเหลียน	109,923.75
11	ลุ่มน้ำสาขาคลองละงู	131,402.02
12	ลุ่มน้ำสาขาคลองบ่าบัง	75,314.96
13	ลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนล่าง	165,082.97
14	ลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันตก (เกาะ)	118,003.62
รวม		1,870,420.70

ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ตะวันตก

2) พื้นที่ป่าไม้ที่เสื่อมโทรมอันเกิดจากการใช้งานเป็นประโยชน์อื่น ๆ เป็นการวิเคราะห์สภาพพื้นที่เปรียบเทียบข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินจากสภาพพื้นที่คงสภาพป่าไม้ในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตกปี พ.ศ. 2560 ของกรมป่าไม้ กับข้อมูลปี 2563 แสดงดังรูปที่ 2-15 และตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ด้วยข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินของกรมพัฒนาที่ดิน พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงจากพื้นที่ป่าไม้ไปเป็นพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์อื่น ๆ มีขนาดพื้นที่เท่ากับ 156,379.50 ไร่ โดยส่วนใหญ่เปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินไปเป็นพื้นที่เกษตรกรรมหลากหลายประเภท เช่น ยางพารา ปาล์มน้ำมัน นาข้าว ไม้ยืนต้นผสม บ่อเลี้ยงกุ้ง เป็นต้น รองลงมาเป็นสิ่งปลูกสร้าง พืชหญ้า/หาดทราย/เหมืองแร่ และแหล่งน้ำตามลำดับ ดังแสดงในตาราง 2-11 และภาพประกอบ 2-19

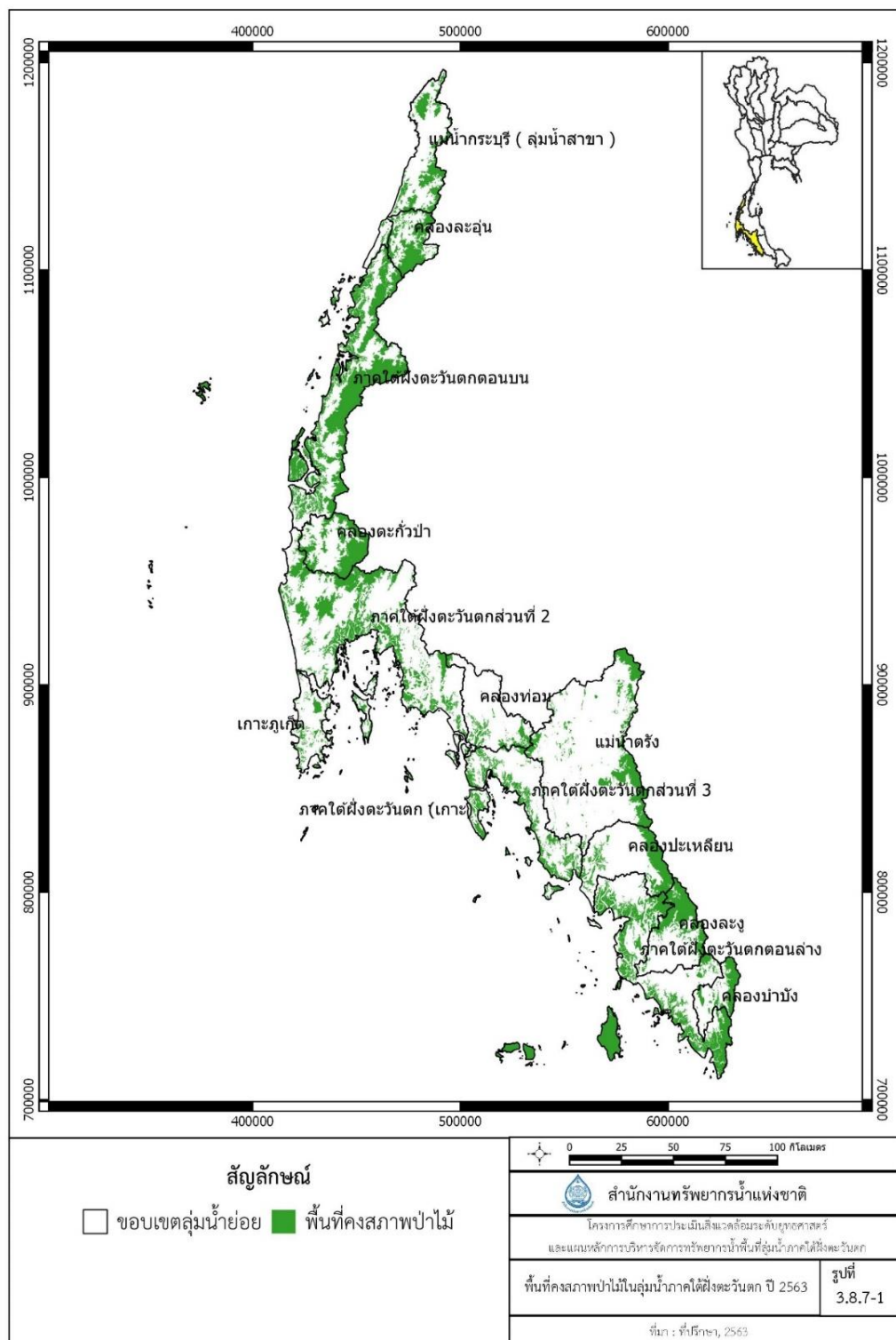
โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ตาราง 2-11 ขนาดพื้นที่ป่าไม้ที่เสื่อมโทรมอันเกิดจากการใช้งานเป็นประโยชน์อื่น ๆ

ลุ่มน้ำสาขา	ขนาดพื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินที่ดิน (ไร่)			
	เกษตรกรรม	ทุ่งหญ้า/หาดทราย/เหมืองแร่	สิ่งปลูกสร้าง	แหล่งน้ำ
แม่น้ำกระบือ (ลุ่มน้ำสาขา)	-	-	-	-
คลองละอุ่น	4,244.75	-	-	0.29
ภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนบน	23,697.72	20.35	0.13	55.84
คลองตะกั่วป่า	1,414.08	11.11	-	-
ภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 2	19,461.66	363.09	169.91	102.51
เกาะภูเก็ต	8,545.02	703.85	3,522.56	23.14
คลองท่อม	3,054.23	207.58	12.01	7.58
ภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 3	17,092.24	0.80	-	7.48
แม่น้ำตรัง	9,929.78	3.94	58.29	-
คลองปะเหลียน	1,930.52	-	-	0.58
คลองละงู	2,519.06	-	-	-
คลองบ้ายัง	1,697.40	-	-	-
ภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนล่าง	17,680.46	-	4.83	24.26
ภาคใต้ฝั่งตะวันตก (เกาะ)	32,762.55	33.79	93.95	278.95
รวม	150,657.30	1,351.58	3,863.90	506.72
คลองละอุ่น	4,244.75	-	-	0.29
ภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนบน	23,697.72	20.35	0.13	55.84
คลองตะกั่วป่า	1,414.08	11.11	-	-
ภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 2	19,461.66	363.09	169.91	102.51
เกาะภูเก็ต	8,545.02	703.85	3,522.56	23.14
คลองท่อม	3,054.23	207.58	12.01	7.58
ภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 3	17,092.24	0.80	-	7.48
แม่น้ำตรัง	9,929.78	3.94	58.29	-
คลองปะเหลียน	1,930.52	-	-	0.58
คลองละงู	2,519.06	-	-	-
คลองบ้ายัง	1,697.40	-	-	-
ภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนล่าง	17,680.46	-	4.83	24.26
ภาคใต้ฝั่งตะวันตก (เกาะ)	32,762.55	33.79	93.95	278.95
รวม	150,657.30	1,351.58	3,863.90	506.72

ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ตะวันตก

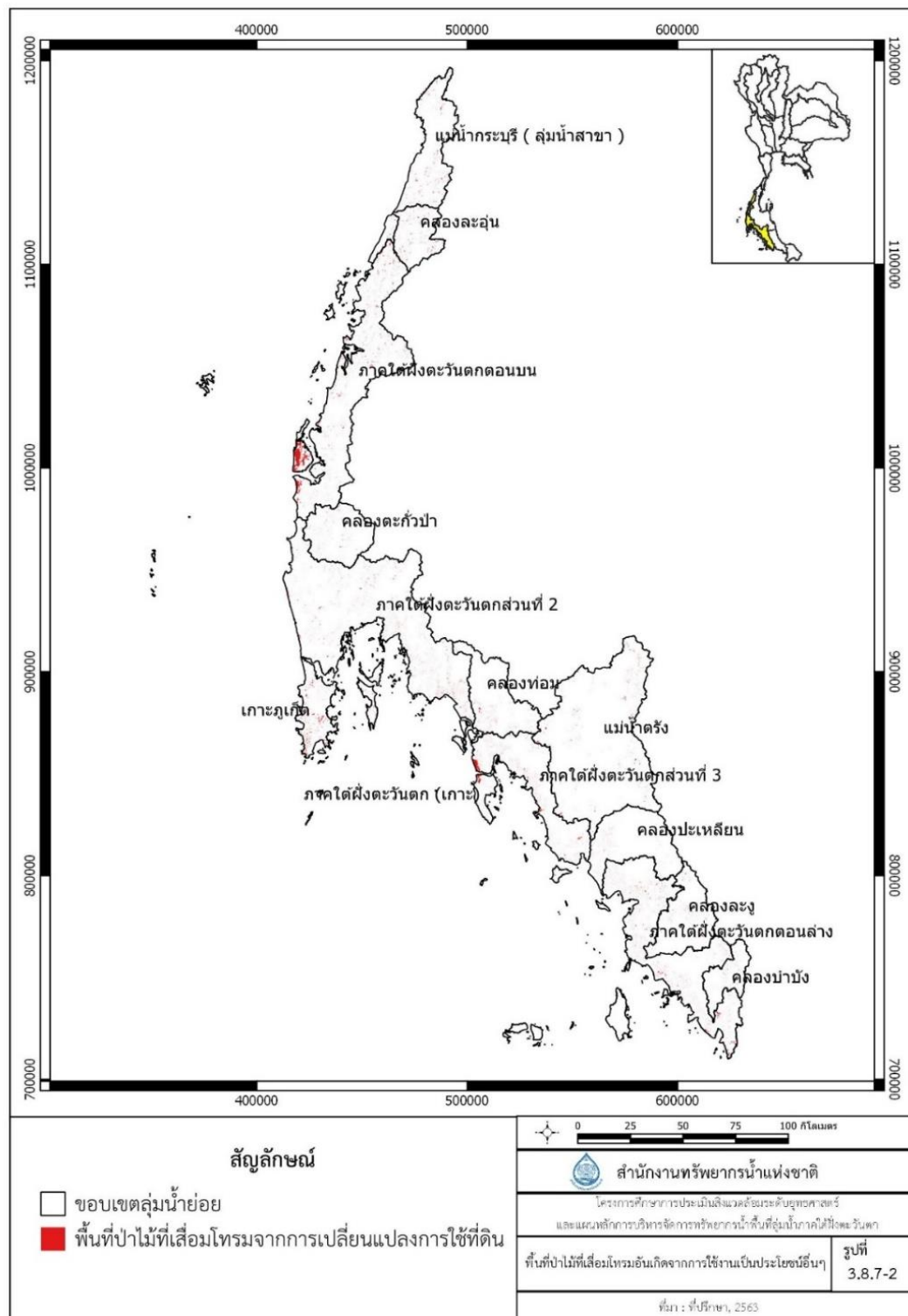
โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ภาพประกอบ 2-18 พื้นที่คงสภาพป่าไม้ในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก ปี 2563

ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ภาพประกอบ 2-19 พื้นที่ป่าไม้ที่เสื่อมโทรมอันเกิดจากการใช้งานเป็นประโยชน์อื่น ๆ

ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

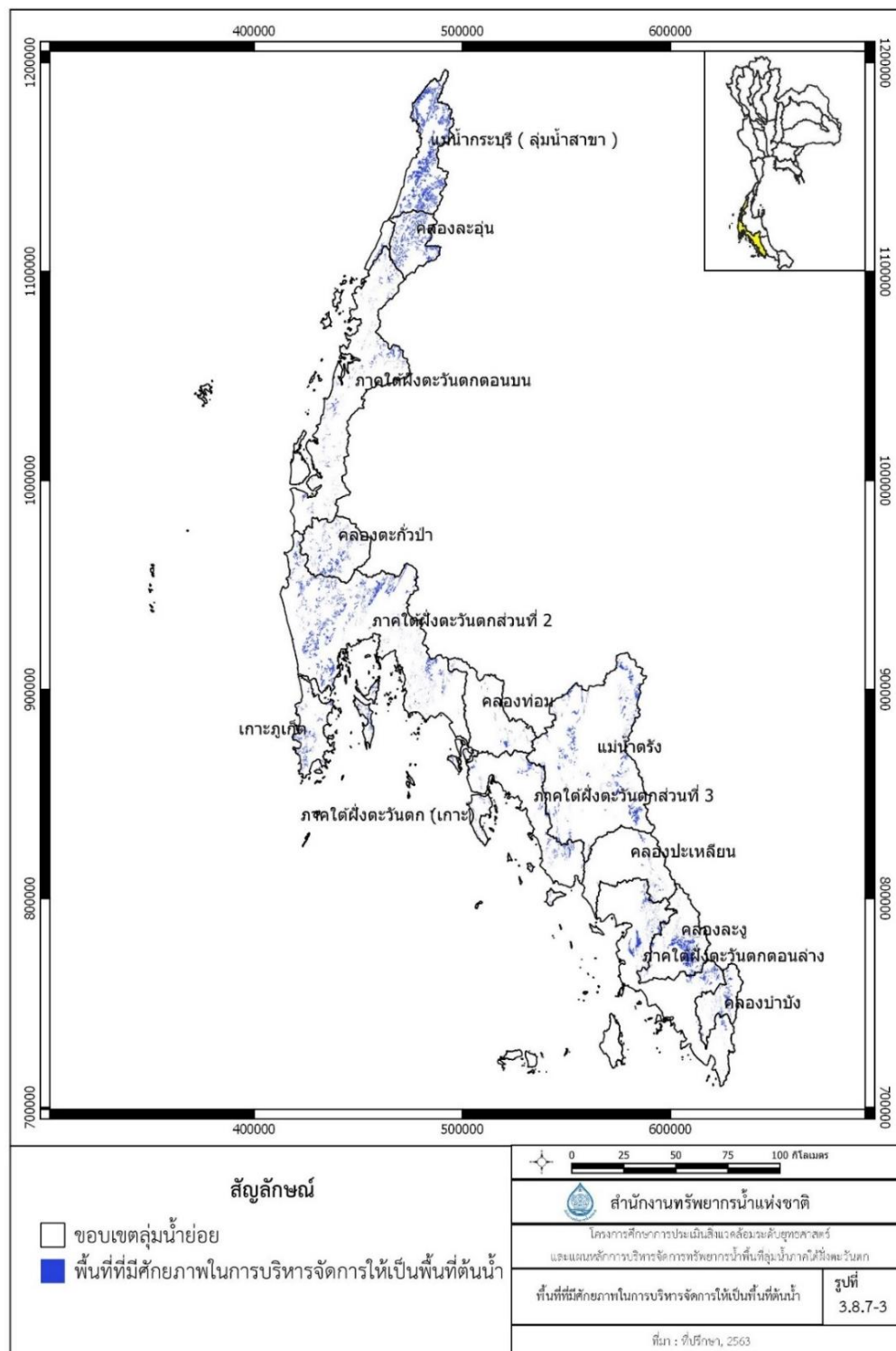
3) พื้นที่ที่มีศักยภาพในการบริหารจัดการให้เป็นพื้นที่ต้นน้ำให้แก่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก เป็นการวิเคราะห์สภาพพื้นที่ที่ไม่ใช่ป่าไม้ในบริเวณต้นน้ำลำธารที่กำหนดไว้เป็นพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1 และพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 2 ที่อยู่ในเขตพื้นที่ป่าไม้ตามบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พบว่าลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตกมีพื้นที่ที่มีศักยภาพในการบริหารจัดการให้เป็นพื้นที่ต้นน้ำให้แก่ลุ่มน้ำขนาด 708,180.97 ไร่ โดยลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำกระบือมีขนาดพื้นที่มากที่สุดเท่ากับ 155,570.72 ไร่ รองลงมาเป็นลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 2 มีขนาดพื้นที่เท่ากับ 137,443.07 ไร่ รายละเอียดดังตาราง 2-12 และภาพประกอบ 2-20

ตาราง 2-12 ขนาดพื้นที่ที่มีศักยภาพในการบริหารจัดการให้เป็นพื้นที่ต้นน้ำ

ลุ่มน้ำสาขา	ขนาดพื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ (ไร่)					
	1A	1AR	1B	1BR	2	รวม
แม่น้ำกระบือ (ลุ่มน้ำสาขา)	24,252.58	102.35	2,356.77	18.66	128,840.37	155,570.72
คลองละอุ่น	15,125.10	-	1,694.96	-	41,731.30	58,551.36
ภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนบน	4,448.17	5.65	968.28	66.52	31,928.53	37,417.15
คลองตะกั่วป่า	1,713.33	320.82	2,860.99	18.03	25,308.06	30,221.23
ภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 2	14,344.42	3,097.59	8,449.95	3,025.00	108,526.11	137,443.07
เกาะภูเก็ต	2,064.35	3,781.49	428.73	1,172.83	12,278.13	19,725.54
คลองท่อม	191.30	289.55	1,019.22	84.50	9,347.13	10,931.69
ภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 3	3,890.17	1,508.24	247.87	208.29	27,660.57	33,515.14
แม่น้ำตรัง	6,323.63	7,674.50	2,475.35	3,494.71	64,757.40	84,725.60
คลองปะเหลียน	1,408.06	587.92	128.19	102.66	8,806.21	11,033.04
คลองละงู	13,544.65	427.57	6,377.52	1,688.54	32,819.18	54,857.46
คลองบ้ายัง	2,317.83	634.08	3,288.44	546.61	10,927.37	17,714.32
ภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนล่าง	12,297.52	6,114.36	4,904.70	2,175.83	14,211.99	39,704.40
ภาคใต้ฝั่งตะวันตก (เกาะ)	3,323.71	640.51	718.70	68.32	12,019.01	16,770.25
รวม	105,244.81	25,184.63	35,919.65	12,670.52	529,161.36	708,180.97

ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ตะวันตก

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ภาพประกอบ 2-20 พื้นที่ที่มีศักยภาพในการบริหารจัดการให้เป็นพื้นที่ต้นน้ำ

ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

(2) คุณภาพน้ำ

จากข้อมูลสถานการณ์คุณภาพแหล่งน้ำผิวดินของ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 15 และ 16 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า คุณภาพแหล่งน้ำผิวดินมีแนวโน้มเสื่อมโทรมลง โดยปีพ.ศ. 2561 แหล่งน้ำผิวดินที่อยู่ในเกณฑ์ดีลดลง และสัดส่วนแหล่งน้ำผิวดินที่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ และเสื่อมโทรมเพิ่มขึ้น

การประเมินโดยใช้ดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน (Water Quality Index, WQI) เพื่อแสดงสถานการณ์คุณภาพน้ำของแหล่งน้ำผิวดินโดยรวม คำนวณจาก 5 พารามิเตอร์ ได้แก่ ปริมาณออกซิเจนที่ละลายในน้ำ (Dissolved Oxygen : DO) ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (Biochemical Oxygen Demand : BOD) แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (Total Coliform Bacteria : TCB) แบคทีเรียกลุ่มฟีคัลโคลิฟอร์ม (Fecal Coliform Bacteria : FCB) และแอมโมเนีย (Total Ammonia : NH₃) มีคะแนนอยู่ระหว่าง 0-100 โดยจัดเกณฑ์คุณภาพน้ำเป็น ดีมาก (คะแนน 91-100) ดี (คะแนน 71-90) พอใช้ (คะแนน 61-70) เสื่อมโทรม (คะแนน 31-60) และเสื่อมโทรมมาก (คะแนน 0-30) พบว่า คุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินภาพรวม อยู่ในเกณฑ์ดี ได้แก่ คลองพังงา อยู่ในเกณฑ์พอใช้ ได้แก่ คลองตะกั่วป่า คลองกระปี่ใหญ่ แม่น้ำตรัง คลองปะเหลียน แม่น้ำกระบือ คลองหาดส้มแป้น และอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ได้แก่ คลองบางใหญ่ และตำแหน่งของสถานีตรวจวัดคุณภาพแหล่งน้ำผิวดิน แสดงในภาพประกอบ 2-21 โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำคลองบางใหญ่ จำนวน 2 สถานี ได้แก่ บริเวณต้นน้ำ(สถานี BYC1) และบริเวณปลายน้ำ (สถานี BYC2) พบว่า

- บริเวณต้นน้ำพารามิเตอร์ที่มีค่าไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 ได้แก่ ค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด แบคทีเรียกลุ่มฟีคัลโคลิฟอร์ม และแอมโมเนีย-ไนโตรเจน
- บริเวณปลายน้ำพารามิเตอร์ที่มีค่าไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 ได้แก่ ค่าออกซิเจนละลาย ค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด แบคทีเรียกลุ่มฟีคัลโคลิฟอร์ม และแอมโมเนีย-ไนโตรเจน

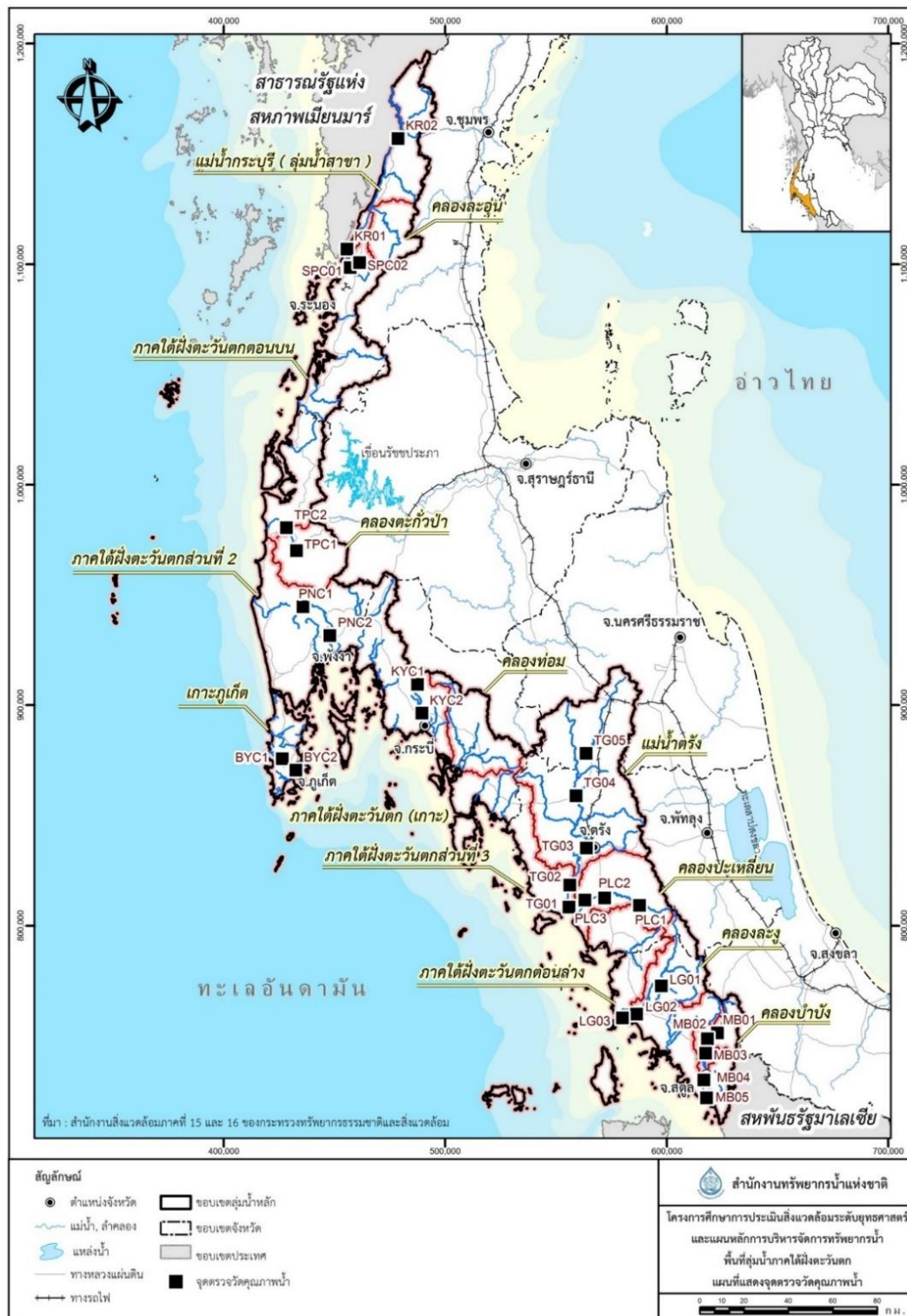
สาเหตุของปัญหาคุณภาพน้ำของคลองบางใหญ่ จังหวัดภูเก็ต คือ การระบายน้ำเสีย การทิ้งสิ่งปฏิกูล และขยะมูลฝอยต่าง ๆ ลงในคลองบางใหญ่โดยตรงและการปล่อยทิ้งลงในคลองสาขา ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากแหล่งชุมชน โรงแรม และสถานประกอบการขนาดเล็ก โดยตรวจพบมีการปนเปื้อนแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด แบคทีเรียกลุ่มฟีคัลโคลิฟอร์ม และแอมโมเนีย-ไนโตรเจนค่อนข้างสูงตั้งแต่บริเวณต้นน้ำ สถานี BYC1 ถึงบริเวณปลายน้ำ สถานี BYC2 ซึ่งบ่งชี้ได้ว่า มีการระบายน้ำเสียรวมถึงสิ่งปฏิกูลลงสู่คลองบางใหญ่โดยไม่มีการบำบัด โดยเฉพาะบริเวณปลายน้ำ สถานี

BYC2 ที่ตรวจพบค่าพารามิเตอร์ต่าง ๆ ค่อนข้างสูง ซึ่งสอดคล้องกับสภาพตอนล่างของคลองบางใหญ่ ที่เป็นที่อยู่อาศัยเขตเมือง มีร้านค้า ร้านอาหาร โรงแรม โรงพยาบาล หมู่บ้านจัดสรร อาคารชุด การอาศัยอยู่ของประชากรค่อนข้างหนาแน่น ทำให้มีของเสียและสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ ปนเปื้อนลงสู่แหล่งน้ำได้ง่าย ทั้งจากการระบายโดยตรงหรือเกิดจากการชะล้างของเสียและสิ่งปฏิกูลลงสู่แหล่งน้ำในช่วงที่มีฝนตก

2) ผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำแม่น้ำตรัง จำนวน 5 สถานี ได้แก่ บริเวณต้นน้ำ (สถานี TG05, TG04) บริเวณกลางน้ำ (สถานี TG03) และบริเวณปลายน้ำ (สถานี TG02, TG01) พบว่า

- บริเวณต้นน้ำ (สถานี TG05) พารามิเตอร์ที่มีค่าไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 ได้แก่ ค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด และแบคทีเรียกลุ่มฟีคัลโคลิฟอร์ม
- บริเวณต้นน้ำ (สถานี TG04) พารามิเตอร์ที่มีค่าไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 ได้แก่ ค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด และแบคทีเรียกลุ่มฟีคัลโคลิฟอร์ม
- บริเวณกลางน้ำ (สถานี TG03) พารามิเตอร์ที่มีค่าไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 ได้แก่ แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด และแบคทีเรียกลุ่มฟีคัลโคลิฟอร์ม
- บริเวณปลายน้ำ (สถานี TG02) พารามิเตอร์ที่มีค่าไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 ได้แก่ ค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์
- บริเวณปลายน้ำ (สถานี TG01) พารามิเตอร์ที่มีค่าไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 ได้แก่ ค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ภาพประกอบ 2-21 แสดงตำแหน่งจุดตรวจวัดคุณภาพน้ำ

ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ตะวันตก

สาเหตุของปัญหาคุณภาพน้ำที่สำคัญของแม่น้ำตรัง จังหวัดตรัง ในบริเวณต้นน้ำ สถานี TG05 คือ การชะสารอินทรีย์ต่าง ๆ จากพื้นที่เกษตรกรรมลงสู่แหล่งน้ำ บริเวณต้นน้ำ สถานี TG04 มีความสกปรกในรูปสารอินทรีย์และการปนเปื้อนแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมดและแบคทีเรียกลุ่มฟีคัลโคลิฟอร์มค่อนข้างสูง โดยสาเหตุมาจากการชะสารอินทรีย์ต่าง ๆ จากพื้นที่เกษตรกรรม การปรับหน้าดินสำหรับพื้นที่การเกษตรทำให้เกิดการชะหน้าดินบางส่วนลงสู่แหล่งน้ำ บริเวณกลางน้ำ สถานี TG03 บริเวณปลายน้ำ สถานี TG02 และบริเวณปลายน้ำ สถานี TG01 มีการปนเปื้อนแบคทีเรียกลุ่มฟีคัลโคลิฟอร์ม เนื่องมาจากการระบายน้ำเสียรวมถึงสิ่งปฏิกูลลงสู่แม่น้ำตรังโดยไม่มีการบำบัด ซึ่งมีแหล่งกำเนิดมาจากที่อยู่อาศัยเขตเมือง มีร้านค้า ร้านอาหาร โรงแรม โรงพยาบาล หมู่บ้านจัดสรร ที่เป็นแหล่งชุมชนและมีประชากรค่อนข้างหนาแน่น ทำให้มีของเสียและสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ ปนเปื้อนลงสู่แหล่งน้ำได้ง่าย ทั้งจากการระบายโดยตรงหรือเกิดจากการชะล้างของเสียและสิ่งปฏิกูลลงสู่แหล่งน้ำ

3) ผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำคลองหาดส้มแป้น จำนวน 2 สถานี ได้แก่ บริเวณต้นน้ำ (สถานี SPC02) และบริเวณปลายน้ำ (สถานี SPC01) พบว่า

- บริเวณต้นน้ำ (สถานี SPC02) พารามิเตอร์ที่มีค่าไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 ได้แก่ แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด และแบคทีเรียกลุ่มฟีคัลโคลิฟอร์ม
- บริเวณปลายน้ำ (สถานี SPC01) พารามิเตอร์ที่มีค่าไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 ได้แก่ ค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์, แอมโมเนีย-ไนโตรเจน, แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด และแบคทีเรียกลุ่มฟีคัลโคลิฟอร์ม

สาเหตุของปัญหาคุณภาพน้ำที่สำคัญของคลองหาดส้มแป้น จังหวัดระนอง ในบริเวณต้นน้ำ สถานี SPC02 พบการปนเปื้อน แบคทีเรียในกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมดและแบคทีเรียในกลุ่มฟีคัลโคลิฟอร์มปริมาณค่อนข้างสูง สาเหตุที่สำคัญคือ การชะสารอินทรีย์ต่าง ๆ จากพื้นที่เกษตรกรรมลงสู่แหล่งน้ำ การระบายน้ำเสีย การทิ้งสิ่งปฏิกูล และขยะมูลฝอยต่าง ๆ ลงในแหล่งน้ำโดยตรงบริเวณปลายน้ำ สถานี SPC01 มีการปนเปื้อนแบคทีเรียในกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมดและแบคทีเรียในกลุ่มฟีคัลโคลิฟอร์มปริมาณค่อนข้างสูง บริเวณโดยรอบมีหมู่บ้านชาวประมง มีท่าเทียบเรือประมง สองฝั่งคลองเป็นป่าชายเลน มีการระบายน้ำเสีย การทิ้งสิ่งปฏิกูล และขยะมูลฝอยต่าง ๆ ลงในแหล่งน้ำโดยตรง

2.1.8 โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ

(1) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำในปัจจุบัน

โครงการพัฒนาแหล่งน้ำในปัจจุบันของกลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก ไม่มีโครงการขนาดใหญ่ มีโครงการขนาดกลาง 20 แห่ง และขนาดเล็ก 774 แห่ง โดยมีแหล่งเก็บกักน้ำความจุรวมทั้งสิ้น 571 ล้านลูกบาศก์เมตร นอกจากนี้ต้นทุนของกลุ่มน้ำ ยังมีแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีพื้นที่ผิวขนาดใหญ่กว่า

50 ไร่ อยู่ 719 แห่ง สถานีสูบน้ำบนดิน 25 แห่ง และบ่อบาดาล ทั้งสิ้น 9,302 แห่ง คิดเป็นปริมาณน้ำที่สูบน้ำจากบ่อบาดาล 91 ล้านลูกบาศก์เมตร โดยสถานภาพโครงการในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก แสดงดังตาราง 2-13 และรายชื่อโครงการ (อ่างเก็บน้ำ ฝาย ประตูระบายน้ำ) ที่มีแบบเพื่อการก่อสร้างแล้วในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก แสดงดังตาราง 2-14

ตาราง 2-13 สถานภาพโครงการในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

สถานภาพโครงการ	จำนวน (แห่ง)	ความจุ (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ ชลประทาน (ไร่)
1. มีแบบเพื่อการก่อสร้าง	15	151	87,392
2. มีแผนศึกษา สำรวจ ออกแบบ	17	233	179,626
2.1 ศึกษาความเหมาะสมและศึกษา สิ่งแวดล้อม แล้วต้องออกแบบ	3	75	71,300
2.2 ศึกษาความเหมาะสมแล้วต้องศึกษา สิ่งแวดล้อมต่อไป	3	79	42,452
2.3 ศึกษาความเหมาะสมแล้ว และไม่เข้า ข่ายศึกษาสิ่งแวดล้อม ต้องออกแบบ	6	33	31,674
2.4 ศึกษาเบื้องต้นแล้ว มีผลสำรวจ ภูมิประเทศและผลสำรวจธรณีแล้ว ต้อง ศึกษาความเหมาะสม	-	-	-
2.5 ศึกษาเบื้องต้นแล้วต้องส่งสำรวจ	5	46	34,200
3. มีศักยภาพ แต่ยังไม่มีการดำเนินการ ใด ๆ	71	606	392,259

ที่มา : กรมชลประทาน และสำนักทรัพยากรน้ำแห่งชาติ, 2564

ตาราง 2-14 รายชื่อโครงการ (อ่างเก็บน้ำ ฝาย ประตูระบายน้ำ) ที่มีแบบเพื่อการก่อสร้างแล้วในลุ่มน้ำ

ลำดับ	รายชื่อ	จังหวัด	ความจุ (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)
1	อ่างเก็บน้ำคลอง ทรายขาว	กระบี่	5	3,000
2	อ่างเก็บน้ำคลองลำดัง	นครศรีธรรมราช	39.35	16,000
3	อ่างเก็บน้ำคลองปากไผ่	กระบี่	5.3	6,000

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ลำดับ	รายชื่อ	จังหวัด	ความจุ (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)
4	อ่างเก็บน้ำบ้านทุ่งขมิ้น	พังงา	9.24	3,950
5	อ่างเก็บน้ำคลองพรุ	พังงา	7	7,225
6	อ่างเก็บน้ำบ้านดอกแดง	พังงา	5.5	4,040
7	อ่างเก็บน้ำคลองถ้ำ	พังงา	20.2	16,000
8	อ่างเก็บน้ำลำรู่ใหญ่	พังงา	12.78	1,200
9	อ่างเก็บน้ำคลองวังหีบ	นครศรีธรรมราช	20.1	13,014
10	อ่างเก็บน้ำคลองชาลี	พังงา	18.37	6,500
11	อ่างเก็บน้ำบ้านสวนใหม่	พังงา	4.9	4,200
12	อ่างเก็บน้ำวิทยาลัย เกษตรและเทคโนโลยี สตูล 2	สตูล	3.75	3,200
13	อ่างเก็บน้ำบ้านหินกอง	พังงา	0.3	3,000
14	แก้มลิง บ้านท่ามะปราง	ตรัง	5	2,500
15	ระบบระบายน้ำหลัก พื้นที่ชุมชนเมืองภูเก็ต ระยะที่ 2	ภูเก็ต	-	2,119
16	ระบบระบายน้ำหลัก พื้นที่ชุมชนรัชฎา	ภูเก็ต	-	2,119
17	ระบบระบายน้ำหลัก พื้นที่ชุมชนกระทุ้	ภูเก็ต	-	2,450
18	ระบบระบายน้ำหลัก พื้นที่ชุมชนฉลอง	ภูเก็ต	-	2,763
19	ระบบป้องกันน้ำท่วม พื้นที่ชุมชนเมืองตรัง	ตรัง	-	1,563
20	อ่างเก็บน้ำเขาพลู (พรต.)	ตรัง	0.4	2,800
21	อ่างเก็บน้ำคลองน้ำแดง	นครศรีธรรมราช	14	-
22	อ่างเก็บน้ำท่อประดู่	นครศรีธรรมราช	3	-
23	อ่างเก็บน้ำคลองช้าง	สตูล	32	32,600

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ลำดับ	รายชื่อ	จังหวัด	ความจุ (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)
24	อ่างเก็บน้ำลำไทรมาศ	พังงา	-	-
25	คลองระบายน้ำ คลองละ งู-คลองน้ำเค็ม	สตูล	1	9,000

ที่มา : กรมชลประทาน และสำนักทรัพยากรน้ำแห่งชาติ, 2564

2.1.9 ความต้องการใช้น้ำ

จากการศึกษาความต้องการใช้น้ำในปัจจุบันของกิจกรรมด้านต่าง ๆ ในแต่ละลุ่มน้ำสาขา สรุปได้ว่า ในพื้นที่ศึกษามีความต้องการใช้น้ำด้านเศรษฐกิจรวมทั้งหมด 649.96 ล้าน ลบ.ม.ต่อปี ความต้องการใช้น้ำด้านสังคม 190.35 ล้าน ลบ.ม.ต่อปี และความต้องการใช้น้ำด้านสิ่งแวดล้อม 846.65 ล้าน ลบ.ม.ต่อปี รวมความต้องการใช้น้ำทุกกิจกรรมเท่ากับ 1,687.0 ล้าน ลบ.ม.ต่อปี รายละเอียดความต้องการใช้น้ำในแต่ละด้านในแต่ละลุ่มน้ำสาขาดังตาราง 2-15 สำหรับความต้องการใช้น้ำในอนาคตอีก 20 ปีข้างหน้าของกิจกรรมด้านต่าง ๆ ในแต่ละลุ่มน้ำสาขา สรุปได้ว่า ในพื้นที่ศึกษามีความต้องการใช้น้ำรวมทุกกิจกรรมเท่ากับ 1,808.86 ล้าน ลบ.ม.ต่อปี รายละเอียดความต้องการใช้น้ำในแต่ละด้านในแต่ละลุ่มน้ำสาขาดังตาราง 2-16

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

ตาราง 2-15 ปริมาณความต้องการใช้น้ำในปัจจุบันของกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของแต่ละลุ่มน้ำสาขา

ลุ่มน้ำสาขา	ด้านการเกษตรใน เขตชลประทาน	ด้านการเกษตรนอก เขตชลประทาน	ด้านปศุสัตว์	ด้านอุตสาหกรรม ท่องเที่ยว	ด้านอุตสาหกรรม โรงงาน	ด้านอุปโภค บริโภค	ด้านการบรรเทา สาธารณภัย	ด้านรักษาระบบ นิเวศ	รวมความ ต้องการใช้น้ำ ทุกด้าน
แม่น้ำกระบี่ (ลุ่มน้ำสาขา)	1.5	15.53	0.6	0.1	2.34	3.9	0.00001	10.09	34.1
คลองละอุ่น	0.75	10.58	0.4	0.1	0.67	2.4	0	70.23	85.1
ภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนบน	2.6	41.51	1.5	0.7	5.21	11.7	0.00204	37.84	101.1
คลองตะกั่วป่า	0.32	17.84	1.3	1.4	0.84	2.3	0.00005	61.81	85.8
ภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 2	2.35	151.28	3.8	6.8	26.01	25.5	0.00668	18.92	234.7
เกาะภูเก็ต	0	0.9	0.5	18.3	17.07	34.2	0.00003	7.57	78.5
คลองท่อม	0.85	72.41	1	0.1	24.24	10.5	0.00577	20.5	129.6
ภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 3	1.95	45.05	0.9	0.3	3.89	7.3	0	4.1	63.5
แม่น้ำตรัง	12.33	58.24	5.2	1	11.42	41.2	0.02719	132.45	261.9
คลองปะเหลียน	0.64	0.61	4	0.1	4.52	6.8	0	285.4	302.1
คลองละงู	1.61	17.07	4.3	0.2	0.98	6.2	0	122.99	153.4
คลองบ่าบัง	0	2.56	1	0.2	0.88	9.9	0.00108	30.91	45.5
ภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนล่าง	7.63	19.05	3.1	0.8	2.24	18.3	0.0011	43.84	95.0
ภาคใต้ฝั่งตะวันตก (เกาะ)			0.7	2.4	3.69	10.1	0.00219		16.9
รวมทั้งหมด	32.5	452.6	28.3	32.5	104.0	190.3	0.0	846.7	1687.0

ตาราง 2-16 ปริมาณความต้องการใช้น้ำในอนาคต 20 ปี ของกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของแต่ละลุ่มน้ำ

ลุ่มน้ำสาขา	ด้านการเกษตร ในเขต ชลประทาน	ด้านการเกษตร นอกเขต ชลประทาน	ด้าน ปศุสัตว์	ด้านอุตสาหกรรม ท่องเที่ยว	ด้าน อุตสาหกรรม โรงงาน
แม่น้ำกระบือ (ลุ่มน้ำสาขา)	1.50	15.53	0.9	0.1	3.99
คลองละอุ่น	0.75	10.58	0.6	0.1	1.04
ภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนบน	2.60	41.51	2.1	0.9	7.68
คลองตะกั่วป่า	0.32	17.84	1.9	1.8	1.08
ภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 2	2.35	151.28	4.9	9.8	43.13
เกาะภูเก็ต	0.00	0.90	0.7	23.0	19.89
คลองท่อม	0.85	72.41	1.3	0.1	42.07
ภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 3	1.95	45.05	1.3	0.5	6.46
แม่น้ำตรัง	12.33	58.24	7.3	1.5	18.99
คลองปะเหลียน	0.64	0.61	6.0	0.2	7.45
คลองละงู	1.61	17.07	5.5	0.2	1.44
คลองบ้ายัง	0.00	2.56	1.5	0.2	1.28
ภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนล่าง	7.63	19.05	3.9	0.9	3.31
ภาคใต้ฝั่งตะวันตก (เกาะ)	-	-	0.9	3.4	5.41
รวมทั้งหมด	32.54	452.62	38.8	42.6	163.2

หมายเหตุ 1 ความต้องการใช้น้ำด้านเศรษฐกิจ (ล้าน ลบ.ม.ต่อปี)

2 ความต้องการใช้น้ำด้านสังคม (ล้าน ลบ.ม.ต่อปี)

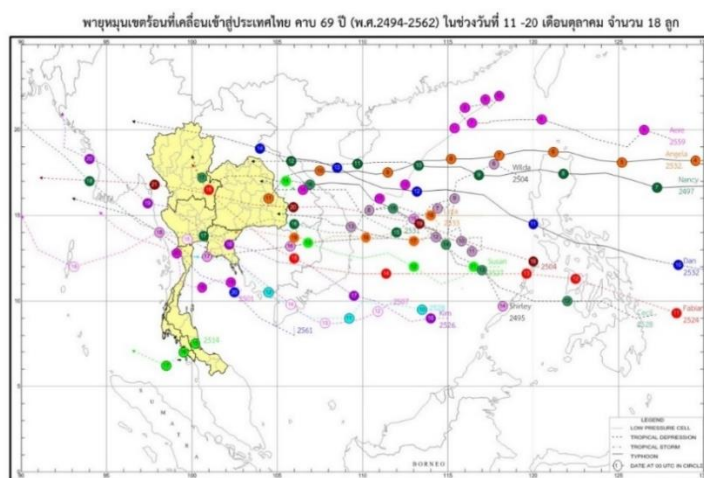
3 ความต้องการใช้น้ำด้านสิ่งแวดล้อม (ล้าน ลบ.ม.ต่อปี)

2.2 สถานการณ์การเกิดภาวบน้ำท่วมในพื้นที่ลุ่มน้ำ

2.2.1 สภาพอุทกภัยในพื้นที่

ลักษณะการเกิดน้ำท่วม จำแนกได้ 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) น้ำท่วมในลักษณะน้ำป่าไหลหลาก ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมและแผ่นดินถล่ม มักพบบริเวณพื้นที่ต้นน้ำมีความลาดชันค่อนข้างสูง โดยบริเวณที่มีความเสี่ยงเกิดบ่อยและมีความรุนแรง ได้แก่ ตอนบนของลุ่มน้ำแม่น้ำกระบือ ลุ่มน้ำคลองละอุ่น ในจังหวัดระนอง ลุ่มน้ำคลองตะกั่วป่า และลุ่มน้ำย่อยในจังหวัดพังงา 2) น้ำท่วมขัง มักเกิดบริเวณที่ราบมีความลาดชันน้อย มีพื้นที่ลุ่มน้ำขนาดใหญ่ที่มีที่ราบก่อนไหลออกทะเล และได้รับอิทธิพลจากน้ำทะเลหนุน ได้แก่ ลุ่มน้ำแม่น้ำตรังตั้งแต่ตอนบนในเขตอำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช อำเภอห้วยยอด อำเภอเมือง จังหวัดตรัง ลุ่มน้ำคลองปะเหลียน ในจังหวัดตรัง ลุ่มน้ำคลองมำบัง ในจังหวัดสตูล และอำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา รวมทั้งพื้นที่ศึกษาอยู่ในเส้นทางที่พายุพัดผ่านอีกด้วย

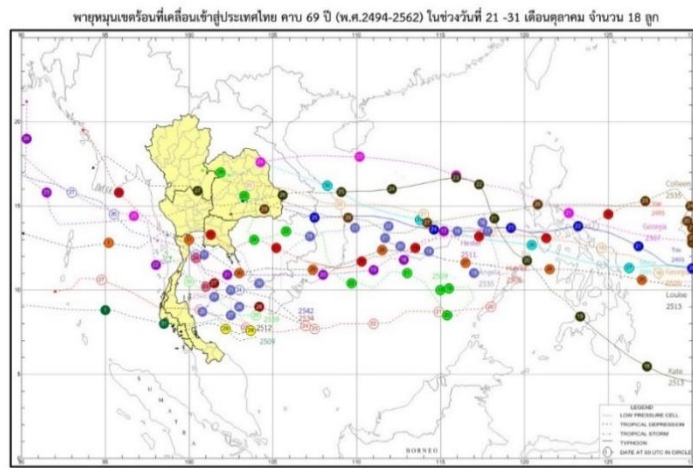
จากข้อมูลสถิติพายุหมุนเขตร้อนที่พัดผ่านประเทศไทย ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2494-2563 รวมเป็นเวลา 61 ปี ของกรมอุตุนิยมวิทยา จะได้ว่า บริเวณพื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันตก มีพายุหมุนเขตร้อนที่พัดผ่านมีอิทธิพลต่อจังหวัดในพื้นที่ลุ่มน้ำโดยตรงตลอด 61 ปี จำนวน 22 ครั้ง ซึ่งผลทำให้เกิดลมกรรโชกแรงและฝนตกหนักในบางพื้นที่ ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตกได้รับอิทธิพลจากพายุหมุนเขตร้อน ที่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ทั่วไปในลุ่มน้ำ ทั้งจากเป็นแนวการเคลื่อนตัว และจากผลกระทบจากพายุที่เคลื่อนตัวในพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งจะอยู่ในช่วงเวลาเดือนตุลาคมถึงเดือนธันวาคม เมื่อนำเส้นทางการเคลื่อนตัวของพายุที่เคลื่อนที่ในช่วงเวลาดังกล่าวเป็นเวลา 64 ปี (ปี พ.ศ. 2494-2557) จะเห็นได้ว่า ทิศทางพายุจะเข้าสู่พื้นที่ใกล้เคียงลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก ดังภาพประกอบ 2-22 ถึง ภาพประกอบ 2-27

ภาพประกอบ 2-22 พายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนที่เข้าสู่ประเทศไทยที่ส่งผลต่อลุ่มน้ำ
(ช่วงวันที่ 11-20 เดือนตุลาคม)

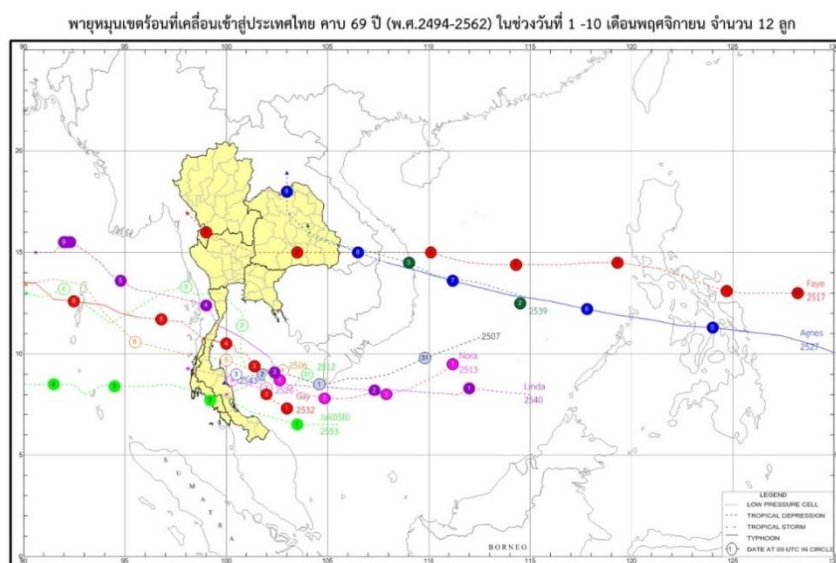
ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำพื้นที่
ลุ่มน้ำภาคใต้ตะวันตก

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวน้ำท่วม)

ภาพประกอบ 2-23 พายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนที่เข้าสู่ประเทศไทยที่ส่งผลต่อลุ่มน้ำ
(ช่วงวันที่ 21-31 เดือนตุลาคม)

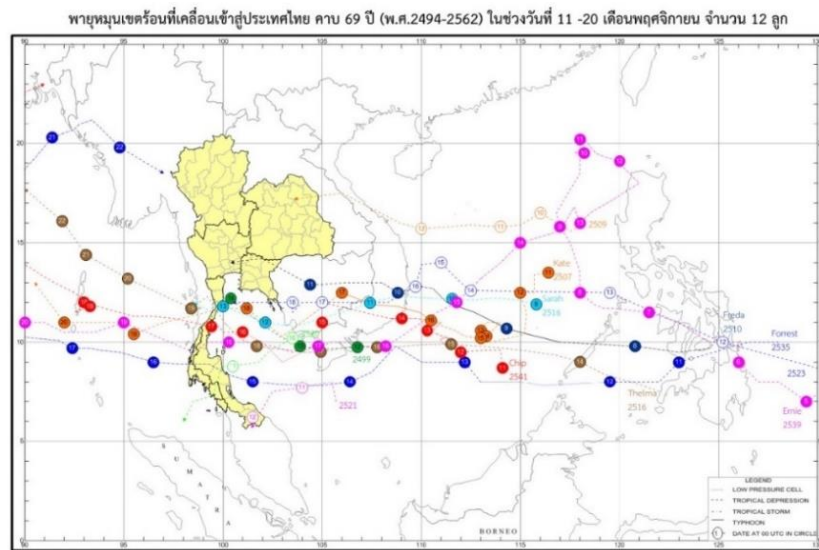
ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำพื้นที่
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

ภาพประกอบ 2-24 พายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนที่เข้าสู่ประเทศไทยที่ส่งผลต่อลุ่มน้ำ
(ช่วงวันที่ 1-10 เดือนพฤศจิกายน)

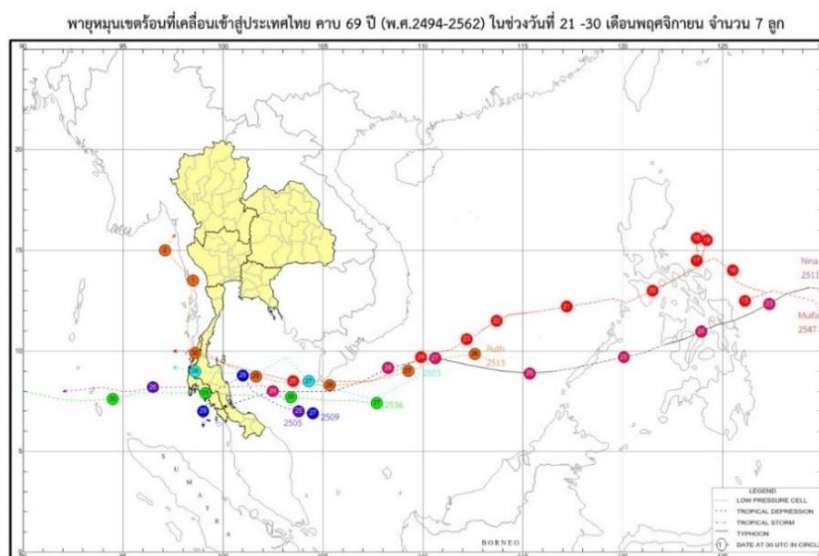
ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำพื้นที่
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

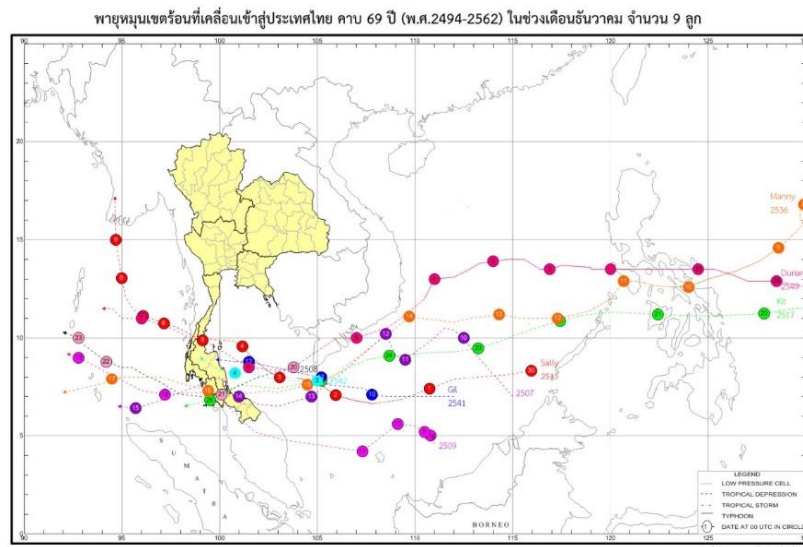
ภาพประกอบ 2-25 พายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนที่เข้าสู่ประเทศไทยที่ส่งผลต่อลุ่มน้ำ
(ช่วงวันที่ 11-20 เดือนพฤศจิกายน)

ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำพื้นที่
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

ภาพประกอบ 2-26 พายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนที่เข้าสู่ประเทศไทยที่ส่งผลต่อลุ่มน้ำ
(ช่วงวันที่ 21-30 เดือนพฤศจิกายน)

ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำพื้นที่
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

ภาพประกอบ 2-27 พายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนที่เข้าสู่ประเทศไทย ที่ส่งผลต่อลุ่มน้ำ
(ช่วงเดือนธันวาคม)

ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำพื้นที่
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

2.2.2 สถิติและสภาพความเสียหายจากประสบอุทกภัยที่ผ่านมา

(1) เหตุการณ์น้ำท่วมเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2552

- จังหวัดตรัง เกิดพายุฝนตกหนักและต่อเนื่องทั้งกลางวันและกลางคืน ส่งผลให้ปริมาณน้ำขยายออกสู่กว้างไหลบ่าเข้าท่วมทะเลักบ้านเรือนประชาชน สถานที่ราชการ โรงเรียน พื้นที่การเกษตร อาทิ สวนผลไม้ สวนยางพารา และสัตว์เลี้ยงได้รับผลกระทบอย่างหนักในพื้นที่ 6 อำเภอ ประกอบด้วย อ.รัษฎา มีพื้นที่ประสบภัย 4 ตำบล 13 หมู่บ้าน อ.วังวิเศษ จำนวน 5 ตำบล 33 หมู่บ้าน อ.ห้วยยอด จำนวน 6 ตำบล 25 หมู่บ้าน อ.นาโยง 3 ตำบล 6 หมู่บ้าน อ.เมืองตรัง จำนวน 2 ตำบล 9 หมู่บ้าน และ 1 เทศบาล อ.ปะเหลียน จำนวน 3 ตำบล 33 หมู่บ้าน ทั้งนี้มีประชาชนที่ประสบปัญหาน้ำท่วมไม่น้อยกว่า 5,000 ครอบครัว รวมทั้งมีปริมาณน้ำจากพื้นที่ อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช ยังคงไหลทะลักเข้ามายังพื้นที่ ส่วนทางด้านพื้นที่ที่อยู่ติดกับเทือกเขาบรรทัด ใน 3 อำเภอ คือ อ.ปะเหลียน อ.ย่านตาขาว และอ.นาโยง ซึ่งเป็นพื้นที่เสี่ยงดินโคลนถล่มเนื่องจากในอดีตก็เคยเกิดเหตุการณ์ดังกล่าว
- จังหวัดสตูล เกิดน้ำท่วมฉับพลันอย่างหนักใน 5 อำเภอ ของ จ.สตูล อ.ควนโดน อ.ละงู อ.ทุ่งหว้า อ.มะนัง และ อ.ควนกาหลง บ้านเรือนราษฎร ถูกน้ำพัดพาและน้ำเข้าท่วมขังจำนวนกว่า 1,000 หลังคาเรือน ไร่นาเสียหายจำนวนมาก

น้ำป่าจากเทือกเขาบรรทัดได้ไหลลงไปที่น้ำตกโดนปาหนัน ในเขตพื้นที่ ต.ทุ่งนัย อ.ควนกาหลง จ.สตูล และไหลลงท่วมบ้านเรือนราษฎรในเขตพื้นที่ ม.5 บ้านโดนปาหนัน ได้รับความเดือดร้อน 150 ครัวเรือน นอกจากนี้ น้ำในลำคลองคูสน เริ่มไหลท่วมบ้านเรือนชาวบ้านในเขตพื้นที่ ต.ควนโดน ต.ย่านซื่อ อ.ควนโดน รวมทั้งไหลท่วมพื้นที่ ต.ฉลุง อ.เมืองสตูล หลังจากนั้นน้ำจาก อ.ควนกาหลง อ.ควนโดน และทางตอนเหนือของ อ.เมืองสตูล ได้ไหลลงคลองบ่าบัง และเข้าท่วมบ้านเรือนราษฎรและสวนยางพารา ในพื้นที่ ม.6 และ ม.7 ในเขตเทศบาล ต.คลองขุด อ.เมืองสตูล โดยชาวบ้านได้รับความเดือดร้อนแล้วประมาณ 2,000 ครัวเรือน ระดับน้ำบางแห่งท่วมสูงถึง 2 เมตร โดยเฉพาะที่ซอยหลวงลิ้ม และซอยร่วมวาริน ในเขตพื้นที่ ม.7 เทศบาล ต.คลองขุด

(2) เหตุการณ์น้ำท่วมเมื่อเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม 2553

- จังหวัดตรัง มีพื้นที่ที่ประสบอุทกภัย จำนวน 9 อำเภอ จากทั้งหมด 10 อำเภอ ยกเว้นพื้นที่อ.หาดสำราญ เพียงอำเภอเดียวที่ไม่ประสบภัยน้ำท่วม โดยมีผู้ได้รับความเดือดร้อน จำนวน 9 เทศบาล 69 ตำบล 479 หมู่บ้าน 33,291 หลังคาเรือน ประชาชนเดือดร้อน 114,454 คน คิดเป็นร้อยละ 66 ของหมู่บ้านทั้งหมด ส่วนพืชผลทางการเกษตรทั้งนาข้าว สวนปาล์ม น้ำมัน สวนยางพารา และอื่นๆ ได้รับความเสียหายกว่า 40,000 ไร่ ถนนชำรุด 60 สาย สะพานขาด 13 แห่ง คิดมูลค่าความเสียหายไม่ต่ำกว่า 200 ล้านบาท โดยน้ำท่วมและพายุที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อสวนยางพาราของเกษตรกรประมาณ 13,000 ไร่ แยกออกเป็นความเสียหายจากพายุ ซึ่งส่วนใหญ่เกิดขึ้นในพื้นที่ 3 ตำบล ของอำเภอรัษฎาคือ ตำบลหนองปรือ ตำบลคลองปรือ ตำบลควนเมา ประมาณ 1,600 ไร่ ในจำนวนนี้ที่มีความเสียหายสวนอย่างรุนแรงถึงขั้นต้องรื้อปลูกใหม่ทั้งหมด มีประมาณ 20% หรือ 320 ไร่

(3) เหตุการณ์น้ำท่วมเมื่อเดือนมีนาคม-เมษายน 2554

- จังหวัดพังงา ฝนที่ตกอย่างหนัก ทำให้หลายพื้นที่มีดินสไลด์เกิดในหลายจุด โดยเฉพาะในพื้นที่อำเภอทับปุด จังหวัดพังงา ส่วนบริเวณหมู่ที่ 5 ตำบลบางเหรียง อำเภอทับปุด จังหวัดพังงา ถนนสายบางเหรียง-พนม มีน้ำท่วมถนนสูงประมาณ 1 เมตร ระยะทางยาวประมาณ 60 เมตร
- จังหวัดกระบี่ เกิดฝนกำลังตกหนัก น้ำจากยอดเขาพนมเบญจาได้ไหลทะลักลงมาอย่างรวดเร็ว ทำให้พื้นที่ประสบปัญหาน้ำท่วม โดยเฉพาะที่อำเภอเขาพนมประสบปัญหาน้ำหนักที่สุด โดยเฉพาะที่บ้านต้นหาร ม.7 ต.หน้าเขา ดินโคลนจากภูเขาถล่มทับบ้านเรือนประชาชนเสียหายกว่า 10 หลังคาเรือน ส่วนที่

บ้านห้วยน้ำแก้วมีดินโคลนถล่มทับบ้านเรือนประชาชนเสียหายกว่า 20 หลัง ระดับน้ำสูงประมาณ 1-2 เมตร ส่วนที่หมู่ที่ 2 บ้านนาเหนือ ตำบลเขาหิน อีกหนึ่งหมู่บ้านที่ประสบปัญหาน้ำท่วมหนัก สูงประมาณ 50-60 ซม. น้ำท่วมบ้านเสียหายประมาณ 40 หลังคาเรือน สำหรับพื้นที่จังหวัดกระบี่ประสบภัยน้ำท่วม 7 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมือง อำเภอเขาพนม อำเภอเหนือคลอง อำเภอเกาะลันตา อำเภออ่าวลึก อำเภอลำทับ และอำเภอคลองท่อม โดยพื้นที่ที่ประสบภัยหนักที่สุดคือพื้นที่อำเภอเขาพนม รองลงมาอำเภอเมือง

- จังหวัดตรัง มีฝนตกหนักอย่างต่อเนื่อง ปริมาณน้ำได้ไหลเข้าท่วมใน 6 อำเภอ ประกอบไปด้วย อ.เมือง อ.นาโยง อ.ห้วยยอด อ.รัชภา อ.ย่านตาขาว และ อ.ปะเหลียน โดยที่หนักที่สุดคือ อ.นาโยง ที่มีน้ำท่วมหนักทั้งหมด 6 ตำบล และมีน้ำไหลเข้าท่วมในเขตเทศบาลตำบลนาโยงเหนือ ระดับน้ำสูงประมาณ 80 ซม.-1 ม. ในส่วนของ อ.เมืองตรัง มีน้ำเข้าท่วมหลายจุด เช่น ชุมชนควนขัน ชุมชนควนขนุน ชุมชนหลังสนามกีฬา บริเวณ ถ.พัทลุง ช่วงบริเวณวงเวียนอนุสาวรีย์ ถ.รัชภา ช่วงหน้าสนามกีฬาเทศบาลนครตรัง และบริเวณสี่แยกสะพานวังยาว

(4) เหตุการณ์น้ำท่วมเมื่อเดือนธันวาคม 2555

- จังหวัดตรัง เกิดลมพายุพัดถล่ม พื้นที่ อ.เมือง และ อ.ควนกาหลง และมีฝนตกต่อเนื่อง ส่งผลกระทบกับชาวบ้านแล้วในพื้นที่หมู่ที่ 4 และหมู่ที่ 10 ต.ลำภูรา อ.ห้วยยอด จ.ตรัง ซึ่งน้ำป่าได้ไหลบ่าเข้าบ้านเรือนประมาณ 80 หลังคาเรือน ระดับน้ำท่วมสูง 1 เมตร

(5) เหตุการณ์น้ำท่วมเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2556

- จังหวัดตรัง เกิดฝนตกหนักต่อเนื่อง วัดปริมาณน้ำฝนสูงสุดได้ที่ อำเภอเมืองตรัง 85.5 มม. ทำให้เกิดอุทกภัย น้ำป่าไหลหลาก และน้ำล้นตลิ่งไหลเข้าท่วมพื้นที่ราบลุ่มริมคลองต่างๆ มีพื้นที่ประสบภัยน้ำท่วม 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองตรัง ห้วยยอด รัชภา นาโยง ย่านตาขาว และวังวิเศษ รวมทั้งสิ้น 9 เทศบาล 9 ชุมชน 42 ตำบล 252 หมู่บ้าน ราษฎรได้รับผลกระทบ 13,027ครัวเรือน 40,025 คน กระแสน้ำจากคลองนางน้อยไหลทะลักสู่คลองน้ำเจ็ด ส่งผลให้ปริมาณน้ำเอ่อล้นไหลเข้าท่วมบ้านเรือนและถนนในเขตเทศบาลนครตรัง ชุมชนในเขตเทศบาลนครตรัง ที่ได้รับผลกระทบจากภาวะน้ำท่วม ประกอบด้วย ชุมชนควนขนุน ควนขัน หลังสนามกีฬา โป๊ะแซ่ คลองน้ำเจ็ด โคกขัน โคกยูง และชุมชนกะพังสุรินทร์ มีการแสน้ำไหลเชี่ยว ระดับน้ำสูงถึง 1 เมตร

6) เหตุการณ์น้ำท่วมเมื่อเดือนตุลาคม 2557

- จังหวัดภูเก็ต ฝนตกหนักต่อเนื่องทำให้เกิดน้ำท่วมขังในพื้นที่อำเภอเมือง ตำบล รัชฎา ถนนแยกสามกอง ซอย 1 และถนนสนามบิน-กลาง ระดับน้ำสูงประมาณ 0.1-0.2 ม.
- จังหวัดสตูล ฝนตกต่อเนื่องทำให้เกิดน้ำท่วม ในพื้นที่ 4 อำเภอ 12 ตำบล 63 หมู่บ้าน น้ำได้ไหลเข้าท่วมบ้านเรือน และพืชสวนยางพาราของเกษตรกร โดยเฉพาะใน ต.ย่านซื่อ อ.ควนโดน ราษฎรได้รับผลกระทบ 2,834 ครัวเรือน 9,447 คน ดังนี้ อำเภอควนโดน 4 ตำบล 24 หมู่บ้าน ได้แก่ตำบลควนโดน หมู่ที่ 1-7,9,10 ตำบลควนสตอ หมู่ที่ 1,2,7-10 ตำบลย่านซื่อ หมู่ที่ 1-7 และตำบลวังประจัน หมู่ที่ 1 ราษฎรได้รับผลกระทบ 1,453 ครัวเรือน 3,567 คน อำเภอท่าแพ 3 ตำบล 15 หมู่บ้าน ได้แก่ ตำบลท่าแพ หมู่ที่ 2-6,8,9 ตำบลท่าเรือ หมู่ที่ 1,2,5 และตำบลแปะ หมู่ที่ 14,7 ราษฎรได้รับผลกระทบ 960 ครัวเรือน 3,840 คน อำเภอควนกาหลง 3 ตำบล 17 หมู่บ้าน ได้แก่ ตำบลควนกาหลง หมู่ที่ 2-7,9,10 ตำบลทุ่งนุ้ย หมู่ที่ 6,9 ตำบลอุไคเจริญ หมู่ที่ 1-7 ราษฎรได้รับผลกระทบ 345 ครัวเรือน 1,540 คน อำเภอลง 2 ตำบล 8 หมู่บ้าน ได้แก่ ตำบลละงู หมู่ที่ 2,3,5,4,6,7,9,10 ตำบลปากน้ำ หมู่ที่ 3 ราษฎรได้รับผลกระทบ 70 ครัวเรือน 500 คน
- จังหวัดกระบี่ ฝนตกหนักติดต่อกันหลายวัน ส่งผลให้น้ำล้นตลิ่งท่วมบ้านเรือน และสวนปาล์มน้ำมันของชาวบ้านในพื้นที่ ตำบลทับปด และตำบลกระบี่ใหญ่ นอกจากนี้ยังส่งผลให้น้ำป่าจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขาประบางคราม อ.คลองท่อม ไหลลงสู่คลองลำทับ และลำคลองหลายสาย ในพื้นที่อำเภอเขาพนม ระดับน้ำสูงขึ้นอย่างรวดเร็วเอ่อล้นเข้าท่วมหลายพื้นที่ของจังหวัดกระบี่ พื้นที่ประสบภัยน้ำท่วม ได้แก่ อำเภอเขาพนม รวม 4 ตำบล คือ ตำบลพุดเดียว ตำบลสินปุน ตำบลเขาดิน และตำบลโคกหาร ราษฎรเดือดร้อน รวม 6 หมู่บ้าน รวมกว่า 50 หลังคาเรือน ท่วมพื้นที่การเกษตร รวมกว่า 1 พันไร่ ท่วมถนนใน หมู่ โดยเฉพาะพื้นที่หมู่ที่ 5 บ้านเกาะกลาง ต.พุดเดียว ในที่ลุ่มต้ำน้ำท่วมสูง กว่า 50 ซม. สำหรับพื้นที่ตำบลปากส้าย อ.เหนือคลอง จ.กระบี่ ซึ่งรับน้ำมาจาก เทือกเขาพนมเบญจากระดับน้ำในคลองปากส้าย เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว เอ่อล้นเข้าท่วมเกือบทั้งตำบล ประกอบด้วยพื้นที่หมู่ 1 หมู่ 2 หมู่ 3 และหมู่ 5 หมู่ 6 และหมู่ 8 มีบ้านเรือนประชาชนถูกน้ำท่วม ประมาณ 41 หลังคาเรือน พื้นที่ทางการเกษตรจำนวนมาก ถนนทางเข้าหมู่บ้านบางจุดระดับน้ำท่วมสูงเกือบ 1 ม.

(7) เหตุการณ์น้ำท่วมเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2557

- จังหวัดกระบี่ เนื่องจากน้ำป่าจากเทือกเขาประ-บางคราม อ.คลองท่อม ไหลลงยังพื้นที่ตอนล่าง ทำให้เกิดน้ำท่วมเป็นวงกว้าง 3 หมู่บ้าน คือ หมู่ 1 , 2 และหมู่ 3 มีน้ำท่วมสูง 50 ซม. ส่วนพื้นที่การเกษตรได้รับความเสียหายไม่ต่ำกว่า 200 ไร่

(8) เหตุการณ์น้ำท่วมเมื่อเดือนกันยายน 2558

- จังหวัดพังงา เกิดฝนตกต่อเนื่อง ลมกระโชกแรง และน้ำป่าไหลหลาก ในพื้นที่ 3 อำเภอ 14 ตำบล 51 หมู่บ้าน ประกอบด้วย อำเภอตะกั่วป่า ได้แก่ ต.บางไทร (ม.1,2,7) ต.โคกเคียน (ม.1,3,4,5,6,7,8) ต.คึกคัก (ม.6) ต.บางนายสี (ม.2,3,6,8,9) ต.บางม่วง (ม.2,4) ต.เกาะคอเขา (ม.3) อำเภอกระบี่ ได้แก่ ต.เกาะพระทอง (ม.1) ต.กระบี่ (ม.3,6,7,10) ต.บางวัน (ม.1,2,3,6,7,9 อำเภอ กะปง 5 ตำบล 22 หมู่บ้าน
- จังหวัดกระบี่ เกิดฝนตกหนักและลมกระโชกแรง ในพื้นที่ 5 อำเภอ 12 ตำบล 25 หมู่บ้าน ได้แก่อำเภออ่าวลึก ต.เขาใหญ่ (ม.1,5) คอสะพานข้างคลองเดียว ถนนสายกระบี่-พังงา ขาดไม่สามารถสัญจรได้ ต.นาเหนือ (ม.2,4,5,6) ถนนได้รับความเสียหาย 2 สาย ต.อ่าวลึกใต้ (ม.2) สะพานข้ามคลองโสก ถนนสายควนขนุน-มะรุ่ย ชำรุด อ.เมือง ต.กระบี่ใหญ่ ต.ไสไทย (ม.4 อำเภอคลองท่อม ต.คลองพน (ม.2,3,4,6,7,10) อ.เกาะลันตา ต.คลองยาง (ม.1,4,6) ต.เกาะกลาง (ม.1,2) ต.เกาะลันตาน้อย (ม.1,3) ต.ศาลาด่าน (ม.2,3,5) ต.เกาะลันตาใหญ่ (ม.2,5) อำเภอเหนือคลอง ต.คลองขนาน (ม.8)
- จังหวัดสตูล เกิดฝนตกหนักต่อเนื่องในพื้นที่ 5 อำเภอ 15 ตำบล 95 หมู่บ้าน ได้แก่ อำเภอควนโดน ต.ควนโดน (ม.1-7,9,10) ต.ควนสตอ (ม.1,2,3,5,8,10) ต.ย่านซื่อ (ม.1-7) ต.วังประจัน (ม.4)อำเภอท่าแพ ต.ท่าแพ (ม.2-9) ต.แปะระ (ม.1-6) ต.ท่าแพ (ม.1-5) อำเภอเมือง ต.ฉลุง (ม.1-14) ต.คลองขุด (ม.1-4,6,7) อำเภอควนกาหลง ต.ควนกาหลง (ม.2,3,4,7,9) ต.ทุ่งนุ้ย (ม.6) ต.อุไจเรญ (ม.1,2,3,4,8,9) อำเภอละงู ต.เขาขาว (ม.1,2,3,5,7) ต.กำแพง (ม.3,4,7,10) ต.ละงู (ม.4,5,6,8,9,11,13,15,16,17)

(9) เหตุการณ์น้ำท่วมเมื่อเดือนกันยายน 2559

- จังหวัดพังงา เกิดฝนตกหนักทำให้เกิดน้ำไหลหลากเข้าท่วมบ้านเรือน และไหลผ่านถนนทางเข้าบ้านบางพัฒน์ อ.เมือง ต.บางเตย และบริเวณตลาดนัดบางเนียง อ.ตะกั่วป่า ต.คึกคัก จังหวัดกระบี่ เกิดฝนตกหนักทำให้น้ำท่วมขังในพื้นที่ อ.เมือง ต.กระบี่ บริเวณวัดโกศาจุทามาศย์

(10) เหตุการณ์น้ำท่วมเมื่อเดือนกันยายน-พฤศจิกายน 2560

- จังหวัดสตูล จากอิทธิพลของพายุทกซูรี (DOKSURI) ส่งผลให้น้ำไหลหลาก และน้ำเอ่อล้นตลิ่ง ทำให้ในพื้นที่ จ.สตูล เกิดฝนตกหนักทำให้น้ำไหลหลากในพื้นที่ 3 อำเภอ 7 ตำบล 39 หมู่บ้าน ได้แก่ อ.ละงู ต.น้ำผุด (ม.1,2,3,6,9,10,11) ต.เขาขาว (ม.1-7) ต.กำแพง (ม.4-7) ต.ละงู (ม.5,9,11,13) ต.ปากน้ำ (ม.5) อ.เมือง ต.เกาะสาหร่าย (ม.7) อ.มะนัง ต.ปาล์มพัฒนา (ม.1-10) ต.นิคมพัฒนา (ม.3-8) ราษฎรได้รับผลกระทบ 1,078 ครัวเรือน 3,320 คน
- จังหวัดภูเก็ต จากอิทธิพลพายุทกซูรี (DOKSURI) ส่งผลให้เกิดฝนตกลงมาอย่างหนักในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต เกิดดินทรุดตัว ทำให้โรงแรม 9 ชั้น ในโครงการเดอะทรี ที่กำลังก่อสร้างอยู่ ในพื้นที่บ้านหัวควน ตำบลกมลา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต เกิดทรุดตัวพังลงมาจำนวน 4-5 หลัง ส่วนในพื้นที่ต่างๆทั่วจังหวัดภูเก็ต โดยเฉพาะตามถนนสายหลักต่างๆ เกิดน้ำป่าไหลลงมาจากเพือกเขาต่างๆ ลงท่วม ทั้งถนนเทพกระษัตรี ถนนภูเก็ต ถนนเจ้าฟ้า ถนนปถุภ ฯลฯ โดยเฉพาะในตัวเมืองภูเก็ตถนนรัชฎา ถนนตีบุก และถนนถลางนั้นท่วมขังจำนวนมาก
- จังหวัดตรัง เกิดฝนตกต่อเนื่องทำให้น้ำไหลหลากในพื้นที่ 8 อำเภอ 10 เขต เทศบาล 62 ตำบล 461 หมู่บ้าน 31 ชุมชน ประชาชนได้รับผลกระทบ 20,009 ครัวเรือน 78,894 คน พื้นที่การเกษตร 337,592 ไร่ มวลน้ำไหลจากอำเภอทุ่งสงไหลเข้าสู่ตัวเมืองตรัง สมทบกับมวลน้ำจากปริมาณน้ำฝนที่ตกลงมาอย่างหนัก ทำให้มวลน้ำเพิ่มขึ้นไหลเข้าท่วมบ้านเรือนของประชาชนอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะชาวบ้านที่อาศัยอยู่ใกล้แม่น้ำตรัง น้ำเอ่อล้นข้ามถนนเข้าท่วมบ้านเรือนและสวน กระแสน้ำกัดเซาะถนนยุบตัวเป็นบริเวณกว้าง น้ำได้เข้าท่วมบ้านเรือนของประชาชน 200 กว่าครัวเรือนโดนน้ำท่วมทั้งหมด เมื่อปีที่ผ่านมามีปี 59-60 น้ำท่วมร่วม 2 เดือน

(11) เหตุการณ์น้ำท่วมเมื่อเดือนกันยายน-พฤศจิกายน 2562

- จังหวัดตรัง เกิดน้ำไหลหลากในพื้นที่ 2 อำเภอ ได้แก่ อ.รัชฎา และ อ.ห้วยยอด รวม 9 ตำบล 45 หมู่บ้าน ประชาชนได้รับผลกระทบ 2,595 ครัวเรือน 8,419 คน

2.2.3 พื้นที่เสี่ยงภัย

จากข้อมูลพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากปีพ.ศ.2562 ของกรมพัฒนาที่ดิน ในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก ดังภาพประกอบ 2-28 แผนที่เสี่ยงน้ำท่วมซ้ำซากของลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก พบว่า ลุ่มน้ำสาขามะน้ำตรัง มีพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากมากที่สุด เท่ากับ 197.30 ตารางกิโลเมตร รองลงมาลุ่มน้ำสาขาคลองปะเหลียน มีพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก 31.93 ตารางกิโลเมตร ลุ่มน้ำสาขาคลองละงู มีขนาดพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก 7.73 ตารางกิโลเมตร และลุ่มน้ำสาขาคลองตักวป่า มีพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก 6.44 ตารางกิโลเมตร ตามลำดับ แสดงในตาราง 2-17 ลุ่มน้ำที่ประสบปัญหาข้างต้น จะมีลักษณะการท่วม 2 ลักษณะคือ การเกิดน้ำท่วมในลักษณะน้ำป่าไหลหลาก พบบริเวณต้นน้ำแต่ความรุนแรง และการเกิดไม่บ่อยครั้ง และการเกิดน้ำท่วมขัง ในบริเวณที่มีลักษณะลุ่มน้ำขนาดใหญ่และเป็นที่ราบก่อนไหลออกทะเล และได้รับอิทธิพลจากน้ำทะเลหนุน

นอกจากนี้สถานการณ์ความรุนแรงมีเพิ่มมากขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน ทำให้ระยะเวลาในการท่วมขังนานขึ้น ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดน้ำท่วม กล่าวคือ

(1) การขยายพื้นที่การเกษตรในพื้นที่ต้นน้ำ ทำให้ปริมาณน้ำหลากสูงขึ้น เช่น ลุ่มน้ำมะน้ำตรัง ลุ่มน้ำคลองปะเหลียน และลุ่มน้ำคลองละงู

(2) พื้นที่ราบสองฝั่งลำน้ำมีขนาดใหญ่ที่มีปริมาณน้ำหลากสูง เช่น ลุ่มน้ำมะน้ำตรัง ลุ่มน้ำคลองปะเหลียน

(3) การบุกรุกคลองธรรมชาติ ทำให้ทางระบายน้ำแคบและตื้นเขิน ในบริเวณชุมชนต่างๆ

ตาราง 2-17 พื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากของลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก ปีพ.ศ.2562

ลำดับ	ลุ่มน้ำสาขา	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	พื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากในรอบ 10 ปี (ตารางกิโลเมตร)		
					ไม่เกิน 3 ครั้ง	4-7 ครั้ง	8-10 ครั้ง
1	ภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนบน	จ.พังงา	อ.คุระบุรี	ต.บางวัน	0.08	0.01	
				ต.โคก	0.002		
				ต.บาง	0.68	0.03	
				ต.บาง	0.21		
2	คลองตักวป่า	จ.พังงา	อ.ตะกั่วป่า	ต.โคก	2.96	0.57	0.07
				ต.ตะกั่ว	0.36	0.03	
				ต.ตำตัว	0.83		
				ต.บาง	0.98	0.01	
				ต.บาง	0.70		
3	ภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 2	จ.กระบี่	อ.อ่าวลึก	ต.เขา	0.05		
				ต.ท้าย	0.08	0.04	
				ต.ทุ่ง	0.34	0.27	0.07
				ต.ลำภี	0.20		
				อ.เมือง	0.06		
			อ.เขา	ต.เขา	0.67		

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ลำดับ	ลุ่มน้ำสาขา	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	พื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากในรอบ 10 ปี (ตารางกิโลเมตร)		
					ไม่เกิน 3 ครั้ง	4-7 ครั้ง	8-10 ครั้ง
4	คลองท่อม	จ.กระบี่	อ.เหนือ	ต.ปกาสัย	0.12		
5	ภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 3	จ.ตรัง	อ.กันตัง	ต.กันตัง	1.18		
				ต.คลองล	0.60	0.02	
				ต.บ่อน้ำ	0.66	0.02	
				ต.บาง	0.23	0.01	
				ต.ย่านซื่อ	0.10		
6	แม่น้ำตรัง	จ.ตรัง	อ.กันตัง	ต.กันตัง	0.02		
				ต.คลองซี้	0.07		
				ต.คลองล	1.35		
				ต.ควน	6.15	0.89	
				ต.โคก	4.33	0.96	
				ต.บาง	2.73	0.15	
				ต.บาง	1.80	0.43	
				ต.ย่านซื่อ	2.62	0.66	
			อ.นาโยง	ต.นาข้าว	0.77		
				ต.นาโยง	4.19	0.16	
				ต.นา	6.21	0.37	
				ต.ละมอ	3.74	0.45	
			อ.เมืองตรัง	ต.ควน	6.26	0.05	
				ต.โคก	3.50		
				ต.ทับ	8.11	0.01	
				ต.นาตา	4.37	0.63	
				ต.นา	8.74	0.23	
				ต.นาท่าม	16.90	0.11	
				ต.นาท่าม	1.93		
				ต.นาบิน	4.88		
				ต.นาพละ	2.96	0.03	
				ต.นาโยง	6.08		
				ต.น้ำผุด	0.12	0.08	
				ต.บางรัก	10.76	0.48	
				ต.บ้าน	7.68	0.02	
				ต.บ้าน	8.33	0.10	
				ต.หนอง	11.48	0.38	
			อ.รัชฎา	ต.เขาไพร	0.03		
				ต.คลอง	1.04		
				ต.ควน	1.44	0.04	
				ต.หนอง	0.36		
				ต.หนอง	0.91		
			อ.วังวิเศษ	ต.เขา	2.76	0.19	
				ต.ท่า	5.69	0.01	
			อ.สิเกา	ต.นา	1.04	0.34	
				ต.เขา	6.10		

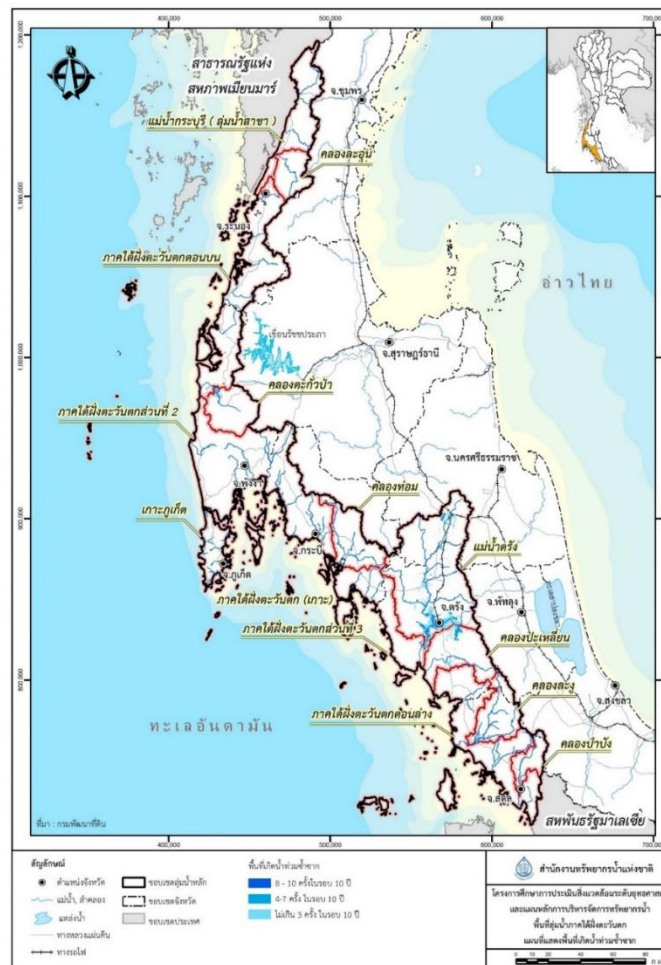
โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ลำดับ	ลุ่มน้ำสาขา	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	พื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากในรอบ 10 ปี (ตารางกิโลเมตร)		
					ไม่เกิน 3 ครั้ง	4-7 ครั้ง	8-10 ครั้ง
			อ.ห้วยยอด	ต.ทุ่งต้อ	1.78		
				ต.นาวง	4.60		
				ต.บางกั๋ง	0.31		
				ต.บางดี	4.50	0.05	
				ต.ปากคม	0.66		
				ต.ลำภูรา	2.30		
				ต.วังคีรี	0.64		
				ต.หนอง	0.10	0.00	
7	แม่น้ำตรัง	นครศรีธรรมราช	อ.ทุ่งสง	ต.ห้วย	0.57		
				ต.กะปาง	0.71		
				ต.เขาโร	0.94		
				ต.ควน	2.24	1.59	
				ต.ชะมาย	4.08	0.30	
				ต.ถ้ำใหญ่	2.79		
				ต.ทิวัง	4.08		
				ต.นาไม้	2.18		
				ต.ปาก	0.63		
				ต.หนอง	0.00		
8	คลองปะเหลียน	จ.ตรัง	อ.บางขัน	ต.บ้าน	0.03		
			อ.กันตัง	ต.คลองชี	0.22		
				ต.บาง	0.08		
				ต.บาง	0.10		
			อ.นาโยง	ต.โคก	3.92	2.14	
				ต.นาข้าว	6.04	2.35	
			อ.ปะ	ต.ท่า	1.24		
				ต.บาง	0.56		
			อ.เมือง	ต.บ้านนา	4.92		
				ต.ควน	0.08		
				ต.โคก	0.33		
				ต.นาบิน	0.63		
				ต.นาโยง	0.06		
				ต.บ้าน	0.06		
			อ.ย่านตา	ต.เกาะ	1.99	0.18	
				ต.ทุ่ง	2.38		
				ต.ทุ่งค่าย	4.25		
				ต.นา	0.11		
				ต.โนควน	0.08		
				ต.หนอง	0.20		
	คลองละงู	จ.สตูล	อ.ควน	ต.ไต่	0.22		
			อ.มะนัง	ต.นิคม	0.11		
			อ.ละงู	ต.กำแพง	0.00		
				ต.เขาขาว	4.82	0.14	

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ลำดับ	ลุ่มน้ำสาขา	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	พื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากในรอบ 10 ปี (ตารางกิโลเมตร)		
					ไม่เกิน 3 ครั้ง	4-7 ครั้ง	8-10 ครั้ง
9				ต.น้ำผุด	0.23		
				ต.ละงู	1.72	0.50	
10	ภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนล่าง	จ.สตูล	อ.ละงู	ต.ละงู	0.09	0.01	
ผลรวมทั้งหมด					234.12	15.06	0.14

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ภาพประกอบ 2-28 แผนที่เสี่ยงน้ำท่วมซ้ำซากของลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำพื้นที่
ลุ่มน้ำภาคใต้ตะวันตก

บทที่ 3

การบูรณาการและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

3.1 ความหมายและประเภทของการเกิดภาวะน้ำท่วม

3.1.1 ความหมายของภาวะน้ำท่วม

พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 ได้มีบทนิยามคำว่า “ภาวะน้ำท่วม” หมายความว่า สภาวะที่ปริมาณน้ำ ปริมาณการไหลของน้ำหรือระดับน้ำเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง หรือไหลหลาก หรือฉับพลันจนอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคน สัตว์ และพืชที่อยู่ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งแต่ไม่รวมถึงภาวะน้ำขึ้นและน้ำลงซึ่งเป็นปรากฏการณ์ปกติตามธรรมชาติ (มาตรา 4)

3.1.2 ประเภทหรือความรุนแรงของการเกิดภาวะน้ำท่วมตามสภาพของลุ่มน้ำ

จากนิยามจะเห็นว่า ภาวะน้ำท่วมจะครอบคลุมทั้งกรณีฝนตกและเกิดน้ำไหลหลากมาบนพื้นที่ กรณีน้ำไหลมาในลำน้ำแล้วล้นตลิ่งขึ้นมาบนพื้นที่ ซึ่งบางครั้งอาจเกิดร่วมกันทั้ง 2 กรณี ดังนั้นในเชิงของการบริหารจัดการซึ่งเกี่ยวข้องกับการบัญชาการและการบริหารจัดการแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานต่างๆ จะพิจารณาประเภทของภาวะน้ำท่วมตามความรุนแรงเป็นหลัก โดยภาวะน้ำท่วมที่มีความรุนแรงมากก็อาจต้องการการบูรณาการระหว่างหน่วยงานหรือผู้มีอำนาจบัญชาการในระดับที่สูงกว่าภาวะน้ำท่วมที่มีความรุนแรงน้อย โดยในส่วนของภัยด้านน้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้แบ่งระดับภัยออกเป็น 3 ระดับคือ

- (1) ระดับ 1 : ปกติ ติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์
- (2) ระดับ 2 : รุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)
- (3) ระดับ 3 : วิกฤติ (หรือคาดว่าจะวิกฤติ)

ข้อมูลบ่งชี้ภาวะน้ำท่วม ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 4 ตัว ได้แก่ (1) ข้อมูลปริมาณฝน (2) ข้อมูลปริมาณน้ำท่าในลำน้ำ (3) ข้อมูลระดับน้ำในลำน้ำ และ (4) ข้อมูลปริมาณน้ำใช้การในอ่างเก็บน้ำขนาดกลางและขนาดใหญ่ของหน่วยงานต่าง ๆ โดยรายละเอียดต่างๆจะอธิบายในบทที่ 4

3.2 กฎหมาย ระเบียบ และนโยบายที่เกี่ยวข้อง

3.2.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการปัญหาน้ำท่วมของไทย

- (1) พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

- 1) บทนิยามคำว่า “ภาวะน้ำท่วม” หมายความว่า สภาวะที่ปริมาณน้ำ ปริมาณการไหลของน้ำหรือระดับน้ำเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง หรือไหลหลาก หรือฉับพลันจนอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคน สัตว์ และพืชที่อยู่ในพื้นที่

ในพื้นที่หนึ่งแต่ไม่รวมถึงภาวะน้ำขึ้นและน้ำลงซึ่งเป็น ปราฏการณ์ปกติตาม
ธรรมชาติ (มาตรา 4)

- 2) นายกรัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามหมวด 5
ภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม (มาตรา 5 วรรคสอง)ในการปฏิบัติการตามหน้าที่
ของพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะ น้ำท่วมตามพระราชบัญญัติ
นี้ หากได้ดำเนินการไปตามหน้าที่และอำนาจ และได้กระทำไปพอสมควรแก่
เหตุและ มิได้ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้กระทำการ
นั้นพ้นจากความผิดและความรับผิด ทั้งปวง (มาตรา 72)
- 3) มาตรา 6 บัญญัติให้ รัฐมีอำนาจใช้ พัฒนา บริหารจัดการ บำรุงรักษา ปันฟู
และอนุรักษ์ ทรัพยากรน้ำให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างสมดุลและยั่งยืน
ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัตินี้โดยอาจเปลี่ยนแปลง
รูปร่างของแหล่งน้ำหรือขยายพื้นที่ของแหล่งน้ำก็ได้ แต่ถ้าเป็นการลด พื้นที่หรือ
ให้เลิกใช้เพื่อประโยชน์สาธารณะต้องดำเนินการถอนสภาพตามประมวล
กฎหมายที่ดิน เพื่อประโยชน์ในการบริหารทรัพยากรน้ำสาธารณะที่มีใช้ทางน้ำ
ชลประทาน ตามกฎหมายว่าด้วยการชลประทาน และน้ำบาดาลตามกฎหมาย
ว่าด้วยน้ำบาดาล นายกรัฐมนตรีอาจประกาศ ในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้
หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดเป็นผู้รับผิดชอบ
ควบคุมดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรน้ำสาธารณะแห่งใดก็ได้ ให้หน่วยงาน
ของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบตามวรรคสอง มีอำนาจออก
ระเบียบหรือข้อบัญญัติท้องถิ่น แล้วแต่กรณี เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การเข้าใช้
สอยทรัพยากรน้ำ สาธารณะนั้นตามกรอบแนวทางที่คณะกรรมการทรัพยากร
น้ำแห่งชาติกำหนด โดยหลักเกณฑ์ดังกล่าวต้องมีใช้ หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการ
จัดสรรน้ำและการใช้น้ำตามที่กำหนดไว้ในหมวด 4 การจัดสรรน้ำและการใช้น้ำ
ระเบียบหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นตามวรรคสาม เมื่อได้ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”
- 4) คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการ
บริหารทรัพยากรน้ำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการบูรณาการเกี่ยวกับการใช้
การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์
ทรัพยากรน้ำให้เกิดความเป็นเอกภาพ รวมทั้งให้มีหน้าที่และอำนาจพิจารณา
และให้ความเห็นชอบแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมของคณะกรรมการลุ่ม
น้ำต่างๆ (มาตรา 17(10))

- 5) คณะกรรมการลุ่มน้ำมีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำ รวมทั้งให้มีหน้าที่และอำนาจจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมเสนอ กนช. เพื่อให้ ความเห็นชอบ (มาตรา 35(2) รวมถึงพิจารณาและเสนอความเห็นเกี่ยวกับการผันน้ำระหว่างลุ่มน้ำต่อ กนช. (มาตรา 35(6))
- 6) ในการขอรับใบอนุญาตการใช้น้ำตามมาตรา 43 และมาตรา 44 ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องยื่นแผนการบริหารจัดการน้ำมาพร้อมกับคำขอด้วย ทั้งนี้ แบบคำขอรับใบอนุญาตการใช้น้ำและ แผนการบริหารจัดการน้ำให้เป็นไปตามที่อธิบดีกรมชลประทาน อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ หรืออธิบดีกรม ทรัพยากรน้ำบาดาล แล้วแต่กรณีประกาศกำหนด โดยในแผนการบริหารจัดการน้ำต้องมีรายการเกี่ยวกับแผนจัดการน้ำที่กักเก็บไว้เมื่อเกิดภาวะน้ำท่วมด้วย และแผนจัดการน้ำที่กักเก็บไว้เมื่อเกิดภาวะน้ำท่วมนั้น อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการป้องกันมิให้น้ำที่กักเก็บไว้ล้นออกไปนอกสถานที่กักเก็บน้ำจนอาจ ก่อให้เกิดน้ำท่วม หรือไปเพิ่มปริมาณน้ำที่ท่วมอยู่แล้วให้มากขึ้นไปอีก (มาตรา 47)
- 7) เมื่อมีการประกาศผังน้ำในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา 17(5) แล้ว การใช้ประโยชน์ที่ดินที่อยู่ในระบบทางน้ำตามผังน้ำจะต้องไม่ก่อให้เกิดการเบี่ยงเบนทางน้ำหรือกระแสน้ำหรือกีดขวาง การไหลของน้ำในระบบทางน้ำ อันเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม (มาตรา 56)
- 8) ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมขึ้นไว้เป็นการล่วงหน้า โดยให้จัดทำเป็นแผนเพื่อเตรียมการรองรับทั้งกรณีปกติซึ่งสามารถคาดหมายได้ว่าจะเกิดภาวะน้ำท่วม ในระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่งเป็นประจำ และกรณีฉุกเฉินที่มีน้ำท่วมเกิดขึ้นโดยฉับพลัน โดยในการจัดทำแผน ต้องพิจารณาถึงสภาพแวดล้อม ผังน้ำ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่นั้นประกอบด้วยแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้
 - หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน
 - งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ
 - การจัดเตรียมข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 - การบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วม
 - การจัดทำระบบเตือนภัยน้ำท่วม
 - การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ

- วิธีการระบายน้ำที่รวดเร็วและถูกต้องตามหลักวิชาการให้น้ำระบายไปตาม
แนวทางที่กำหนด
- วิธีการกักเก็บน้ำเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป
- การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่
อาจได้รับภัยพิบัติจากน้ำท่วม

ในการจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ให้มีการบูรณาการร่วมกับ
แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นจาก หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่
เกี่ยวข้อง และประชาชนในเขตลุ่มน้ำตามความเหมาะสม

การบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วมและการจัดทำ
ระบบเตือนภัยน้ำท่วมตามวรรคสอง (4) และ (5) ให้เป็นไปตามแนวทางที่ กนช.
ประกาศกำหนด (มาตรา 64)

- 9) ในกรณีมีความจำเป็นต้องผันน้ำจากลุ่มน้ำหนึ่งไปยังอีกลุ่มน้ำหนึ่งเพื่อบรรเทา
ภาวะน้ำท่วม นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของ กนช. มีอำนาจสั่งให้
ดำเนินการดังกล่าวได้เท่าที่จำเป็นใน การบรรเทาภาวะน้ำท่วม นั้น (มาตรา 65
ประกอบมาตรา 59) นอกจากนี้ กนช. ยังมีหน้าที่และอำนาจพิจารณาและให้
ความเห็นชอบการผันน้ำระหว่างลุ่มน้ำและการผันน้ำจากแหล่งน้ำระหว่าง
ประเทศหรือแหล่งน้ำต่างประเทศ (มาตรา 17(12))

- 10) เมื่อคณะกรรมการลุ่มน้ำได้จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมขึ้นแล้วให้
เสนอต่อ กนช. เพื่อให้ความเห็นชอบ และจัดส่งแผนดังกล่าวไปยังผู้ว่าราชการ
จังหวัด หน่วยงานของรัฐและ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบ
และดำเนินการ ในการนี้ให้หน่วยงานของรัฐและองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นที่
เกี่ยวข้องจัดสร้างหรือเตรียมอุปกรณ์ที่จะต้องใช้ในการป้องกันและแก้ไขภาวะ
น้ำท่วม รวมทั้งบำรุงรักษาสิ่งก่อสร้างหรืออุปกรณ์นั้น หรือดำเนินการใดๆ
เพื่อให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว

กรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดไม่อาจดำเนินการให้
เป็นไปตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมได้ ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำเสนอ
เรื่องต่อ กนช. เพื่อพิจารณาหาแนวทางแก้ไขต่อไป (มาตรา 65 ประกอบมาตรา
62)

- 11) ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำติดตามการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมที่ กนช. ให้ความเห็นชอบ และทบทวนแผนให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับ สภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะดำเนินการได้เมื่อเกิดภาวะน้ำท่วม (มาตรา 65 ประกอบมาตรา 63)
 - 12) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างของบุคคลใดๆ เพื่อทำการสำรวจ ตรวจสอบ หรือเก็บรวบรวมข้อเท็จจริงต่างๆ เพื่อการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและภาวะ น้ำท่วม ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวต้องอยู่ภายในกรอบของแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งตามมาตรา 61 หรือแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมตามมาตรา 64 หรือทั้งสองแผนควบคู่กัน แล้วแต่กรณี ในการดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจทำลายสิ่งกีดขวาง ตัดฟันต้นไม้ ขุดดิน ปิดกั้นแนวเขตที่ดิน รื้อถอนสิ่งก่อสร้างซึ่งมิใช่เป็นบ้านเรือนที่อยู่อาศัยของบุคคลใดๆ หรือดำเนินการอื่นใดเท่าที่จำเป็นแก่การป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมได้ แต่ต้องชดเชยความเสียหายแก่บุคคลนั้นด้วย (มาตรา 66 วรรคหนึ่ง และวรรคสอง)
 - 13) ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม พนักงานเจ้าหน้าที่อาจใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างของบุคคลใดๆ เพื่อก่อสร้าง วางสิ่งของ สูบน้ำหรือระบายน้ำผ่าน หรือเข้าไปในที่ดิน หรือติดตั้งอุปกรณ์ใดๆ โดยแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือสิ่งก่อสร้าง ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวันก่อนวันที่จะมีการดำเนินการ ทั้งนี้ ต้องแสดงวัตถุประสงค์ และลักษณะของการใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างและวันเวลาที่จะใช้ประโยชน์ในที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างด้วย แต่ถ้าเป็นกรณีฉุกเฉินเพื่อแก้ไขภาวะน้ำท่วม พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างเพื่อดำเนินการดังกล่าวได้ทันทีโดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า แต่ต้องแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างทราบในโอกาสแรกที่สามารถกระทำได้ (มาตรา 67 วรรคหนึ่ง และวรรคสอง)
 - 14) ห้ามมิให้บุคคลใดเอาไป ยักย้าย ทำอันตราย หรือทำให้เสียหายแก่สิ่งก่อสร้าง สิ่งของหรืออุปกรณ์ใดๆ หรือละเมิดมาตรการใดๆ ที่พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีขึ้นเพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะ น้ำท่วม (มาตรา 71 วรรคหนึ่ง)
- นอกจากนี้ ในกรณีเกิดปัญหาวิกฤติน้ำจนอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิต ของคน สัตว์ หรือพืช หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐอย่างรุนแรง นายกรัฐมนตรีมีอำนาจจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ โดยนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บัญชาการ อำนวยการแก้ไข

ปัญหาวิกฤติน้ำเป็นการชั่วคราว จนกว่าปัญหาวิกฤติน้ำจะผ่านพ้นไป และมีอำนาจออกคำสั่งให้หน่วยงานของ รัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้าราชการฝ่ายพลเรือน เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง หรือตำรวจเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลใดๆ ร่วมกันกระทำหรือห้ามกระทำการใดๆ เพื่อการป้องกัน แก้ไข ควบคุม ระวัง หรือบรรเทาผลร้ายจากความเสียหายที่เกิดขึ้นได้อย่างทัน่วงที (มาตรา 24)

(2) พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550

- 1) บทนิยามคำว่า “สาธารณภัย” หมายความว่า อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่นๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณชนไม่ว่าเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ และให้หมายความรวมถึงภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย (มาตรา 4)
- 2) คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.) มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายในการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พิจารณาให้ความเห็นชอบ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติตามที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจัดทำขึ้นตามมาตรา 11(1) ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี บูรณาการพัฒนาระบบการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระหว่างหน่วยงาน ของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงให้คำแนะนำ ปรีกษาและสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (มาตรา 7)
- 3) กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นหน่วยงานกลางของรัฐ ในการดำเนินการ เกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศ โดยมีหน้าที่และอำนาจในการจัดทำแผนการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติเสนอ กปภ.ช. เพื่อขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรี จัดให้มีการศึกษาวิจัยเพื่อหามาตรการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพ ปฏิบัติการ ประสานการปฏิบัติ ให้การสนับสนุน และช่วยเหลือหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชน ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และให้การสงเคราะห์เบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัย ผู้ได้รับอันตราย หรือผู้ได้รับความเสียหายจากสาธารณภัย แนะนำ ให้คำปรึกษา และอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแก่หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชน รวมถึงติดตาม ตรวจสอบ และ

ประเมินผลการดำเนินการตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในแต่ละระดับ (มาตรา 11)

4) แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

- แนวทาง มาตรการ และงบประมาณที่จำเป็นต้องใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
- แนวทางและวิธีการในการให้ความช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าและระยะยาวเมื่อเกิดสาธารณภัย รวมถึงการอพยพประชาชน หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การสงเคราะห์ผู้ประสบภัย การดูแลเกี่ยวกับการสาธารณสุข และการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการสื่อสารและการสาธารณสุขโรค
- หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบในการดำเนินการตาม 1) และ 2) และวิธีการให้ได้มาซึ่งงบประมาณเพื่อการดำเนินการดังกล่าว
- แนวทางในการเตรียมพร้อมด้านบุคลากร อุปกรณ์ และเครื่องมือ เครื่องใช้ และจัดระบบการปฏิบัติการในการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมถึงการฝึกบุคลากร และประชาชน
- แนวทางในการซ่อมแซม บูรณะ ฟื้นฟู และให้ความช่วยเหลือประชาชนภายหลังที่สาธารณภัยสิ้นสุด

การกำหนดเรื่องดังกล่าวข้างต้น จะต้องกำหนดให้สอดคล้องและครอบคลุมถึงสาธารณภัยต่างๆ โดยอาจกำหนดตามความจำเป็นแห่งความรุนแรงและความเสี่ยงในสาธารณภัยด้านนั้น และ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องมีการแก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติของคณะรัฐมนตรีที่ เกี่ยวข้องให้ระบุไว้ในแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติด้วย (มาตรา 12)

5) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติมีอำนาจควบคุมและกำกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทั่วราชอาณาจักรให้เป็นไป ตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ โดยมีปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นรองผู้บัญชาการ มีหน้าที่ช่วยเหลือผู้บัญชาการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (มาตรา 13)

6) อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นผู้อำนวยการกลางมีหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทั่วราชอาณาจักร และมีอำนาจควบคุมและกำกับการปฏิบัติหน้าที่ของ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ

เจ้าพนักงาน และอาสาสมัคร ได้ทั่วราชอาณาจักร (มาตรา 14) และมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการจังหวัด รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขต จังหวัด (มาตรา 15)

- 7) ในกรณีที่เกิดสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายมีอำนาจสั่งการผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมตลอดทั้งให้ความช่วยเหลือ แก่ประชาชนในพื้นที่ที่กำหนดก็ได้ โดยให้มีอำนาจเช่นเดียวกับผู้บัญชาการตามมาตรา 13 และผู้อำนวยการ ตามมาตรา 21 และมีอำนาจกำกับและควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บัญชาการ รองผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และเจ้าพนักงานในการดำเนินการตามมาตรา 25 มาตรา 28 และมาตรา 29 ด้วย หากเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีให้ถือว่า เป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบหรือเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง แล้วแต่กรณี (มาตรา 31)

(3) พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ. 2485 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- 1) บทนิยามคำว่า “การชลประทาน” หมายความว่า กิจกรรมที่กรมชลประทาน จัดทำขึ้นเพื่อให้ได้มาซึ่งน้ำหรือเพื่อกัก เก็บ รักษา ควบคุม ส่ง ระบายหรือแบ่งน้ำเพื่อเกษตรกรรม การพลังงาน การสาธารณูปโภค หรือการอุตสาหกรรม และหมายความรวมถึงการป้องกันความเสียหายอันเกิดจากน้ำกับ รวมถึงการคมนาคมทางน้ำซึ่งอยู่ในเขตชลประทานด้วย คำว่า “ทางน้ำชลประทาน” หมายความว่า ทางน้ำที่ รัฐมนตรีได้ประกาศตามความในมาตรา 5 ว่าเป็นทางน้ำชลประทาน และคำว่า “เขตชลประทาน” หมายความว่า เขตที่ดินที่ทำการเพาะปลูกซึ่งจะได้รับประโยชน์จากการชลประทาน (มาตรา 4)

- 2) ทางน้ำชลประทานแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ
- ประเภท 1 ทางน้ำที่ใช้ในการส่ง ระบาย กัก หรือกั้นน้ำเพื่อการชลประทาน
 - ประเภท 2 ทางน้ำที่ใช้ในการคมนาคมแต่มีการชลประทานร่วมอยู่ด้วย เฉพาะ ภายในเขตที่ได้รับประโยชน์จากการชลประทาน
 - ประเภท 3 ทางน้ำที่สงวนไว้ใช้ในการชลประทาน
 - ประเภท 4 ทางน้ำอันเป็นอุปกรณ์แก่การชลประทาน

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศในราชกิจจานุเบกษาว่าทางน้ำใดเป็นทางน้ำชลประทาน และเป็นประเภทใด (มาตรา 5)

- 8) นายช่างชลประทานมีอำนาจใช้พื้นที่ดินที่ปราศจากสิ่งปลูกสร้างซึ่งอยู่ในเขตชลประทานได้เป็นครั้งคราวตามระยะเวลาที่จำเป็นแก่การชลประทาน โดยแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือ ผู้ครอบครองที่ดินนั้นทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน แต่ถ้ามีการเสียหายเกิดขึ้นต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทน (มาตรา 6)
- 9) ในกรณีฉุกเฉินเพื่อป้องกันอันตรายอันอาจเกิดแก่การชลประทาน นายช่างชลประทานมีอำนาจที่จะใช้ที่ดินหรือสิ่งของของบุคคลใดๆ ในที่ใกล้เคียงหรือในบริเวณที่อาจเกิดอันตรายได้ เท่าที่จำเป็น แต่ถ้ามีการเสียหายเกิดขึ้นต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทน (มาตรา 7)
- 10) เพื่อให้ได้รับประโยชน์จากการชลประทาน ถ้าไม่สามารถจะทำได้โดยวิธีอื่น ให้เจ้าของที่ดินที่อยู่ห่างทางน้ำหรือแหล่งน้ำใดมีสิทธิทำทางน้ำผ่านที่ดินของผู้อื่นได้ ในเมื่อนายช่างชลประทาน ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอได้อนุญาตและกำหนดให้โดยกว้างรวมทั้งที่ที่ดินด้วยไม่เกินสิบเมตร แต่ต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้แก่เจ้าของและผู้ครอบครองที่ดินที่ทางน้ำนั้นผ่าน ในการที่จะให้อนุญาตและ กำหนดทางน้ำนั้นให้คำนึงถึงประโยชน์ของเจ้าของและผู้ครอบครองที่ดินที่ทางน้ำผ่าน และให้กำหนดให้ทำ ตรงที่ที่จะเสียหายแก่เจ้าของและผู้ครอบครองที่ดินนั้นน้อยที่สุด (มาตรา 9)
- 11) เจ้าพนักงานมีอำนาจที่จะเข้าไปในที่ดินของบุคคลใดๆ เพื่อทำงานสำรวจตรวจสอบอันเกี่ยวกับการชลประทานได้ ในเมื่อได้แจ้งเป็นหนังสือให้ทราบล่วงหน้าตามสมควร แต่ถ้ามีการเสียหายเกิดขึ้นต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทน (มาตรา 10)
- 12) เมื่อมีความจำเป็นที่จะต้องได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์เพื่อประโยชน์แก่การชลประทาน ถ้ามิได้ตกลงในเรื่องการโอนไว้เป็นอย่างอื่น ให้ดำเนินการเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืน อสังหาริมทรัพย์ (มาตรา 11 วรรคหนึ่ง)
- 13) อธิบดีกรมชลประทานมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลซึ่งมิใช่เจ้าหน้าที่ของกรมชลประทาน ให้เป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ดูแลรักษาทางน้ำชลประทาน คันคลอง ขานคลอง ทำนบ พนัง หมู่ระดับหลักฐาน หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้ในการชลประทานตามที่อธิบดีกำหนด การแต่งตั้งดังกล่าวให้ปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการ ชลประทานในเขตนั้นด้วย (มาตรา 13)
- 14) เพื่อประโยชน์แก่การชลประทาน อธิบดีกรมชลประทานมีอำนาจปิด กั้น หรือเปิดน้ำในทางน้ำชลประทาน ขุดลอก ซ่อม หรือดัดแปลงแก้ไขทางน้ำชลประทาน หรือจัดให้มีสิ่งก่อสร้างขึ้น ในทางน้ำชลประทาน รวมถึงการห้ามจำกัด หรือกำหนดเงื่อนไขในการนำเรือ แพ ผ่านทางน้ำชลประทาน ดังกล่าว

การใช้อำนาจข้างต้นให้ปิดประกาศไว้ ณ ที่ชุมนุมชนในท้องถิ่นล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน เว้นแต่กรณีฉุกเฉิน อธิบดีมีอำนาจดำเนินการไปก่อนได้ (มาตรา 15)

15) อธิบดีกรมชลประทานมีอำนาจห้าม จำกัดหรือกำหนดเงื่อนไขในการใช้เรือ แพ การใช้น้ำ การระบายน้ำหรือการอื่นในทางน้ำชลประทานประเภท 4 โดยประกาศไว้ ณ ที่ชุมนุมชนในท้องถิ่น ล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน (มาตรา 16)

16) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือเทศมนตรีในท้องที่ซึ่งอยู่ในเขตชลประทานมีหน้าที่ดูแลรักษาคันคลองและทางน้ำชลประทานอันอยู่ในเขตท้องที่หรือเขตเทศบาลนั้น (มาตรา 17)

17) ในการขุดซ่อมทางน้ำชลประทาน ถ้าไม่มีที่เททิ้งมูลดิน ก็ให้มีอำนาจเททิ้งมูลดินในที่ดินที่ใกล้เคียงได้ตามความจำเป็น แต่ทั้งนี้ถ้าทำให้เสียหายแก่พืชผลหรือสิ่งปลูกสร้างซึ่งมีอยู่ในขณะนั้นแล้วต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน (มาตรา 19)

18) เมื่อเจ้าพนักงานได้ส่งน้ำ ระบายน้ำ หรือสูบน้ำเข้าไปในที่ดินแห่งใดเพื่อประโยชน์ในการเพาะปลูก ห้ามมิให้ผู้ใดปิดกั้นน้ำไว้ด้วยวิธีใดๆ จนเป็นเหตุไม่ให้น้ำไหลไปสู่ที่ดินใกล้เคียงหรือ ปลายทาง ถ้าเห็นสมควร เจ้าพนักงานหรือนายอำเภอหรือผู้ทำการแทนนายอำเภอมีอำนาจที่จะสั่งเป็นหนังสือ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือผู้ทำการเพาะปลูก ให้เปิดสิ่งที่ปิดกั้นน้ำไว้ตามที่จะกำหนดให้หรือจัดการ เปิดเสียเองก็ได้ ในการนี้ เจ้าพนักงานหรือนายอำเภอหรือผู้ทำการแทนนายอำเภอมีอำนาจเข้าไปในที่ดินแห่ง หนึ่งแห่งใด เพื่อตรวจและจัดการดังกล่าวแล้ว (มาตรา 20)

19) เมื่อเจ้าพนักงานได้ส่งน้ำหรือสูบน้ำเข้าไปในที่ดินแห่งใดเพื่อประโยชน์ในการเพาะปลูก เจ้าพนักงานหรือนายอำเภอหรือผู้ทำการแทนนายอำเภอมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดิน หรือผู้ทำการเพาะปลูกบนพื้นที่ดินภายในบริเวณที่จะได้รับน้ำนั้นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในระยะเวลาที่จะได้กำหนดให้ เพื่อกักน้ำนั้นไว้ไม่ให้ไหลไปเสียเปล่าจนเป็นเหตุให้ที่ดินข้างเคียงไม่ได้รับน้ำตามที่ควร (มาตรา 21)

20) ห้ามมิให้ผู้ใดปลูกสร้าง แก่ไข หรือต่อเติมสิ่งก่อสร้าง หรือปลูกปักสิ่งใด หรือทำการเพาะปลูก รุกล้ำทางน้ำชลประทาน ขานคลอง เขตคันคลอง หรือเขต พนัง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็น หนังสือจากนายช่างชลประทาน ในกรณีฉุกเฉินเพื่อป้องกันอันตรายอันอาจเกิดขึ้นแก่การชลประทาน นายช่างชลประทานมีอำนาจดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้สิ่งรุกล้ำพ้นไปจากทางน้ำชลประทาน ขานคลอง เขตคันคลองหรือเขตพนังได้ (มาตรา 23)

- 21) ถ้ามีต้นไม้ในที่ดินของผู้ใดรากล้ำทางน้ำชลประทานหรือทำให้เสียหายแก่ทางน้ำชลประทาน ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินนั้นตัดหรือนำต้นไม้ขึ้นไปให้พ้นเสียได้ (มาตรา 24)
- 22) ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอันเป็นการกีดขวางทางน้ำชลประทาน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายช่างชลประทาน ในกรณีฉุกเฉินเพื่อป้องกันอันตรายอันอาจเกิดขึ้นแก่การ ชลประทาน นายช่างชลประทานมีอำนาจดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดให้สิ่งกีดขวางพ้นไปจากทางน้ำ ชลประทานได้ (มาตรา 25)
- 23) ห้ามมิให้ผู้ใดขุดคลองหรือทางน้ำมาเชื่อมกับทางน้ำชลประทาน หรือมาเชื่อมกับทางน้ำอื่นที่เชื่อมกับทางน้ำชลประทาน หรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดให้น้ำในทางน้ำชลประทานรั่วไหล อันอาจก่อให้เกิดการเสียหายแก่การชลประทาน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมชลประทาน หรือผู้ที่อธิบดีมอบหมาย และอธิบดีมีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำการดังกล่าวปิดกั้นทางน้ำนั้นหรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อมิให้น้ำรั่วไหลได้ต่อไป เพื่อป้องกันอันตรายอันอาจเกิดแก่การชลประทาน หากไม่ปฏิบัติตาม คำสั่ง อธิบดีมีอำนาจสั่งให้เจ้าพนักงานจัดการได้ทันที และถ้าจำเป็นจะต้องใช้ที่ดินเพื่อการนี้ก็ให้มีอำนาจใช้ที่ดินริมคลองหรือริมทางน้ำนั้นได้เท่าที่จำเป็น ค่าใช้จ่ายในการนี้รวมทั้งค่าเสียหายที่จะต้องชดเชยให้แก่เจ้าของ ที่ดินให้คิดเอาจากผู้ฝ่าฝืนทั้งสิ้น (มาตรา 26)
- 24) ห้ามมิให้ผู้ใดทิ้งมูลฝอย ซากสัตว์ ซากพืช แก้ว ถ่าน หรือสิ่งปฏิกูลลงในทางน้ำชลประทานหรือทำให้น้ำเป็นอันตรายแก่การเพาะปลูกหรือการบริโภค (มาตรา 28 วรรคหนึ่ง)
- 25) ห้ามมิให้ผู้ใดปล่อยน้ำซึ่งทำให้เกิดเป็นพิษแก่น้ำตามธรรมชาติ หรือสารเคมี เป็นพิษลงในทางน้ำชลประทานจนอาจทำให้น้ำในทางน้ำชลประทานเป็นอันตรายแก่เกษตรกรรม การบริโภค อุปโภค หรือสุขภาพอนามัย (มาตรา 28 วรรคสอง)
- 26) ห้ามมิให้ผู้ใดทำให้ประตูน้ำ ฝาย เขื่อนระบาย ประตูระบาย ท่อน้ำ ท่อเชื่อมสะพานทางน้ำ ปูม เสา หรือสายโทรศัพท์ ที่ใช้ในการชลประทานเสียหายจนอาจเกิดอันตรายหรือขัดข้องแก่การใช้สิ่งทีกล่าวนั้น (มาตรา 29)
- 27) ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันจะทำให้เสียหายแก่คันคลอง ขานคลอง ทำนบ พนัง หรือหมู่ระดับหลักฐานที่ใช้ในการชลประทาน (มาตรา 30)

- 28) ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันจะเป็นการกีดขวางแก่แนวทางที่ได้สำรวจไว้ หรือเขตงาน หรือทำให้แนวทางที่ได้สำรวจไว้ หรือหมุดหมายแสดงเขตงานคลาดเคลื่อนหรือสูญหาย (มาตรา 31)
 - 29) ห้ามมิให้ผู้ใดนอกจากเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ปิดหรือเปิดประตูน้ำ เชื้อนระบาย ประตูระบาย ท่อน้ำ ท่อเชื่อม สะพานทางน้ำ ปูม หรือลากเข็นสลีในบริเวณทำนบหรือประตูระบาย (มาตรา 32)
 - 30) ห้ามมิให้ผู้ใดนอกจากนายช่างชลประทานหรือผู้ที่ได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมชลประทาน ทำการแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือรื้อถอนบรรดาสสิ่งก่อสร้างอันเกี่ยวกับการชลประทาน (มาตรา 33)
 - 31) ห้ามมิให้ผู้ใดขุด ลอก ทางน้ำชลประทานอันจะทำให้เสียหายแก่การชลประทานหรือปิดกั้นทางน้ำชลประทาน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมชลประทาน (มาตรา 34)
 - 32) เจ้าพนักงานมีอำนาจสั่งห้ามมิให้ผู้ใดชักหรือใช้น้ำในทางน้ำชลประทานในเมื่อเห็นว่าจะเป็นเหตุที่จะก่อให้เกิดการเสียหายแก่ผู้อื่น (มาตรา 35)
หมายเหตุ : (3) ถึง (27) เป็นหน้าที่และอำนาจของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในการ บริหารจัดการปัญหาน้ำท่วม หรือข้อห้ามตามกฎหมายเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพ น้ำในเวลาที่ต้องมีการระบายน้ำท่วม
- (4) พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 1) มาตรา 3 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้
 - “น้ำบาดาล” หมายความว่า น้ำใต้ดินที่เกิดอยู่ในชั้นดิน กรวด ทราย หรือหิน ซึ่งอยู่ลึกจากผิวดินเกินความลึกที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่จะกำหนดความลึกน้อยกว่าสิบเมตรมิได้
 - “เจาะน้ำบาดาล” หมายความว่า กระทำแก่ชั้นดิน กรวด ทราย หรือหิน เพื่อให้ได้มาซึ่งน้ำบาดาล หรือเพื่อระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล
 - “บ่อน้ำบาดาล” หมายความว่า บ่อน้ำที่เกิดจากการเจาะน้ำบาดาล
 - “เขตน้ำบาดาล” หมายความว่า เขตท้องที่ที่รัฐมนตรีกำหนดให้เป็นเขต น้ำบาดาลโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
 - “กิจการน้ำบาดาล” หมายความว่า การเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล หรือ การระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล
 - “ใช้น้ำบาดาล” หมายความว่า นำน้ำจากบ่อน้ำบาดาลขึ้นมาใช้

- “ระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล” หมายความว่า กระทำการใดๆ เพื่อถ่ายเทน้ำหรือของเหลวอื่นใดลงบ่อน้ำบาดาล

33) พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหาน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค หรือเพื่อเกษตรกรรมในส่วนที่เกี่ยวกับการเจาะน้ำบาดาลและ การใช้น้ำบาดาล เว้นแต่ในเขตท้องที่ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดย คำแนะนำของคณะกรรมการน้ำบาดาลประกาศกำหนดให้เป็นเขตวิกฤติการณ์น้ำบาดาลที่ต้องปฏิบัติตาม พระราชบัญญัตินี้

แต่อย่างไรก็ตาม กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การของรัฐดังกล่าวข้างต้น ต้องปฏิบัติตามประกาศที่ออกตามมาตรา 6 เกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการในทางวิชาการสำหรับการเจาะน้ำบาดาล การเลิกเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาลแบบอนุรักษ์ การระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล การเลิกใช้ บ่อน้ำบาดาล การป้องกันด้านสาธารณสุข และการป้องกันในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ด้วย (มาตรา 4)

34) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยคำแนะนำ ของคณะกรรมการน้ำบาดาลมีอำนาจกำหนดเขตท้องที่ใดให้เป็นเขตน้ำบาดาลการเปลี่ยนแปลงเขตน้ำบาดาล หรือเขตห้ามสูบน้ำบาดาล หรือการยกเลิก เขตน้ำบาดาล หรือเขตห้ามสูบน้ำบาดาลที่ได้ประกาศกำหนดไว้ ให้รัฐมนตรีโดย คำแนะนำของคณะกรรมการ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา 5 วรรคหนึ่งและวรรคสาม)

35) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยคำแนะนำ ของคณะกรรมการน้ำบาดาลมีอำนาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการในทางวิชาการสำหรับการเจาะ น้ำบาดาล การเลิกเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาลแบบอนุรักษ์ การระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล การเลิกใช้ บ่อน้ำบาดาล การป้องกันด้านสาธารณสุข และการป้องกันในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ (มาตรา 6(1))

36) คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล (คณะกรรมการบริหาร กพน.) มีอำนาจหน้าที่เสนอแผนแม่บทเพื่อการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลและสิ่งแวดล้อมเพื่อขอความเห็นชอบ จากคณะกรรมการน้ำบาดาล (มาตรา 7 สัตต (2))

37) คณะกรรมการน้ำบาดาลมีหน้าที่ให้ความเห็นหรือคำแนะนำแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเรื่องการออกกฎกระทรวง หรือ

- ประกาศที่ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา หรือในเรื่องอื่นที่ต้องปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ความเห็นหรือคำแนะนำ แก่อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเกี่ยวกับการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 14)
- 38) ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการน้ำบาดาลในเขตน้ำบาดาลใดๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินในเขตน้ำบาดาลนั้นหรือไม่ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรม ทรัพยากรน้ำบาดาลหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย และผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ใน ใบอนุญาต และต้องปฏิบัติตามประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามมาตรา 6 (มาตรา 16 วรรคหนึ่ง และ มาตรา 22)
- 39) ผู้ใดประสงค์จะขอรับใบอนุญาตเพื่อประกอบกิจการน้ำบาดาลในเขตน้ำบาดาลใด ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ในเขตน้ำบาดาลนั้น (มาตรา 17)
- 40) ใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้มี 3 ประเภท ดังนี้
- ใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาล
 - ใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล
 - ใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล (มาตรา 18)
- 41) พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจเข้าไปตรวจการเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือแก่ผู้รับใบอนุญาตหรือ ตัวแทน ให้จัดการป้องกันความเสียหายอันอาจเกิดจากการเจาะน้ำบาดาล ใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลง บ่อน้ำบาดาลนั้นได้ (มาตรา 28)
- 42) ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่า การเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาล ให้มีอำนาจสั่ง เป็นหนังสือแก่ผู้รับใบอนุญาตให้เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือหยุดการเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลแล้วแต่กรณี ตามที่เห็นว่าจำเป็นเพื่อป้องกันหรือระงับความเสียหายนั้นได้ (มาตรา 29)
- 43) เมื่อปรากฏว่าการประกอบกิจการน้ำบาดาลของผู้รับใบอนุญาตผู้ใดจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมในเขตน้ำบาดาล อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีอำนาจสั่ง และกำหนด วิธีการให้ผู้รับใบอนุญาตแก้ไขเพื่อป้องกันความเสียหายนั้นได้ตามที่เห็นสมควร (มาตรา 34)

3.2.2 กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำท่วมของไทย

(1) พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2558

2) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

“การจัดรูปที่ดิน” หมายความว่า การดำเนินงานพัฒนาที่ดินที่ใช้เพื่อเกษตรกรรมให้สมบูรณ์ทั่วถึงที่ดินทุกแปลง เพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต โดยทำการรวบรวมที่ดิน หลายแปลงในบริเวณเดียวกันเพื่อวางแผนจัดรูปที่ดินเสียใหม่ การจัดระบบชลประทาน การจัดสร้างถนนหรือทางลำเลียงในไร่นา การปรับระดับพื้นที่ดิน การบำรุงดิน การวางแผนการผลิตและการจำหน่ายผลิตผลการเกษตร รวมตลอดถึงการแลกเปลี่ยน การโอน การรับโอนสิทธิในที่ดิน การให้เช่าซื้อที่ดิน และการอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

“การจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม” หมายความว่า การจัดระบบชลประทานจากทางน้ำชลประทานหรือแหล่งน้ำอื่นใดไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การทำเกษตรกรรมได้อย่าง ทั่วถึง รวมทั้งการจัดสร้างถนนหรือทางลำเลียงในไร่นา

“เขตการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม” หมายความว่า เขตที่ดินที่มีประกาศกำหนดให้เป็นเขตการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม

“เขตโครงการจัดรูปที่ดิน” หมายความว่า เขตที่ดินที่มีประกาศกำหนดให้เป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดิน

“ระบบชลประทาน” หมายความว่า คัน คูน้ำ ทางระบายน้ำ ประตูน้ำ รวมทั้งสิ่งก่อสร้างหรืออุปกรณ์อื่นใดที่จัดทำขึ้นเพื่อกัก เก็บ รักษา ควบคุม ส่ง ระบาย หรือจัดสรรน้ำในเขตการ จัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมหรือเขตโครงการจัดรูปที่ดิน

“ผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบล นายกเทศมนตรี หรือผู้บริหารท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น แต่ไม่รวมถึงนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมชลประทาน

44) คณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลาง มีอำนาจหน้าที่

- พิจารณาเสนอแผนแม่บทการจัดรูปที่ดินต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ
- กำหนดนโยบายและพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานและงบประมาณของโครงการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม และโครงการจัดรูปที่ดินในท้องที่ต่างๆ

- พิจารณาเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อออกประกาศกำหนดแนวเขตสำรวจการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม
- พิจารณาเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตสำรวจการจัดรูปที่ดิน
- วางระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน และกิจการที่เกี่ยวกับการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม และการจัดรูปที่ดินของสำนักงานจัดรูปที่ดินกลางหรือสำนักงานจัดรูปที่ดิน จังหวัด
- กำหนดแนวทางในการส่งเสริมและช่วยเหลือการทำเกษตรกรรมในเขตโครงการจัดรูปที่ดิน
- ดำเนินกิจการอื่นที่เกี่ยวกับการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมและการจัดรูปที่ดินเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 11)

45) สำนักงานจัดรูปที่ดินกลางมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม การจัดรูปที่ดิน รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลาง ควบคุมสำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจหน้าที่

- จัดทำแผนแม่บทการจัดรูปที่ดิน
- จัดทำแผนการดำเนินงานและงบประมาณของโครงการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมและโครงการจัดรูปที่ดิน
- จัดทำแผนผังการจัดแปลงที่ดิน ระบบชลประทาน การสร้างถนนหรือทางลำเลียงในไร่นา การปรับระดับพื้นที่ดิน และกิจการอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินในเขตโครงการจัดรูปที่ดิน
- ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริม และช่วยเหลือการทำเกษตรกรรม
- ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวกับการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมและการ จัดรูปที่ดินตามที่คณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลางกำหนด (มาตรา 14)

46) ให้สำนักงานจัดรูปที่ดินกลางจัดทำแผนแม่บทการจัดรูปที่ดิน ประกอบด้วยแผนการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม และแผนการจัดรูปที่ดิน โดยแสดงภาพรวมการพัฒนาพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมและการจัดรูปที่ดิน ระยะเวลาในการดำเนินการตามแผน กรอบงบประมาณ รวมทั้ง

กำหนดหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบตามแผน แนวทางการประสานความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบชลประทาน การบริหารและพัฒนาที่ดิน และการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการทำเกษตรกรรม ในการดำเนินการจัดทำแผนแม่บทการจัดรูปที่ดิน ให้สำนักงานจัดรูปที่ดินกลาง คำนึงถึงความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาการเกษตรของกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ หรือแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตลอดจน ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการจัดทำแผนด้วย ให้สำนักงานจัดรูปที่ดินกลางเสนอแผนแม่บทการจัดรูปที่ดินต่อคณะกรรมการ จัดรูปที่ดินกลางเพื่อพิจารณาก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบแผนแม่บทการจัดรูปที่ดิน ให้สำนักงานจัดรูปที่ดินกลางประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนนั้น (มาตรา 17)

- 47) ห้ามมิให้ผู้ใดทำทางระบายน้ำมาเชื่อมต่อกับระบบชลประทานหรือกระทำการใดๆ เพื่อส่ง กัก หรือระบายน้ำจากระบบชลประทาน เว้นแต่จะดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา 25 หรือได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา 27)
- 48) ห้ามมิให้ผู้ใดกักน้ำไว้ใช้เกินกว่าความจำเป็นแก่ที่ดินของตน หรือกระทำการอื่นใดอันเป็นการขัดขวางต่อการส่ง กัก หรือระบายน้ำ จนเป็นเหตุให้ผู้อื่นไม่สามารถได้รับน้ำจากระบบชลประทาน (มาตรา 29)
- 49) การจัดรูปที่ดิน เป็นไปตามบทบัญญัติในหมวด 4 การจัดรูปที่ดิน โดยในกรณีที่สำนักงานจัดรูปที่ดินกลางหรือเจ้าของที่ดินในพื้นที่ที่ทำเกษตรกรรมมีความประสงค์ให้มีการจัดรูปที่ดินในพื้นที่ ที่ทำเกษตรกรรมหรือพื้นที่ในเขตการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม ให้สำนักงานจัดรูปที่ดินกลางจัดทำโครงการ เสนอต่อคณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลาง ทั้งนี้ การเสนอโครงการดังกล่าวต้องแสดงแนวเขตพื้นที่ที่ประสงค์จะจัดรูปที่ดิน ความเป็นไปได้และความคุ้มค่าในการดำเนินการ และประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับ (มาตรา 31)
- 50) ในเขตโครงการจัดรูปที่ดิน ให้คณะกรรมการจัดรูปที่ดินจังหวัดกำหนดแนวเขตในการจัดสร้างระบบชลประทาน ถนนหรือทางลำเลียงในไร่นา และสาธารณูปโภคอย่างอื่นเพื่อให้เจ้าของที่ดิน ทุกแปลงได้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน (มาตรา 47)
- 51) ในเขตโครงการจัดรูปที่ดิน ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้

- เทหรือทิ้งสิ่งใดๆ หรือปลูกพืชพันธุ์ใดๆ ในบริเวณที่มีการจัดระบบชลประทาน ถนนหรือทางลำเลียงในไร่นา อันก่อให้เกิดความเสียหายแก่งานจัดรูปที่ดิน
- ทำทางระบายน้ำมาเชื่อมต่อกับระบบชลประทาน หรือกระทำการใดๆ ต่อระบบชลประทานเพื่อส่ง กัก หรือระบายน้ำจากระบบชลประทาน เว้นแต่จะดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดหรือได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

(2) พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551

3) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

- “การพัฒนาที่ดิน” หมายความว่า การกระทำใดๆ ต่อดินหรือที่ดินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของดินหรือที่ดิน หรือเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรให้สูงขึ้น และหมายความรวมถึง การปรับปรุงดินหรือที่ดินที่ขาดความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติหรือขาดความอุดมสมบูรณ์เพราะการใช้ประโยชน์ และการอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อรักษาคุณลักษณะหรือเพื่อความเหมาะสมในการใช้ที่ดินเพื่อ เกษตรกรรม
- “การวางนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน” หมายความว่า การวางนโยบายและ แผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับสภาพของดิน และสอดคล้องกับประเภทของที่ดินที่ได้จำแนกไว้
- “ดิน” หมายความว่า รวมถึง หิน กรวด ทราย แร่ธาตุ น้ำ และอินทรีย์วัตถุต่างๆ ที่เจือปนกับเนื้อดินด้วย
- “การอนุรักษ์ดินและน้ำ” หมายความว่า การกระทำใดๆ ที่มุ่งให้เกิดการระวัง ป้องกันรักษาดินและที่ดิน ไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรม สูญเสีย รวมถึงการรักษา ปรับปรุง ความอุดมสมบูรณ์ของ ดินและการรักษาน้ำในดินหรือบนผิวดินให้คงอยู่เพื่อรักษาคุณลักษณะให้เหมาะสมในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในทางเกษตรกรรม

52) คณะกรรมการพัฒนาที่ดิน มีอำนาจและหน้าที่

- กำหนดการจำแนกประเภทที่ดิน และเสนอขอรับความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องรับไปปฏิบัติ
- วางแผนการใช้ที่ดิน การพัฒนาที่ดิน การกำหนดบริเวณการใช้ที่ดินและการกำหนดเขตการอนุรักษ์ดินและน้ำ

- ประกาศกำหนดเขตสำรวจที่ดิน และประกาศกำหนดเขตสำรวจการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- กำหนดมาตรการเพื่อการปรับปรุงดินหรือที่ดิน หรือกำหนดมาตรการ เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ (มาตรา 9)
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยคำแนะนำของคณะกรรมการ พัฒนาที่ดินมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดบริเวณการใช้ที่ดิน และให้มีแผนที่แนบท้ายประกาศ ด้วยโดยแผนที่ดังกล่าวให้ถือเป็นส่วนหนึ่งแห่งประกาศ (มาตรา 12)

(3) พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562

4) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

- “การผังเมือง” หมายความว่า การวาง จัดทำ และการดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองในระดับต่างๆ สำหรับเป็นกรอบขึ้นนำการพัฒนาทางด้านกายภาพในระดับประเทศ ระดับภาค ระดับ จังหวัด ระดับเมือง ระดับชนบท และพื้นที่เฉพาะควบคู่กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อการพัฒนาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง หรือชนบท ให้มีหรือทำให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสุลักษณะ ความสะดวกสบาย ความเป็นระเบียบ ความสวยงาม การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคมและการขนส่ง ความปลอดภัยของประชาชน สวัสดิภาพของสังคม การป้องกันภัยพิบัติ และการป้องกันความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อส่งเสริมการเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม เพื่อดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่และวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี หรือบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภูมิประเทศทั้งดงาม หรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติ
- “ผังเมืองรวม” หมายความว่า แผนผัง นโยบาย และโครงการ รวมทั้งมาตรการ ควบคุมโดยทั่วไปในพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเมืองและการดำรงรักษาเมือง บริเวณที่ เกี่ยวข้อง หรือชนบท ในด้านการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคมและการขนส่ง การ

สาธารณูปโภค สาธารณูปการ บริการสาธารณะ และสภาพแวดล้อม เพื่อ
บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง

- “ผังเมืองเฉพาะ” หมายความว่า แผนผังและโครงการดำเนินการเพื่อพัฒนา
หรือดำรงรักษาบริเวณเฉพาะแห่งหรือกิจการที่เกี่ยวข้องในเมือง บริเวณที่
เกี่ยวข้อง หรือชนบท เพื่อประโยชน์ ในการสร้างเมืองใหม่ การพัฒนาเมือง
การอนุรักษ์เมือง หรือการฟื้นฟูเมือง
- “ผังน้ำ” หมายความว่า ผังน้ำตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ หรือผัง
แสดง เขตการพัฒนาแหล่งน้ำและพื้นที่น้ำหลาก

53) บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มุ่งหมายเพื่อกำหนดรูปแบบการวางและจัดทำ
ผังเมืองทุกระดับ พร้อมทั้งบริหารจัดการผังเมืองให้มีรูปแบบการดำเนินการและ
การบริหารจัดการที่เหมาะสม สอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐ ยุทธศาสตร์
ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนและขั้นตอน การดำเนินการ
ปฏิรูปประเทศ สภาพเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม โดยการวางกรอบและนโยบายด้านการพัฒนาพื้นที่และการใช้
ประโยชน์ที่ดินระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับเมือง และระดับ
ชนบท ตลอดจนกระจายอำนาจในการวางและจัดทำผังเมืองให้แก่องค์กร
ปกครองส่วน ท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความสามารถในการรองรับการเปลี่ยนแปลง
หรือการพัฒนาของพื้นที่ ทั้งนี้ ภายใต้ วัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

- วางและจัดทำผังเมืองในแต่ละระดับให้สอดคล้องกัน
- วางกรอบและนโยบายการพัฒนาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง และชนบท อย่าง
สมดุลและยั่งยืน
- วางกรอบและนโยบายด้านการพัฒนา และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม
- วางกรอบในการอนุรักษ์และรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม
- วางแนวทางเพื่อให้หน่วยงานของรัฐนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายและ
โครงการพัฒนาภายใต้หน้าที่และอำนาจของตนให้สอดคล้องกับผังเมืองแต่
ละระดับ

- แก้ไขปัญหาผลกระทบจากการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่สอดคล้องกันให้มีการใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นการป้องกัน แก้ไข หรือบรรเทาภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้น (มาตรา 6)
- 54) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศเพื่อใช้เป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่ การพัฒนาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้องและชนบท โครงสร้างพื้นฐานหลัก การพัฒนาพื้นที่พิเศษ การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการอื่นๆ ที่จำเป็น เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมือง แห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา 13)
- 55) ผังนโยบายระดับประเทศตามมาตรา 13 ประกอบด้วย
 - วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ
 - กรอบนโยบาย เป้าหมาย แผนและแผนผังทางด้านกายภาพ เพื่อการพัฒนาหรือการอนุรักษ์ของประเทศ ดังต่อไปนี้
 - ก. การใช้ประโยชน์พื้นที่
 - ข. การตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน
 - ค. โครงสร้างพื้นฐานด้านต่างๆ ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย การจัดการน้ำ การสาธารณสุข การศึกษา การพลังงาน การท่องเที่ยว การคมนาคมและการขนส่ง รวมทั้งระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศ
 - ง. พื้นที่พัฒนาพิเศษซึ่งเป็นพื้นที่เพื่อดำเนินการพัฒนาตามนโยบายรัฐบาลหรือกิจการเฉพาะที่รัฐจัดให้มีขึ้น
 - จ. ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ
 - ฉ. ศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
 - ช. การพัฒนาเมืองและชนบท
 - ซ. การเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค
 - ณ. การอื่นๆ ที่จำเป็น
 - มาตรการและวิธีดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของผังนโยบายระดับประเทศ
 - การบริหารและพัฒนาการผังเมือง วิธีปฏิบัติ และความร่วมมือของ หน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ (มาตรา 14)

56) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองวาง และจัดทำผังนโยบายระดับภาคเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและการดำรง รักษาพื้นที่ที่มีขอบเขตเกินหนึ่ง จังหวัด ในด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนา เมืองและชนบท การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณสุขปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ รวมทั้งการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม เสนอต่ คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติเพื่อพิจารณา ให้ความเห็นชอบ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา 15)

57) ผังนโยบายระดับภาคตามมาตรา 15 ประกอบด้วย

- วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับภาค
- แผนที่แสดงเขตผังนโยบายระดับภาค
- แผนผังที่ทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับ โดยมีสาระสำคัญ ซึ่งประกอบ ไปด้วย แผนผังแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน แผนผังแสดงระบบ สาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ ตามโครงสร้างพื้นฐาน แผนผังแสดงแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ แผนผังแสดงผังน้ำ เป็นต้น
- นโยบาย มาตรการ และวิธีดำเนินการเพื่อปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของผัง นโยบายระดับภาค
- การบริหารและพัฒนาการผังเมือง วิธีปฏิบัติ และความร่วมมือของ หน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการ ดำเนินการ (มาตรา 16)

58) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองวาง และจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและการ ดำรงรักษาพื้นที่ระดับจังหวัดในด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนาเมืองและ ชนบท การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณสุขปโภค สาธารณูปการ และ บริการสาธารณะ รวมทั้งการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เสนอต่ คณะกรรมการผังเมือง เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา (มาตรา 17)

59) ผังนโยบายระดับจังหวัดตามมาตรา 17 ประกอบด้วย

- วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัด
- แผนที่แสดงเขตผังนโยบายระดับจังหวัด

- แผนผังที่ทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับ โดยมีสาระสำคัญ ซึ่งประกอบไปด้วยแผนผังแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน แผนผังแสดงระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ ตามโครงสร้างพื้นฐาน แผนผังแสดงสภาพของทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และ ระบบนิเวศ แผนผังแสดงผังน้ำ เป็นต้น
- รายการประกอบแผนผังตามความจำเป็น
- นโยบาย มาตรการ และวิธีดำเนินการเพื่อปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของ ผังนโยบายระดับจังหวัด
- การบริหารและพัฒนาการผังเมือง วิธีปฏิบัติ และความร่วมมือของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ (มาตรา 18)

60) ผังเมืองรวม ประกอบด้วย

- วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังเมืองรวม
- แผนที่แสดงเขตของผังเมืองรวมโดยแสดงข้อมูลภูมิประเทศ ระดับชั้น ความสูง และพิกัดภูมิศาสตร์
- แผนผังที่ทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับ โดยใช้มาตราส่วนตาม ความเหมาะสมที่มีความละเอียดเพียงพอให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจได้ง่าย สามารถ เชื่อมโยงกับแผนที่ดิจิทัลที่เป็นมาตรฐานสากลตามเทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยมีสาระสำคัญ ซึ่งประกอบไปด้วย แผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภท แผนผังแสดงโครงการการคมนาคมและการขนส่ง โดยแสดงการเชื่อมต่อโครงข่ายการคมนาคมและการขนส่งไว้ด้วย แผนผังแสดงโครงการกิจการ สาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ แผนผังแสดงแหล่ง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แผนผังแสดงผังน้ำ เป็นต้น
- รายการประกอบแผนผัง
- ข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินที่จะให้ปฏิบัติหรือไม่ให้ปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผังเมืองรวมและแผนผังตาม 3) ทุกประการดังต่อไปนี้

- ก. ประเภทและขนาดกิจการ
 - ข. ประเภท ชนิด ขนาด ความสูง และลักษณะของอาคาร
 - ค. อัตราส่วนพื้นที่อาคารรวมกันทุกชั้นของอาคารทุกหลังต่อพื้นที่ แปลงที่ดินที่ใช้เป็นที่ตั้งอาคาร
 - ง. อัตราส่วนพื้นที่อาคารปกคลุมดินต่อพื้นที่แปลงที่ดินที่ใช้เป็นที่ตั้งอาคาร หรืออัตราส่วนพื้นที่ว่างอันปราศจากสิ่งปกคลุมดินของแปลงที่ดินที่อาคารตั้งอยู่ต่อพื้นที่ใช้สอยรวมของอาคาร
 - จ. ระยะถอยร่นจากแนวธรรมชาติ ถนน แนวเขตที่ดิน อาคาร แหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะ และสถานที่อื่นๆ ที่จำเป็น รวมทั้งพื้นที่แนวกันชนด้วย
 - ฉ. ขนาดของแปลงที่ดินที่จะอนุญาตให้ก่อสร้างอาคาร
 - ช. ข้อกำหนดอื่นที่จำเป็นโดยรัฐมนตรีประกาศกำหนดตามคำแนะนำ ของคณะกรรมการผังเมือง (มาตรา 22)
- (4) พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ พ.ศ. 2547
- 5) มาตรา 3 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้
- “การจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่” หมายความว่า การดำเนินการพัฒนาที่ดิน หลายแปลงโดยการวางผังจัดรูปที่ดินใหม่ ปรับปรุงหรือจัดสร้างโครงสร้างพื้นฐาน และการร่วมรับภาระและ กระจายผลตอบแทนอย่างเป็นธรรม ทั้งนี้ โดยความร่วมมือระหว่างเอกชนกับเอกชนหรือเอกชนกับรัฐ เพื่อให้ เกิดการใช้ประโยชน์ในที่ดินที่เหมาะสมยิ่งขึ้นในด้านการคมนาคม เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและชุมชน และ เป็นการสอดคล้องกับการผังเมือง
 - “โครงการจัดรูปที่ดิน” หมายความว่า โครงการที่จัดทำขึ้นสำหรับการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่
 - “เจ้าของที่ดิน” หมายความว่า ผู้มีสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน และให้หมายความรวมถึงเจ้าของห้องชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุดด้วย
 - “คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่

- “คณะกรรมการส่วนจังหวัด” หมายความว่า คณะกรรมการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ส่วนจังหวัดและให้หมายความรวมถึงคณะกรรมการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่กรุงเทพมหานครด้วย
- 61) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 4 บรรคหนึ่ง)
- 62) คณะกรรมการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ มีอำนาจหน้าที่
- กำหนดนโยบาย เป้าหมาย และมาตรการสำคัญเกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่
 - ให้ความเห็นชอบแผนแม่บทและพื้นที่เป้าหมายการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ตามที่คณะกรรมการส่วนจังหวัดเสนอ
 - กำหนดมาตรฐานการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่
 - ออกระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการขอจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ และการอนุมัติโครงการของคณะกรรมการส่วนจังหวัด
 - ให้ความเห็นหรือคำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่
 - ดำเนินกิจการอื่นที่เกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการอาจมอบหมายให้กรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นผู้ปฏิบัติการหรือเตรียมข้อเสนอมายังคณะกรรมการเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปได้ (มาตรา 6)
- 63) ให้มีคณะกรรมการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ส่วนจังหวัด (มาตรา 11) หรือคณะกรรมการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่กรุงเทพมหานคร (มาตรา 12) มีอำนาจหน้าที่
- กำหนดมาตรการและแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่
 - เสนอแผนแม่บทและพื้นที่เป้าหมายการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ของจังหวัดต่อคณะกรรมการ เพื่อขอความเห็นชอบ
 - ประสานโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่กับโครงการหลักของ ท้องถิ่น
 - อนุมัติโครงการจัดรูปที่ดินที่ดำเนินการภายในเขตจังหวัด

- เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับการนำที่ดินของรัฐมาใช้ การจัดหาที่ดินทดแทนที่ดินของรัฐและการเวนคืนที่ดินในเขตโครงการจัดรูปที่ดิน
- ดำเนินกิจการอื่นที่เกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 13)

64) ในบริเวณโครงการจัดรูปที่ดินที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการส่วนจังหวัดแล้วผู้ดำเนินโครงการจัดรูปที่ดินหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายมีสิทธิที่จะดำเนินการดังต่อไปนี้ โดยไม่ต้องขอ ความยินยอมจากเจ้าของที่ดิน

- เข้าไปรื้อถอน เคลื่อนย้าย หรือดัดแปลงอาคาร ตลอดจนทำการอันจำเป็นอย่างอื่นในที่ดินของผู้สมัครใจเข้าร่วมโครงการจัดรูปที่ดิน
- เข้าไปสำรวจ รั้ววัด จัดสร้างถนน ระบบระบายน้ำ ระบบบำบัดน้ำเสีย และการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการจัดรูปที่ดิน
- ทำเครื่องหมายระดับ ขอบเขต และแนวเขต
- ดำเนินการเพื่อแบ่งแยกแปลงที่ดิน รวมแปลงที่ดิน และทำนิติกรรมใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินหรือสิทธิการเช่าแทนเจ้าของที่ดินในบริเวณโครงการจัดรูปที่ดินได้ ทั้งนี้ ภายใต้วัตถุประสงค์ ของโครงการจัดรูปที่ดินนั้น การดำเนินการในอาคารหรือที่ดินที่มีผู้อาศัยอยู่ จะต้องมีการแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองทราบล่วงหน้าตามระยะเวลาที่สมควรแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน เว้นแต่จะได้รับความยินยอม จากผู้นั้น ส่วนการเข้าดำเนินการรื้อถอน เคลื่อนย้าย หรือดัดแปลงสิ่งสาธารณูปโภคที่หน่วยงานของรัฐควบคุมดูแลอยู่ จะต้องมีการประสานงานกับหน่วยงานนั้นก่อน โดยกำหนดเวลาให้เจ้าของหรือผู้ครอบครอง ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์หรือหน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลสิ่งสาธารณูปภคนั้นแจ้งกลับว่าประสงค์จะดำเนินการเองหรือไม่ (มาตรา 58)

(5) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 ลงวันที่ 26 มกราคม พุทธศักราช 2515

- 6) กำหนดให้การประปาเป็นกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภค (ข้อ 3 (5))
- 7) ห้ามมิให้บุคคลใดประกอบกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภค เว้นแต่จะได้รับอนุญาตหรือได้รับสัมปทานจากรัฐมนตรี (รัฐมนตรีว่าการกระทรวง

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เฉพาะ ในส่วนที่เกี่ยวกับกิจการประปา)
(ข้อ 4)

- 8) ในกรณีที่มีกฎหมายเฉพาะว่าด้วยกิจการตามที่ระบุไว้ในข้อ 3 การประกอบกิจการดังกล่าว ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยกิจการนั้น (ข้อ 6)
 - 9) ในการอนุญาตหรือให้สัมปทานตามข้อ 4 (กิจการประปา) รัฐมนตรี (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) จะกำหนดเงื่อนไขใดๆ ตามที่เห็นว่าจำเป็น เพื่อความปลอดภัยหรือผาสุกของประชาชนไว้ด้วยก็ได้ (ข้อ 7)
 - 10) ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับกิจการประปา (ข้อ 11)
 - 11) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (แก้ไขคำว่า “กระทรวงมหาดไทย” เป็น “กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับกิจการประปา) และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ รักษาการตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ (ข้อ 23)
- อนึ่ง ปัจจุบันมีประกาศซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 ลงวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2515 เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับกิจการประปา ที่ยังมีผลใช้บังคับอยู่จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง หลักเกณฑ์การดำเนินการเกี่ยวกับสัมปทานประกอบกิจการประปาเพื่อความปลอดภัยหรือผาสุกของประชาชน พ.ศ. 2554 และประกาศกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติกิจการตามประกาศของคณะ ปฏิวัติ ฉบับที่ 58 ลงวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2515 เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับกิจการประปา ลงวันที่ 30 เมษายน 2553

(6) พระราชบัญญัติรักษาคคลอง ศก 121 (พ.ศ. 2445) และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- 12) ถ้าหากว่าสามารถจะทำได้อย่างอื่นแล้ว ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดเอาหยากเหื่อ ฝุ่น ฝอยหรือสิ่งโสโครกเททิ้งในคลอง และห้ามมิให้เททิ้งสิ่งของดังกล่าวมาแล้วลงในทางน้ำลำคู ซึ่งเลื่อนไหลมา ลงคลองได้ ถ้าผู้ใดกระทำความผิดจะมีโทษทั้งจำคุกและปรับ (มาตรา 6)
- 13) การที่จะพาสัตว์พาหนะ คือ ช้าง, ม้า, โค, กระบือ, ช้างคลอนั้น ให้ขึ้นลงได้ที่ท่าซึ่งกำหนดไว้ให้เป็นสำหรับข้ามสัตว์พาหนะ ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดพาสัตว์

พาหนะขึ้นลงในคลองนอกจากทำข้ามเป็นอันขาด ถ้าผู้ใดกระทำผิดจะมีโทษปรับเป็นรายตัวสัตว์พาหนะ (มาตรา 7)

- 14) ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดกระทำให้คลองและฝั้งคลอง หรือถนนหลวงเสียไปด้วยประการใดๆ ถ้าผู้ใดกระทำให้ผิดจะมีโทษทั้งจำคุกและปรับ และต้องทำสิ่งซึ่งเสียหายให้คืนดีด้วย (มาตรา 9)

พระราชบัญญัติรักษาคอง ศก 121 เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายฉบับหนึ่งที่กล่าวถึง การควบคุมการใช้ประโยชน์และการรักษาคุณภาพน้ำในคลองสาธารณะ

(7) พระราชบัญญัติรักษาคองประปา พ.ศ. 2526

- 1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้
- “คลองประปา” หมายความว่า คลองที่การประปาใช้เก็บน้ำและส่งน้ำที่ได้มาจากแหล่งน้ำดิบ คลองรับน้ำ หรือคลองขังน้ำ เพื่อใช้ในการผลิตน้ำประปาตามที่รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนดให้เป็นคลองประปา
 - “แหล่งน้ำดิบ” หมายความว่า แหล่งน้ำที่นำมาใช้ในการผลิตน้ำประปาของการประปา
 - “คลองรับน้ำ” หมายความว่า คลองที่ใช้รับน้ำดิบจากแหล่งน้ำดิบเข้าสู่คลอง ขังน้ำหรือคลองประปา
 - “คลองขังน้ำ” หมายความว่า คลองหรือที่ที่ใช้เก็บน้ำดิบสำหรับส่งเข้าคลองประปา
 - “เขตหวงห้าม” หมายความว่า เขตของคลองขังน้ำที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด เป็นเขตหวงห้าม
 - “ท่อส่งน้ำดิบ” หมายความว่า ท่อส่งน้ำดิบที่ใช้ในการผลิตน้ำประปาของการ ประปารวมทั้งท่ออื่นใดซึ่งส่งน้ำดิบจากคลองประปาตลอดได้คลองอื่นที่มีใช้คลองประปา
 - “ท่อผ่านคลอง” หมายความว่า ท่อส่งน้ำจากคลองอื่นหรือแหล่งน้ำอื่นที่ฝั้งตลอดได้คลองประปา
 - “การประปา” หมายความว่า การประปานครหลวงตามกฎหมายว่าด้วยการ ประปานครหลวงหรือการประปาส่วนภูมิภาคตามกฎหมายว่าด้วยการ

ประปาส่วนภูมิภาค หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่ดำเนินกิจการการประปา
แล้วแต่กรณี

- 2) ห้ามมิให้ผู้ใดขุดหรือขยายคลองประปา คลองรับน้ำ หรือคลองขังน้ำ สร้าง
ทำนบหรือปลูกสร้างสิ่งก่อสร้างอื่นใดลงในเขตคลองดังกล่าว เว้นแต่ได้รับ
อนุญาตเป็นหนังสือจากการประปา ตามมาตรา 7 และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่
กำหนดในใบอนุญาตนั้น ในกรณีที่ได้รับอนุญาตจากการประปาตามมาตรา 7
ให้ปลูกสร้างสิ่งก่อสร้างใน บริเวณคลองประปา คลองรับน้ำ หรือคลองขังน้ำ
และให้สิ่งก่อสร้างดังกล่าวตกเป็นกรรมสิทธิ์ของการประปา (มาตรา 9)
 - 3) ห้ามมิให้ผู้ใดทำลายหรือทำให้เสียหายแก่คันคลอง ประตูน้ำ ทำนบหรือเขื่อน
ของการประปา ท่อส่งน้ำดิบ หรือท่อผ่านคลอง สะพานข้ามคลองประปา
สะพานข้ามคลองรับน้ำ หรือสะพาน ข้ามคลองขังน้ำ (มาตรา 12)
 - 4) ห้ามมิให้ผู้ใดเทหรือทิ้งสิ่งใดๆ หรือระบายหรือทำให้น้ำโสโครกลงไปในคลอง
ประปา คลองรับน้ำ หรือคลองขังน้ำ ห้ามมิให้ผู้ใดทิ้งซากสัตว์ ขยะมูลฝอย หรือ
สิ่งปฏิกูลลงในเขตคลองประปา คลองรับน้ำ หรือคลองขังน้ำ ห้ามมิให้ผู้ใดชักผ้า
ล้างสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรืออาบน้ำในเขตคลองประปา (มาตรา 14 และมาตรา 15)
- (8) พระราชบัญญัติการประปานครหลวง พ.ศ. 2510 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 1) การประปานครหลวง มีฐานะเป็นนิติบุคคล และมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้
 - สำรวจ จัดหาแหล่งน้ำดิบ และจัดให้ได้มาซึ่งน้ำดิบเพื่อใช้ในการประปา
 - ผลิต จัดส่ง และจำหน่ายน้ำประปาในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร จังหวัด
นนทบุรี และจังหวัดสมุทรปราการ และควบคุมมาตรฐานเกี่ยวกับระบบ
ประปาเอกชนในเขตท้องที่ ดังกล่าว
 - ดำเนินธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับหรือเป็นประโยชน์แก่การประปา (มาตรา 6
และมาตรา 8)
 - 2) การผลิต จัดส่ง และจำหน่ายน้ำประปา และการจัดให้ได้มาซึ่งน้ำดิบโดยการ
ประปานครหลวง เป็นกิจการสาธารณูปโภค และให้อยู่ภายใต้บังคับของ
กฎหมายอันว่าด้วยการนั้น (มาตรา 7)
 - 3) การประปานครหลวงมีอำนาจกระทำการต่างๆ ภายในขอบเขตแห่ง
วัตถุประสงค์ ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 6 อำนาจเช่นนี้ให้รวมถึง
 - สร้าง ซื้อ จัดหา จำหน่าย เช่า ให้เช่า ให้เช่าซื้อ ยืม ให้ยืม และ ดำเนินงาน
เกี่ยวกับเครื่องใช้ บริการ และความสะดวกต่างๆ ของการประปานครหลวง

- ชื้อ จัดหา เช่า ให้เช่า ให้เช่าซื้อ แลกเปลี่ยน ถือกรรมสิทธิ์ ครอบครอง
จำหน่าย หรือดำเนินงานเกี่ยวกับทรัพย์สินใดๆ
 - สำรวจและวางแผนจำหน่ายน้ำที่จะทำใหม่ หรือขยายเพิ่มเติมภายใน เขต
ท้องที่ตามมาตรา 6(2)
 - กำหนดอัตราราคาขายน้ำ ค่าบริการ และความสะดวกต่างๆ ของการ
ประปานครหลวง และจัดระเบียบเกี่ยวกับวิธีชำระราคาและค่าบริการ
 - กำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับระบบประปาเอกชนในเขตท้องที่ตามมาตรา 6(2)
 - จัดระเบียบเกี่ยวกับความปลอดภัยในการใช้ และรักษาทรัพย์สินของ การ
ประปานครหลวง
 - จัดตั้งบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดเพื่อประกอบกิจการประปา
 - เข้าร่วมกิจการกับบุคคลอื่น หรือถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัท มหาชน
จำกัด เพื่อประโยชน์แก่กิจการของการประปานครหลวง
 - ว่าจ้างหรือรับจ้างประกอบกิจการประปา
 - ตั้งหรือรับเป็นตัวแทน ตัวแทนค้าต่าง และนายหน้าในกิจการตาม
วัตถุประสงค์ของการประปานครหลวง
 - ทำการค้าและให้บริการต่างๆ เกี่ยวกับอุปกรณ์และเครื่องใช้เกี่ยวกับ กิจการ
ประปา
 - กระทำการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตาม
วัตถุประสงค์ของการประปานครหลวง (มาตรา 13)
- 4) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจหน้าที่กำกับโดยทั่วไป ซึ่งกิจการ
ของการประปานครหลวง (มาตรา 19)
- 5) คณะกรรมการการประปานครหลวง มีอำนาจหน้าที่วางนโยบายและ
ควบคุมดูแลทั่วไปซึ่งกิจการของการประปานครหลวง รวมถึงวางข้อบังคับ
เกี่ยวกับการดำเนินกิจการตามมาตรา 13 (มาตรา 24)
- 6) เพื่อประโยชน์ในการสร้าง และบำรุงรักษาระบบการส่ง และการจำหน่ายน้ำ
เช่น ท่อน้ำ ประตุน้ำ โรงสูบน้ำ เครื่องวัดจำนวนน้ำ ถังพักน้ำ และอุปกรณ์ต่างๆ
ให้พนักงานมีอำนาจที่จะใช้ สอย หรือเข้าครอบครองสิ่งหรือทรัพย์สินในความ
ครอบครองของบุคคลใดๆ ซึ่งมีใช้หรือสถานที่คนอยู่อาศัยเป็น การชั่วคราวภายใต้
เงื่อนไข ดังต่อไปนี้

- การใช้สอย หรือเข้าครอบครองนั้นเป็นการจำเป็นสำหรับการสำรวจ สร้าง หรือบำรุงรักษาระบบการส่ง และการจำหน่ายน้ำ หรือการป้องกันความเสียหายที่จะเกิดแก่ระบบการส่ง และการจำหน่ายน้ำ
- ได้แจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อนวันที่จะใช้สอย หรือเข้าครอบครอง
- ถ้ามีความเสียหายเกิดขึ้นแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ หรือผู้ทรงสิทธิอื่นเนื่องจากการกระทำของพนักงานดังกล่าวข้างต้น บุคคลเช่นว่านั้นย่อมเรียกค่าทดแทนจากการประปานครหลวงได้ และถ้าไม่สามารถตกลงกันในจำนวนค่าทดแทน ให้มอบข้อพิพาทให้อนุญาโตตุลาการ วินิจฉัย โดยให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับ (มาตรา 36)

(9) พระราชบัญญัติการประปาส่วนภูมิภาค พ.ศ. 2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- 1) การประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) เป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์ในการประกอบ และส่งเสริมธุรกิจการประปาโดยการสำรวจ จัดหาแหล่งน้ำดิบ และจัดให้ได้มาซึ่งน้ำดิบ เพื่อใช้ในการผลิต จัดส่ง และจำหน่ายน้ำประปา รวมทั้งการดำเนินธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องหรือต่อเนื่องกับธุรกิจการประปา เพื่อให้เกิด ประโยชน์แก่การให้บริการสาธารณสุขปโภค โดยคำนึงถึงประโยชน์ของรัฐ และสุขภาพอนามัยของประชาชนเป็น สำคัญ (มาตรา 5)
- 2) กปภ. มีอำนาจกระทำการกิจการต่างๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา 5 และอำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง
 - ถือกรรมสิทธิ์ หรือมีสิทธิครอบครองหรือทรัพย์สินต่างๆ สร้าง ซื้อ จัดหา ขาย จำหน่าย เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ ยืม ให้ยืม รับจํานา รับจํานอง แลกเปลี่ยน โอน รับโอน หรือ ดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน ทั้งในและนอกราชอาณาจักร ตลอดจนรับทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้
 - สำรวจ วางแผน และพัฒนาแหล่งน้ำดิบ ตลอดจนจัดให้ได้มาซึ่งน้ำดิบ
 - สำรวจ วางแผน และสร้างระบบการผลิต การส่ง และการจำหน่ายน้ำประปา

- กำหนดราคาจำหน่ายน้ำประปา อัตราค่าบริการ ค่าเครื่องอุปกรณ์ และ ค่าสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนวิธีการและเงื่อนไขในการชำระราคาและค่าตอบแทนดังกล่าว
 - กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้น้ำประปา เพื่อ ประโยชน์ในการให้บริการสาธารณสุข
 - กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการใช้ และบำรุงรักษาทรัพย์สินของ กปภ.
 - ถือหุ้น หรือเข้าเป็นหุ้นส่วน หรือร่วมกิจการกับบุคคลอื่นเพื่อประโยชน์ แก่การประกอบและส่งเสริมธุรกิจของ กปภ. (มาตรา 7)
- 3) กปภ. มีอำนาจดำเนินการเพื่อจำหน่ายน้ำประปาในเขตท้องที่ซึ่งอยู่นอกเขตที่การประปานครหลวงมีอำนาจดำเนินการ แต่ กปภ. อาจดำเนินการจำหน่ายน้ำประปาในเขตที่การประปานครหลวงมีอำนาจดำเนินการได้ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากการประปานครหลวงแล้ว (มาตรา 8)
- 4) คณะกรรมการการประปาส่วนภูมิภาคมีอำนาจหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแลทั่วไปซึ่งกิจการของ กปภ. อำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง วางข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตาม มาตรา 5 และมาตรา 7 วางข้อบังคับเกี่ยวกับความปลอดภัยในการใช้ และรักษาทรัพย์สินของ กปภ. (มาตรา 17)
- 5) เพื่อประโยชน์ในการสร้างและบำรุงรักษาระบบการผลิต การส่ง และการจำหน่ายน้ำประปา เช่น แหล่งน้ำดิบ ท่อน้ำ โรงสูบน้ำ เครื่องวัดปริมาณน้ำ ถังพักน้ำ โรงกรองน้ำ ถังตกตะกอน และอุปกรณ์ต่างๆ ให้พนักงานและลูกจ้างมีอำนาจใช้สอย หรือเข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์ซึ่งมีใช้ที่อยู่อาศัย ของบุคคลใดๆ เป็นการชั่วคราวภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้
- การใช้สอยหรือครอบครองนั้นเป็นการจำเป็นสำหรับการสำรวจเพื่อสร้างหรือบำรุงรักษาระบบการผลิต การส่ง และการจำหน่ายน้ำประปา หรือเป็นการจำเป็นสำหรับการป้องกัน อันตรายหรือความเสียหายที่จะเกิดแก่ระบบการผลิต การส่ง และการจำหน่ายน้ำประปา
 - กปภ. ได้บอกกล่าวให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ทราบล่วงหน้าแล้วโดยแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ทราบในเวลาอันสมควรแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ถ้าไม่อาจติดต่อกับเจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ได้ ให้ประกาศให้

เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้นทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวัน การประกาศให้ทำเป็นหนังสือปิดไว้ ณ ที่ซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่และ ณ ที่ว่าการเขตหรือที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน และที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ ทั้งนี้ให้แจ้งกำหนดวัน เวลา และการที่จะกระทำนั้นไว้ด้วย (มาตรา 29 วรรคหนึ่ง)

- 6) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจหน้าที่กำกับโดยทั่วไปซึ่งกิจการของ กปภ. เพื่อการนี้จะสั่งให้ กปภ. ชี้แจงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น ทำรายงาน หรือยับยั้งการกระทำของ กปภ. ที่ขัดต่อนโยบายของรัฐบาล หรือมติของคณะรัฐมนตรี ตลอดจนมีอำนาจที่จะสั่งให้ปฏิบัติการตาม นโยบายของรัฐบาล หรือมติของคณะรัฐมนตรี และสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานได้ (มาตรา 46)

(10) พระราชบัญญัติการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2511 และที่แก้ไข

เพิ่มเติม

- 1) ให้จัดตั้งการไฟฟ้าขึ้น เรียกว่า “การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย” เรียก โดยย่อว่า “กฟผ.” และให้เป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้
 - ผลิต จัดให้ได้มา จัดส่งหรือจำหน่ายซึ่งพลังงานไฟฟ้าให้แก่
 - ก. การไฟฟ้านครหลวง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค หรือการไฟฟ้าอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น
 - ข. ผู้ใช้พลังงานไฟฟ้าตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา
 - ค. ประเทศใกล้เคียง
 - ดำเนินงานต่างๆ ที่เกี่ยวกับพลังงานไฟฟ้า แหล่งพลังงานอันได้มาจากธรรมชาติ เช่น น้ำ ลม ความร้อนธรรมชาติ แสงแดด แร่ธาตุ หรือเชื้อเพลิง เป็นต้นว่า น้ำมัน ถ่านหิน หรือก๊าซ รวมทั้งพลังงานปรมาณู เพื่อการผลิตพลังงานไฟฟ้า และงานอื่นที่ส่งเสริมกิจการของ กฟผ. (มาตรา 6)
- 2) ให้ กฟผ. มีอำนาจกระทำการภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา 6 อำนาจเช่นนี้ให้รวมถึงการสร้างเขื่อนกั้นน้ำ เขื่อนระบายน้ำ เขื่อนกักเก็บน้ำ อ่างเก็บน้ำ หรือสิ่งอื่นอันเป็น อุปกรณ์ของเขื่อนหรืออ่างนั้นเพื่อการผลิตพลังงานไฟฟ้า หรือเพื่อการพัฒนาการไฟฟ้าพลังน้ำหรือเพื่อประโยชน์ เกี่ยวกับการไฟฟ้า สร้างโรงไฟฟ้าพลังความร้อน โรงไฟฟ้าพลังน้ำ โรงไฟฟ้าพลังปรมาณู

หรือโรงไฟฟ้าพลังอื่น รวมทั้งลานโกไฟฟ้าและสิ่งอื่นอันเป็นอุปกรณ์ของ
โรงไฟฟ้านั้นๆ หรือสร้างระบบไฟฟ้า (มาตรา 9)

3) ให้คณะกรรมการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยมีอำนาจหน้าที่วาง
นโยบายและควบคุมดูแลทั่วไปซึ่งกิจการของ กฟผ. อำนาจหน้าที่เช่นนี้ให้
รวมถึงการออกระเบียบหรือ ข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์
(มาตรา 18)

4) ให้ กฟผ. รับผิดชอบในการดำเนินกิจการและการบำรุงรักษาเขื่อนกั้นน้ำ เขื่อน
ระบายน้ำ เขื่อนกักเก็บน้ำ อ่างเก็บน้ำ และสิ่งอื่นอันเป็นอุปกรณ์ของเขื่อนหรือ
อ่างนั้นภายในขอบแห่ง วัตถุประสงค์ตามมาตรา 6 รวมทั้งการควบคุมปริมาณ
น้ำที่กักเก็บหรือระบายจากอ่างเก็บน้ำ โดยให้คำนึงถึง ประโยชน์มากที่สุดจาก
การควบคุมลุ่มแม่น้ำที่มีการสร้างเขื่อนดังกล่าวขึ้น และแนว ลำน้ำ ทางน้ำ
คลอง หรือ คลองส่งน้ำที่มีต่อเนื่องกับลุ่มแม่น้ำนั้นให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
ให้ กฟผ. และกรมชลประทานร่วมกันออกข้อบังคับเพื่อกำหนดปริมาณน้ำที่จะ
กักเก็บหรือระบายจากอ่างเก็บน้ำ ถ้าไม่สามารถตกลงกันได้เกี่ยวกับการออก
ข้อบังคับ หรือการปฏิบัติตาม ข้อบังคับให้รายงานต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
พลังงานเพื่อพิจารณาวินิจฉัย คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด (มาตรา 38)

(11) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร ปกครอง
ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

1) กำหนดบทนิยามคำว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์กร
บริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมือง
พัทยา และองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

- “คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรา 4)

2) กำหนดให้มีคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่

- จัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ
แผนปฏิบัติการเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานต่อ
รัฐสภา

- กำหนดการจัดระบบการบริการสาธารณะตามอำนาจและหน้าที่ ระหว่างรัฐ
กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ด้วยกันเอง

- กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการถ่ายโอนภารกิจจากราชการ ส่วนกลาง และราชการส่วนภูมิภาคให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีให้มีการกระจายอำนาจการอนุมัติหรือการอนุญาตตามที่มีกฎหมายบัญญัติให้ต้องขออนุมัติหรือขออนุญาตไปให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึง ความสะดวก รวดเร็วในการ ให้บริการประชาชน และการกำกับดูแลให้เป็นไปตามกฎหมายนั้นๆ เป็น สำคัญ
 - เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการจัดสรรเงินงบประมาณที่จัดสรร เพิ่มขึ้น ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากการถ่ายโอนภารกิจจาก ส่วนกลาง (มาตรา 12)
- 3) ให้มีสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยมีอำนาจและหน้าที่
- รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ
 - รวบรวมข้อมูล ศึกษา และวิเคราะห์เกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับงานของ คณะกรรมการ
 - ร่วมมือและประสานงานกับราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัตินี้
 - ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนที่คณะกรรมการ มอบหมาย (มาตรา 15)
- 4) ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ใน การจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของ ตนเอง เช่น การจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นของตนเอง การจัดให้มีและบำรุงรักษา ทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ การสาธารณสุข โภคและการ ก่อสร้างอื่นๆ การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย การผังเมือง (มาตรา 16)

- 5) ภายใต้บังคับมาตรา 16 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง เช่น การจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นของตนเอง และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด การสนับสนุน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น การประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น การคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม การจัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม การจัดการ สิ่งแวดล้อมและมลพิษต่างๆ การสร้างและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำที่ เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นอื่น การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จัดทำกิจการใดอันเป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขต และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกัน ดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด สนับสนุนหรือ ช่วยเหลือส่วนราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น การให้บริการแก่ เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น (มาตรา 17)
 - 6) ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองตามมาตรา 16 และมาตรา 17 (มาตรา 18)
 - 7) ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่ เกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะอย่างเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันให้ คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดว่าองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและ หน้าที่รับผิดชอบในส่วนใด (มาตรา 20)
 - 8) บรรดาอำนาจและหน้าที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของรัฐตามกฎหมาย รัฐอาจ มอบอำนาจและหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการแทนได้ ในการ ดำเนินงานตามอำนาจ และหน้าที่ที่ระบุไว้ในมาตรา 16 มาตรา 17 มาตรา 18 และมาตรา 19 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจร่วมมือกันดำเนินการหรืออาจ ร้องขอให้ รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น แล้วแต่กรณี ดำเนินการแทน ได้ (มาตรา 21)
- (12) พระราชบัญญัติองค์กรบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 1) มาตรา 5 กำหนดบทนิยามขึ้นใช้บังคับ ดังต่อไปนี้

- “จังหวัด” หมายความว่า จังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
 - “อำเภอ” หมายความว่า อำเภอตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และให้หมายความรวมถึงกิ่งอำเภอด้วย
 - “ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด” หมายความว่า ข้าราชการที่ปฏิบัติกิจการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและได้รับเงินเดือนโดยมีอัตราเงินเดือนและตำแหน่งในงบประมาณที่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนดขึ้น
 - “ราชการส่วนท้องถิ่นอื่น” หมายความว่า เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เมืองพัทยา กรุงเทพมหานคร และราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น นอกจาก องค์การบริหารส่วนจังหวัด
 - “ข้อบัญญัติ” หมายความว่า ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- 2) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ประกาศและระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 6)
- 3) ในจังหวัดหนึ่งให้มีองค์การบริหารส่วนจังหวัดประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายอื่น และกำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ เขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้แก่ เขตจังหวัด (มาตรา 7 และมาตรา 8)
- 4) สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ ผู้บริหารท้องถิ่น โดยในอำเภอหนึ่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้หนึ่งคน (มาตรา 9)
- 5) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจหน้าที่
- กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ ข้อบัญญัติ และนโยบาย
 - สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

- วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
 - รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด
 - ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น (มาตรา 35/5)
- 6) องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังต่อไปนี้
- ตราข้อบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย
 - จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
 - สนับสนุนสภาพตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
 - ประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาพตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น
 - แบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่สภาพตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น
 - ให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนในการดูแลการจราจรและการรักษาความสงบเรียบร้อย
 - คู้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
 - จัดทำกิจการใดๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการ หรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
 - จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด บรรดาอำนาจหน้าที่ใดซึ่งเป็นของราชการส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาค อาจมอบให้

องค์การบริหารส่วนจังหวัดปฏิบัติได้ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
(มาตรา 45)

- 7) การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด (มาตรา 45/1)
- 8) องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจจัดทำกิจการใดๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่นที่อยู่นอกเขตจังหวัดได้ เมื่อได้รับความยินยอมจาก ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา 46)
- 9) กิจการใดเป็นกิจการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดพึงจัดทำตามอำนาจหน้าที่ ถ้าองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่จัดทำ รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีอาจมีคำสั่งให้ราชการ ส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาคจัดทำกิจการนั้นได้ ในกรณีที่ราชการส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาคจัดทำกิจการดังกล่าว ให้คิดค่าใช้จ่ายและค่าภาระต่างๆ ตามความเป็นจริงได้ตามอัตราและระยะเวลาที่เหมาะสม (มาตรา 47)
- 10) องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่น โดยเรียกค่าบริการได้ โดยตราเป็นข้อบัญญัติ (มาตรา 48)
- 11) องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจมอบให้เอกชนกระทำการซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบริการหรือค่าตอบแทนที่เกี่ยวข้องแทน องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และผู้ว่าราชการ จังหวัดเสียก่อน (มาตรา 49 วรรคหนึ่ง)
- 12) องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจออกข้อบัญญัติเพื่อเก็บค่าธรรมเนียมใดๆ จากผู้ซึ่งใช้หรือได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดให้มีขึ้นได้ ทั้งนี้ตาม ระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด (มาตรา 69)

- 13) ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ และระเบียบข้อบังคับของทางราชการ เพื่อการนี้ให้ผู้ว่าราชการ จังหวัดมีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงหรือสั่งให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดชี้แจงแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ (มาตรา 77 วรรคหนึ่ง)
- (13) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 1) การจัดตั้งเทศบาล ได้กำหนดให้ท้องถิ่นที่มีสภาพอันสมควรยกฐานะเป็นเทศบาลให้จัดตั้งท้องถิ่นนั้นๆ เป็นเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง หรือเทศบาลนคร ตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ เทศบาลเป็นทบวงการเมือง มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น (มาตรา 7)
 - 2) เมื่อมีการจัดตั้งเทศบาลตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ให้เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรีตามกฎหมายว่าด้วยการ เลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้จัดตั้งเป็นเทศบาลในระหว่างที่ไม่มีนายกเทศมนตรี ให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันที่จัดตั้งเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ ปลัดเทศบาล และให้ปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรีเท่าที่จำเป็นได้เป็นการชั่วคราว จนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี (มาตรา 8)
 - 3) เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้น เป็นเทศบาลตำบล ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตเทศบาลไว้ด้วย (มาตรา 9)
 - 4) เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด หรือท้องถิ่น ชุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตาม พระราชบัญญัตินี้ และซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง ประกาศกระทรวงมหาดไทย นั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย (มาตรา 10)
 - 5) เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นชุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ห้าหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้ และซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยก ฐานะเป็นเทศบาลนคร ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย (มาตรา 11)
 - 6) องค์การเทศบาลประกอบด้วยสภาเทศบาล และนายกเทศมนตรี (มาตรา 14)

- 7) สภาเทศบาลประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามจำนวน ดังต่อไปนี้
 - สภาเทศบาลตำบล ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสิบสองคน
 - สภาเทศบาลเมือง ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสิบแปดคน
 - สภาเทศบาลนคร ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนยี่สิบสี่คนผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลต้องมีคุณสมบัติและไม่มี ลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (มาตรา 15)
- 8) สมาชิกสภาเทศบาลย่อมเป็นผู้แทนของปวงชนในเขตเทศบาลนั้น และต้องปฏิบัติหน้าที่ตามความเห็นของตนโดยบริสุทธิ์ใจ ไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมายใดๆ (มาตรา 18)
- 9) สภาเทศบาลมีประธานสภาคนหนึ่ง และรองประธานสภาคนหนึ่ง ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากสมาชิกสภาเทศบาลตามมติของสภาเทศบาล ประธานสภาเทศบาลและ รองประธานสภาเทศบาลดำรงตำแหน่งจนครบอายุของสภาเทศบาล (มาตรา 20)
- 10) ประธานสภาเทศบาล มีหน้าที่ดำเนินกิจการของสภาเทศบาลให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล มีหน้าที่กระทำการแทนประธานสภา เทศบาลในเมื่อประธานสภาเทศบาลไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ (มาตรา 21)
- 11) ให้กระทรวงมหาดไทยวางระเบียบข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาลไว้ (มาตรา 23)
- 12) ให้เทศบาลมีนายกเทศมนตรีคนหนึ่งซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (มาตรา 48 ทวิ)
- 13) นายกเทศมนตรีมีอำนาจหน้าที่
 - กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการของเทศบาลให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เทศบัญญัติ และนโยบาย
 - สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการของเทศบาล

- วางระเบียบเพื่อให้งานของเทศบาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
- รักษาการให้เป็นไปตามเทศบัญญัติ
- ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และ กฎหมายอื่น (มาตรา 48 เตรส)

- 14) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย การดูแลการจราจร และส่งเสริม สนับสนุนหน่วยงานอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว รักษาความสะอาดของ ถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล บำรุงศิลปะจารีตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น เป็นต้น
- การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุข ของประชาชนโดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาเทศบาล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์และ วิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด (มาตรา 50)
- 15) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลอาจจัดทำกิจการใดๆ ในเขต เทศบาล เพื่อให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ เป็นต้น (มาตรา 51)
- 16) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลเมืองมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล เพื่อกิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา 50 ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ เป็นต้น (มาตรา 53)
- 17) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลนครมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล เพื่อกิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา 53 กิจการอย่างอื่นซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข จัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ การวางผังเมืองและการควบคุมการก่อสร้าง การส่งเสริมกิจการการท่องเที่ยว เป็นต้น (มาตรา 56)

- (14) พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่ แก้ไข

เพิ่มเติม

- 1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามขึ้นใช้บังคับ ดังต่อไปนี้

- “หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า เทศบาล สุขาภิบาล และราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น แต่ไม่รวมถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัด
 - “นายอำเภอ” หมายความว่า รวมถึงปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอด้วย
 - “ตำบล” หมายความว่า ตำบลตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ ที่อยู่นอกเขตหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น และในกรณีที่ตำบลใด มีพื้นที่อยู่ทั้งในและนอกเขตหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ให้หมายความถึงเฉพาะพื้นที่ที่อยู่นอกเขตหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
- 2) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 5 วรรคหนึ่ง)
- 3) ในตำบลหนึ่งให้มีสภาตำบลสภาหนึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ และให้สภาตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยสภาตำบลประกอบด้วยสมาชิกโดยตำแหน่ง ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ของทุกหมู่บ้านในตำบล และแพทย์ประจำตำบล และสมาชิกซึ่งได้รับเลือกตั้งจากราษฎรในแต่ละหมู่บ้านใน ตำบลนั้นเป็นสมาชิกสภาตำบลหมู่บ้านละหนึ่งคน (มาตรา 6 และมาตรา 7)
- สภาตำบลมีกำนันเป็นประธานสภาตำบล และมีรองประธานสภาตำบลคน หนึ่ง ซึ่งนายอำเภอแต่งตั้งจากสมาชิกสภาตำบลตามมติของสภาตำบล (มาตรา 16)
- 4) สภาตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลตามแผนงานโครงการ และงบประมาณของสภาตำบล เสนอแนะส่วนราชการในการบริหารราชการและ พัฒนาตำบล ปฏิบัติหน้าที่ของ คณะกรรมการตำบลตามกฎหมายว่าด้วย ลักษณะปกครองท้องที่ และหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา 22)
- 5) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย สภาตำบลอาจดำเนินกิจการภายในตำบล เกี่ยวกับการจัดให้มี น้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก จัดให้ มีและรักษาทางระบายน้ำ และรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล รวมถึงคุ้มครองดูแลและบำรุงรักษา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (มาตรา 23)

- 6) ในการจัดทำโครงการหรือแผนงานของส่วนราชการหรือหน่วยงานใด ในพื้นที่ตำบลใด ให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานนั้นคำนึงถึงแผนพัฒนาตำบลนั้นด้วย (มาตรา 26)
- 7) ในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาตำบล ให้ประธานสภาตำบลเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินกิจการตามมติของสภาตำบล (มาตรา 27)
- 8) เมื่อได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัด สภาตำบลอาจทำกิจการ นอกเขตสภาตำบล หรือร่วมกับสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วย การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่นเพื่อทำกิจการร่วมกัน ได้เมื่อได้รับความยินยอมจากสภาตำบล องค์การบริหาร ส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และกิจการนั้นเป็น กิจการที่จำเป็นต้องทำและเป็นการเกี่ยวเนื่องกับกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน (มาตรา 28)
- 9) การกำกับดูแลสภาตำบล ให้นายอำเภอมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของสภาตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ หากปรากฏว่าสภาตำบลกระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจสั่งยุบสภาตำบลได้ตามคำแนะนำของนายอำเภอ (มาตรา 38 วรรคหนึ่ง และ มาตรา 39 วรรคหนึ่ง)
- 10) สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมา ติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท หรือตามเกณฑ์รายได้เฉลี่ยในวรรคสอง อาจจัดตั้งเป็น องค์การบริหารส่วนตำบลได้ โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทยและให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาในประกาศนั้นให้ระบุชื่อและเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ด้วย ทั้งนี้ สภาตำบลหรือองค์การบริหาร ส่วนตำบลอาจรวมกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกันได้ตามเจตนารมณ์ ของประชาชนในเขตตำบลนั้น (มาตรา 40 วรรคหนึ่ง และมาตรา 41 ทวิ)
- 11) สภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลอาจรวมกับหน่วยการบริหาร ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกันได้ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตตำบล นั้น โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทยและให้กำหนดเขตใหม่ของหน่วยการบริหารราชการส่วน ท้องถิ่นไว้ในประกาศกระทรวงมหาดไทยด้วย (มาตรา 41 ตริ)

- 12) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการเทศบาล อาจจัดตั้งองค์การบริหาร ส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลได้โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย (มาตรา 42 วรรคหนึ่ง)
- 13) องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นโดยองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองค์การบริหาร ส่วนตำบล (มาตรา 43 และมาตรา 44)
- 14) สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนเขตเลือกตั้งละหนึ่งคน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละเขตเลือกตั้งในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลนั้น (มาตรา 45 วรรคหนึ่ง)
- 15) สภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้
 - ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม
 - ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ (มาตรา 46)
- 16) ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่งซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (มาตรา 58)นายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่
 - กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ
 - สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

- รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล (มาตรา 59)
- 17) องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (มาตรา 66)
- ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหาน้ำท่วม ดังนี้
- จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
 - รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้ง กำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
 - ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
 - คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรม อันดีของท้องถิ่น (มาตรา 67)
- 18) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการใน เขตองค์การบริหารส่วนตำบลในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหาน้ำท่วม ดังนี้
- ให้น้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
 - ให้น้ำและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
 - การผังเมือง (มาตรา 68)
- 19) อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา 66 มาตรา 67 และมาตรา 68 นั้น ไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ ในอันที่จะดำเนินกิจการใดๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบล แต่ต้องแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบ ล่วงหน้าตามสมควร ในกรณีนี้หากองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจการดังกล่าวให้ กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การ หรือหน่วยงานของรัฐ นำความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลไปประกอบการพิจารณาดำเนินการนั้นด้วย (มาตรา 69)
- 20) เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้องค์การบริหาร ส่วนตำบลมีสิทธิได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารจากทางราชการในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจการของทาง ราชการในตำบล เว้นแต่ข้อมูลหรือข่าวสารที่ทางราชการถือว่าเป็นความลับเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคง แห่งชาติ (มาตรา 70)

- 21) องค์การบริหารส่วนตำบลอาจออกข้อบัญญัติต้องการบริหารส่วนตำบลเพื่อใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบลออกข้อบัญญัติหรือให้มีอำนาจออกข้อบัญญัติ (มาตรา 71)
 - 22) ให้นายอำเภอมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ (มาตรา 90)
- (15) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุขมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการในการควบคุมหรือกำกับดูแลสำหรับกิจการหรือการดำเนินการในเรื่องต่างๆ รวมถึงกำหนดมาตรฐานสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน และวิธีดำเนินการเพื่อตรวจสอบควบคุมหรือกำกับดูแล หรือแก้ไขสิ่งที่จะมีผลกระทบต่อ สภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน โดยกฎกระทรวงดังกล่าวจะกำหนดให้ใช้บังคับ เป็นการทั่วไปทุกท้องถิ่น หรือให้ใช้บังคับเฉพาะท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งก็ได้ และในกรณีที่กฎกระทรวงดังกล่าวจะสมควรกำหนดให้เรื่องที่เป็นรายละเอียดทางด้านเทคนิควิชาการหรือเป็นเรื่องที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ตามสภาพสังคมให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดโดยคำแนะนำ ของคณะกรรมการสาธารณสุข และประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา 6)
 - 2) ในกรณีที่เกิดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อ สภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนซึ่งจำเป็นต้องมีการแก้ไขโดยเร่งด่วน อธิบดี กรมอนามัยมีอำนาจออกคำสั่งให้เจ้าของวัตถุหรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับการก่อให้เกิดหรืออาจเกิดความเสียหายดังกล่าวระงับการกระทำหรือให้กระทำการใดๆ เพื่อแก้ไขหรือป้องกันความเสียหายเช่นนั้นได้ตามที่ เห็นสมควรถ้าบุคคลซึ่งได้รับคำสั่งไม่ปฏิบัติตามคำสั่งภายในระยะเวลาตามสมควร อธิบดีกรมอนามัยจะสั่งให้ เจ้าพนักงานสาธารณสุขปฏิบัติการใดๆ เพื่อแก้ไขหรือป้องกันความเสียหายดังกล่าวเช่นนั้นแทนก็ได้ (มาตรา 8)
 - 3) คณะกรรมการสาธารณสุข มีอำนาจหน้าที่เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการกำหนดนโยบาย แผนงานและมาตรการเกี่ยวกับการสาธารณสุข และพิจารณาให้ความเห็นในเรื่องใดๆ เกี่ยวกับ การสาธารณสุขตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขมอบหมาย ให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง และต่อราชการส่วนท้องถิ่นในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น กำหนด

โครงการและประสานงาน ระหว่างส่วนราชการและราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นต้น (มาตรา 10)

- 4) กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจห้ามผู้หนึ่งผู้ใดมิให้ก่อเหตุรำคาญในที่หรือทางสาธารณะหรือสถานที่เอกชนรวมทั้งการระงับเหตุรำคาญด้วย ตลอดทั้งการดูแล ปรับปรุง บำรุงรักษา บรรดาถนน ทางบก ทางน้ำ รางระบายน้ำ คู คลอง และสถานที่ต่างๆ ในเขตของตนให้ปราศจากเหตุรำคาญ ในการนี้ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเพื่อระงับ กำจัดและควบคุมเหตุรำคาญต่างๆ ได้ (มาตรา 26)
- 5) เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลตลาด ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาดปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแล รักษาความสะอาดเรียบร้อยภายในตลาดให้ถูกต้องตามสุขลักษณะและอนามัย การจัดให้มีที่รวบรวมหรือกำจัด สิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย การระบายน้ำทิ้ง การระบายอากาศ การจัดให้มีการป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญและการ ป้องกันการระบาดของโรคติดต่อ (มาตรา 35)

(16) พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของ บ้านเมือง พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- 1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้
 - “ที่สาธารณะ” หมายความว่า สาธารณสมบัติของแผ่นดินนอกจากที่กร้าว ว่างเปล่า และหมายความรวมถึงถนนและทางน้ำด้วย
 - “สถานสาธารณะ” หมายความว่า สถานที่ที่จัดไว้เป็นสาธารณะสำหรับประชาชนใช้เพื่อการบันเทิง การพักผ่อนหย่อนใจ หรือการชุมนุม
 - “ทางน้ำ” หมายความว่า ทะเล ทะเลสาบ หาดทรายชายทะเล อ่างเก็บน้ำ แม่น้ำ ห้วย หนอง คลอง คับคลอง บึง คล้าราง และหมายความรวมถึงท่อระบายน้ำด้วย
- 2) กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดเทหรือทิ้งกรวด หิน ดิน เลน ทราย หรือเศษวัตถุ ก่อสร้าง ลงในทางน้ำ หรือกองไว้ หรือกระทำด้วยประการใดๆ ให้วัตถุดังกล่าวไหลหรือตกลงในทางน้ำ เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำการดังกล่าวจัดการขนย้ายวัตถุดังกล่าวออกไปให้ห่างจากทางน้ำภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดและถ้าการกระทำผิดดังกล่าวเป็นอุปสรรคต่อการระบายน้ำหรือทำให้ท่อระบายน้ำ คู

คลอง ตื่นเงิน ให้มีอำนาจสั่งให้ ผู้กระทำการดังกล่าวแก้ไขให้ทางน้ำดังกล่าวคืนสู่สภาพเดิม (มาตรา 23)

- 3) กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดเท ปล่อยหรือระบายอุจจาระหรือปัสสาวะจากอาคาร หรือยานพาหนะลงในทางน้ำ (มาตรา 30)
- 4) กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดเท หรือทิ้งสิ่งปฏิกูล มูลฝอย น้ำโสโครกหรือสิ่งอื่นใดลง บนถนนหรือในทางน้ำ (มาตรา 33)

(17) พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- 1) มาตรา 5 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้
 - “การประมง” หมายความว่า การทำการประมง การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การดูแลรักษาสัตว์น้ำ การแปรรูปสัตว์น้ำ และหมายความรวมถึงการกระทำใดๆ ที่เป็นการสนับสนุนการทำการ ประมง
 - “ทำการประมง” หมายความว่า ค้นหา ล่อ จับ ได้มา หรือเก็บสัตว์น้ำ หรือการกระทำใดๆ ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อล่อ จับ ได้มา หรือเก็บสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำ
 - “ประมงน้ำจืด” หมายความว่า การทำการประมงในที่จับสัตว์น้ำที่อยู่ในน่านน้ำภายใน
 - “การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ” หมายความว่า การเลี้ยงสัตว์น้ำหรือการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำทั้งโดยวิธีธรรมชาติ วิธีผสมเทียม หรือวิธีอื่นใดในที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการกระทำในช่วง ใดของวงจรชีวิตสัตว์น้ำนั้น
 - “ที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ” หมายความว่า บ่อ คอก กระชัง หรือที่ที่ใช้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำลักษณะอื่นใด ไม่ว่าจะอยู่ที่ดินของเอกชน หรือในที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน หรือในที่จับสัตว์น้ำ ใดๆ ที่ผู้ขุด ผู้สร้าง ผู้จัดทำ เจ้าของ หรือผู้ครอบครองมีความมุ่งหมายโดยตรงที่จะใช้ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
 - “การทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย” หมายความว่า การทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมาย การทำการประมงที่ไม่ได้รายงาน และการทำการประมงโดยไร้กฎหมาย
- 2) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รักษาการมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชกำหนดนี้ (มาตรา 6)

- 3) คณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบาย และกำกับการบริหารจัดการการประมง เช่น กำหนดนโยบายการพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของประเทศ กำหนดแนวทางและเป้าหมายในการพัฒนาการประมงของประเทศให้สอดคล้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์ น้ำและสิ่งแวดล้อม กำหนดแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำให้อยู่ในภาวะที่เหมาะสมและ สามารถทำการประมงได้อย่างยั่งยืน (มาตรา 19)
 - 4) ห้ามมิให้ผู้ใดปล่อย เท ทิ้ง ระบาย หรือทำให้วัตถุอันตรายตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดลงสู่ที่จับสัตว์น้ำ หรือปล่อย เท ทิ้ง ระบาย หรือทำให้สิ่งใดลงสู่ ที่จับสัตว์น้ำในลักษณะที่เป็นอันตรายแก่สัตว์น้ำ หรือทำให้ที่จับสัตว์น้ำเกิดมลพิษในลักษณะที่เป็นอันตราย แก่สัตว์น้ำ (มาตรา 58)
 - 5) กำหนดให้ผู้ใดกระทำโดยเจตนาหรือโดยประมาททำให้ที่จับสัตว์น้ำเกิด มลพิษในลักษณะที่น่าจะเป็นอันตรายแก่สัตว์น้ำ ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งปวงในการช่วยเหลือหรือป้องกันชีวิต สัตว์น้ำและทำให้ที่จับสัตว์น้ำฟื้นฟูกลับสู่สภาพตามธรรมชาติ ทั้งนี้ ตามที่อธิบดีกรมประมงกำหนด (มาตรา 59)
 - 6) ในกรณีที่ปรากฏว่าในที่จับสัตว์น้ำแห่งใดเกิดสภาวะมลพิษ หรือมีการ ปนเปื้อนของสารพิษหรือสิ่งอื่นใดที่อาจเป็นอันตรายต่อมนุษย์หรือต่อสัตว์น้ำเกินมาตรฐานที่อธิบดีกรมประมง ประกาศกำหนด อธิบดีมีอำนาจประกาศห้ามทำการประมงในที่จับสัตว์น้ำแห่งนั้นภายในเวลาที่กำหนดได้ (มาตรา 100)
- (18) พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 และที่แก้ไข

เพิ่มเติม

- 1) มาตรา 3 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้
 - “เรือ” หมายความว่า ยานพาหนะทางน้ำทุกชนิด ไม่ว่าจะใช้เพื่อบรรทุกลำเลียง โดยสาร ลาก จูง ดัน ยก ชุดหรือลอก รวมทั้งยานพาหนะอย่างอื่นที่สามารถใช้น้ำได้ทำนองเดียวกัน
 - “เจ้าท่า” หมายความว่า อธิบดีกรมเจ้าท่าหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมเจ้าท่ามอบหมาย
- 2) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมมีอำนาจออกกฎกระทรวง ดังต่อไปนี้
 - กำหนดแนวแม่น้ำลำคลองหรือทะเลอาณาเขตแห่งใดเป็นเขตท่าเรือและเขตจอดเรือ

- กำหนดทางเดินเรือทั่วไปและทางเดินเรือในเขตท่าเรือนอกจากทางเดินเรือในเขตท่าเรือกรุงเทพฯ
 - กำหนดแนวทะเลแห่งใดภายในน่านน้ำไทยเป็นเขตควบคุมการเดินเรือ (มาตรา 12)
- 3) ให้เจ้าท่าโดยคำแนะนำของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจประกาศกำหนดแนวแม่น้ำ ลำคลอง ทะเลสาบ หรือทะเลอาณาเขต เป็นเขตห้ามจอดเรือหรือ แพร (มาตรา 45/1 วรรคหนึ่ง)
- 4) ให้เจ้าท่ามีอำนาจสั่งห้ามใช้และให้แก้ไขท่ารับส่งคนโดยสาร ท่ารับส่งสินค้า ท่าเทียบเรือ และแพในแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือทะเลภายในน่านน้ำไทย ซึ่งมีสภาพไม่ปลอดภัยในการใช้ หรืออาจเกิดอันตรายแก่ประชาชนหรือแก่การเดินเรือ โดยแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองทราบเป็นหนังสือ ในกรณีที่ ไม่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครองให้ปิดคำสั่งไว้ ณ ท่ารับส่งคนโดยสาร ท่ารับส่งสินค้า ท่าเทียบเรือ หรือ แพนั่น และให้ถือว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองได้รับคำสั่งนั้นแล้ว (มาตรา 46 ทวิ)
- 5) ห้ามมิให้ผู้ใดปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดลงล้าเข้าไปเหนือน้ำ ในน้ำ และได้น้ำของแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือทะเลภายในน่านน้ำไทย หรือบนชายหาดของทะเลดังกล่าว เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจาก เจ้าท่า (มาตรา 117 วรรคหนึ่ง)
- 6) ห้ามมิให้ผู้ใดเท ทิ้ง หรือทำด้วยประการใดๆ ให้หิน กรวด หวาย ดิน โคลน อับเฉา สิ่งของหรือสิ่งปฏิกูลใดๆ ยกเว้นน้ำมันและเคมีภัณฑ์ลงในแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ หรือทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันหรือทะเลภายในน่านน้ำไทย อันจะเป็นเหตุให้เกิดการตื้นเขิน ตกตะกอนหรือสกปรก เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าท่า ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และต้องชดใช้เงินค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียในการขจัดสิ่งเหล่านั้นด้วย (มาตรา 119)
- 7) ห้ามมิให้ผู้ใดเท ทิ้ง หรือทำด้วยประการใดๆ ให้น้ำมันและเคมีภัณฑ์หรือ สิ่งใดลงลงในแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ หรือทะเลสาบอันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือทะเลภายในน่านน้ำไทยอันอาจจะเป็นเหตุให้เกิดเป็นพิษต่อสิ่งมีชีวิตหรือต่อสิ่งแวดล้อม หรือเป็นอันตราย

ต่อการเดินเรือในแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ หรือทะเลสาบดังกล่าว ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และต้องชดใช้เงินค่าเสียหายที่ต้องเสียไป ในการแก้ไขสิ่งเป็นพิษหรือชดใช้ค่าเสียหายเหล่านั้นด้วย (มาตรา 119 ทวิ)

- 8) ให้เจ้าท่ามีหน้าที่ดูแล รักษาและขุดลอกร่องน้ำ ทางเรือเดิน แม่น้ำ ลำคลอง ทะเลสาบและทะเลภายในน่านน้ำไทย

ห้ามมิให้ผู้ใดขุดลอก แก้ไข หรือทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการเปลี่ยนแปลงร่องน้ำ ทางเรือเดิน แม่น้ำ ลำคลอง ทะเลสาบหรือทะเลภายในน่านน้ำไทย เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าท่า ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงห้าหมื่นบาทและให้เจ้าท่าสั่งให้หยุดกระทำการดังกล่าว (มาตรา 120)

- (19) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- 1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

- “สิ่งแวดล้อม” หมายความว่า สิ่งต่างๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพและชีวภาพ ที่อยู่รอบตัวมนุษย์ซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์ได้ทำขึ้น
- “คุณภาพสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า ดุลยภาพของธรรมชาติ อันได้แก่ สัตว์ พืช และทรัพยากรธรรมชาติต่างๆ และสิ่งที่มีมนุษย์ได้ทำขึ้น ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพของ ประชาชน และความสมบูรณ์สืบไปของมนุษยชาติ
- “มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า ค่ามาตรฐานคุณภาพน้ำ อากาศ เสียง และสภาวะอื่นๆ ของสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดเป็นเกณฑ์ทั่วไป สำหรับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อม
- “เขตอนุรักษ์” หมายความว่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตสงวนเพื่อการท่องเที่ยว และเขตพื้นที่คุ้มครองอย่างอื่นเพื่อสงวนและรักษาภาพธรรมชาติตามที่มีกฎหมาย กำหนด
- “หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีกฎหมาย จัดตั้ง

- 2) ให้นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน (มาตรา 11 วรรคหนึ่ง)

- 3) คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจและหน้าที่
 - เสนอนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม แห่งชาติ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี
 - กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม
 - พิจารณาให้ความเห็นชอบในแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ
 - พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพ สิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด
 - เสนอแนะมาตรการด้านการเงิน การคลัง การภาษีอากร และการ ส่งเสริม การลงทุนเพื่อปฏิบัติตามนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติต่อ คณะรัฐมนตรี
 - เสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการ ส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมต่อคณะรัฐมนตรี (มาตรา 13)
- 4) ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจเรียกให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และบุคคลอื่น ส่งเอกสารการสำรวจผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม และ เอกสารหรือข้อมูล ที่เกี่ยวข้องของโครงการและแผนงานของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือบุคคลนั้นมาพิจารณา ในการนี้อาจเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมา ชี้แจงด้วย หากเห็นว่าโครงการและแผนงานโดยอาจจะทำให้เกิดผลเสียหาย ร้ายแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้เสนอมาตรการแก้ไขต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป (มาตรา 19 วรรคหนึ่ง)
- 5) ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ คณะกรรมการ ผู้ชำนาญการ หรือคณะอนุกรรมการ อาจเชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย ความเห็น หรือคำแนะนำทางวิชาการได้เมื่อเห็นสมควร และอาจขอ ความร่วมมือจากบุคคลใดเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริง หรือเพื่อสำรวจกิจกรรมใด ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม (มาตรา 20)
- 6) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อม แห่งชาติ อาจมอบหมายให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม กรมควบคุมมลพิษ หรือกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นผู้ปฏิบัติการหรือเตรียม ข้อเสนอไปยัง คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปได้ (มาตรา 21)

- 7) เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องต่อไปนี้
 - มาตรฐานคุณภาพน้ำในแม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บ น้ำ และแหล่งน้ำสาธารณะอื่นๆ ที่อยู่ภายในผืนแผ่นดิน โดยจำแนกตามลักษณะการใช้ประโยชน์บริเวณพื้นที่ลุ่ม น้ำในแต่ละพื้นที่
 - มาตรฐานคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งรวมทั้งบริเวณพื้นที่ปากแม่น้ำ 3) มาตรฐานคุณภาพน้ำบาดาล
 - การกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมดังกล่าวข้างต้น จะต้องอาศัยหลักวิชาการ กฎเกณฑ์ และหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เป็นพื้นฐาน และจะต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ในเชิง เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องด้วย (มาตรา 32)
- 8) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติจัดทำแผนปฏิบัติการเรียกว่า “แผนจัดการคุณภาพ สิ่งแวดล้อม” เพื่อปฏิบัติตามนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ทั้งนี้ ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนจัดการคุณภาพ สิ่งแวดล้อม และเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปโดยบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด ให้กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีหน้าที่ให้คำแนะนำแก่ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำแผนงานหรือดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมนั้น (มาตรา 35)
- 9) แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม อาจจัดทำเป็นแผนระยะสั้น ระยะกลาง หรือระยะยาวได้ตามความเหมาะสม และควรจะต้องประกอบด้วยแผนงาน และแนวทางการดำเนินงานในเรื่อง ดังต่อไปนี้
 - การจัดการคุณภาพอากาศ น้ำ และคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องอื่นๆ
 - การควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด
 - การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ หรือ สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม
 - การประมาณการเงินงบประมาณแผ่นดิน และเงินกองทุนที่จำเป็น สำหรับการดำเนินงานตามแผน

- การจัดองค์กรและระเบียบการบริหารงานเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือ และประสานงานระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และระหว่างส่วนราชการกับเอกชน รวมทั้งการกำหนด อัตราค่าจ้างพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามแผน
- การตรากฎหมายและออกกฎข้อบังคับ ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ คำสั่ง และประกาศที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามแผน
- การตรวจสอบ ติดตาม และวิเคราะห์คุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อ ประโยชน์ในการประเมินผลการดำเนินงานตามแผน และการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง (มาตรา 36)

(20) พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- 1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามคำว่า “ป่า” หมายความว่า ที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดิน
- 2) ในกรณีที่รัฐมนตรีเห็นสมควร รัฐมนตรีจะลดหรือยกเว้นค่าภาคหลวงให้ บุคคลซึ่งประสบภัยพิบัติสาธารณะตามความจำเป็นเฉพาะรายก็ได้ (มาตรา 9 ทวิ 11)
- 3) เพื่อบำบัดป้องปรามอันตรายซึ่งมีมาเป็นสาธารณะโดยฉุกเฉินแก่ไม้หรือของ ป่าในป่าใด พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งผู้รับอนุญาตหรือผู้รับสัมปทานในป่านั้น หรือป่าที่ใกล้เคียง รวมทั้ง คนงานหรือผู้รับจ้างของผู้รับอนุญาตหรือผู้รับสัมปทานให้ให้ความช่วยเหลือด้วยแรงงานหรือสิ่งของตามที่ จำเป็นแก่การนั้นได้ (มาตรา 65)
- 4) ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องใช้พื้นที่ใดในเขตสัมปทานเพื่อประโยชน์ในการ สร้างเขื่อนชลประทานหรือเขื่อนพลังน้ำ หรือเพื่อการป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ หรือความมั่นคงของชาติ หรือ เพื่อรักษาความสมดุลของสภาพแวดล้อมหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งการ ดังต่อไปนี้
 - ให้สัมปทานที่มีพื้นที่สัมปทานทับพื้นที่ดังกล่าวสิ้นสุดลงทั้งแปลง
 - ให้ผู้รับสัมปทานหยุดการทำกิจการที่ได้รับสัมปทานเป็นการชั่วคราว ในพื้นที่ดังกล่าวตามระยะเวลาที่เห็นสมควร
 - ตัดเขตพื้นที่ดังกล่าวออกจากพื้นที่ในสัมปทาน (มาตรา 68 ทวิ)
- 5) นอกจากการสิ้นสุดลงตามอายุของสัมปทาน หรือตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไข ที่กำหนดไว้ในสัมปทาน หรือตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น สิทธิการทำกิจการที่

ได้รับสัมปทานในเขตพื้นที่ สัมปทานทั้งแปลงหรือบางส่วน ย่อมสิ้นสุดลงเมื่อ
พื้นที่ดังกล่าวอยู่ในเขตที่กำหนดให้เป็น

- อุทยานแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ หรือ
- เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครอง สัตว์ป่า
(มาตรา 68 ตร.)

(21) พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- 1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้
 - “ป่า” หมายความว่า ที่ดิน รวมตลอดถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมาย
 - “ป่าสงวนแห่งชาติ” หมายความว่า ป่าที่ได้กำหนดให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้
 - “อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมป่าไม้
- 2) ในจังหวัดใดที่มีป่าสงวนแห่งชาติ ให้มี “คณะกรรมการควบคุมและรักษา ป่าสงวนแห่งชาติประจำจังหวัด” มีอำนาจหน้าที่ กำหนดมาตรการในการควบคุมดูแล และการส่งเสริม การปลูกป่า รวมทั้งการฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ให้สอดคล้องกับแนวทางที่อธิบดีกำหนด ทั้งนี้ แนวทาง ดังกล่าวต้องกำหนดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนในพื้นที่ด้วย (มาตรา 11)
- 3) ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ห้ามมิให้บุคคลใดยึดถือครอบครองทำประโยชน์ หรืออยู่อาศัยในที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า ทำไม้ เก็บหาของป่า หรือกระทำด้วยประการใดๆ อันเป็นการ เสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติ เว้นแต่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา 14)
- 4) ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 14 ถ้าได้กระทำเป็นเนื้อที่เกินยี่สิบห้าไร่ หรือก่อให้เกิด ความเสียหายแก่ต้นน้ำลำธาร หรือพื้นที่ชายฝั่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่ สองแสนบาทถึงสองล้านบาท (มาตรา 31)

(22) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562

- 1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้
 - “สัตว์ป่า” หมายความว่า สัตว์ทุกชนิดซึ่งโดยทั่วไปย่อมเกิดและดำรงชีวิตอยู่ในธรรมชาติอย่างเป็นอิสระ และให้หมายความรวมถึงไข่และตัวอ่อนของสัตว์เหล่านั้นด้วย แต่ไม่หมายความ รวมถึงสัตว์พาหนะตามกฎหมายว่า

ด้วยสัตว์พาหนะ สัตว์ซึ่งได้รับการยอมรับในทางวิชาการว่าสายพันธุ์นั้นเป็น
สัตว์บ้านไม่ใช่สัตว์ป่า และสัตว์ที่ได้มาจากการสืบพันธุ์ของสัตว์ดังกล่าว

- 2) ผู้ใดจะจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี โดย
ยื่นเอกสารโครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ บัญชีรายการชนิดและ
จำนวนสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ ป่าที่มีหรือจะมีไว้ในครอบครองโดยต้องแสดง
หลักฐานการได้มา พร้อมด้วยแผนที่แสดงที่ตั้ง แบบแปลน และ แผนผังของสวน
สัตว์โครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ และแบบแปลนและแผนผัง
ของ สวนสัตว์ตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นไปตามมาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ที่
อธิบดีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบ ของคณะกรรมการ ซึ่งอย่างน้อยต้องมี
สาระสำคัญ ดังต่อไปนี้
 - การจัดการพื้นที่เลี้ยงและจัดแสดงสัตว์
 - การสุขาภิบาล การบำบัดน้ำเสีย การกำจัดของเสีย และการควบคุมโรค
 - การปฏิบัติการและมาตรการฉุกเฉินต่างๆ (มาตรา 33)
- 3) คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ มีหน้าที่และอำนาจ
 - พิจารณาให้ความเห็นชอบการกำหนดพื้นที่เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือ
เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และการขยายหรือการเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
 - เสนอแนะนโยบายและมาตรการที่จำเป็นเพื่อการคุ้มครองและดูแล รักษา
สภาพธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์
ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และ พื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่า
 - ให้ความเห็นชอบแผนแม่บทการบริหารจัดการการอนุรักษ์สัตว์ป่า เขต
รักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
 - กำหนดมาตรการเพิ่มเติมเพื่อการอนุรักษ์และเพาะพันธุ์สัตว์ป่า การค้าสัตว์
ป่า ซากสัตว์ป่า และผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า และการประกอบกิจการ
สวนสัตว์
 - พิจารณาให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการออกกฎกระทรวง ระเบียบ หรือ
ประกาศที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ต้องได้รับความเห็นชอบจาก
คณะกรรมการ (มาตรา 45)

- 4) เมื่อปรากฏว่าบริเวณพื้นที่ใดมีสภาพธรรมชาติสมควรต้องอนุรักษ์ไว้ให้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าอย่างปลอดภัย และรักษาไว้ซึ่งพันธุ์สัตว์ป่า ตลอดจนคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม หรือระบบนิเวศให้คงเดิม เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์และคุ้มครองสัตว์ป่า และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเสนอ คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาและให้มีแผนที่แสดงแนวเขตนั้นด้วย บริเวณที่กำหนดนี้เรียกว่า “เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า” (มาตรา 47)
- 5) ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการยึดถือหรือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือทำด้วยประการใดให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติเดิม เปลี่ยนแปลงทางน้ำหรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมท้น เดือดแห้ง เน่าเสีย หรือเป็นพิษ หรือ ปิดกั้นหรือทำให้เกิดขวางกั้นทางน้ำหรือทางบก (มาตรา 55)
- 6) ห้ามมิให้ผู้ใดเข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตจาก พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเป็นกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานอื่นใดซึ่งต้องเข้าไปปฏิบัติการตามหน้าที่ (มาตรา 53)
- 7) ความในมาตรา 53 หรือมาตรา 55 มิให้ใช้บังคับแก่การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่ในกรณีดังต่อไปนี้
- 8) มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือมีเหตุฉุกเฉินเพื่อการป้องกันอันตรายแก่ บุคคลหรือชุมชน หรือเพื่อรักษาสภาพธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อป้องกันภัยพิบัติ อันเป็นสาธารณะ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่กระทำการใดแล้ว ให้รายงานต่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเพื่อทราบโดยมิชักช้า
- 9) เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง ดูแลรักษา หรือบำรุงเขตรักษาพันธุ์ สัตว์ป่า หรือการสำรวจการศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ หรือเพื่ออำนวยความสะดวกใน การศึกษาธรรมชาติ หรือเพื่ออำนวยความสะดวก หรือให้ความรู้แก่ประชาชนโดยทั่วไป ในการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่กรณีมีความจำเป็นเร่งด่วนหรือมี เหตุฉุกเฉินเพื่อการป้องกันอันตรายแก่บุคคลหรือชุมชน หรือเพื่อรักษาสภาพธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อป้องกันภัยพิบัติอันเป็นสาธารณะ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจร้องขอให้เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ หรือบุคคลอื่นช่วยเหลือในการกระทำความดังกล่าวก็ได้ และให้รายงานการกระทำต่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเพื่อ

ทราบ และให้ถือว่าการกระทำของเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐหรือบุคคลอื่นเป็นการกระทำ ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 56)

- 10) เมื่อได้มีประกาศของรัฐมนตรีกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทใดแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดตัด โค่น แผ้วถาง เผา ทำลาย ตัดไม้หรือพฤษชาติอื่น หรือทำลาย ทำให้เสื่อมสภาพชุด เก็บ ซึ่งแร่ ดิน หิน กรวด ทราย ลูกรัง ของป่า หรือทรัพยากรธรรมชาติใดๆ หรือเลี้ยงสัตว์หรือปล่อยสัตว์หรือสัตว์ป่า หรือเปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมทัน หรือเดือดแห้ง เป็นพิษหรือเป็น อันตรายต่อสัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือ เมื่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชได้ประกาศอนุญาตไว้เป็นคราวๆ ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า แห่งหนึ่งแห่งใดโดยเฉพาะ ความที่กล่าวข้างต้นมิให้ใช้บังคับแก่การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือ เจ้าพนักงานอื่นใดที่มีความจำเป็นต้องปฏิบัติการเพื่อประโยชน์ในการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการ ทดลองทางวิชาการ หรือการคุ้มครอง รักษาหรือช่วยเหลือสัตว์ป่า (มาตรา 67)

(23) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562

- 1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้
- “อุทยานแห่งชาติ” หมายความว่า พื้นที่ที่มีความโดดเด่นสวยงามทางธรรมชาติเป็นพิเศษหรือมีความหลากหลายทางชีวภาพ ระบบนิเวศ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสัตว์ ป่าหรือพืชป่าประจำถิ่นที่หายากหรือใกล้สูญพันธุ์ หรือโดดเด่นด้านธรณีวิทยา หรือมรดกทางวัฒนธรรมที่สมควรสงวนหรืออนุรักษ์ไว้เพื่อประโยชน์ของคนในชาติหรือเพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ทางธรรมชาติหรือ นันทนาการของประชาชนอย่างยั่งยืน
 - “วนอุทยาน” หมายความว่า พื้นที่ที่มีสภาพธรรมชาติสวยงามเหมาะแก่การสงวนรักษาไว้ให้เป็นแหล่งคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือเพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ทาง ธรรมชาติหรือนันทนาการของประชาชนโดยส่วนรวม
- 2) คณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ มีหน้าที่และอำนาจ
- กำหนดนโยบายการจัดการอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ

- เสนอแนะการกำหนดพื้นที่ใดเป็นอุทยานแห่งชาติ การขยายหรือการเพิกถอนอุทยานแห่งชาติ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของ ประเทศ
 - พิจารณาให้ความเห็นชอบการกำหนดพื้นที่ใดเป็นวนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ รวมทั้งการขยายหรือการเพิกถอนวนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวน รุกขชาติเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ
 - พิจารณาให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการออกกฎกระทรวง ประกาศ หรือระเบียบที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ (มาตรา 16)
- 3) ภายในอุทยานแห่งชาติ ห้ามมิให้บุคคลใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดที่เป็น การเปลี่ยนแปลงทางน้ำหรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ทะเล ท่วมทัน เดือดแห้ง เน่าเสีย หรือเป็นพิษ หรือปิดกั้นหรือทำให้เกิดขวางกั้นทางน้ำหรือทางบก (มาตรา 19)
- 4) ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือมีเหตุฉุกเฉินที่จะต้องกระทำการหรือ งดเว้นการกระทำใดๆ ในอุทยานแห่งชาติเพื่อช่วยเหลือหรือป้องกันภัยอันตรายแก่บุคคลหรือชุมชน เพื่อรักษา สภาพธรรมชาติ ระบบนิเวศ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อป้องกันภัยพิบัติอันเป็นสาธารณะให้ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกระทำการตามมาตรา 19 ในกรณี พนักงานเจ้าหน้าที่อาจร้องขอให้เจ้าหน้าที่อื่น ของรัฐหรือบุคคลอื่นช่วยเหลือในการกระทำความดังกล่าวก็ได้ และให้รายงานการกระทำต่ออธิบดีเพื่อทราบ (มาตรา 25)
- 5) ผู้ใดยึดถือหรือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือกระทำด้วยประการใดๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ไปจากเดิมในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวน พฤกษศาสตร์ หรือสวนรุกขชาติ ถ้าได้กระทำในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1 หรือพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 2 ตามที่คณะรัฐมนตรี กำหนด หรือพื้นที่เปราะบางของระบบนิเวศหรือความหลากหลายทางชีวภาพ ผู้กระทำต้องรับโทษทางอาญา (มาตรา 41)
- (24) พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 1) กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดให้โรงงานตามประเภทชนิดหรือขนาดใดเป็นโรงงานจำพวกที่ 1 โรงงาน

จำพวกที่ 2 หรือโรงงานจำพวก ที่ 3 แล้วแต่กรณี โดยคำนึงถึงความจำเป็นในการควบคุมดูแล การป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญ การป้องกัน ความเสียหาย และการป้องกันอันตรายตามระดับความรุนแรงของผลกระทบที่จะมีต่อประชาชนหรือ สิ่งแวดล้อม (มาตรา 7)

เพื่อประโยชน์ในการควบคุมการประกอบกิจการโรงงานให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อให้โรงงานจำพวกใดจำพวกหนึ่งหรือทุกจำพวกต้องปฏิบัติตามในเรื่องการกำหนดมาตรฐาน และวิธีการควบคุมการปล่อยของเสีย มลพิษ หรือสิ่งใดๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งเกิดขึ้นจากการประกอบ กิจการโรงงาน (มาตรา 8)

- 2) ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่พบว่าผู้ประกอบการโรงงานผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือการประกอบกิจการโรงงานมีสภาพที่อาจก่อให้เกิดอันตราย ความเสียหาย หรือความเดือดร้อนแก่บุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่ในโรงงานหรือที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงงาน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มี อำนาจสั่งให้ผู้นั้นระงับการกระทำที่ฝ่าฝืนหรือแก้ไขหรือปรับปรุงหรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือเหมาะสมภายใน ระยะเวลาที่กำหนดได้ (มาตรา 37)

ในกรณีที่ผู้ประกอบการโรงงานไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวข้างต้น ถ้ามีเหตุที่ทางราชการสมควรเข้าไปดำเนินการแทน ให้ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมหรือผู้ซึ่ง ปลัดกระทรวงมอบหมายมีอำนาจสั่งการให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือมอบหมายให้บุคคลใดๆ เข้าจัดการแก้ไข เพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งนั้นได้ ในกรณีเช่นนี้ผู้ประกอบการโรงงานต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการเข้าจัดการนั้น ตามจำนวนที่จ่ายจริงรวมกับเบี้ยปรับในอัตราร้อยละสามสิบต่อปีของเงินจำนวนดังกล่าว

ถ้าทางราชการได้เข้าไปจัดการแก้ไขปัญหามลพิษหรือผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อมที่เกิดจากโรงงาน ให้ขอรับเงินช่วยเหลือจากกองทุนสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและ รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพื่อใช้จ่ายในการดำเนินการได้ และเมื่อได้รับเงินตามวรรคหนึ่งจากผู้ ประกอบกิจการโรงงานแล้วให้ชดใช้เงินช่วยเหลือที่ได้รับมาคืนแก่กองทุนสิ่งแวดล้อมดังกล่าวต่อไป (มาตรา 42)

- (25) พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 และที่แก้ไข

เพิ่มเติม

- 1) ให้จัดตั้งการนิคมอุตสาหกรรมขึ้น เรียกว่า “การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย” เรียกโดยย่อว่า “กนอ.” และให้เป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

- การจัดให้ได้มาซึ่งที่ดินที่เหมาะสมเพื่อจัดตั้งหรือขยายนิคมอุตสาหกรรม หรือเพื่อดำเนินธุรกิจอื่นที่เป็นประโยชน์ หรือเกี่ยวเนื่องกับ กนอ.
 - การปรับปรุงที่ดินที่ กนอ. ได้มา รวมทั้งจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก ที่จำเป็นในการดำเนินงานและการดำรงชีวิตที่มีคุณภาพเพื่อให้บริการแก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ผู้ประกอบ พาณิชยกรรม และผู้ประกอบการอื่นที่เป็นประโยชน์หรือเกี่ยวเนื่องกับการประกอบอุตสาหกรรมหรือการประกอบพาณิชยกรรม รวมตลอดทั้งการจัดให้มีและบริหารจัดการกิจการอันเป็นสาธารณูปโภค ที่พักอาศัย การขนส่งทางบกและทางน้ำ ท่าเรือ การสื่อสารโทรคมนาคม หรือกิจการอื่นใด ทั้งนี้ ที่จำเป็นหรือเป็นประโยชน์แก่กิจการของนิคมอุตสาหกรรม หรือผู้ประกอบการหรือผู้อยู่อาศัยในนิคมอุตสาหกรรม
 - การดำเนินกิจการท่าเรือ
 - การพัฒนาชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงหรือการมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะแก่ชุมชนที่อยู่ใกล้เคียง (มาตรา 6)
- 2) ให้ กนอ. มีอำนาจกระทำการภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา 6 อำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง
- การควบคุมการดำเนินงานของผู้ประกอบอุตสาหกรรม ผู้ประกอบพาณิชยกรรม ผู้ประกอบการอื่นที่เป็นประโยชน์หรือเกี่ยวเนื่องกับการประกอบอุตสาหกรรมหรือการประกอบพาณิชยกรรม และผู้ใช้ที่ดินในนิคมอุตสาหกรรมให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายรวมทั้งการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการสาธารณสุขหรือที่กระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม
 - การกำกับหรือจัดให้มีระบบป้องกันอุบัติภัย ระบบรักษาความปลอดภัย และระบบบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อม รวมตลอดถึงการควบคุมและจัดการน้ำเสีย การจัดการขยะมูลฝอย และการจัดการมลภาวะอื่นใดในนิคมอุตสาหกรรม (มาตรา 10)
 - ให้คณะกรรมการการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยมีอำนาจวางนโยบายและควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของ กนอ. อำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึงการออกระเบียบหรือข้อบังคับ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามมาตรา 6 และมาตรา 10 (มาตรา 23)

(26) พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) พ.ศ.

2562

- 1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้
 - “สารสนเทศทรัพยากรน้ำ” หมายความว่า กระบวนการในการนำข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำมาผ่านกระบวนการจัดการสารสนเทศจนได้เป็นข่าวสารด้านทรัพยากรน้ำ ซึ่งอาจอยู่ใน รูปข้อความ ตาราง กราฟ หรือภูมิสารสนเทศที่พร้อมนำมาใช้ปฏิบัติงาน ประกอบการตัดสินใจ ประกอบการวางแผนจัดการ และนำมาสรุปเป็นความรู้ได้
 - “การจัดการสารสนเทศ” หมายความว่า การจัดข้อมูลให้เป็นกลุ่มเชื่อมโยงกัน เพื่อการวิเคราะห์และประมวลผลจนได้เป็นข่าวสารพร้อมใช้งาน ซึ่งจำเป็นต้องมีการวิจัยและพัฒนา เทคโนโลยี กระบวนการประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูล และแสดงผล เพื่อให้เกิดเป็นระบบใช้จัดการสารสนเทศ
 - “สถาบัน” หมายความว่า สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน)
- 2) กำหนดให้สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) เรียกโดยย่อว่า “สสน.” และให้ใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “Hydro-Informatics Institute (Public Organization)” เรียก โดยย่อว่า “HI” มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้
 - รวบรวม เชื่อมโยง บูรณาการ และวิเคราะห์ข้อมูลน้ำและภูมิอากาศที่มีผลกระทบต่อน้ำจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาให้เป็นระบบคลังข้อมูลน้ำแห่งชาติ รวมทั้งให้บริการ ข้อมูลเพื่อสนับสนุนการพัฒนาและบริหารจัดการน้ำของประเทศ
 - วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการจัดการสารสนเทศทรัพยากรน้ำและระบบบริหารจัดการน้ำ
 - ส่งเสริมความร่วมมือทั้งในประเทศและต่างประเทศในการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการจัดการสารสนเทศทรัพยากรน้ำ
 - นำเสนอและถ่ายทอดผลการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้หน่วยงานต่างๆ นำไปใช้ประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และให้บริการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ เป็นผลการวิจัยและพัฒนาของสถาบันให้ภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และประชาชน ทั้งในประเทศและ ต่างประเทศ นำไปใช้ประโยชน์ได้โดยสะดวกและเกิดประสิทธิผล โดยเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือไม่ก็ได้

- ดำเนินการอื่นเพื่อพัฒนาระบบคลังข้อมูลน้ำแห่งชาติตามที่กฎหมายกำหนดหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาระบบคลังข้อมูลน้ำแห่งชาติให้มีแนวทางที่ สอดคล้องกันและเป็นระบบเดียวกัน สถาบันอาจเสนอคณะรัฐมนตรีให้มีมติให้หน่วยงานของรัฐสนับสนุนการ ดำเนินงานของสถาบันหรือร่วมดำเนินการกับสถาบันตามวัตถุประสงค์ของสถาบันได้ (มาตรา 6 และมาตรา 8)

3) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 8 ให้สถาบันมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพย์สินต่างๆ
- ก่อตั้งสิทธิหรือทำนิติกรรมทุกประเภท เพื่อประโยชน์ในการดำเนิน กิจการของสถาบัน
- ทำความตกลงและร่วมมือกับองค์การหรือหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและภาคเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในกิจการที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของสถาบัน
- จัดให้มีหรือให้ทุนเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบัน
- เข้าร่วมทุนกับนิติบุคคลอื่นในกิจการที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของ สถาบันตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
- กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
- เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน หรือค่าบริการในการ ดำเนินกิจการต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และอัตราที่คณะกรรมการสถาบัน สารสนเทศทรัพยากรน้ำกำหนด
- เป็นตัวแทนหรือมอบหมายหรือว่าจ้างให้บุคคลหรือนิติบุคคลอื่น ประกอบกิจการต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน
- ดำเนินการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของ สถาบัน (มาตรา 9)

4) กำหนดให้มีคณะกรรมการสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ มีหน้าที่และ อำนาจควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการและการดำเนินงานของสถาบันเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ หน้าที่และอำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง

- กำหนดนโยบายการบริหารงาน และให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานของสถาบัน
- อนุมัติงบประมาณประจำปี งบการเงิน แผนการลงทุน และการ ดำเนินโครงการตามที่คณะกรรมการสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำกำหนด

- ให้ความเห็นชอบในการกำหนดค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน และค่าบริการในการดำเนินกิจการของสถาบัน
- กระทำการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบัน
- ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชกฤษฎีกานี้หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

เพื่อประโยชน์ในการบูรณาการสารสนเทศทรัพยากรน้ำและพัฒนาระบบคลังข้อมูล น้ำแห่งชาติ คณะกรรมการสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำมีอำนาจเสนอแนะการแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรค เกี่ยวกับการประสานงานในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ หรือหน้าที่และอำนาจของสถาบันต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อเสนอให้คณะรัฐมนตรีมีมติสั่งการ ตามที่เห็นสมควร (มาตรา 19)

- 5) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลการดำเนินการของสถาบันให้เป็นไปตามกฎหมายและให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถาบัน ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของรัฐบาล มติของคณะรัฐมนตรี และแผนต่างๆ ที่เกี่ยวกับสถาบัน เพื่อการนี้ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้สถาบันชี้แจง แสดงความคิดเห็น ทำรายงาน หรือยับยั้งการ กระทำของสถาบันที่ขัดต่อกฎหมาย วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถาบัน ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของรัฐบาล มติของคณะรัฐมนตรี หรือแผนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน ตลอดจนสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการ ดำเนินงานของสถาบันได้ (มาตรา 43)

(27) พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ

(องค์การมหาชน) พ.ศ. 2543

- 1) กำหนดบทนิยาม คำว่า “คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการ บริหาร สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ และคำว่า “สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงาน พัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (มาตรา 3)
- 2) กำหนดให้จัดตั้งสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) เรียกโดยย่อว่า “สทอภ.” และให้ใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “Geo-Informatics and Space Technology Development Agency (Public Organization)” เรียกโดยย่อว่า “GISTDA” (มาตรา 5)
- 3) สำนักงานมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

- พัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศให้เป็นความรู้ที่ ไร้พรมแดนและเกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม
 - ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากภาพถ่ายดาวเทียม และเป็นศูนย์ข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติจากข้อมูลดาวเทียม
 - ให้บริการข้อมูลที่ได้จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ ซึ่งรวมทั้งบริการอื่นที่เกี่ยวข้อง
 - ให้บริการให้คำปรึกษาและพัฒนาบุคลากรในด้านสำรวจข้อมูลจากระยะไกลด้วยดาวเทียมและภูมิสารสนเทศ
 - ศึกษา ค้นคว้า วิจัย พัฒนา และดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องหรือต่อเนื่อง กับเทคโนโลยีอวกาศ ซึ่งรวมทั้งการพัฒนาและสร้างดาวเทียมสำรวจทรัพยากรธรรมชาติขนาดเล็กเองได้
 - เป็นหน่วยงานหลักกำหนดมาตรฐานกลางสำหรับระบบสำรวจข้อมูลระยะไกลและระบบภูมิสารสนเทศที่เหมาะสม (มาตรา 7)
- 4) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 ให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่กระทำการกิจการดังต่อไปนี้ด้วย
- ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง หรือมีทรัพย์สินสิทธิต่างๆ
 - ก่อตั้งสิทธิ หรือทำนิติกรรมใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน
 - เข้าร่วมทุนกับนิติบุคคลอื่นในกิจการที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของ สำนักงานตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
 - กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ตาม หลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
 - เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน หรือค่าบริการในการ ดำเนินกิจการ
 - จัดให้มีและให้ทุนเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสำนักงาน
 - ติดต่อประสานงานและทำความตกลงร่วมมือในโครงการแลกเปลี่ยน หรือช่วยเหลือทางวิชาการกับหน่วยงานหรือองค์การต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศในกิจการอันเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ของสำนักงาน
 - ปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยงานเลขานุการของคณะกรรมการที่มีอำนาจ หน้าที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีอวกาศและระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ตามที่ได้รับมอบหมาย
 - กระทำการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสำนักงาน (มาตรา 8)

- 5) กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ มีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลสำนักงานให้ดำเนินกิจการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง
 - กำหนดนโยบายการบริหารงาน และให้ความเห็นชอบแผนการ ดำเนินงานของสำนักงาน
 - อนุมัติแผนการลงทุน แผนการเงิน และงบประมาณของปีถัดไปของสำนักงาน
 - ควบคุมดูแลการดำเนินงานและการบริหารงานทั่วไป ตลอดจนออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือข้อกำหนดเกี่ยวกับสำนักงานในเรื่องการให้บริการข้อมูล การเผยแพร่ หรือการ นำข้อมูลไปใช้
 - กระทำการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสำนักงาน (มาตรา 19)
 - 6) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินงานของสำนักงานให้เป็นไปตามกฎหมายและให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสำนักงาน นโยบายของรัฐบาล และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับสำนักงาน เพื่อการนี้ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้สำนักงานชี้แจงแสดงความคิดเห็น ทำรายงาน หรือยับยั้งการกระทำของสำนักงานที่ขัดต่อวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสำนักงาน นโยบายของรัฐบาล หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับสำนักงาน ตลอดจนสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินการของสำนักงานได้ (มาตรา 41)
- (28) พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ. 2538 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 1) มาตรา 3 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้
 - “น้ำเสีย” หมายความว่า น้ำเสียตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
 - “เขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย” หมายความว่า พื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดสมุทรสาคร และพื้นที่อื่น ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
 - “ระบบบำบัดน้ำเสีย” หมายความว่า ระบบท่อ สิ่งปลูกสร้าง เครื่องมือเครื่องใช้ และอุปกรณ์ต่างๆ ที่ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง หรือบุคคลใดที่มีชื่อองค์การจัดการน้ำเสียจัดให้มีขึ้นเพื่อรับและบำบัดน้ำเสีย

- “ระบบบำบัดน้ำเสียรวม” หมายความว่า ระบบท่อ สิ่งปลูกสร้าง เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ต่างๆ ที่องค์การจัดการน้ำเสียได้จัดให้มีขึ้นเพื่อรับและบำบัดน้ำเสีย
 - “ระบบระบายน้ำ” หมายความว่า ระบบทางหรือท่อระบายน้ำที่ราชการส่วนท้องถิ่นได้จัดให้มีขึ้นในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย
 - “ท่อรวบรวมน้ำเสียแยก” หมายความว่า ท่อรวบรวมน้ำเสียที่องค์การจัดการน้ำเสียได้จัดให้มีขึ้นที่แยกต่างหากออกจากระบบระบายน้ำ
 - “แผนปฏิบัติการ” หมายความว่า แผนการดำเนินการจัดให้มีระบบบำบัดน้ำรับจัดการน้ำเสียทั้งในและนอกเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย
 - “ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า กรุงเทพมหานคร เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล หรือ องค์การปกครองท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น
 - “ราชการส่วนภูมิภาค” หมายความว่า จังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
 - “ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ตามกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย
 - “ข้อตกลงร่วม” หมายความว่า ข้อตกลงระหว่างองค์การจัดการน้ำเสียกับ ราชการส่วนท้องถิ่น ราชการส่วนภูมิภาค หรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ
 - “ข้อตกลงจัดการน้ำเสีย” หมายความว่า ข้อตกลงระหว่างองค์การจัดการน้ำเสียกับผู้ให้บริการระบบบำบัดน้ำเสียรวมในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย
- 2) กำหนดให้จัดตั้งองค์การจัดการน้ำเสีย เรียกโดยย่อว่า “อจน.” มีวัตถุประสงค์ในการจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมสำหรับการบำบัดน้ำเสียภายในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย และการให้บริการ รับบริหารหรือจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย ทั้งในและนอกเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย รวมทั้งบริการหรือกิจการ ต่อเนื่องที่เกี่ยวกับการจัดการน้ำเสียอย่างมีประสิทธิภาพในเชิงเศรษฐกิจ (มาตรา 4 และมาตรา 6)
- 3) องค์การจัดการน้ำเสียมีอำนาจกระทำการต่างๆ ภายในขอบวัตถุประสงค์ตามมาตรา 6 และอำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง
- ให้คำแนะนำหรือเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา เกี่ยวกับการประกาศกำหนดเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย

- สำรวจ วางแผนปฏิบัติการ ออกแบบ ก่อสร้าง ดำเนินการ จัดการ และบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียและระบบบำบัดน้ำเสียรวม รวมทั้งติดตามตรวจสอบผลการดำเนินการของ ระบบบำบัดน้ำเสียทั้งในและนอกเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย และระบบบำบัดน้ำเสียรวมในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย
 - ดำเนินการเกี่ยวกับการนำน้ำเสียกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่และการ ผลิตพลังงานจากน้ำเสีย เพื่อให้เป็นไปตามแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและ รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและตามข้อตกลงร่วม
 - ทำข้อตกลงร่วม เพื่อให้การจัดการน้ำเสียในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย บรรลุเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ
 - เข้าร่วมกิจการกับหน่วยงานอื่นไม่ว่าจะเป็นของเอกชนหรือของรัฐ ทั้งในและนอกราชอาณาจักร หรือกับองค์การระหว่างประเทศ หรือถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่กิจการอันอยู่ในวัตถุประสงค์ขององค์การจัดการน้ำเสีย
 - ประสานงานกับราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น หรือ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำเสีย (มาตรา 7)
- 4) กำหนดให้มีคณะกรรมการองค์การจัดการน้ำเสีย มีอำนาจหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการขององค์การจัดการน้ำเสีย อำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง
- พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการ
 - ออกระเบียบหรือข้อบังคับเพื่อดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ โดยให้สอดคล้องกับข้อตกลงร่วม
 - ออกระเบียบหรือข้อบังคับกำหนดเงื่อนไขของข้อตกลงจัดการน้ำเสีย
 - ออกระเบียบหรือข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามมาตรา 6 และมาตรา 7 (มาตรา 18)
- 5) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีอำนาจ หน้าที่กำกับโดยทั่วไปซึ่งกิจการขององค์การจัดการน้ำเสีย เพื่อการนี้จะสั่งให้องค์การจัดการน้ำเสียชี้แจง ข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น ทำรายงานหรือยับยั้งการกระทำที่ขัดต่อนโยบายของรัฐบาล มติของ คณะรัฐมนตรี หรือมติหรือคำสั่งของ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและ รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติตลอดจนมีอำนาจที่จะสั่งให้ปฏิบัติการตามนโยบาย

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวน้ำท่วม)

ของรัฐบาลหรือมติของ คณะรัฐมนตรี และสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการ

การบูรณาการแก้ไขปัญหาวิกฤติน้ำ			
ระดับวิกฤติ	โครงสร้างของพระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	โครงสร้างของพระราชบัญญัติ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550	ขนาดของ สาธารณภัย
วิกฤติน้ำ (หรือคาดว่าจะเกิด วิกฤติ) (ระดับ 3)	ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ	กองบัญชาการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.)	สาธารณภัย ร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ 4)
รุนแรง (หรือคาดว่าจะ รุนแรง) (ระดับ 2)	กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ	กองบัญชาการป้องกันและ บรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.)	สาธารณภัยขนาด ใหญ่ (ระดับ 3)
ปกติ ติดตาม สถานการณ์ และเฝ้าระวัง (ระดับ 1)	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด	สาธารณภัยขนาด กลาง (ระดับ 2)
		ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อำเภอ ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ฉุกเฉิน ท้องถิ่น	สาธารณภัยขนาด เล็ก (ระดับ 1)

ดำเนินการได้ (มาตรา 28)

- 6) ในกรณีที่ต้องจัดการน้ำเสียจะต้องเสนอเรื่องใดๆ ไปยังคณะกรรมการ
สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ หรือคณะรัฐมนตรี ให้องค์การจัดการน้ำเสียนำเรื่องเสนอ
รัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อไปยัง คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ หรือ
คณะรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี (มาตรา 29)

3.3 การบูรณาการแก้ไขปัญหาวิกฤติน้ำ

3.3.1 โครงสร้างองค์กรบัญชาการ อำนวยการ และปฏิบัติการ

การบูรณาการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมจะมีการจัดโครงสร้างองค์กรตามระดับภัยตามที่กล่าว
ไว้ใน หัวข้อ 3.1 และตาราง 3-1 ภายใต้โครงสร้างองค์กรที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติหลัก 2 ฉบับ
คือ พ.ร.บ. ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 และ พ.ร.บ.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 โดยสรุป
ได้ตาม

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

และภาพประกอบ 3-1 และภาพประกอบ 3-2

ตาราง 3-1 การยกระดับศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 และ
แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2564-2570

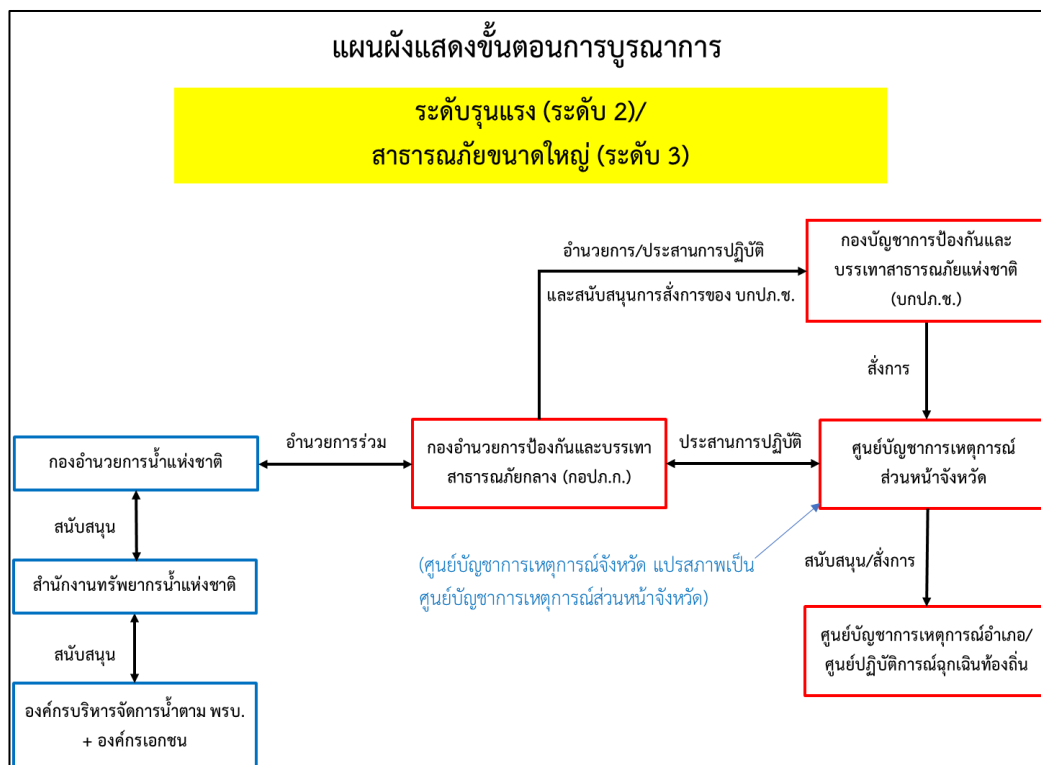
พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561			แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2564-2570		
ระดับ ภัย	สถานการณ์/ แนวโน้ม	ผู้บัญชาการ/ อำนวยการวิกฤติน้ำ	ระดับภัย	การจัดการ	ผู้บัญชาการ/ อำนวยการสาธารณภัย
1	ระดับเสี่ยง รุนแรง	เลขาธิการ สทช.	1	สาธารณภัย ขนาดเล็ก	นายอำเภอ (ผู้อำนวยการ อำเภอ),ผู้บริหารท้องถิ่น (ผู้อำนวยการท้องถิ่น)
2	ระดับรุนแรง	รองนายกรัฐมนตรีหรือ รัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรี มอบหมาย	2	สาธารณภัย ขนาดกลาง	ผู้ว่าราชการจังหวัด (ผู้อำนวยการจังหวัด)
3	ระดับวิกฤติ	นายกรัฐมนตรี	3	สาธารณภัย ขนาดใหญ่	รมว.มหาดไทย (ผู้บัญชาการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณ ภัยแห่งชาติ)
			4	สาธารณภัย ขนาดร้ายแรง ยิ่ง	นายกรัฐมนตรี หรือรอง นายกรัฐมนตรีที่ นายกรัฐมนตรีมอบหมาย

ตาราง 3-2 โครงสร้างองค์กรในการบัญชาการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

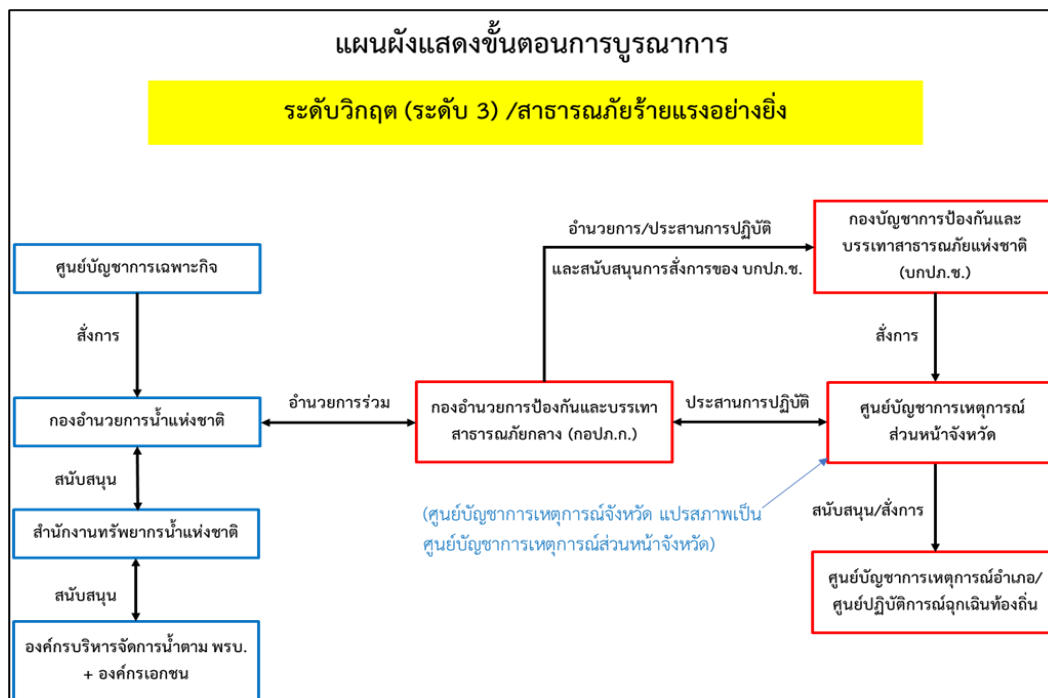
การบูรณาการแก้ไขปัญหาวิกฤติน้ำ			
ระดับวิกฤติ	โครงสร้างของพระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	โครงสร้างของพระราชบัญญัติ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550	ขนาดของ สาธารณภัย
วิกฤติน้ำ (หรือคาดว่าจะเกิด วิกฤติ) (ระดับ 3)	ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ	กองบัญชาการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.)	สาธารณภัย ร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ 4)
รุนแรง (หรือคาดว่าจะ รุนแรง) (ระดับ 2)	กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ	กองบัญชาการป้องกันและ บรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.)	สาธารณภัยขนาด ใหญ่ (ระดับ 3)
ปกติ ติดตาม สถานการณ์ และเฝ้าระวัง (ระดับ 1)	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด	สาธารณภัยขนาด กลาง (ระดับ 2)
		ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อำเภอ ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ฉุกเฉิน ท้องถิ่น	สาธารณภัยขนาด เล็ก (ระดับ 1)

ภาพประกอบ 3-1 แผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัย 1 : ระดับเสี่ยงรุนแรง

ภาพประกอบ 3-2 แผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัย 2: ระดับรุนแรง

ภาพประกอบ 3-3 แผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัย 3: ระดับวิกฤต

จากโครงสร้างและขั้นตอนการบูรณาการตามรูปที่ 3.3-1 และ 3.3-2 จะพบว่า ในกรณีของ ระดับภัย 1 : ปกติและระดับภัย 2 : รุนแรง หรือคาดว่าจะรุนแรง จะใช้ข้อบังคับการ ได้แก่ กองอำนาจการน้ำ แห่งชาติ สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค และ ศูนย์อำนาจการน้ำแห่งชาติ เป็นหน่วยงานอำนาจการและ ปฏิบัติการร่วม

ส่วนระดับภัย 3 : วิกฤติ จะมีการตั้งองค์กรในระดับบัญชาการชั่วคราวขึ้น ได้แก่ “ศูนย์บัญชาการ เฉพาะกิจ” โดยนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บัญชาการ อำนาจการแก้ไขปัญหาวิกฤติน้ำเป็นการชั่วคราวจนกว่าวิกฤติน้ำ จะผ่านพ้นไป

โดยสามารถสรุปความเชื่อมโยงและการประสานงานของหน่วยงานในระดับบัญชาการระดับ อำนาจการ โดยใน 2 ส่วนนี้ถือเป็นองค์กรระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติการ แยกตามระดับภัย 1 ถึง 3 ได้ ตามภาพประกอบ 3-

จากภาพประกอบ 3-1 ถึง ภาพประกอบ 3-จะมียอดการตาม พร.บ.ทรัพยากรน้ำฯ ที่มีบทบาทในการบริหาร จัดการน้ำได้แก่

- (1) ศูนย์อำนาจการน้ำแห่งชาติ
- (2) กองอำนาจการน้ำแห่งชาติ
- (3) ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ

ภาพประกอบ 3-4 ความเชื่อมโยงและการประสานงานของหน่วยงานในระดับบัญชาการ ระดับ
อำนาจ และระดับปฏิบัติการ

3.3.2 ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ

ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ เป็นองค์กรระดับปฏิบัติการ ซึ่งเป็นส่วนราชการภายในของ “สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ” มีหน้าที่ในการบูรณาการและปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการสนับสนุนข้อมูลน้ำและภูมิอากาศซึ่งศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติปฏิบัติงานร่วมกับ คลังข้อมูลน้ำ และภูมิอากาศแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบูรณาการข้อมูล ติดตาม ประเมิน วิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์คาดการณ์สถานการณ์น้ำ ทั้งในภาวะปกติและในภาวะวิกฤติเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานกอง อำนวยการน้ำแห่งชาติ และศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ ตั้งแต่ก่อนเกิดภัย จนกว่าสถานการณ์จะคลี่คลาย โดยมี หน้าที่และอำนาจ ดังนี้

- (1) ศึกษา วิจัย วิเคราะห์ และคาดการณ์ข้อมูลอากาศ รวมทั้งพยากรณ์สถานการณ์น้ำ เพื่อสนับสนุนการวางแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
- (2) ศึกษา วิจัย วิเคราะห์ ออกแบบ และพัฒนาระบบคลังข้อมูลบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ กำหนดมาตรฐานข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำและเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการบริหาร ทรัพยากรน้ำและการตัดสินใจของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) และคณะกรรมการลุ่มน้ำ
- (3) เป็นศูนย์อำนวยการข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เพื่อติดตาม เฝ้าระวัง ป้องกัน และเตือนภัยสถานการณ์น้ำ
- (4) ติดตามและจัดทำรายงานสถานการณ์น้ำของประเทศ

(5) ดำเนินการเกี่ยวกับการให้บริการและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ
สำนักงาน ทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

(6) จัดทำผังน้ำ และฐานข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับภูมิสารสนเทศผังน้ำ

(7) ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินตามผังน้ำแก่งหน่วยงาน
ของ รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(8) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำข้อมูลภูมิสารสนเทศทรัพยากรน้ำ เพื่อใช้ในการสื่อสาร
การนำเสนอข้อมูล และสนับสนุนการบริหารทรัพยากรน้ำ

(9) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และออกแบบการจัดทำฐานข้อมูลทะเบียนแหล่งน้ำ ทะเบียน
ผู้ใช้น้ำประเภทต่างๆ และทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ

(10) ศึกษา วิจัย และพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยีสารสนเทศทรัพยากรน้ำ เพื่อให้
หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรน้ำดำเนินงานให้
เป็นไป ตามมาตรฐานและข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำเดียวกัน

จึงเห็นได้ว่าองค์กรในระดับอำนาจการและระดับปฏิบัติการที่กล่าวมาข้างต้น จะทำ
หน้าที่ในการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาทรัพยากรน้ำในแต่ละขั้นตอน
การดำเนินการ ตั้งแต่ก่อนเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุ และภายหลังเกิดเหตุ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดย
พิจารณาแนวทางการปฏิบัติงานอ้างอิงตามระดับความร้ายแรงของภัยจากภาวะวิกฤติน้ำให้ความ
สอดคล้องกับระดับการจัดการสาธารณภัย ตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.
2564-2570 ทั้ง 4 ระดับ ที่พิจารณาภัยระดับสาธารณภัยจากขนาดพื้นที่ประสบภัย จำนวนประชากร
ที่ได้รับความเดือดร้อน หรือความสามารถในการรับมือ เผชิญเหตุด้วยทรัพยากรที่แต่ละพื้นที่มีอยู่เป็น
หลัก แต่เนื่องจากการจัดการวิกฤติน้ำหรือสาธารณภัยด้านทรัพยากรน้ำนั้น มีปัจจัยสาเหตุมาจาก
สภาวะอากาศเป็นหลักและในปัจจุบันระบบข้อมูลตรวจวัด ระบบ สารสนเทศและเทคโนโลยี
คาดการณ์สถานการณ์น้ำมีความก้าวหน้าไปมาก สามารถประเมินแนวโน้มของวิกฤติน้ำได้แม่นยำกว่า
ในอดีต และแจ้งเตือนหน่วยปฏิบัติได้ดี จึงกำหนดระดับสถานการณ์ภัยเพื่อการบริหารจัดการโดย
คำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

(1) สภาพอากาศ เป็นการประเมินจากการคาดการณ์สภาพอากาศในระยะสั้น กลาง
ยาว และนาน รวมถึงสภาพอากาศปัจจุบัน เพื่อพิจารณาถึงปรากฏการณ์หรือสภาวะที่ส่งผลให้มี
แนวโน้มผิดปกติ

(2) สถานการณ์น้ำในปัจจุบัน เป็นการประเมินสถานการณ์น้ำท่า ระดับน้ำ ปริมาณน้ำ
ไหลผ่านและคุณภาพน้ำจากสถานีหลัก รวมถึงปริมาณน้ำในเขื่อนที่มีแนวโน้มเกิดอุทกภัย ภัยแล้ง
และปัญหาคุณภาพน้ำ ซึ่งในอนาคตจะมีการกำหนด “สถานีอุทกวิทยาหลักแห่งชาติ” เพื่อเป็นจุดเฝ้า
ระวังสำคัญ

(3) ความซับซ้อนของสถานการณ์ ประเมินความรุนแรงของสถานการณ์ ความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อสาธารณูปโภคพื้นฐาน สถานที่สำคัญ และการให้ความช่วยเหลือ การคาดการณ์การขยายตัวของภัย พื้นที่ที่จะเสียหายต่อไป ระยะเวลาที่ให้ความช่วยเหลือ

(4) ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในพื้นที่ เป็นการประเมินความรุนแรงของสถานการณ์ที่ คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อทรัพย์สิน ชีวิตอยู่ในระดับรุนแรง ศักยภาพในการรับมือ

(5) ดุลยพินิจของผู้บัญชาการ พิจารณาผลจากทุกปัจจัยดังกล่าวข้างต้นมาประเมินพิจารณา ตัดสินใจ

ทั้งนี้ จากแผนผังในภาพประกอบ 3-1 ถึง ภาพประกอบ 3- และหน้าที่รับผิดชอบที่กล่าวมาข้างต้นนี้จะเห็นว่า ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ จะเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติการที่มีการทำงานต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นภาวะปกติ หรือในช่วงที่มีภัยน้ำท่วมในทุกระดับภัย

3.3.3 กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ

กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ เป็นองค์กรในระดับบัญชาการที่จัดตั้งขึ้นตามที่คณะกรรมการน้ำแห่งชาติเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ตามมาตรา 17(7) ของ พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำฯ โดยจัดตั้งขึ้นเพื่อปฏิบัติการฉุกเฉินจากสาธารณภัยที่เกี่ยวข้องวิกฤตน้ำ โดยสามารถบูรณาการร่วมกับองค์กร หรือหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสาธารณภัย ได้อย่างทันท่วงทีและมีความต่อเนื่อง

“กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ” จะมี รองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นผู้บัญชาการ

เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติเป็นรองผู้บัญชาการ และหัวหน้าส่วนราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นองค์ประกอบ และกำหนดให้ข้าราชการในสังกัดสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติทำหน้าที่ เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ

กองอำนวยการน้ำชาติมีบทบาทหน้าที่ต่อการปฏิบัติการฉุกเฉินจากสาธารณภัยที่เกี่ยวข้องวิกฤตน้ำ โดยบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาในกรอบเวลาสองช่วง ดังนี้

(1) บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกัน (ก่อนเกิดเหตุ)

1) การเตรียมความพร้อมรับมือ การแก้ไขปัญหา การฟื้นฟู และการบูรณาการการปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานทุกภาคส่วน เพื่อบริหารจัดการให้เป็นระบบและเกิดประสิทธิภาพ

2) เชื่อมโยงแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) แผนปฏิบัติการของหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำ แผนงบประมาณ การบริหารทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ และแผนต่างๆ ภายใต้พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ ให้ทำงานร่วมกับ แผนป้องกัน

และบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2564-2570 และแผนปฏิบัติการอื่นๆ ได้
อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกัน

- 3) การสร้างการรับรู้ให้แก่สาธารณชน
- (2) บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการ (ขณะเกิดเหตุ)
 - 1) ติดตาม วิเคราะห์แนวโน้ม ควบคุม กำกับดูแลสถานการณ์น้ำที่เกิดขึ้น
 - 2) ประสานการปฏิบัติงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อบริหารจัดการน้ำในสถานการณ์น้ำที่เกิดขึ้น โดยอำนวยการและบูรณาการร่วมกันกับกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอปภ.ก.)” และ “กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.)
 - 3) ประกาศแจ้งเตือนสถานการณ์น้ำต่อ “กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอปภ.ก.)”
 - 4) พิจารณาระดับความรุนแรงของสถานการณ์ ก่อนนำเสนอต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อพิจารณากระดับสถานการณ์เป็นวิกฤตน้ำและการจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจตามมาตรา 24 แห่ง พระราชบัญญัติน้ำฯ
 - 5) ออกคำสั่งเป็นหนังสือเพื่อเรียกบุคคลใดมาให้ข้อมูลหรือเอกสาร หลักฐานหรือวัตถุใด ๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาเพื่อบริหารจัดการสถานการณ์น้ำได้อย่างทัน่วงทีและมีประสิทธิภาพ

โดยมีสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เป็นองค์กรในระดับอำนวยการเพื่อรับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการเสนอแนะนโยบายและจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และมาตรการในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้ง บูรณาการข้อมูลสารสนเทศ แผนงาน โครงการ งบประมาณ บริหารจัดการ การติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยให้มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

- (1) เป็นหน่วยงานหลักในการศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์น้ำ เพื่อเสนอแนะนโยบาย และจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และมาตรการในการบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำและประสานให้เกิดการนำไปสู่การปฏิบัติ
- (2) จัดทำข้อเสนอเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำและกรอบงบประมาณของประเทศแบบบูรณาการ และเสนอแนะแนวทางการวางแผนเพื่อการบริหารทรัพยากรน้ำต่อคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
- (3) ติดตามประเมินผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำตามนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และมาตรการที่ได้กำหนดไว้
- (4) บูรณาการข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ประเมินความต้องการในการใช้น้ำเพื่อการต่างๆ ความสามารถในการสนองความต้องการดังกล่าว

และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต รวมทั้งปฏิบัติหน้าที่เป็นศูนย์อำนวยการข้อมูล
สารสนเทศทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

(5) ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

(6) ดำเนินการให้มีศูนย์เฉพาะกิจชั่วคราวในกรณีจำเป็นฉุกเฉิน เพื่อแก้ไขปัญหาใน
ภาวะวิกฤตน้ำ

(7) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักงานหรือ
ตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ทั้งนี้ กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ (กอนช.) จะมีบทบาทสำคัญในการบูรณาการแก้ไข
ปัญหาด้านน้ำตั้งแต่ระดับ 2 : รุนแรง หรือ คาดว่าจะรุนแรงขึ้นไป

3.3.4 ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ

เป็นองค์กรชั่วคราวที่จัดตั้งขึ้นตาม พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำฯ เมื่อเกิดภัยจากน้ำในระดับที่ 3
: วิกฤตน้ำ เท่านั้น โดยมีรายละเอียดการจัดตั้งและอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) การจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ถือเป็นกฎหมายกลางซึ่งมีบทบัญญัติ เกี่ยวกับการ
บริหารจัดการน้ำของประเทศในภาพรวม ทั้งในมิติด้านการจัดสรร การใช้ การพัฒนา การบริหาร
จัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู การอนุรักษ์ และสิทธิในน้ำมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันจะ
เป็น ประโยชน์แก่การบริการสาธารณะปึกแผ่นและประโยชน์สาธารณะทั้งในภาวะปกติและภาวะที่เกิด
วิกฤตด้าน ทรัพยากรน้ำ

ในการแก้ไขปัญหาวิกฤตน้ำ พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ จึงได้กำหนดกลไก
ทางกฎหมายในลักษณะของการจัดตั้งองค์กรเพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤตน้ำเป็นกรณีเร่งด่วนเรียกว่า “ศูนย์
บัญชาการ เฉพาะกิจ” ซึ่งบัญญัติไว้ในส่วนที่ 2 ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ มาตรา 24 แห่ง
พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ มีหลักการและสาระสำคัญดังนี้

- 1) **วัตถุประสงค์** เพื่อให้การบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาในกรณีเกิดปัญหาวิกฤตน้ำ
เกิดเอกภาพใน การบูรณาการ การประสานงานและการบัญชาการสถานการณ์
เพื่อลดความรุนแรงและบรรเทาผลกระทบที่เกิด จากวิกฤตน้ำที่เกิดขึ้นได้อย่าง
ทันทั่วถึง มีความรวดเร็วต่อสถานการณ์ และมีประสิทธิภาพสูงสุด
- 2) **อำนาจในการจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ** ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจจัดตั้ง
ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ โดยนายกรัฐมนตรีมีฐานะ เป็นผู้บัญชาการ
อำนวยการแก้ไขปัญหาวิกฤตน้ำเป็นการชั่วคราวจนกว่าปัญหาวิกฤตน้ำจะผ่าน
พ้นไป
- 3) **ผู้บัญชาการศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ** นายกรัฐมนตรีมีฐานะเป็นผู้บัญชาการ
ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ มีอำนาจออกคำสั่งให้ หน่วยงานของรัฐองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น ข้าราชการฝ่ายพลเรือน เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลใดๆ ร่วมกันกระทำหรือ ห้ามกระทำการใดๆ เพื่อการป้องกัน แก้ไข ควบคุม ระวัง หรือบรรเทาผลร้ายจากความเสียหายที่เกิดขึ้นได้ อย่างทัน่วงที โดยคำสั่งดังกล่าว มาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ รองรับให้มีสภาพอย่างกฎเพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อประชาชนที่เกี่ยวข้อง โดยให้ประกาศคำสั่งดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา โดยไม่ชักช้า

- 4) หน่วยงานขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ
- 5) การสนับสนุนด้านงบประมาณ กำหนดให้สำนักงานงบประมาณ สำนักงานนายกรัฐมนตรี พิจารณาจัดสรรงบประมาณให้กับ ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายและสนับสนุนการปฏิบัติงานทั้งหมด
- 6) การคุ้มครองการปฏิบัติการตามหน้าที่ ในการปฏิบัติการใดๆ ของเจ้าหน้าที่ของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ ข้าราชการฝ่าย พลเรือน เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลใด ที่ได้ดำเนินการไปตามหน้าที่และอำนาจ หรือการปฏิบัติตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีใน ฐานะผู้บัญชาการศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ หากอยู่ภายใต้เงื่อนไขสองประการ กล่าวคือ ได้กระทำไปพอสมควร แก่เหตุและมีได้ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ผลของการปฏิบัติการดังกล่าวกำหนดบทสันนิษฐานเบื้องต้นว่า ให้ผู้นั้นพ้นจากความผิดและความรับผิดทั้งปวง
- 7) การฝ่าฝืนคำสั่งของนายกรัฐมนตรีในฐานะผู้บัญชาการศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ มิได้บัญญัติไว้ชัดเจนว่าเมื่อเจ้าหน้าที่ ของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ ข้าราชการฝ่ายพลเรือน เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลใด ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีจะมีสภาพบังคับเช่นไร แต่เมื่อพิจารณาสถานะของคำสั่งดังกล่าวแล้ว มาตรา 24 บัญญัติรองรับ ให้คำสั่งดังกล่าวมีสภาพอย่างกฎและมีผลบังคับเป็นการทั่วไป การฝ่าฝืนคำสั่งดังกล่าวในทางบริหารราชการแผ่นดินย่อมถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบหรือเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงแล้วแต่กรณี โดยมาตรา 88 ได้กำหนดโทษอาญากรณีที่ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือ ปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ ด้วยในขณะเดียวกัน

- 8) ความโปร่งใสในการดำเนินงานของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ เมื่อการดำเนินการแก้ไขปัญหาวิกฤตน้ำของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจแล้วเสร็จ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติต้องจัดทำรายงานและสรุปผลการดำเนินการแก้ไขปัญหาวิกฤตน้ำเสนอต่อ รัฐสภาเพื่อทราบโดยไม่ชักช้า

ในการปฏิบัติการเพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤตน้ำของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจนั้นถือเป็น การปฏิบัติการโดยองค์กรตามกฎหมายซึ่งมีโครงสร้างขององค์กรขนาดใหญ่ หรือมีภารกิจในระดับชาติเพื่อ แก้ไข ปัญหาในขณะเกิดวิกฤติน้ำหรือเทียบเท่าสาธารณภัยขนาดใหญ่หรือขนาดร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ 3 หรือระดับ 4 ตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ) ดังนั้น ในการปฏิบัติการของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ ร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องจึงมีลักษณะเป็นการสั่งการผ่าน นายกรัฐมนตรีในฐานะผู้บัญชาการศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ โดยจะมีการบูรณาการในระดับนโยบาย หรือการกำหนดแผนงานให้ความช่วยเหลือและ แก้ไขปัญหาร่วมกับองค์กรที่มีโครงสร้างใกล้เคียงกัน ได้แก่ กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้บัญชาการฯ

(2) แนวทางการพิจารณากระดับวิกฤติน้ำ

ในการพิจารณากระดับวิกฤติน้ำ ตั้งแต่ระดับที่ 1 (ปกติ ติดตามสถานการณ์ และ เฝ้าระวัง) ไปจนกระทั่งถึงระดับที่ 3 (วิกฤติน้ำ) สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติหรือกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ในส่วนของเกณฑ์การพิจารณาระดับภัย 1 และ 2 ตามที่นำเสนอไว้ในหัวข้อ 3.1 นั้น ในส่วน ของน้ำท่วมจะมีการวิเคราะห์และนำเสนอค่าเกณฑ์ที่พิจารณาจากตัวชี้วัดต่างๆ เช่น ปริมาณน้ำฝนและระดับน้ำ ไว้แล้วตามรายละเอียดในบทที่ 4 ส่วนการยกระดับภัยจากระดับ 2 ไปเป็นระดับ 3 : วิกฤติ ซึ่งเป็นระดับที่จะมี การบัญชาการผ่าน “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” นั้นจะต้องอาศัยเกณฑ์ในการพิจารณาเช่นเดียวกับกรณีของ ผู้อำนวยการหรือผู้บัญชาการที่จะพิจารณาตัดสินใจยกระดับการจัดการสาธารณภัยตามกฎหมายว่าด้วยการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ทั้งนี้ เพื่อให้ วิกฤตน้ำที่เกิดขึ้นในขณะนั้นมีระดับของภัยที่สอดคล้องกัน อันจะ เป็นประโยชน์ต่อการบูรณาการ ร่วมกันระหว่างหน่วยงานให้สามารถดำเนินการคู่ขนานไปได้และเป็นไปใน ทิศทางอย่างเดียวกัน โดยใช้เกณฑ์หรือเงื่อนไขดังต่อไปนี้ประกอบการพิจารณากระดับการจัดการวิกฤตน้ำ

เกณฑ์/เงื่อนไข	ข้อมูลที่ใช้ระบุเงื่อนไข
พื้นที่	พื้นที่ใช้สอยในลักษณะต่างๆ ที่ได้รับผลกระทบและได้รับความเสียหาย (1) พื้นที่ทางการเกษตรและปศุสัตว์ (2) พื้นที่ธุรกิจ อุตสาหกรรม และการประกอบการ (3) พื้นที่อยู่อาศัย (จำนวนหลังคาเรือน) (4) พื้นที่ทางธรรมชาติ
ประชากร	จำนวนและลักษณะของประชากรในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ (1) จำนวนผู้ได้รับผลกระทบ

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

เกณฑ์/เงื่อนไข	ข้อมูลที่ใช้ระบุเงื่อนไข
	(2) จำนวนประชากรที่ต้องอพยพ (3) จำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต
ความยุ่งยาก/ซับซ้อนของ สถานการณ์	ความยากง่าย สถานการณ์แทรกซ้อน และเงื่อนไขทางเทคนิคของสถานการณ์ (1) ความรุนแรงของภัย ความเฉพาะเจาะจงทางเทคนิคของภัย การเกิดภัยต่อเนื่อง (2) ความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อสาธารณูปโภคพื้นฐาน สถานที่สำคัญและเส้นทางการ ให้ความช่วยเหลือ (3) การคาดการณ์การขยายตัวของภัย พื้นที่ที่จะเสียหายต่อไป ระยะเวลาที่กำ ดำเนินกิจกรรมปกติที่ต้องหยุดชะงัก ระยะเวลาที่ต้องใช้ในการตอบสนองต่อ สถานการณ์ และระยะเวลาที่ต้องช่วยฟื้นฟูเบื้องต้น
ศักยภาพด้านทรัพยากร	ความสามารถในการปฏิบัติงานจากทรัพยากรที่มีอยู่ (1) กำลังคน ทั้งของหน่วยงานหลักและหน่วยงานสนับสนุน พร้อมทั้งอาสาสมัคร หน่วยต่างๆ (2) เครื่องมือ อุปกรณ์ ยานพาหนะ และอุปกรณ์พิเศษต่างๆ ที่ต้องใช้ตามแต่ ลักษณะทางเทคนิคของภัย (3) ปัจจัยยังชีพสำหรับแจกจ่ายแก่ผู้ได้รับผลกระทบของหน่วยงานหลักและจาก การสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นๆ หรือหน่วยงานภาคี (4) แหล่งที่มาและจำนวนเงินงบประมาณจากหน่วยงานในพื้นที่
เงื่อนไขอื่นๆ	ดุลยพินิจจากการประเมินสถานการณ์จากเงื่อนไขต่างๆ (1) ขอบเขตการปกครอง (2) การประเมินศักยภาพในการจัดการสาธารณภัย

3.3.5 แนวทางการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในการแก้ไขปัญหาด้านน้ำตาม พ.ร.บ.

ทรัพยากรน้ำฯ และ พ.ร.บ.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฯ

จากแผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัยด้านน้ำในระดับ 1, 2 และ 3 ตาม
ภาพประกอบ 3-1 และ ภาพประกอบ 3-2 จะเห็นว่า จะมีการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรตาม
พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำ (เช่น ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ และศูนย์บัญชาการ
เฉพาะกิจ ตามที่ได้นำเสนอ รายละเอียดไว้ในหัวข้อที่ผ่านมา) กับองค์กรตาม แผนการป้องกันและ
บรรเทาสาธารณภัยฯ โดยในเชิงของ ประเภทของภัยด้านน้ำ แบ่งออกได้เป็น 2 บริบท คือ

(1) บริบทด้านปริมาณน้ำ ได้แก่ น้ำแล้ง และ น้ำท่วม

(2) บริบทด้านคุณภาพน้ำ ได้แก่ ภัยจากภาวะมลพิษ กรณีมีสารเคมี และ วัตถุอันตราย
ปนเปื้อนสู่ทรัพยากรน้ำ

สำหรับในเชิงของแนวทางการบูรณาการระหว่างหน่วยงานตามระดับภัยนั้นอาจแบ่งได้เป็น 2
แนวทาง คือ

(1) แนวทางที่ 1 ภัยระดับ 3 : วิกฤติ ที่ต้องมีผู้บัญชาการ โดย “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ”

(2) แนวทางที่ 2 ภัยต่ำกว่าระดับ 3 ที่ไม่ต้องบัญชาการ โดย “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ”

โดยในเอกสารฉบับนี้ จะนำเสนอแนวทางบูรณาการทั้ง 2 บริบทของภัย เนื่องจากมีความ เป็นไปได้ว่า อาจเกิดทั้งปัญหาน้ำแล้ง น้ำท่วม และคุณภาพน้ำขึ้นในช่วงเวลาเดียวกัน โดยมี รายละเอียดดังนี้

(1) แนวทางการบูรณาการต่อปัญหาด้านน้ำในบริบทด้านปริมาณน้ำ (น้ำแล้ง และ น้ำท่วม) ตามรายละเอียดในหัวข้อ 3.3.6

(2) แนวทางการบูรณาการต่อปัญหาด้านน้ำในบริบทด้านคุณภาพน้ำ ตามรายละเอียด ใน หัวข้อ 3.3.7

3.3.6 แนวทางการบูรณาการต่อปัญหาด้านน้ำในบริบทด้านปริมาณน้ำ

ปัญหาด้านน้ำในบริบทนี้หมายถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจาก

(1) น้ำแล้ง (ภัยแล้ง) ซึ่งส่งผลกระทบต่อปริมาณน้ำตามธรรมชาติหรือที่มีการกักเก็บไว้ไม่เพียงพอ ซึ่งเป็นสภาวะขาดแคลนน้ำต่อการอุปโภคบริโภค เช่น การใช้น้ำในภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม ภาคพาณิชย์กรรม หรือการใช้น้ำในภาคอื่นๆ ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งเป็นเวลานานจนก่อให้เกิด ความเสียหาย และ ส่งผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อชุมชน สังคม และระบบเศรษฐกิจโดยรวม

(2) น้ำท่วม (อุทกภัย) ซึ่งเกิดจากปริมาณน้ำท่วมขังเกินกว่าระดับผิวดินตามสภาพปกติ หรือมีปริมาณเกินกว่าขีดความสามารถในการกักเก็บหรือแม้กระทั่งปัญหาจากการบริหารจัดการ ปริมาณน้ำหรือการระบายน้ำให้มีปริมาณที่เหมาะสมต่อพื้นที่ ไม่ว่าจะมีความเสี่ยงเนื่องมาจาก ธรรมชาติ การกระทำของมนุษย์ หรือ เหตุอื่นใดก็ตาม

เดิมการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำแล้ง ภัยแล้ง) และปัญหาน้ำท่วม (อุทกภัย) ประกอบด้วย แผนการบูรณาการระหว่างองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายฉบับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบูรณาการตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 เมื่อมี พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำ จะต้องมีการบูรณาการกับองค์กรด้านน้ำตามหัวข้อ 3.3.1 ถึง 3.3.4 ซึ่งการบูรณาการในด้านต่างๆ ของปัญหาน้ำแล้ง ภัยแล้ง) และปัญหาน้ำท่วม (อุทกภัย) ในระดับความร้ายแรง ของภัยสาธารณะขนาดเล็ก (ระดับ 1) ขนาดกลาง (ระดับ 2) และขนาดใหญ่ (ระดับ 3) จะเทียบเท่ากับระดับภัย จากน้ำ ระดับที่ 1 และ 2 ของ สทช. ซึ่งเป็นขั้นที่ยังไม่ต้องการมีการบัญชาการผ่านศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ จะมีแนวทางการบูรณาการ ส่วนกรณีภัยจากน้ำระดับที่ 3 : วิกฤติ จะมีการ บูชาการจากศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจตามแนวทางขึ้นมา

(1) การบูรณาการร่วมกับกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย ตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

ในภาวะฉุกเฉินหรือสาธารณภัยต่างๆ พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ถือเป็นกฎหมายหลักในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในทุกรูปแบบ โดยกำหนดให้มีแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2564-2570 เพื่อเป็นกลไกในการบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหา ซึ่งในสาธารณภัยแต่ละระดับจะมีการระบุผู้รับผิดชอบและมอบหมายผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามระดับการจัดการสาธารณภัยนั้น อันเป็นการวางแผนการเผชิญเหตุอย่างเป็นระบบโดยกำหนดโครงสร้างองค์กร ข้อมูล การสนับสนุนการตัดสินใจ การควบคุม การสั่งการ และการใช้แนวทางที่เหมาะสมเพื่อให้การจัดการใน ภาวะฉุกเฉิน1 ดังนี้

- 1) กรณีน้ำแล้ง (ภัยแล้ง) และน้ำท่วม (อุทกภัย) ที่เกิดในเขตจังหวัด อำเภอก และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดแนวทางดำเนินการดังนี้
 - เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้นในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ใด ให้เป็นหน้าที่ของ “ผู้อำนวยการท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ผู้บริหารท้องถิ่น) แห่งพื้นที่นั้น” เข้าดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยเร็ว และให้แจ้ง “ผู้อำนวยการอำเภอ (นายอำเภอ) ที่รับผิดชอบในเขตพื้นที่” และ “ผู้อำนวยการจังหวัด (ผู้ว่าราชการจังหวัด)” ทราบทันที
 - กรณีที่พื้นที่ที่เกิดหรือจะเกิดสาธารณภัยอยู่ในความรับผิดชอบของผู้อำนวยการท้องถิ่นหลายคน ผู้อำนวยการท้องถิ่นคนหนึ่งคนใดจะใช้อำนาจหรือปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนก็ได้ แล้วให้แจ้งผู้อำนวยการท้องถิ่นอื่นทราบโดยเร็ว
 - กรณีผู้อำนวยการท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐที่อยู่นอกเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ของตน ให้แจ้ง ให้ผู้อำนวยการอำเภอ หรือผู้อำนวยการจังหวัดแล้วแต่กรณี เพื่อสั่งการโดยเร็วต่อไป
 - ผู้อำนวยการในเขตพื้นที่ที่ติดต่อกับหรือใกล้เคียงมีหน้าที่สนับสนุนการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแก่ผู้อำนวยการซึ่งรับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นใน พื้นที่ติดต่อกับหรือใกล้เคียงนั้น
 - เมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น เจ้าพนักงานที่ประสบเหตุมีหน้าที่ต้องเข้าดำเนินการเบื้องต้นเพื่อระงับภัยนั้น แล้วรีบรายงานให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นเพื่อสั่งการต่อไป และในกรณีจำเป็น อันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจดำเนินการใดเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองชีวิตหรือป้องกัน อันตรายที่จะเกิดแก่บุคคลได้

- กรณีเจ้าพนักงานจำเป็นต้องเข้าไปในอาคาร หรือสถานที่ที่อยู่ใกล้เคียง กับบริเวณที่เกิดสาธารณภัยเพื่อทำการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้กระทำได้อีกเมื่อได้รับอนุญาตจาก เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่แล้ว เว้นแต่ไม่มีเจ้าของหรือผู้ครอบครองอยู่ในเวลานั้น หรือเมื่อมีผู้อำนวยความสะดวกอยู่ด้วย และหากทรัพย์สินนั้นเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดสาธารณภัยได้ง่าย ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจสั่งให้ เจ้าของหรือผู้ครอบครองขนย้ายทรัพย์สินออกจากอาคารหรือสถานที่ดังกล่าวได้ หากเจ้าของหรือผู้ครอบครอง ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจขนย้ายทรัพย์สินนั้นได้ตามความจำเป็นแก่การป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย โดยเจ้าพนักงานไม่ต้องรับผิดชอบบรรดาความเสียหายอันเกิดจากการกระทำดังกล่าว
- ให้ผู้อำนวยความในเขตพื้นที่รับผิดชอบสำรวจความเสียหายที่เกิดขึ้น และทำบัญชีรายชื่อผู้ประสบภัยและทรัพย์สินที่เสียหายไว้เป็นหลักฐาน พร้อมทั้งออกหนังสือรับรองให้ ผู้ประสบภัยไว้เป็นหลักฐานในการรับการสงเคราะห์และฟื้นฟู
- ในกรณีที่เกิดสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายมีอำนาจสั่งการผู้บัญชาการ ผู้อำนวยความ หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยรวมตลอด ทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชน โดยมีอำนาจเช่นเดียวกับผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แห่งชาติ ผู้อำนวยความกลาง (อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย)

สำหรับแนวทางปฏิบัติในการจัดตั้งองค์กรปฏิบัติการจัดการในภาวะฉุกเฉินนั้น แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติได้จำแนกรูปแบบขององค์กรออกตามเขตพื้นที่ตั้งแต่สาธารณภัย ระดับเล็กไปจนกระทั่งระดับใหญ่ ดังนี้

- 1) กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (องค์การบริหารส่วน ตำบล/เทศบาล/เมืองพัทยา) จัดตั้ง “ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น” เมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น โดยมี “ผู้อำนวยความท้องถิ่น (ผู้บริหารท้องถิ่น)” เป็นผู้ควบคุมและสั่งการเพื่อทำหน้าที่จัดการสาธารณภัยที่เกิดขึ้น จนกว่าสถานการณ์นั้นจะกลับเข้าสู่ภาวะปกติ พร้อมทั้งประสานกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ที่รับผิดชอบ และประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการจัดการสาธารณภัยทุกขั้นตอน หากในกรณี ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์สาธารณภัย

ตามขีดความสามารถโดยลำพัง ให้ขอรับการสนับสนุนจาก กองอำนวยการ
ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ติดต่อหรือใกล้เคียง และหรือ
กองอำนวยการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ

- 2) ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อำเภอ (ศบก.อ.) ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทา
สาธารณภัยอำเภอจัดตั้ง “ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อำเภอ เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะ
เกิดสาธารณภัยขึ้น โดยมี “ผู้อำนวยการอำเภอ (นายอำเภอ)” เป็นผู้ควบคุม
และสั่งการ เพื่อทำหน้าที่ในการจัดการสาธารณภัยที่เกิดขึ้นจนกว่าสถานการณ์
จะกลับเข้าสู่สถานการณ์ปกติ พร้อมทั้งเป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลัง
และทรัพยากรในการจัดการสาธารณ ภัยที่เกิดขึ้น โดยอำนาจและประสาน
การปฏิบัติระหว่างหน่วยงานต่างๆ ทั้งฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหาร รวมถึงองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์การสาธารณกุศลในพื้นที่ที่รับผิดชอบได้อย่างมี
เอกภาพ รวดเร็ว และทั่วถึง
- 3) ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณ
ภัยจังหวัดจัดตั้ง “ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด” เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิด
สาธารณภัยขึ้น โดยมี “ผู้อำนวยการจังหวัด(ผู้ว่าราชการ)” เป็นผู้สั่งการ ควบคุม
และบัญชาการ เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการสาธารณภัยในพื้นที่จังหวัด
จนกว่าสถานการณ์จะเข้าสู่ภาวะปกติ พร้อมทั้งเป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพ
กำลังและทรัพยากรในการจัดการสาธารณภัยจาก ส่วนราชการและหน่วยงานที่
เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนให้แก่กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
ในระดับพื้นที่ รวมทั้งอำนาจและประสานการเผชิญเหตุระหว่างหน่วยงาน
ต่าง ๆ ทั้งฝ่ายพลเรือนและ ฝ่ายทหาร ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
และองค์การสาธารณกุศลในพื้นที่ที่รับผิดชอบได้อย่างมี เอกภาพและ
ประสิทธิภาพ
- 4) ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ส่วนหน้าจังหวัด (ศบก.จว.) ให้ศูนย์บัญชาการ
เหตุการณ์จังหวัดแปรสภาพเป็น “ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ส่วนหน้าจังหวัด ”
ของ “กองบัญชาการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ” ในกรณีเมื่อมี
การยกระดับการจัดการสาธารณภัยเป็นระดับ 3-4 ให้มีหน้าที่ปฏิบัติงาน
ตามการบัญชาการจากกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ
โดยรับผิดชอบอำนาจการ ควบคุม ปฏิบัติงานและประสานการปฏิบัติเกี่ยวกับ
การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่จังหวัด พร้อมทั้งเป็นศูนย์กลาง
ในการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรเพื่อการจัดการสาธารณภัย และ ประสาน

การปฏิบัติระหว่างหน่วยงานต่างๆ ทั้งฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหาร ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์การสาธารณกุศลในพื้นที่ที่รับผิดชอบ

- 5) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอปก.ก.) ในกรณีการจัดการสาธารณภัยระดับ 1 และระดับ 2 ให้ “กองอำนวยการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง” รับผิดชอบอำนวยการ ประสานการปฏิบัติ ประเมินสถานการณ์ และ สนับสนุนการสั่งการของ “กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ” รวมทั้งติดตามเฝ้าระวัง สถานการณ์ วิเคราะห์สถานการณ์ รายงานและเสนอความคิดเห็นต่อผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หรือนายกรัฐมนตรี เพื่อตัดสินใจกระตักการการจัดการสาธารณภัยเป็นระดับ 3 และระดับ 4
- 6) กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ให้รับผิดชอบบังคับบัญชา อำนวยการ วินิจฉัยสั่งการ ควบคุม และ ประสานความร่วมมือในการจัดการสาธารณภัยตามการจัดการสาธารณภัยระดับ 3 และระดับ 4

(2) การบูรณาการของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติตามแผนป้องกันและบรรเทาและสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2564-2570 และพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ

แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2564-2570 ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ และแนวทาง ปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมประมาณ 28 หน่วยงาน ประกอบไปด้วยหน่วยงานระดับ กระทรวง หน่วยงานในสังกัดกระทรวงต่างๆ และหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ซึ่งจะร่วมบูรณาการภายใต้ บทบาทและภารกิจของหน่วยงานนั้นๆ และหากหน่วยงานใดมีแผนปฏิบัติการในกรณีหนึ่งกรณีใดเป็นการ เฉพาะแผนปฏิบัติการนั้นก็จะถูกนำไปบูรณาการร่วมกับแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2564-2570 ด้วย

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤต ด้วยเหตุนี้ ในการบูรณาการร่วมกับแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2564-2570 จะต้องดำเนินการตั้งแต่กระบวนการจัดทำนโยบาย การจัดทำแผนป้องกัน แนวทาง มาตรการในขั้นตอนการปฏิบัติงาน การแก้ไขปัญหาวิกฤติน้ำในแต่ละระดับของภัย กระบวนการพัฒนาเครื่องมือ กลไกต่างๆ การจัดการองค์ความรู้ด้านทรัพยากรน้ำ การบูรณาการข้อมูลและการนำข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้ในการสนับสนุนการปฏิบัติงาน และบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำฯ ได้กำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในภาวะปกติและภาวะวิกฤตของ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติและสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค ดังนี้

- 1) **บทบาทด้านการบริหารจัดการ (ก่อนเกิดเหตุ)** การบริหารจัดการและจัดสรร การใช้น้ำอย่างเหมาะสม การจัดทำผังน้ำเพื่อ เป็นข้อมูลเส้นทางน้ำของประเทศ การบูรณาการข้อมูลสารสนเทศด้านทรัพยากรน้ำรวมถึงการพัฒนาเทคโนโลยี และระบบคาดการณ์และเตือนภัยด้านทรัพยากรน้ำที่ถูกต้องแม่นยำ สามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - 2) **บทบาทด้านการเตรียมความพร้อมรับมือ (ก่อนเกิดเหตุ)** การจัดทำแผน ป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ภาวะน้ำแล้ง ในระดับลุ่มน้ำ และในระดับชาติ รวมถึงการติดตาม เฝ้าระวัง วิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์น้ำ ประเมินพื้นที่ เสี่ยงภัยและ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในสถานการณ์ต่างๆ
 - 3) **บทบาทด้านการระงับและเผชิญเหตุ (ขณะเกิดเหตุ)** การประกาศเขตภาวะน้ำ แล้ง เขตภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง และกำหนดกิจการ ใดๆ ที่สามารถใช้น้ำได้ใน ปริมาณที่เหมาะสม ตลอดจนวิธีการใช้น้ำเพื่อลดปริมาณการใช้น้ำหรือการห้าม การใช้น้ำบางประเภทที่เกิดจากความจำเป็น การกำหนดวิธีการแบ่งปันน้ำ การ ผันน้ำ การเปลี่ยนน้ำที่อยู่ในความ ครอบครองของเอกชนเพื่อบรรเทาความ เดือดร้อนในการอุปโภคบริโภคของประชาชนในภาวะน้ำแล้ง การ ปฏิบัติการ ตามแผนป้องกันและแก้ไขปัญหภาวะน้ำท่วม ภาวะน้ำแล้ง ตลอดจนการ ประเมินสถานการณ์และ พิจารณาการยกระดับของภัยเพื่อเสนอนายกรัฐมนตรี ให้จัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ
 - 4) **บทบาทด้านการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ (หลังเกิดเหตุ)** การจ่ายเงินทดแทน การใช้น้ำที่ต้องเปลี่ยนเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนในการ อุปโภคบริโภคของ ประชาชนในภาวะน้ำแล้ง การจ่ายค่าชดเชยความเสียหายจากกรณีที่ต้อง ทำลายหรือถอนสิ่งใดๆ ที่กีดขวางการไหลของน้ำซึ่งจำเป็นต้องกระทำเพื่อแก้ไข ปัญหาตามแผนป้องกันและแก้ไข ปัญหาภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม และการ จ่ายค่าชดเชยการใช้ประโยชน์ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างของเอกชน เพื่อประโยชน์ ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม รวมถึงการจัดทำรายงาน ผลการปฏิบัติการ ระงับเหตุ รวบรวมข้อมูลความเสียหาย พื้นที่ที่เกิดวิกฤตน้ำ ปัญหาและอุปสรรค เพื่อประโยชน์ในการจัดทำแผน ป้องกันและแก้ไขปัญห ภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วมในระยะยาว และที่อาจเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต
- (3) การบูรณาการและประสานงานของ “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” ในส่วนที่เกี่ยวข้อง การปฏิบัติการฉุกเฉินในกรณีน้ำแล้ง (ภัยแล้ง) หรือกรณีน้ำท่วม (อุทกภัย) ในกรณีวิกฤตน้ำ

นอกเหนือไปจากการบูรณาการปฏิบัติตามแผนการจัดการในภาวะฉุกเฉินและ มาตรการรับมือจากวิกฤตน้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ กำหนดไว้ โดยเฉพาะการควบคุมสถานการณ์ให้ไม่เกิดผลกระทบในระดับที่ร้ายแรงขึ้น การเผชิญเหตุการณ์ การบรรเทาเหตุ และการให้ความช่วยเหลือ ผู้ได้รับผลกระทบ การลดความสูญเสียหรือเสียหาย ตลอดจนการฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัยให้กลับคืนสู่ภาวะปกติ ภายใต้แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติแล้ว หากสถานการณ์ยกระดับความรุนแรงจนเป็นภัยด้าน น้ำระดับ 3 : “วิกฤตน้ำ” (เทียบระดับ 4 สาธารณภัยขนาดร้ายแรงอย่างยิ่ง ตามแผนป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ) ซึ่งบทบาทที่สำคัญประการหนึ่งของการแก้ไขปัญหาวิกฤตน้ำดังกล่าวคือ การจัดตั้ง “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” เพื่อเป็นองค์กรระดับชาติในการทำหน้าที่บริหารจัดการ “มวลน้ำ” เพื่อลด ผลกระทบและแก้ไขวิกฤตน้ำในเรื่องนั้นๆ ได้อย่างเหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพ โดยการบูรณาการระหว่าง “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวมีแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

โดยในภาวะวิกฤตน้ำ มีแนวทางการบูรณาการและแผนปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือขณะเกิดเหตุ ดังนี้

ตาราง 3-3 แนวทางการบูรณาการและแผนปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือขณะเกิดเหตุ

แผนการบูรณาการ/ แผนปฏิบัติการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หมายเหตุ
1. อำนาจสั่งการตามกฎหมาย	- นายกรัฐมนตรี (ผู้บัญชาการ ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ		
2. การบูรณาการในระดับ นโยบาย	- ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ	คณะกรรมการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปท.ช.)	
3. การให้ความช่วยเหลือ ผู้ประสบภัย - การเคลื่อนย้าย ประชาชนออกจากพื้นที่ เกิดเหตุ - การแจกจ่ายอาหาร น้ำ ดื่มอุปกรณ์และเครื่องยัง ชีพ	- ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ จังหวัด - สำนักงานป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยจังหวัดใน พื้นที่ประสบเหตุ - ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสา ธารณภัยเขต ในพื้นที่ประสบ เหตุ - มณฑลทหารบกในพื้นที่ใน พื้นที่ประสบเหตุ - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ประสบเหตุ	- อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่าย พลเรือนในพื้นที่ - จิตอาสา	

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

แผนการบูรณาการ/ แผนปฏิบัติการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หมายเหตุ
	- องค์การสาธารณสุขมูลนิธิ และภาคเอกชน - องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ประสบเหตุ - สำนักงานเหล่ากาชาด - การประปาส่วนภูมิภาค ในพื้นที่ประสบเหตุ - สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1,9 - สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 1,7 - องค์การสาธารณสุขมูลนิธิ และภาคเอกชน		
- การดูแลความปลอดภัยและทรัพย์สิน	- ตำรวจภูธรจังหวัด - สถานีตำรวจทางหลวง - กองบังคับการตำรวจทางหลวง - ผู้นำท้องที่ ในพื้นที่ประสบเหตุ	- อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในพื้นที่ - การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค - การประปาส่วนภูมิภาค	
- การช่วยเหลือทางการแพทย์	- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด - โรงพยาบาลประจำตำบล/อำเภอ/จังหวัด	- สนง.เหล่ากาชาดจังหวัด - จิตอาสา - อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน - สนง.พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	
- การป้องกันน้ำ และการระบายน้ำ เช่น จัดทำทำนวดิน ขุดคลอง/ทางระบายน้ำหรือเตรียมพื้นที่รับน้ำ เป็นต้น	- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ประสบเหตุ - สำนักงานชลประทาน ในพื้นที่ประสบเหตุ - โครงการชลประทานจังหวัดในพื้นที่ประสบเหตุ - สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด ในพื้นที่ประสบเหตุ	- มณฑทหารบกในพื้นที่	

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

แผนการบูรณาการ/ แผนปฏิบัติการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หมายเหตุ
	- สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1,9		
- การผันน้ำ	- คณะกรรมการลุ่มน้ำ - คณะกรรมการทรัพยากรน้ำ แห่งชาติ	- องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในพื้นที่ประสบเหตุ - สำนักงานชลประทาน ใน พื้นที่ประสบเหตุ - โครงการชลประทาน จังหวัด ในพื้นที่ประสบเหตุ - สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1	
4. การพยากรณ์ การ ติดตามเฝ้าระวัง และการ เตือนภัย	- คณะกรรมการลุ่มน้ำ - สำนักงานอุตุนิยมวิทยา ในพื้นที่ (การพยากรณ์ สภาพอากาศ) - สำนักงานป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยจังหวัดใน พื้นที่ (ติดตามสถานการณ์ และการแจ้งเตือนภัย) - สำนักงานชลประทานใน พื้นที่ (ติดตามปริมาณน้ำที่กัก เก็บ และการระบายน้ำในเขต ชลประทาน) - สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1,9 (เฝ้าระวังติดตาม สถานการณ์น้ำ แจ้งเตือนภัย) - การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่ง ประเทศไทย (เฝ้าระวัง ปริมาณน้ำในอ่างฯ ที่อยู่ใน ความรับผิดชอบ) - สำนักงานสิ่งแวดล้อมและ ควบคุมมลพิษ ในพื้นที่ (เฝ้า ระวังคุณภาพน้ำ)	- สำนักงานประชาสัมพันธ์ จังหวัดในพื้นที่ - สถานีวิทยุกระจายเสียง แห่งประเทศไทย (สวท.) - กอ.รมน. จังหวัด - สำนักงาน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมจังหวัด - สถาบันสารสนเทศ ทรัพยากรน้ำ (องค์การ มหาชน) - สำนักงานพัฒนา เทคโนโลยีอวกาศและภูมิ สารสนเทศ (องค์การมหาชน) - องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในพื้นที่	

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

แผนการบูรณาการ/ แผนปฏิบัติการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หมายเหตุ
5. การสนับสนุนข้อมูล เพื่อจัดทำแผนระดับเหตุ หรือแผนปฏิบัติการ - ข้อมูลสารสนเทศด้าน ทรัพยากรน้ำ/ผืนน้ำ	- สำนักงานทรัพยากรน้ำ แห่งชาติ	- สำนักงานทรัพยากรน้ำ แห่งชาติภาค - ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ - คณะกรรมการลุ่มน้ำ - สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต - สำนักงานทรัพยากรน้ำใน พื้นที่ - สำนักงานชลประทานใน พื้นที่ - ศูนย์น้ำระดับจังหวัด	
- ข้อมูลสภาพอากาศ	- กรมอุตุนิยมวิทยา	- สถาบันสารสนเทศ ทรัพยากรน้ำ (องค์การ มหาชน) - สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยี อวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)	
- ข้อมูลเส้นทางสัญจร เส้นทางเสี่ยงพื้นที่เสี่ยงภัย และพื้นที่ประสบภัย	- สำนักงานขนส่งจังหวัด - แขวงทางหลวงชนบท - ศูนย์สร้างทางจังหวัด - แขวงทางหลวงชนบท จังหวัด - องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่		
6. การออกประกาศ/ คำสั่ง	- นายกรัฐมนตรี โดยข้อเสนอ ของคณะกรรมการลุ่มน้ำ	- สำนักงานประชาสัมพันธ์ จังหวัดในพื้นที่ - สถานีวิทยุกระจายเสียง แห่งประเทศไทย (สวท.) - กอ.รมน. จังหวัด - สำนักงาน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมจังหวัด - องค์การปกครองส่วน ท้องถิ่นในพื้นที่	มาตราที่ 58 วรรค 1 ตาม พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

แผนการบูรณาการ/ แผนปฏิบัติการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หมายเหตุ
- เขตพื้นที่ประสบสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง	- นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย		มาตรา 31 พระราชบัญญัติ ป้องกันและ บรรเทาสาธารณ ภัยฯ
- ประกาศจำกัดกิจการการใช้น้ำในภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง	- นายกรัฐมนตรี	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	มาตราที่ 58 พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561
7. การฟื้นฟูเยียวยา - การฟื้นฟูเยียวยา ผลิตผลทางการเกษตร	- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด - สำนักงานเกษตรจังหวัด	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ - สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด	
- การจ่ายค่าทดแทนการใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้าง	- หน่วยงานซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งนั้นสังกัดอยู่	- สำนักงานประมาณ - สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	- มาตรา 67 วรรคสาม พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำฯ
- การจ่ายค่าทดแทนการใช้น้ำจากการเฉลี่ยน้ำ	- หน่วยงานซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งนั้นสังกัดอยู่	- สำนักงานประมาณ - สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	- มาตรา 60 วรรคสอง ตาม พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561
- การฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ / การฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมและ การจัดการมลพิษ	- สำนักงานป่าไม้เขต - สำนักงานอนุรักษ์พื้นที่ - สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษ - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่	- สำนักงาน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมจังหวัด - สนง.โยธาธิการและผังเมือง จังหวัด - แขวงทางหลวงชนบท	
8. การเตรียมพื้นที่กักเก็บน้ำ	- สำนักงานชลประทานในพื้นที่ - สำนักงานทรัพยากรน้ำในพื้นที่ - สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขตในพื้นที่	- สำนักงานทรัพยากรน้ำ แห่งชาติภาค	

แผนการบูรณาการ/ แผนปฏิบัติการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หมายเหตุ
	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่		
9. งบประมาณ	- สำนักงบประมาณ		มาตรา 24 พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำฯ บัญญัติไว้เป็นการ เฉพาะ
10. การรายงานและ สรุปผลการ	- สำนักงานทรัพยากรน้ำ แห่งชาติ	- สำนักงานทรัพยากรน้ำ แห่งชาติภาค	มาตรา 24 พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำฯ บัญญัติไว้เป็นการ เฉพาะ

3.3.7 แนวทางการบูรณาการต่อปัญหาด้านน้ำในบริบทด้านคุณภาพน้ำ

วิกฤตน้ำในบริบทนี้หมายถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่ผู้ใช้น้ำจากเหตุที่ทรัพยากรน้ำหรือแหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะมีค่ามาตรฐานความปลอดภัยที่ไม่เหมาะสมต่อการอุปโภคบริโภค ไม่ว่าจะเป็นเกิดจากเหตุตามธรรมชาติเช่น การปนเปื้อนของแร่ธาตุในน้ำหรือฝนกรด เป็นต้น หรือความเป็นมลพิษของทรัพยากรน้ำที่เกิดจากกระทำของมนุษย์เอง เช่น การปนเปื้อนของสารเคมี การเน่าเสียของแหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะ เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าวิกฤตน้ำในบริบทนี้ไม่สร้างผลกระทบในเชิงปริมาณโดยตรงแต่เป็นผลกระทบในเชิงคุณภาพ อันนำไปสู่ผลกระทบต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัยของประชาชน จนกระทั่งถึงผลกระทบในเชิงปริมาณ ในทางอ้อมในช่วงเวลาต่อมา กล่าวคือ ปริมาณทรัพยากรน้ำที่สามารถนำมาใช้ในการอุปโภคบริโภคได้อย่างปลอดภัยไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนหรือขาดแคลนในเวลาต่อมา

เหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยสาธารณะอันเนื่องจากภาวะมลพิษ (สารเคมีและวัตถุอันตราย) ปนเปื้อนสู่ทรัพยากรน้ำหรือแหล่งน้ำสาธารณะ พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ ได้กำหนดกลไกเพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะไว้ในมาตรา 79 ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะเกิดความเสียหาย ต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะ โดยกำหนดให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบดูแล ทรัพยากรน้ำสาธารณะในบริเวณดังกล่าวมีหนังสือขอความร่วมมือให้ผู้ที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับทรัพยากรน้ำ สาธารณะนั้นดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะภายใน ระยะเวลาที่กำหนดได้ และหากในกรณีที่มีการกระทำอันก่อให้เกิดความเสียหายหรืออาจเกิดความเสียหายต่อ ทรัพยากรน้ำสาธารณะ ให้หน่วยงานของรัฐ

หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบดูแลทรัพยากรน้ำ สาธารณะในบริเวณดังกล่าวมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้กระทำการดังกล่าวดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อขจัดความเสียหายและทำให้ทรัพยากรสาธารณะกลับคืนสู่สภาพเดิมหรือสภาพที่ใกล้เคียงกับสภาพเดิม หรือเหมาะสมจะใช้ประโยชน์ภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ อย่างไรก็ดี เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำฯ มุ่งหมายให้เกิดการบูรณาการเกี่ยวกับการจัดสรร การใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ เพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถบริหารทรัพยากรน้ำให้มี ความประสานสอดคล้องกันในทุกมิติอย่างสมดุลและยั่งยืน ดังนั้น ในการบูรณาการการแก้ไขปัญหาในบริบทนี้จึงต้องสอดคล้องกับแผนการดำเนินการตามกลไกของกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงซึ่งพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ได้กำหนดบทบาทและภารกิจดังกล่าวให้กรมควบคุม มลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินการแจ้งเหตุ หรือรับแจ้งเหตุ การตรวจสอบ วิเคราะห์ ติดตาม และประเมินความรุนแรงของสถานการณ์ รวมถึงการแก้ไข ปัญหาในพื้นที่เกิดเหตุ รวมถึงบทบาทในการสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการป้องกันการตอบโต้เหตุฉุกเฉินใน ด้านการประเมินสถานการณ์ ประสานงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนควบคุมป้องกันอันตรายที่จะเกิดแก่สาธารณะ และการให้คำแนะนำในการประเมินเพื่อฟื้นฟูสภาพแวดล้อม โดยปัจจุบันกรมควบคุมมลพิษได้มี แผนการดำเนินการร่วมกับกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ภายใต้แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2564-2570 โดยในแผนปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตราย2 โดยกำหนดแผนการดำเนินการในแต่ละระดับความ รุนแรงของเหตุฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตรายและกำหนดแนวทางและขั้นตอนสนับสนุนการปฏิบัติการ ตอบโต้เหตุฉุกเฉินไว้ 4 ระดับ ทั้งนี้ โดยขึ้นอยู่กับขนาดของพื้นที่ จำนวนของประชากร ความซับซ้อนหรือ ความสามารถในการจัดการสาธารณภัย ตลอดจนศักยภาพด้านทรัพยากร ที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายใช้ดุลพินิจ ในการตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถในการเข้าควบคุมสถานการณ์ดังนี้

(1) ระดับที่ 1 สาธารณภัยขนาดเล็ก

- 1) **ขอบเขตลักษณะของภัย** เป็นสาธารณภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตรายที่เริ่มก่ออันตรายต่อชีวิต สิ่งแวดล้อม และ ทรัพย์สิน โดยการรั่วไหลหรือเพลิงไหม้ยังอยู่ในขอบเขตพื้นที่จำกัด เช่น ภายในโรงงานหรือสถานประกอบการ และเริ่มขยายตัวออกสู่ชุมชนใกล้เคียง ซึ่งการจัดการสามารถระงับได้โดยพนักงานของหน่วยงานที่ปฏิบัติงานนั้น และหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่

- 2) **ผู้บัญชาการเหตุการณ์** กำหนดให้ผู้อำนวยการอำเภอ (นายอำเภอ) ผู้อำนวยการท้องถิ่น (ผู้บริหารท้องถิ่น) เป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมายในการควบคุมและสั่งการ
 - 3) **หน่วยงานดำเนินการ** เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการฉุกเฉินในระดับท้องถิ่น องค์รปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้รายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์
 - 4) **หน่วยงานสนับสนุน** ได้แก่ สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด
- (2) ระดับที่ 2 สาธารณภัยขนาดกลาง
- 1) **ขอบเขตลักษณะของภัย** เป็นสาธารณภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตรายที่เริ่มก่ออันตรายต่อชีวิต สิ่งแวดล้อม และ ทรัพย์สินมากขึ้น โดยเริ่มมีการอพยพประชาชนบางส่วน (จำนวนไม่มากนัก) ออกจากพื้นที่ มีการขอความร่วมมือจากหน่วยงานปฏิบัติการสารเคมีและหน่วยงานสนับสนุนอื่น ๆ จากท้องที่อื่น ๆ เข้าร่วมดำเนินการ ซึ่งหน่วยงานดำเนินการในระดับที่ 1 ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้
 - 2) **ผู้บัญชาการเหตุการณ์** กำหนดให้ผู้อำนวยการจังหวัด (ผู้ว่าราชการจังหวัด) เป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมายในการควบคุมและสั่งการ
 - 3) **หน่วยงานดำเนินการ** เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการฉุกเฉินในระดับจังหวัด เช่น สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด องค์รปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น เป็นผู้รายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์
 - 4) **หน่วยงานสนับสนุน** ได้แก่ ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด
- (3) ระดับที่ 3 สาธารณภัยขนาดใหญ่
- 1) **ขอบเขตลักษณะของภัย** เป็นสาธารณภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตรายที่เริ่มก่ออันตรายต่อชีวิต สิ่งแวดล้อม และ ทรัพย์สินอย่างมาก จำเป็นต้องมีการอพยพประชาชนออกจากพื้นที่เป็นบริเวณกว้าง มีการขอความร่วมมือจาก หน่วยงานปฏิบัติการสารเคมี ผู้เชี่ยวชาญหรืออุปกรณ์พิเศษและหน่วยงานสนับสนุนอื่นๆ จากจังหวัดใกล้เคียง หรือจากส่วนกลางเข้าร่วมดำเนินการ ซึ่งหน่วยงานดำเนินการในระดับที่ 2 ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้
 - 2) **กำหนดให้ผู้อำนวยการจังหวัด** (ผู้ว่าราชการจังหวัด) เป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมายในการควบคุมและสั่งการ

- 3) **หน่วยงานดำเนินการ** เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการฉุกเฉิน เช่น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมควบคุมมลพิษ กรมการแพทย์ กรมอนามัย สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น เป็นผู้รายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์
 - 4) **หน่วยงานสนับสนุน** ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญและอุปกรณ์พิเศษเฉพาะจากต่างประเทศ
- (4) ระดับที่ 4 สาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง
- 1) **ขอบเขตลักษณะของภัยเป็น** สาธารณภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตรายที่เริ่มก่ออันตรายต่อชีวิต สิ่งแวดล้อมและทรัพย์สินอย่างร้ายแรง ต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญและกำลังคนอย่างจำนวนมาก เครื่องมืออุปกรณ์พิเศษเฉพาะ ซึ่งเป็น การบูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ หรืออาจจำเป็นต้องขอสนับสนุนเจ้าหน้าที่และอุปกรณ์จากต่างประเทศ เข้าร่วมดำเนินการ ซึ่งหน่วยงานดำเนินการในระดับที่ 3 ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้
 - 2) **ผู้บัญชาการเหตุการณ์** กำหนดให้นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นผู้มี อำนาจตามกฎหมายในการควบคุมและสั่งการ
 - 3) **หน่วยงานดำเนินการ** เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการฉุกเฉิน เช่น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมควบคุมมลพิษ กรมการแพทย์ กรมอนามัย สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด และส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นผู้รายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์
 - 4) **หน่วยงานสนับสนุน** ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญและอุปกรณ์พิเศษเฉพาะจากต่างประเทศ
- จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่า การแก้ไขปัญหาเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยสาธารณะอันเนื่องจากภาวะมลพิษ (สารเคมีและวัตถุอันตราย) หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักด้านการจัดการ ควบคุมและกำจัดมลพิษ คือ กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องร่วม บูรณาการตามภารกิจ หน้าที่และอำนาจของหน่วยงานนั้น โดยสามารถสรุปบทบาทของกรมควบคุมมลพิษและ การบูรณาการกับองค์กรด้านน้ำ ได้แก่ กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ และศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ

(1) บทบาทหน้าที่ของ “กรมควบคุมมลพิษ” ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตราย กรมควบคุมมลพิษได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตราย และแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ตั้งแต่การเตรียมความพร้อม การสนับสนุนการ จัดการในภาวะฉุกเฉิน การป้องกันและลดผลกระทบการเกิดสาธารณภัย ในเหตุฉุกเฉินและสาธารณภัยจาก สารเคมีและวัตถุอันตราย (สำหรับความร้ายแรงของภัยในทุกระดับ) โดยบูรณาการการปฏิบัติการร่วมกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น มีรายละเอียดบทบาทหน้าที่ดังนี้

- 1) บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันสาธารณภัยด้านสารเคมีและวัตถุอันตราย
 - จัดเตรียมความพร้อมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของท้องถิ่นในด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย รวมถึงภัยที่เกิดขึ้นจากการคมนาคมขนส่งสารเคมี และวัตถุอันตราย
 - ให้คำแนะนำและเสนอแนะแนวทางในการจัดทำแผนหลักการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และแผนเฉพาะในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านสารเคมีและวัตถุอันตราย รวมทั้งแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
 - สนับสนุนการจัดฝึกอบรมหน่วยงานปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอุบัติเหตุจากสารเคมีของกองอำนาจการป้องกันภัยและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่และกองบัญชาการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - ศึกษาและรวบรวมเทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับการป้องกันและระงับภัยจาก สารเคมีและวัตถุอันตรายและการตรวจสอบบ่งชี้ลักษณะสมบัติและความเป็นอันตราย
 - ประสานงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในระดับต่างๆ ในการวางแผนควบคุมป้องกันอันตรายที่เกิดขึ้นกับประชาชนและสิ่งแวดล้อม จากการระเบิด เพลิงไหม้ และการรั่วไหลของสารเคมีและวัตถุอันตราย
 - ติดตามตรวจสอบและประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการตกค้างหรือปนเปื้อนของสารเคมีและวัตถุอันตราย เพื่อการวางแผนดำเนินการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมให้มีความเหมาะสมต่อการ ดำรงชีวิตของประชาชนและสิ่งมีชีวิต
 - สนับสนุนในด้านการเผยแพร่ความรู้ในเรื่องการป้องกันและกำจัดสารเคมี และ วัตถุอันตรายในการป้องกันฝ่ายพลเรือนตามแผนการเตรียมความ

พร้อมแห่งชาติในด้านการป้องกันและระงับภัย จากการก่อวินาศกรรมด้วย
สารเคมีและวัตถุอันตราย

2) บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับปฏิบัติการฉุกเฉินและฟื้นฟู ดำเนินการโดยสำนักจัดการ
กากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ โดยจำแนก กรอบเวลาในการ
ดำเนินการเป็นดังนี้

- การดำเนินการเตรียมความพร้อมรองรับเหตุฉุกเฉิน (ก่อนการเกิดเหตุ)
- เป็นศูนย์ข้อมูลในการบริหารจัดการอุบัติภัยและส่งเสริมความร่วมมือ
ระหว่างประเทศในด้านวิชาการ เทคโนโลยีในการบริหารจัดการอุบัติภัย
จากสารเคมีและการแก้ไขปัญหาการลักลอบ ทิ้งกากของเสีย
- ศึกษาพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารเคมีและความปลอดภัย ระบบการ เตือน
ภัยล่วงหน้าเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน
- ศึกษาและพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานความปลอดภัยศักยภาพการปฏิบัติงาน
ในภาวะฉุกเฉินและหลักเกณฑ์การปกป้องประชาชนจากสารเคมีรั่วไหล
- จัดเตรียมความพร้อมขององค์กรและสนับสนุนการเตรียมความพร้อม
หน่วยปฏิบัติการพิเศษสิ่งแวดล้อม (Special Environment Response
Term: SERT) สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อ
สนับสนุนการดำเนินการตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ
- เสริมสร้างและพัฒนาเครือข่ายระหว่างหน่วยปฏิบัติการพิเศษ สิ่งแวดล้อม
(Special Environment Response Term: SERT) กับหน่วยงานภาครัฐ
ทั้งส่วนกลาง ภูมิภาค ท้องถิ่น ภาคเอกชนและประชาชน ให้เกิดการบูรณา
การในการแก้ไขปัญหาเหตุฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุ อันตราย
- สนับสนุนการจัดทำเอกสารเผยแพร่ทางวิชาการในการส่งเสริมสนับสนุน
การระงับเหตุฉุกเฉินสารเคมี
- การเสริมเครือข่ายด้านการปฏิบัติและองค์ความรู้ด้านในระดับกลุ่มประเทศ
อาเซียน (AE)

3) การบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน (ขณะเกิดเหตุ)

- รับแจ้งและประสานการจัดการเหตุการณ์ในภาวะฉุกเฉินจากสารเคมี และ
วัตถุอันตรายที่มีผลกระทบต่อชีวิต ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อม
- สนับสนุนข้อมูล ข้อเสนอแนะ และข้อแนะนำด้านวิชาการเพื่อวิเคราะห์
สาเหตุและประเมินความรุนแรงและควบคุมระงับอุบัติภัยจากสารเคมีและ
วัตถุอันตราย พร้อมเสนอแนะ แนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

- ร่วมวางแผน ควบคุม ระวังอุบัติเหตุจากสารเคมีและวัตถุอันตราย และการปกป้องประชาชน
- สนับสนุนการปฏิบัติการควบคุมและระวังอุบัติเหตุจากสารเคมีและวัตถุอันตราย และการปกป้องประชาชน
- ตรวจสอบและประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นจากสารเคมีและวัตถุอันตรายและการปนเปื้อนมลพิษในสิ่งแวดล้อม (ดิน น้ำ อากาศ) ในระหว่างการควบคุม ระวัง อุบัติภัยสารเคมีและ วัตถุอันตราย พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจนกว่าสถานการณ์ฉุกเฉินยุติลง
- ให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำในการปกป้องประชาชนเพื่อหลีกเลี่ยงอันตรายและผลกระทบด้านสุขภาพหรือความปลอดภัยจากเหตุการณ์อุบัติเหตุสารเคมีและวัตถุอันตราย

4) การดำเนินการภายหลังภัย (หลังเกิดภัย)

- เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมที่มีการ ปนเปื้อนมลพิษ รวมทั้งประสานงานและแนะนำมาตรการหรือแนวทางในการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม ให้อยู่ในระดับที่ ยอมรับได้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ติดตามและเฝ้าระวังการปนเปื้อนมลพิษจากเหตุฉุกเฉินในสิ่งแวดล้อม หรือประสานการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจนกว่าสถานการณ์จะเข้าสู่ภาวะปกติ
- สรุปผลการดำเนินงานแก้ไขปัญหา อุปสรรค ข้อจำกัดในการตอบโต้ เหตุฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตรายเพื่อศึกษา วิเคราะห์ รวมทั้งเสนอแนะแนวทางการป้องกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

(2) การบูรณาการและประสานงานของ “กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ” และ “ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ” ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติการฉุกเฉินในกรณีทรัพยากรน้ำหรือแหล่งน้ำ สาธารณะปนเปื้อนสารเคมีและวัตถุอันตรายในกรณีที่เหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยสาธารณะอันเนื่องมาจากภาวะมลพิษ (สารเคมีและ วัตถุอันตราย) ปนเปื้อนหรือแพร่กระจายไปสู่ทรัพยากรน้ำหรือแหล่งน้ำสาธารณะ ในระดับภัย ระดับปกติ (ติดตามสถานการณ์ และเฝ้าระวัง (ระดับ 1)) หรือเทียบเท่าระดับสาธารณภัยขนาดเล็ก หรือในระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง) (ระดับ 2) หรือเทียบเท่าสาธารณภัยขนาดกลางหรือขนาดใหญ่และแต่กรณี การปฏิบัติการฉุกเฉิน ในสถานการณ์เช่นนี้ หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักๆ คือ กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น โดย “กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ” จึงมีบทบาทในการบูรณาการในการปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตรายที่ปนเปื้อนหรือแพร่กระจายไปสู่ทรัพยากรน้ำหรือแหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะ ดังนี้

1) บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกัน (ก่อนเกิดเหตุ)

- การเตรียมความพร้อมรับมือ การแก้ไขปัญหา การฟื้นฟู และการบูรณาการ การปฏิบัติการร่วมกับกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานอื่นๆ เพื่อเชื่อมโยงแผนแม่บทเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ให้บูรณาการร่วมกับแผนปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตราย แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2564-2570 และแผนปฏิบัติการอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกัน
- การสร้างการรับรู้แผนปฏิบัติการดังกล่าวให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนรับทราบ

2) บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการ (ขณะเกิดเหตุ)

- ติดตาม วิเคราะห์แนวโน้ม ควบคุม กำกับดูแลสถานการณ์มลพิษที่เกิดขึ้นกับทรัพยากรน้ำหรือแหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะ
- ประสานการปฏิบัติงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะ การอำนวยความสะดวกและบูรณาการร่วมกันกับกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอปภ.ก.) และ “กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.)”
- ประกาศแจ้งเตือนสถานการณ์มลพิษที่เกิดกับทรัพยากรน้ำหรือแหล่งทรัพยากร น้ำสาธารณะนั้น ต่อ “กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอปภ.ก.)”
- พิจารณาระดับความรุนแรงของสถานการณ์ ก่อนนำเสนอต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อพิจารณากระดับสถานการณ์เป็นวิกฤตน้ำและการจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติ น้ำฯ ต่อไป
- ออกคำสั่งเป็นหนังสือเพื่อเรียกบุคคลใดมาให้ข้อมูลหรือเอกสาร หลักฐาน หรือ วัตถุใดๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาเพื่อบริหารจัดการสถานการณ์น้ำได้อย่างทันทั่วทั้งและมีประสิทธิภาพ

3) บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการฟื้นฟู (หลังเกิดเหตุ)

- หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับผิดชอบดูแลทรัพยากรน้ำ สาธารณะในบริเวณดังกล่าวมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ที่กระทำการดังกล่าวดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อขจัดความเสียหายและทำให้ทรัพยากรน้ำสาธารณะกลับคืนสู่สภาพเดิมหรือสภาพที่ใกล้เคียงกับสภาพเดิม

หรือเหมาะสมจะใช้ประโยชน์ภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ตามมาตรา 79
วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำฯ

- ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติและสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค สนับสนุน
การดำเนินการฟื้นฟูทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ
ลุ่มน้ำกำหนดภายใต้กรอบและ แนวทางที่คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
กำหนด ตามมาตรา 35(4) แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ

(3) การบูรณาการและประสานงานของ “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” ในส่วนที่
เกี่ยวกับการ ปฏิบัติการฉุกเฉินในกรณีทรัพยากรน้ำหรือแหล่งน้ำสาธารณะปนเปื้อนสารเคมีและวัตถุ
อันตราย กรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยอันตรายต่อสาธารณสุขอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติ หรือภาวะ
มลพิษที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษ ซึ่งหากปล่อยไว้เช่นนั้นจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อ
ชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัยของประชาชน หรือก่อความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชนหรือ
ของรัฐ เป็นอันมาก โดยหลักการของมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพ
สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ได้กำหนดกลไกในการแก้ไขวิกฤตหรือปัญหาดังกล่าวไว้ โดยให้
อำนาจแก่นายกรัฐมนตรีเป็นผู้มี อำนาจสั่งการไปยังหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้ตามที่เห็นสมควร
ไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือ บุคคลใด รวมทั้งบุคคลซึ่งได้รับหรืออาจได้รับอันตรายหรือ
ความเสียหายดังกล่าว หรือแม้กระทั่งผู้ที่ก่อให้เกิด มลพิษนั้น กระทำหรือร่วมกันกระทำการใดๆ อัน
จะมีผลเป็นการควบคุม ระวัง หรือบรรเทาผลร้ายจากอันตราย และความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นได้อย่าง
ทัน่วงที ซึ่งจะเห็นได้ว่าแผนปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุ อันตราย ในการบูรณาการ
สาธารณสุขในระดับที่ 4 คือสถานการณ์ที่อันตรายและส่งผลกระทบต่อชีวิต สิ่งแวดล้อม และ
ทรัพย์สินอย่างร้ายแรง ได้กำหนดแนวทางและขั้นตอนสนับสนุนการปฏิบัติการตอบโต้ เหตุฉุกเฉิน
การบัญชาการ หรือสั่งการเพื่อแก้ไขปัญหาที่มีลักษณะใกล้เคียงกับวิกฤตน้ำ (ระดับ 3) “กองอำนวยการ
น้ำแห่งชาติ” จะนำเสนอต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณากระดับสถานการณ์เป็นวิกฤตน้ำและ จัดตั้ง
ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติน้ำฯ เพื่อเป็นมาตรการเฉพาะในการ
แก้ไขปัญหาวิกฤตน้ำในกรณีเช่นว่านี้ ซึ่งการจัดตั้ง “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” ตามมาตรา 24 แห่ง
พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำฯ เป็นการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง “ในขณะเกิดภัย” ซึ่ง
เมื่อเปรียบเทียบกับกลไก การแก้ไขปัญหาสาธารณสุขขนาดร้ายแรงอย่างยิ่ง ในระดับที่ 4 ของ
แผนปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและ วัตถุอันตราย จะเห็นได้ว่าผู้บัญชาการที่มีอำนาจสั่งการในการ
การแก้ไขปัญหาคือนายกรัฐมนตรีเช่นเดียวกัน อีกทั้งในการสั่งการเพื่อบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
กับการแก้ไขปัญหาต่างก็มีขอบเขตหน้าที่และอำนาจ ในการรับผิดชอบดำเนินการไม่แตกต่างกัน

อย่างไรก็ดี ในการจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจนั้น มีความชัดเจนเรื่องหน่วยงาน
รับผิดชอบด้านงบประมาณที่จะจัดสรรมาใช้ในการดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว และการกำหนดผล
ในทางกฎหมายที่สถานะของคำสั่งของนายกรัฐมนตรีในฐานะผู้บัญชาการศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจซึ่ง

รองรับให้มีสภาพอย่างกฎเพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อประชาชนที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งบทสันนิษฐานของกฎหมายที่จะคุ้มครอง เจ้าหน้าที่ของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ ข้าราชการฝ่ายพลเรือน เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ฝ่าย ปกครองหรือตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลใด ที่ได้ดำเนินการไปตามหน้าที่และ อำนาจ หรือการปฏิบัติตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีในฐานะผู้บัญชาการศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ ให้พ้นจาก ความรับผิดชอบทั้งปวง อันจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทันทั่วถึงต่อเหตุการณ์ จึงเห็นได้ว่ากลไกของมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ นั้น ถือเป็น มาตรการเฉพาะ ในการนำไปใช้ในการบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว นอกเหนือไปจากการปฏิบัติตาม แผนปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตราย (สารเคมีและวัตถุอันตราย) และแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2564-2570 ในระดับสาธารณภัยขนาดร้ายแรงอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ ในกรณีปัญหาวิกฤตน้ำในบริบทด้านคุณภาพน้ำที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่ปิด เช่น เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เป็นต้น ซึ่งวิกฤตน้ำในลักษณะดังกล่าวอาจไม่เข้าเงื่อนไขหรือ มีปัญหาที่ต้องพิจารณาว่ามีลักษณะที่จะถือว่าเป็น “สาธารณภัย” ตามคำจำกัดความของพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฯ ในการที่จะนำมาตราการหรือแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2564-2570 มาใช้บังคับกับกรณีดังกล่าวได้หรือไม่ เพียงใด แต่หากข้อเท็จจริงเพียงพอต่อการยกระดับสถานการณ์เป็นวิกฤตน้ำ โดยเห็นว่าสถานการณ์ดังกล่าวอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคน สัตว์ พืช หรือสิ่งแวดล้อม อย่างร้ายแรง นายกรัฐมนตรีย่อมมีอำนาจตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ มาใช้เป็นเครื่องมือ หนึ่งในการจัดตั้ง “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” เพื่อบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาดังกล่าวร่วมกับแผนปฏิบัติการ ฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตราย (สารเคมีและวัตถุอันตราย) ร่วมกับหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมควบคุมมลพิษ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ด้วยอีกทางหนึ่ง

1) การกำหนดแนวทางการบูรณาการ

เพื่อเป็นการลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินการแก้ไขปัญหา และจำกัดขอบเขตในการ ดำเนินการต่อ “ทรัพยากรน้ำ” โดยตรง อีกทั้งเป็นการสนับสนุนการปฏิบัติงานระหว่างสำนักงานทรัพยากรน้ำ แห่งชาติ (กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ/ ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอปภ.ก.) กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.) กรมควบคุม มลพิษ และหน่วยงานอื่นๆ ที่จะร่วมสนับสนุนการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิกฤตน้ำนั้น จึงควรกำหนด แนวทางการบูรณาการแก้ไขปัญหาวิกฤตน้ำ (ในบริบทด้านคุณภาพน้ำ) ไว้ดังนี้

- การบูรณาการในสถานการณ์ที่แผนปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตรายสามารถรับมือได้ ในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยอันตรายจาก

ภาวะมลพิษหรือจากการแพร่กระจายของมลพิษลงสู่แหล่งทรัพยากรน้ำ
พิจารณาจากระดับความร้ายแรงของสารอันตรายระดับที่ 1 (ขนาดเล็ก)
ระดับที่ 2 (ขนาดกลาง) หรือระดับที่ 3 (ขนาดใหญ่) (หรือในระดับปกติ
ติดตามสถานการณ์ และเฝ้าระวัง (ระดับ 1) หรือระดับรุนแรงหรือคาดว่าจะ
รุนแรง (ระดับ 2) ของระดับสถานการณ์เพื่อบริหารจัดการภาวะวิกฤต น้ำ)
ที่หน่วยงานของรัฐและเอกชนสามารถบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาตาม
แผนปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมี และวัตถุนอันตรายได้การปฏิบัติการต่อ
เหตุดังกล่าวกำหนดให้กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักตามแผนปฏิบัติการฉุกเฉิน
จากสารเคมีและวัตถุนอันตราย ร่วมกับ หน่วยงานสนับสนุนอื่นๆ รองรับกับ
แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ โดยมีสำนักงานทรัพยากร
น้ำแห่งชาติ (กองอำนวยการน้ำแห่งชาติและศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ)
ร่วมบูรณาการดังนี้

2) การดำเนินการเตรียมความพร้อมในการระงับเหตุ

กองอำนวยการน้ำแห่งชาติและศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ สามารถสนับสนุน
ข้อมูล การศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์น้ำ เพื่อเสนอแนะนโยบายตามแผน
แม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และมาตรการในการบริหารจัดการ
ทรัพยากรน้ำและประสานให้เกิดการนำไปสู่การปฏิบัติ รวมถึงสนับสนุน ข้อมูล
ด้านแหล่งทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำของพื้นที่เกิดเหตุและพื้นที่ลุ่มน้ำใกล้เคียง เพื่อ
จัดทำแผนป้องกันและ แก้ไขปัญหา การกำหนดแผนการป้องกันการ
แพร่กระจายของมลพิษโดยการปิดกั้นเส้นทางไหลของน้ำในเขต พื้นที่ลุ่มน้ำโดย
อาศัยฝั้งน้ำ ตลอดจนร่วมวางแผนการแจ้งเตือนผู้ใช้น้ำ การบูรณาการร่วมกับ
องค์กรผู้ใช้น้ำใน พื้นที่ลุ่มน้ำที่เกิดเหตุและลุ่มน้ำใกล้เคียง รวมถึงแผนการ
ดำเนินการฟื้นฟูทรัพยากรน้ำให้เหมาะสมต่อการ อุปโภคบริโภคภายหลังจาก
เหตุดังกล่าวสิ้นสุดลงได้

3) การเผชิญเหตุ

กองอำนวยการน้ำแห่งชาติและศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ สามารถบูรณาการ
ข้อมูล สารสนเทศด้านทรัพยากรน้ำทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ติดตาม
และประเมินสถานการณ์น้ำ และแจ้ง เตือนภัยให้แก่ผู้ใช้น้ำและองค์กรผู้ใช้น้ำใน
แต่ละภาค (ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม หรือภาคพาณิชยกรรม) รวมถึง
การบูรณาการข้อมูลและข้อเสนอทางด้านวิชาการเพื่อวิเคราะห์และประเมิน

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ความรุนแรงของเหตุ ตลอดจนร่วมวางแผนควบคุม ระวังเหตุ และเสนอแนว
ทางการแก้ไขปัญหาจนกว่าเหตุดังกล่าวจะสิ้นสุดลง

ในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยอันตรายจากภาวะมลพิษในระดับที่ 4 สาธารณภัย
ร้ายแรงอย่างยิ่ง (หรือในระดับวิกฤตน้ำ (ระดับ 3) ของระดับสถานการณ์เพื่อบริหารจัดการภาวะ
วิกฤตน้ำ) ซึ่งเป็นเหตุที่ส่งผลกระทบการดำรงชีวิตของคน สัตว์ หรือพืช ต่อสิ่งแวดล้อม หรือต่อ
ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐอย่างรุนแรง จำเป็นต้องบูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ทั้ง
ภายในและภายนอกประเทศ หรือ จำเป็นต้องอาศัยเจ้าหน้าที่จำนวนมากในการดำเนินการระงับเหตุ
หรือให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบเมื่อ นายกรัฐมนตรีจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจและสั่งการ
ในฐานะผู้บัญชาการเพื่อบริหารจัดการและแก้ไขปัญหา ดังกล่าวแล้ว การบูรณาการระหว่างศูนย์
บัญชาการเฉพาะกิจและหน่วยงานต่างๆ ในระหว่างเกิดเหตุมีแนวทาง ในการดำเนินการ ดังนี้

ตาราง 3-4 การบูรณาการระหว่างศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจและหน่วยงานต่างๆ ในระหว่างเกิดเหตุ

แผนการบูรณาการ/ แผนปฏิบัติการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หมายเหตุ
1. อำนาจสั่งการตามกฎหมาย	- นายกรัฐมนตรี (ผู้บัญชาการ ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ		
2. การบูรณาการในระดับ นโยบาย	- ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ	คณะกรรมการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.)	
3. การให้ความช่วยเหลือ ผู้ประสบภัย - การเคลื่อนย้าย ประชาชนออกจากพื้นที่ เกิดเหตุ - การแจกจ่ายอาหาร น้ำ ดื่มอุปกรณ์และเครื่องยัง ชีพ	- ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ จังหวัด - สำนักงานป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยจังหวัดใน พื้นที่ประสบเหตุ - ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสา ธารณภัยเขต ในพื้นที่ประสบ เหตุ - มณฑลทหารบกในพื้นที่ใน พื้นที่ประสบเหตุ - องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ประสบเหตุ - องค์การสาธารณกุศล มูลนิธิ และภาคเอกชน - องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ประสบเหตุ - สำนักงานเหล่ากาชาด	- อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่าย พลเรือนในพื้นที่ - จิตอาสา	

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

แผนการบูรณาการ/ แผนปฏิบัติการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หมายเหตุ
	- การประสานส่วนภูมิภาค ในพื้นที่ประสบเหตุ - สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1,9 - สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 1,7 - องค์การสาธารณกุศล มูลนิธิ และภาคเอกชน		
- การดูแลความปลอดภัย และทรัพย์สิน	- ตำรวจภูธรจังหวัด - สถานีตำรวจทางหลวง - กองบังคับการตำรวจทางหลวง - ผู้นำท้องที่ ในพื้นที่ประสบเหตุ	- อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในพื้นที่ - การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค - การประสานส่วนภูมิภาค	
- การช่วยเหลือทางการแพทย์	- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด - โรงพยาบาลประจำตำบล/อำเภอ/จังหวัด	- สนง.เหล่ากาชาดจังหวัด-จิตอาสา - อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน - สนง.พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	
- การป้องกันน้ำ และการระบายน้ำ เช่น จัดทำทำนวดิน ขุดคลอง/ทางระบายน้ำหรือเตรียมพื้นที่รับน้ำ เป็นต้น	- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ประสบเหตุ - สำนักงานชลประทาน ในพื้นที่ประสบเหตุ - โครงการชลประทานจังหวัดในพื้นที่ประสบเหตุ - สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด ในพื้นที่ประสบเหตุ - สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1,9	- มณฑทหารบกในพื้นที่	
- การผันน้ำ	- คณะกรรมการลุ่มน้ำ - คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ประสบเหตุ	

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

แผนการบูรณาการ/ แผนปฏิบัติการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หมายเหตุ
		- สำนักงานชลประทาน ในพื้นที่ประสบเหตุ - โครงการชลประทาน จังหวัด ในพื้นที่ประสบเหตุ - สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1	
4. การพยากรณ์ การติดตามเฝ้าระวัง และการเตือนภัย	- คณะกรรมการลุ่มน้ำ - สำนักงานอุตุนิยมวิทยาในพื้นที่ (การพยากรณ์สภาพอากาศ) - สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดในพื้นที่ (ติดตามสถานการณ์ และการแจ้งเตือนภัย) - สำนักงานชลประทานในพื้นที่ (ติดตามปริมาณน้ำที่กักเก็บ และการระบายน้ำในเขตชลประทาน) - สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1,9 (เฝ้าระวังติดตามสถานการณ์น้ำ แจ้งเตือนภัย) - การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (เฝ้าระวังปริมาณน้ำในอ่างฯ ที่อยู่ในความรับผิดชอบ) - สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษ ในพื้นที่ (เฝ้าระวังคุณภาพน้ำ)	- สำนักงานประชาสัมพันธ์ จังหวัดในพื้นที่ - สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สวท.) - กอ.รมน. จังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) - สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) - องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่	

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

แผนการบูรณาการ/ แผนปฏิบัติการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หมายเหตุ
5. การสนับสนุนข้อมูล เพื่อจัดทำแผนระดับเหตุ หรือแผนปฏิบัติการ - ข้อมูลสารสนเทศด้าน ทรัพยากรน้ำ/ผืนน้ำ	- สำนักงานทรัพยากรน้ำ แห่งชาติ	- สำนักงานทรัพยากรน้ำ แห่งชาติภาค - ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ - คณะกรรมการลุ่มน้ำ - สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต - สำนักงานทรัพยากรน้ำใน พื้นที่ - สำนักงานชลประทานใน พื้นที่ - ศูนย์น้ำระดับจังหวัด	
- ข้อมูลสภาพอากาศ	- กรมอุตุนิยมวิทยา	- สถาบันสารสนเทศ ทรัพยากรน้ำ (องค์การ มหาชน) - สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยี อวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)	
- ข้อมูลเส้นทางสัญจร เส้นทางเสี่ยงพื้นที่เสี่ยงภัย และพื้นที่ประสบภัย	- สำนักงานขนส่งจังหวัด - แขวงทางหลวงชนบท - ศูนย์สร้างทางจังหวัด - แขวงทางหลวงชนบท จังหวัด - องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่		
6. การออกประกาศ/ คำสั่ง	- นายกรัฐมนตรี โดยข้อเสนอ ของคณะกรรมการลุ่มน้ำ	- สำนักงานประชาสัมพันธ์ จังหวัดในพื้นที่ - สถานีวิทยุกระจายเสียง แห่งประเทศไทย (สวท.) - กอ.รมน. จังหวัด - สำนักงาน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมจังหวัด - องค์การปกครองส่วน ท้องถิ่นในพื้นที่	มาตราที่ 58 วรรค 1 ตาม พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

แผนการบูรณาการ/ แผนปฏิบัติการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หมายเหตุ
- เขตพื้นที่ประสบสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง	- นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย		มาตรา 31 พระราชบัญญัติ ป้องกันและ บรรเทาสาธารณ ภัยฯ
- ประกาศจำกัดกิจการการใช้น้ำในภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง	- นายกรัฐมนตรี	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	มาตราที่ 58 พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561
7. การฟื้นฟูเยียวยา - การฟื้นฟูเยียวยา ผลิตผลทางการเกษตร	- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด - สำนักงานเกษตรจังหวัด	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ - สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด	
- การจ่ายค่าทดแทนการใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้าง	- หน่วยงานซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งนั้นสังกัดอยู่	- สำนักงานประมาณ - สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	- มาตรา 67 วรรคสาม พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำฯ
- การจ่ายค่าทดแทนการใช้น้ำจากการเฉลี่ยน้ำ	- หน่วยงานซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งนั้นสังกัดอยู่	- สำนักงานประมาณ - สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	- มาตรา 60 วรรคสอง ตาม พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561
- การฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ / การฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมและ การจัดการมลพิษ	- สำนักงานป่าไม้เขต - สำนักงานอนุรักษ์พื้นที่ - สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษ - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่	- สำนักงาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สนง.โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด - แขวงทางหลวงชนบท	
8. การเตรียมพื้นที่กักเก็บน้ำ	- สำนักงานชลประทานในพื้นที่ - สำนักงานทรัพยากรน้ำในพื้นที่ - สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขตในพื้นที่	- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค	

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

แผนการบูรณาการ/ แผนปฏิบัติการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หมายเหตุ
	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่		
9. งบประมาณ	- สำนักงบประมาณ		มาตรา 24 พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำฯ บัญญัติไว้เป็นการ เฉพาะ
10. การรายงานและ สรุปผลการ	- สำนักงานทรัพยากรน้ำ แห่งชาติ	- สำนักงานทรัพยากรน้ำ แห่งชาติภาค	มาตรา 24 พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำฯ บัญญัติไว้เป็นการ เฉพาะ

การดำเนินการภายหลังสิ้นสุดเหตุ กองอำนวยการน้ำแห่งชาติและศูนย์อำนวยการน้ำ
แห่งชาติ และสำนักงานทรัพยากร น้ำแห่งชาติภาคสามารถสนับสนุนการดำเนินการตรวจสอบความ
ปลอดภัยและคุณภาพของทรัพยากรน้ำและ แหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะที่เหมาะสมต่อการอุปโภค
และบริโภคของผู้ใช้น้ำในเขตลุ่มน้ำที่เกิดเหตุและลุ่มน้ำ ใกล้เคียง การแจ้งข้อมูลความปลอดภัย
ดังกล่าวไปยังผู้ใช้น้ำและองค์กรผู้ใช้น้ำและขอแนะนำในการใช้น้ำ จนกว่าจะกลับคืนสู่ภาวะปกติ ร่วม
ดำเนินการฟื้นฟูทรัพยากรน้ำหรือแหล่งน้ำสาธารณะที่ปนเปื้อนมลพิษร่วมกับ หน่วยงานอื่นๆ ที่
เกี่ยวข้อง ตลอดจนการรายงานผลการดำเนินการ สภาพปัญหา อุปสรรค ข้อจำกัด และ แนวทางแก้ไข
ปัญหาในอนาคตต่อคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

3.3.1 แนวทางปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในหัวข้อที่ผ่านมาได้มีการอธิบายถึงบทบาทขององค์กรด้านน้ำตาม พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำ
เช่น ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ และตาม
พ.ร.บ.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง
กองอำนวยการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยจังหวัด/อำเภอ และศูนย์บัญชาการส่วนหน้า ซึ่งเป็น
องค์กรที่ทำหน้าที่บัญชาการ อำนวยการ รวมทั้งประสานการปฏิบัติการกับหน่วยงานระดับปฏิบัติการ
ต่างๆ

ในหัวข้อนี้ จะกล่าวถึงแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง โดย
โครงสร้างในระดับปฏิบัติการนี้ จะใช้ได้กับภัยในทุกระดับความรุนแรง ของภัย ตั้งแต่ระดับ 1 : ปกติ
จนถึงระดับ 3 : วิกฤติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) แนวทางปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานของรัฐจะปฏิบัติงานร่วมโดยมีการประสานผ่านทางทั้งกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และ ศูนย์บัญชาการส่วนหน้าของกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง/จังหวัด/อำเภอ โดยทั้ง 2 องค์กรนี้จะทำหน้าที่อำนวยความสะดวกร่วมกันอยู่แล้ว เพื่อให้การ ดำเนินการต่างๆ มีความสอดคล้องกันตามแผนผังในรูปที่ ผิดพลาด! ไม่พบแหล่งการอ้างอิง5 ถึงผิดพลาด! ไม่พบแหล่งการอ้างอิง8

(2) แนวทางปฏิบัติร่วมกับภาคประชาสังคม เอกชน และองค์กรการกุศล

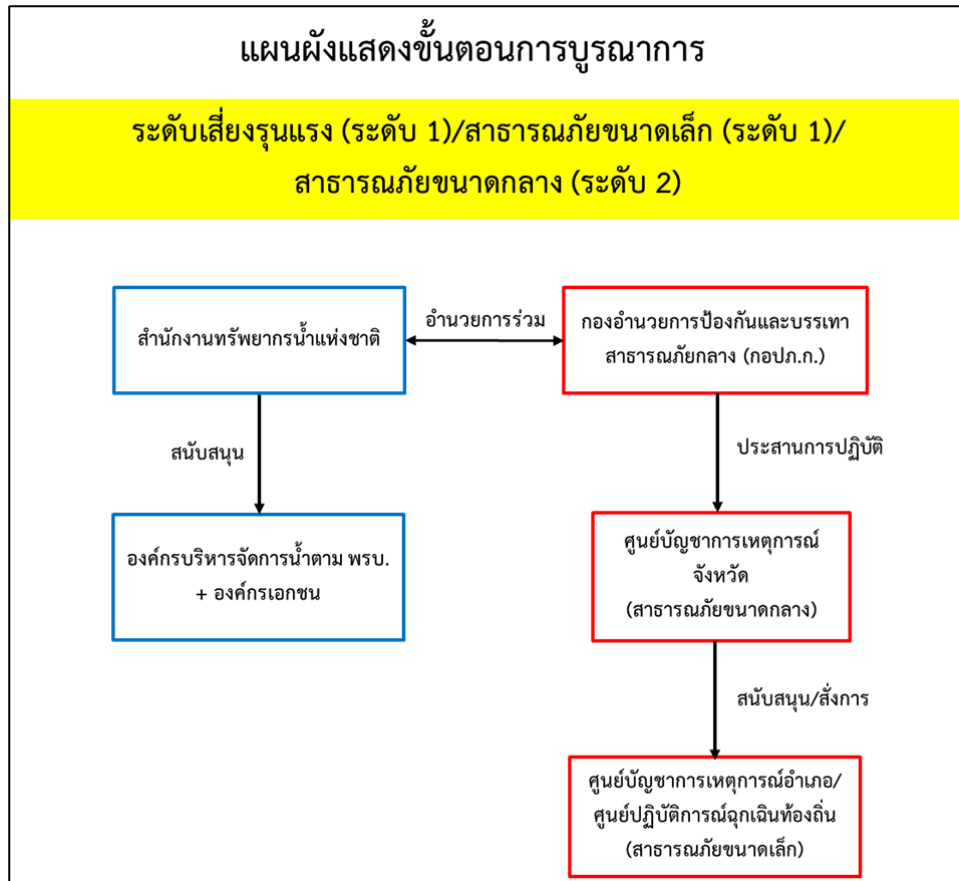
การปฏิบัติงานร่วมกับภาคส่วนต่างๆ เหล่านี้ จะมีการประสานผ่านจุดติดต่อคือ กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ/ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และ ศูนย์บัญชาการส่วนหน้า เช่นเดียวกับกรณี ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการปฏิบัติงานร่วมจะเป็นไปตามขีดความสามารถและแนวทางที่ตกลงกันระหว่าง ภาคส่วนต่างๆ เหล่านี้กับจุดติดต่อ

(3) แนวทางปฏิบัติร่วมกับองค์กรระหว่างประเทศ

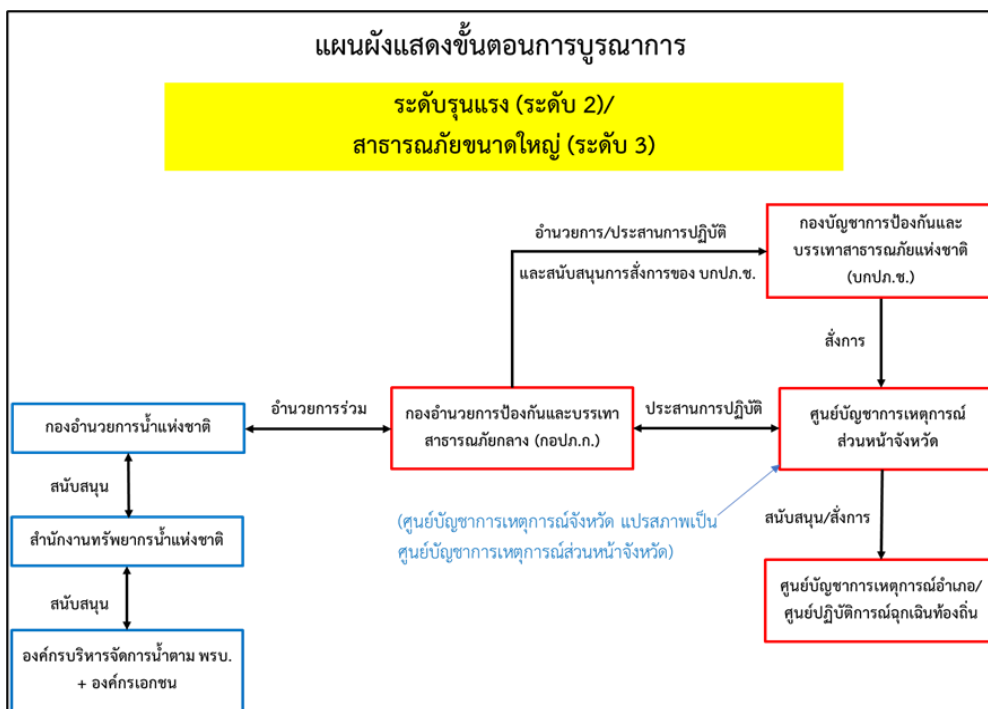
จะดำเนินการในลักษณะเดียวกับการปฏิบัติงานร่วมกับภาคประชาสังคมฯ ตามหัวข้อ 3.3.9.2 หรืออาจประสานผ่านมาทางหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

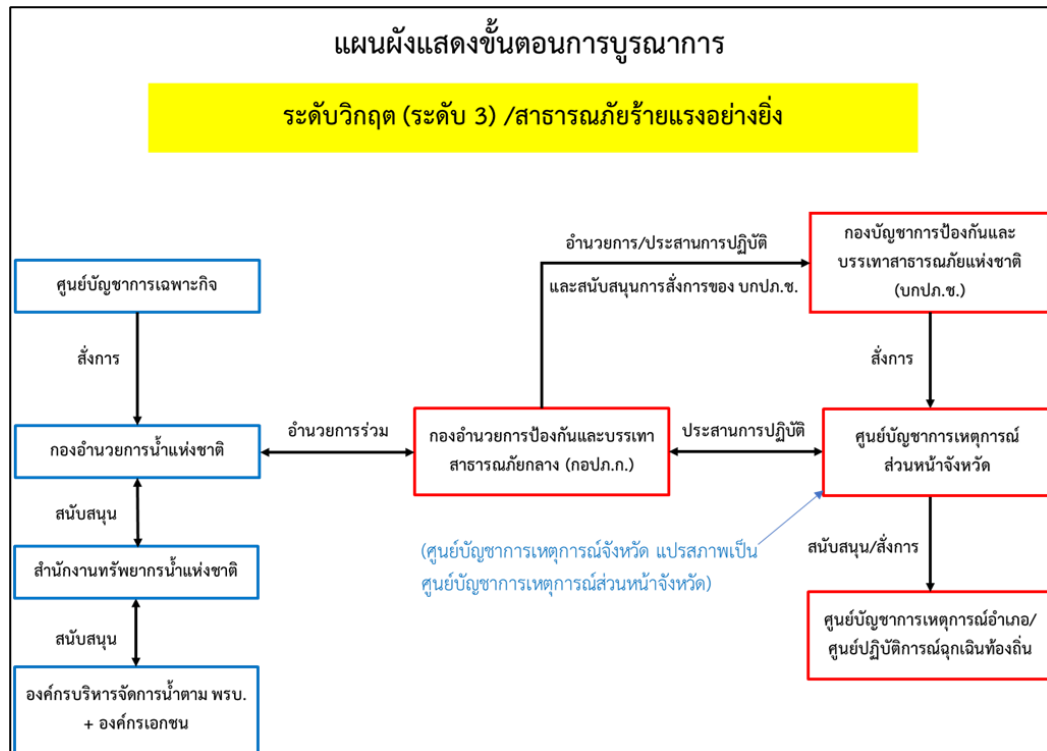
ภาพประกอบ 3-5 ความเชื่อมโยงและการประสานงานของหน่วยงานในระดับบัญชาการ ระดับ
อำนวยการและระดับปฏิบัติการ

ภาพประกอบ 3-6 แผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัย 1 : ระดับเสี่ยงรุนแรง

ภาพประกอบ 3-7 แผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัย 2 : รุนแรง

ภาพประกอบ 3-8 แผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัย 3: ระดับวิกฤต

บทที่ 4

แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม

มาตรา 64 ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมขึ้นไว้เป็น
การล่วงหน้า โดยให้จัดทำเป็นแผนเพื่อเตรียมการรองรับทั้งกรณีปกติซึ่งสามารถคาดหมายได้ว่า จะ
เกิดภาวะน้ำท่วมในระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่งเป็นประจำ และกรณีฉุกเฉินที่มีน้ำท่วมเกิดขึ้นโดย
ฉับพลัน โดยในการจัดทำแผนต้องพิจารณาถึงสภาพแวดล้อม ผังน้ำ ระบบนิเวศ และความ
หลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่นั้นประกอบด้วย

แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

- (1) หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน
- (2) การเตรียมข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
- (3) การบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วม
- (4) การจัดทำระบบเตือนภัยน้ำท่วม
- (5) การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ
- (6) วิธีการระบายน้ำที่รวดเร็วและถูกต้องตามหลักวิชาการให้น้ำระบายไปตามแนวทาง

ที่กำหนด

- (7) วิธีการกักเก็บน้ำเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป
- (8) การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่อาจได้รับ
ภัยพิบัติจากน้ำท่วม
- (9) งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ

4.1 หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติการตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม มีทั้ง
หน่วยงานหลักและหน่วยงานสนับสนุน โดยในการปฏิบัติการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบออกเป็น 3 ด้าน
ได้แก่ ด้านบริหารจัดการน้ำด้านการให้ความช่วยเหลือ และด้านสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ ซึ่งมี
หน่วยงานหลักและหน่วยงานสนับสนุนดังแสดงในตาราง 4-1

ตาราง 4-1 หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน

ลำดับ	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
1	ด้านบริหารจัดการน้ำ	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ จังหวัด การไฟฟ้าฝ่ายผลิต กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและ อนุรักษ์พลังงาน	องค์การตลาด สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยี อวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)กรมอุทก ศาสตร์ กรมป่าไม้

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวบน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวบน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวบน้ำท่วม)

ลำดับ	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
			กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมเจ้าท่า กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมทรัพยากรทางทะเลและ ชายฝั่ง กรมทางหลวง การรถไฟแห่งประเทศไทย
2	ด้านการให้ความช่วยเหลือ	กรมป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย สำนักงานส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่นจังหวัด จังหวัด	กองทัพ ตำรวจ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
3	ด้านสร้างการรับรู้และ ประชาสัมพันธ์	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กรมประชาสัมพันธ์ จังหวัด	สื่อมวลชน (เอกชน)

ที่มา : กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

4.2 งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน

งบประมาณที่ใช้ในการจัดการแผนป้องกันและแก้ไขภาวบน้ำท่วมระดับจังหวัด มีที่มา
จากงบประมาณ 3 ส่วน ได้แก่

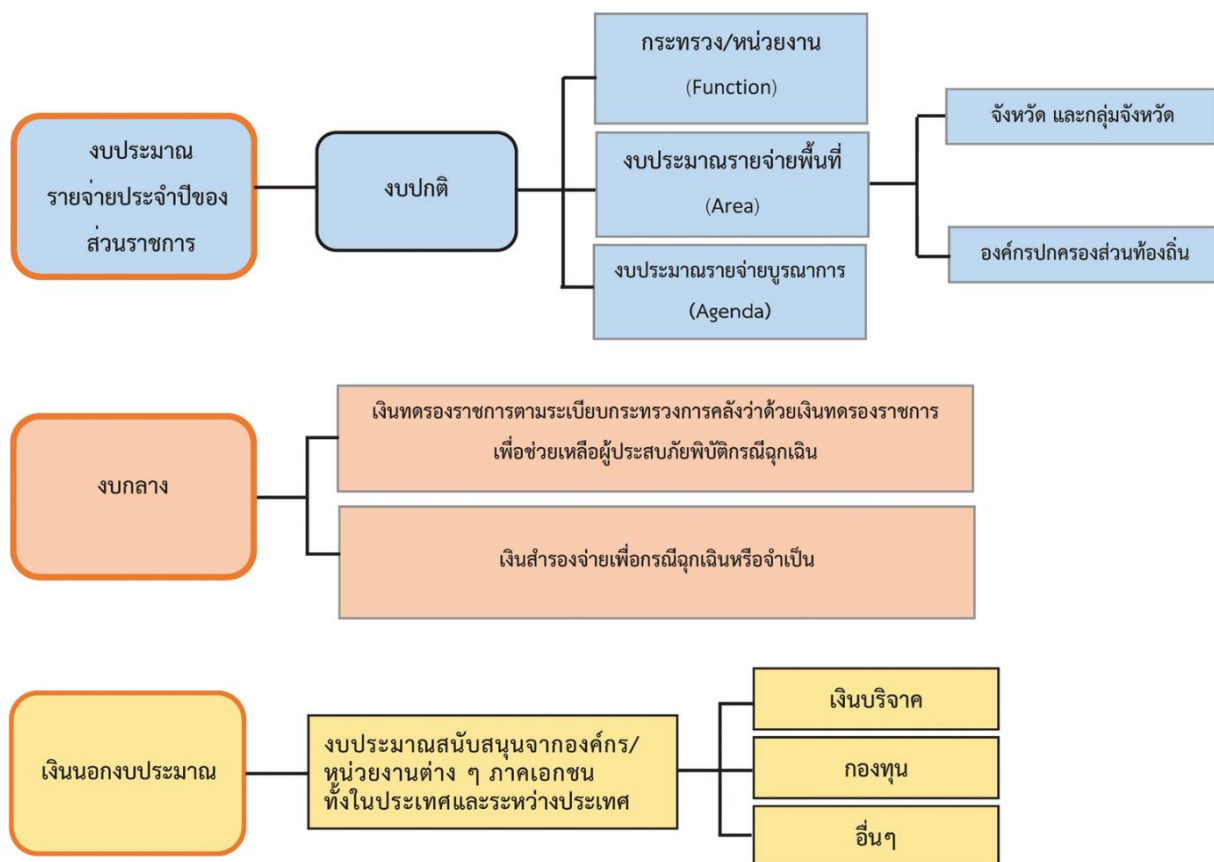
(1) งบประมาณรายจ่ายประจำปี (งบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น งบประมาณจังหวัดและกลุ่มจังหวัด และงบประมาณของส่วนราชการ) และ

(2) งบอื่นๆ (งบกลางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรืองบกลางรัฐบาล และเงินทด
รองราชการ ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ)

(3) เงินนอกราชการ เป็นบรรดาเงินทั้งปวงที่หน่วยงานของรัฐจัดเก็บหรือได้รับไว้เป็น
กรรมสิทธิ์ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือจากนิติกรรมหรือนิติเหตุ หรือกรณีอื่นใด ที่ต้องนำส่ง
คลัง แต่มีกฎหมายอนุญาตให้สามารถเก็บไว้ใช้จ่ายได้ โดยไม่ต้องนำส่งคลัง ได้แก่ งบประมาณ
สนับสนุนจากองค์กร/หน่วยงานต่าง ๆ ภาคเอกชน ทั้งในประเทศ และระหว่างประเทศ เพื่อสนับสนุน
การดำเนินกิจการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยกรมป้องกันและบรรเทาสา
ธารณภัย เป็นหน่วยงานกลางในการประสาน และผลักดันการดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักการ
ข้อกำหนดและเงื่อนไขขององค์กรผู้ให้การสนับสนุน และไม่ขัดแย้งกับแนวทางการดำเนินงานใน

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

แผนการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2564-2570 โดยแบ่งเป็นเงินบริจาค กองทุน
และอื่น ๆ

ภาพประกอบ 4-1 แหล่งที่มาและวิธีการงบประมาณในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

4.2.1 งบประมาณรายจ่ายประจำปี (งบรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/ จังหวัดและกลุ่มจังหวัด/ส่วนราชการจังหวัด)

ตาราง 4-2 งบประมาณรายจ่ายประจำปี

งบประมาณ	สาระสำคัญ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	1) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ของตน เพื่อใช้ดำเนินการตั้งแต่ระยะก่อนเกิด ขณะเกิด และหลังเกิดสาธารณภัย โดยเฉพาะงบประมาณเพื่อให้ความช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าและระยะยาว เช่น การอพยพ การจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว การสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ประสบภัย การสาธารณสุข การสื่อสาร การรักษาความสงบเรียบร้อย และการสาธารณสุข

งบประมาณ	สาระสำคัญ
	2) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ของตนให้เป็นไปตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ซึ่งกำหนดให้มีแผนและขั้นตอนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และยานพาหนะ พร้อมทั้งจัดให้มีเครื่องหมายสัญญาณหรือสิ่งอื่นใด ในการแจ้งให้ประชาชนได้ทราบถึงการเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัย 3) ให้มีการตั้งงบประมาณในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตนตามกรอบแนวทางตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ 3.1) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 89 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจใช้จ่ายเงินสะสมได้ โดยได้รับอนุมัติจากสภาท้องถิ่นภายใต้เงื่อนไข ข้อ 91 ภายใต้บังคับข้อ 89 ในกรณีฉุกเฉินที่มีสาธารณภัยเกิดขึ้น ให้ผู้บริหารท้องถิ่นอนุมัติให้จ่ายขาดเงินสะสมได้ตามความจำเป็นในขณะนั้น โดยให้คำนึงถึงฐานะการเงินการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น 3.2) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2559 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจตั้งงบประมาณให้เงินอุดหนุน หน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนได้ 3.3) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 6 กรณีเกิดสาธารณภัยในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะมีการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินหรือไม่ก็ตาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการช่วยเหลือประชาชนในเบื้องต้น โดยฉันทันที เพื่อการดำรงชีพ หรือบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า หรือระงับสาธารณภัย หรือเพื่อคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สิน หรือป้องกันอันตรายที่จะเกิดแก่ประชาชนได้ตามความจำเป็นภายใต้ขอบอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย โดยไม่

งบประมาณ	สาระสำคัญ
	ต้องเสนอคณะกรรมการช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณา ในกรณีการช่วยเหลือประชาชน เพื่อเยียวยาและฟื้นฟูหลังเกิดสาธารณภัย หรือการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือการป้องกันและระงับโรคติดต่อ หรือการช่วยเหลือเกษตรกรผู้มีรายได้น้อย ให้เสนอคณะกรรมการช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความเห็นชอบก่อน ข้อ 7 กรณีมีความจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือประชาชนเพื่อเยียวยา หรือฟื้นฟูหลังเกิดสาธารณภัย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้ (1) กรณีมีการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ในพื้นที่เกิดภัยให้รายงานอำเภอ หรือจังหวัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณานำเงินอุดหนุนราชการเพื่อการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย (2) กรณีได้ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณี ฉุกเฉินในพื้นที่เกิดภัยในการช่วยเหลือประชาชน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เสนอคณะกรรมการช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาให้ความช่วยเหลือ ทั้งนี้ไม่เกินหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบนี้ ข้อ 11 การให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบสาธารณภัยหรือภัยพิบัติฉุกเฉิน มีลักษณะเป็นการช่วยเหลือที่จำเป็นที่ต้องแก้ไขโดยฉับพลันในการดำรงชีพและความเป็นอยู่ของประชาชน หรือเป็นการซ่อมแซมให้คืนสู่สภาพเดิม อันเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถ ให้ความช่วยเหลือได้ทันที ภายใต้ขอบอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย กรณีสิ่งสาธารณประโยชน์ที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับความเสียหาย หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่า การซ่อมแซมให้คืนสู่สภาพเดิมจะไม่คุ้มค่าและการก่อสร้างใหม่จะเกิดประโยชน์ต่อทางราชการมากกว่า ให้เสนอคณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนการใช้จ่ายงบประมาณ โดยให้คำนึงถึงสถานะทางการคลัง ข้อ 16 การช่วยเหลือประชาชนให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

งบประมาณ	สาระสำคัญ
	(1) การช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย หรือภัยพิบัติฉุกเฉิน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาใช้จ่ายงบประมาณช่วยเหลือประชาชนตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงการคลัง โดยอนุโลม ข้อ 18 กรณีเกิดสาธารณภัยฉุกเฉิน จำเป็นเร่งด่วน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเบิกจ่ายจากงบกลาง ประเภทเงินสำรองจ่าย ในข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีโดยโครงการไม่จำเป็นต้องอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น 3.4) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายให้แก่อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2560 ข้อ 5 ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องเบิกจ่าย ค่าใช้จ่ายให้แก่อาสาสมัครเพื่อเป็นค่าป่วยการชดเชยการทำงานหรือเวลาที่เสียไปเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเบิกจ่ายได้ 3.5) ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ว่าด้วยค่าใช้จ่ายของอาสาสมัครในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2560 ข้อ 4 อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยกิจการอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. 2553 ที่ได้รับคำสั่งจาก ผู้อำนวยการ ผู้บัญชาการ นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายแล้วแต่กรณี เพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ หรือนอกเขตพื้นที่ที่ได้รับค่าใช้จ่ายในอัตราต่อคนต่อวัน ดังนี้ (1) กรณีการปฏิบัติหน้าที่ไม่เกิน 4 ชั่วโมง ให้ได้รับค่าใช้จ่ายจำนวน 100 บาท (2) กรณีการปฏิบัติหน้าที่ไม่เกิน 4 ชั่วโมง แต่ไม่เกิน 8 ชั่วโมง ให้ได้รับค่าใช้จ่าย จำนวน 200 บาท (3) กรณีการปฏิบัติหน้าที่เกิน 8 ชั่วโมง ให้ได้รับค่าใช้จ่ายจำนวน 300 บาท

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

งบประมาณ	สาระสำคัญ
	ข้อ 5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ที่สามารถจ่ายค่าใช้จ่ายให้แก่อาสาสมัครในสังกัดของตนตามข้อ 4 ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงฐานะทางการเงินการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย ข้อ 6 กรณีมีการสั่งใช้อาสาสมัครซึ่งมิได้สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ ให้ต้นสังกัดเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายจากเงินงบประมาณของส่วนราชการ
จังหวัดและ กลุ่มจังหวัด	1) ให้จังหวัดตั้งงบประมาณสำหรับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากสำนักงานงบประมาณตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2551 โดยการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนา กลุ่มจังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปี ของกลุ่มจังหวัด และคำของบประมาณของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดตามกฎหมาย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณ เพื่อให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ 2) ให้จังหวัดขอตั้งงบประมาณและขอรับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาล เพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้อีกแนวทางหนึ่ง
ส่วนราชการ (Function)	ให้หน่วยงานระดับกระทรวง และระดับกรม ขอตั้งงบประมาณรายจ่าย ประจำปี เพื่อดำเนินงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามภารกิจของ หน่วยงานที่ดำเนินการรองรับยุทธศาสตร์ตามที่กำหนดไว้ในแผนการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

4.2.2 แหล่งงบประมาณมาใช้ในการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (งบกลาง)

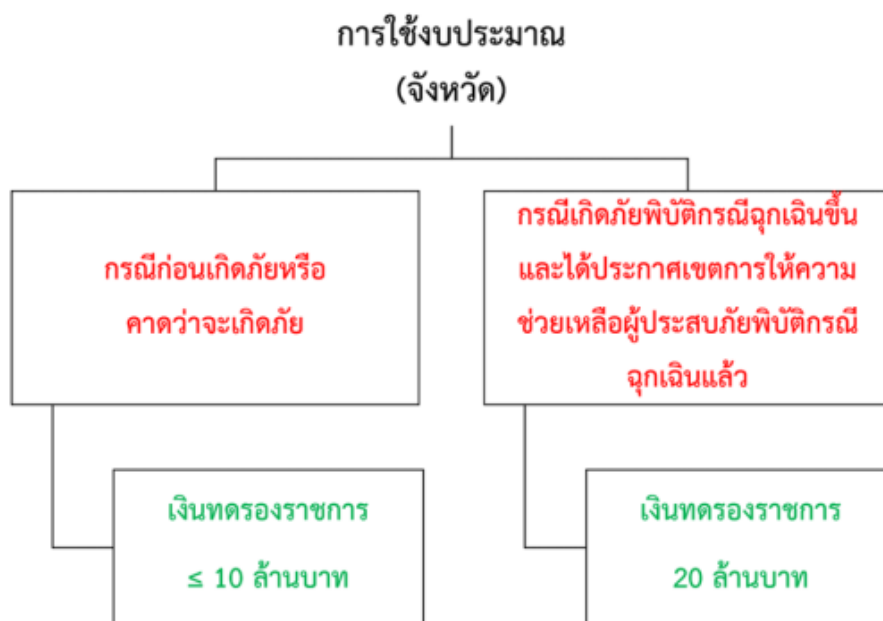
ตาราง 4-3 แหล่งงบประมาณมาใช้ในการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (งบกลาง)

งบประมาณ	สาระสำคัญ
องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	1) ก่อนเกิดภัย: ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งงบกลาง ประเภการเงิน สำรองจ่ายให้เพียงพอต่อการเผชิญเหตุสาธารณภัยที่อาจจะเกิดขึ้น 2) ขณะเกิดภัย: ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเงินงบประมาณที่ได้เตรียม ไว้ไปใช้จ่ายเพื่อบรรเทา/ช่วยเหลือความเดือดร้อนของประชาชนที่ประสบสา ธารณภัยเป็นลำดับแรก ทั้งนี้ หากงบประมาณไม่เพียงพอ ให้โอนเงินงบประมาณ เหลือจ่าย หรืองบประมาณในแผนงาน/โครงการอื่น ที่ยังไม่มี ความจำเป็น เร่งด่วนที่ต้องใช้จ่ายไปตั้งเป็นงบประมาณสำหรับ จ่ายเพิ่มเติมได้ตามระเบียบ กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

งบประมาณ	สาระสำคัญ
รัฐบาล	1) กรณีส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจใดมีความจำเป็นต้องใช้จ่ายงบประมาณ นอกเหนือจากที่ได้รับการจัดสรรหรือได้รับการจัดสรรงบประมาณแล้วไม่เพียงพอที่จะดำเนินการและมีความจำเป็นเร่งด่วน ให้ส่วนราชการฯ ขอใช้เงินงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นโดยพิจารณาเฉพาะกรณีที่มีความจำเป็นและเร่งด่วนที่จะต้องรีบดำเนินการ เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการเท่านั้น ทั้งนี้ ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ 2) ให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่ประสงค์ขอรับการสนับสนุนงบกลางให้ดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติ กรณีการขออนุมัติใช้เงินงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติ
เงินอุดหนุน ราชการตาม ระเบียบ กระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุน ราชการเพื่อ ช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยพิบัติ กรณีฉุกเฉิน	การระดมสรรพกำลังและทรัพยากรเข้าป้องกัน ลดผลกระทบ และให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัย หรือได้รับผลกระทบ ซึ่งต้องอาศัยงบประมาณ สนับสนุนการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และทันการณ์ งบประมาณเพื่อใช้จ่ายในการกิจดังกล่าวเป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์การใช้เงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2562 ซึ่งกำหนดวงเงินอุดหนุนราชการไว้ใน 2 กรณีด้วยกันกล่าวคือ 1) กรณีก่อนเกิดภัย หรือคาดว่าจะเกิดภัย เป็นกรณีคาดหมายว่าจะเกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินขึ้น ในเวลาอันใกล้ให้ใช้เพื่อการป้องกัน หรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ซึ่งจำเป็นต้องรีบดำเนินการโดยฉับพลัน ภายในวงเงินไม่เกิน 10 ล้านบาท โดยไม่ต้องประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย วัตถุประสงค์ของการใช้เงินอุดหนุนราชการในเชิงป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ถูกจัดสรรเพื่อเป็นการใช้จ่ายเงินเมื่อคาดหมายว่าจะเกิดภัยพิบัติขึ้นในเวลาอันใกล้ และจำเป็นต้องรีบป้องกันหรือยับยั้งโดยฉับพลัน และเพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยพิบัติโดยเร่งด่วนตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยมีมุ่งหมายที่จะบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าของประชาชน หรือเป็นการซ่อมแซมให้คืนสู่สภาพเดิม ไม่สามารถใช้จ่ายเพื่อสร้างสิ่งก่อสร้าง หรือสาธารณูปโภคที่ถาวรหรือก่อสร้างใหม่ได้ ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามประกาศกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ลงวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2563

งบประมาณ	สาระสำคัญ
	2) กรณีเกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินขึ้น และได้ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณี ฉุกเฉินแล้ว ให้ใช้เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน หรือสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติโดยเร่งด่วนตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยมุ่งหมายที่จะบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าของผู้ประสบภัยพิบัติแต่ไม่ได้มุ่งหมายที่จะชดใช้ความเสียหายให้แก่ผู้ใด โดยใช้สำหรับทุกสถานการณ์ภัย ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข โดยสรุปกล่าวคือ ในกรณีที่ภัยพิบัติเกิดขึ้นแล้วการใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการให้ เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2562 ซึ่งกำหนดให้สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดทุกจังหวัดมีวงเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ กรณีฉุกเฉิน จังหวัดละ 20 ล้านบาท โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติจ่ายเงิน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด และหากวงเงินไม่เพียงพอ จังหวัดสามารถเสนอเรื่องมายังกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อขอขยายวงเงินอุดหนุนราชการจากกระทรวงการคลังได้

รูปที่ 4.2-1 การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการกรณีก่อนเกิดภัยหรือคาดว่าจะเกิดภัย
และกรณีเกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

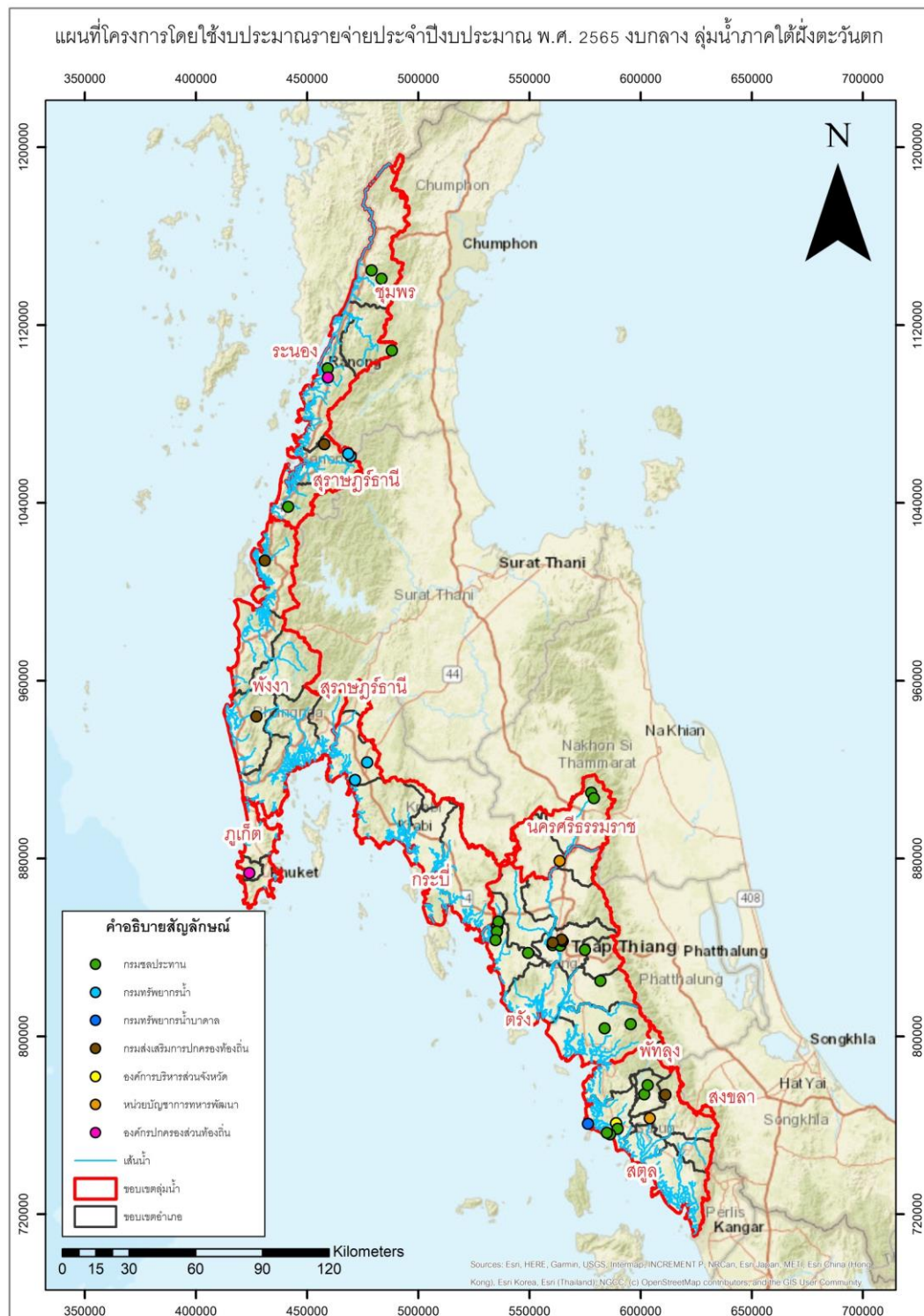
4.2.3 โครงการและงบประมาณ

ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก ในปีงบประมาณ 2566 ได้รับการสนับสนุนโครงการโดยใช้ งบประมาณจากพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ดังแสดงตำแหน่งโครงการและ งบประมาณตามภาพประกอบ 4-2 และในปีงบประมาณ 2565 และ 2564 ได้รับงบประมาณโดยใช้ งบกลาง ดังแสดงในภาพประกอบ 4-3 และภาพประกอบ 4-4 โดยรายละเอียดของโครงการและ งบประมาณจะแสดงไว้ในภาคผนวก โดยภาพรวมงบประมาณแต่ละหน่วยงานจะแสดงตามตาราง 4-4

ตาราง 4-4 งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรแยกตามหน่วยงาน

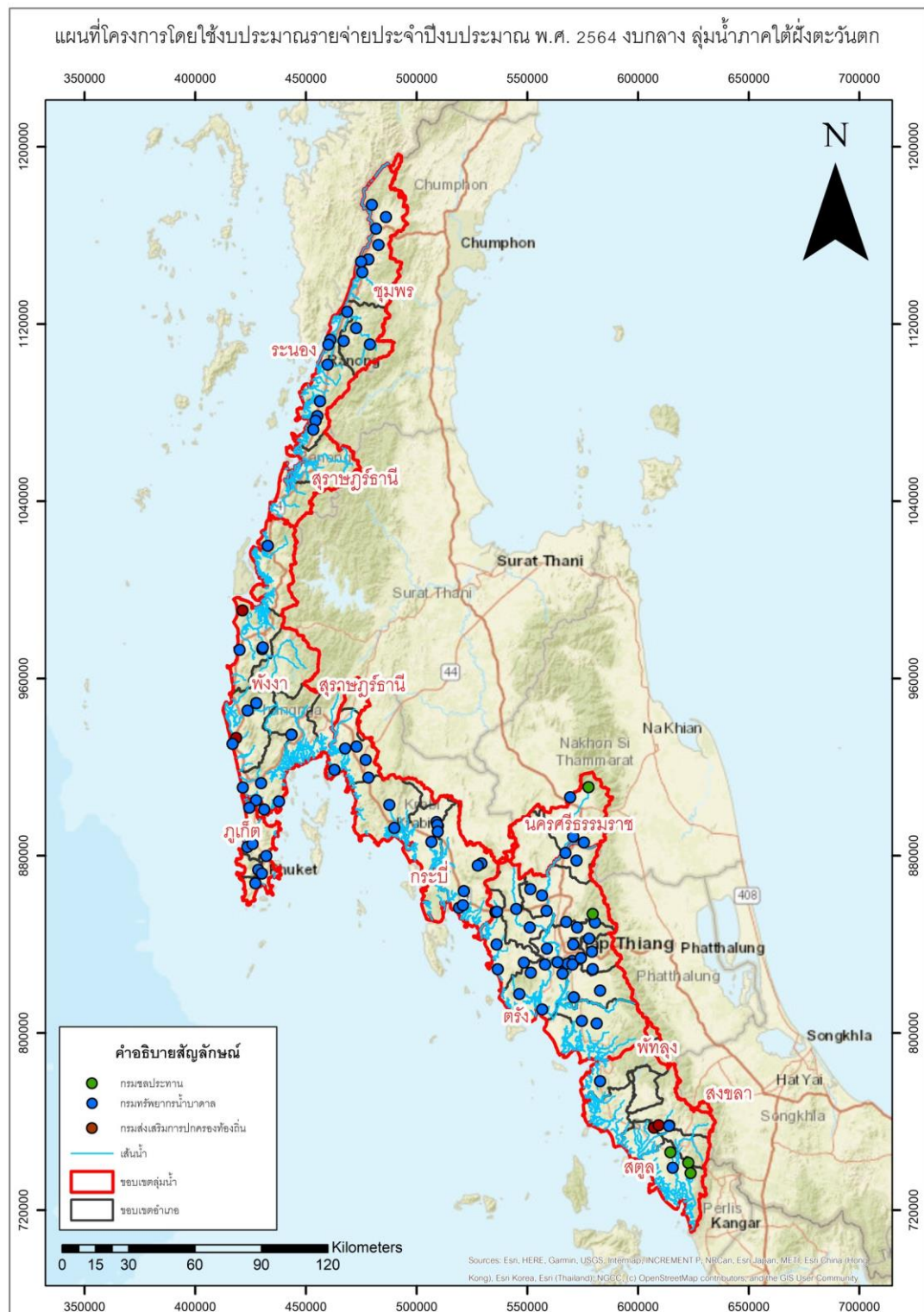
หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร (ล้านบาท)		
	งบกลาง		งบรายจ่ายประจำปี
	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
กรมชลประทาน	12.70	96.06	598.62
กรมทรัพยากรน้ำ		3.48	134.72
กรมทรัพยากรน้ำบาดาล		6.29	63.79
กรมพัฒนาที่ดิน	131.44		4.92
การประปาส่วนภูมิภาค			84.68
จังหวัด		8.32	137.76
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	7.47	7.41	
หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา		0.46	
องค์การจัดการน้ำเสีย			89.44
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อ เกษตรกรรม			60.00
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น		15.90	
รวม	151.61	137.91	1,173.93

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ภาพประกอบ 4-3 แผนที่โครงการโดยใช้งบประมาณ (งบกลาง) ประจำปีงบประมาณ 2565

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

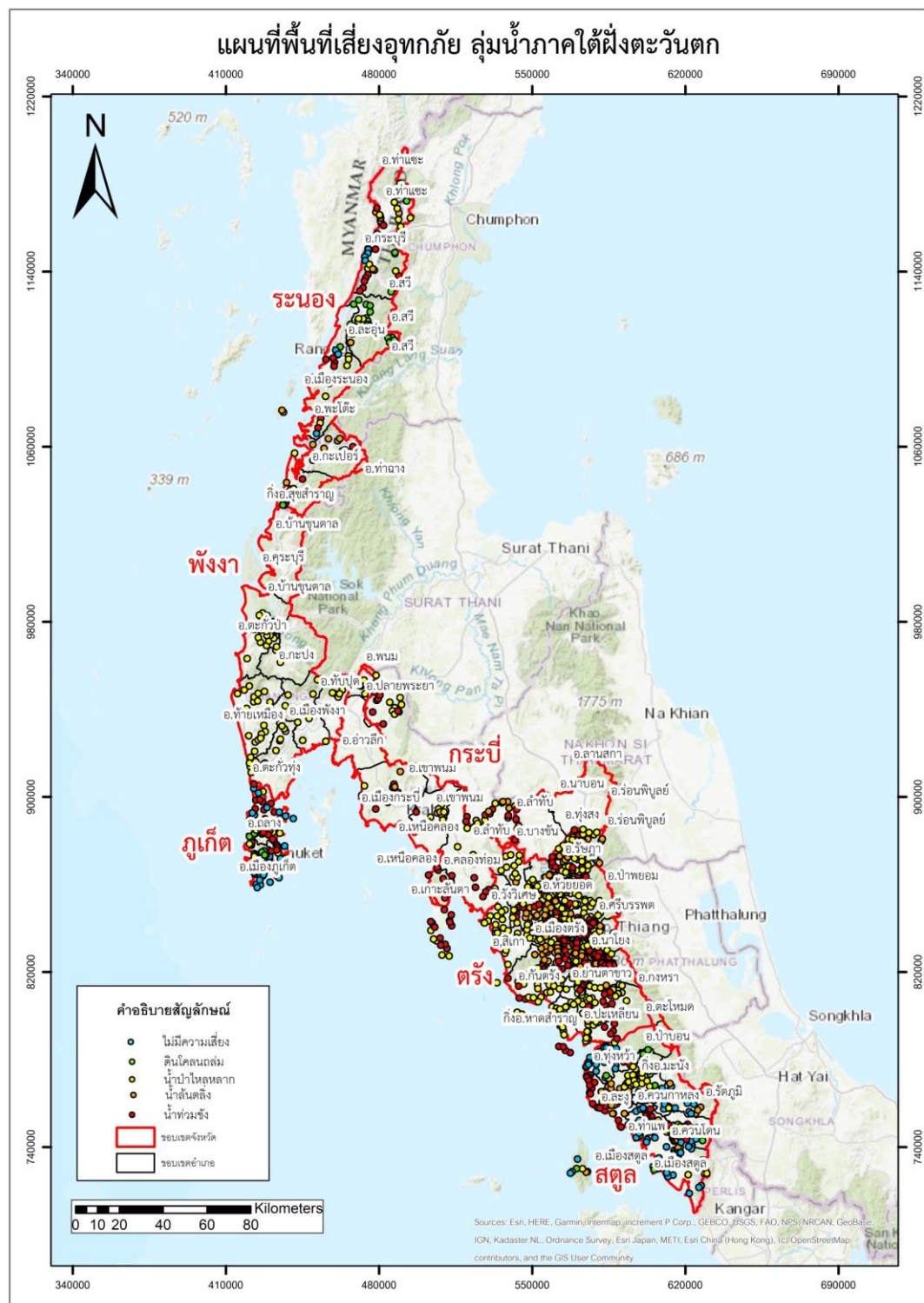

ภาพประกอบ 4-4 แผนที่โครงการโดยใช้งบประมาณ (งบกลาง) ประจำปีงบประมาณ 2564

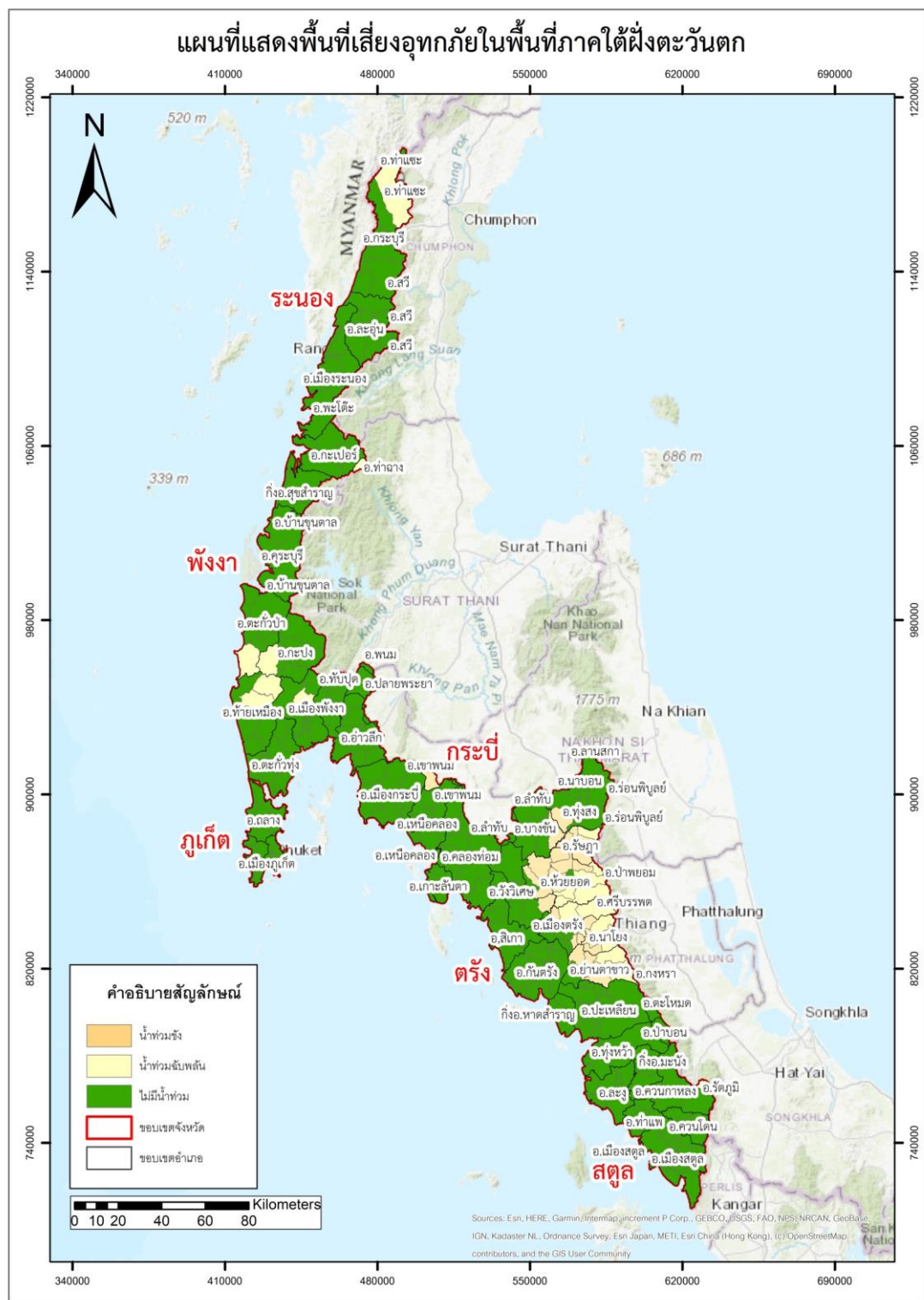
4.3 การจัดเตรียมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม

4.3.1 พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วม

จากการรวบรวมข้อมูลพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมจากหน่วยงานต่างๆ ประกอบด้วย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมทรัพยากรน้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และสำนักงานชลประทาน ดังแสดงภาพประกอบ 4-5 - ภาพประกอบ 4-11 และได้มีการรวบรวมข้อมูลพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วม ดังได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ 2 หัวข้อที่ 2.2 บทที่ 3 และบทที่ 4 ในหัวข้อ 4.7.1

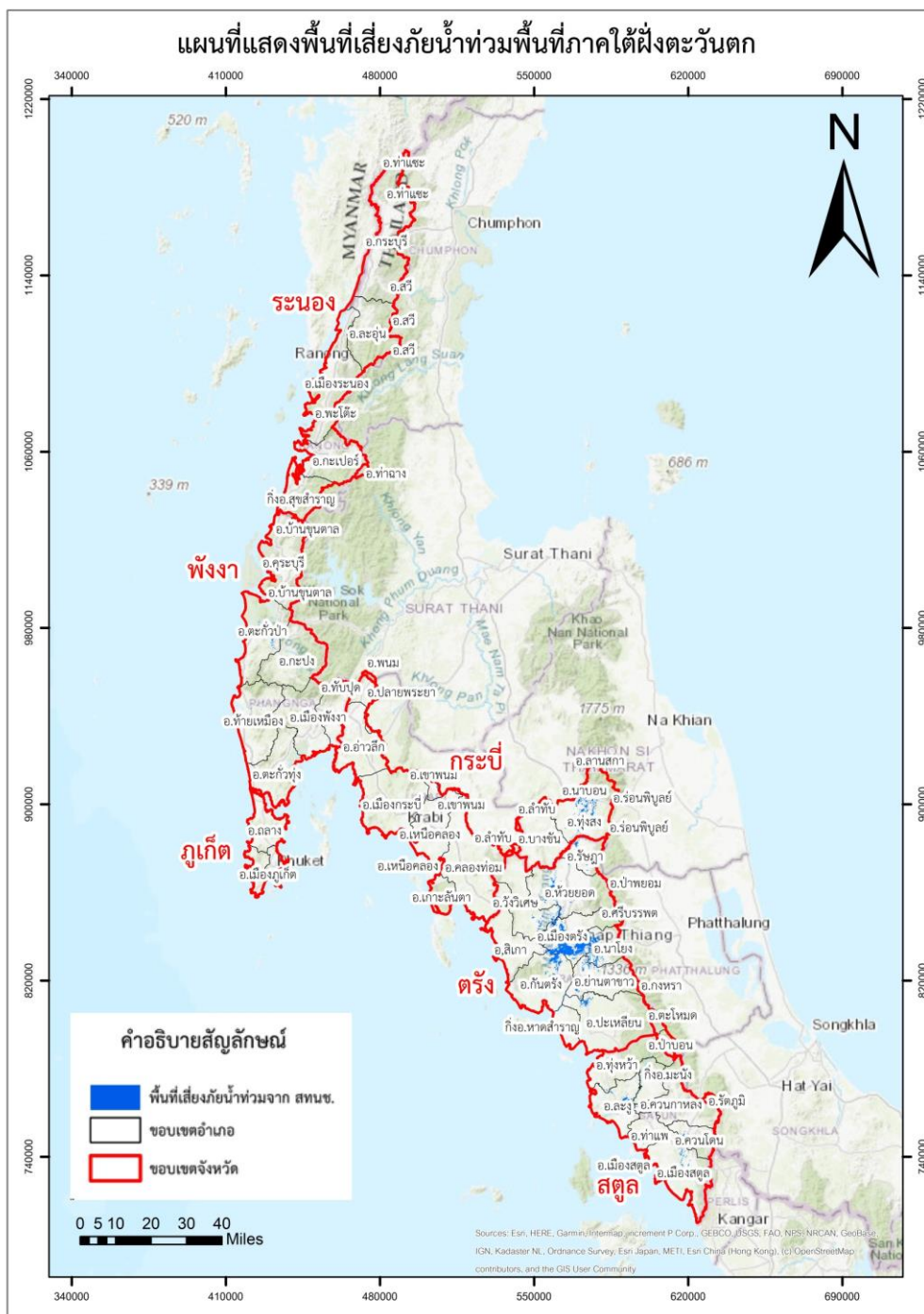

ภาพประกอบ 4-5 พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมจากกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

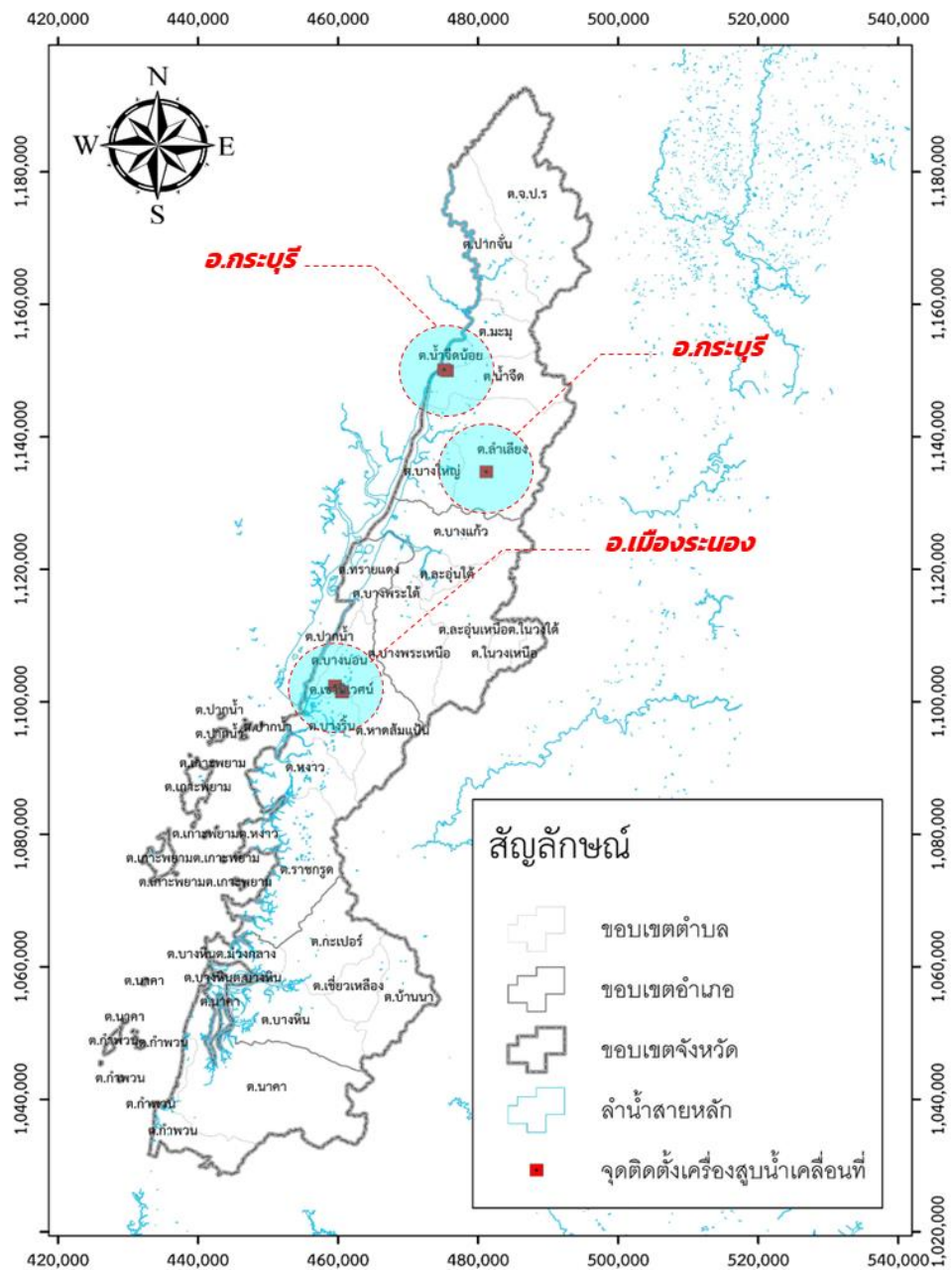
ภาพประกอบ 4-6 พื้นที่น้ำท่วมจากกรมทรัพยากรน้ำ

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

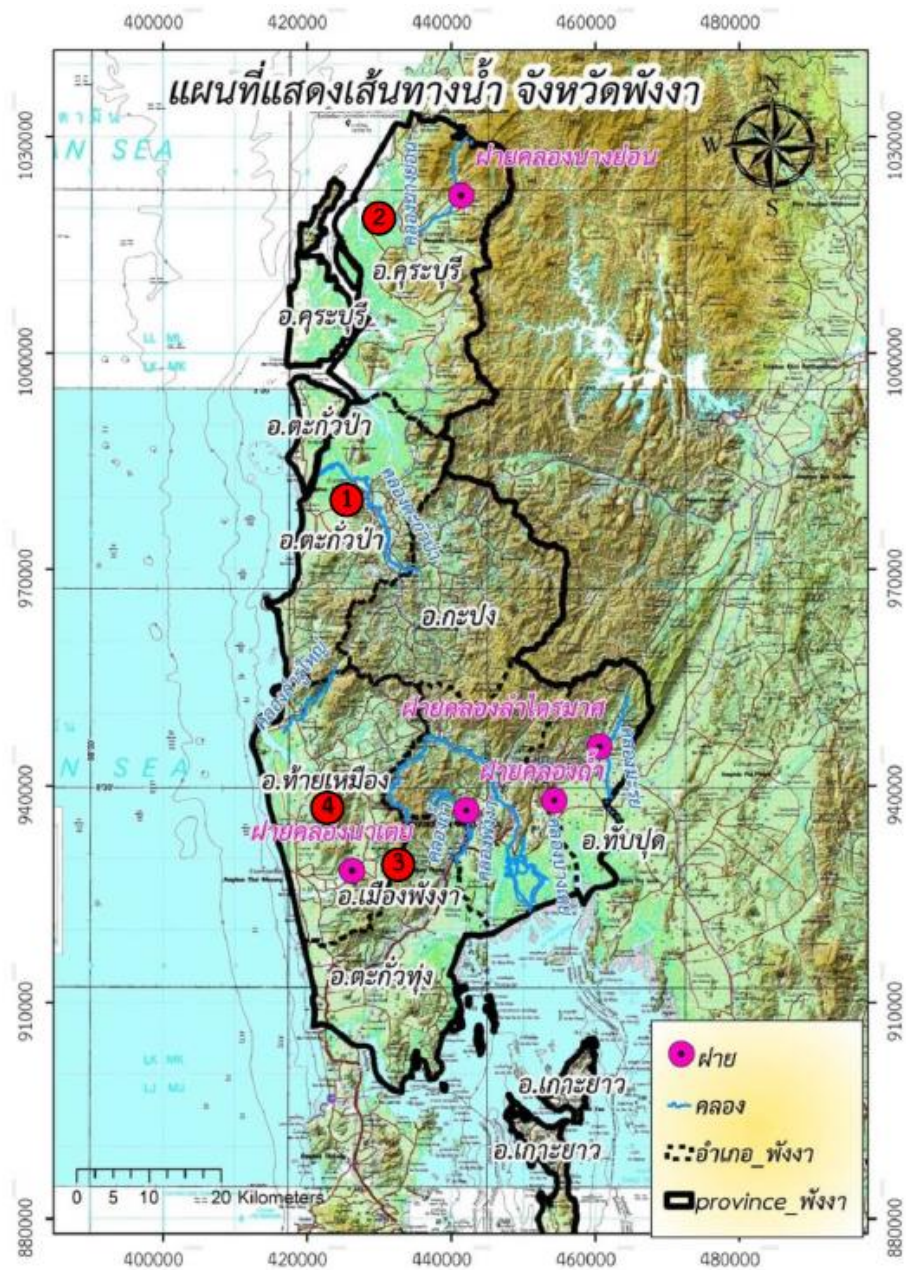

ภาพประกอบ 4-7 พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมจากสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

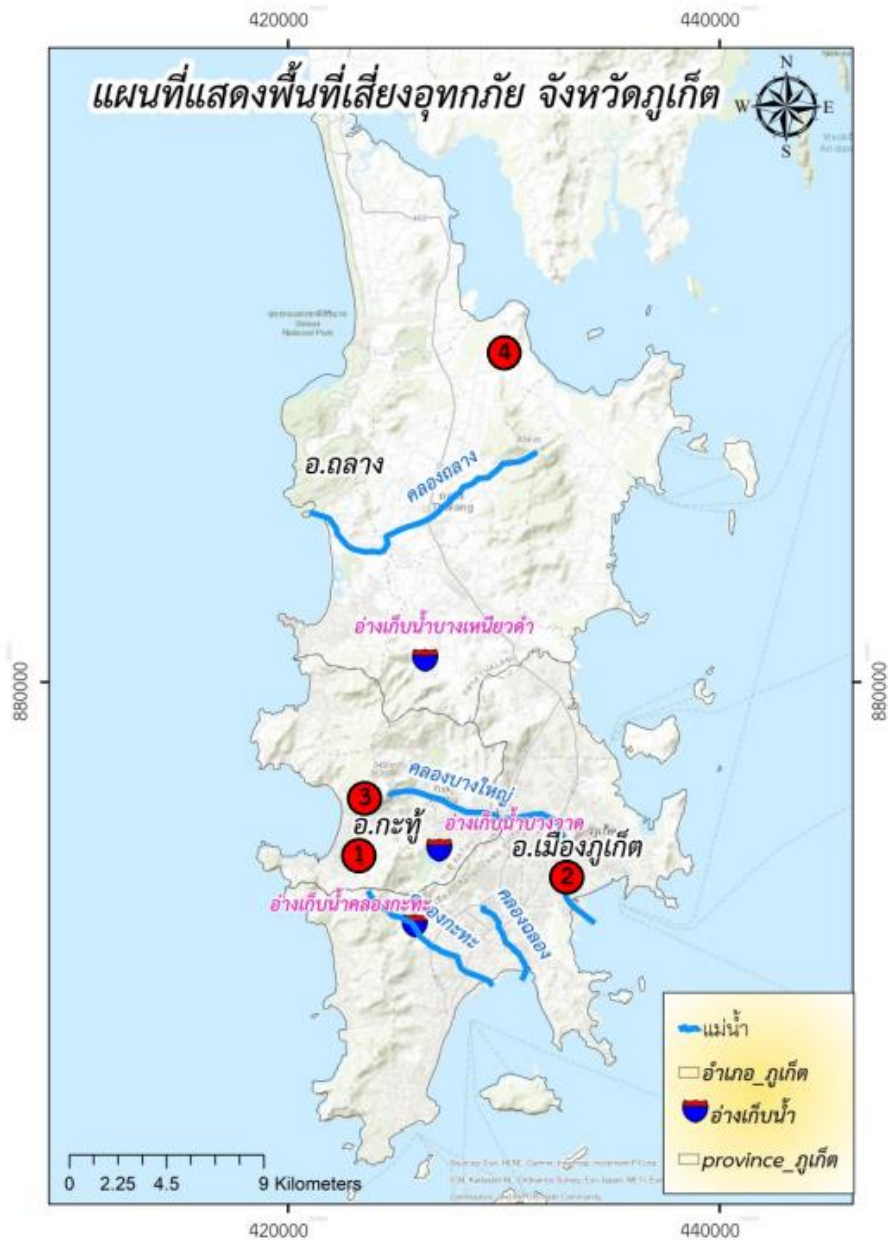
โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

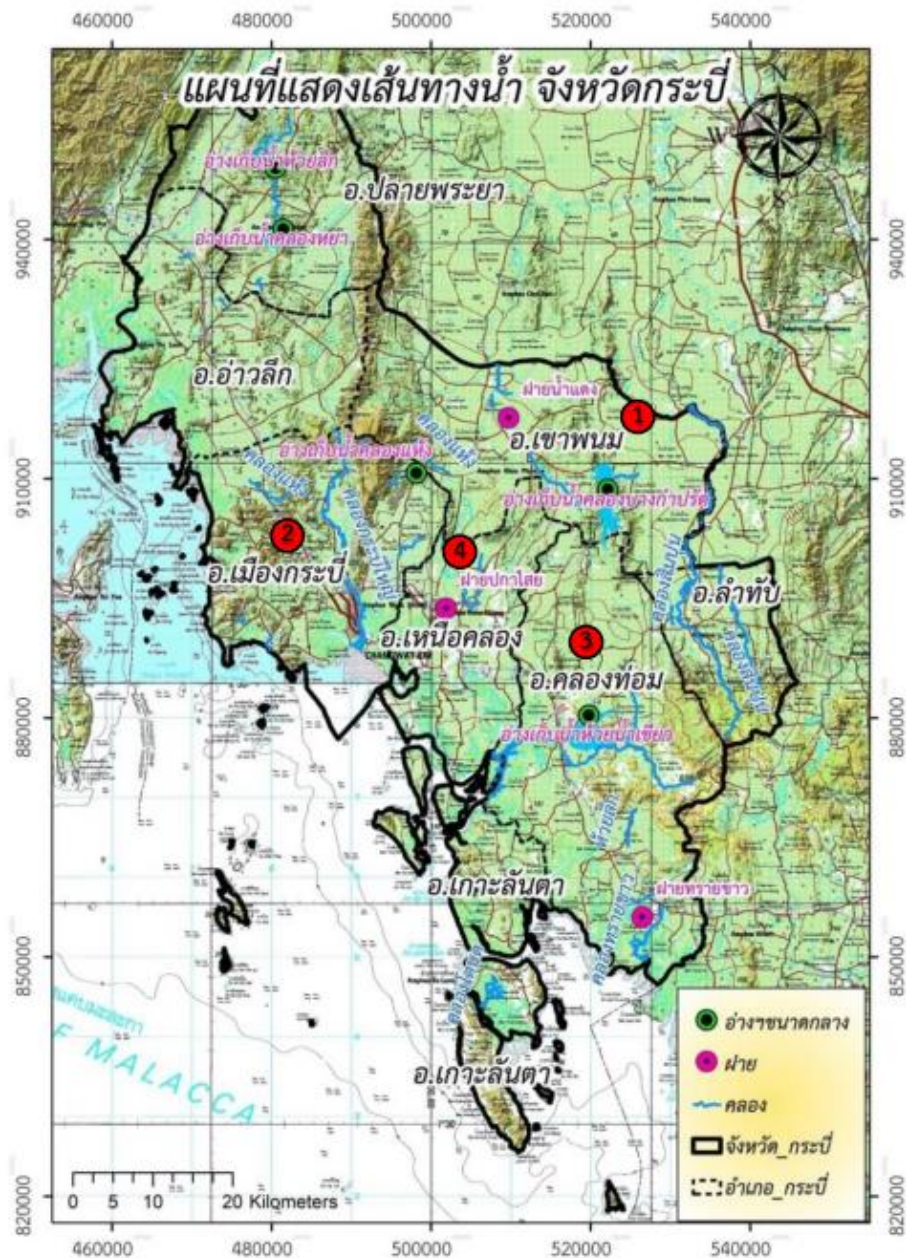
ภาพประกอบ 4-8 พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมจากสำนักงานชลประทานที่ 14

ภาพประกอบ 4-9 พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมจังหวัดพังงาจากสำนักงานชลประทานที่ 15

ภาพประกอบ 4-10 พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมจังหวัดภูเก็ตจากสำนักงานชลประทานที่ 15

ภาพประกอบ 4-11 พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมจังหวัดกระบี่จากสำนักงานชลประทานที่ 15

4.3.2 ข้อมูลบ่งชี้การเกิดภาวะน้ำท่วม

ข้อมูลบ่งชี้การเกิดภาวะน้ำท่วม ได้แก่ 1) ข้อมูลปริมาณฝน 2) ข้อมูลปริมาณน้ำท่าในลำน้ำ 3) ข้อมูลระดับน้ำในลำน้ำ และ 4) ข้อมูลปริมาณน้ำใช้การในอ่างเก็บน้ำขนาดกลางและขนาดใหญ่ของหน่วยงานต่าง ๆ โดยสามารถบ่งชี้ถึงภาวะน้ำท่วม ได้ 3 ระดับ คือ 1) ภาวะปกติ 2) ภาวะน้ำท่วมฉุกละหุก และ 3) ภาวะน้ำท่วมวิกฤติ สำหรับรายละเอียดการกำหนดภาวะน้ำท่วมตามชนิดข้อมูลบ่งชี้การเกิดภาวะน้ำท่วม ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 4-5 ตาราง 4-10

ตาราง 4-5 ข้อมูลบ่งชี้การเกิดภาวะน้ำท่วม

ชนิดข้อมูล	ความถี่ของข้อมูล	หน่วยที่ใช้	กรณีปกติ	กรณีภาวะน้ำท่วมฉุกละหุก	กรณีภาวะน้ำท่วมวิกฤติ
ฝน	รายวัน	มม.	< 90 มม./วัน	90-150 มม./วัน ต่อเนื่อง 3 วัน	> 150 มม./วัน ต่อเนื่อง 3 วัน
ปริมาณน้ำ	รายวัน	ลบ.ม./วินาที	< 80% ของความจุลำน้ำ	80% - 100% ของความจุลำน้ำ	> 100% ของความจุลำน้ำ
ระดับน้ำ	รายวัน	ม.รทก.	< 80% ของระดับตลิ่ง	80% - 100% ของระดับตลิ่ง	> 100% ของระดับตลิ่ง
แหล่งน้ำต้นทุน	รายเดือน	ลบ.ม.	30-80% ของปริมาณน้ำใช้การ	80%-100% ของปริมาณน้ำใช้การ	> 100% ของปริมาณน้ำใช้การ

ที่มา: สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (2562)

จากเกณฑ์ข้อกำหนดภาวะน้ำท่วมมีข้อมูลบ่งชี้ 4 ตัว ที่เป็นตัวกำหนดภาวะน้ำท่วมในพื้นที่ลุ่มน้ำ มีรายละเอียดแสดงได้ดังนี้

(1) ฝน

ข้อมูลฝน จะใช้ตามข้อกำหนดภาวะน้ำท่วมของสำนักงานทรัพยากรน้ำ ได้กำหนดปริมาณของฝน ซึ่งข้อกำหนดนี้จะใช้เหมือนกันในทั้งลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก ดังนี้

- 1) กรณีปกติ เมื่อพิจารณาจากฝนรายวันในหน่วยมิลลิเมตร ที่น้อยกว่า 90 มม./วัน
- 2) กรณีภาวะน้ำท่วมฉุกละหุก ฝนรายวันจะอยู่ในช่วง 90-150 มม./วันต่อเนื่อง 3 วัน
- 3) กรณีภาวะน้ำท่วมวิกฤติ ฝนรายวันจะมากกว่า 150 มม./วัน ต่อเนื่อง 3 วัน

(2) ปริมาณน้ำ

ข้อมูลปริมาณน้ำหรืออัตราการไหล จะพิจารณาใช้เป็นข้อมูลรายวัน ในหน่วยของลบ.ม./วินาที โดยกำหนดจุดพิจารณาที่สถานีวัดน้ำท่าของหน่วยงานต่างๆ ที่สำคัญในแต่ละลุ่มน้ำสาขาโดยพิจารณาวิเคราะห์ปริมาณการไหลเต็มตลิ่งฝั่งที่ต่ำกว่าจากรูปตัดขวางลำน้ำ ณ จุดที่ตั้งของ

สถานีวัดน้ำท่านั้นๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลความจุของลำน้ำ ณ จุดพิจารณาในลุ่มน้ำ เกณฑ์ข้อกำหนดภาวะน้ำท่วมด้านข้อมูลปริมาณน้ำที่แบ่งออกเป็น 3 กรณี ดังนี้

- 1) กรณีปกติ จะคิดที่ปริมาณน้ำไม่เกินร้อยละ 80 ของความจุลำน้ำ
 - 2) กรณีภาวะน้ำท่วมฉุกเฉิน จะคิดที่ปริมาณน้ำในช่วงร้อยละ 80-100 ของความจุลำน้ำ
 - 3) กรณีภาวะน้ำท่วมวิกฤติ จะคิดที่ปริมาณน้ำมากกว่าร้อยละ 100 ของความจุลำน้ำ
- (3) ระดับน้ำ

ข้อมูลระดับน้ำ จะสอดคล้องกับข้อมูลปริมาณน้ำ ซึ่งจะพิจารณาใช้เป็นข้อมูลรายวัน ในหน่วยของ ม.รทก. ซึ่งจะเป็นตำแหน่งเดียวกันกับจุดพิจารณาข้อมูลปริมาณน้ำ โดยแบ่งออกเป็น 3 กรณี ดังนี้

- 1) กรณีปกติ จะคิดที่ระดับน้ำไม่เกินร้อยละ 80 ของระดับตลิ่ง
- 2) กรณีภาวะน้ำท่วมฉุกเฉิน จะคิดที่ระดับน้ำในช่วงร้อยละ 80-100 ของระดับตลิ่ง
- 3) กรณีภาวะน้ำท่วมวิกฤติ จะคิดที่ระดับน้ำที่มากกว่าร้อยละ 100 ของระดับตลิ่ง

โดยรายละเอียดเกณฑ์การแจ้งเตือนภัยของลำน้ำสายต่างๆ ในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก ได้กำหนดรายละเอียดไว้ในบทที่ 4 หัวข้อที่ 4.7.3

4.4 การบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วม

การบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วมและจัดทำระบบเตือนภัยน้ำท่วม ตามมาตรา 64 วรรคสอง (4) และ (5) ให้เป็นไปตามแนวทางที่ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ประกาศกำหนดการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วม ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำดำเนินการตามแนวทางในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(1) ด้านข้อมูลข่าวสาร

- 1) จัดให้มีระบบการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และกระจายข่าวสารระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้อง เพื่อเตรียมความพร้อมรับมือกับภาวะน้ำท่วมที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างทันทั่วถึง
- 2) จัดให้มีการแจ้งให้ประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยได้รับทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภาวะน้ำท่วมอย่างถูกต้องเพียงพอและเหมาะสม โดยเฉพาะข้อมูลที่จำเป็น เช่น ข้อมูลการพยากรณ์อากาศ ปริมาณน้ำฝน ระดับน้ำทะเล การสร้างแบบจำลองภาวะน้ำท่วมเพื่อทราบถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
- 3) จัดให้มีการแจ้งให้ประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยทราบถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วม หรือทราบถึงภาวะน้ำท่วมที่เกิดขึ้นแล้วในพื้นที่ ณ เวลาหนึ่งเวลาใด ด้วยวิธีการที่เหมาะสม

(2) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคพื้นฐาน และสิ่งปลูกสร้าง

- 1) จัดให้มีการสำรวจตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรงของโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคพื้นฐาน และสิ่งปลูกสร้าง เช่น เขื่อน อ่างเก็บน้ำ ฝาย ถนน สะพาน อาคารทางระบายน้ำ และเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคพื้นฐาน และสิ่งปลูกสร้าง รวมถึงแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม เพื่อทราบถึงความเสี่ยงต่อความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นอันอาจส่งผลกระทบต่อ เศรษฐกิจและสวัสดิภาพของประชาชน เมื่อเกิดภาวะน้ำท่วม
- 2) วางแผนบรรเทาความเดือดร้อนเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่สวัสดิภาพและ ทรัพย์สินของประชาชนและชุมชน สำหรับความเสียหายของโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคพื้นฐาน และสิ่งปลูกสร้าง รวมถึงแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม ที่ เกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วมหรืออันเนื่องมาจากการดำเนินการของพนักงาน เจ้าหน้าที่เพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม

(3) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- 1) สำรวจตรวจสอบและเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมภายในพื้นที่ที่อาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนเสียหายแก่สวัสดิภาพ และทรัพย์สินของประชาชนและชุมชน เช่น สภาพดินที่เสี่ยงต่อการเกิดดินถล่ม สภาพทางน้ำที่เสี่ยงต่อการเกิดน้ำป่าไหลหลาก
- 2) สำรวจตรวจสอบและเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมภายในพื้นที่ที่อาจช่วยลดความเสี่ยงจากการเกิดภาวะน้ำท่วม เช่น ภูเขา ต้นไม้ แม่น้ำลำคลอง พื้นที่รองรับน้ำ
- 3) วางแผนบรรเทาความเดือดร้อนเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ที่เกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วมหรืออันเนื่องมาจากการดำเนินการ ของพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม

(4) ด้านภัยพิบัติ

- 1) จัดให้มีระบบเตือนภัยพิบัติล่วงหน้าภายในเขตพื้นที่เสี่ยงภัย ให้สามารถใช้งาน ได้ตลอดเวลาและสามารถแจ้งเตือนภัยพิบัติล่วงหน้าได้อย่างทันทั่วถึง
- 2) วางแผนและประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับภาวะน้ำท่วมควบคู่ไปกับการ วางแผนจัดการภัยพิบัติที่เกิดจากอุทกภัย โดยพิจารณาถึงลักษณะทาง ภูมิศาสตร์ ที่ตั้งของแหล่งน้ำ ลักษณะเฉพาะของแหล่งน้ำ ที่ตั้งของที่ราบน้ำท่วม ถึงที่มีการกักเก็บน้ำที่ท่วมไว้บริเวณนั้น ประสิทธิภาพของสิ่งปลูกสร้างที่สร้างขึ้น เพื่อบริหารจัดการความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วม ที่ตั้งของแหล่งชุมชน พื้นที่สำคัญทางเศรษฐกิจ และผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพ

ภูมิอากาศหรือการพัฒนาระยะยาวที่เกิดขึ้นในปัจจุบันหรือที่อาจคาดหมายได้
ว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

(5) การวางมาตรการรับมือกับความเสี่ยงภาวะน้ำท่วมที่จะเกิดขึ้น ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำ
ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- 1) วางแผนเชิงกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับน้ำท่วม เพื่อลดความเสี่ยงจากภาวะน้ำท่วม
เช่น การสร้างเขื่อนกั้นน้ำ วิธีการระบายน้ำหรือกักน้ำ การสร้างทางน้ำไหล การ
สำรองเครื่องสูบน้ำ
- 2) จัดทำแผนผังที่แสดงให้เห็นถึงเส้นทางไหลของน้ำที่แสดงถึงระดับสูงสุดของน้ำที่
อาจจะท่วมถึงอย่างน้อยหนึ่งครั้งในรอบสิบปี
- 3) ให้มีการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้นเกี่ยวกับน้ำท่วม โดยแยกดำเนินการเป็นสอง
ส่วน คือ
 - จัดเตรียมการทำแผนที่เพื่อใช้ประเมินเบื้องต้นในแต่ละลุ่มน้ำ ที่แสดงให้เห็นถึง
แนวเขตพื้นที่ของแต่ละลุ่มน้ำและลุ่มน้ำย่อยที่อยู่ในพื้นที่นั้น แนว
ชายฝั่งทะเล ลักษณะภูมิประเทศ และการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตลุ่มน้ำ
นั้น ๆ
 - จัดทำรายงานการประเมินเบื้องต้นเกี่ยวกับภาวะน้ำท่วมที่เกิดจากน้ำทะเล
แม่น้ำสายหลัก และอ่างเก็บน้ำ ที่เคยเกิดขึ้นมาแล้วในอดีต โดยต้องมี
รายละเอียดเกี่ยวกับปริมาณและเส้นทางการไหลของน้ำท่วมที่เคยเกิดขึ้น
รวมทั้งการประเมินผลของภัยอันตรายจากภาวะน้ำท่วมที่เคยเกิดขึ้น

(6) ให้มีการจัดทำแผนที่ภัยพิบัติและแผนที่ความเสี่ยงจากน้ำท่วม โดยแสดงให้เห็นถึง
เนื้อหา ดังนี้

- 1) ความเป็นไปได้ของปริมาณน้ำที่จะท่วม รวมถึงระดับน้ำหรือความลึกที่อาจ
เกิดขึ้น
- 2) ความเป็นไปได้ของทิศทางน้ำและความเร็วในการไหลของน้ำท่วมที่อาจเกิดขึ้น
- 3) จำนวนประชากรที่อยู่อาศัยในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบเมื่อเกิดน้ำท่วม
- 4) ชนิดของกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่อาจได้รับผลกระทบเมื่อเกิดน้ำท่วม
- 5) การประกอบอุตสาหกรรมในพื้นที่ที่อาจเพิ่มความเสี่ยงจากมลพิษเมื่อเกิดภาวะ
น้ำท่วม
- 6) พื้นที่คุ้มครองที่อาจได้รับผลกระทบเมื่อเกิดน้ำท่วม
- 7) พื้นที่แหล่งน้ำที่ต้องมีการกำหนดมาตรการ หรือการป้องกันเพื่อรักษาคุณภาพ
น้ำซึ่งอาจได้รับผลกระทบเมื่อเกิดน้ำท่วมเมื่อมีการจัดทำแผนที่ภัยพิบัติและแผน

ที่ความเสี่ยงจากน้ำท่วมเสร็จสิ้นแล้ว ให้มีการประกาศแผนที่ดังกล่าวในแต่ละ
ลุ่มน้ำ และต้องมีการทบทวนแก้ไขแผนที่อย่างน้อยทุกห้าปี

(7) ให้มีการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงจากน้ำท่วม โดยมีรายละเอียด

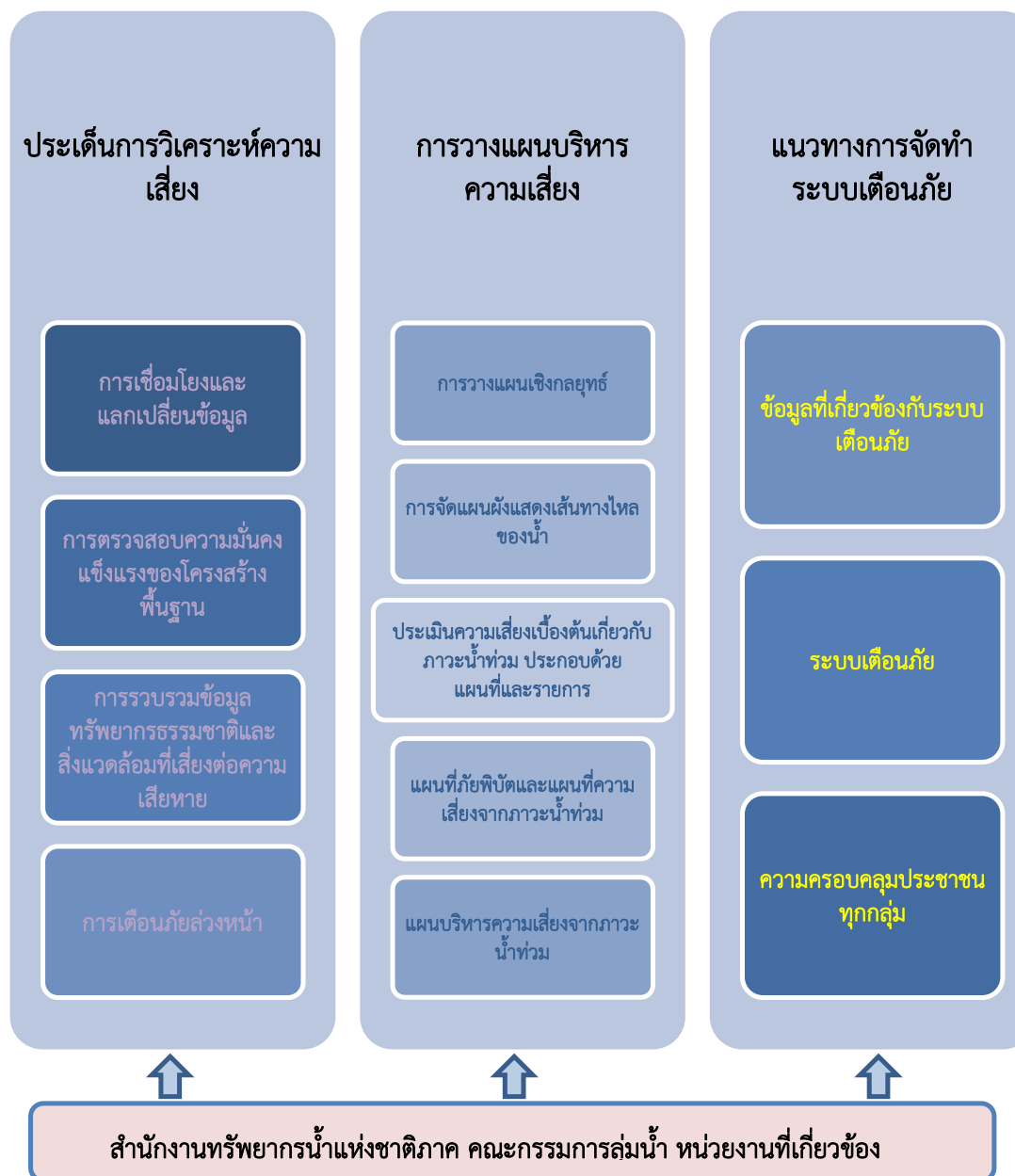
ดังต่อไปนี้

- 1) มาตรการให้ความคุ้มครองประชาชน ชุมชน และสิ่งแวดล้อมจากผลของน้ำท่วม
เช่น สถานที่อพยพ อุปกรณ์และระบบสาธารณูปโภคเพื่อรองรับในกรณีที่ต้องมี
การอพยพ การสำรองน้ำมันเชื้อเพลิง สุขาเคลื่อนที่
- 2) การจัดให้มีการคาดการณ์และเตือนภัยล่วงหน้า
- 3) แผนที่แสดงแนวเขตพื้นที่เสี่ยงจากน้ำท่วม
- 4) สรุปสาระสำคัญจากแผนที่ภัยพิบัติและแผนที่ความเสี่ยงจากน้ำท่วม
- 5) รายงานการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่อาจได้รับผลกระทบจากแผน
บริหารจัดการความเสี่ยงจากน้ำท่วมและประชาชน

(8) มอบหมายให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาคที่รับผิดชอบอยู่ในเขตลุ่มน้ำ เป็น
ผู้ดำเนินการแจ้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความเสี่ยงที่จะเกิดภาวะน้ำท่วมให้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์
จังหวัด เพื่อประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนให้ประชาชนในเขตลุ่มน้ำทราบล่วงหน้า

กระบวนการ (Workflow) แสดงขั้นตอนการปฏิบัติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังใน

ภาพประกอบ 4-12

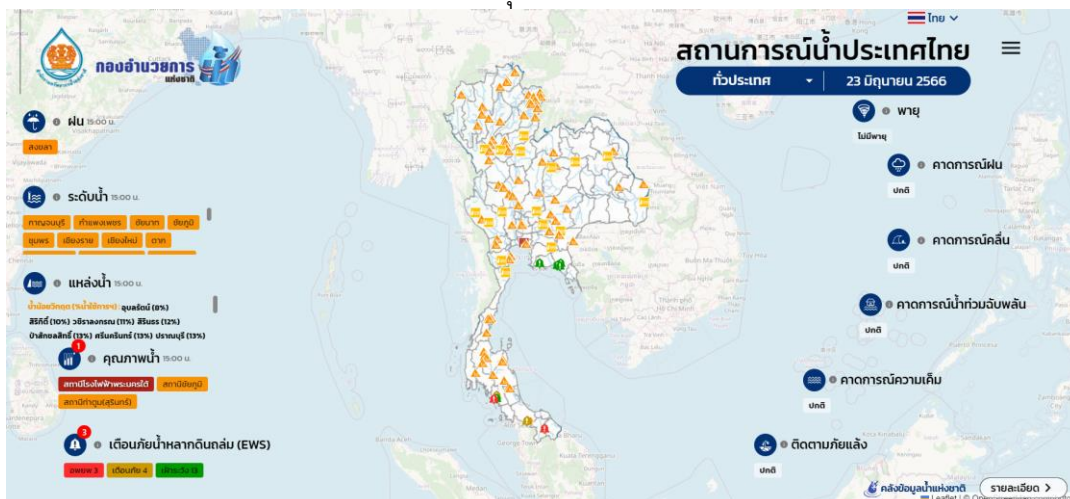

ภาพประกอบ 4-12 กระบวนการ (Workflow) แสดงขั้นตอนการปฏิบัติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.5 ระบบเตือนภัยน้ำท่วม

4.5.1 เว็บไซต์สถานการณ์น้ำประเทศไทย

เว็บไซต์สถานการณ์น้ำประเทศไทย เป็นเว็บไซต์ที่สามารถติดตาม ปริมาณฝน ปริมาณน้ำในเขื่อนระดับน้ำ คุณภาพน้ำ พื้นที่เกิดสาธารณภัย ฝ้าติดตาม คาดการณ์พายุ ฝน คลื่น และน้ำหลาก เพื่อเป็นการแจ้งเตือนการเกิดพายุ ฝ้าระวังน้ำล้นตลิ่ง ฝนตกหนัก น้ำท่วม เป็นต้น

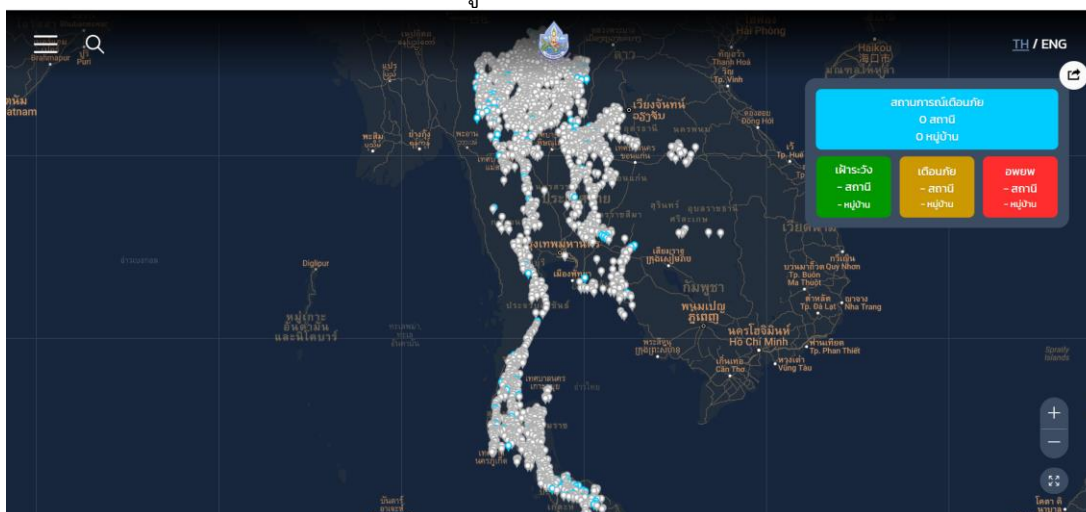

ภาพประกอบ 4-13 เว็บไซต์สถานการณ์น้ำประเทศไทย

ที่มา : <https://nationalthaiwater.onwr.go.th/>

4.5.2 EARLY WARNING SYSTEM

เว็บไซต์ EARLY WARNING SYSTEM ของกรมทรัพยากรน้ำ เป็นเว็บไซต์ที่แจ้งเตือน สถานการณ์ภัยจากดินโคลนถล่ม เป็นรายหมู่บ้าน เพื่อแจ้งเตือนให้ประชาชนในพื้นที่

ภาพประกอบ 4-14 EARLY WARNING SYSTEM

ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำ <http://ews.dwr.go.th/ews/index.php>

4.5.3 ระบบโทรมาตร

ระบบโทรมาตรเป็นการระบบการตรวจวัดข้อมูลทางไกลอุทกวิทยา เพื่อนำข้อมูลการตรวจวัด เช่น ระดับ/ปริมาณน้ำ ปริมาณฝน ไปใช้ในการดำเนินการต่างๆ โดยโทรมาตรในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตกมีหลายหน่วยงานดังแสดงไว้ในตาราง 4-6 ถึง ตาราง 4-8

ตาราง 4-6 สถานีโทรมาตรในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตกโดยสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ
(องค์การมหาชน)

รหัสสถานี	ชื่อสถานี	ตำแหน่ง	Latitude	Longitude
LMKD	อบต.คลองขนาน	ต.คลองขนาน อ.เหนือคลอง จ.กระบี่	8.0053	99.0139
NANG	อบต.คลองหิน	ต.คลองหิน อ.อ่าวลึก จ.กระบี่	8.2842	98.7971
ONE003	สะพานคลองอิปัน	ต.ปลายพระยา อ.ปลายพระยา จ.กระบี่	8.5258	98.8818
ONE049	อ่างเก็บน้ำบางกำปริด	ต.สินปุน อ.เขาพนม จ.กระบี่	8.2220	99.1977
ONE001	สะพานท่าน้ำ	ต.ปากน้ำ อ.เมืองกระบี่ จ.กระบี่	8.1092	98.9055
ONE002	สะพานข้ามคลองกระบี่ใหญ่ 1	ต.ทับปรี อ.เมืองกระบี่ จ.กระบี่	8.1876	98.8792
KMSI	อบต.กะลาเส	ต.กะลาเส อ.สิเกา จ.ตรัง	7.7039	99.3181
TYTK	ทต.ควนโพธิ์	ต.ย่านตาขาว อ.ย่านตาขาว จ.ตรัง	7.4155	99.6664
HYOD	ทต.ห้วยยอด	ต.ห้วยยอด อ.ห้วยยอด จ.ตรัง	7.7893	99.6335
TNG002	เมืองตรัง	ต.บางรัก อ.เมืองตรัง จ.ตรัง	7.5559	99.5782
TNG001	ท่าสะบ้า	ต.ท่าสะบ้า อ.วังวิเศษ จ.ตรัง	7.7294	99.5515
TNG003	คลองนางน้อย	ต.นาโยงใต้ อ.เมืองตรัง จ.ตรัง	7.5681	99.6511
TNG005	วังวิเศษ	ต.เขาวิเศษ อ.วังวิเศษ จ.ตรัง	7.6689	99.4594
SWR028	รร.บ้านหนองคล้า	ต.เขาวิเศษ อ.วังวิเศษ จ.ตรัง	7.6185	99.4491
SWR030	รร.บ้านลำปลอกเหนือ	ต.โนควน อ.ย่านตาขาว จ.ตรัง	7.3554	99.8152
TNG004	ปะเหลียน	ต.ท่าพญา อ.ปะเหลียน จ.ตรัง	7.3720	99.6773
SWR027	อบต.อ่าวตง	ต.อ่าวตง อ.วังวิเศษ จ.ตรัง	7.8558	99.3844
SWR029	รร.วัดควนสืพล	ต.นาข้าวเสีย อ.นาโยง จ.ตรัง	7.5271	99.7376
TNG006	รัชฎา	ต.ควนเมา อ.รัชฎา จ.ตรัง	7.9641	99.5977
JBLG	ทต.เจ๊ะบิลัง	ต.เจ๊ะบิลัง อ.เมืองสตูล จ.สตูล	6.6573	99.9703
SPWA	อบต.ป่าแก่บ่อหิน	ต.ป่าแก่บ่อหิน อ.ทุ่งหว้า จ.สตูล	7.0564	99.8019
MOU137	ที่ทำการอุทยานแห่งชาติทะเลบัน	ต.วังประจัน อ.ควนโดน จ.สตูล	6.7090	100.1691
STU001	เมืองสตูล	ต.ฉลุง อ.เมืองสตูล จ.สตูล	6.7267	100.0626
SWR038	มูคือลลา(มัสยิด)ชูฮาดา	ต.ควนกาหลง อ.ควนกาหลง จ.สตูล	6.9642	100.0268
STU002	ละงู	ต.ละงู อ.ละงู จ.สตูล	6.8857	99.8043
SWR035	สนามทับทิม บ้านวังนาใน หมู่ที่ 10	ต.น้ำผุด อ.ละงู จ.สตูล	7.1357	99.9373
STU004	ควนกาหลง	ต.อุไคเจริญ อ.ควนกาหลง จ.สตูล	6.9283	99.9361
SWR037	รร.ฝั่งปาล์ม 4	ต.ปาล์มพัฒนา อ.มะนัง จ.สตูล	7.0224	99.9309
SWR036	มัสยิดกาวมินมูฮายีริน	ต.ปาล์มพัฒนา อ.มะนัง จ.สตูล	7.0884	100.0020
STU003	มะนัง	ต.นิคมพัฒนา อ.มะนัง จ.สตูล	6.9408	99.8729

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

รหัสสถานี	ชื่อสถานี	ตำแหน่ง	Latitude	Longitude
VLGE33	ชุมชนบ้านโคกพะยอม	ต.ละงู อ.ละงู จ.สตูล	6.8187	99.8093
TKP001	ตะกั่วป่า	ต.ตำตัว อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา	8.7759	98.3903
TKP002	เมืองพังงา	ต.ถ้ำน้ำผุด อ.เมืองพังงา จ.พังงา	8.4773	98.5283
SWR019	รร.บ้านช้างเขือ	ต.เหลอ อ.กะปง จ.พังงา	8.7444	98.4895
SWR018	รร.บ้านท่าหัน	ต.รมณีย์ อ.กะปง จ.พังงา	8.8291	98.4920
SWR020	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อบต.ท่านา	ต.ท่านา อ.กะปง จ.พังงา	8.6785	98.4166
SWR017	รร.บ้านดอกแดง	ต.บางไพร อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา	8.7758	98.3292
TLMU	ทต.ลำแก่น	ต.ลำแก่น อ.ท้ายเหมือง จ.พังงา	8.5967	98.2574
BBWN	อบต.บางวัน	ต.บางวัน อ.คุระบุรี จ.พังงา	9.0856	98.4433
TTLG	อบต.ทับปุด	ต.ทับปุด อ.ทับปุด จ.พังงา	8.5033	98.6302
MOU127	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าน้ำตกสองแพรก	ต.สองแพรก อ.เมืองพังงา จ.พังงา	8.6126	98.5496
MDC001	ตลาดเก่าตะกั่วป่า	ต.โคกเคียน อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา	8.8294	98.3693
TKP001	ตะกั่วป่า	ต.ตำตัว อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา	8.7759	98.3903
TKP002	เมืองพังงา	ต.ถ้ำน้ำผุด อ.เมืองพังงา จ.พังงา	8.4773	98.5283
SWR019	รร.บ้านช้างเขือ	ต.เหลอ อ.กะปง จ.พังงา	8.7444	98.4895
SWR018	รร.บ้านท่าหัน	ต.รมณีย์ อ.กะปง จ.พังงา	8.8291	98.4920
SWR020	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อบต.ท่านา	ต.ท่านา อ.กะปง จ.พังงา	8.6785	98.4166
SWR017	รร.บ้านดอกแดง	ต.บางไพร อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา	8.7758	98.3292
BBHN	อบต.บางหิน	ต.บางหิน อ.กะเปอร์ จ.ระนอง	9.5369	98.5793
RNGH	ทม.ระนอง	ต.เขานิเวศน์ อ.เมืองระนอง จ.ระนอง	9.9603	98.6378
BGYN	อบต.บางใหญ่	ต.บางใหญ่ อ.กระบุรี จ.ระนอง	10.3063	98.7707
HNCG	ทต.ปากน้ำ	ต.ปากน้ำ อ.เมืองระนอง จ.ระนอง	9.9465	98.5952
RNG001	เมืองระนอง	ต.เขานิเวศน์ อ.เมืองระนอง จ.ระนอง	9.9616	98.6446
ONE027	ONE027 สะพานข้ามคลองกะเปอร์	ต.กะเปอร์ อ.กะเปอร์ จ.ระนอง	9.5900	98.6330
BMKO	อบต.ไม้ขาว	ต.ไม้ขาว อ.กลาง จ.ภูเก็ต	8.1820	98.2989

ตาราง 4-7 สถานีโทรมาตรในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตกโดยกรมชลประทาน

รหัสสถานี	ชื่อสถานี	ตำแหน่ง	Latitude	Longitude
X.56	บ้านท่าประดู่	บ้านท่าประดู่ อ.ห้วยยอด จ.ตรัง	7.7708	99.5374
X.139A	บ้านปะเหลียน	บ้านปะเหลียนใน อ.ปะเหลียน จ.ตรัง	7.3201	99.7957
X.228	บ้านกลาง	บ้านกลาง อ.เมือง จ.ตรัง	7.6456	99.5322
X.234	บ้านป่าหมาก	บ้านป่าหมาก อ.เมือง จ.ตรัง	7.5888	99.5769
X.236	บ้านย่านตาขาว	บ้านย่านตาขาว อ.ย่านตาขาว จ.ตรัง	7.3720	99.6773
X.233	แม่น้ำตรัง บ้านไสหาร	แม่น้ำตรัง บ้านไสหาร อ.รัชฎา จ.ตรัง	7.9076	99.5424
X.47	แม่น้ำตรัง บ้านท่าจีน	แม่น้ำตรัง บ้านท่าจีน อ.เมือง จ.ตรัง	7.5558	99.5785
X.150	บ้านวังพระเคียน	บ้านวังพระเคียน อ.ละงู จ.สตูล	6.9408	99.8729
X.261	บ้านการะเกตุ	บ้านการะเกตุ อ.ควนกาหลง จ.สตูล	6.8384	100.0696
X.279	บ้านปันจอร์	บ้านปันจอร์ อ.ควนโดน จ.สตูล	6.7774	100.0715

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวบน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวบน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวบน้ำท่วม)

รหัสสถานี	ชื่อสถานี	ตำแหน่ง	Latitude	Longitude
X.231A	คลองละงู(ล่าง)	คลองละงู(ล่าง) ชุมชนประชาบำรุง	6.8758	99.7826
X.278	คลองกาหมิง	คลองกาหมิง บ้านนาปรัก	6.8124	100.1254
X.280	คลองตุสน	คลองตุสน (ซอยทรายทอง) อ.เมือง จ.สตูล	6.6451	100.0674
X.187	บ้านหินดาน	บ้านหินดาน อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา	8.7762	98.3905
X.196	บ้านท่านา	บ้านท่านา อ.กะปง จ.พังงา	8.7025	98.4090
X.245	บ้านบางตง	บ้านบางตง อ.เมือง จ.พังงา	8.5134	98.5036
X.186	บ้านตลาดเก่า	บ้านตลาดเก่า อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา	8.8293	98.3692
X.188A	บ้านรมณีย์	บ้านรมณีย์ อ.กะปง จ.พังงา	8.8333	98.4585
X.187	บ้านหินดาน	บ้านหินดาน อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา	8.7762	98.3905
X.196	บ้านท่านา	บ้านท่านา อ.กะปง จ.พังงา	8.7025	98.4090
X.245	บ้านบางตง	บ้านบางตง อ.เมือง จ.พังงา	8.5134	98.5036
X.186	บ้านตลาดเก่า	บ้านตลาดเก่า อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา	8.8293	98.3692
X.188A	บ้านรมณีย์	บ้านรมณีย์ อ.กะปง จ.พังงา	8.8333	98.4585
X.190A	บ้านเก็ตโฮ่	บ้านเก็ตโฮ่ อ.กระบุรี จ.ภูเก็ต	7.9034	98.3497
X.191	โรงเรียนสตรีภูเก็ต	โรงเรียนสตรีภูเก็ต อ.เมือง จ.ภูเก็ต	7.8919	98.3907

ตาราง 4-8 สถานีโทรมาตรในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตกโดยกรมทรัพยากรน้ำ

รหัสสถานี	ชื่อสถานี	ตำแหน่ง	Latitude	Longitude
STN0732	บ้านภูผา	ต.ลำทับ อ.ลำทับ จ.กระบี่	7.9376	99.3420
STN0735	บ้านบางยิงวัว	ต.เขาต่อ อ.ปลายพระยา จ.กระบี่	8.5783	98.7285
STN0736	บ้านห้วยเหียง	ต.กระบี่น้อย อ.เมืองกระบี่ จ.กระบี่	8.1863	98.9583
STN0738	บ้านห้วยไต้	ต.ทับปรี อ.เมืองกระบี่ จ.กระบี่	8.2408	98.9136
STN0812	บ้านหน้าถ้ำ	ต.คลองท่อมเหนือ อ.คลองท่อม จ.กระบี่	7.9202	99.2099
STN0813	บ้านเทพพนม	ต.เขาพนม อ.เขาพนม จ.กระบี่	8.2531	98.9688
STN0814	บ้านบางหอย	ต.เขาต่อ อ.ปลายพระยา จ.กระบี่	8.6411	98.7775
STN0815	บ้านคลองแรด	ต.แหลมสัก อ.อ่าวลึก จ.กระบี่	8.3401	98.6831
STN1041	บ้านเขาขาว	ต.เขาคราม อ.เมืองกระบี่ จ.กระบี่	8.2707	98.8301
STN1722	บ้านหนองจิก	ต.เขาคราม อ.เมืองกระบี่ จ.กระบี่	8.2187	98.7950
STN1738	บ้านทุ่ง	ต.อ่าวนาง อ.เมืองกระบี่ จ.กระบี่	8.0505	98.8032
STN1780	บ้านพรุเตย	ต.เพลา อ.คลองท่อม จ.กระบี่	8.1087	99.1408
STN1781	บ้านทับปรี	ต.ทับปรี อ.เมืองกระบี่ จ.กระบี่	8.1698	98.8900
STN1783	บ้านท่าคลอง	ต.ทับปรี อ.เมืองกระบี่ จ.กระบี่	8.1105	98.9082
STN0113	บ้านไสท่อน	ต.ช่อง อ.นาโยง จ.ตรัง	7.5535	99.7792
STN0508	บ้านเขาหลัก	ต.น้ำผุด อ.เมืองตรัง จ.ตรัง	7.7245	99.7297
STN0509	บ้านในปง	ต.อ่าวตง อ.วังวิเศษ จ.ตรัง	7.8926	99.3871
STN0510	บ้านห้วยต่อ	ต.ไม้ฝาด อ.สิเกา จ.ตรัง	7.5424	99.3980
STN0694	บ้านนาบ่อ	ต.บ่อน้ำร้อน อ.กันตัง จ.ตรัง	7.4400	99.4952

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

รหัสสถานี	ชื่อสถานี	ตำแหน่ง	Latitude	Longitude
STN0695	บ้านเขาพลู	ต.บางสัก อ.กันตัง จ.ตรัง	7.4243	99.3974
STN0696	บ้านปากคลอง	ต.ปะเหลียน อ.ปะเหลียน จ.ตรัง	7.3128	99.8373
STN0697	บ้านทุ่งข้า	ต.ปะเหลียน อ.ปะเหลียน จ.ตรัง	7.3572	99.8262
STN0698	บ้านอ่าวกลาง	ต.วังมะปรางเหนือ อ.วังวิเศษ จ.ตรัง	7.7691	99.3651
STN0699	บ้านสว่างคีรี	ต.โคกยาง อ.กันตัง จ.ตรัง	7.4962	99.4557
STN0700	บ้านควนเหมียง	ต.บางกุ่ม อ.ห้วยยอด จ.ตรัง	7.8019	99.4513
STN0701	บ้านสะพานไทร	ต.บางดี อ.ห้วยยอด จ.ตรัง	7.8638	99.4643
STN0702	บ้านควนขวาง	ต.เขาวิเศษ อ.วังวิเศษ จ.ตรัง	7.6910	99.4364
STN0703	บ้านกลาง	ต.ละมอ อ.นาโยง จ.ตรัง	7.6235	99.7835
STN0793	บ้านลำพิกุล	ต.นาชุมเห็ด อ.ย่านตาขาว จ.ตรัง	7.4599	99.7858
STN0794	บ้านบางแป้น2	ต.เขาวิเศษ อ.วังวิเศษ จ.ตรัง	7.6246	99.4138
STN1016	บ้านลิพัง	ต.ลิพัง อ.ปะเหลียน จ.ตรัง	7.1636	99.7884
STN1017	บ้านหนองหว้า	ต.ทุ่งยาว อ.ปะเหลียน จ.ตรัง	7.2356	99.7709
STN1602	บ้านด่าน	ต.น้ำผุด อ.เมืองตรัง จ.ตรัง	7.6851	99.7622
STN1608	บ้านท่าจั่ว	ต.ท่าจั่ว อ.ห้วยยอด จ.ตรัง	7.8408	99.6769
STN1611	บ้านท่ามะปราง	ต.ห้วยยอด อ.ห้วยยอด จ.ตรัง	7.7623	99.6454
STN1617	บ้านวังสมบูรณ์	ต.เขาปูน อ.ห้วยยอด จ.ตรัง	7.7745	99.7040
STN1793	บ้านไทรห้อย*	ต.นาเมืองเพชร อ.สิเกา จ.ตรัง	7.5538	99.4948
STN1794	บ้านวังหิน*	ต.นาทามใต้ อ.เมืองตรัง จ.ตรัง	7.6455	99.5324
STN1795	บ้านหนักไทร*	ต.ช่อง อ.นาโยง จ.ตรัง	7.5395	99.7529
STN0156	บ้านน้ำหรา	ต.ท่าบั่ว อ.ควนกาหลง จ.สตูล	6.8998	100.0939
STN0293	บ้านวังประจัน	ต.วังประจัน อ.ควนโดน จ.สตูล	6.7541	100.1492
STN0711	บ้านผิง 44,117,118	ต.นิคมพัฒนา อ.มะนัง จ.สตูล	6.9443	99.9559
STN1028	บ้านโตนปาหนัน	ต.ทุ่งนุ้ย อ.ควนกาหลง จ.สตูล	6.8570	100.1489
STN1029	บ้านบูเก้ตยาโม	ต.ควนโดน อ.ควนโดน จ.สตูล	6.7998	100.1126
STN1030	บ้านโกตา	ต.กำแพง อ.ละงู จ.สตูล	6.8883	99.8123
STN1031	บ้านวังนาโน	ต.น้ำผุด อ.ละงู จ.สตูล	7.1356	99.9374
STN1032	บ้านปาล์มทองพัฒนา	ต.ปาล์มพัฒนา อ.มะนัง จ.สตูล	7.0041	99.9387
STN1594	บ้านควนโต๊ะเหลง	ต.ควนโดน อ.ควนโดน จ.สตูล	6.8007	100.0779
STN1599	บ้านราวปลา	ต.ทุ่งหว้า อ.ทุ่งหว้า จ.สตูล	7.1270	99.8619
STN1620	บ้านซอย 8	ต.ควนกาหลง อ.ควนกาหลง จ.สตูล	6.8820	99.9972
STN0016	บ้านนาแฝก	ต.นาเดย อ.ท้ายเหมือง จ.พังงา	8.3346	98.3116
STN0097	บ้านกะไหล	ต.กะไหล อ.ตะกั่วทุ่ง จ.พังงา	8.3280	98.4057
STN0098	บ้านในหนด	ต.เหมาะ อ.กะปง จ.พังงา	8.6888	98.3554
STN0100	บ้านบางหลาโอน	ต.คึกคัก อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา	8.6480	98.2598
STN0101	บ้านลำลี	ต.ลำลี อ.ท้ายเหมือง จ.พังงา	8.5694	98.3163
STN0102	บ้านทับเขวน	ต.สองแพรก อ.เมืองพังงา จ.พังงา	8.5670	98.5453
STN0172	บ้านโรงกลวง	ต.นบปรัง อ.เมืองพังงา จ.พังงา	8.5471	98.5280
STN0173	บ้านแหลมหิน	ต.หล่อย อ.ตะกั่วทุ่ง จ.พังงา	8.1914	98.3805
STN0284	บ้านเตรียม	ต.คุระ อ.คุระบุรี จ.พังงา	9.2923	98.3946

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวน้ำท่วม)

รหัสสถานี	ชื่อสถานี	ตำแหน่ง	Latitude	Longitude
STN0285	บ้านบางซอย	ต.คุระ อ.คุระบุรี จ.พังงา	9.2302	98.4536
STN0498	บ้านเหนือ	ต.ตำตัว อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา	8.7759	98.3903
STN0576	บ้านดอกแดง	ต.บางไทร อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา	8.7623	98.3207
STN0755	บ้านทุ่งขมิ้น	ต.คึกคัก อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา	8.6961	98.2732
STN0756	บ้านท่าหิน	ต.รมณีย์ อ.กะปง จ.พังงา	8.8290	98.4927
STN0757	บ้านช้างเขือ	ต.เหลอ อ.กะปง จ.พังงา	8.7492	98.4856
STN0819	บ้านบางกุ่ม	ต.กะปง อ.กะปง จ.พังงา	8.6659	98.4531
STN0820	บ้านบางอี	ต.โคกเคียน อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา	8.8361	98.3876
STN0822	บ้านสวนพริก	ต.ตากแดด อ.เมืองพังงา จ.พังงา	8.4666	98.4771
STN0823	บ้านหาดทรายเปลือกหอย	ต.คลองเคียน อ.ตะกั่วทุ่ง จ.พังงา	8.2044	98.4392
STN0824	ที่ทำการหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ ที่ ลป. 2 (น้ำตกลำปี)	ต.ท้ายเหมือง อ.ท้ายเหมือง จ.พังงา	8.4646	98.2811
STN0825	ที่ทำการหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ ที่ ลป. 4 (น้ำตกโดนไพร)	ต.ท้ายเหมือง อ.ท้ายเหมือง จ.พังงา	8.4361	98.3085
STN1045	บ้านบางตง	ต.นบปรัง อ.เมือง จ.พังงา	8.5133	98.5037
STN1053	บ้านหล่อยูง	ต.หล่อยูง อ.ตะกั่วทุ่ง จ.พังงา	8.2758	98.3393
STN1719	บ้านบกปู	ต.ลำภี อ.ท้ายเหมือง จ.พังงา	8.5715	98.4169
STN1728	บ้านบางทอง	ต.บางทอง อ.ท้ายเหมือง จ.พังงา	8.3853	98.3607
STN1733	บ้านปากพู่	ต.ท่านา อ.กะปง จ.พังงา	8.7163	98.4240
STN1758	บ้านหินลาด	ต.คุระ อ.คุระบุรี จ.พังงา	9.2248	98.3844
STN1761	บ้านบางเหรียญใต้	ต.บางเหรียญ อ.ทับปุด จ.พังงา	8.5784	98.6609
STN1762	บ้านบางวัน	ต.บางวัน อ.คุระบุรี จ.พังงา	8.9732	98.4013
STN1765	บ้านลุ่มเกรียบ	ต.ทับปุด อ.ทับปุด จ.พังงา	8.5318	98.6519
STN1766	บ้านเขื่อนน้ำ	ต.ถ้ำ อ.ตะกั่วทุ่ง จ.พังงา	8.4133	98.4257
STN1767	บ้านทางด่าน	ต.แม่นางขาว อ.คุระบุรี จ.พังงา	9.1862	98.4253
STN1769	บ้านบางใหญ่	ต.บางนายสี อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา	8.9060	98.4067
STN1770	บ้านบางตึบ	ต.บางวัน อ.คุระบุรี จ.พังงา	9.0896	98.4238
STN1775	บ้านทุ่งคาโงก	ต.ทุ่งคาโงก อ.เมืองพังงา จ.พังงา	8.5631	98.4371
STN1776	บ้านอินทนิล	ต.ทุ่งมะพร้าว อ.ท้ายเหมือง จ.พังงา	8.5125	98.3358
STN1777	บ้านบางเตยกลาง	ต.บางเตย อ.เมืองพังงา จ.พังงา	8.4643	98.5638
STN1784	บ้านไทรทอง	ต.บางวัน อ.คุระบุรี จ.พังงา	9.0179	98.4415
STN0065	บ้านบางนอนใน	ต.บางนอน อ.เมืองระนอง จ.ระนอง	10.0077	98.6557
STN0070	บ้านทรายแดง	ต.ทรายแดง อ.เมืองระนอง จ.ระนอง	10.1563	98.6975
STN0073	บ้านเขานางหงษ์	ต.ปากน้ำ อ.เมืองระนอง จ.ระนอง	9.9789	98.6000
STN0074	บ้านน้ำตก	ต.ทรายแดง อ.เมืองระนอง จ.ระนอง	10.0921	98.6710
STN0078	บ้านด่าน	ต.ละอุ่นใต้ อ.ละอุ่น จ.ระนอง	10.1152	98.7502
STN0283	บ้านหาดส้มแป้น	ต.หาดส้มแป้น อ.เมืองระนอง จ.ระนอง	9.9513	98.6933
STN0484	บ้านหินขาว	ต.กะเปอร์ อ.กะเปอร์ จ.ระนอง	9.6446	98.6147
STN0485	บ้านคลองของ	ต.ราชกรูด อ.เมืองระนอง จ.ระนอง	9.6382	98.5519

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

รหัสสถานี	ชื่อสถานี	ตำแหน่ง	Latitude	Longitude
STN0486	บ้านลำเลียง	ต.ลำเลียง อ.กระบุรี จ.ระนอง	10.3169	98.7995
STN0487	บ้านบางพรวด	ต.ลำเลียง อ.กระบุรี จ.ระนอง	10.2469	98.8498
STN0488	บ้านหินช่อง	ต.จ.ป.ร. อ.กระบุรี จ.ระนอง	10.5275	98.9028
STN0758	บ้านห้วยน้ำใส	ต.ท.ราชกรูด อ.เมืองระนอง จ.ระนอง	9.7271	98.6028
STN0826	บ้านพรัง	ต.ท.บางริน อ.เมืองระนอง จ.ระนอง	9.8801	98.6270
STN0827	บ้านบางใหญ่	ต.บางพระเหนือ อ.ละอุ่น จ.ระนอง	10.0211	98.7383
STN0835	บ้านรังแตน	ต.จ.ป.ร. อ.กระบุรี จ.ระนอง	10.6502	98.8688
STN1046	บ้านเนินทอง	ต.โนงใต้ อ.ละอุ่น จ.ระนอง	10.0289	98.8748
STN1676	บ้านเหนือ	ต.กำพวน อ.สุขสำราญ จ.ระนอง	9.3727	98.4149
STN1677	บ้านย่านยาว	ต.เขียวน้อย อ.กะเปอร์ จ.ระนอง	9.5776	98.6662
STN1680	บ้านตะเคียนงาม	ต.บางหิน อ.กะเปอร์ จ.ระนอง	9.5194	98.5733
STN1681	บ้านนาพรุ	ต.นาคา อ.สุขสำราญ จ.ระนอง	9.4314	98.4669
STN1721	บ้านหาดตื้น	ต.ปากจั่น อ.กระบุรี จ.ระนอง	10.5974	98.8098
STN1727	บ้านในกรัง	ต.จ.ป.ร. อ.กระบุรี จ.ระนอง	10.7186	98.8742
STN1730	บ้านห้วยไทรงาม	ต.ลำเลียง อ.กระบุรี จ.ระนอง	10.3094	98.8578
STN1734	บ้านปลายคลองวัน	ต.ปากจั่น อ.กระบุรี จ.ระนอง	10.5107	98.8588
STN1744	บ้านทุ่งตาพล	ต.บางแก้ว อ.ละอุ่น จ.ระนอง	10.1748	98.7931
STN1745	บ้านหินใหญ่	ต.น้ำจืด อ.กระบุรี จ.ระนอง	10.4104	98.8359
STN1746	บ้านปากแพรก	ต.ละอุ่นเหนือ อ.ละอุ่น จ.ระนอง	10.0835	98.8017
STN1808	บ้านกลาง*	ต.บ้านนา อ.กะเปอร์ จ.ระนอง	9.5682	98.7032
STN0109	บ้านหมากปรก	ต.ไม้ขาว อ.ถลาง จ.ภูเก็ต	8.1208	98.3361
STN0111	บ้านกะรน	ต.กะรน อ.เมืองภูเก็ต จ.ภูเก็ต	7.8489	98.2988
STN0288	บ้านบางหวาน	ต.กมลา อ.กะทู้ จ.ภูเก็ต	7.9423	98.2911
STN0499	บ้านนาใหญ่	ต.ฉลอง อ.เมืองภูเก็ต จ.ภูเก็ต	7.8484	98.3392
STN0577	บ้านพรุสมภาร	ต.เทพกระษัตรี อ.ถลาง จ.ภูเก็ต	8.0432	98.3280
STN1052	บ้านท่าเรือ	ต.ศรีสุนทร อ.ถลาง จ.ภูเก็ต	8.0023	98.3662
STN1723	บ้านป่าคลอก	ต.ป่าคลอก อ.ถลาง จ.ภูเก็ต	8.0207	98.4095
STN1772	ชุมชนปึกกล้วยหลาว	ต.กะทู้ อ.กะทู้ จ.ภูเก็ต	7.9361	98.3484
STN1782	บ้านสาคุ	ต.สาคุ อ.ถลาง จ.ภูเก็ต	8.0741	98.2973
STN1786	บ้านบางโจ	ต.ศรีสุนทร อ.ถลาง จ.ภูเก็ต	7.9897	98.3303

4.6 การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ

เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในช่วงเกิดสาธารณภัยให้ส่วนราชการและประชาชนได้รับรู้ข่าวสารและเข้าใจเกี่ยวกับเหตุการณ์สาธารณภัยที่เกิดขึ้น จะช่วยให้ประชาชนมีความตระหนักถึงภัยอันตรายที่เกิดขึ้นและลดความตื่นตระหนกตกใจ ความกลัวเกินกว่าเหตุและความเข้าใจผิดตลอดจนความสับสนอลหม่าน ด้านข้อมูลข่าวสารและกระแสข่าวลือต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อความร่วมมือของประชาชนในพื้นที่และภาพลักษณ์ของหน่วยงานและเพื่อการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยของหน่วยงานอย่างถูกต้องมีความเป็นเอกภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

โดยมอบหมายให้ สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดเป็นหน่วยงานหลักในการรวบรวมและประสานข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ข้อเท็จจริงด้านสาธารณสุขและการให้ความช่วยเหลือให้ประชาชนได้รับทราบอย่างถูกต้องทันเหตุการณ์และต่อเนื่องโดยกำหนดแนวทางดำเนินการ ดังนี้

(1) ฝ่ายประชาสัมพันธ์ในส่วนอำนวยการ ภายใต้ศูนย์บัญชาการจังหวัด ควรกำหนดแผนประชาสัมพันธ์สำหรับใช้ปฏิบัติในช่วงเกิดสถานการณ์ภัย ซึ่งประกอบด้วย การเตรียมพร้อม การกำหนดรูปแบบการดำเนินงานว่าควรมีอะไรบ้าง ดำเนินงานอย่างไร และจัดแบ่งหน้าที่และแนวทางปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ให้จัดตั้งศูนย์ประสานข้อมูลร่วม (Joint Information Center: JIC) เพื่อเป็นศูนย์ย่อยในศูนย์ข้อมูลประชาสัมพันธ์ในการรวบรวมข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น รวมทั้งกำหนดเจ้าหน้าที่เฉพาะในการเป็นผู้ให้ข้อมูลข่าวสารการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย แก่สื่อมวลชนโดยเฉพาะ เพื่อให้ข้อมูลเป็นไปในทิศทางเดียวกันมีเอกภาพ ป้องกันปัญหาความคลาดเคลื่อนในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของสื่อมวลชนที่อาจก่อให้เกิดภาพลักษณ์ในเชิงลบ และทำลายความเชื่อถือของผู้ประสบภัยต่อหน่วยงาน

(2) ในระยะเกิดเหตุ ก่อนการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารสู่สาธารณชน ควรดำเนินการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารอย่างละเอียด เพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้อง ชัดเจน รวมทั้งต้องเป็นภาษาที่เข้าใจง่ายป้องกันการสับสนของประชาชน ซึ่งจะช่วยลดความตื่นตระหนกจากการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่ไม่ชัดเจน

(3) ในการประชาสัมพันธ์ ควรคำนึงถึงความรู้สึกของผู้รับรู้ข่าวสาร และผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ภัยพิบัติ โดยเฉพาะผู้ประสบภัยพิบัติ ซึ่งควรนำเสนอในลักษณะของการให้ขวัญและกำลังใจและเป็นการรายงานข่าวด้วยความถูกต้องและชัดเจน รูปแบบของการสื่อสารประชาสัมพันธ์จะต้องเหมาะสมกับความสูญเสียที่เกิดขึ้นเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีกับประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งสามารถสร้างภาพลักษณ์ในเชิงบวกกับผู้ประสบภัยและสาธารณชน ตลอดจนป้องกันการเกิดปัญหาเรื่องความเสื่อมเสียต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายหลังจากสถานการณ์ภัยพิบัติสงบลงแล้ว

(4) การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ควรดำเนินการด้วยความรวดเร็วและถูกต้องทางสื่อต่างๆ ทั้งสื่อในท้องถิ่นและสื่อวิทยุกระจายเสียง หอกระจายข่าว โทรทัศน์เคเบิลทีวี และสื่อสังคมออนไลน์เพื่อลดผลกระทบจากกระแสข่าวลือ ที่อาจเกิดขึ้นในช่วงที่เกิดสถานการณ์ภัยพิบัติ และในกรณีที่มีข่าวเชิงลบที่ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์หน่วยงาน ควรดำเนินการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารพร้อมชี้แจงข้อเท็จจริงให้สาธารณชนได้เข้าใจถูกต้องตรงกัน

(5) กรณีที่เกิดภัยพิบัติฉุกเฉิน ให้จัดส่งข้อมูลข่าวสารการให้ความช่วยเหลือต่อหน่วยงานส่วนกลาง เพื่อนำเสนอข้อมูลข่าวสารสู่สาธารณชนต่อไป

ตัวอย่างโครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด ดังในภาพประกอบ 4-15

หมายเหตุ : โครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัดสามารถปรับได้ตามความเหมาะสมกับสถานการณ์ โดยยึดหลักมาตรฐาน เอกภาพในการจัดการ และความยืดหยุ่นของโครงสร้างองค์การจัดการในภาวะฉุกเฉิน

ภาพประกอบ 4-15 ตัวอย่างโครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด

4.7 เกณฑ์การพิจารณาสถานการณ์น้ำเตือนภัย และวิธีการระบายน้ำที่รวดเร็วและถูกต้องตาม หลักวิชาการ

4.7.1 ผังน้ำ

จากภาพประกอบ 4-16 แสดงถึงตำแหน่งเขื่อนและอ่างเก็บน้ำ ซึ่งในกลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตกประกอบไปด้วย อ่างเก็บน้ำบ้านพรุเตย อ่างเก็บน้ำคลองแห้ง อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำเขียว อ่างเก็บน้ำบางเหนียวดำ อ่างเก็บน้ำบางวาด อ่างเก็บน้ำหาดส้มแป้น อ่างเก็บน้ำคลองท่าจั่ว อ่างเก็บน้ำคลองกระทะ และอ่างเก็บน้ำคลองทรายขาว ภาพประกอบ 4-17 ถึง ภาพประกอบ 4-22 แสดงถึงผังลำน้ำสายสำคัญในแต่ละจังหวัดและจุดติดตั้งสถานีโทรมาตร ของจังหวัดพังงา จังหวัดตรัง จังหวัดสตูล จังหวัดภูเก็ต จังหวัดระนอง จังหวัดกระบี่ ซึ่งจะประกอบไปด้วย 3 หน่วยงาน คือ สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) กรมทรัพยากรน้ำ และกรมชลประทาน ภาพประกอบ 4-23 แสดงถึงผังการไหลของแม่น้ำสายสำคัญในจังหวัดในพื้นที่ลุ่มน้ำ

4.7.2 โคง้การบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำในพื้นที่

การปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำ หมายถึง การกักเก็บน้ำในอ่างเก็บน้ำ และการส่งน้ำจากอ่างเก็บน้ำเพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆโดยมีการวางแผนล่วงหน้าว่าจะเก็บกักและส่งน้ำจากอ่างเก็บน้ำในแต่ละช่วงเวลา เป็นปริมาณเท่าใด และมีการปฏิบัติการตามแผนที่วางไว้ตราบเท่าที่สภาพในอนาคตเป็นไปตามที่คาดคะเนไว้ถ้าสภาพในอนาคตต่างจากที่คาดคะเนไว้ในตอนวางแผนการปฏิบัติการอาจต่างจากแผนที่วางไว้เพื่อลดสถานะ การขาดแคลนน้ำหรือน้ำล้นอ่างเก็บน้ำ

สำหรับการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำด้วยโคง้ปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำจำเป็นจะต้องเข้าใจโซนปริมาตรเก็บกักของอ่างเก็บน้ำ(Reservoir Storage Zone) ดังภาพประกอบ 4-29

(1) ระดับกักเก็บน้ำต่ำสุด (Minimum Pool level) คือระดับต่ำสุดซึ่งสามารถนำน้ำออกจากอ่างไปใช้ได้ ระดับนี้จะเป็นตัวกำหนดปากของอาคารออก (Outlet) ตัวที่อยู่ต่ำที่สุด ปริมาณน้ำที่อยู่ต่ำกว่าระดับเก็บกักต่ำสุดนี้ เรียกว่า “ปริมาตรสูญเปล่า (Dead Storage)”

(2) ระดับเก็บกักปกติ (Normal Pool Level) คือระดับเก็บกักสูงสุดของอ่างในการปฏิบัติงานตามปกติ (Normal Operation) บางครั้งเรียกว่า “ระดับน้ำสูงสุดปกติ (Normal high Water Level)” ระดับนี้จะเป็นตัวกำหนดระดับสันทางระบายน้ำล้นแบบไม่มีประตูควบคุม ปริมาตรเก็บกักที่อยู่ระหว่างระดับเก็บกักต่ำสุด และระดับเก็บกักปกติ เรียกว่า ปริมาตรใช้การ (Active Storage)

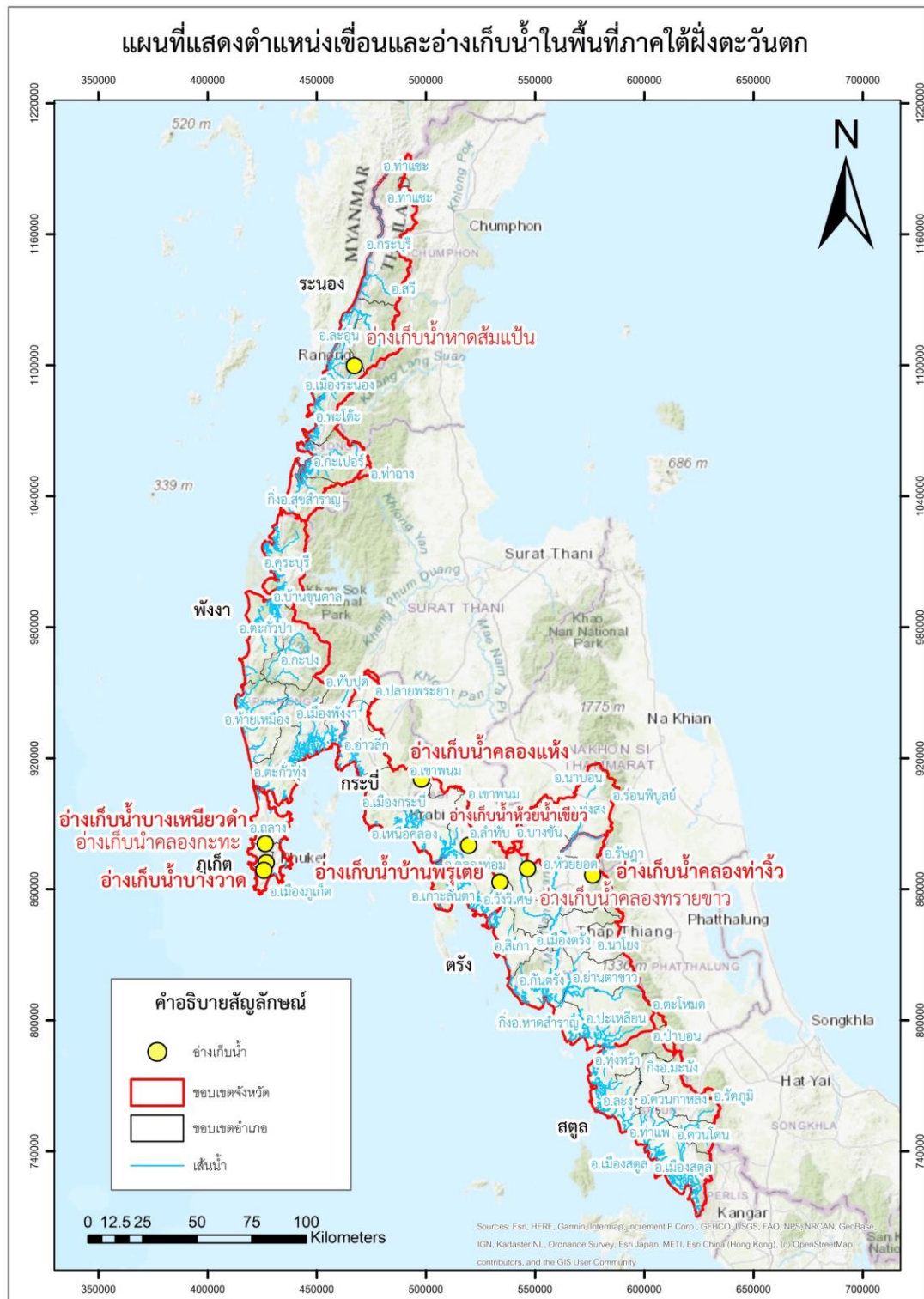
(3) ระดับเก็บกักสูงสุด (Maximum Water Surface) คือระดับน้ำสูงสุดที่ยอมให้เกิดขึ้นในอ่างเก็บน้ำในช่วงเวลาที่มีน้ำท่วมขนาดใหญ่เคลื่อนตัวเข้าสู่อ่างเก็บน้ำ ปริมาตรอ่างที่อยู่ระหว่างระดับน้ำสูงสุดและระดับเก็บกักปกติ เรียกว่า “ปริมาตรเก็บกักน้ำส่วนเกิน (Surcharge Storage)” เป็นปริมาตรที่ทำหน้าที่หน่วงคลื่นน้ำท่วมไม่ให้เคลื่อนที่ไปทางด้านท้ายน้ำเร็วและอัตรามากเกินไปจนกอน้ำท่วมทางด้านท้ายน้ำ

(4) ปริมาตรกักเก็บสำรอง (Surcharge Storage) หมายถึง ปริมาตรอ่างเก็บน้ำที่สำรองไว้ใช้ในกรณี ที่ทางระบายน้ำล้นฉุกเฉิน (Emergency Spillway) ไม่สามารถระบายน้ำได้ทันในช่วงที่เกิดน้ำท่วม

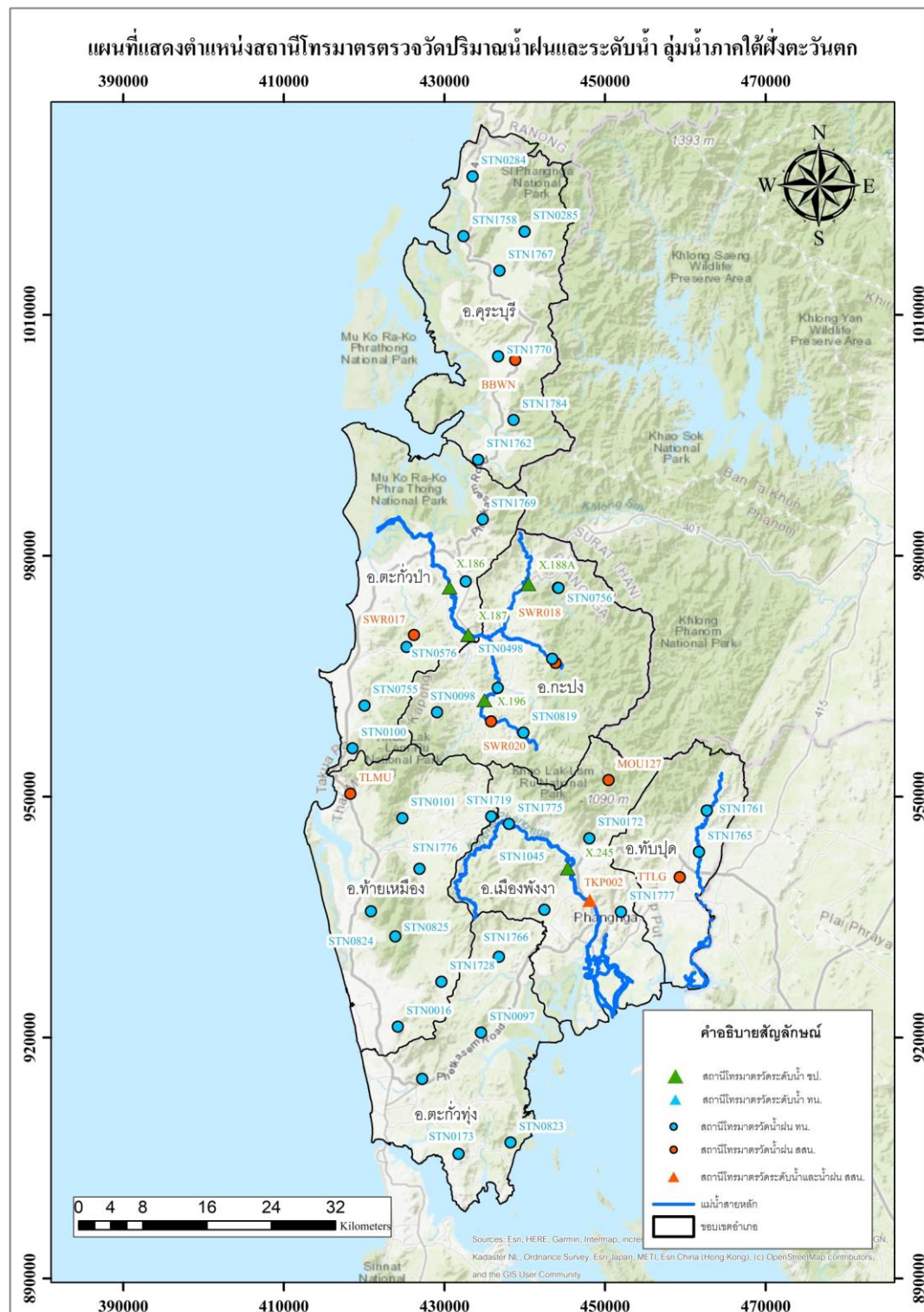
(5) ระดับน้ำควบคุมตอนบน (Upper Rule Curve, URC) คือ ระดับน้ำตอนบนที่กำหนดไว้เป็นมาตรฐานของอ่างเก็บน้ำในแต่ละเดือน จำเป็นต้องรักษาระดับน้ำในอ่างเก็บน้ำไม่ให้มีระดับน้ำสูงเกินกว่าระดับควบคุมตอนบน ทั้งนี้เพื่อสำรองปริมาณน้ำที่อยู่ระหว่างระดับน้ำควบคุมตอนบนกับระดับเก็บกักสูงสุดไว้สำหรับป้องกันน้ำท่วม

(6) ระดับน้ำควบคุมตอนล่าง (Lower Rule Curve, LRC) คือ ระดับน้ำที่ควบคุมต่ำสุดในอ่างเก็บน้ำ ของแต่ละเดือนที่กำหนดไว้เป็นมาตรฐานไม่ให้มีระดับน้ำต่ำกว่าระดับควบคุมตอนล่าง ทั้งนี้ เพื่อสำรอง ปริมาณน้ำที่อยู่ระหว่างระดับน้ำควบคุมตอนล่างกักเก็บระดับเก็บกักต่ำสุดไว้สำหรับเพาะปลูกในช่วงฤดู แล้งที่มีการขาดแคลนน้ำ

สำหรับในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก มีอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง 9 ด้วย อ่างเก็บน้ำคลองพรุเตย อ่างเก็บน้ำคลองแห้ง อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำเขียว อ่างเก็บน้ำบางเหนียวดำ อ่างเก็บน้ำบางวาด อ่างเก็บน้ำหาดส้มแป้น อ่างเก็บน้ำคลองท่าจีว อ่างเก็บน้ำคลองกระทะ และอ่างเก็บน้ำคลองทรายขาว

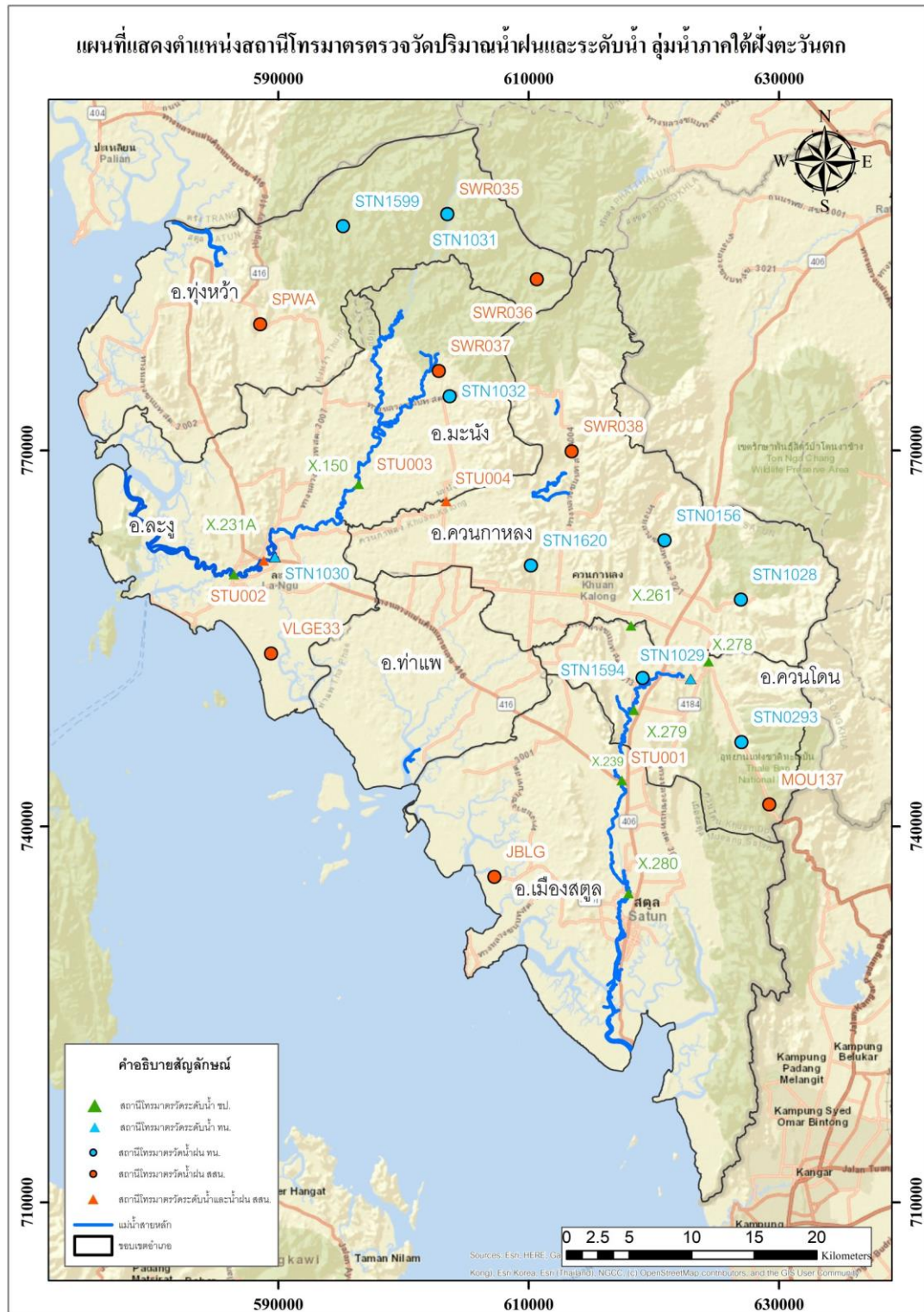

ภาพประกอบ 4-16 แผนที่แสดงตำแหน่งเขื่อนและอ่างเก็บน้ำลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

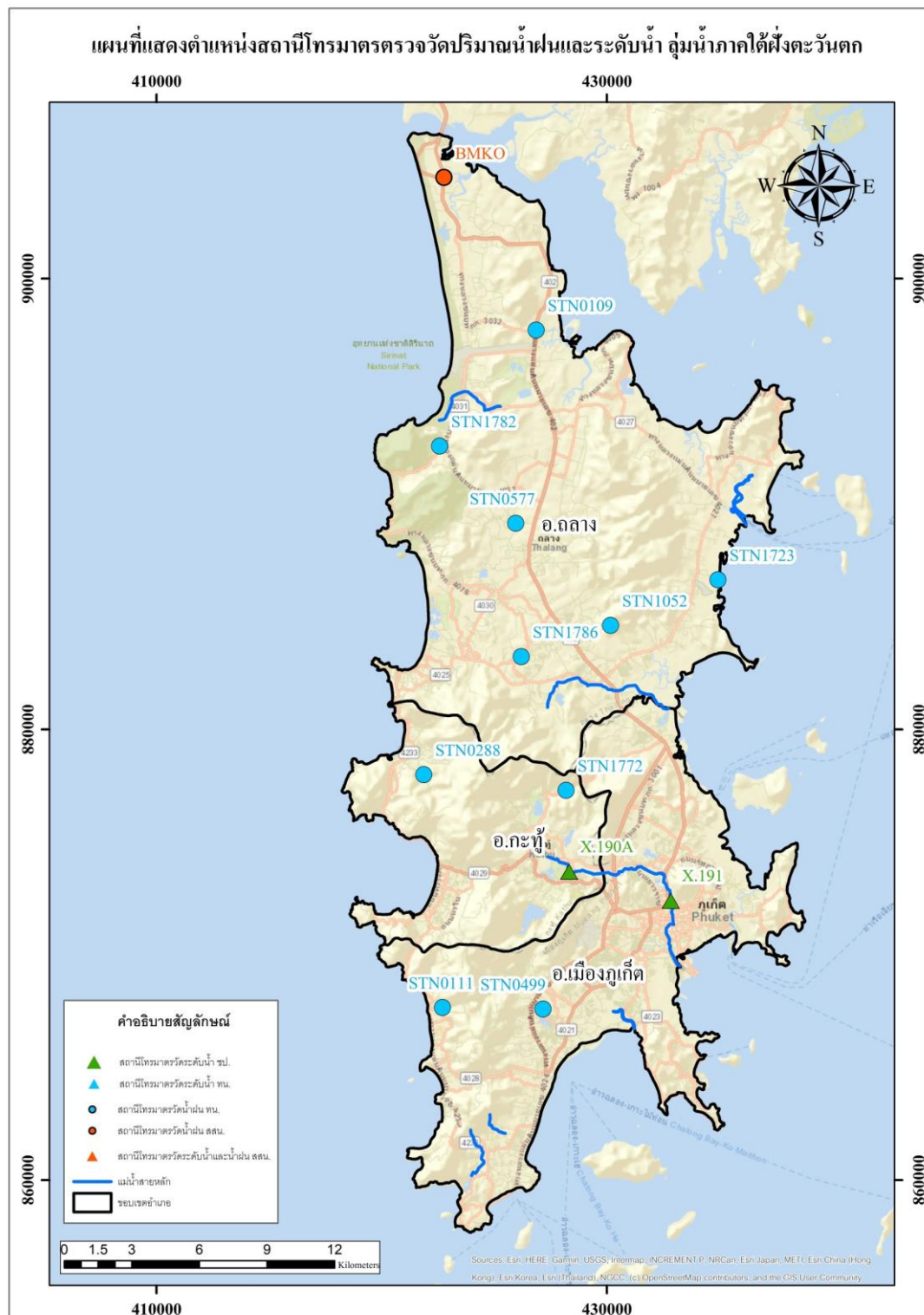

ภาพประกอบ 4-17 แผนที่แสดงตำแหน่งโทรมาตรอัตโนมัติตรวจวัดน้ำฝนและระดับน้ำ
จังหวัดพังงา

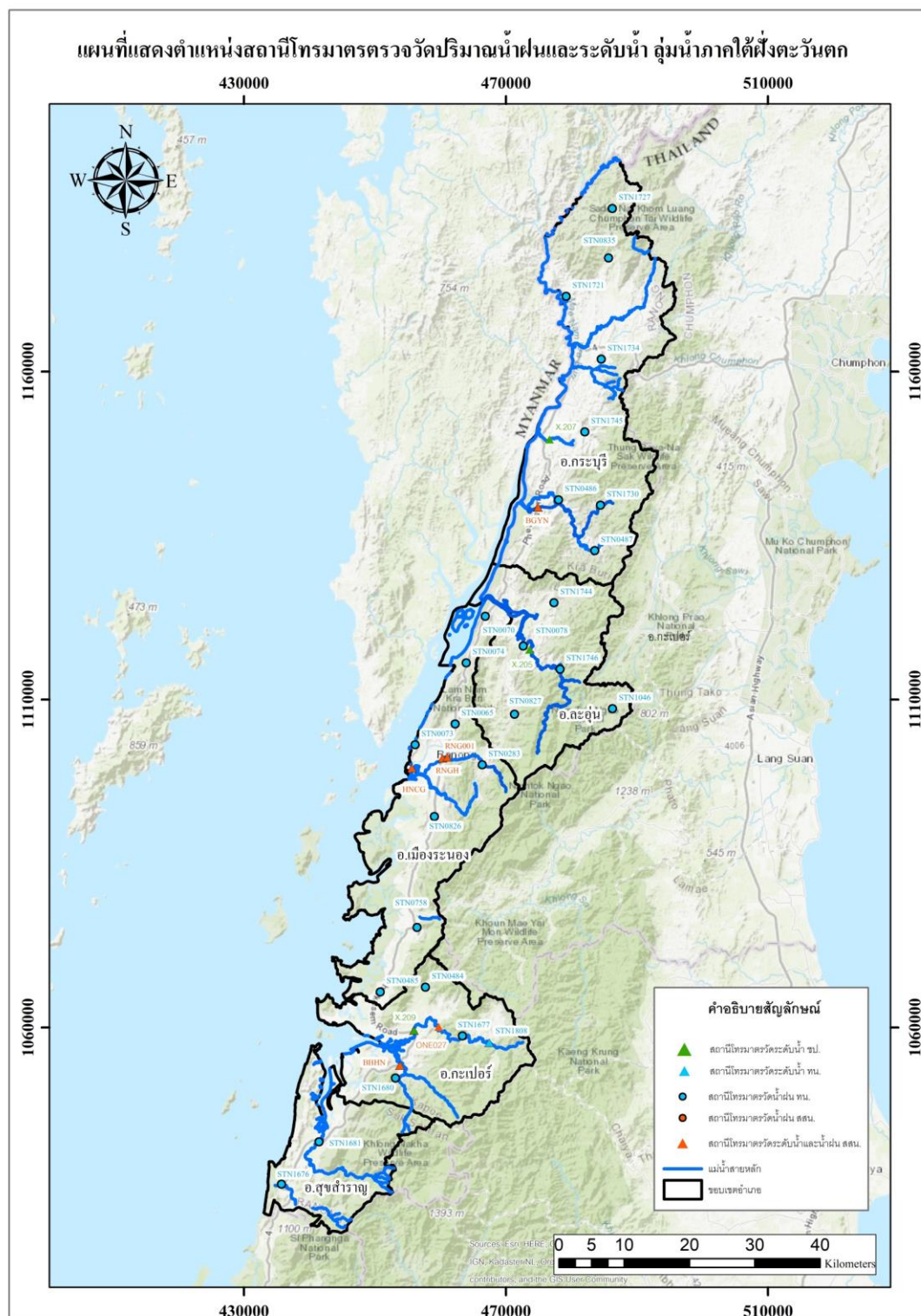
โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ภาพประกอบ 4-19 แผนที่แสดงตำแหน่งโทรมาตรอัตโนมัติตรวจวัดน้ำฝนและระดับน้ำ จังหวัด
สตูล

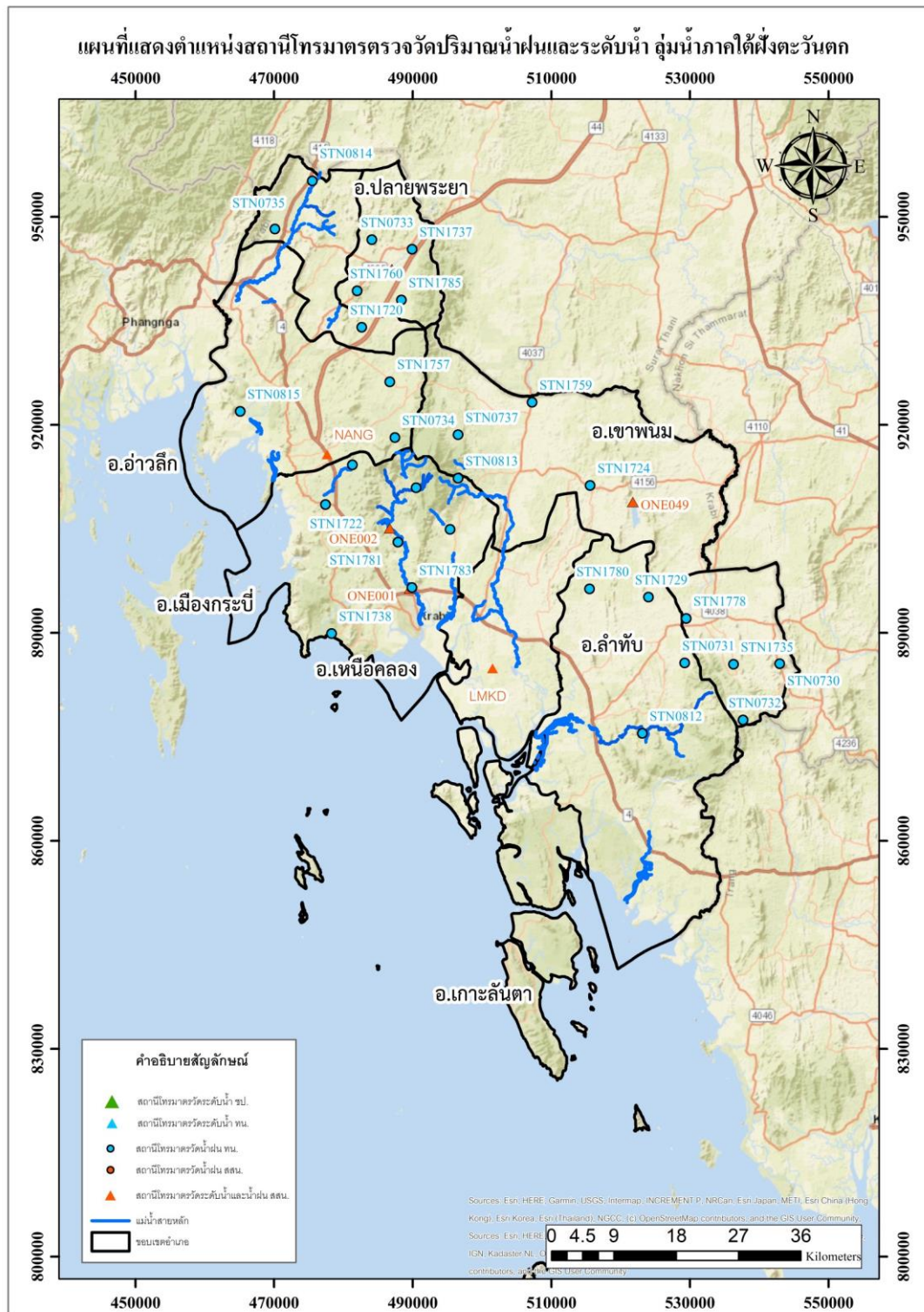

ภาพประกอบ 4-20 แผนที่แสดงตำแหน่งโทรมาตรอัตโนมัติตรวจวัดน้ำฝนและระดับน้ำ
จังหวัดภูเก็ต

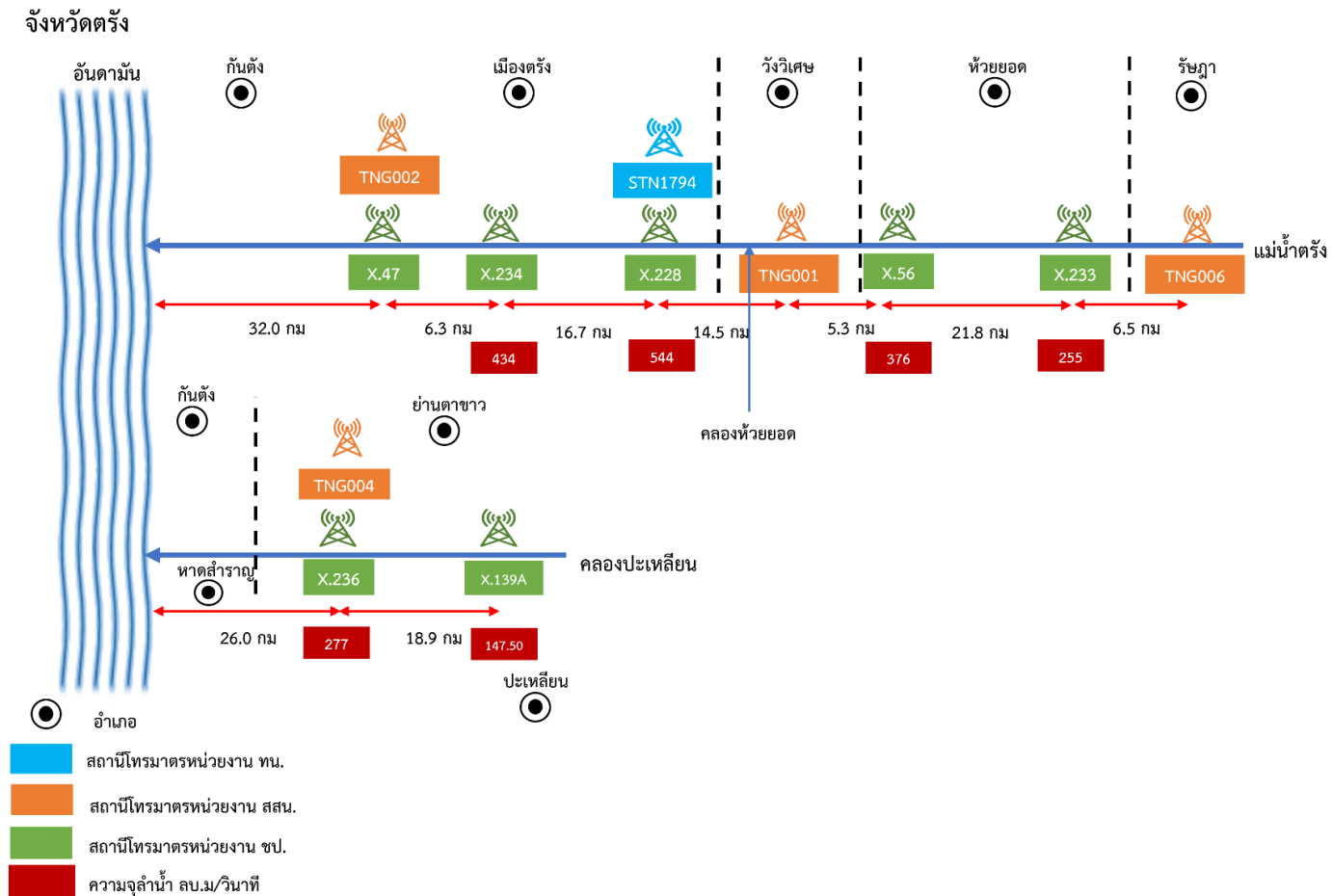
ภาพประกอบ 4-21 แผนที่แสดงตำแหน่งโทรมาตรอัตโนมัติตรวจวัดน้ำฝนและระดับน้ำ
จังหวัดระนอง

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ภาพประกอบ 4-22 แผนที่แสดงตำแหน่งโทรมาตรอัตโนมัติตรวจวัดน้ำฝนและระดับน้ำ
จังหวัดกระบี่

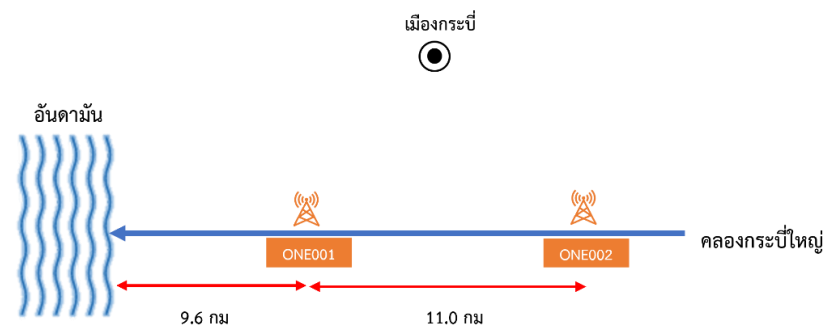
โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ภาพประกอบ 4-23 ผังการไหลของแม่น้ำสายสำคัญในจังหวัดตรัง

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

จังหวัดกระบี่

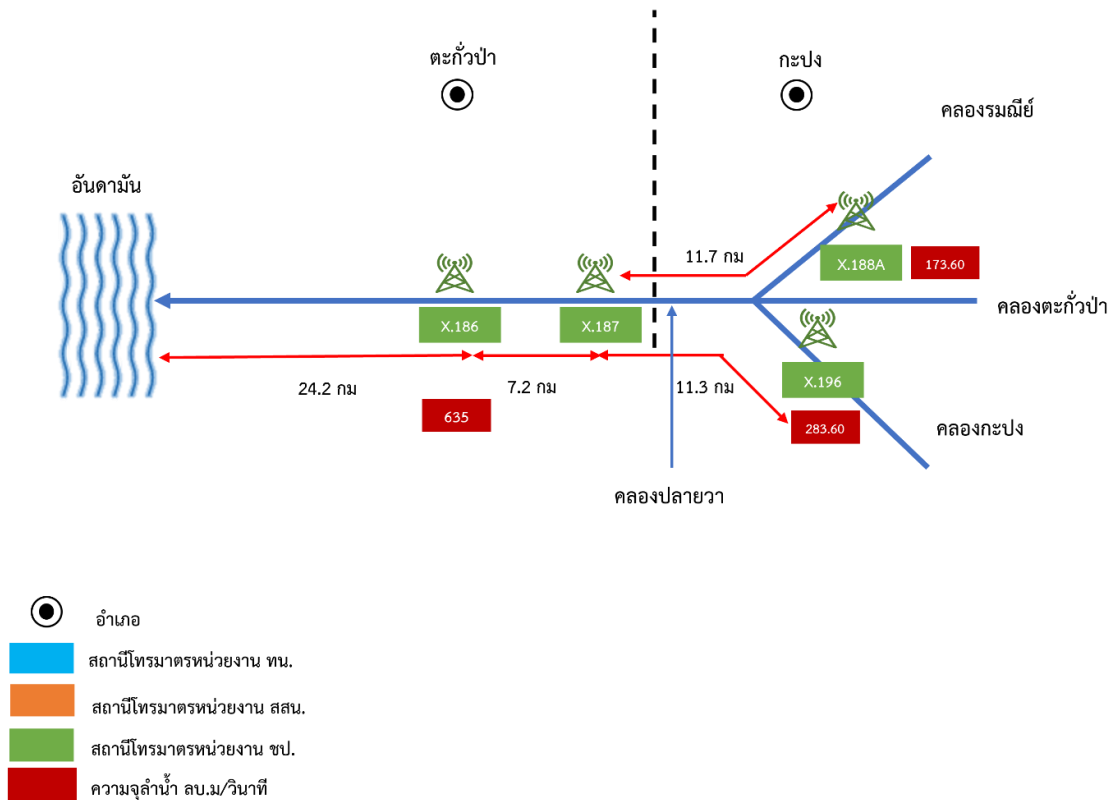

- อำเภอ
- สถานีโทรมาตรหน่วยงาน ทน.
- สถานีโทรมาตรหน่วยงาน สสน.
- สถานีโทรมาตรหน่วยงาน ขป.
- ความจุลำนน้ำ ลบ.ม/วินาที

ภาพประกอบ 4-24 ผังการไหลของแม่น้ำสายสำคัญในจังหวัดกระบี่

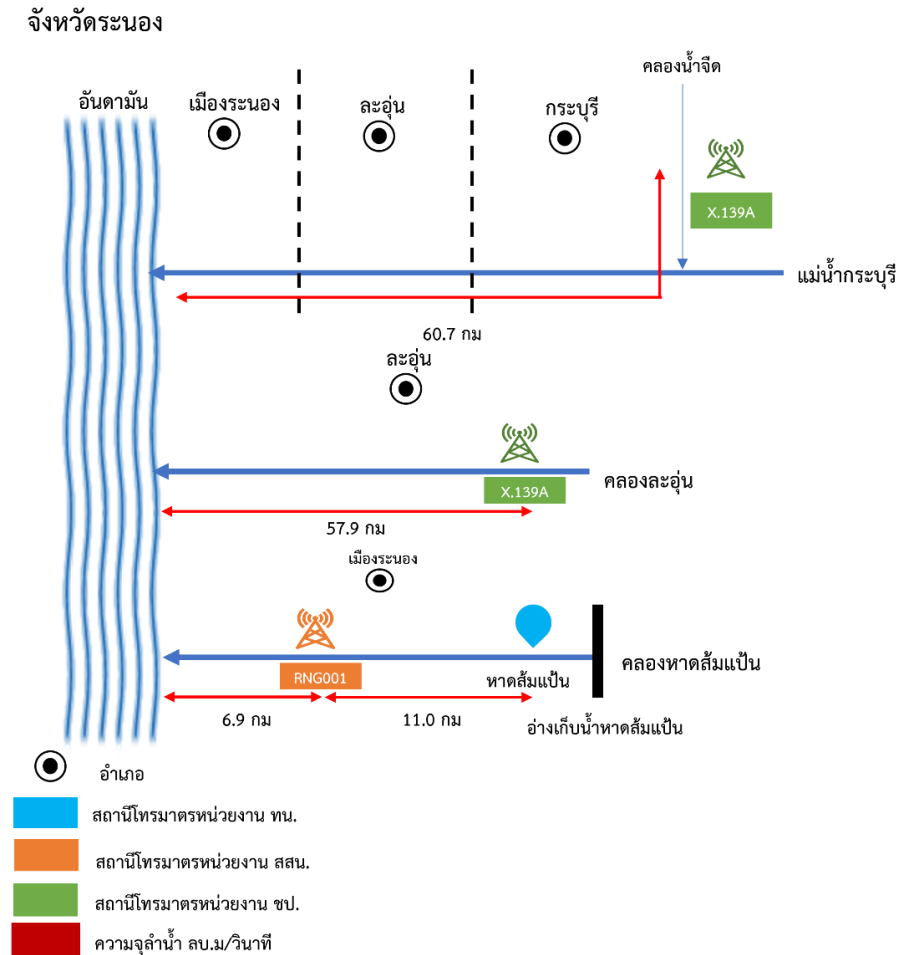
โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

จังหวัดพังงา

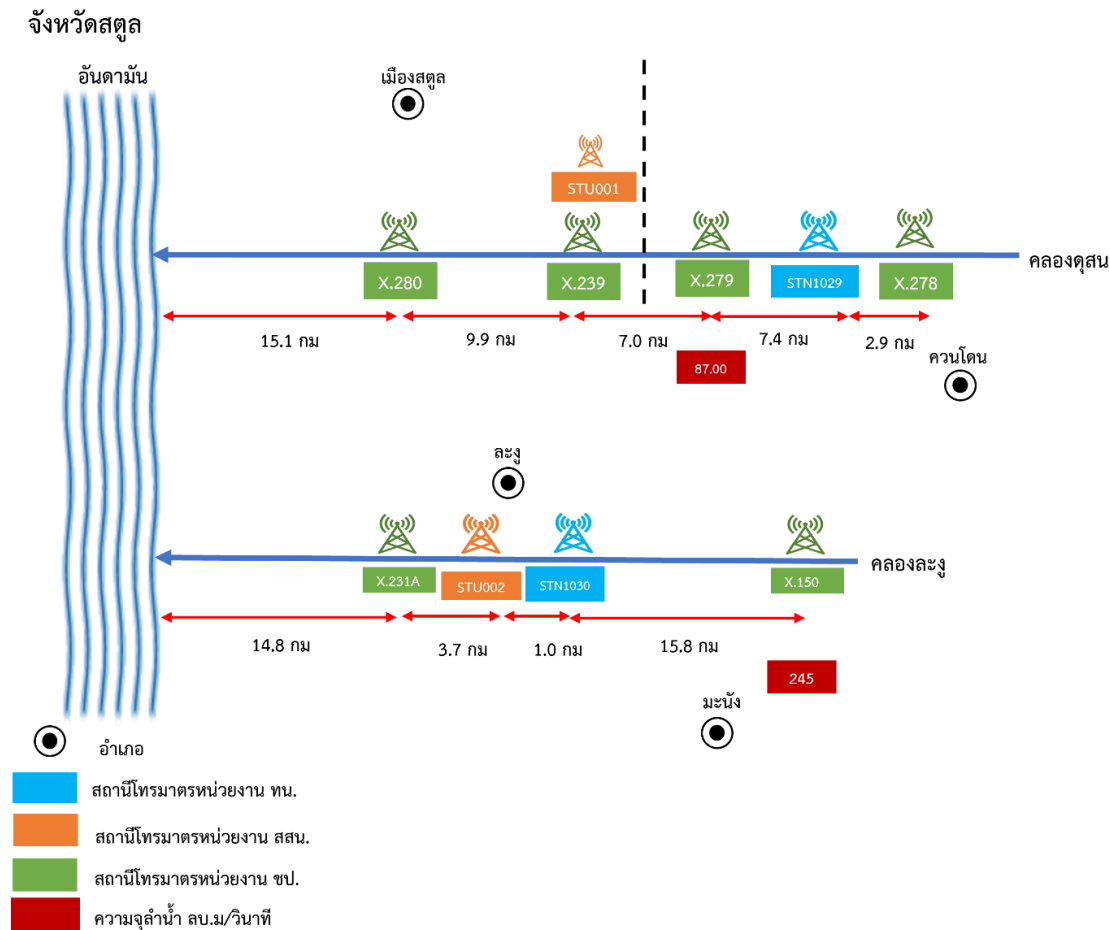
ภาพประกอบ 4-25 ผังการไหลของแม่น้ำสายสำคัญในจังหวัดพังงา

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ภาพประกอบ 4-26 ผังการไหลของแม่น้ำสายสำคัญในจังหวัดระนอง

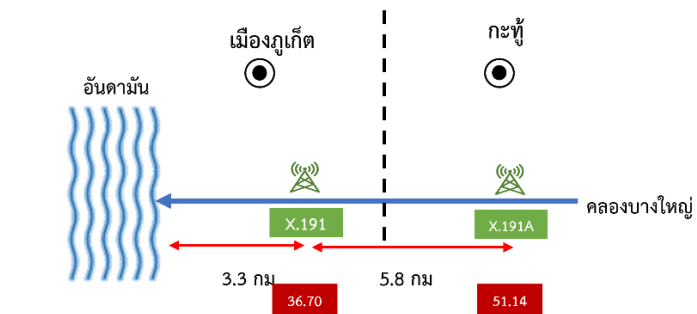
โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ภาพประกอบ 4-27 ผังการไหลของแม่น้ำสายสำคัญในจังหวัดสตูล

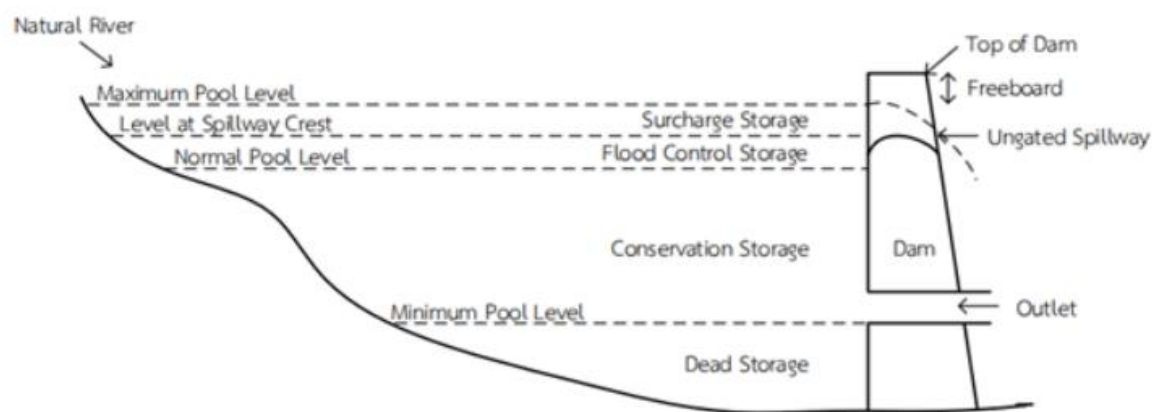
โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

จังหวัดภูเก็ต

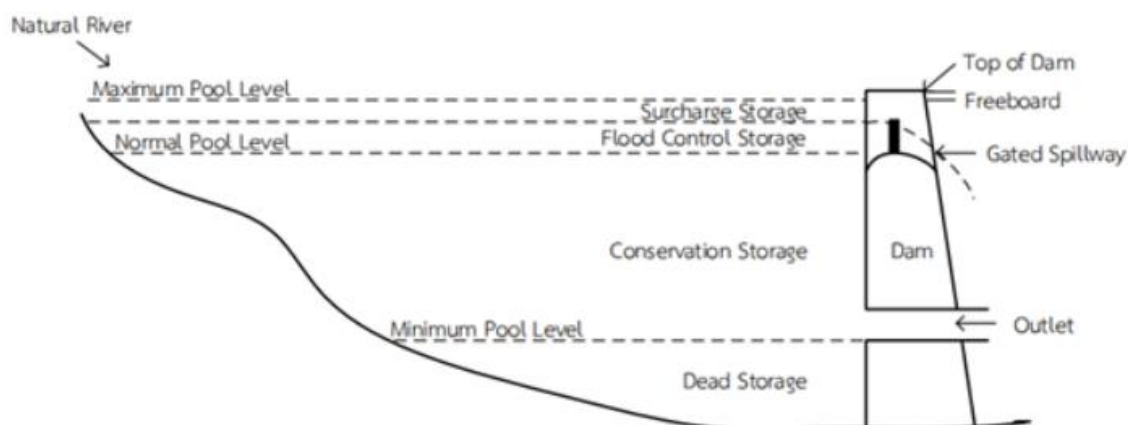

- อำเภอ
- สถานีโทรมาตรหน่วยงาน ทน.
- สถานีโทรมาตรหน่วยงาน สสน.
- สถานีโทรมาตรหน่วยงาน ขป.
- ความจุลำนํ้า ลบ.ม/วินาที

ภาพประกอบ 4-28 ผังการไหลของแม่น้ำสายสำคัญในจังหวัดภูเก็ต

(a) อ่างเก็บน้ำแบบไม่มีประตูควบคุม (Ungated Spillway)

(b) อ่างเก็บน้ำแบบมีประตูควบคุม (Gated Spillway)

ภาพประกอบ 4-29 โซนปริมาตรเก็บกักของอ่างเก็บน้ำ

ตาราง 4-9 หลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำด้วย Reservoir Operation Rule Curves
ของกรมชลประทาน

เงื่อนไข	สภาพอ่างเก็บน้ำ	เกณฑ์การปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำ
1.	ระดับน้ำเกินระดับเก็บกักปกติ Normal High Water Level (NHWL)	ปล่อยน้ำผ่านทางระบายน้ำล้น (Spillway)
2.	ระดับน้ำสูงกว่า URC ในสภาวะปกติ	ปล่อยน้ำให้กับความต้องการน้ำด้าน ต่างๆให้เต็มที่
3.	ระดับน้ำสูงกว่า URC และมีแนวโน้มจะ เกิด สภาวะน้ำหลาก	ปล่อยน้ำเพิ่มทางท่อระบายน้ำ (Outlet Work) ให้เต็มที่ เพื่อเตรียมรับปริมาณ น้ำหลาก

4.	ระดับน้ำอยู่ระหว่าง URC และ LRC	ปล่อยน้ำให้กับความต้องการใช้น้ำด้านต่างๆเป็นผลพลอยได้
5.	ระดับน้ำต่ำกว่าระดับ LRC	ปล่อยน้ำให้กับความต้องการน้ำเท่าที่จำเป็น ตามลำดับความสำคัญ
6.	ระดับน้ำต่ำลงถึงระดับเก็บกักต่ำสุด Minimum Water Level (MinWL)	ไม่มีการปล่อยน้ำจากอ่างเก็บน้ำ

แนวทางปฏิบัติของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตในการบริหารอ่างเก็บน้ำโดยจะพยายามควบคุมระดับน้ำ ในอ่างอยู่ในกรอบของเกณฑ์ควบคุมระดับน้ำสูงสุด (Upper Rule Curve, URC) และเกณฑ์ควบคุมระดับน้ำต่ำสุด (Lower Rule Curve, LRC) ซึ่งจะช่วยให้สามารถบริหารจัดการน้ำในอ่างเก็บน้ำได้ อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดในภาพรวมตลอดทั้งปี แบ่งเป็น 3 กรณีดังนี้

(1) การปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำในสภาวะปกติ ซึ่งการระบายน้ำตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว จะใช้เส้นควบคุมการปล่อยน้ำ (Operating Rule Curve) เป็นเกณฑ์ทั้งนี้ เพื่อให้ปริมาณน้ำเหมาะสมกับปริมาณน้ำต้นทุนและปริมาณที่ไหลเข้าอ่างเก็บน้ำโดยมีหลักปฏิบัติ ดังนี้

- 1) ควบคุมการระบายน้ำในอ่างเก็บน้ำให้ระดับน้ำอยู่ระหว่าง Upper Rule Curve และ Lower Rule Curve โดยระบายน้ำให้เท่ากับความต้องการน้ำด้านต่างๆทางท้ายน้ำ
- 2) เมื่อระดับน้ำสูงกว่า Upper Rule Curve ให้ระบายน้ำเพิ่มขึ้นผ่านเครื่องกำเนิดไฟฟ้าเพื่อควบคุมให้ระดับอยู่ที่ระดับ Upper Rule Curve
- 3) เมื่อระดับน้ำยังสูงขึ้นเรื่อย ๆ จนสูงกว่า Flood Control Rule Curve ให้พิจารณาระบายน้ำเพิ่มขึ้นเพื่อควบคุมระดับให้อยู่ที่ระดับ Flood Control Rule Curve
- 4) ในกรณีที่ระดับน้ำต่ำกว่า Lower Rule Curve จะพิจารณาลดการระบายน้ำให้น้อยกว่าปกติ เพื่อรักษาระดับน้ำไม่ให้ต่ำกว่าระดับเก็บกักต่ำสุด
- 5) เมื่อระดับน้ำต่ำกว่าระดับต่ำสุด จะไม่ระบายน้ำออกจากอ่างเก็บน้ำ เพื่อป้องกันการขาดแคลนน้ำในปีถัดไป

(2) การปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำในช่วงน้ำแล้ง(Deficit Reservoir Operation) โดยแผนจัดสรรน้ำในแต่ละฤดูจะพิจารณาจากปริมาณน้ำต้นทุนในอ่างเก็บน้ำเมื่อสิ้นสุดฤดูฝน แนวโน้มการผลิตและการตลาด รวมถึงนโยบายส่งเสริมการเพาะปลูกพืช ฤดูแล้งในกรณีที่ปริมาณน้ำต้นทุนในอ่างเก็บน้ำมีจำกัด และมีแนวโน้มจะเกิดภาวะน้ำแล้ง การวางแผนจัดสรรน้ำ จำเป็นต้องพิจารณาลำดับความสำคัญของกิจกรรมการใช้น้ำด้านต่างๆ ดังนี้

- 1) เพื่อการอุปโภคบริโภคและการประปา
- 2) เพื่อรักษาระบบนิเวศตามลำน้ำเช่น การผลักดันน้ำเค็มการขับไล่ น้ำเสีย

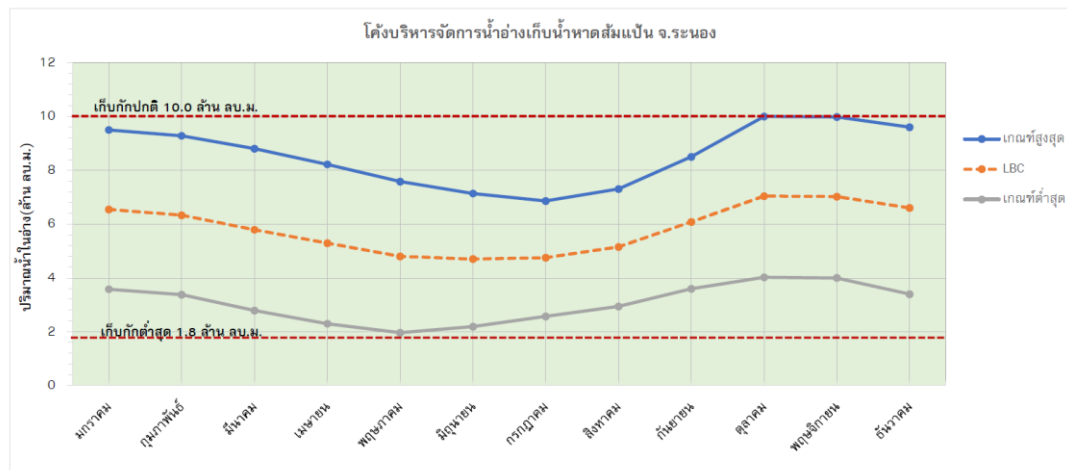
3) เพื่อการเกษตร

4) เพื่อการอุตสาหกรรม

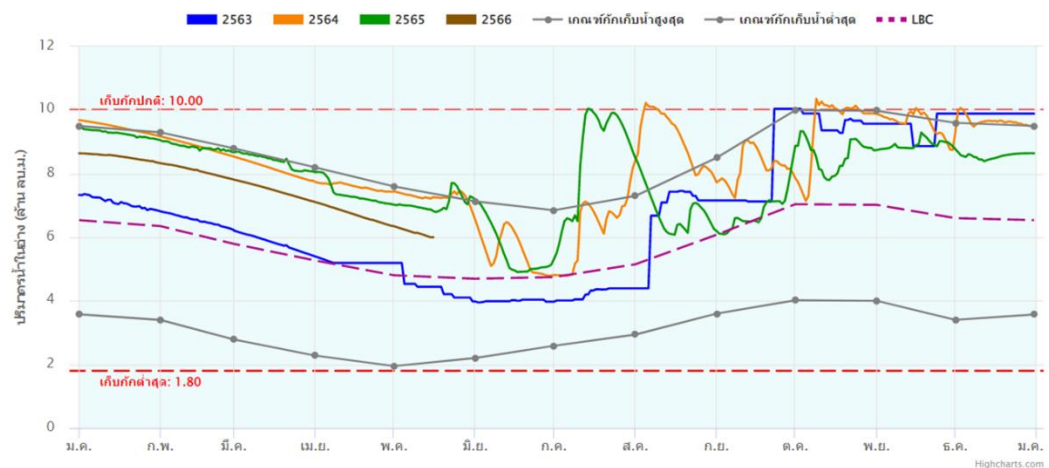
(3) การปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำในช่วงน้ำหลาก(Flood Reservoir Operation) เป็นการควบคุมระดับน้ำและการระบายน้ำจากอ่างเก็บน้ำในช่วงที่มีปริมาณน้ำไหลเข้าอ่างเพิ่มขึ้นและเป็นปริมาณมาก การวางแผนปฏิบัติการจะเป็นลักษณะของการวางแผนระยะสั้น และการปฏิบัติการตามข้อมูลจริงที่เกิดขึ้นให้สอดคล้องกับสถานการณ์ขณะนั้น มีกระบวนการตัดสินใจในการปฏิบัติการในช่วงน้ำหลากเพื่อความมั่นคงปลอดภัยของตัวเขื่อน หลีกเลี่ยงความเสียหายที่จะเกิดแก่พื้นที่อยู่อาศัยและพื้นที่เกษตรกรรมทั้งด้านเหนือน้ำและ ด้านท้ายน้ำให้น้อยที่สุด ดังนี้

- 1) เมื่อระดับน้ำสูงกว่า Upper Rule Curve แต่ต่ำกว่า Flood Control Rule Curve ควรระบายน้ำผ่านเครื่องกำเนิดไฟฟ้าเต็มกำลัง รวมถึงติดตามสถานการณ์ น้ำอย่างใกล้ชิดเพื่อพิจารณาว่าจำเป็นต้อง ระบายน้ำผ่านทางระบายน้ำล้นหรือไม่
- 2) เมื่อระดับน้ำสูงกว่า Flood Control Rule Curve แต่ต่ำกว่า Normal High Water Level ควรระบายน้ำ ผ่านทางระบายน้ำล้นบางส่วน โดยอาจยังไม่ต้องเปิดบานระบายน้ำล้นเต็มที่ แต่พิจารณาตาม สถานการณ์น้ำในอ่างเก็บน้ำ ด้านเหนือน้ำและด้านท้ายน้ำประกอบ พร้อมทั้งระบายน้ำผ่านเครื่องกำเนิดไฟฟ้าและอาคารระบายน้ำต่างๆ (Outlet) อย่างเต็มที่ถ้าไม่เกิดผลกระทบต่อด้านท้ายน้ำมาก
- 3) เมื่อระดับน้ำสูงกว่า Normal High Water Level ควรเปิดบานระบายน้ำล้นเต็มที่ พร้อมทั้งระบายน้ำผ่านเครื่องกำเนิดไฟฟ้าและอาคารระบายน้ำต่างๆ (Outlet) อย่างเต็มที่ถ้าไม่เกิดผลกระทบต่อด้านท้ายน้ำมาก

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

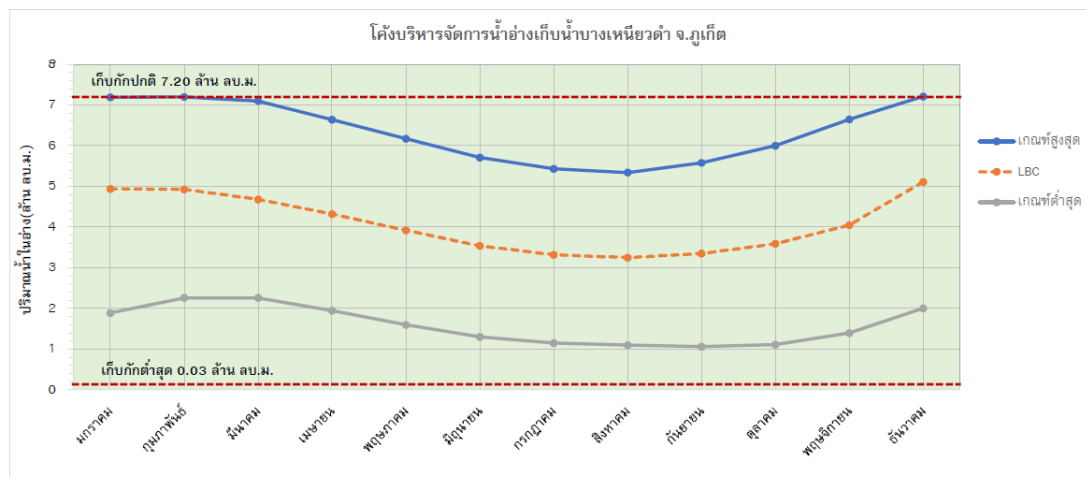

รายงานปริมาณน้ำใน อ่างเก็บน้ำหาดส้มแป้น จ.ระนอง
ข้อมูลวันที่ 1 มกราคม 2563 ถึง 31 ธันวาคม 2566

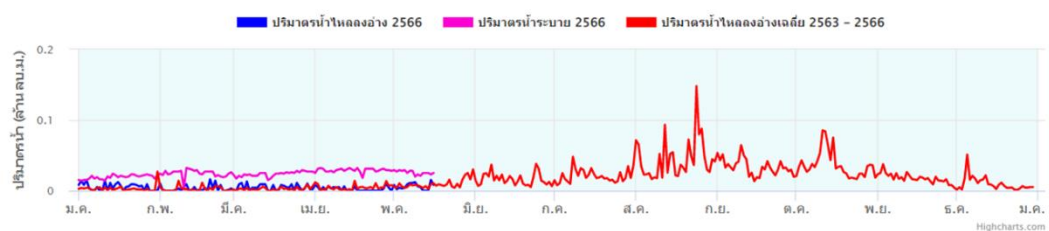
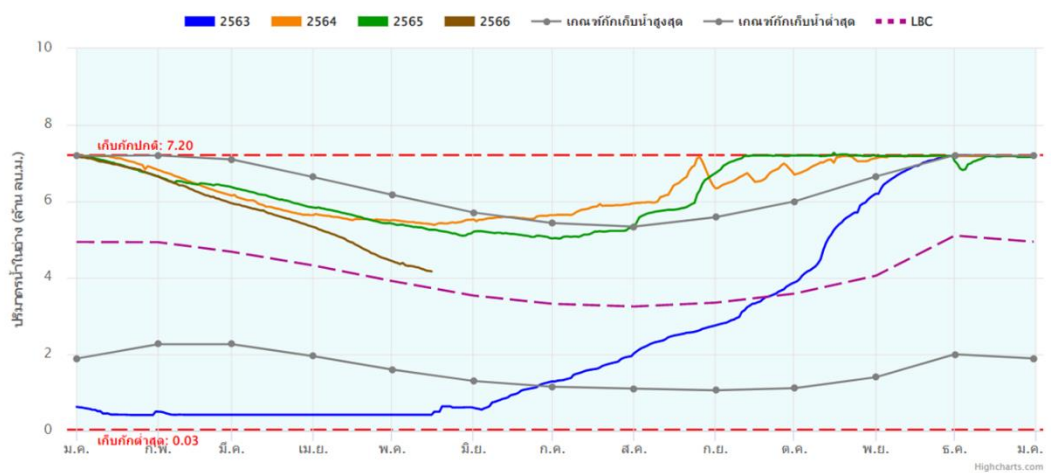

ภาพประกอบ 4-30 โค้งบริหารจัดการการอ่างเก็บน้ำหาดส้มแป้น จังหวัดระนอง

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

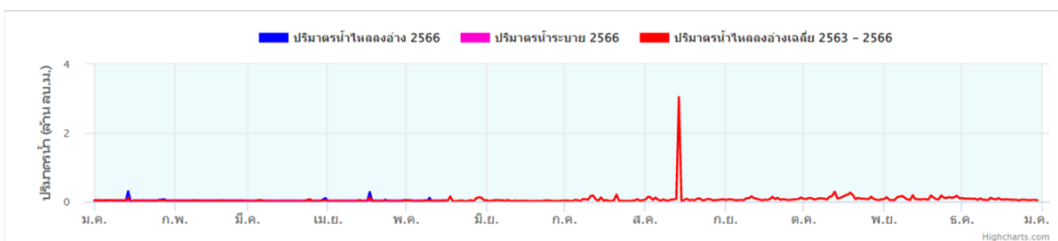
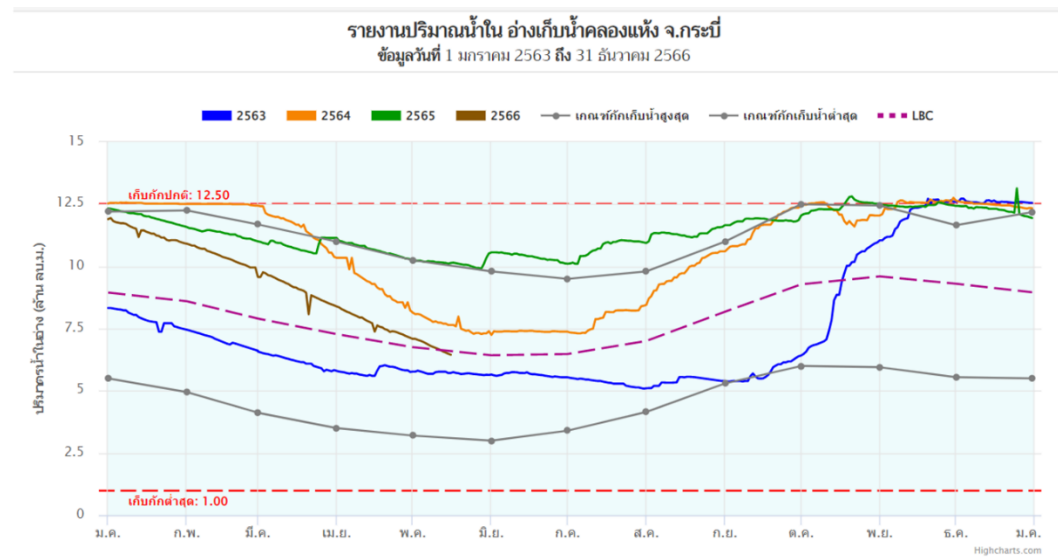
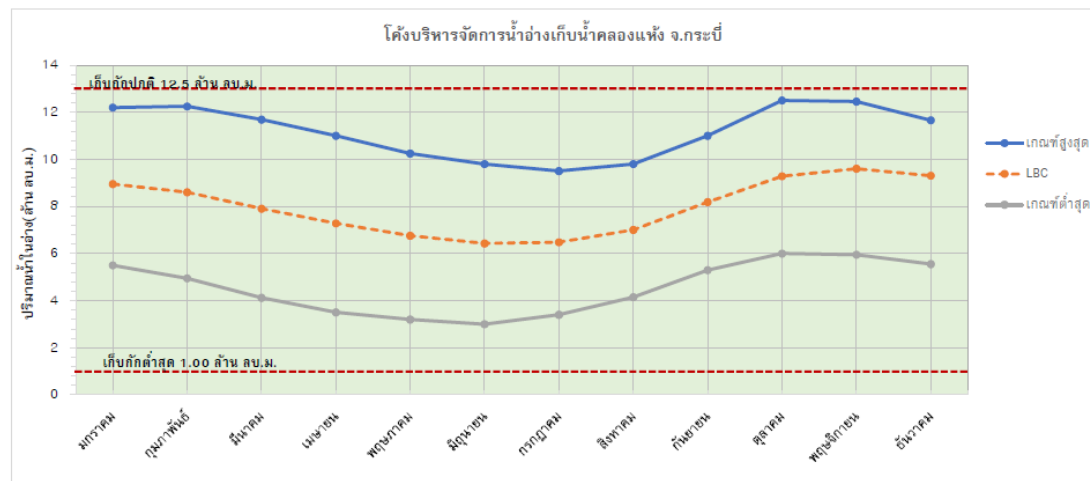
รายงานปริมาณน้ำใน อ่างเก็บน้ำบางเหนียวดำ จ.ภูเก็ต
ข้อมูลวันที่ 1 มกราคม 2563 ถึง 31 ธันวาคม 2566

ภาพประกอบ 4-32 โครงการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำบางเหนียวดำ จังหวัดภูเก็ต

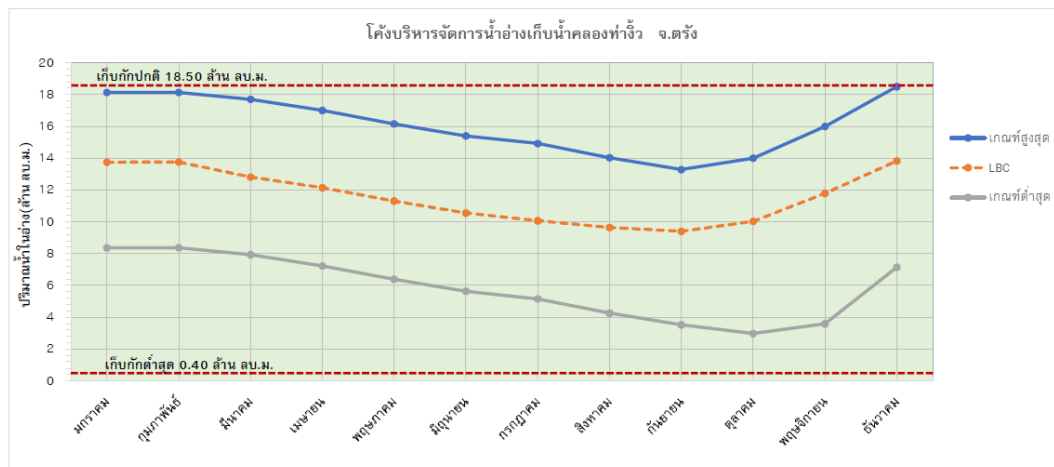

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

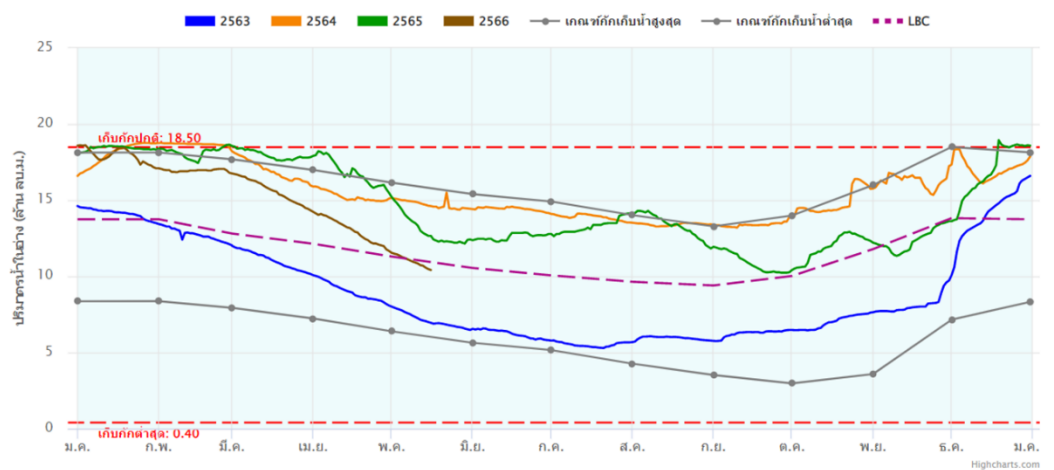

ภาพประกอบ 4-34 โครงการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยน้ำคลองแห่ง จังหวัดกระบี่

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

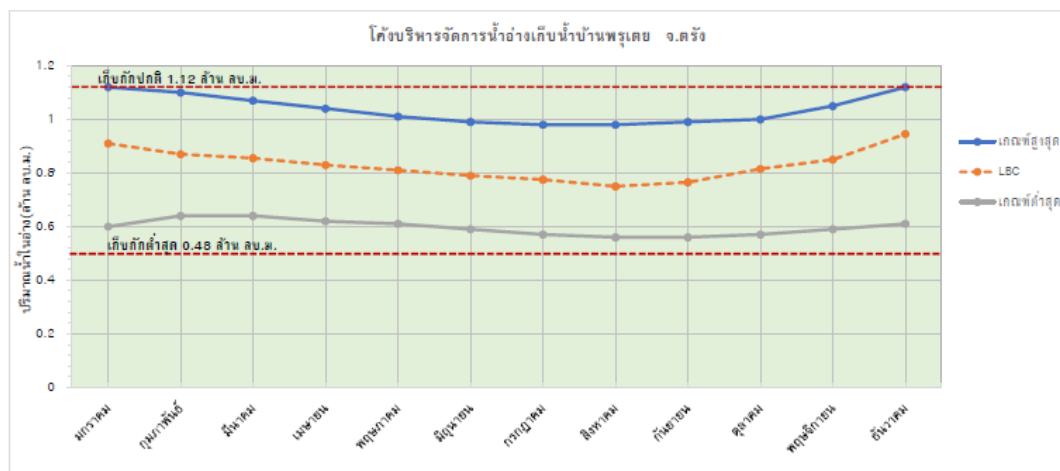

รายงานปริมาณน้ำใน อ่างเก็บน้ำคลองท่าजू จ.ตรัง
ข้อมูลวันที่ 1 มกราคม 2563 ถึง 31 ธันวาคม 2566

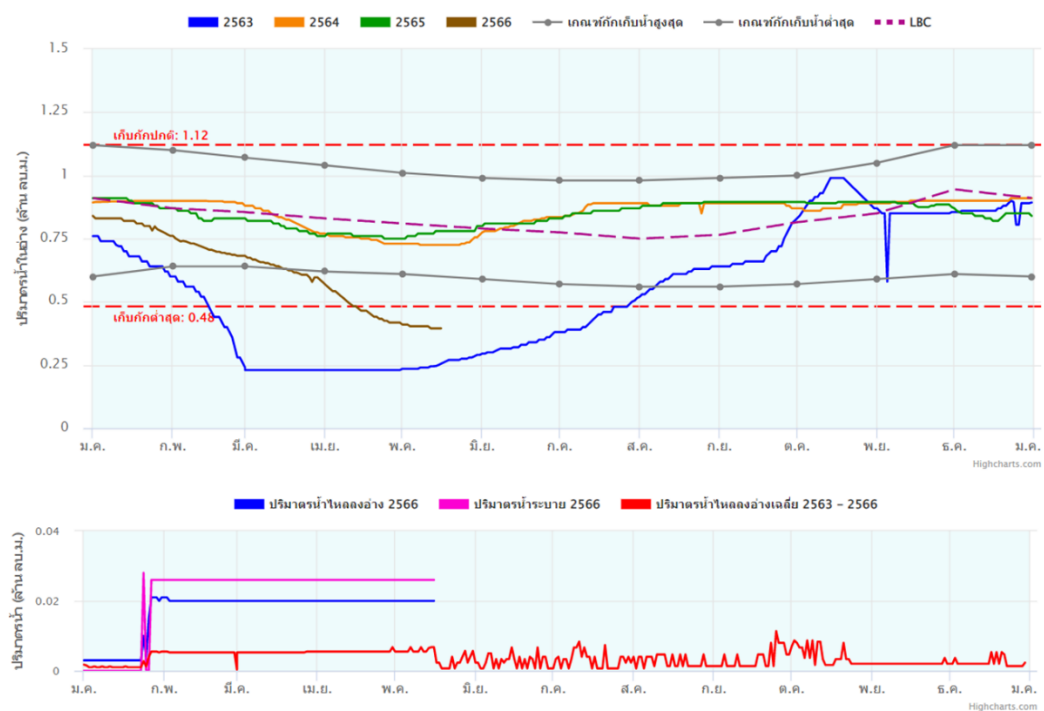

ภาพประกอบ 4-35 โค้งบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยน้ำคลองท่าजू จังหวัดตรัง

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

รายงานปริมาณน้ำใน อ่างเก็บน้ำบ้านพรุเคย จ.ตรัง
ข้อมูลวันที่ 1 มกราคม 2563 ถึง 31 ธันวาคม 2566

ภาพประกอบ 4-36 โครงการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยน้ำคลองพรุเคย จังหวัดตรัง

4.7.3 ข้อมูลบ่งชี้การเกิดภาวะน้ำท่วม

ข้อมูลบ่งชี้การเกิดภาวะน้ำท่วม ได้แก่ 1) ข้อมูลปริมาณฝน 2) ข้อมูลปริมาณน้ำท่าในลำน้ำ 3) ข้อมูลระดับน้ำในลำน้ำ และ 4) ข้อมูลปริมาณน้ำใช้การในอ่างเก็บน้ำขนาดกลางและขนาดใหญ่ของหน่วยงานต่าง ๆ โดยสามารถบ่งชี้ถึงภาวะน้ำท่วม ได้ 3 ระดับ คือ 1) ภาวะปกติ 2) ภาวะน้ำท่วมฉุกเฉิน และ 3) ภาวะน้ำท่วมวิกฤติ สำหรับรายละเอียดการกำหนดภาวะน้ำท่วมตามชนิดข้อมูลบ่งชี้การเกิดภาวะน้ำท่วม ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 4-10

ตาราง 4-10 ข้อมูลบ่งชี้การเกิดภาวะน้ำท่วม

ชนิดข้อมูล	ความถี่ของข้อมูล	หน่วยที่ใช้	กรณีปกติ	กรณีภาวะน้ำท่วมฉุกเฉิน	กรณีภาวะน้ำท่วมวิกฤติ
ฝน	รายวัน	มม.	< 90 มม./วัน	90-150 มม./วัน ต่อเนื่อง 3 วัน	> 150 มม./วัน ต่อเนื่อง 3 วัน
ปริมาณน้ำ	รายวัน	ลบ.ม./วินาที	< 80% ของความจุลำน้ำ	80% - 100% ของความจุลำน้ำ	> 100% ของความจุลำน้ำ
ระดับน้ำ	รายวัน	ม.รทก.	< 80% ของระดับตลิ่ง	80% - 100% ของระดับตลิ่ง	> 100% ของระดับตลิ่ง
แหล่งน้ำต้นทุน	รายเดือน	ลบ.ม.	30-80% ของปริมาณน้ำใช้การ	80%-100% ของปริมาณน้ำใช้การ	> 100% ของปริมาณน้ำใช้การ

ที่มา: สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (2562)

ดัชนีชี้วัดเชิงปริมาณน้ำในภาวะน้ำท่วมจะขึ้นอยู่กับสถานการณ์หรือโอกาสการเกิดภัยน้ำท่วม จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติจะใช้เป็นเครื่องมืออย่างง่ายสำหรับท้องถิ่นในการเฝ้าระวังสภาวะน้ำท่วมในระดับลุ่มน้ำสาขาได้ ปัจจัยที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ ประกอบด้วย ข้อมูลปริมาณฝน ปริมาณน้ำท่า และระดับน้ำในลำน้ำ โดยจะถูกนำมาวิเคราะห์หาโอกาสการเกิดทั้ง 3 ปัจจัย ดังนี้

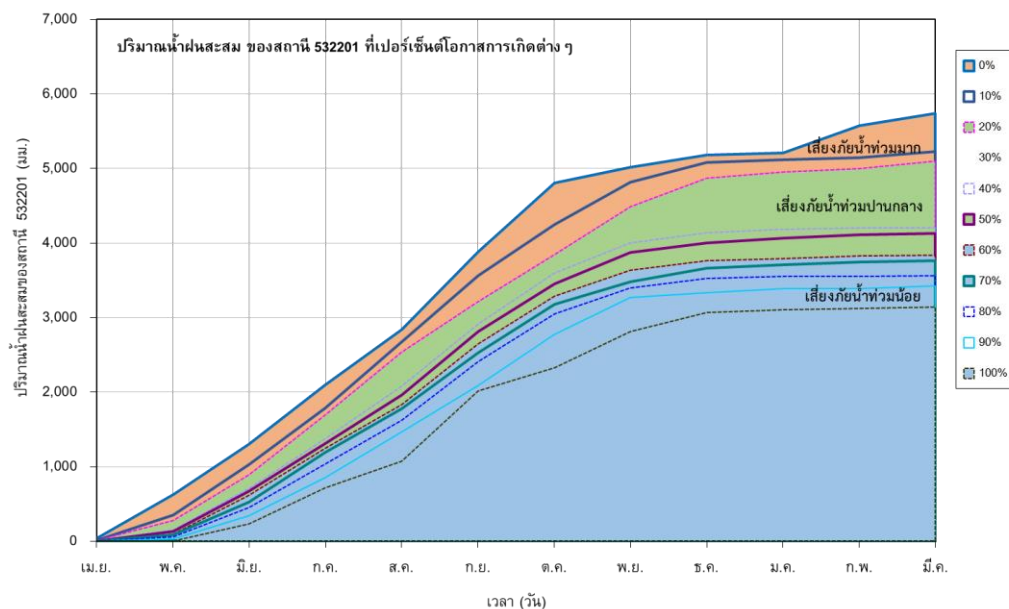
(1) ปริมาณฝน เนื่องจากปริมาณน้ำหลากจะขึ้นอยู่กับปริมาณฝนในพื้นที่เป็นสำคัญ ดังนั้นจะต้องพิจารณาปริมาณฝนเหล่านี้เพื่อกำหนดเกณฑ์ที่โอกาสการเกิดต่างๆ จากกราฟความสัมพันธ์ที่ได้จะใช้เป็นแนวทางการบริหารจัดการภาวะน้ำท่วม หรือนำไปใช้ในอนาคตเพื่อคาดการณ์ปริมาณน้ำฝนที่จะตกในพื้นที่ที่พิจารณา ข้อมูลปริมาณฝนที่ใช้วิเคราะห์ที่เป็นสถานีดัชนีแสดงได้ดังตาราง 4-11 ผลการวิเคราะห์แสดงดังภาพประกอบ 4-37 สำหรับเกณฑ์ในกราฟแต่ละสถานีจะพิจารณาจากปีน้ำมากและปีน้ำน้อยที่แต่ละสถานีตั้งอยู่ สามารถกำหนดได้ดังตาราง

ตาราง 4-11 ข้อมูลปริมาณฝนที่ใช้วิเคราะห์ที่เป็นสถานีดัชนี

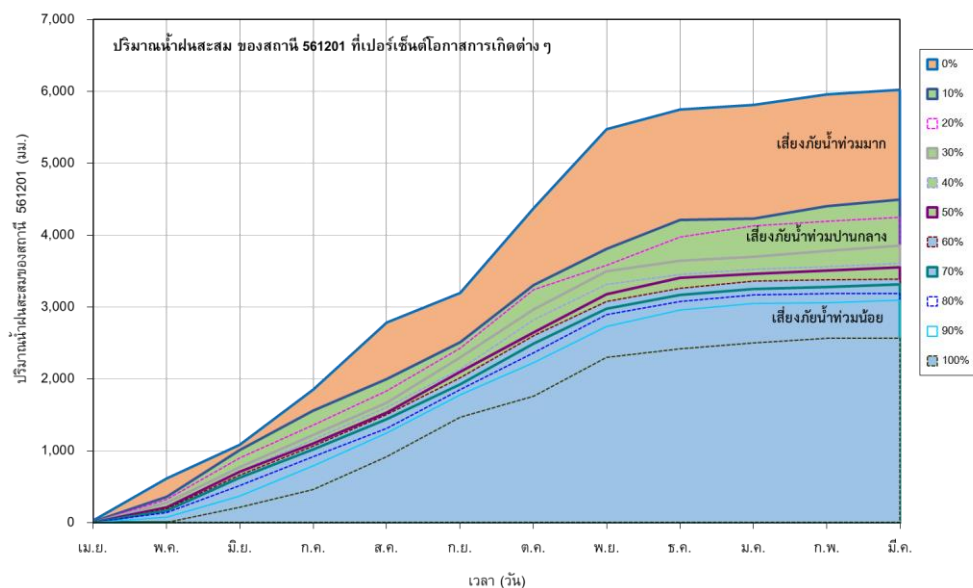
ปริมาณฝนเป็นปัจจัย บ่งชี้ต่อ การเกิดภัยน้ำท่วม	โอกาสการเกิด		
	สถานี	เสี่ยงภัยน้ำท่วมน้อย	เสี่ยงภัยน้ำท่วมปานกลาง
532201	มากกว่าร้อยละ 60	ระหว่างร้อยละ 20 ถึง 60	น้อยกว่าร้อยละ 20
561201	มากกว่าร้อยละ 60	ระหว่างร้อยละ 10 ถึง 60	น้อยกว่าร้อยละ 10

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

566202	มากกว่าร้อยละ 70	ระหว่างร้อยละ 20 ถึง 70	น้อยกว่าร้อยละ 20
564201	มากกว่าร้อยละ 60	ระหว่างร้อยละ 30 ถึง 60	น้อยกว่าร้อยละ 30
566201	มากกว่าร้อยละ 70	ระหว่างร้อยละ 30 ถึง 70	น้อยกว่าร้อยละ 30
567201	มากกว่าร้อยละ 80	ระหว่างร้อยละ 40 ถึง 80	น้อยกว่าร้อยละ 40
570201	มากกว่าร้อยละ 70	ระหว่างร้อยละ 20 ถึง 70	น้อยกว่าร้อยละ 20

ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำกระบือ และลุ่มน้ำสาขาลองละอูน

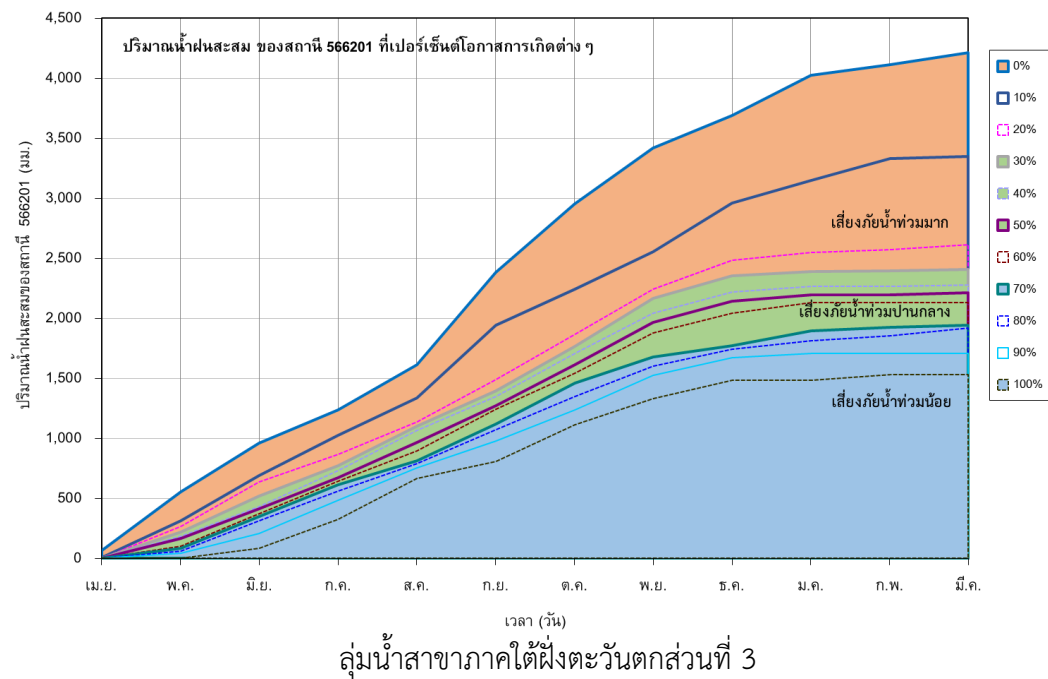
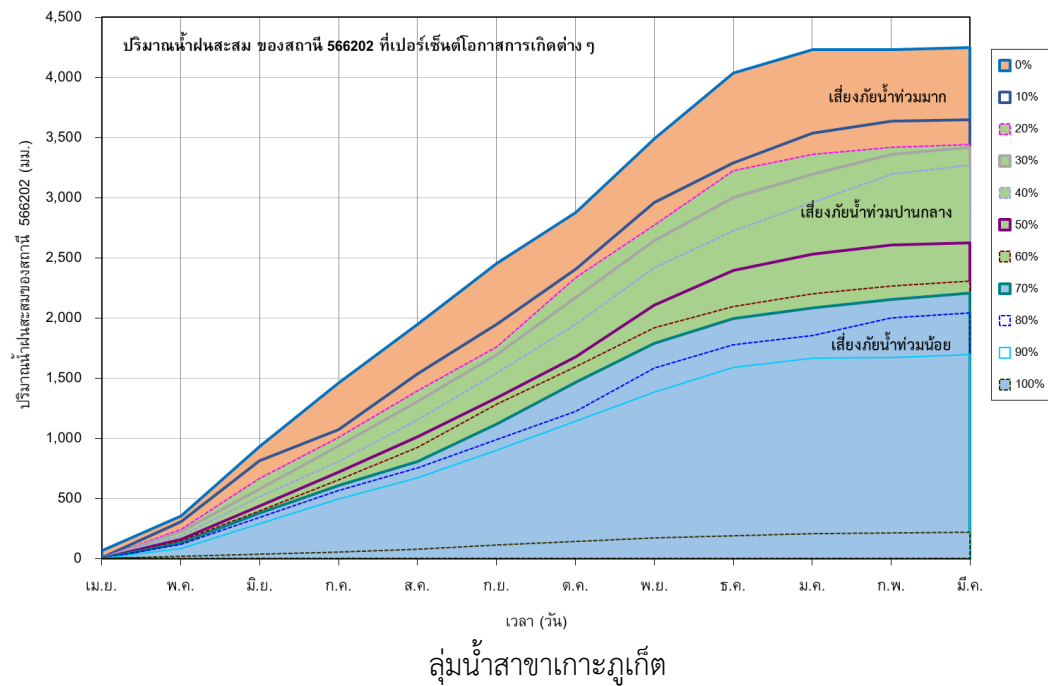

ลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนบน และลุ่มน้ำสาขาลองตะกั่วป่า

ภาพประกอบ 4-37 ปริมาณน้ำฝนที่ใช้เป็นตัวแปรในการพิจารณาระดับการเกิดภัยน้ำท่วม

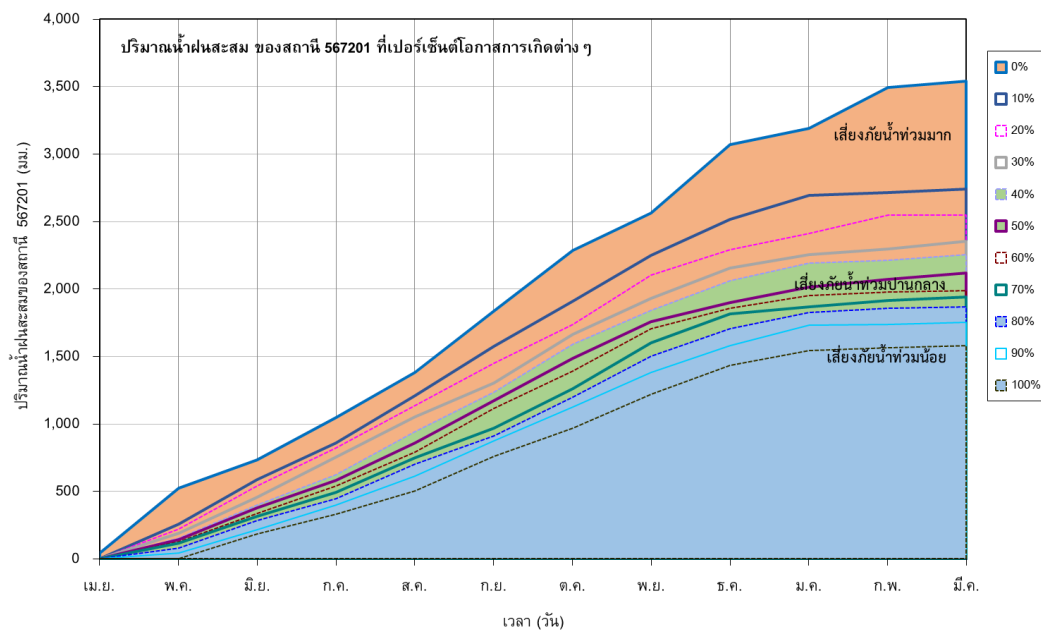
ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

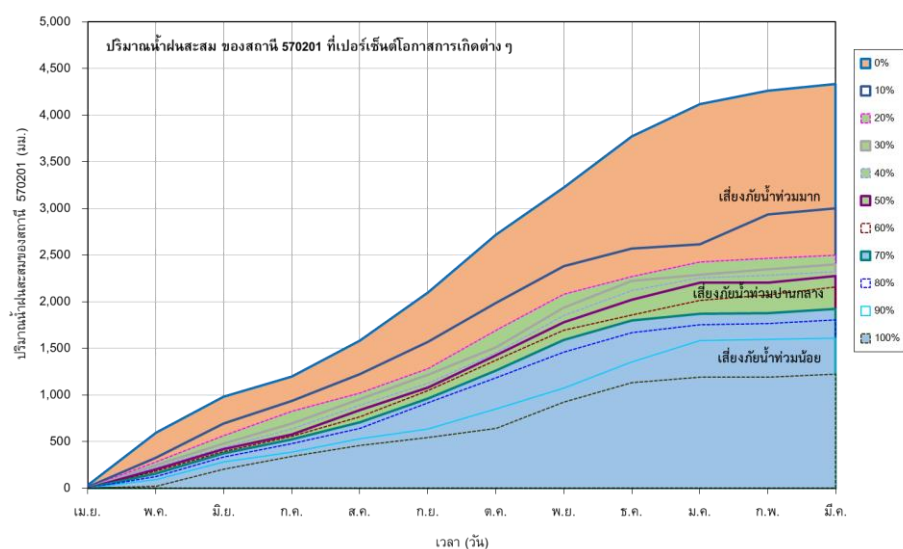

ภาพประกอบ 4-20 ปริมาณน้ำฝนที่ใช้เป็นตัวแปรในการพิจารณาระดับการเกิดภัยน้ำท่วม (ต่อ)
ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำตรัง และลุ่มน้ำสาขาลองปะเหลียน

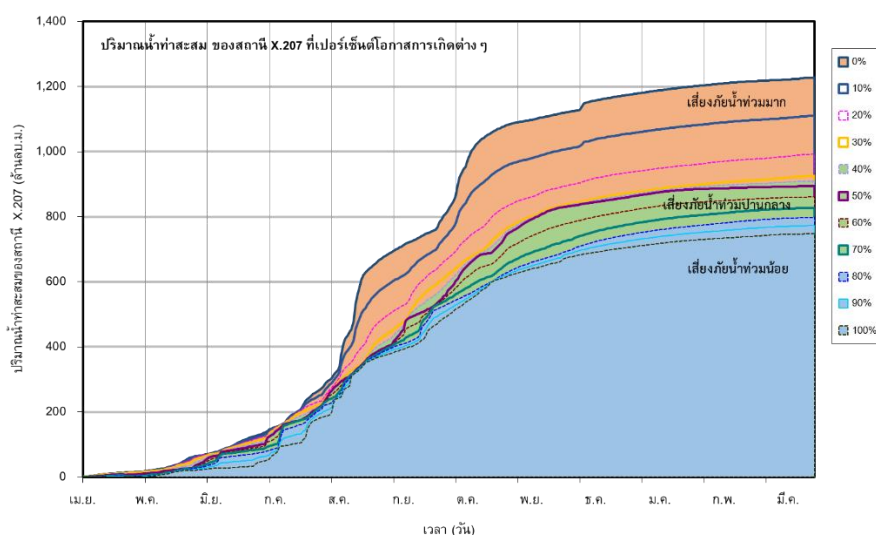
ลุ่มน้ำสาขาลองละอุ่น

ภาพประกอบ 4-20 ปริมาณน้ำฝนที่ใช้เป็นตัวแปรในการพิจารณาระดับการเกิดภัยน้ำท่วม (ต่อ)
ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

(2) ปริมาณน้ำท่า จะประเมินปริมาณน้ำท่าในลำน้ำ ที่สถานีวัดน้ำท่าดัชนีแสดงในตาราง 4-12 โดยใช้ปริมาณน้ำท่าในลำน้ำ มาวิเคราะห์หาโอกาสการเกิดต่างๆ ที่สถานีตรวจวัดดังกล่าว จากกราฟความสัมพันธ์ที่ได้จะใช้เป็นแนวทางการบริหารจัดการภาวะน้ำท่วม ที่เกิดจากน้ำหลากจากแม่น้ำหรือลำน้ำในพื้นที่ แสดงดังภาพประกอบ 4-38

ตาราง 4-12 ปริมาณฝนและปริมาณน้ำท่าที่ใช้ในการวิเคราะห์

ลำดับ	ลุ่มน้ำสาขา	สถานีน้ำฝนดัชนี	สถานีน้ำท่าดัชนี
1	แม่น้ำกระบือ (ลุ่มน้ำสาขา)	532201	X.207
2	คลองละอุ่น	532201	X.205
3	ภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนบน	561201	X.208
4	คลองตะกั่วป่า	561201	X.196
5	ภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 2	566202	X.143
6	เกาะภูเก็ต	564201	X.191
7	คลองท่อม	566202	X.132
8	ภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 3	566201	X.108
9	แม่น้ำตรัง	567201	X.56
10	คลองปะเหลียน	567201	X.236
11	คลองละงู	570201	X.150
12	คลองบ้ายัง	570201	X.237
13	ภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนล่าง	570201	X.239

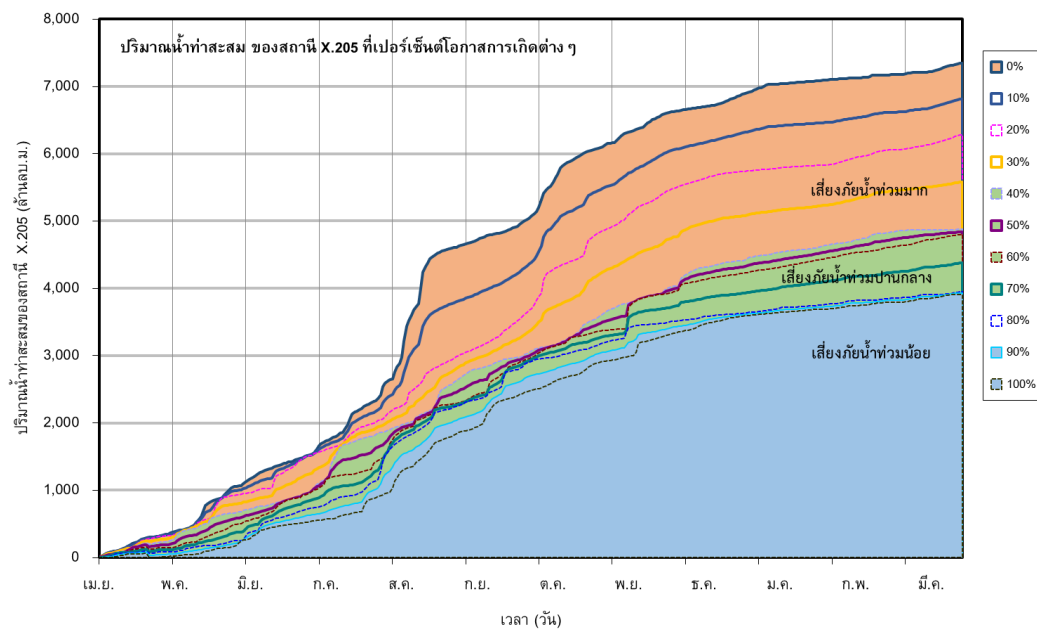

ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำกระบือ

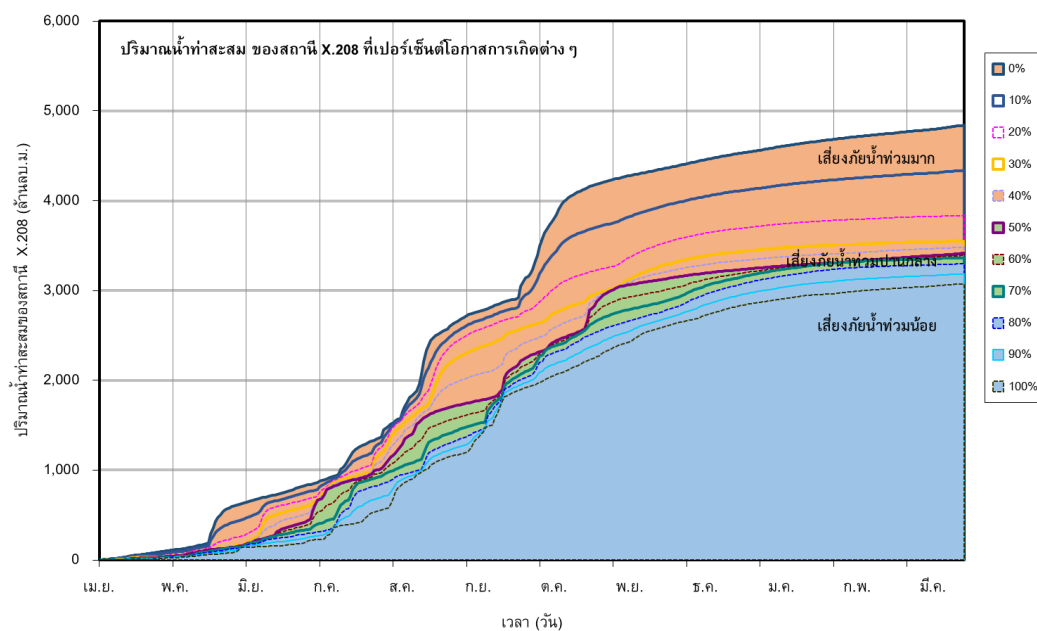
ภาพประกอบ 4-38 ปริมาณน้ำท่าที่ใช้เป็นตัวแปรในการพิจารณาระดับการเกิดภัยน้ำท่วม

ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

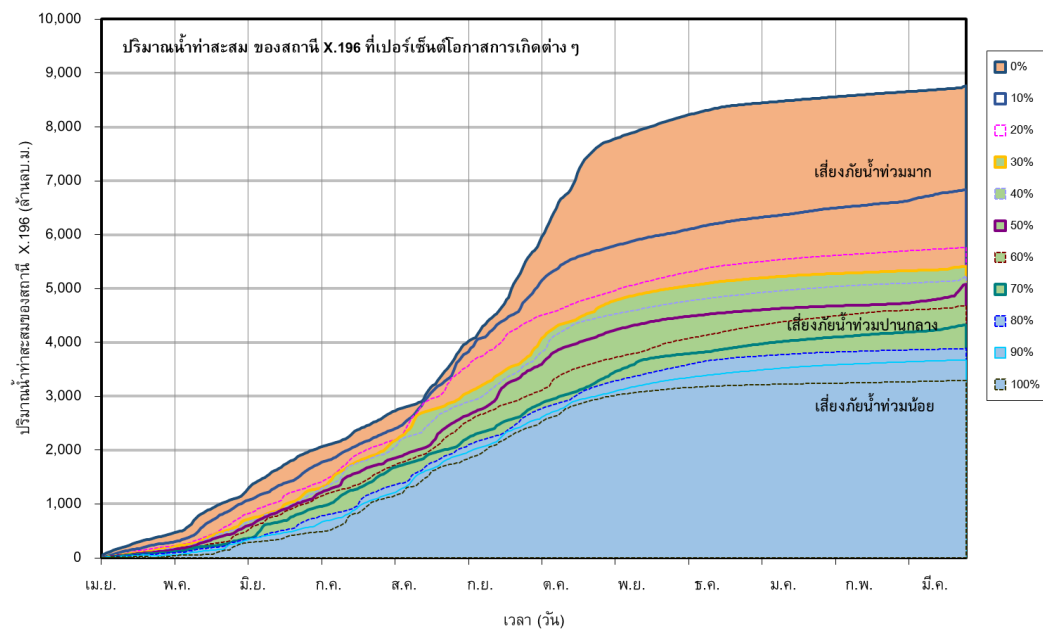
ลุ่มน้ำสาขาลองละอูน

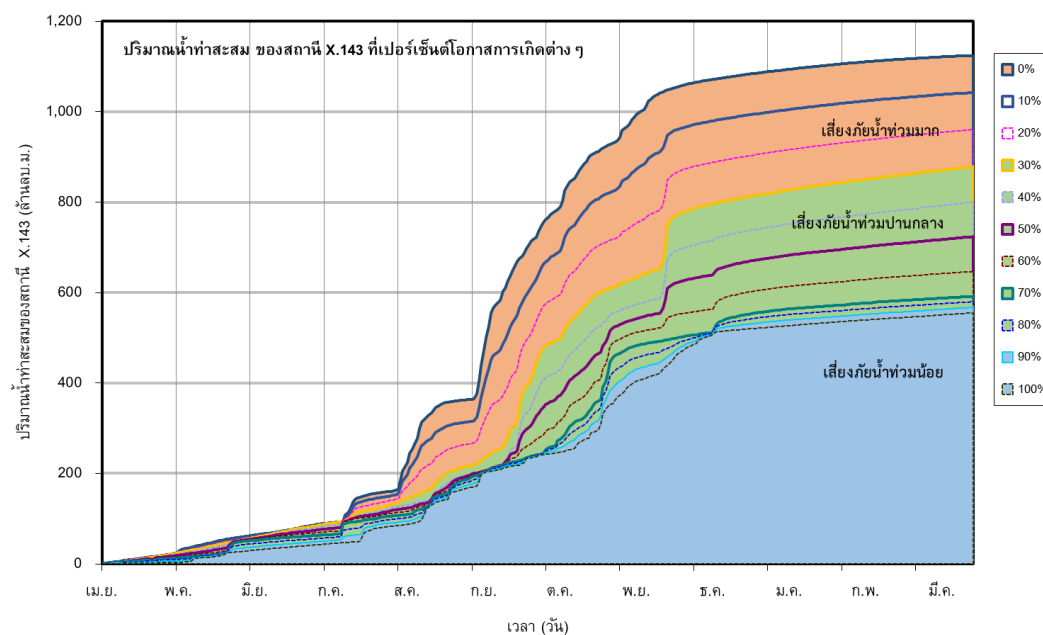
ลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนบน

ภาพประกอบ 4-21 ปริมาณน้ำท่าที่ใช้เป็นตัวแปรในการพิจารณาระดับการเกิดภัยน้ำท่วม (ต่อ)
ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

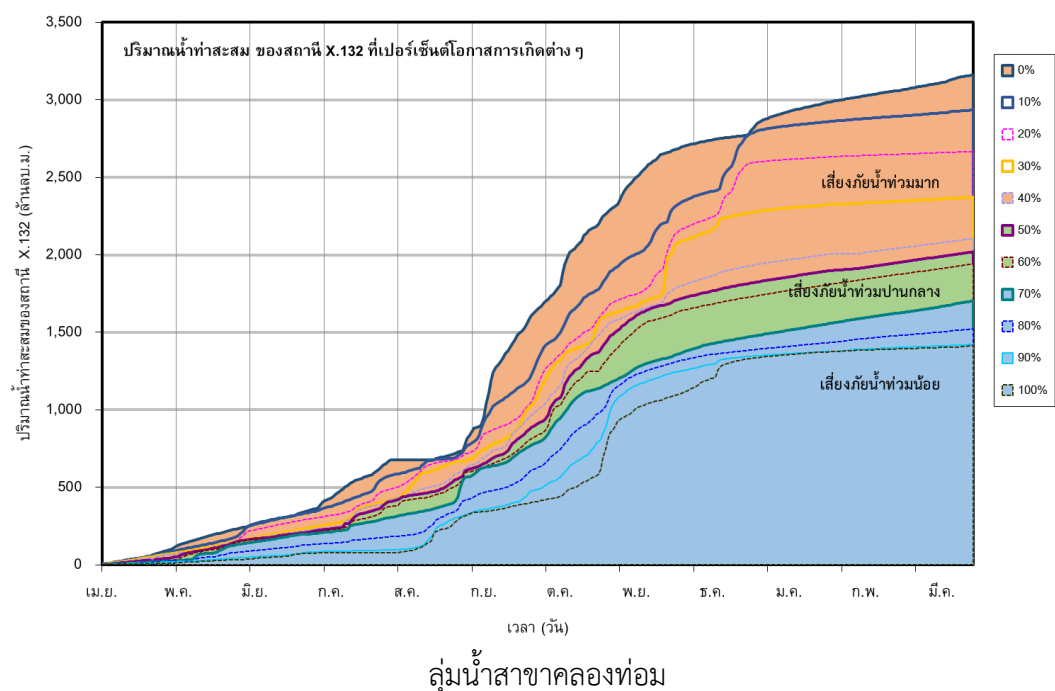
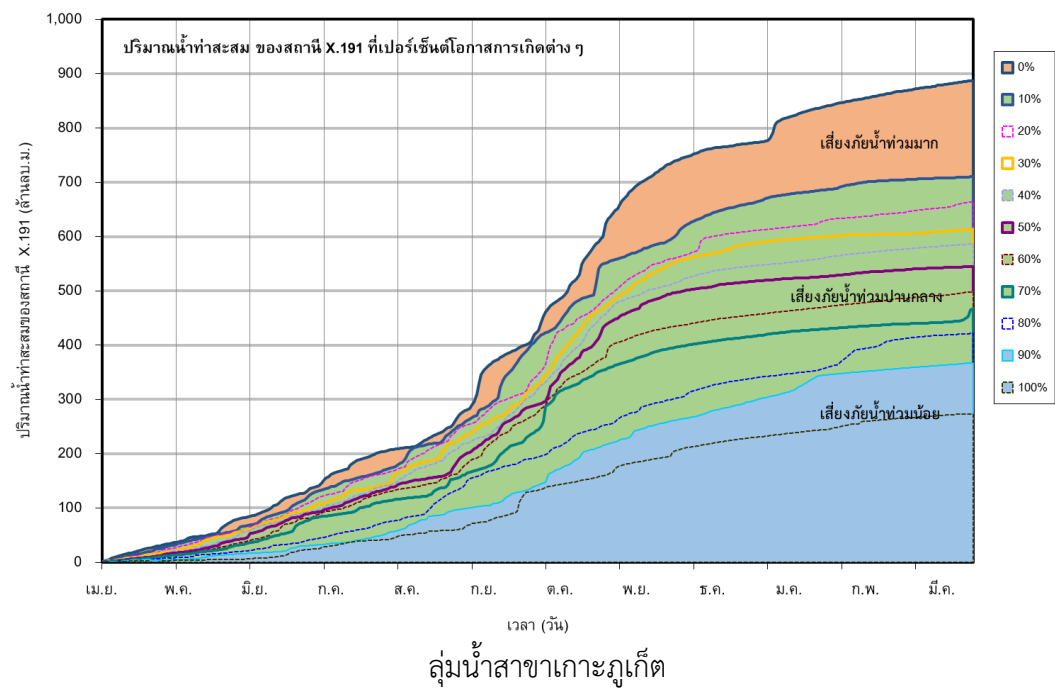
ลุ่มน้ำสาขาคลองตะกั่วป่า

ลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 2

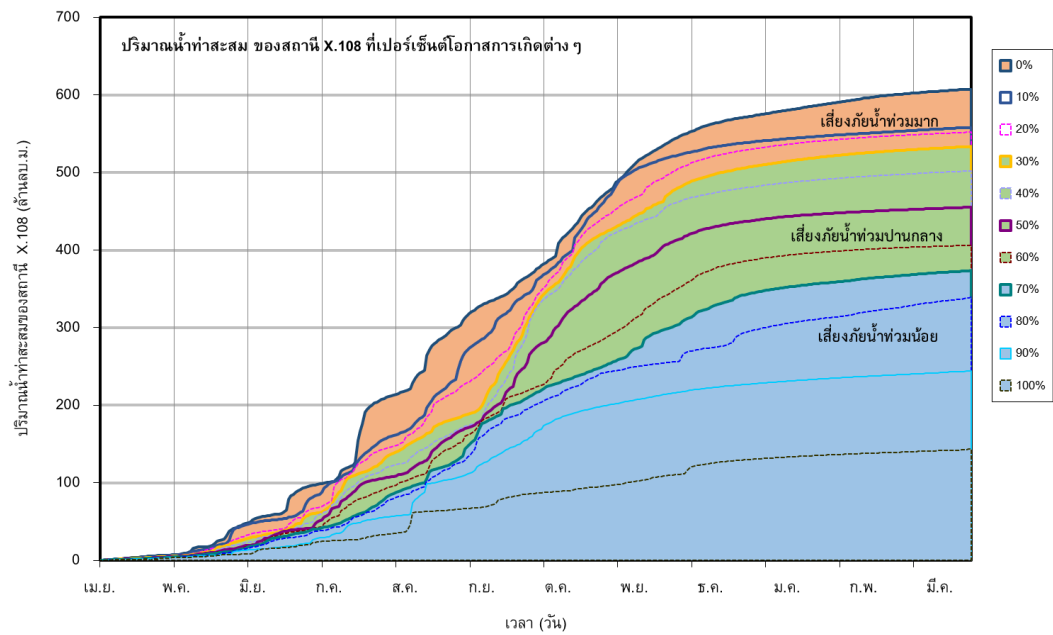
ภาพประกอบ 4-21 ปริมาณน้ำท่าที่ใช้เป็นตัวแปรในการพิจารณาระดับการเกิดภัยน้ำท่วม (ต่อ)
ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

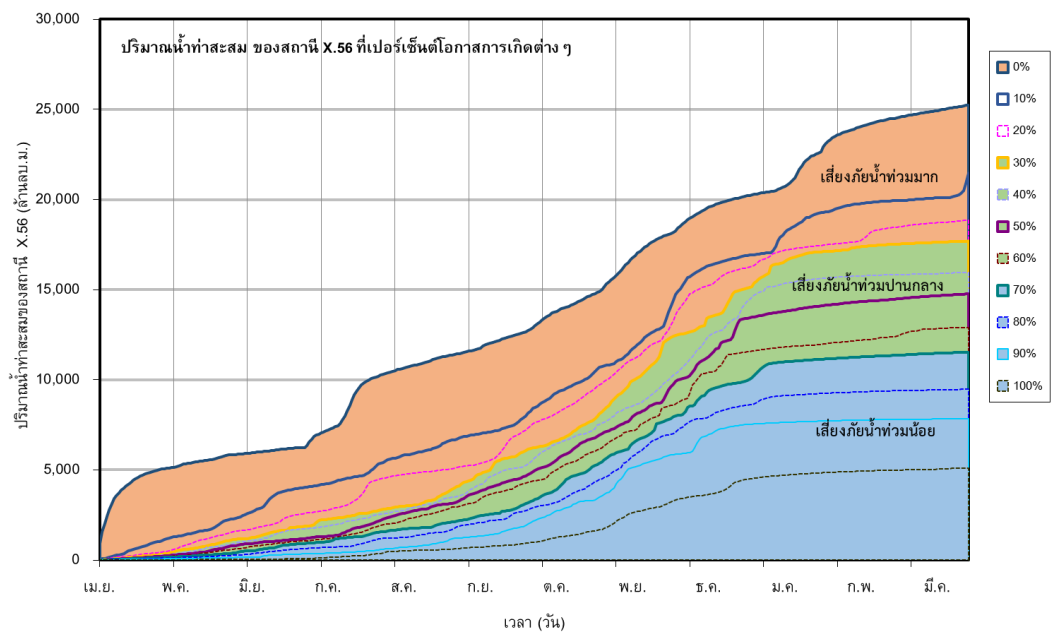

ภาพประกอบ 4-21 ปริมาณน้ำท่าที่ใช้เป็นตัวแปรในการพิจารณาระดับการเกิดภัยน้ำท่วม (ต่อ)
ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

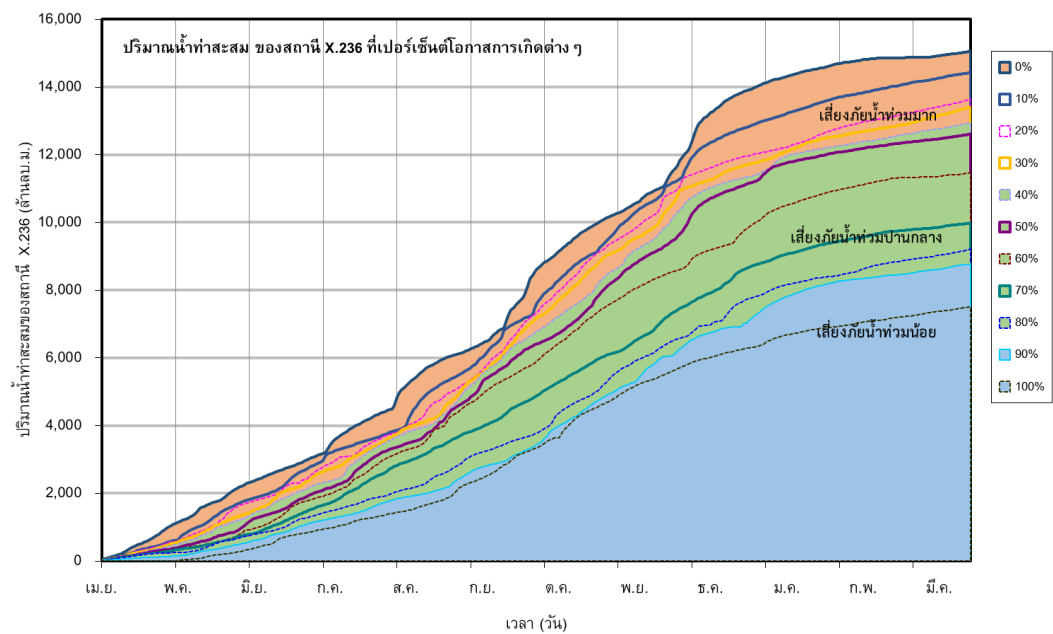
ลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 3

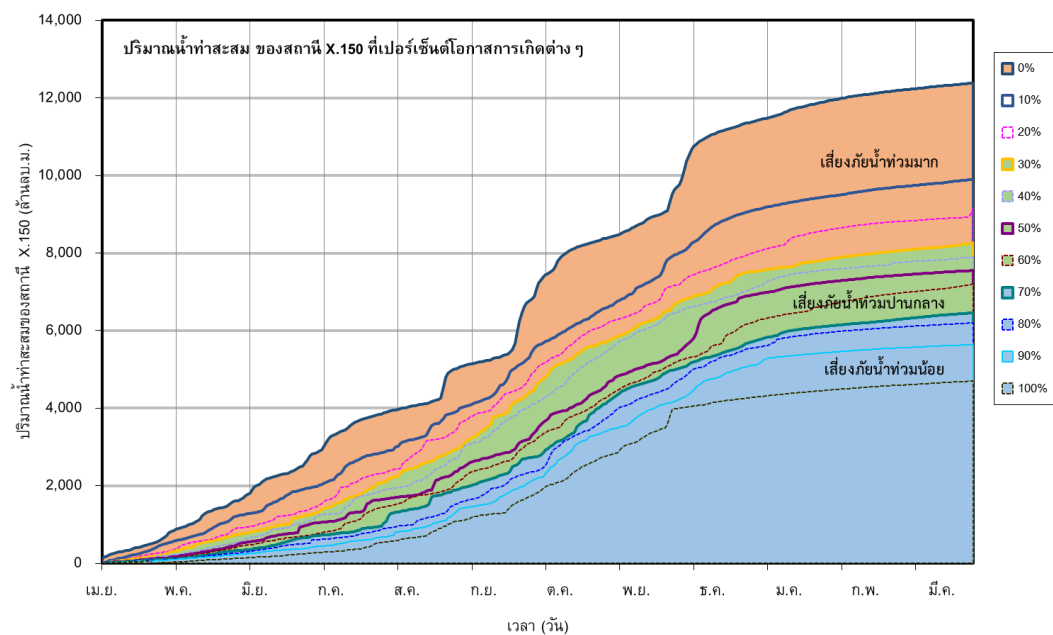
ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำตรัง

ภาพประกอบ 4-21 ปริมาณน้ำท่าที่ใช้เป็นตัวแปรในการพิจารณาระดับการเกิดภัยน้ำท่วม (ต่อ)
ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

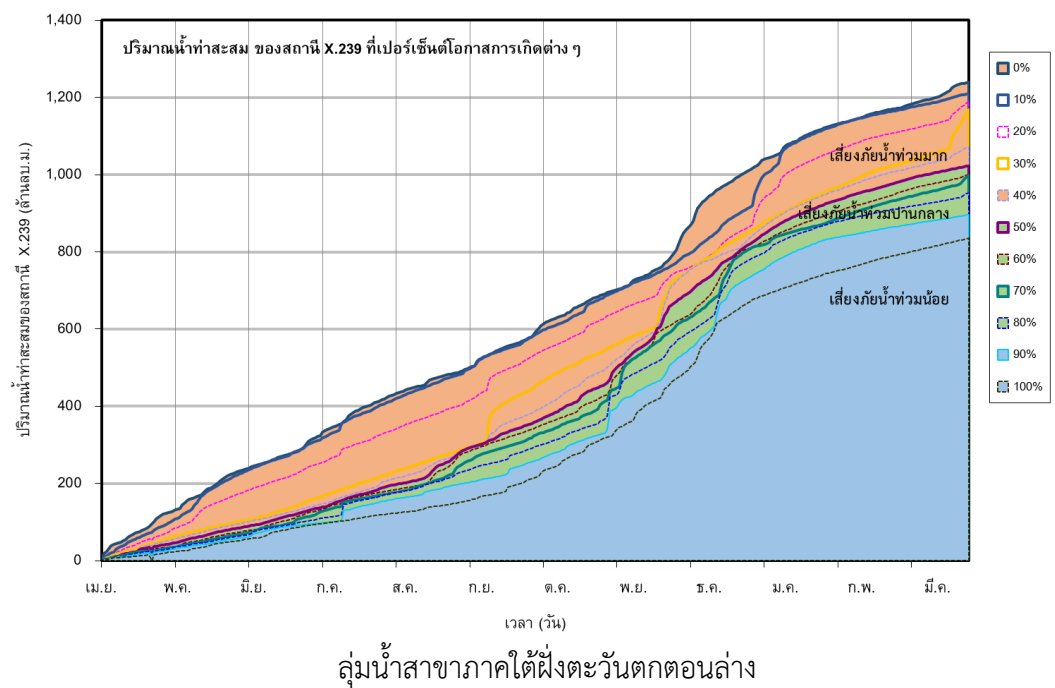
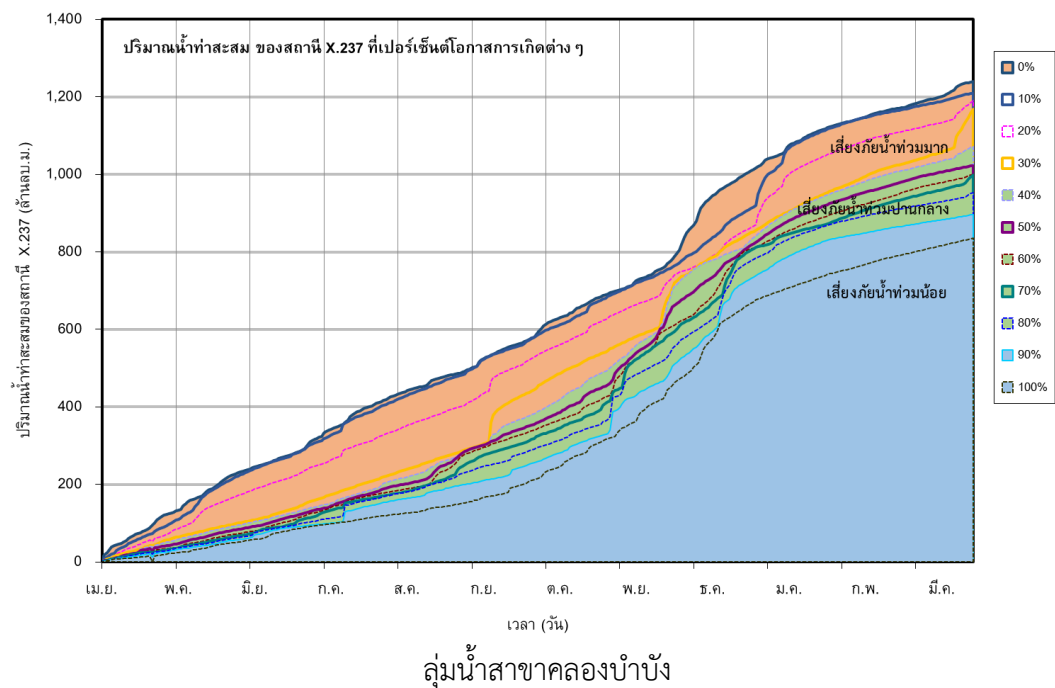
ลุ่มน้ำสาขาลองปะเหลียน

ลุ่มน้ำสาขาลองละงู

ภาพประกอบ 4-21 ปริมาณน้ำท่าที่ใช้เป็นตัวแปรในการพิจารณาระดับการเกิดภัยน้ำท่วม (ต่อ)
ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ภาพประกอบ 4-21 ปริมาณน้ำท่าที่ใช้เป็นตัวแปรในการพิจารณาระดับการเกิดภัยน้ำท่วม (ต่อ)
ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

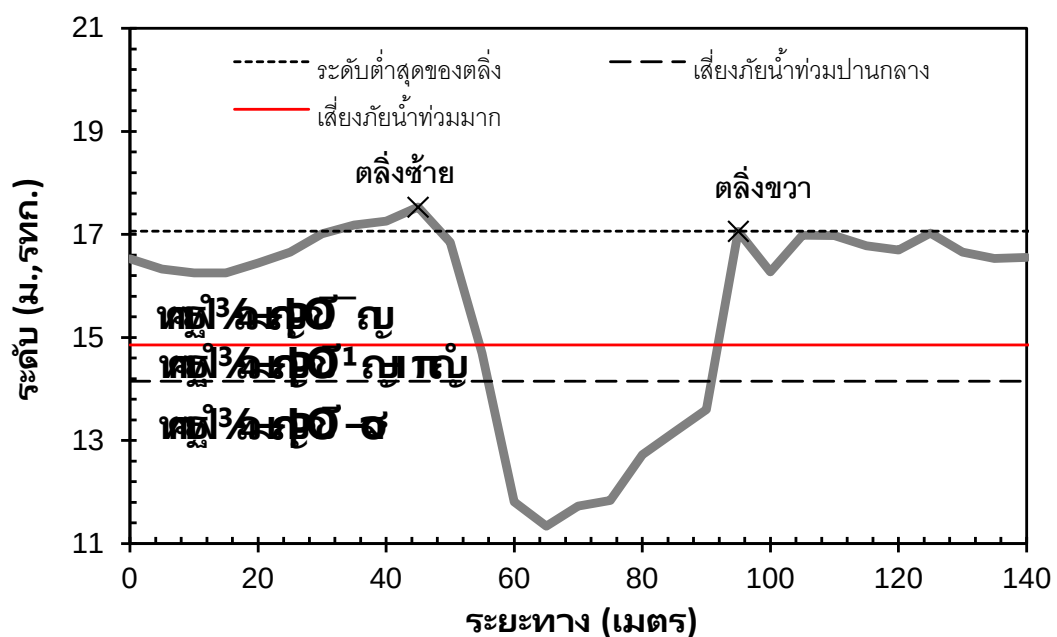
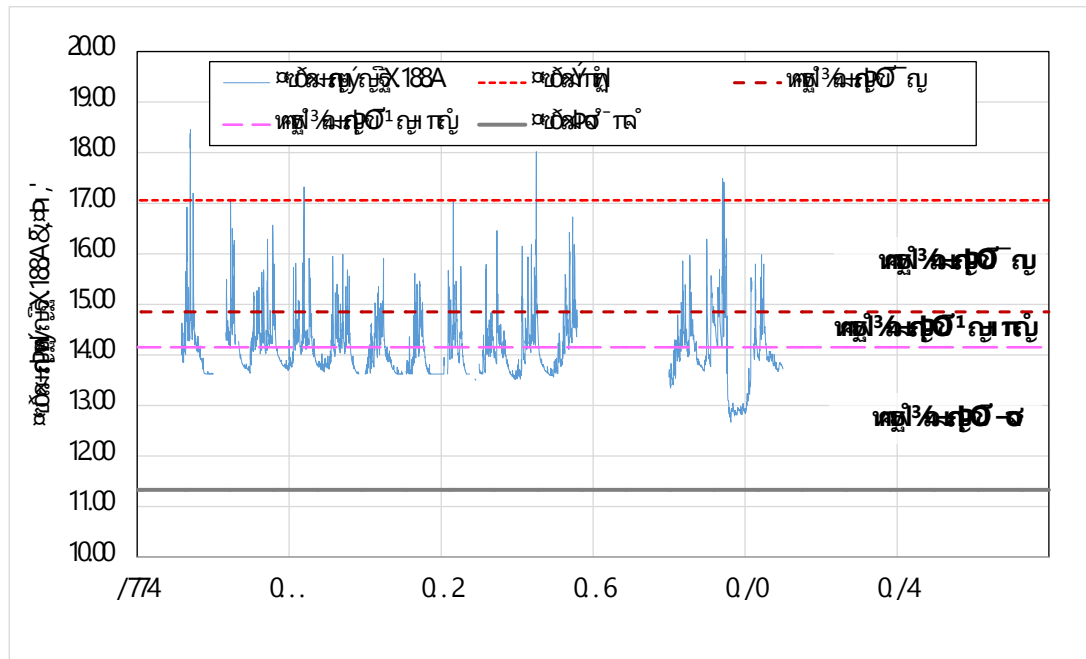
(3) ระดับน้ำในลำน้ำ ในการวิเคราะห์ระดับน้ำในลำน้ำ ทำได้โดยการนำข้อมูลสถิติระดับน้ำ ที่สถานีตรวจวัดระดับน้ำที่ใช้เป็นสถานีดัชนี แสดงในตาราง 4-13 มาวิเคราะห์หาโอกาสการเกิดต่างๆตามตาราง เพื่อใช้เป็นแนวทางการบริหารจัดการภาวะน้ำท่วม หรือกำหนดเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมน้อย เสี่ยงน้ำท่วมปานกลาง และเสี่ยงน้ำท่วมมาก ผลการวิเคราะห์แสดงดังภาพประกอบ 4-39 - ภาพประกอบ 4-48

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ชื่อลุ่มน้ำสาขา	พื้นที่ลุ่มน้ำ (ตาราง กิโลเมตร)	ปริมาณน้ำหลากสูงสุด รายปีเฉลี่ย (ลบ.ม./วินาที)	ปริมาณน้ำหลากที่รอบปีการเกิดซ้ำที่				
			2	5	10	25	50
1.แม่น้ำกระบุรี (ลุ่มน้ำสาขา)	1,104.6	653.4	309.8	724.1	998.4	1,345.1	1,602.0
2.คลองละอุ่น	538.6	362.9	159.3	367.0	504.5	678.2	807.1
3.ภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนบน	2,355.8	1,214.6	740.6	1,657.0	2,263.7	3,030.3	3,599.0
4.คลองตะกั่วป่า	763.1	482.7	258.7	550.8	744.2	988.5	1,169.0
5.ภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 2	3,557.0	1,701.8	933.2	2,004.1	2,713.2	3,609.1	4,273.0
6.เกาะภูเก็ต	521.6	353.5	193.9	416.3	563.6	749.7	887.8
7.คลองท่อม	920.7	562.9	308.7	662.9	897.4	1,193.7	1,413.0
8.ภาคใต้ฝั่งตะวันตกส่วนที่ 3	1,221.0	323.9	81.3	193.7	268.1	362.1	431.9
9.แม่น้ำตรัง	3,449.1	613.9	154.1	367.1	508.2	686.3	818.5
10.คลองปะเหลียน	1,049.6	295.1	125.0	274.9	374.1	499.5	592.5
11.คลองละงู	849.1	259.0	109.6	237.0	321.3	427.8	506.8
12.คลองบ้ายัง	406.9	164.6	81.3	178.5	242.8	324.1	384.4
13.ภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนล่าง	2,058.4	446.7	189.1	408.7	554.2	737.9	874.2
ปริมาณน้ำหลาก (ลบ.ม./วินาที) เฉลี่ย ของลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก			260.47	574.80	783.12	1,046.96	1,243.60

ตาราง 4-13 ข้อมูลสถิติปริมาณน้ำ

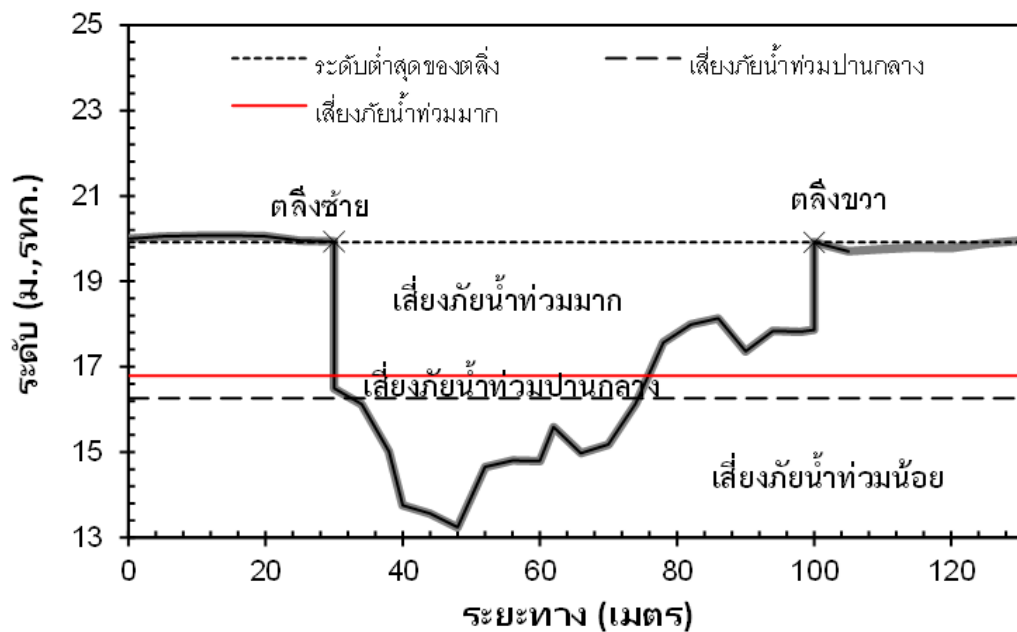
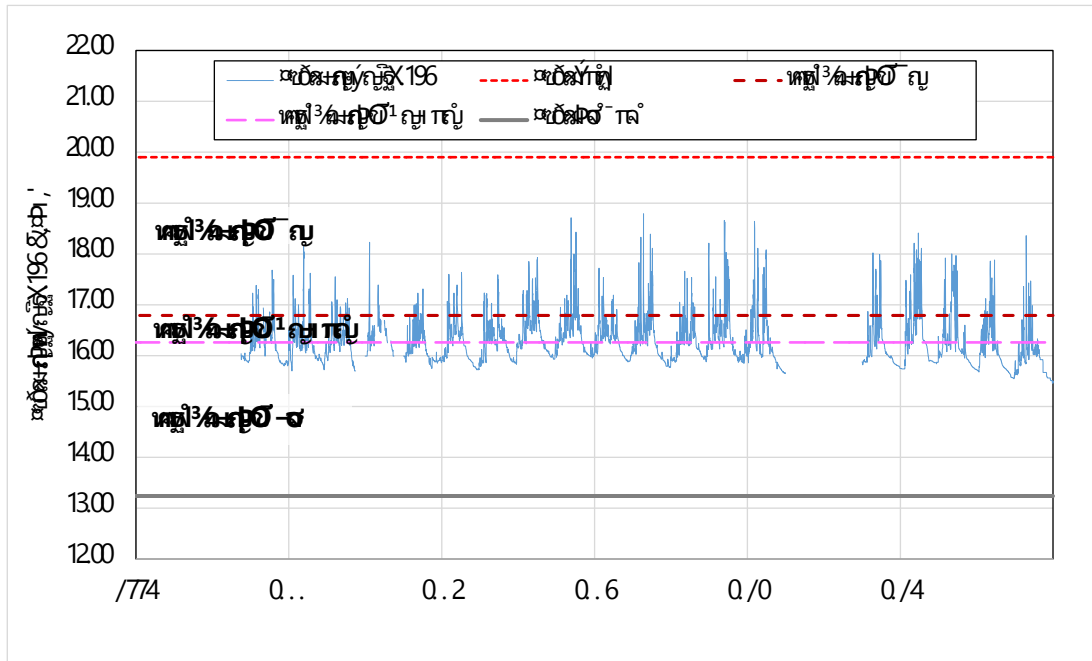
โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ภาพประกอบ 4-39 ระดับน้ำที่ใช้เป็นตัวแปรในการพิจารณาระดับเสี่ยงภัยน้ำท่วม ที่สถานี

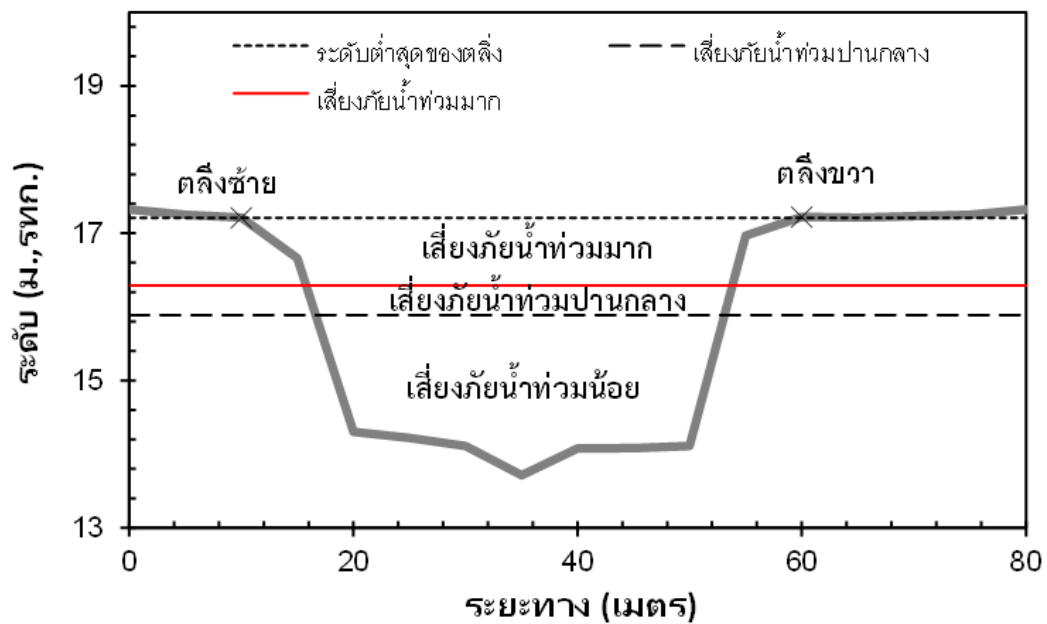
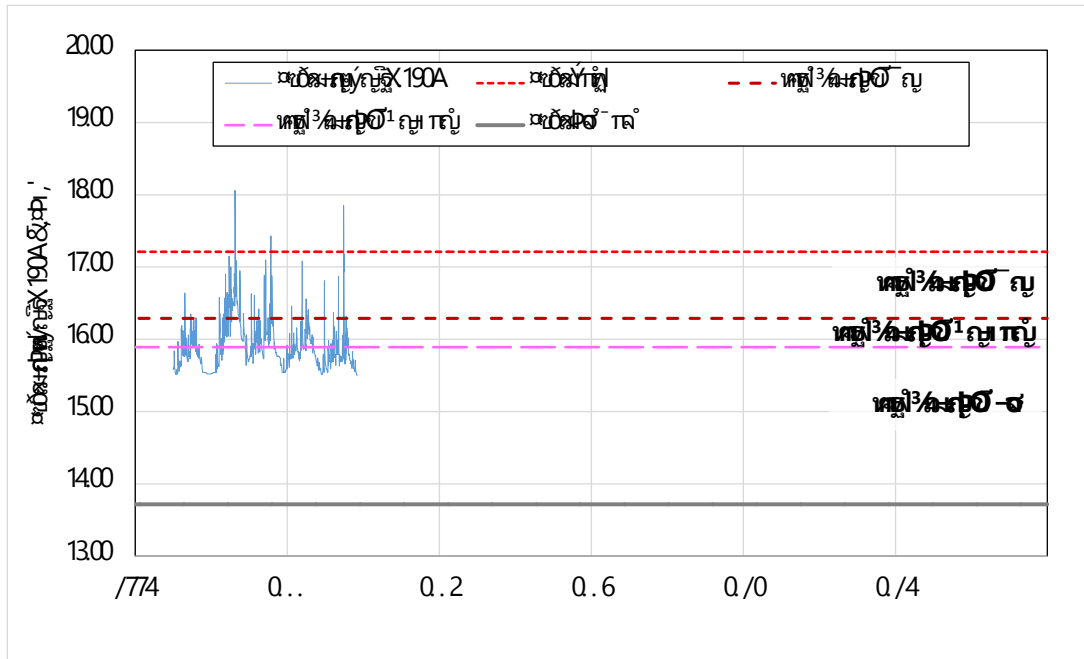
X.188A

ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

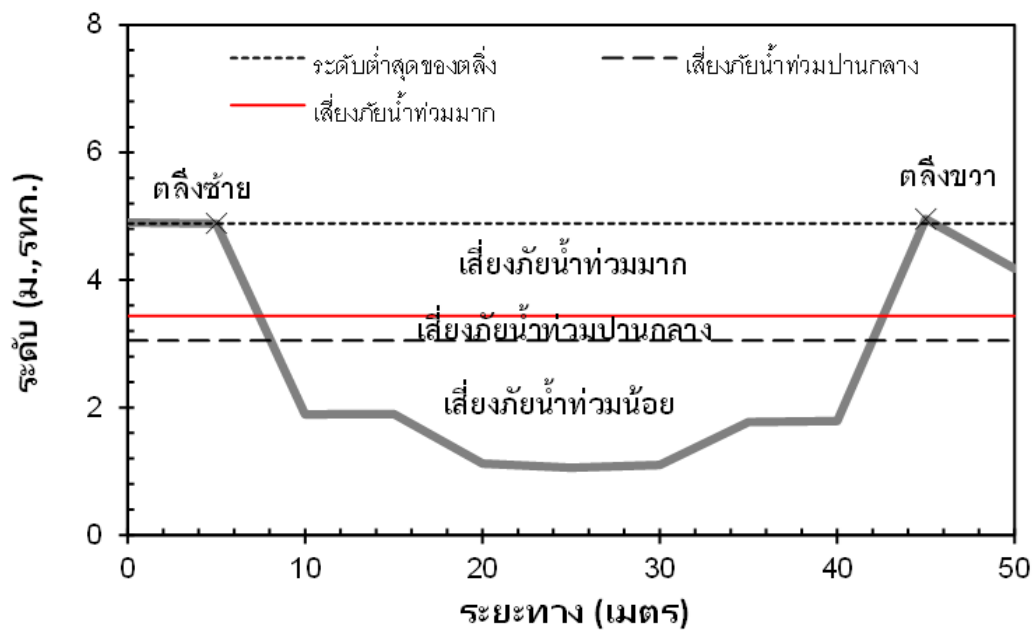
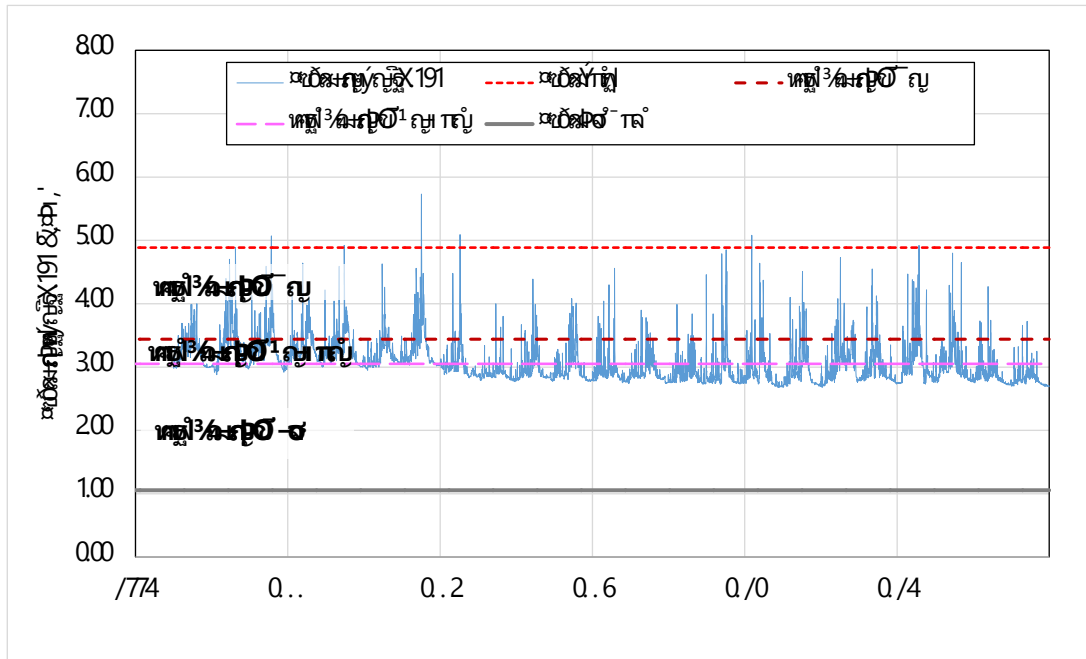
ภาพประกอบ 4-40 ระดับน้ำที่ใช้เป็นตัวแปรในการพิจารณาระดับเสี่ยงภัยน้ำท่วม ที่สถานี X.196
ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

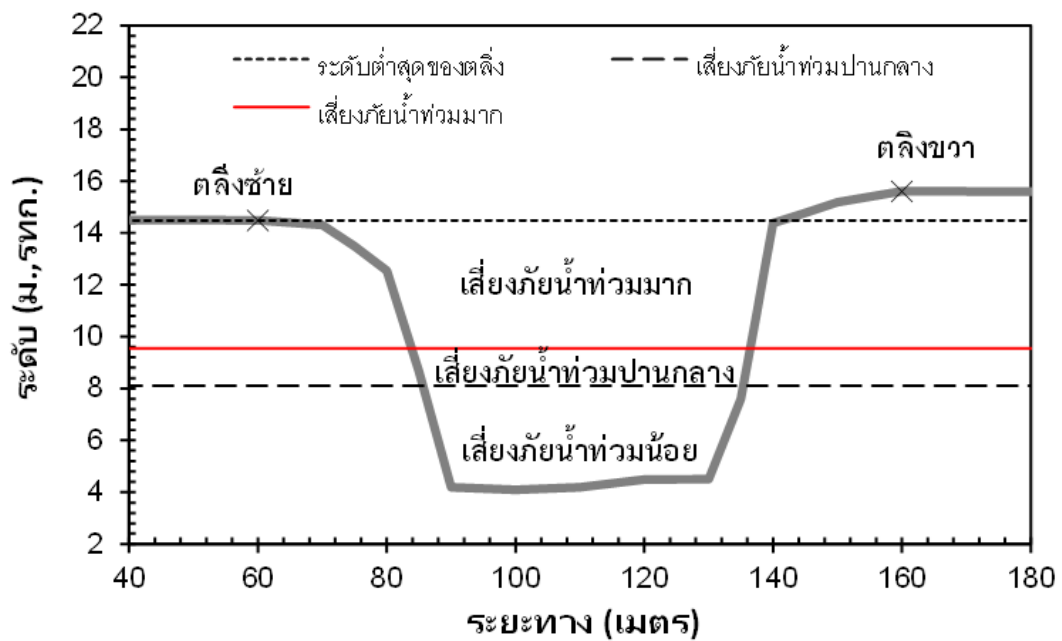
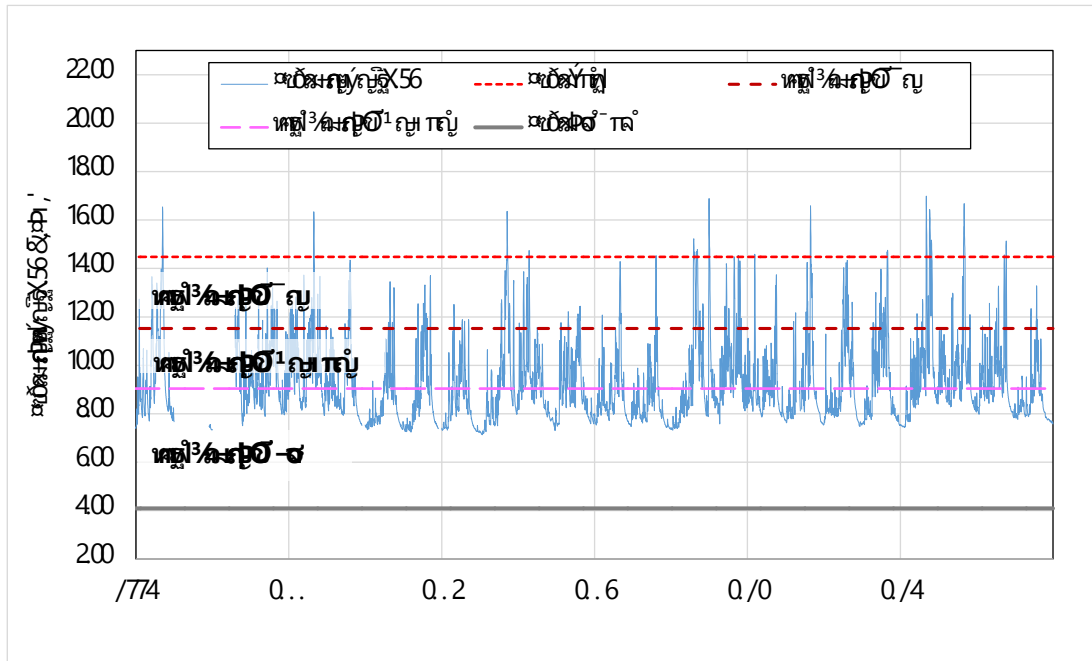

ภาพประกอบ 4-41 ระดับน้ำที่ใช้เป็นตัวแปรในการพิจารณาระดับเสี่ยงภัยน้ำท่วม ที่สถานี X.190A

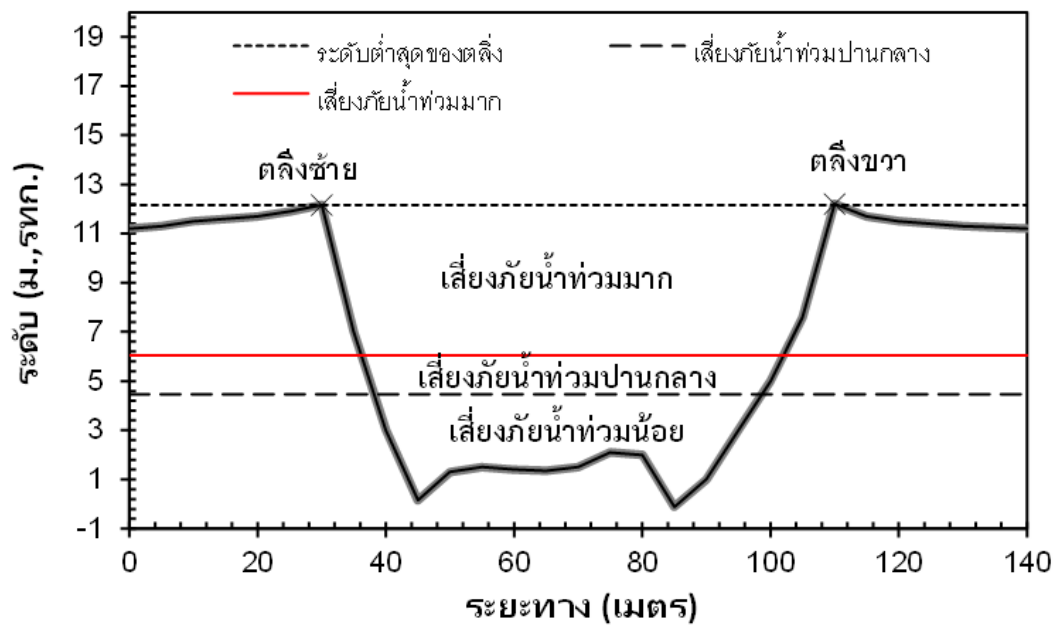
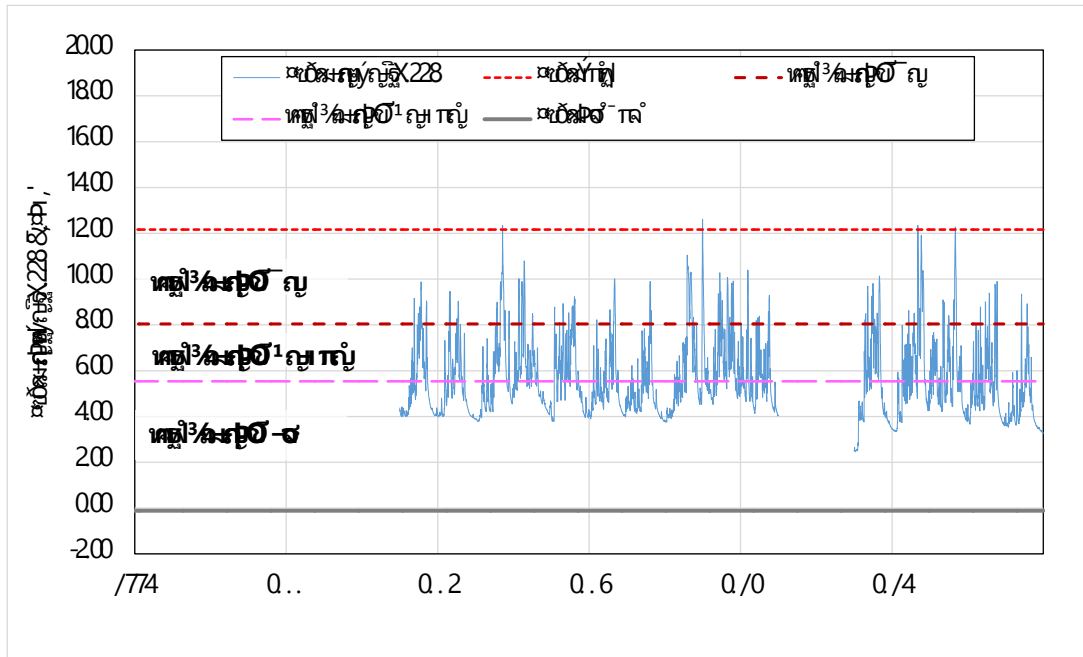
ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

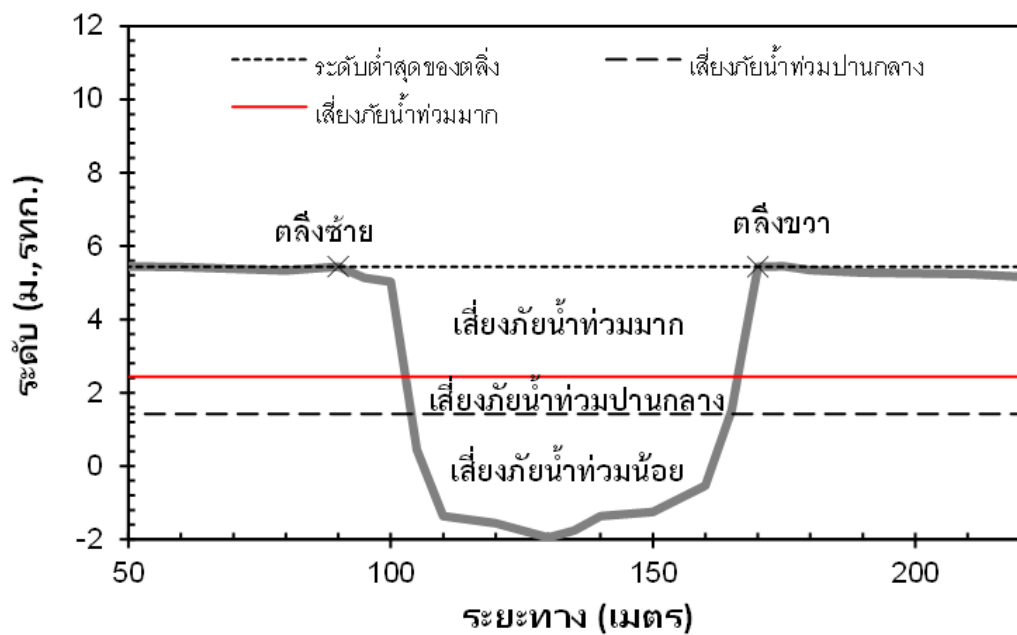
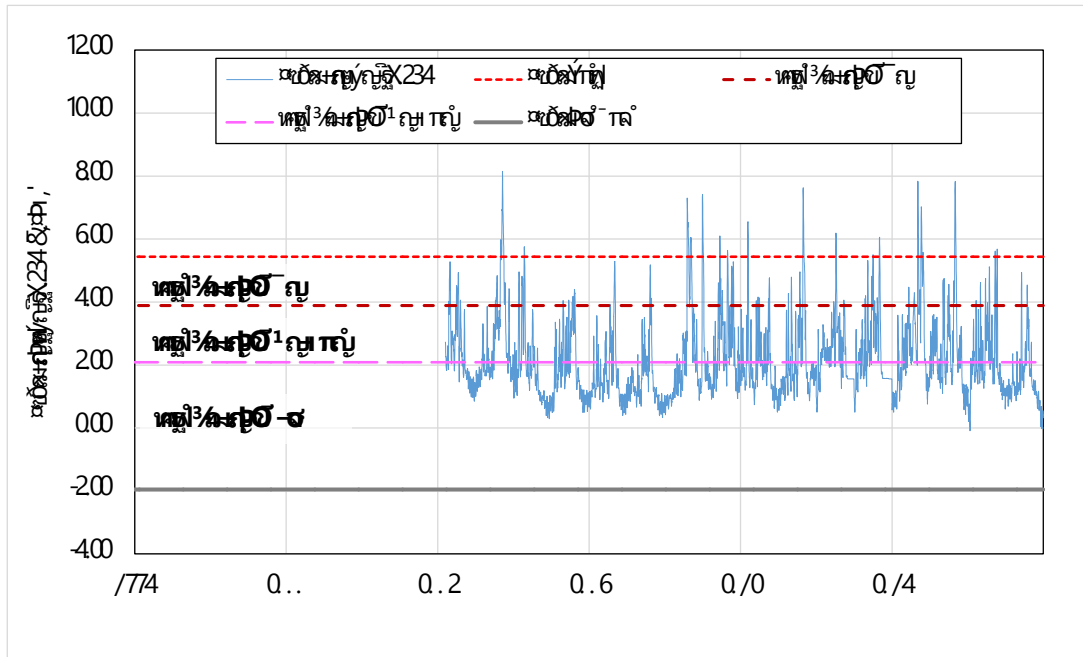
ภาพประกอบ 4-42 ระดับน้ำที่ใช้เป็นตัวแปรในการพิจารณาระดับเสี่ยงภัยน้ำท่วม ที่สถานี X.191
ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

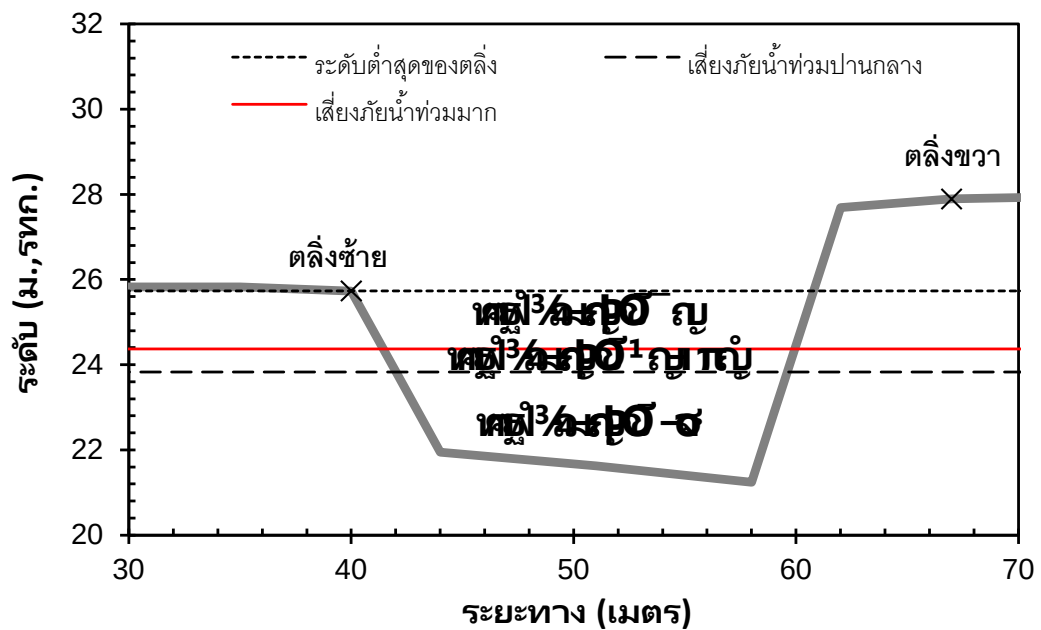
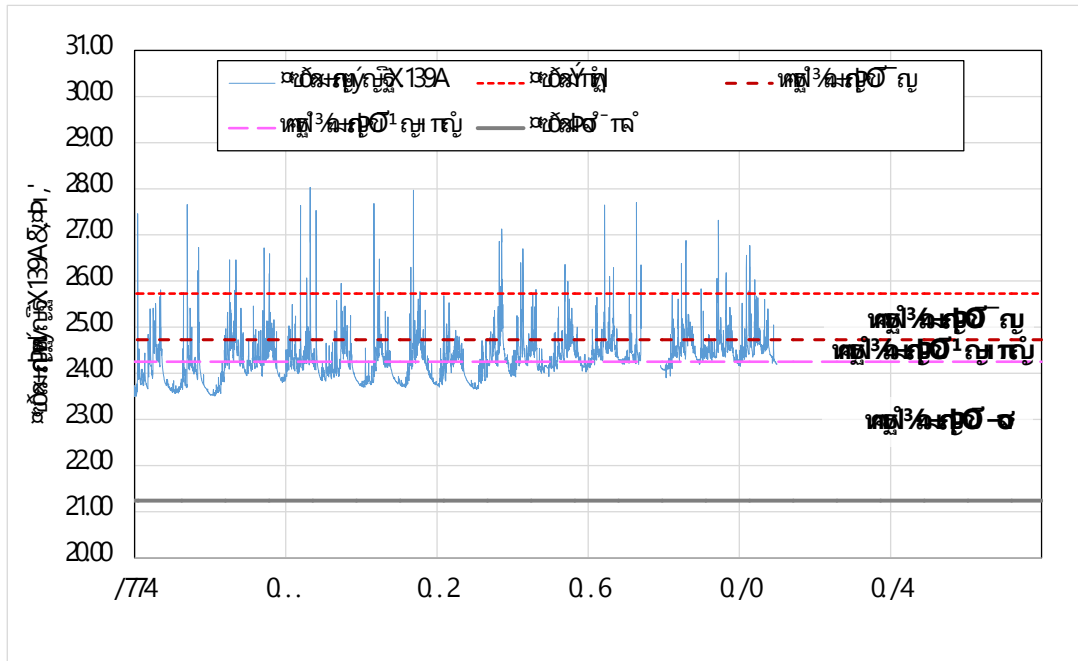
ภาพประกอบ 4-43 ระดับน้ำที่ใช้เป็นตัวแปรในการพิจารณาระดับเสียงก้นน้ำท่วม ที่สถานี X.56
ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

ภาพประกอบ 4-44 ระดับน้ำที่ใช้เป็นตัวแปรในการพิจารณาระดับเสี่ยงภัยน้ำท่วม ที่สถานี X.228
ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

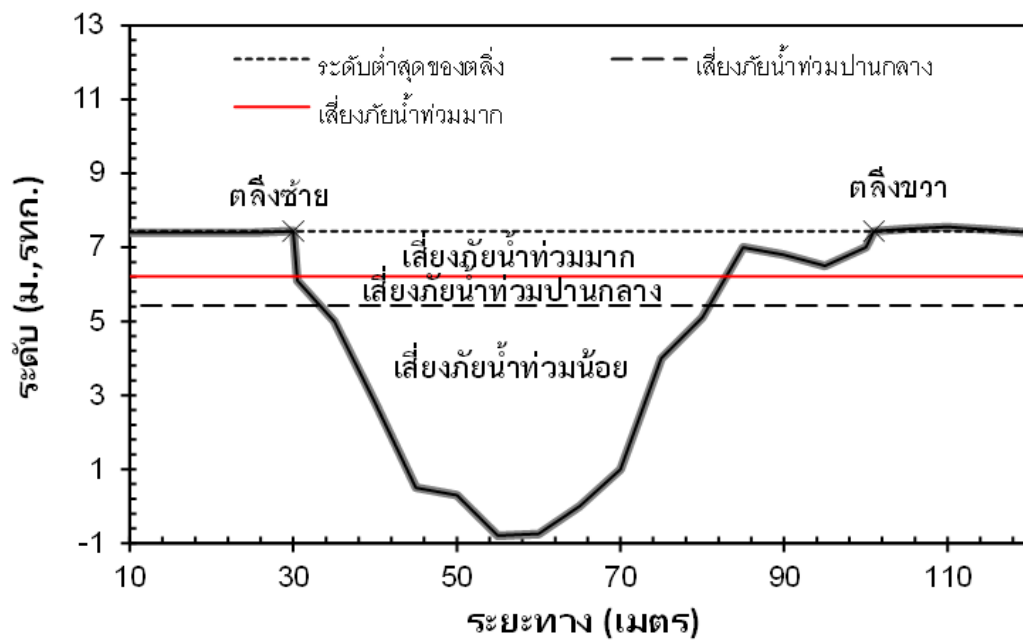
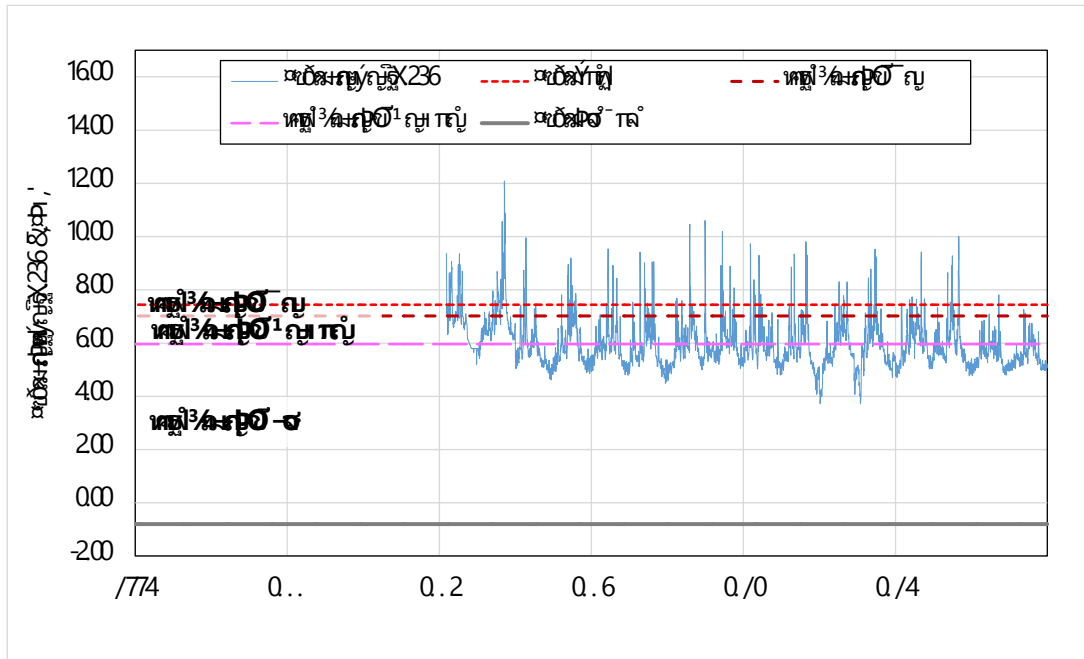

ภาพประกอบ 4-45 ระดับน้ำที่ใช้เป็นตัวแปรในการพิจารณาระดับเสี่ยงภัยน้ำท่วม ที่สถานี X.234
ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

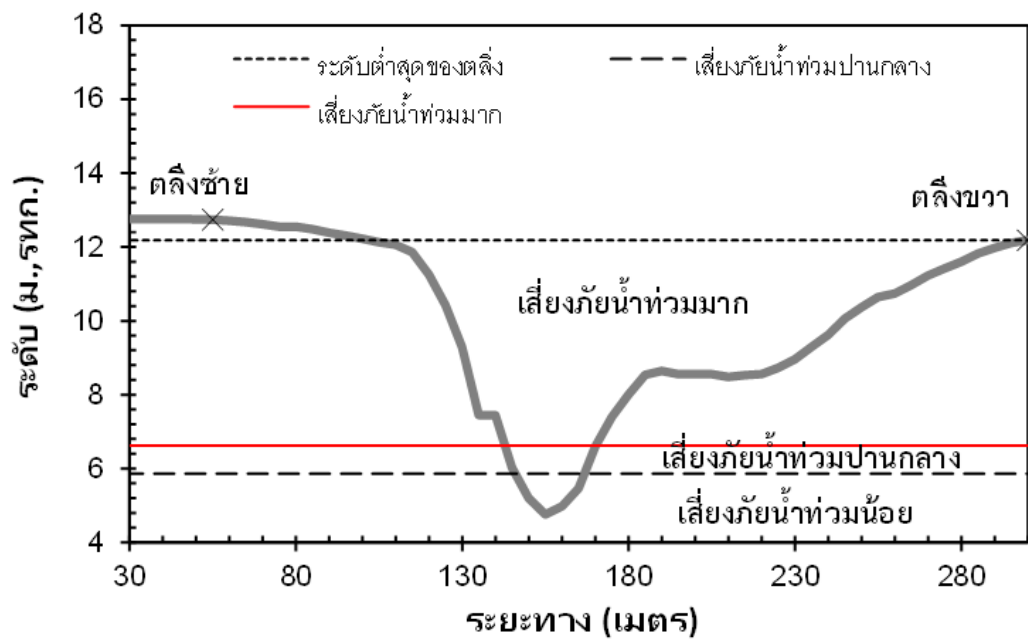
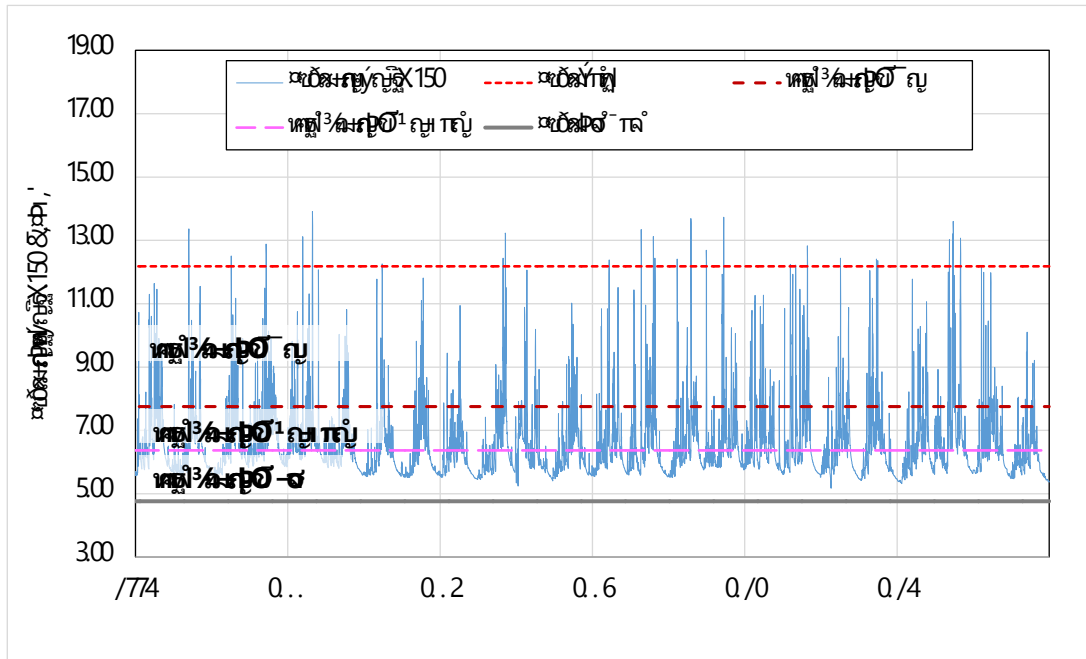

ภาพประกอบ 4-46 ระดับน้ำที่ใช้เป็นตัวแปรในการพิจารณาระดับเสี่ยงภัยน้ำท่วม ที่สถานี
X.139A

ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

ภาพประกอบ 4-47 ระดับน้ำที่ใช้เป็นตัวแปรในการพิจารณาระดับเสี่ยงภัยน้ำท่วม ที่สถานี X.236
ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

ภาพประกอบ 4-48 ระดับน้ำที่ใช้เป็นตัวแปรในการพิจารณาระดับเสี่ยงภัยน้ำท่วม ที่สถานี X.150
ที่มา : โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ และแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

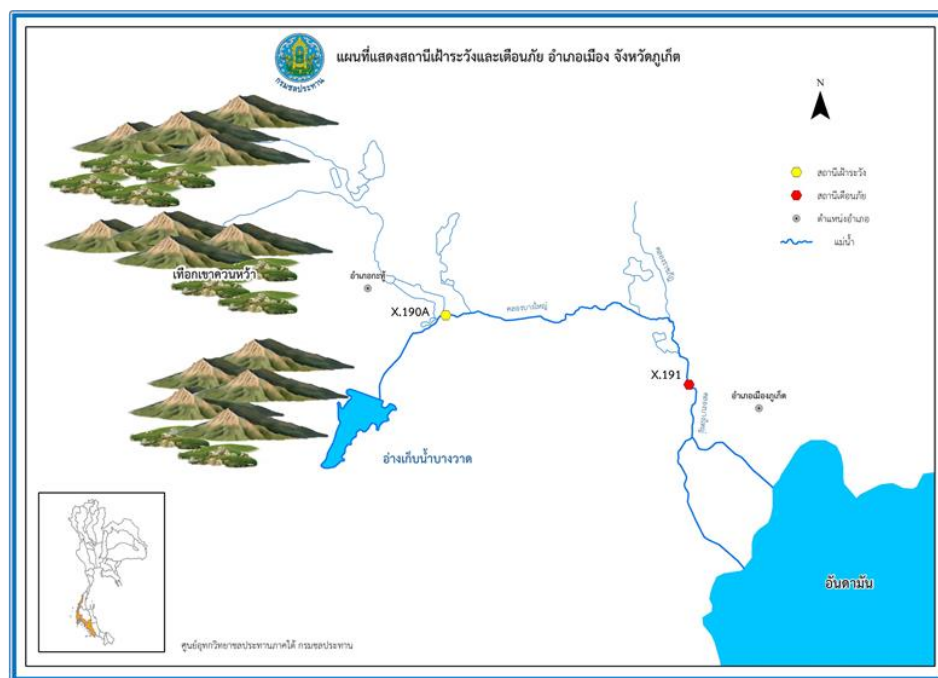
4.7.1 พื้นที่เสี่ยง

(1) เทศบาลนครภูเก็ต อ.เมือง จ.ภูเก็ต

คลองบางใหญ่ ที่ไหลผ่านเมืองภูเก็ต ต้นน้ำเกิดจากควนหว่าบริเวณบ้านน้ำตกในเขตอำเภอกระทุ่ม จังหวัดภูเก็ต ไหลลงมาทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ผ่านที่ลาดเชิงเขา ซึ่งมีความลาดชันค่อนข้างมากในช่วงตอนบนของลำน้ำไหลผ่านบริเวณชุมชนในเขตเทศบาลเมืองภูเก็ต โดยมีลำน้ำสาขาสายสั้นๆ ทางด้านฝั่งซ้ายคือ คลองราชภัฏ และไหลผ่านที่ราบลุ่มลงสู่ทะเลอันดามันที่อ่าวฉลองบ้านบางเนียง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ตามลำดับ มีความยาวตามลำน้ำประมาณ 17 กิโลเมตร มีพื้นที่รับน้ำ ประมาณ 63 ตารางกิโลเมตรการเตือนภัยน้ำท่วมเมืองภูเก็ต อาศัยความสัมพันธ์ของข้อมูลระดับน้ำคลองบางใหญ่ จากสถานีสำรวจอุทกวิทยา X.190A บ้านเก็ตโฮ่ ตำบลกระทุ่ม อำเภอกระทุ่ม จังหวัดภูเก็ต (สถานีเฝ้าระวัง) และสถานีสำรวจอุทกวิทยา X.191 โรงเรียนสตรีภูเก็ต ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต (สถานีเตือนภัย) ซึ่งอยู่ห่างกัน 6 กิโลเมตรตามลำน้ำ โดยนำข้อมูลระดับน้ำสูงสุดจากสถิติ ที่เคยเกิดน้ำท่วมในอดีตมาหาค่าความสัมพันธ์ ได้ดังนี้ เมื่อระดับน้ำที่สถานีสำรวจอุทกวิทยา X.190A บ้านเก็ตโฮ่ อำเภอกระทุ่ม จังหวัดภูเก็ต ถึงระดับ 16.30 เมตรอีกประมาณ 8 - 9 ชั่วโมงต่อมา ระดับน้ำ ที่สถานีสำรวจอุทกวิทยา X.191 โรงเรียนสตรีภูเก็ต อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ตจะขึ้นสูงถึงระดับ 4.00 เมตร ซึ่งเป็นระดับที่น้ำเริ่มเต็มตลิ่งทำนองเดียวกัน เมื่อระดับน้ำที่สถานีสำรวจอุทกวิทยา X.190A บ้านเก็ตโฮ่ ตำบลกระทุ่ม อำเภอกระทุ่ม จังหวัดภูเก็ต ยิ่งเพิ่มระดับความสูงขึ้นเท่าใด ระดับน้ำที่สถานี X.191 โรงเรียนสตรีภูเก็ต ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ก็จะยิ่งเพิ่มความสูงขึ้นตาม ดังนั้น เมื่อทราบระดับน้ำที่สถานีสำรวจอุทกวิทยา X.190A บ้านเก็ตโฮ่ ตำบลกระทุ่ม อำเภอกระทุ่ม จังหวัดภูเก็ต ก็จะทำให้สามารถพยากรณ์เตือนภัยน้ำท่วมเทศบาลเมืองภูเก็ต ได้ล่วงหน้าอย่างน้อย 8-9 ชั่วโมง ซึ่งจะทำให้บรรเทาภัยน้ำท่วมได้ระดับหนึ่ง

หมายเหตุ : ตัวเลขระดับน้ำและเวลาอาจเปลี่ยนแปลง ไปตามลักษณะการกระจายของฝน

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ภาพประกอบ 4-49 แผนที่แสดงสถานีเฝ้าระวังและเตือนภัย อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

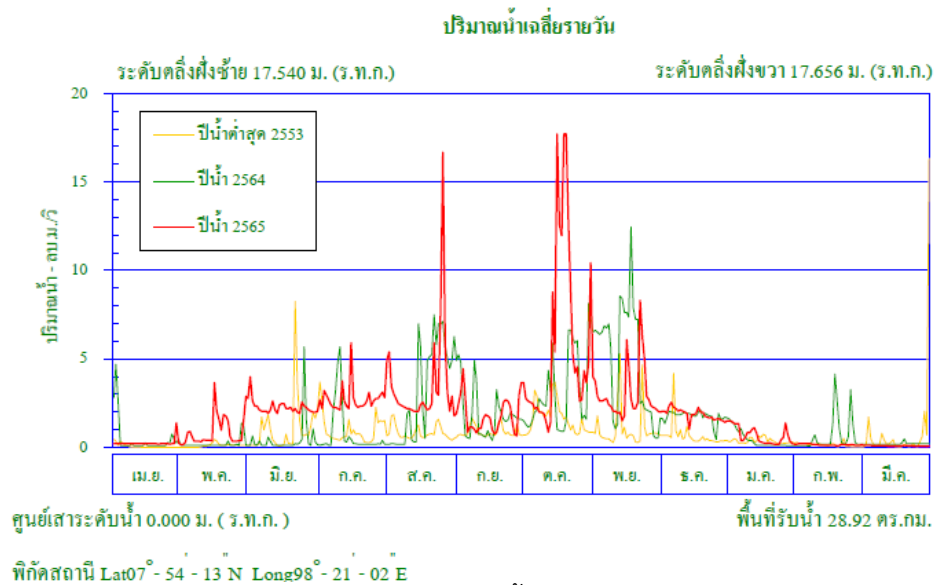
ที่มา : ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคใต้สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน
ตาราง 4-14 การคาดการณ์ค่าระดับน้ำล้นหน้า โดยใช้ความสัมพันธ์ของข้อมูลระดับน้ำและ
ระยะเวลา

ของสถานี X.190A และสถานี X.191

สถานี X.190A			สถานี X.191			ระยะเวลา (ชั่วโมง)
ม.(ร.ท.ก.)	วันที่	เวลา - น.	ม.(ร.ท.ก.)	วันที่	เวลา - น.	
16.70	7 มิ.ย. 55	16.00	4.60	7 มิ.ย. 55	22.00	6
17.00	22 ส.ค. 55	04.00	4.50	22 ส.ค. 55	07.00	3
16.08	7 ส.ค. 58	09.00	3.96	7 ส.ค. 58	12.00	3
16.35	12 ก.ค. 59	06.00	3.86	12 ก.ค. 59	07.00	1
16.09	8 ก.ย. 59	10.00	3.66	8 ก.ย. 59	13.00	3
17.01	15 ก.ย. 60	12.00	4.59	15 ก.ย. 60	16.00	4
16.94	7 ธ.ค. 60	24.00	4.66	8 ธ.ค. 60	05.00	5
16.48	23 ส.ค. 61	08.00	4.45	23 ส.ค. 61	09.00	1
15.99	1 ก.ย. 62	11.00	3.13	1 ก.ย. 62	12.00	1
15.85	2 ธ.ค. 62	20.00	3.55	2 ธ.ค. 62	20.00	0
16.37	10 ก.ย. 63	20.00	4.26	26 ส.ค. 63	20.00	0
16.04	11 ก.ย. 63	06.00	3.55	18 พ.ย. 64	05.00	

- หมายเหตุ** : ราคาศูนย์เสาระดับน้ำสถานี X.190A = 0.000 ม.(ร.ท.ก.) สถานี X.191 = 0.000 ม.(ร.ท.ก.)
: ระยะทางจากสถานี X.190A ถึงสถานี X.191 ประมาณ 6 กิโลเมตร ตามความยาวลำน้ำ
: ที่ตั้งสถานี X.190A อยู่ที่ บ้านเกิดโฮ้ ตำบลกะทู้ อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต
: ที่ตั้งสถานี X.191 อยู่ที่ โรงเรียนสตรีภูเก็ต ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

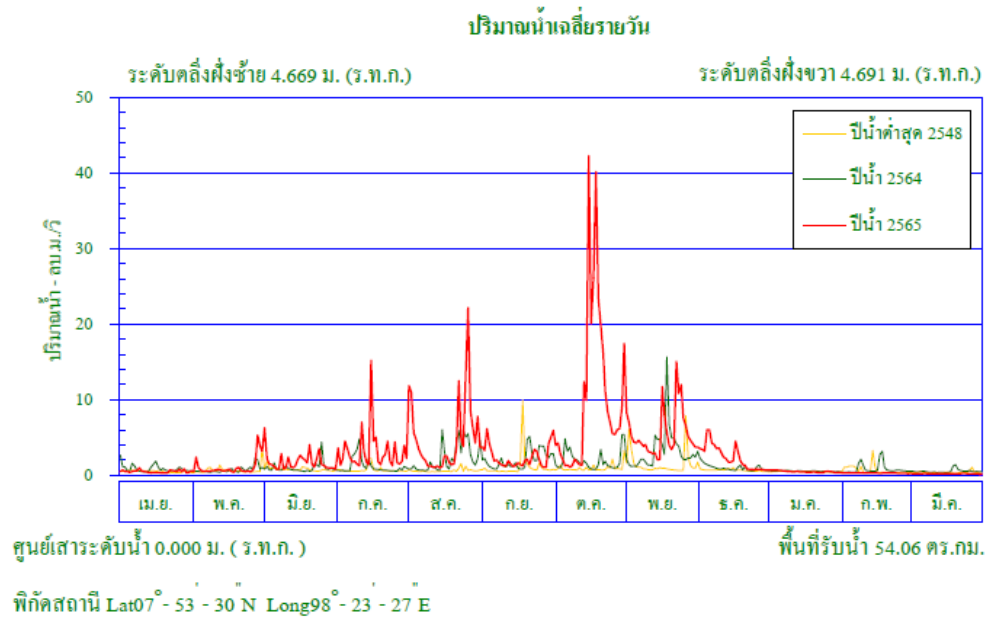
สถานี X.190A ค.บางใหญ่(บาง) อ.กะทู้ จ.ภูเก็ต

ภาพประกอบ 4-50 ปริมาณน้ำเฉลี่ยรายวัน สถานี X.190A

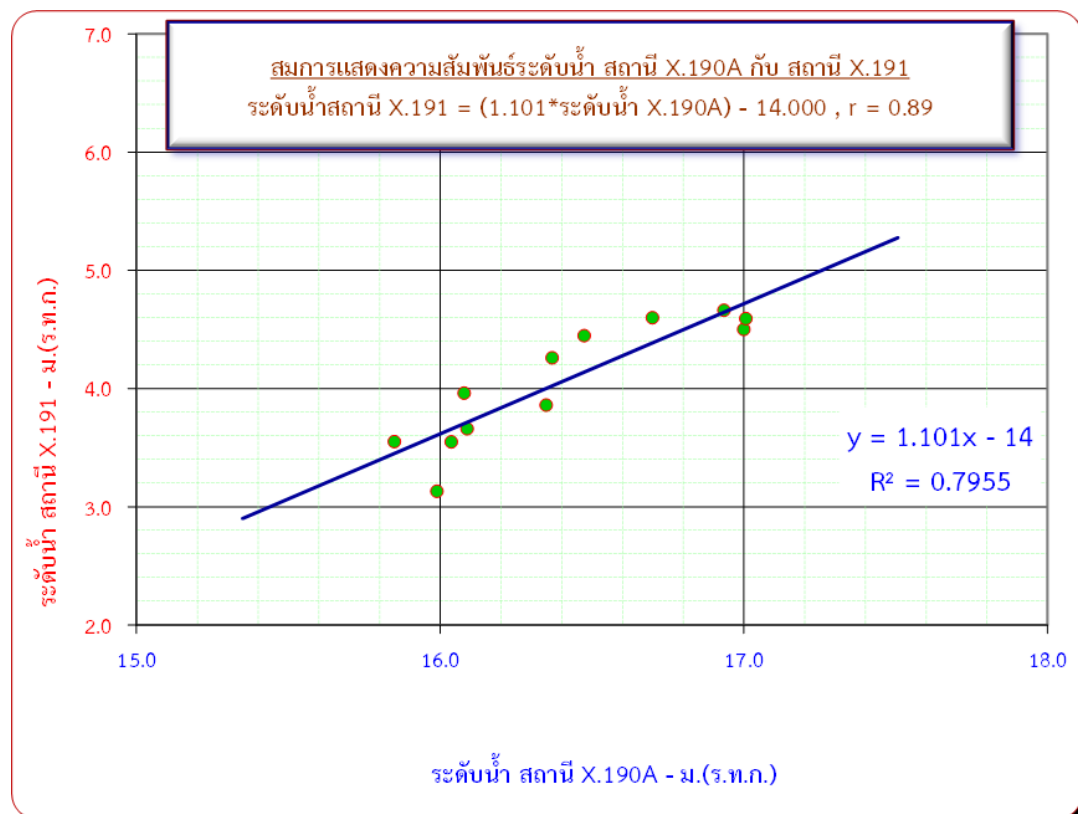
ที่มา : ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคใต้สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน

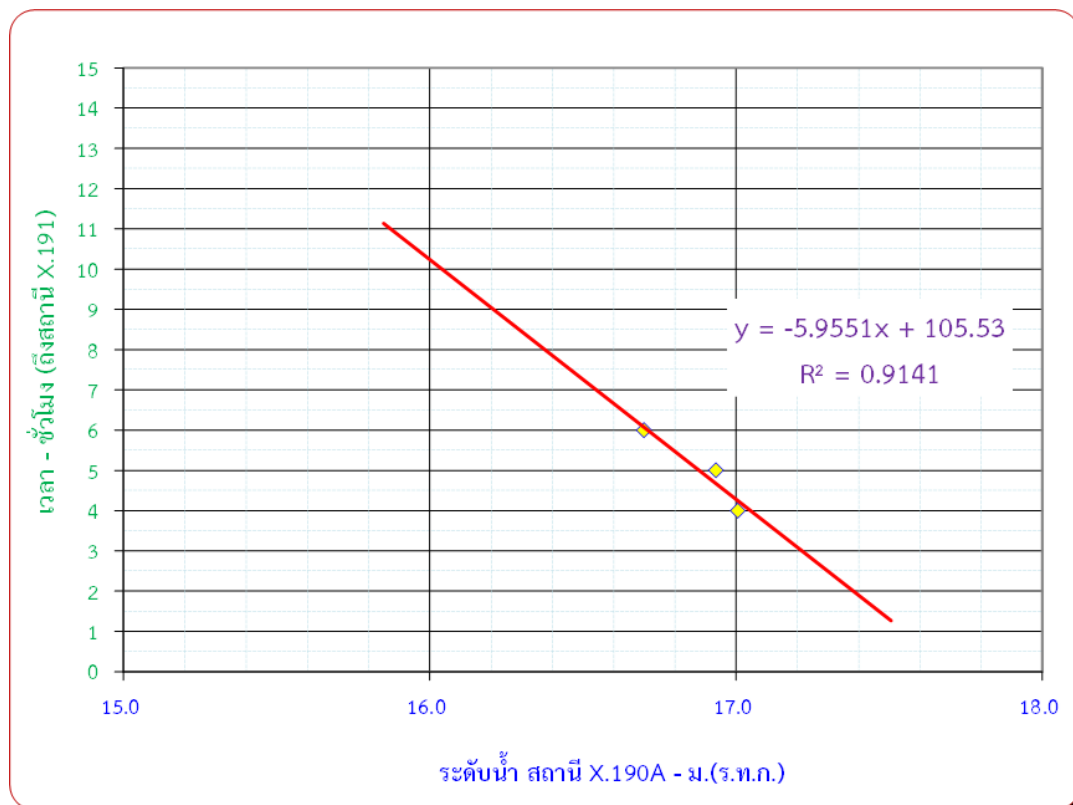
สถานี X.191 ค.บางใหญ่(ล่าง) อ.เมือง จ.ภูเก็ต

ภาพประกอบ 4-51 ปริมาณน้ำเฉลี่ยรายวัน สถานี X.191

ที่มา : ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคใต้สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน

ภาพประกอบ 4-52 กราฟแสดงความสัมพันธ์ของระดับน้ำและระยะเวลาการเคลื่อนตัวของน้ำ

ระหว่างสถานี X.190A กับสถานี X.191 คลองบางใหญ่ จังหวัดภูเก็ต

ที่มา : ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคใต้สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน

(2) เทศบาลตำบลตะกั่วป่า (ตลาดเก่า) อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา

คลองตะกั่วป่า ที่ไหลผ่านเทศบาลตำบลตะกั่วป่า (ตลาดเก่า) อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา เกิดจากเทือกเขาภูเก็ตในเขตตำบลรมณีย์ และตำบลเหล อ.กะปง จ.พังงา ไหลลงมาจากทิศตะวันตกผ่านที่ราบสูงเชิงเขาซึ่งมีความลาดชันมากในช่วงตอนบนของลำน้ำ ไหลผ่านที่ราบต่ำลาดต่ำทั่ว เทศบาลตำบลตะกั่วป่า และไหลออกสู่ทะเลอันดามัน ที่ตำบลบางนายสี อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา มีความยาวลำน้ำ ประมาณ 88 กิโลเมตร ตามลำน้ำ

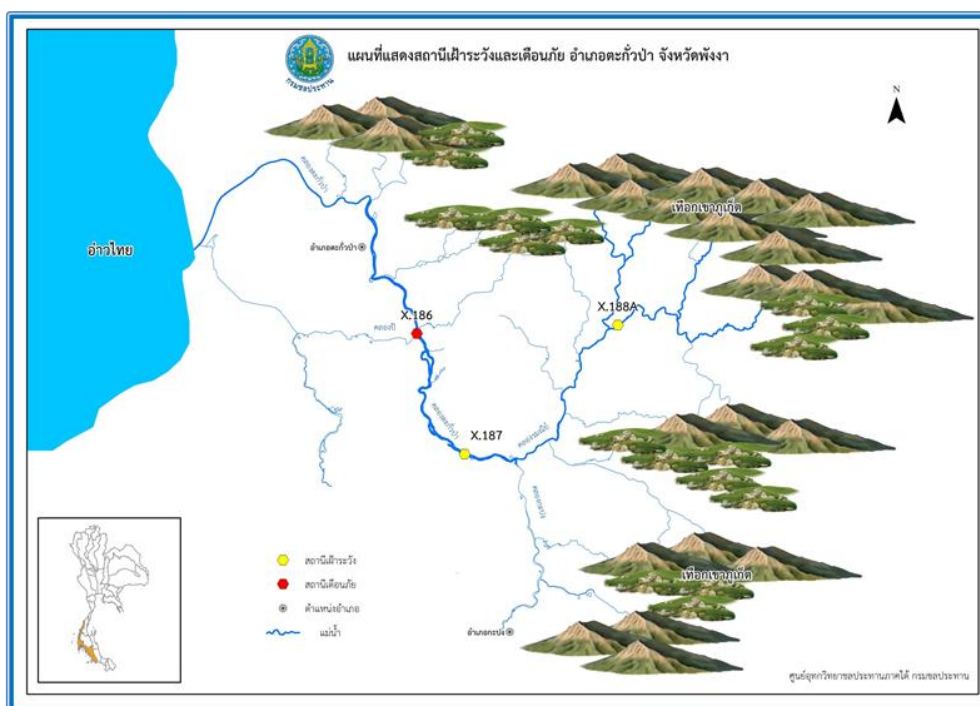
การเตือนภัยน้ำท่วมเทศบาลตำบลตะกั่วป่า (ตลาดเก่า) อาศัยความสัมพันธ์ของข้อมูลระดับน้ำคลองตะกั่วป่าจากสถานี X.188A บ้านรมณีย์ ตำบลรมณีย์ อำเภอกะปง จังหวัดพังงา (สถานีเฝ้าระวัง) และสถานี X.186 บ้านตลาดเก่า ตำบลตะกั่วป่า อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา (สถานีเตือนภัย) ซึ่งอยู่ห่างกัน 20 กิโลเมตรตามลำน้ำ โดยนำข้อมูลระดับน้ำสูงสุดจากสถิติ ที่เคยเกิดน้ำท่วมในอดีตมาหาค่าความสัมพันธ์ ได้ดังนี้

เมื่อระดับน้ำที่สถานีสำรวจอุทกวิทยา X.188A บ้านรมณีย์ ตำบลรมณีย์ อำเภอกะปง จังหวัดพังงา ถึงระดับ 18.20 เมตรอีกประมาณ 12-13 ชั่วโมงต่อมา ระดับน้ำที่สถานีสำรวจอุทก

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

วิทยา X.186 บ้านตลาดเก่า ตำบลตะกั่วป่า อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงาจะขึ้นสูงถึงระดับ 4.40 เมตร ซึ่งเป็นระดับที่น้ำเริ่มเต็มตลิ่ง

ทำนองเดียวกัน เมื่อระดับน้ำที่สถานีสำรวจอุทกวิทยา X.188A บ้านรมณีย์ ยิ่งเพิ่มระดับความสูงขึ้นเท่าใดระดับน้ำที่สถานี X.186 บ้านตลาดเก่า ก็จะยิ่งเพิ่มความสูงขึ้นตามดั่งนั้น เมื่อทราบระดับน้ำที่สถานีสำรวจอุทกวิทยา X.188A บ้านรมณีย์ ก็จะทำให้สามารถพยากรณ์ภัยน้ำท่วมเทศบาลตำบลตะกั่วป่า (ตลาดเก่า) ได้ล่วงหน้าอย่างน้อย 12-13 ชั่วโมง ซึ่งจะทำให้บรรเทาภัยน้ำท่วมได้ระดับหนึ่ง

ภาพประกอบ 4-53 แผนที่แสดงสถานีเฝ้าระวังและเตือนภัย อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

ที่มา : ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคใต้สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน

ตาราง 4-15 การคาดการณ์ค่าระดับน้ำล่วงหน้า โดยใช้ความสัมพันธ์ของข้อมูลระดับน้ำและระยะเวลา

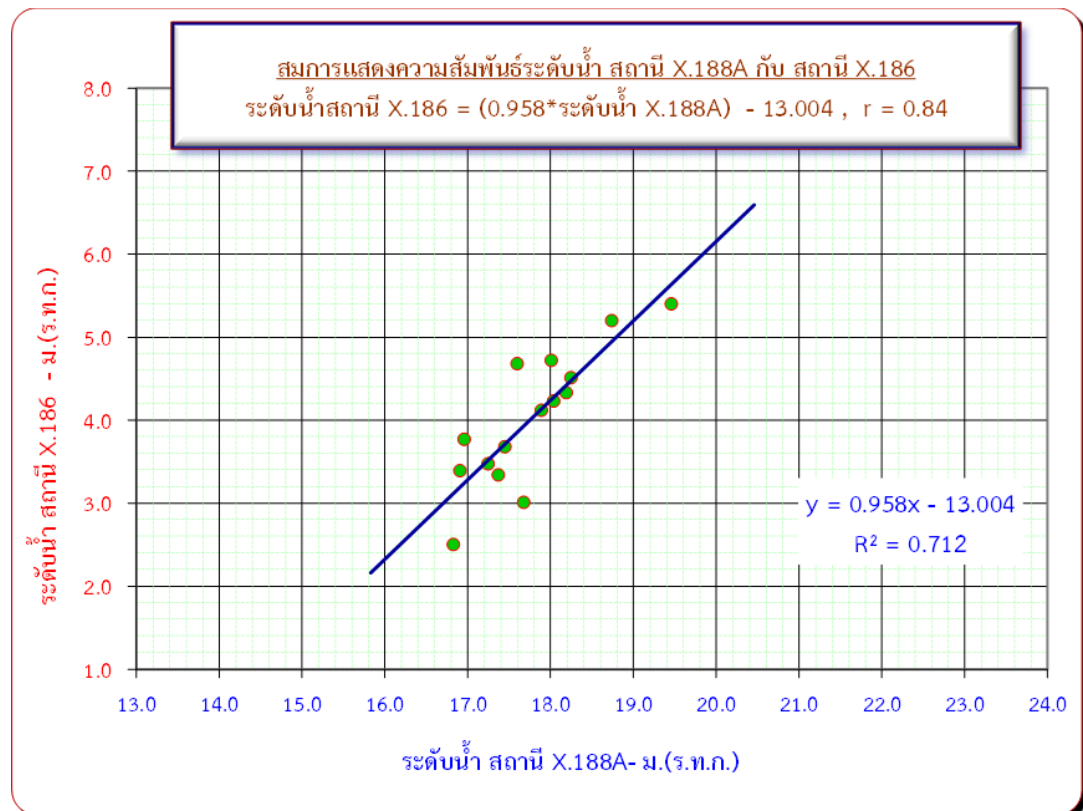
ของสถานี X.188A และสถานี X.186

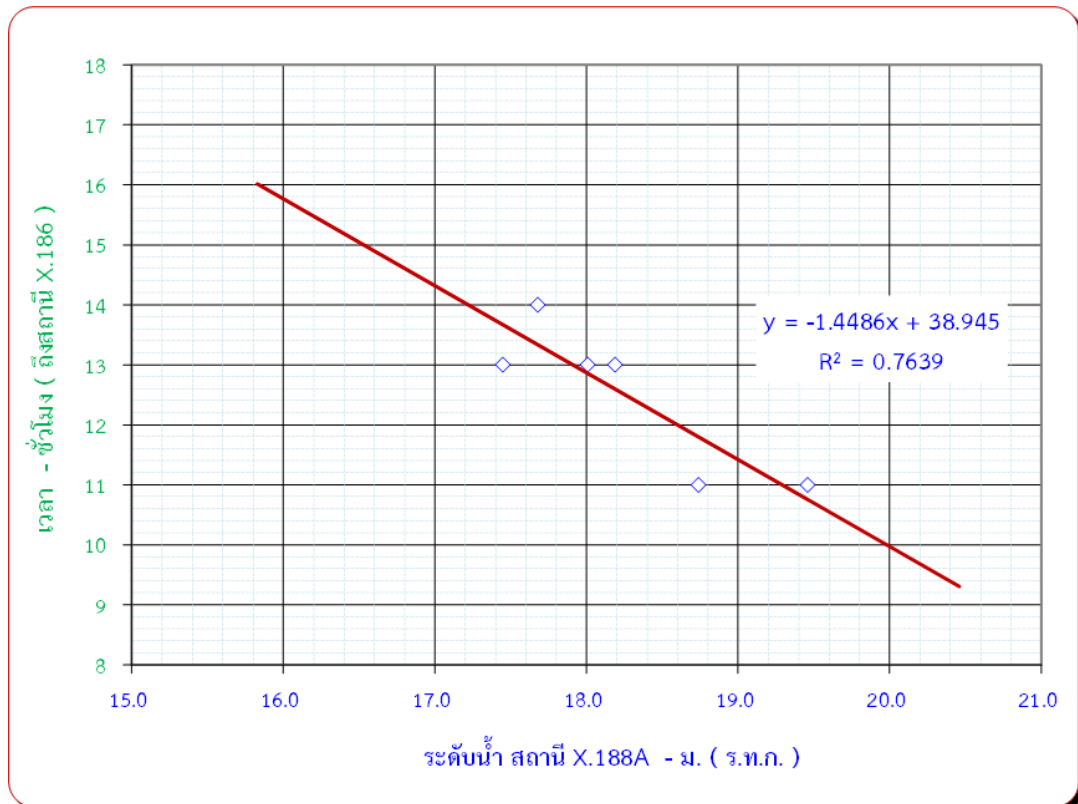
สถานี X.188A			สถานี X.186			ระยะเวลา (ชั่วโมง)
ม.(ร.ท.ก.)	วันที่	เวลา - น.	ม.(ร.ท.ก.)	วันที่	เวลา - น.	
18.74	12 มิ.ย. 56	16.00	5.20	13 มิ.ย. 56	03.00	11
19.46	2 ส.ค. 56	11.00	5.40	2 ส.ค. 56	22.00	11
18.04	16 ก.ย. 57	14.00	4.23	17 ก.ย. 57	02.00	12
16.83	13 ก.ค. 58	23.00	2.50	14 ก.ค. 58	05.00	6

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

17.45	8 ส.ค. 58	13.00	3.68	9 ส.ค. 58	03.00	13
18.25	17 ก.ย. 58	23.00	4.51	18 ก.ย. 58	10.00	11
18.19	21 ก.ย. 59	22.00	4.33	22 ก.ย. 59	10.00	13
18.01	19 ต.ค. 59	20.00	4.72	20 ต.ค. 59	09.00	13
17.89	2 ส.ค. 60	08.00	4.12	2 ส.ค. 60	17.00	9
17.25	7 ส.ค. 61	21.00	3.47	8 ส.ค. 61	17.00	18
17.60	19 ก.ค. 62	22.00	4.68	20 ก.ค. 62	01.00	3
17.37	18 ก.ย. 63	16.00	3.34	18 ก.ย. 63	23.00	7
16.96	12 ต.ค. 63	06.00	3.77	12 ต.ค. 63	13.00	7
17.68	9 ก.ย. 64	12.00	3.01	10 ก.ย. 64	02.00	14
16.91	26 ก.ย. 64	15.00	3.39	26 ก.ย. 64	21.00	6

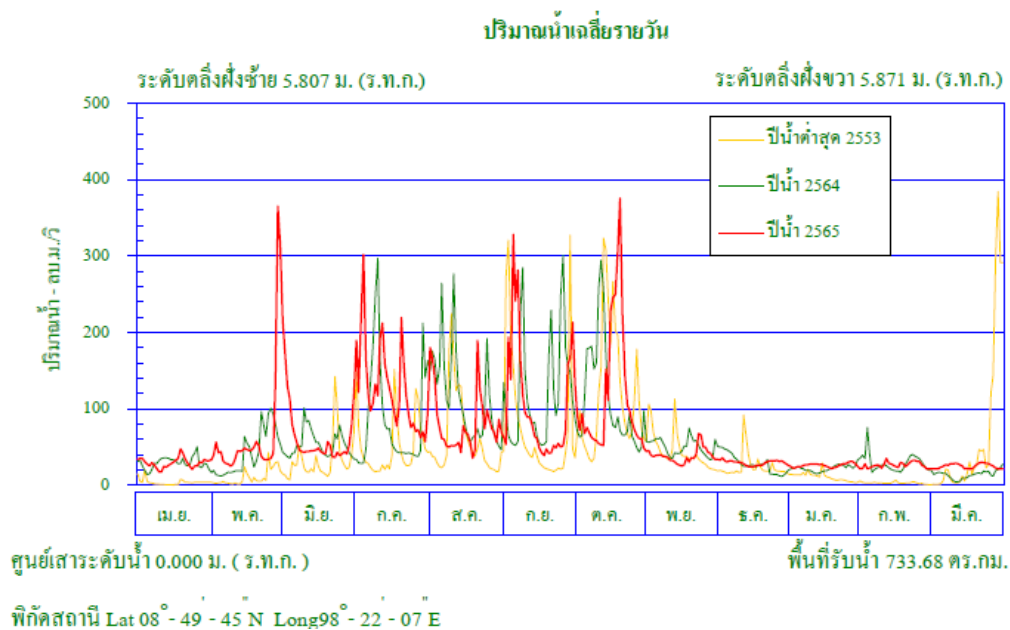
หมายเหตุ : ราคาศูนย์เสาระดับน้ำสถานี X.188A = 0.000 ม.(ร.ท.ก.) สถานี X.186 = 0.000 ม.(ร.ท.ก.)
: ระยะทางจากสถานี X.188A ถึงสถานี X.186 ประมาณ 20 กิโลเมตร ตามความยาวลำน้ำ
: ที่ตั้งสถานี X.188A อยู่ที่ บ้านรมณีย์ ตำบลรมณีย์ อำเภอกะปง จังหวัดพังงา
: ที่ตั้งสถานี X.186 อยู่ที่ บ้านตลาดเก่า ตำบลตะกั่วป่า อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

ภาพประกอบ 4-54 กราฟแสดงความสัมพันธ์ของระดับน้ำและระยะเวลาการเคลื่อนตัวของน้ำ
ระหว่างสถานี X.188 กับสถานี X.186 คลองตะกั่วป่า จังหวัดพังงา
ที่มา : ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคใต้สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน

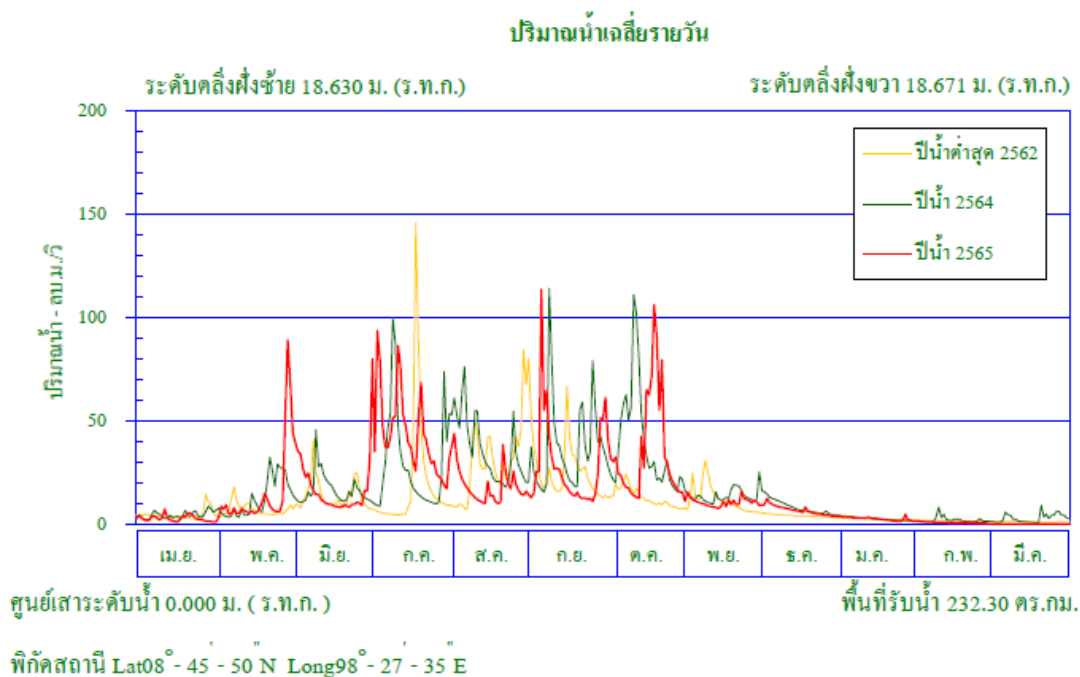
สถานี X.186 ก.ตะกั่วป่า อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา

ภาพประกอบ 4-55 ปริมาณน้ำเฉลี่ยรายวัน สถานี X.186

ที่มา : ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคใต้สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน

สถานี X.188A ก.รมณีย์ อ.กะปง จ.พังงา

ภาพประกอบ 4-56 ปริมาณน้ำเฉลี่ยรายวัน สถานี X.188A

ที่มา : ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคใต้สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน

(3) เทศบาลตำบลนาตาล่วง อ.เมือง จ.ตรัง

แม่น้ำตรังที่ไหลผ่านเทศบาลตำบลนาตาล่วงอำเภอเมือง จังหวัดตรัง เกิดจากเทือกเขานครศรีธรรมราชในเขตอำเภอกันตังจังหวัดนครศรีธรรมราช มีคลองสาขาที่สำคัญ คือ แม่น้ำหลวง คลองลำดั่ง ห้วยแม่นะ คลองลำภูรา คลองชี ห้วยยาง คลองนางน้อย และคลองควนปริง ไหลลงสู่ทะเลอันดามัน ที่อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

การเตือนภัยน้ำท่วมเทศบาลตำบลนาตาล่วงใช้ข้อมูลระดับน้ำจากสถานีสำรวจอุทกวิทยา X.233 บ้านไสหาร ตำบลห้วยนาง อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง (สถานีฝักระวัง) ซึ่งอยู่ทางเหนือเทศบาลตำบลนาตาล่วง ประมาณ 80 กิโลเมตร (กรณีน้ำท่าในลุ่มน้ำตรังตอนบน) และใช้ข้อมูลระดับน้ำจากสถานีสำรวจอุทกวิทยา X.56 บ้านท่าประดู่ ตำบลเขากอบ อ.ห้วยยอด จ.ตรัง (สถานีฝักระวัง) ซึ่งทางเหนือของเทศบาลตำบลนาตาล่วง ประมาณ 52 กิโลเมตร (กรณีน้ำท่าในลุ่มน้ำตรังตอนกลาง) กับสถานี X.234 บ้านป่าหมาก ตำบลนาตาล่วง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง (สถานีเตือนภัย) กำหนดการเตือนแบ่งเป็น 2 ช่วง ดังนี้

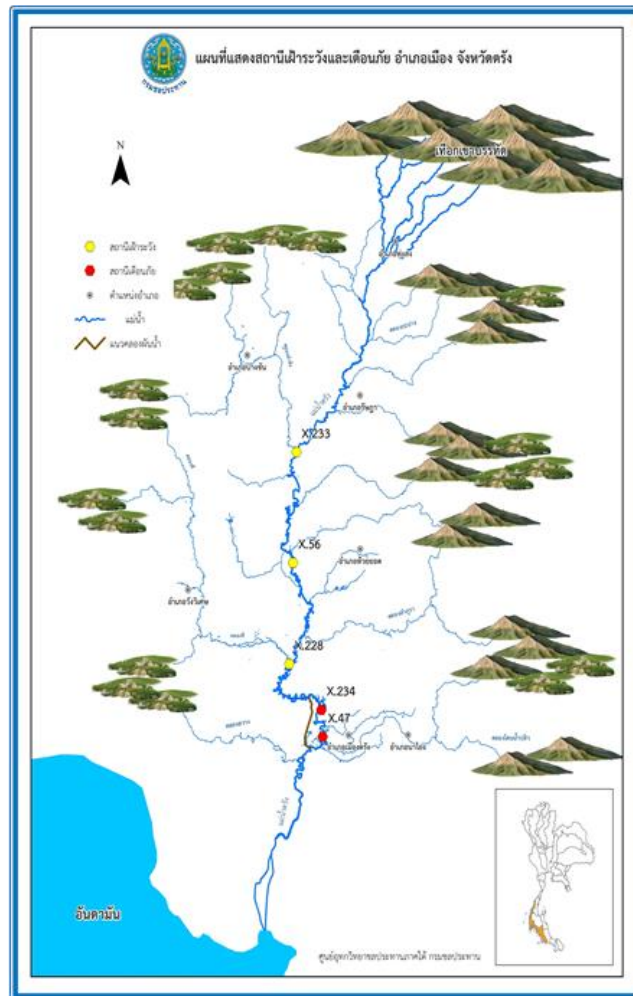
กรณีน้ำท่าจากลุ่มน้ำตรังตอนบน อาศัยข้อมูลระดับน้ำของสถานี X.233 ที่บ้านไสหาร ตำบลห้วยนาง อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง และสถานี X.56 ที่บ้านท่าประดู่ ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง เป็นสถานีหลัก

กรณีน้ำท่าจากลุ่มน้ำตรังตอนกลาง อาศัยข้อมูลระดับน้ำของสถานี X.56 ที่บ้านท่าประดู่ ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง และสถานี X.234 บ้านป่าหมาก ตำบลนาตาล่วง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เป็นสถานีหลัก

กรณีระดับน้ำเริ่มล้นคันกั้นน้ำเข้าท่วมพื้นที่ชุมชนเทศบาลตำบลนาตาล่วงเมื่อระดับน้ำที่ไหลผ่านสถานี X.233 สูงประมาณ 23.40 เมตร จะสามารถคาดการณ์ได้ว่า อีกประมาณ 12-13 ชั่วโมงถัดไป น้ำในแม่น้ำตรังจะเดินทางมาถึงสถานี X.56 ทำให้ระดับน้ำสูงที่ระดับ 15.40 เมตร และหลังจากนั้นอีกประมาณ 10-11 ชั่วโมงต่อมา ระดับน้ำที่ X.234 จะสูงถึงระดับ 6.40 เมตร ซึ่งก็มีผลทำให้น้ำเริ่มล้นเข้าท่วมพื้นที่ชุมชนเทศบาลตำบลนาตาล่วงบริเวณวัดไพรสนธ์

หมายเหตุ

ตัวเลขระดับน้ำและเวลา อาจเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะการกระจายตัวของฝน โดยตัวแปรสำคัญคือ ลานน้ำสาขาต่างๆ เช่น คลองชีและคลองลำภูรา รวมทั้งการระบายน้ำผ่านคลองผันน้ำหนองตรุด-คลองช้าง ซึ่งอยู่บริเวณเหนือสถานี X.234 สามารถระบายน้ำได้สูงสุด 750 ลบ.ม./วินาที

ภาพประกอบ 4-57 แผนที่แสดงสถานีเฝ้าระวังและเตือนภัย อำเภอเมือง จังหวัดตรัง
ที่มา : ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคใต้สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน

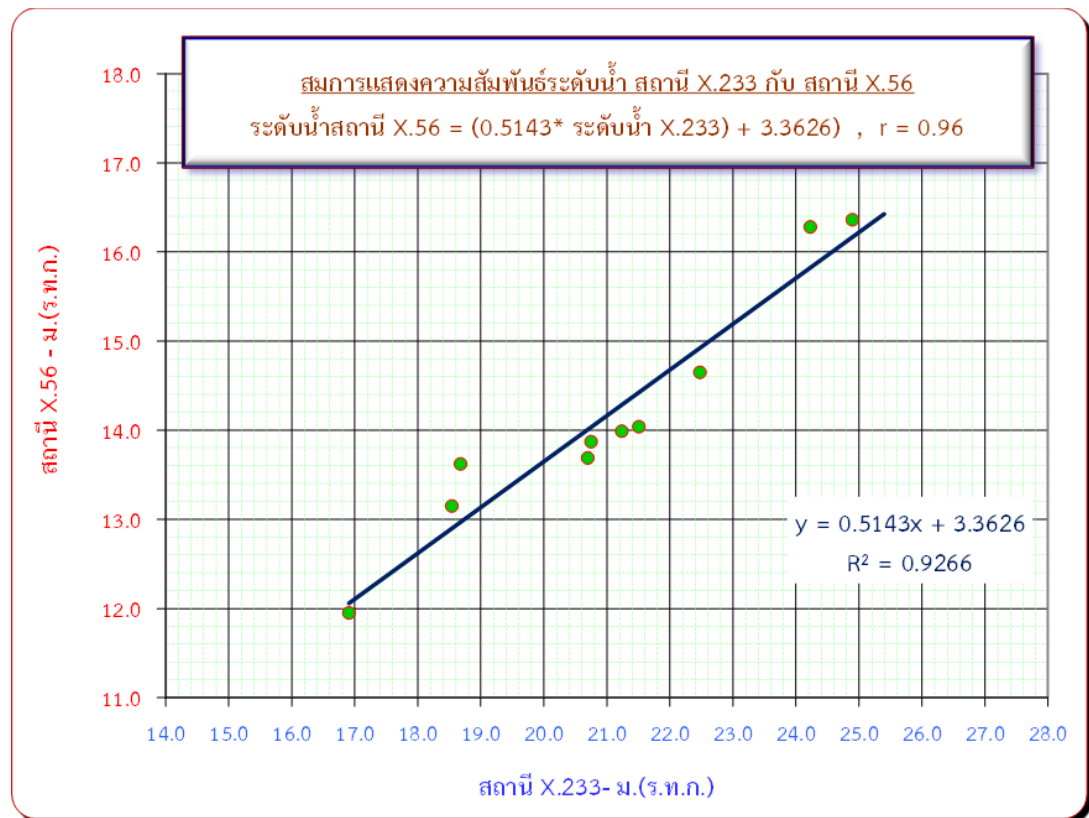
ตาราง 4-16 การคาดการณ์ค่าระดับน้ำล่วงหน้า โดยใช้ความสัมพันธ์ของข้อมูลระดับน้ำและ
ระยะเวลา

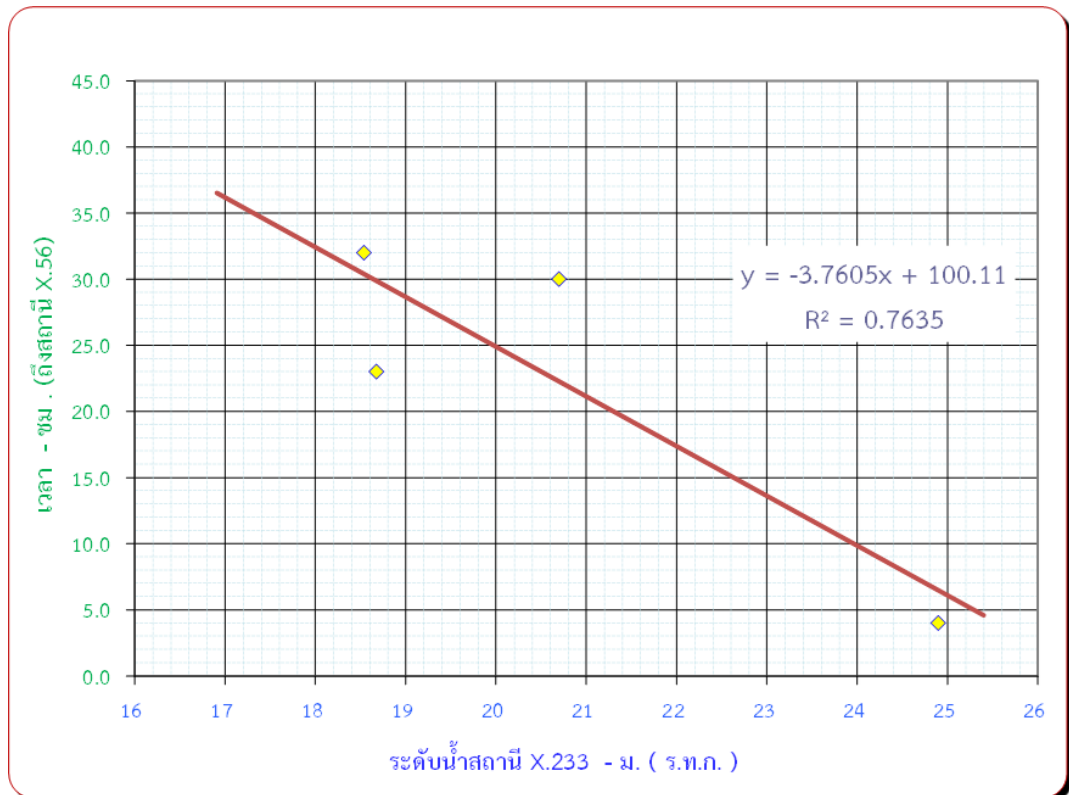
ของสถานี X.233 และสถานี X.56

สถานี X.233			สถานี X.56			ระยะเวลา (ชั่วโมง)
ม.(ร.ท.ก.)	วันที่	เวลา - น.	ม.(ร.ท.ก.)	วันที่	เวลา - น.	
16.91	14 พ.ย. 50	20.00	11.95	15 พ.ย. 50	03.00	7
20.70	30 พ.ย. 51	06.00	13.69	1 ธ.ค. 51	12.00	30
22.48	3 พ.ย. 53	23.00	14.65	5 พ.ย. 53	09.00	34
24.90	31 มี.ค. 54	06.00	16.36	31 มี.ค. 54	10.00	4
18.68	12 ก.ย. 54	17.00	13.62	13 ก.ย. 54	16.00	23
20.75	26 พ.ย. 54	18.00	13.87	27 พ.ย. 54	06.00	12

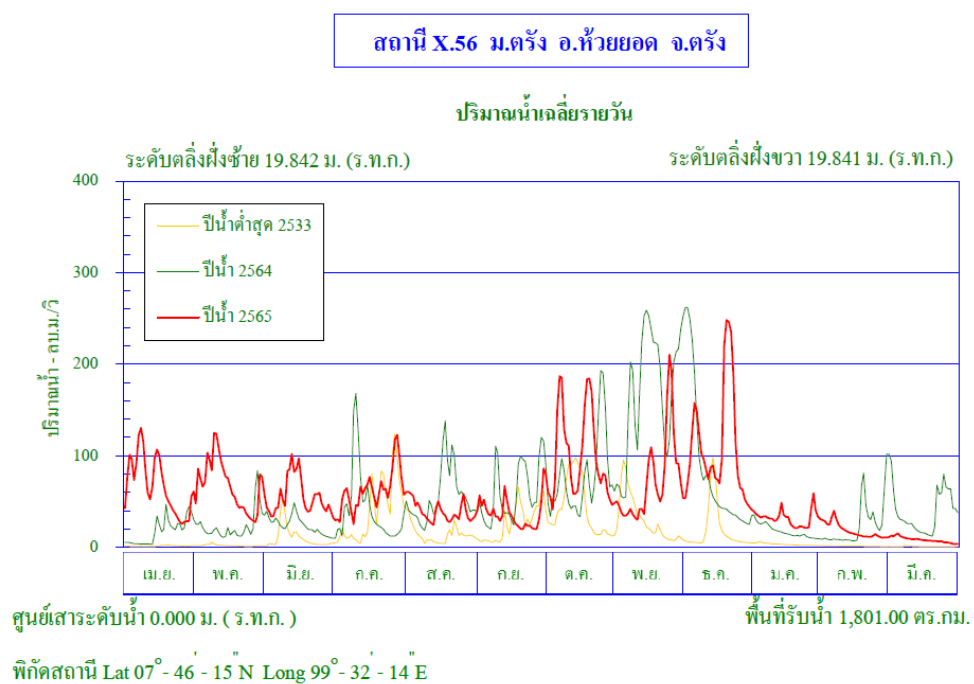
โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

21.51	9 มิ.ย. 55	02.00	14.04	10 มิ.ย. 55	21.00	43
18.54	1 ม.ค. 56	01.00	13.15	2 ม.ค. 56	09.00	32
24.23	3 ธ.ค. 63	15.00	16.28	4 ธ.ค. 63	18.00	27
21.24	1 ธ.ค. 64	08.00	13.99	2 ธ.ค. 64	20.00	36

ภาพประกอบ 4-58 กราฟแสดงความสัมพันธ์ของระดับน้ำและระยะเวลาการเคลื่อนตัวของน้ำ
ระหว่างสถานี X.233 กับสถานี X.56 แม่น้ำตรัง จังหวัดตรัง
ที่มา : ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคใต้สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน

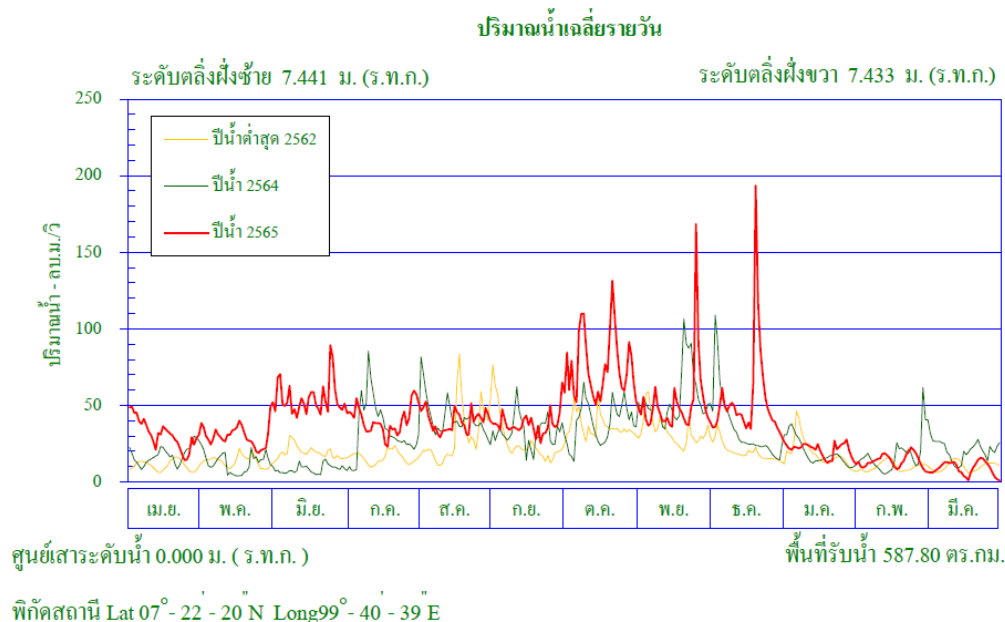

ภาพประกอบ 4-59 ปริมาณน้ำเฉลี่ยรายวัน สถานี X.56

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ที่มา : ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคใต้สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน

สถานี X.236 ก.ปะเหลียน(ล่าง) อ.ย่านตาขาว จ.ตรัง

ภาพประกอบ 4-60 ปริมาณน้ำเฉลี่ยรายวัน สถานี X.236

ที่มา : ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคใต้สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน

(4) เทศบาลตำบลย่านตาขาว อ.ย่านตาขาว จ.ตรัง

คลองปะเหลียน ที่ไหลผ่านเทศบาลตำบลย่านตาขาว อ.ย่านตาขาว จ.ตรัง เกิดจากเทือกเขานครศรีธรรมราช(เทือกเขาบรรทัด) ในเขตอำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ไหลลงมาทางทิศตะวันตกผ่านที่ราบสูงเชิงเขาซึ่งมีความลาดชันมากในช่วงตอนบนของลำน้ำ ไหลผ่านบริเวณชุมชนบ้านปะเหลียนในโดยมีลำน้ำสาขาเล็กๆ ด้านฝั่งขวาทั้งตอนบนและตอนล่างของชุมชนและไหลผ่าน ที่ราบตอนกลางของลำน้ำมีลำน้ำสาขาที่สำคัญด้านฝั่งขวา คือ คลองลำพิกุล ไหลมาบรรจบกับคลองปะเหลียนตรงบริเวณตอนบนของเทศบาลตำบลย่านตาขาว ผ่านที่ราบลุ่มชายฝั่งและไหลออกสู่ทะเลอันดามัน ในเขตอำเภอกันตังและอำเภอหาดสำราญ มีความยาวลำน้ำ ประมาณ 82 กิโลเมตรตามลำน้ำการเตือนภัยน้ำท่วมเทศบาลตำบลย่านตาขาว อาศัยความสัมพันธ์ของข้อมูลระดับน้ำคลองปะเหลียนจากสถานี X.139A บ้านปะเหลียนใน ตำบลปะเหลียน อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง (สถานีเฝ้าระวัง) และสถานี X.236 บ้านย่านตาขาว ตำบลย่านตาขาว อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง (สถานีเตือนภัย) ซึ่งอยู่ห่างกัน 29 กิโลเมตร ตามลำน้ำ โดยนำข้อมูลระดับน้ำสูงสุดจากสถิติที่เคยเกิดน้ำท่วมในอดีตมาหาค่าความสัมพันธ์ ได้ดังนี้

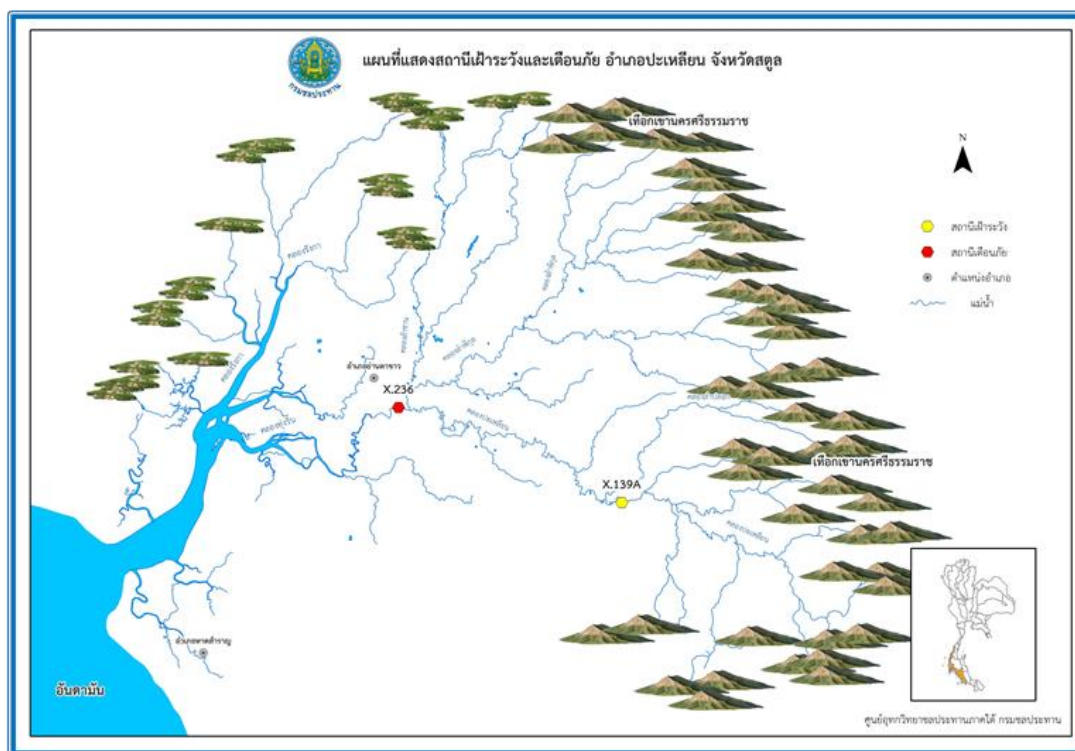
เมื่อระดับน้ำที่สถานีสำรวจอุทกวิทยา X.139A บ้านปะเหลียนใน ตำบลปะเหลียน อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ถึงระดับ 25.20 เมตร อีกประมาณ 19-20 ชั่วโมงต่อมา ระดับน้ำที่

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

สถานีสำรวจอุทกวิทยา X.236 บ้านย่านตาขาว ตำบลย่านตาขาว อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง จะขึ้นสูงถึงระดับ 5.10 เมตร ซึ่งเป็นระดับที่น้ำเริ่มเต็มตลิ่ง

ทำนองเดียวกัน เมื่อระดับน้ำที่สถานีสำรวจอุทกวิทยา X.139A บ้านปะเหลียนใน ยิ่งเพิ่มระดับความสูงขึ้นเท่าใด ระดับน้ำที่สถานี X.236 บ้านย่านตาขาว ก็จะมีเพิ่มสูงขึ้นตาม ดังนั้น เมื่อทราบระดับน้ำที่สถานีสำรวจอุทกวิทยา X.139A บ้านปะเหลียนใน ก็จะทำให้สามารถพยากรณ์ภัยน้ำท่วมเทศบาลตำบลย่านตาขาว ได้ล่วงหน้าอย่างน้อย 19-20 ชั่วโมง ซึ่งจะทำให้บรรเทาภัยน้ำท่วมได้ระดับหนึ่ง

หมายเหตุ ตัวเลขระดับน้ำและเวลาอาจเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะการกระจายของฝน โดยตัวแปร คือ ลำน้ำสาขา เช่น น้ำจากคลองลำพิกุล และอิทธิพลน้ำทะเลหนุน เป็นต้น

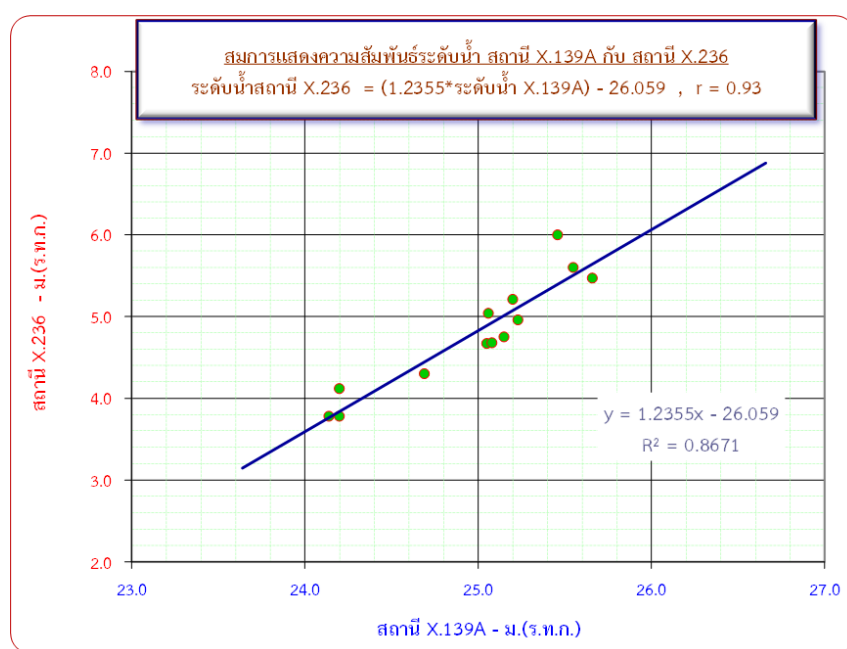
ภาพประกอบ 4-61 แผนที่แสดงสถานีเฝ้าระวังและเตือนภัย อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง
ที่มา : ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคใต้สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน

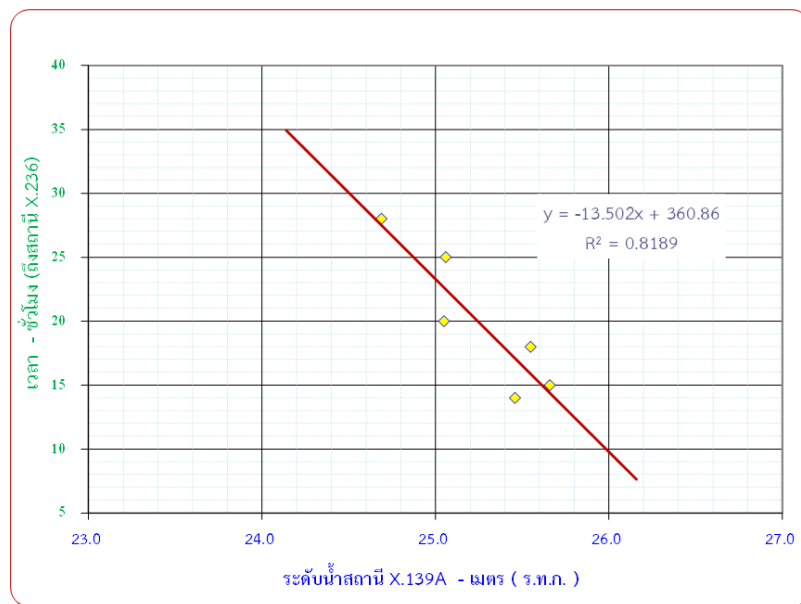
โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ตาราง 4-17 การคาดการณ์ค่าระดับน้ำล่องหน้า โดยใช้ความสัมพันธ์ของข้อมูลระดับน้ำและ
ระยะเวลา

ของสถานี X.139A และสถานี X.236

สถานี X.139A			สถานี X.236			ระยะเวลา (ชั่วโมง)
ม.(ร.ท.ก.)	วันที่	เวลา - น.	ม.(ร.ท.ก.)	วันที่	เวลา - น.	
24.69	24 ส.ค. 52	04.00	4.30	25 ส.ค. 52	08.00	28
25.46	2 พ.ย. 53	04.00	6.00	2 พ.ย. 53	18.00	14
25.55	11 ก.ย. 54	18.00	5.60	12 ก.ย. 54	12.00	18
25.20	7 มิ.ย. 55	22.00	5.21	8 มิ.ย. 55	14.00	16
25.05	28 ส.ค. 55	17.00	4.67	29 ส.ค. 55	13.00	20
25.15	2 ส.ค. 56	16.00	4.75	3 ส.ค. 56	09.00	17
24.20	7 ต.ค. 57	18.00	3.78	8 ต.ค. 57	02.00	8
25.06	16 ก.ย. 58	23.00	5.04	17 ก.ย. 58	24.00	25
25.23	4 ธ.ค. 59	13.00	4.96	5 ธ.ค. 59	02.00	13
25.66	30 พ.ย. 60	05.00	5.47	30 พ.ย. 60	20.00	15
24.14	19 ธ.ค. 61	22.00	3.78	19 ธ.ค. 61	23.00	1
25.08	13 ต.ค. 63	15.00	4.68	13 ต.ค. 63	23.00	8
24.20	2 ธ.ค. 64	08.00	4.12	2 ธ.ค. 64	17.00	8

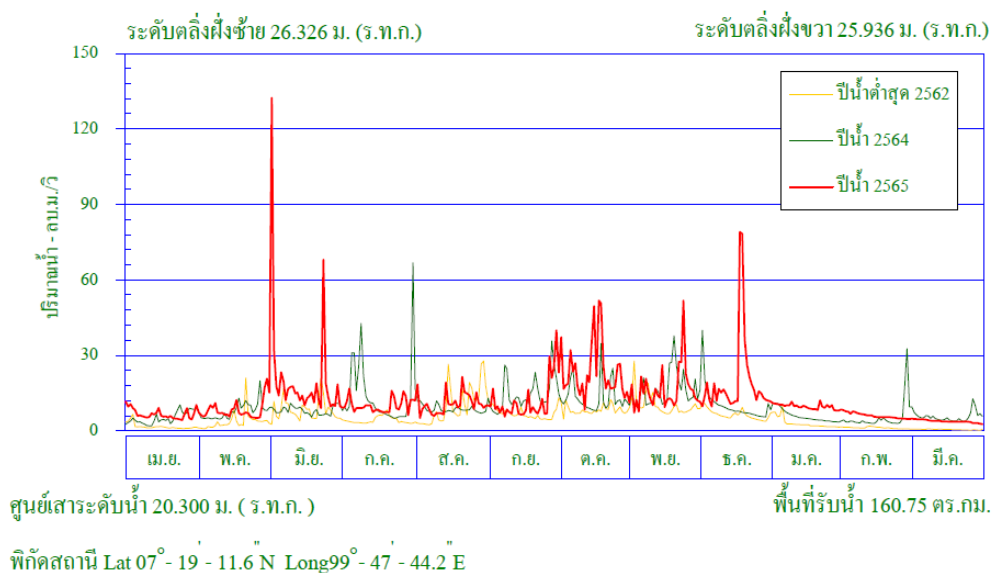

ภาพประกอบ 4-62 กราฟแสดงความสัมพันธ์ของระดับน้ำและระยะเวลาการเคลื่อนตัวของน้ำ
ระหว่างสถานี X.139A กับสถานี X.236 คลองปะเหลียน จังหวัดตรัง
ที่มา : ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคใต้สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน

สถานี X.139A ก.ปะเหลียน อ.ปะเหลียน จ.ตรัง

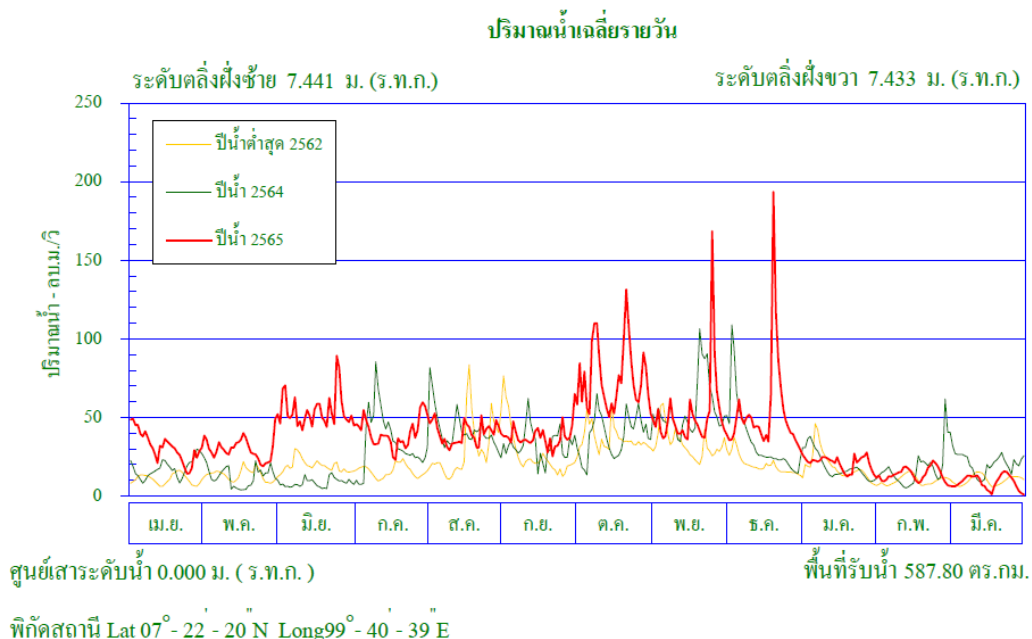
ปริมาณน้ำเฉลี่ยรายวัน

ภาพประกอบ 4-63 ปริมาณน้ำเฉลี่ยรายวัน สถานี X.139A

ที่มา : ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคใต้สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน

สถานี X.236 ก.ปะเหลียน(ล่าง) อ.ย่านตาขาว จ.ตรัง

ภาพประกอบ 4-64 ปริมาณน้ำเฉลี่ยรายวัน สถานี X.236

ที่มา : ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคใต้สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน

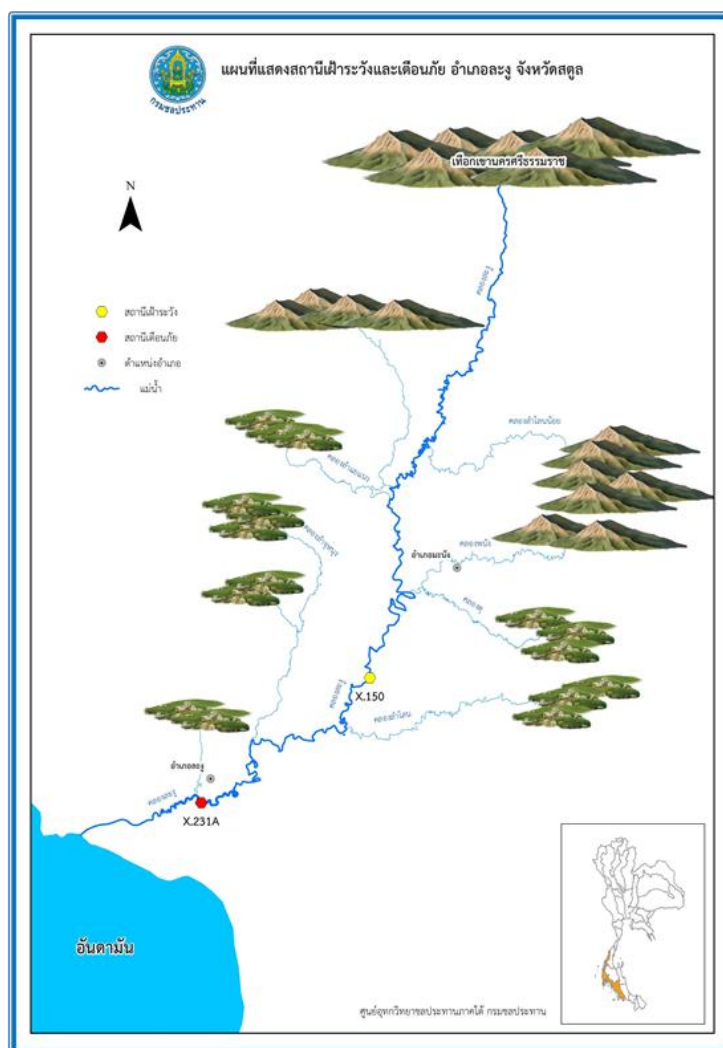
(5) เทศบาลตำบลกำแพง อ.ละงู จ.สตูล

คลองละงู ไหลผ่านเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล เกิดจากเทือกเขานครศรีธรรมราช (เทือกเขาบรรทัด) ในเขตอำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล และอำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ไหลลงมาทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ผ่านที่ราบสูงเชิงเขาซึ่งมีความลาดชันมากในช่วงตอนบนของลำน้ำ โดยมีลำน้ำสาขาสายสำคัญ คือ คลองลำโลนน้อย คลองพั่น คลองลำโลน และคลองลำจุหนุน ไหลผ่านพื้นที่บริเวณ ตำบลปาล์มพัฒนา ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง ตำบลน้ำผุด ตำบลเขาขาว เทศบาลตำบลกำแพง และตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล ไหลผ่านที่ราบลุ่มและไหลออกสู่ทะเลอันดามันในเขต ตำบลปากน้ำ อำเภอละงู จังหวัดสตูล มีความยาวลำน้ำประมาณ 112 กิโลเมตรตามลำน้ำ การเตือนภัยน้ำท่วมเทศบาลตำบลกำแพง อาศัยความสัมพันธ์ของข้อมูลระดับน้ำคลองละงู จากสถานี X.150 บ้านวังพระเคียน ตำบลน้ำผุด อำเภอละงู จังหวัดสตูล (สถานีเฝ้าระวัง) และสถานี X.231A ชุมชนประชาบำรุง เทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล (สถานีเตือนภัย) ซึ่งอยู่ห่างกัน 25 กิโลเมตรตามลำน้ำ โดยนำข้อมูลระดับน้ำสูงสุดจากสถิติที่เคยเกิดน้ำท่วมในอดีตมาหาค่าความสัมพันธ์ ได้ดังนี้ เมื่อระดับน้ำที่สถานีสำรวจอุทกวิทยา X.150 บ้านวังพระเคียน อำเภอละงู จังหวัดสตูล ถึงระดับ 13.00 เมตร อีกประมาณ 8-9 ชั่วโมงต่อมา ระดับน้ำที่สถานีสำรวจอุทกวิทยา

X.231A ชุมชนประชาบำรุง อำเภอละงู จังหวัดสตูล จะขึ้นสูงถึงระดับ 3.00 เมตร ซึ่งเป็นระดับที่น้ำเริ่มเต็มตลิ่ง

ทำนองเดียวกันเมื่อระดับน้ำที่สถานีสำรวจอุทกวิทยา X.150 บ้านพระเคียน ยิ่งเพิ่มระดับความสูงขึ้นเท่าใดระดับน้ำที่สถานี X.213A ชุมชนประชาบำรุง ก็จะต้องเพิ่มความสูงขึ้นตาม ดังนั้น เมื่อทราบระดับน้ำที่สถานีสำรวจอุทกวิทยา X.150 บ้านวังพระเคียน ก็จะทำให้สามารถพยากรณ์ภัยน้ำท่วมเทศบาลตำบลกำแพง ได้ล่วงหน้าอย่างน้อย 8-9 ชั่วโมง ซึ่งจะทำให้บรรเทาภัยน้ำท่วมได้ระดับหนึ่ง

หมายเหตุ ตัวเลขระดับน้ำและเวลาอาจเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะการกระจายของฝนโดยตัวแปร คือ ลำน้ำสาขา เช่น น้ำจากคลองลำโลน คลองลำจุหนุ่ย และอิทธิพลน้ำทะเลหนุน เป็นต้น

ภาพประกอบ 4-65 แผนที่แสดงสถานีเฝ้าระวังและเตือนภัย อำเภอละงู จังหวัดสตูล

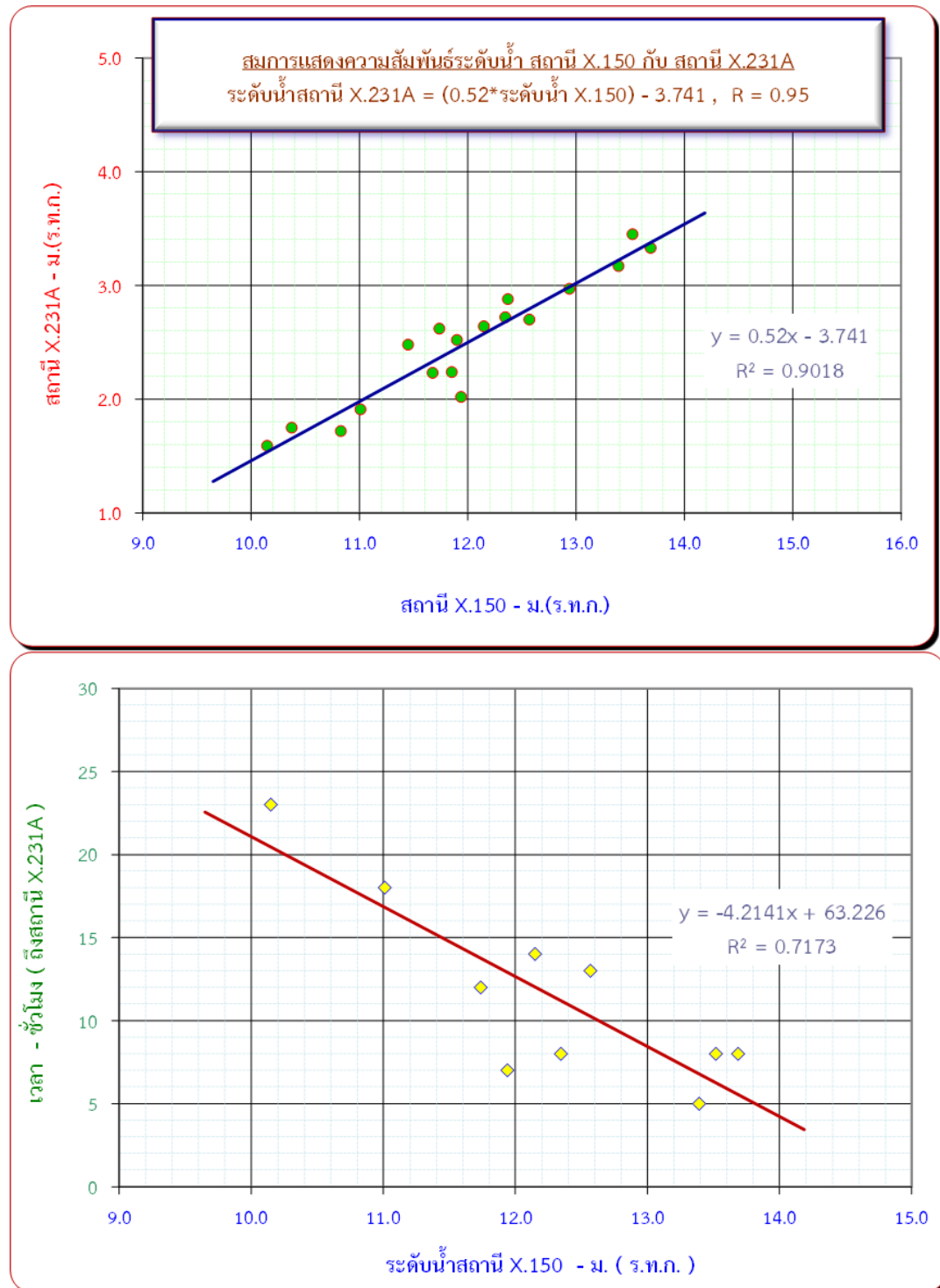
โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ที่มา : ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคใต้สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน

ตาราง 4-18 การคาดการณ์ค่าระดับน้ำล่วงหน้า โดยใช้ความสัมพันธ์ของข้อมูลระดับน้ำและ
ระยะเวลาของสถานี X.150 และสถานี X.231A

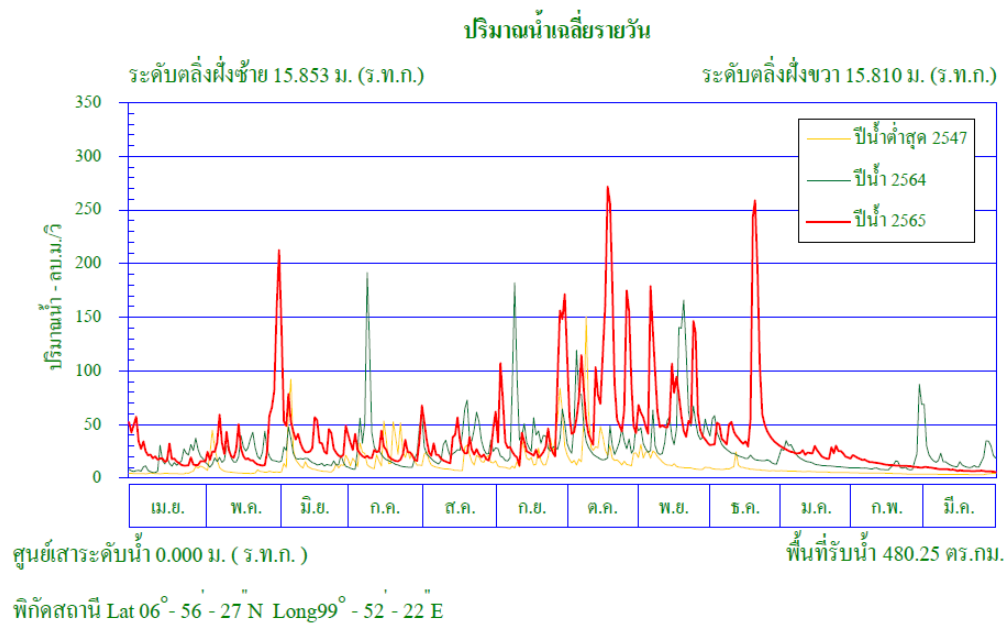
สถานี X.150			สถานี X.231A			ระยะเวลา (ชั่วโมง)
ม.(ร.ท.ก.)	วันที่	เวลา - น.	ม.(ร.ท.ก.)	วันที่	เวลา - น.	
10.38	28 ก.ย. 53	15.00	1.75	29 ก.ย. 53	04.00	13
13.69	2 พ.ย. 53	18.00	3.33	3 พ.ย. 53	02.00	8
12.57	30 มี.ค. 54	17.00	2.70	31 มี.ค. 54	06.00	13
11.74	30 ส.ค. 54	02.00	2.62	30 ส.ค. 54	14.00	12
13.52	12 ก.ย. 54	12.00	3.45	12 ก.ย. 54	20.00	8
10.15	26 พ.ย. 54	03.00	1.59	27 พ.ย. 54	02.00	23
10.83	9 มิ.ย. 55	05.00	1.72	9 มิ.ย. 55	16.00	11
11.45	8 ก.ค. 55	05.00	2.48	8 ก.ค. 55	16.00	11
12.15	13 มิ.ย. 56	02.00	2.64	13 มิ.ย. 56	16.00	14
12.37	6 ต.ค. 57	21.00	2.88	7 ต.ค. 57	15.00	18
11.90	15 ก.ค. 58	05.00	2.52	15 ก.ค. 58	14.00	9
11.01	8 ส.ค. 58	13.00	1.91	9 ส.ค. 58	07.00	18
12.35	28 ก.ย. 58	18.00	2.72	29 ก.ย. 58	02.00	8
11.68	25 ส.ค. 59	12.00	2.23	26 ส.ค. 59	09.00	21
13.39	22 ก.ย. 60	16.00	3.17	22 ก.ย. 60	21.00	5
11.85	17 ก.ย. 61	03.00	2.24	17 ก.ย. 61	10.00	7
12.94	14 ต.ค. 63	14.00	2.97	15 ต.ค. 63	12.00	22
11.94	10 ก.ย. 64	08.00	2.02	10 ก.ย. 64	15.00	7

หมายเหตุ : ราคาศูนย์เสาระดับน้ำสถานี X.150 = 0.000 ม.(ร.ท.ก.) สถานี X.231A = 0.000 ม.(ร.ท.ก.)
: ระยะทางจากสถานี X.150 ถึงสถานี X.231A ประมาณ 25 กิโลเมตร ตามความยาวลำน้ำ
: ที่ตั้งสถานี X.150 อยู่ที่ บ้านวังพระเคียน ตำบลน้ำผุด อำเภอละงู จังหวัดสตูล
: ที่ตั้งสถานี X.231A อยู่ที่ ชุมชนประชาบำรุง เทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ภาพประกอบ 4-66 กราฟแสดงความสัมพันธ์ของระดับน้ำและระยะเวลาการเคลื่อนตัวของน้ำ
ระหว่างสถานี X.150 กับสถานี X.231A คลองละงู จังหวัดสตูล
ที่มา : ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคใต้สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน

สถานี X.150 ก.ละงู อ.ละงู จ.สตูล

ภาพประกอบ 4-67 ปริมาณน้ำเฉลี่ยรายวัน สถานี X.150

ที่มา : ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคใต้สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน

(6) บ้านปันจอร์ ตำบลย่านซื่อ อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล

คลองตุสน ไหลผ่านบ้านปันจอร์ ตำบลย่านซื่อ อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล เกิดจากเทือกเขานครศรีธรรมราช (เทือกเขาบรรทัด) ในเขตอำเภอควนกาหลงและอำเภอควนโดน จ.สตูล ซึ่งเกิดจากการรวมตัวของคลองโดน คลองน้ำร้อนคลองน้ำตกพุนหินขาวและคลองเฉียง ไหลลงมาทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ผ่านที่ราบสูงเชิงเขาซึ่งมีความลาดชันมากในช่วงตอนบนของลำน้ำ

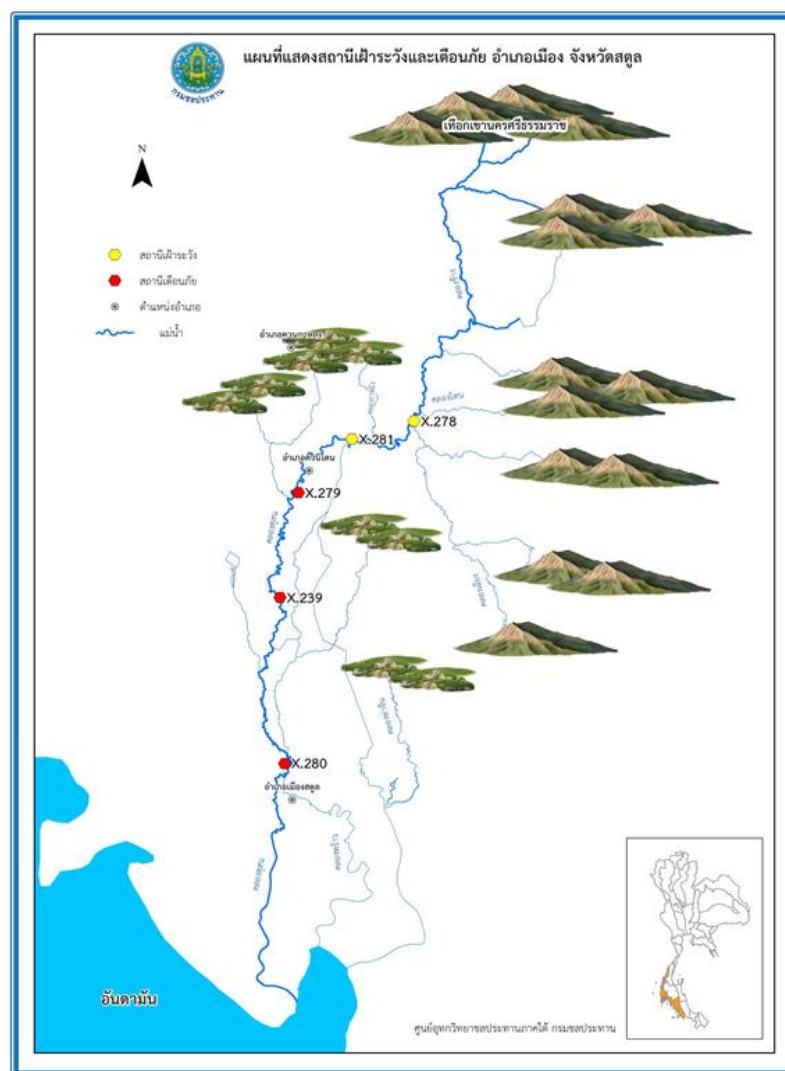
ไหลผ่านบริเวณตำบลควนโดน ตำบลย่านซื่อ อำเภอควนโดนตำบลฉลุง ตำบลบ้านควน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล ไหลผ่านที่ราบลุ่มชายฝั่งทะเลและไหลลงสู่ทะเลอันดามัน ที่บริเวณตำบลตำมะลัง อำเภอเมือง จังหวัดสตูล มีความยาวลำน้ำประมาณ 73 กิโลเมตรตามลำน้ำการเตือนภัยน้ำท่วมบ้านปันจอร์อาศัยความสัมพันธ์ของข้อมูลระดับน้ำคลองตุสน จากสถานีสำรวจอุทกวิทยา X.281 ฝายคลองตุสน ตำบลควนโดน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล(สถานีเฝ้าระวัง) และสถานีสำรวจอุทกวิทยา X.279 บ้านปันจอร์ ตำบลย่านซื่อ อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล(สถานีเตือนภัย) ซึ่งอยู่ห่างกัน 7 กิโลเมตรตามลำน้ำ โดยนำข้อมูลระดับน้ำสูงสุดจากสถิติที่เคยเกิดน้ำท่วมในอดีตมาหาค่าความสัมพันธ์ ได้ดังนี้

เมื่อระดับน้ำที่สถานีสำรวจอุทกวิทยา X.281 ฝายคลองตุสน ตำบลควนโดน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล ถึงระดับ 29.40 เมตร อีกประมาณ 4-5 ชั่วโมงต่อมา ระดับน้ำที่สถานีสำรวจอุทกวิทยา X.279 บ้านปันจอร์ ตำบลย่านซื่ออำเภอควนโดน จังหวัดสตูล จะขึ้นสูงถึงระดับ 23.40 เมตร ซึ่งเป็นระดับที่น้ำเริ่มเต็มตลิ่ง

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ทำนองเดียวกันเมื่อระดับน้ำที่สถานีสำรวจอุทกวิทยา X.281 ฝายคลองดุสน ยิ่งเพิ่มระดับความสูงขึ้นเท่าใดระดับน้ำที่สถานี X.279 บ้านปันจอร์ ก็จะยิ่งเพิ่มความสูงขึ้นตามดั่งนั้น เมื่อทราบระดับน้ำที่สถานีสำรวจอุทกวิทยา X.281 ฝายคลองดุสน ก็จะทำให้สามารถพยากรณ์ภัยน้ำท่วมบ้านปันจอร์ได้ล่วงหน้าอย่างน้อย 4-5 ชั่วโมง ซึ่งจะทำให้บรรเทาภัยน้ำท่วมได้ระดับหนึ่ง

หมายเหตุ ตัวเลขระดับน้ำและเวลาอาจเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะการกระจายของฝน

ภาพประกอบ 4-68 แผนที่แสดงสถานีเฝ้าระวังและเตือนภัย อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

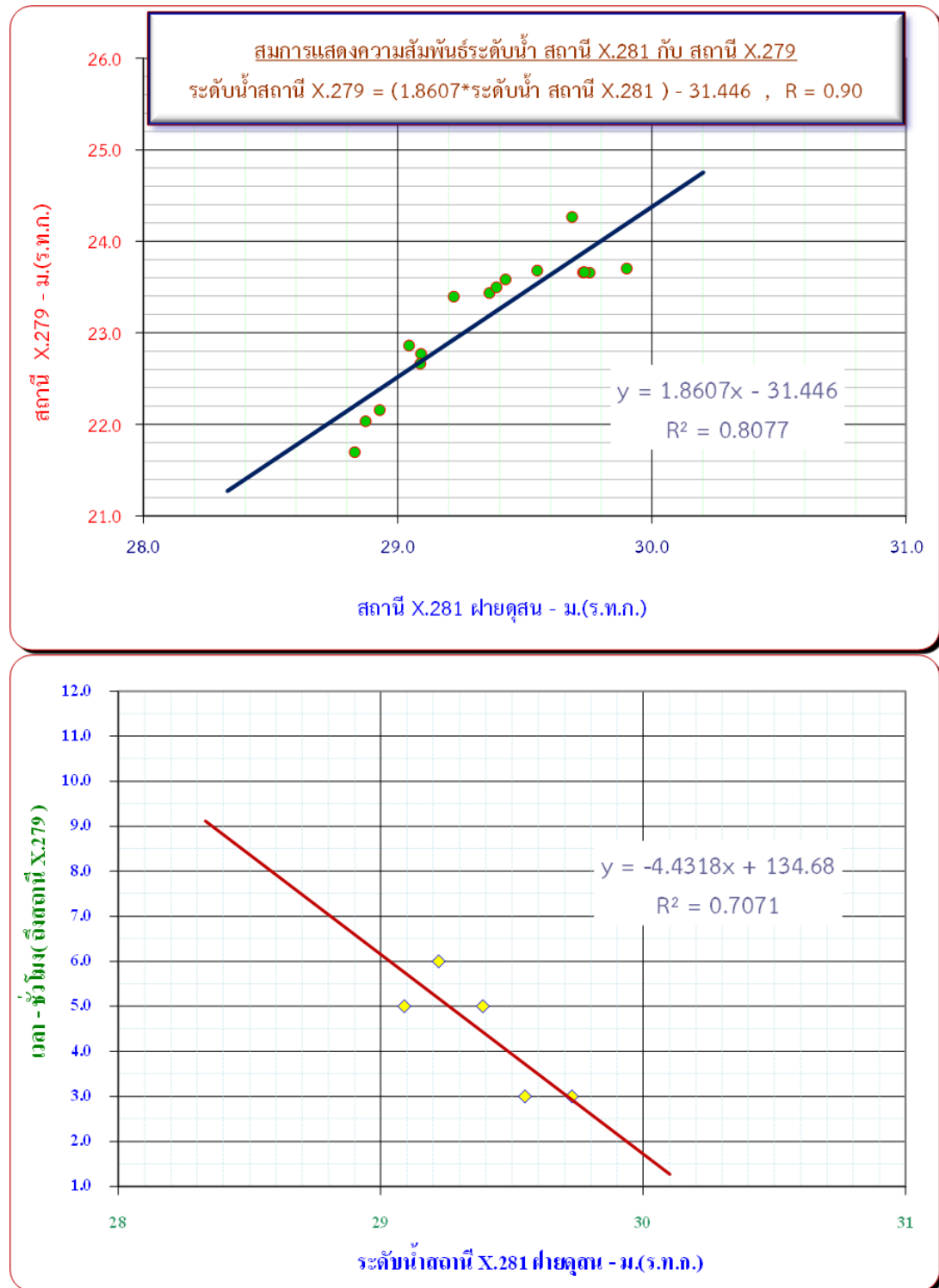
ที่มา : ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคใต้สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ตาราง 4-19 การคาดการณ์ค่าระดับน้ำล่วงหน้า โดยใช้ความสัมพันธ์ของข้อมูลระดับน้ำและ
ระยะเวลาของสถานี X.281 และสถานี X.279

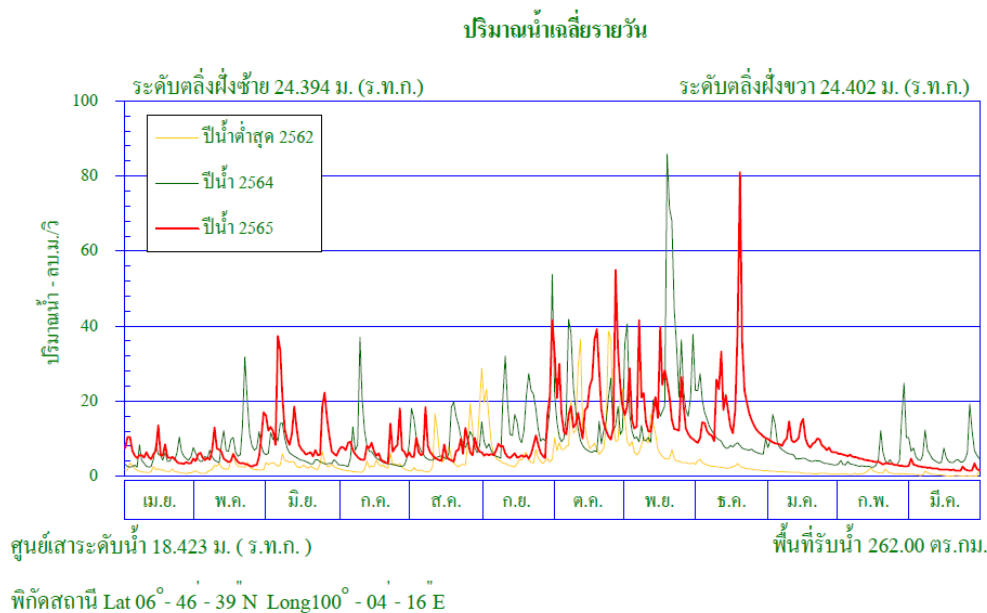
X.281 ฝ่ายคลองตุสน			สถานี X.279			ระยะเวลา (ชั่วโมง)
ม.(ร.ท.ก.)	วันที่	เวลา - น.	ม.(ร.ท.ก.)	วันที่	เวลา - น.	
29.22	27 ก.ย. 55	02.00	23.39	27 ก.ย. 55	08.00	6
29.36	12 ม.ค. 55	23.00	23.43	13 ม.ค. 55	07.00	8
29.39	12 มิ.ย. 56	12.00	23.50	12 มิ.ย. 56	17.00	5
29.90	6 ต.ค. 57	09.00	23.70	6 ต.ค. 57	15.00	6
29.43	14 ก.ค. 58	12.00	23.58	14 ก.ค. 58	13.00	1
29.69	17 ก.ย. 58	04.00	24.26	17 ก.ย. 58	18.00	14
29.05	25 ส.ค. 59	02.00	22.86	25 ส.ค. 59	05.00	3
28.93	7 ก.ย. 59	17.00	22.16	7 ก.ย. 59	20.00	3
28.88	19 ต.ค. 59	21.00	22.03	20 ต.ค. 59	01.00	4
29.09	6 พ.ย. 59	05.00	22.77	6 พ.ย. 59	09.00	4
28.83	2 ธ.ค. 59	16.00	21.70	2 ธ.ค. 59	17.00	1
29.63	13 ส.ค. 60	22.00	23.66	14 ส.ค. 60	04.00	6
29.55	15 ก.ย. 61	16.00	23.68	15 ก.ย. 61	19.00	3
29.09	11 ต.ค. 62	24.00	22.66	12 ต.ค. 62	05.00	5
29.73	13 ต.ค. 63	18.00	23.66	13 ต.ค. 63	21.00	3
29.74	18 พ.ย. 64	05.00	23.66	18 พ.ย. 64	10.00	5

หมายเหตุ : ราคาศูนย์เสาระดับน้ำสถานี X.281 ฝ่ายคลองตุสน = 28.212 ม.(ร.ท.ก.) สถานี X.279 = 18.423 ม.(ร.ท.ก.)
: ระยะทางจากสถานี X.281 ฝ่ายคลองตุสน ถึงสถานี X.279 ประมาณ 7 กิโลเมตรตามความยาวลำน้ำ
: ที่ตั้งสถานี X.281 ฝ่ายคลองตุสน ตำบลควนโดน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล
: ที่ตั้งสถานี X.279 บ้านป็นจอร์ ตำบลย่านซื่อ อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล

ภาพประกอบ 4-69 กราฟแสดงความสัมพันธ์ของระดับน้ำและระยะเวลาการเคลื่อนตัวของน้ำ
ระหว่างสถานี X.281 ฝ่ายคลองดusen กับสถานี X.279 คลองดusen จังหวัดสตูล
ที่มา : ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคใต้สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน

สถานี X.279 ก.ตุสน อ.กวนโดน จ.สตูล

ภาพประกอบ 4-70 ปริมาณน้ำเฉลี่ยรายวัน สถานี X.279

ที่มา : ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคใต้สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน

(7) บ้านฉลุงเหนือ ตำบลฉลุง อำเภอมือ จังหวัดสตูล

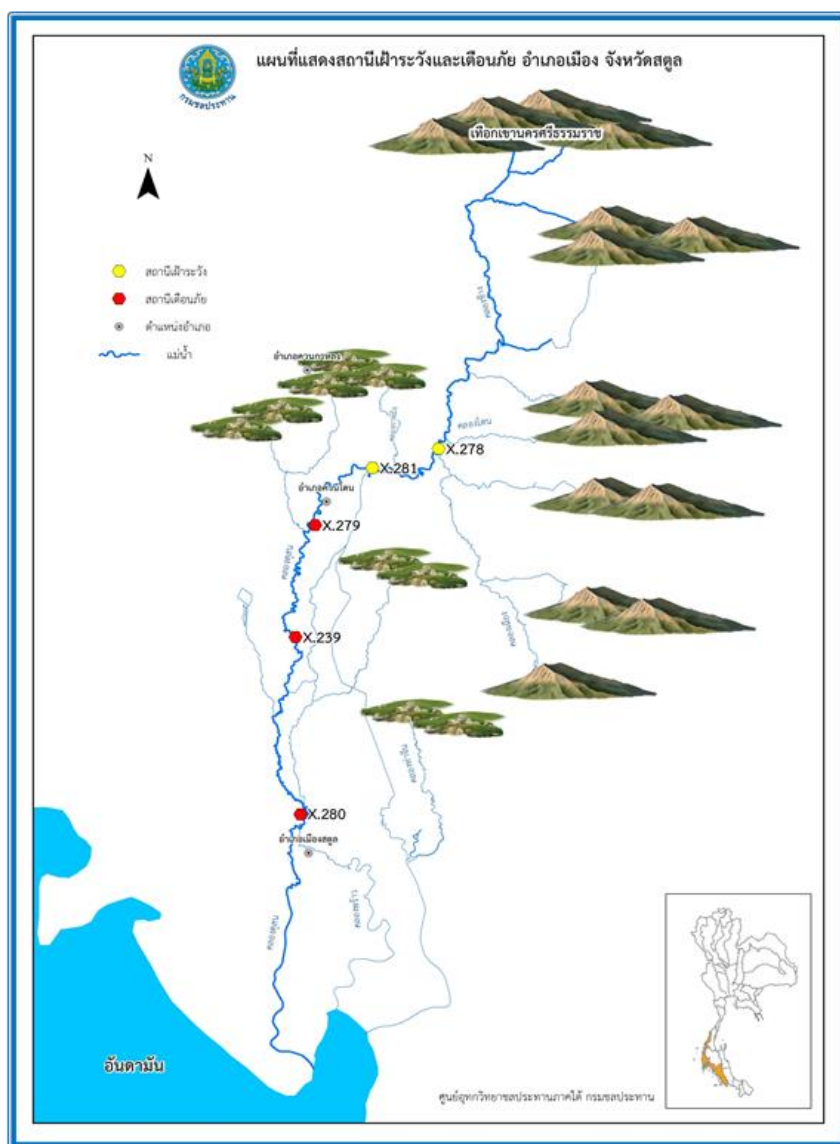
คลองตุสน ที่ไหลผ่านบ้านฉลุงเหนือ ตำบลฉลุงอำเภอมือ จังหวัดสตูล เกิดจากเทือกเขานครศรีธรรมราช (เทือกเขาบรรทัด) ในเขตอำเภอกวนกาหลงและอำเภอกวนโดน จ.สตูล ซึ่งเกิดจากการรวมตัวของคลองโดน คลองน้ำร้อน คลองน้ำตกพรหมินขาวและคลองเฉียง ไหลลงมาทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ผ่านที่ราบสูงเชิงเขาซึ่งมีความลาดชันมากในช่วงตอนบนของลำน้ำ ไหลผ่านบริเวณตำบลควนโดน ตำบลย่านซื่อ อำเภอกวนโดนตำบลฉลุง ตำบลบ้านควน อำเภอมือ จังหวัดสตูล ไหลผ่านที่ราบลุ่มชายฝั่งทะเลและไหลลงสู่ทะเลอันดามัน ที่บริเวณตำบลตำมะลัง อำเภอมือ จังหวัดสตูล มีความยาวลำน้ำประมาณ 73 กิโลเมตรตามลำน้ำ

การเตือนภัยน้ำท่วมบ้านฉลุงเหนือ อาศัยความสัมพันธ์ของข้อมูลระดับน้ำคลองตุสนจากสถานีสำรวจอุทกวิทยา X.281 ฝายคลองตุสน ตำบลควนโดน อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล (สถานีฝายระวัง) และสถานีสำรวจอุทกวิทยา X.239 บ้านฉลุงเหนือ ตำบลฉลุง อำเภอมือ จังหวัดสตูล(สถานีเตือนภัย) ซึ่งอยู่ห่างกัน 17 กิโลเมตรตามลำน้ำ โดยนำข้อมูลระดับน้ำสูงสุดจากสถิติที่เคยเกิดน้ำท่วมในอดีตมาหาความสัมพันธ์ ได้ดังนี้

เมื่อระดับน้ำที่สถานีสำรวจอุทกวิทยา X.281 ฝายคลองตุสน ตำบลควนโดน อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล ถึงระดับ 29.40 เมตร อีกประมาณ 15-16 ชั่วโมงต่อมา ระดับน้ำที่สถานีสำรวจอุทก

วิทยา X.239 บ้านฉลุงเหนือ ตำบลฉลุง อำเภอเมือง จังหวัดสตูล จะขึ้นสูงถึงระดับ 16.20 เมตร ซึ่งเป็นระดับที่น้ำเริ่มเต็มตลิ่ง

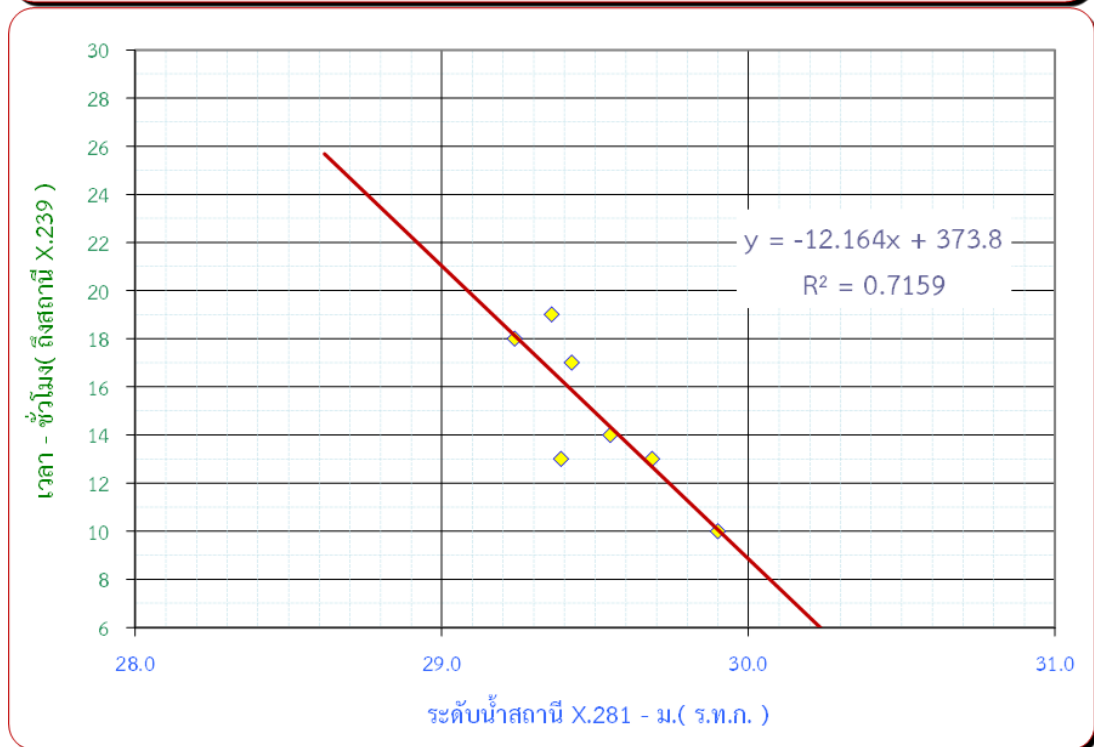
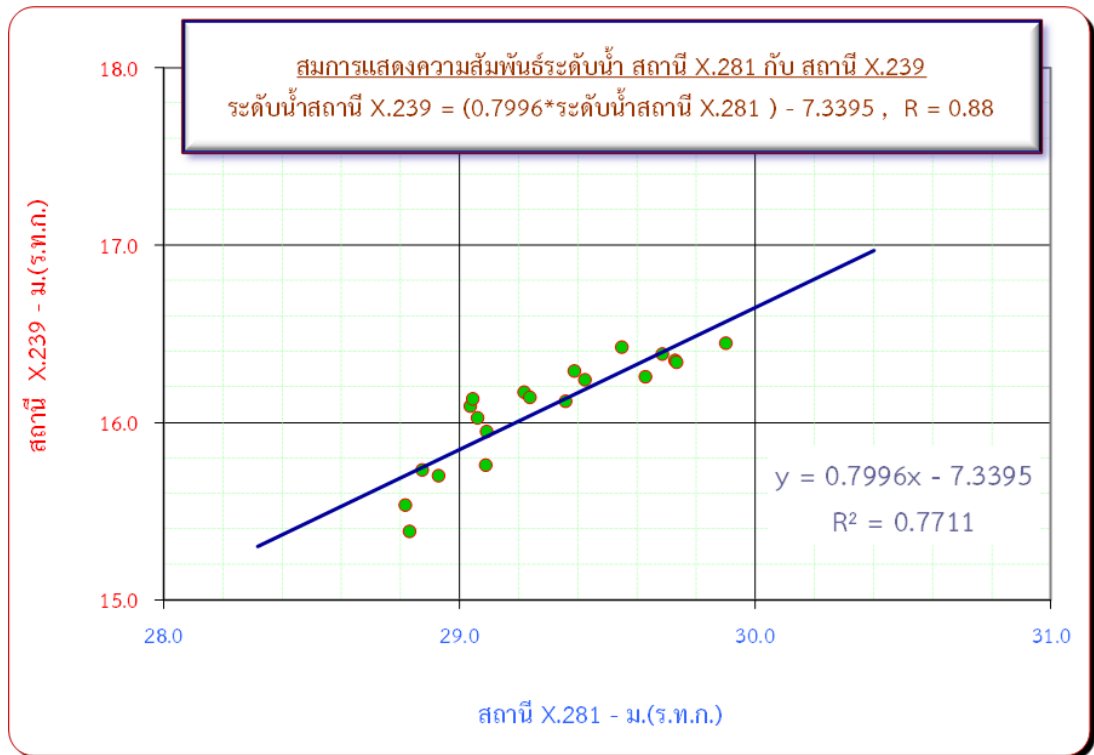
ทำนองเดียวกันเมื่อระดับน้ำที่สถานีสำรวจอุทกวิทยา X.281 ฝ่ายคลองคุดสน ยิ่งเพิ่มระดับความสูงขึ้นเท่าใดระดับน้ำที่สถานี X.239 บ้านฉลุงเหนือ ก็จะมีเพิ่มสูงขึ้นตามดั่งนั้น เมื่อทราบระดับน้ำที่สถานีสำรวจอุทกวิทยา X.281 ฝ่ายคลองคุดสน ก็จะทำให้สามารถพยากรณ์ภัยน้ำท่วมบ้านฉลุงเหนือได้ล่วงหน้าอย่างน้อย 15-16 ชั่วโมง ซึ่งจะทำให้บรรเทาภัยน้ำท่วมได้ระดับหนึ่ง

ภาพประกอบ 4-71 แผนที่แสดงสถานีเฝ้าระวังและเตือนภัย อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
ที่มา : ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคใต้สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน

ตาราง 4-20 การคาดการณ์ค่าระดับน้ำล่วงหน้า โดยใช้ความสัมพันธ์ของข้อมูลระดับน้ำและ
ระยะเวลาของสถานี X.281 และสถานี X.239

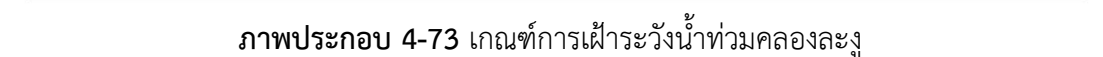
X.281 ฝ่ายคลองตุสน			สถานี X.239			ระยะเวลา (ชั่วโมง)
ม.(ร.ท.ก.)	วันที่	เวลา - น.	ม.(ร.ท.ก.)	วันที่	เวลา - น.	
29.22	27 ก.ย. 55	02.00	16.17	27 ก.ย. 55	14.00	12
29.36	12 ม.ค. 55	23.00	16.12	13 ม.ค. 55	18.00	19
29.39	12 มิ.ย. 56	12.00	16.29	13 มิ.ย. 56	01.00	13
28.82	16 ก.ย. 57	23.00	15.53	17 ก.ย. 57	06.00	7
29.90	6 ต.ค. 57	09.00	16.45	6 ต.ค. 57	19.00	10
29.24	18 ธ.ค. 57	09.00	16.14	19 ธ.ค. 57	03.00	18
29.43	14 ก.ค. 58	12.00	16.24	15 ก.ค. 58	05.00	17
29.04	8 ส.ค. 58	15.00	16.09	9 ส.ค. 58	03.00	12
29.69	17 ก.ย. 58	04.00	16.39	17 ก.ย. 58	17.00	13
29.05	25 ส.ค. 59	02.00	16.13	25 ส.ค. 59	15.00	13
28.93	7 ก.ย. 59	17.00	15.70	8 ก.ย. 59	01.00	8
28.88	19 ต.ค. 59	21.00	15.73	20 ต.ค. 59	04.00	7
29.09	6 พ.ย. 59	05.00	15.95	6 พ.ย. 59	15.00	10
28.83	2 ธ.ค. 59	16.00	15.39	2 ธ.ค. 59	23.00	7
29.06	8 ม.ค. 60	23.00	16.03	9 ม.ค. 60	12.00	13
29.63	13 ส.ค. 60	22.00	16.26	14 ส.ค. 60	17.00	19
29.55	15 ก.ย. 61	16.00	16.43	16 ก.ย. 61	06.00	14
29.09	11 ต.ค. 62	24.00	15.76	12 ต.ค. 62	09.00	9
29.73	13 ต.ค. 63	18.00	16.35	14 ต.ค. 63	12.00	18
29.74	18 พ.ย. 64	05.00	16.34	18 พ.ย. 64	24.00	19

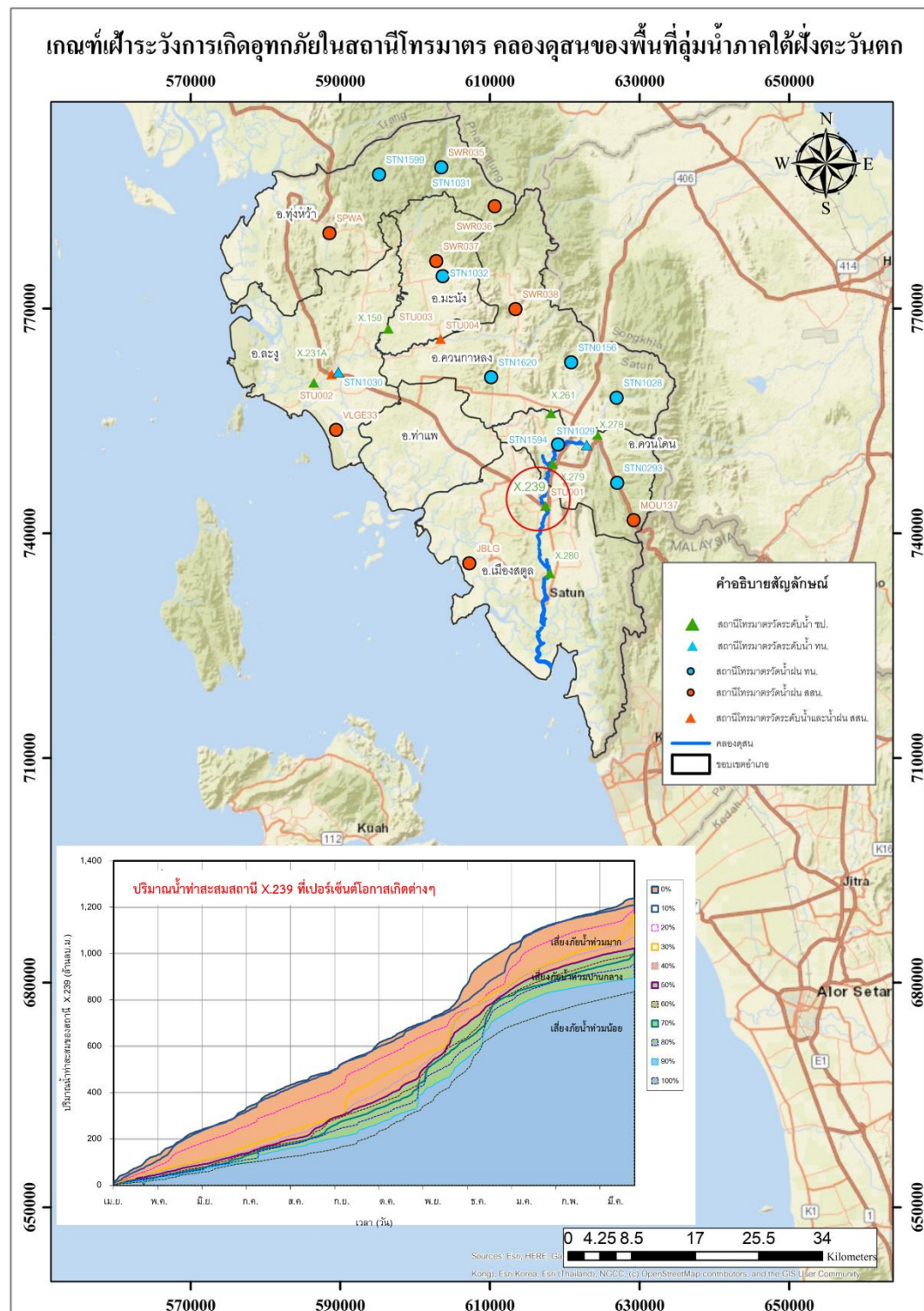

ภาพประกอบ 4-72 กราฟแสดงความสัมพันธ์ของระดับน้ำและระยะเวลาการเคลื่อนตัวของน้ำ
ระหว่างสถานี X.281 ฝ่ายคลองตุสน กับสถานี X.239 คลองตุสน จังหวัดสตูล
ที่มา : ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคใต้สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน

4.7.2 สรุป

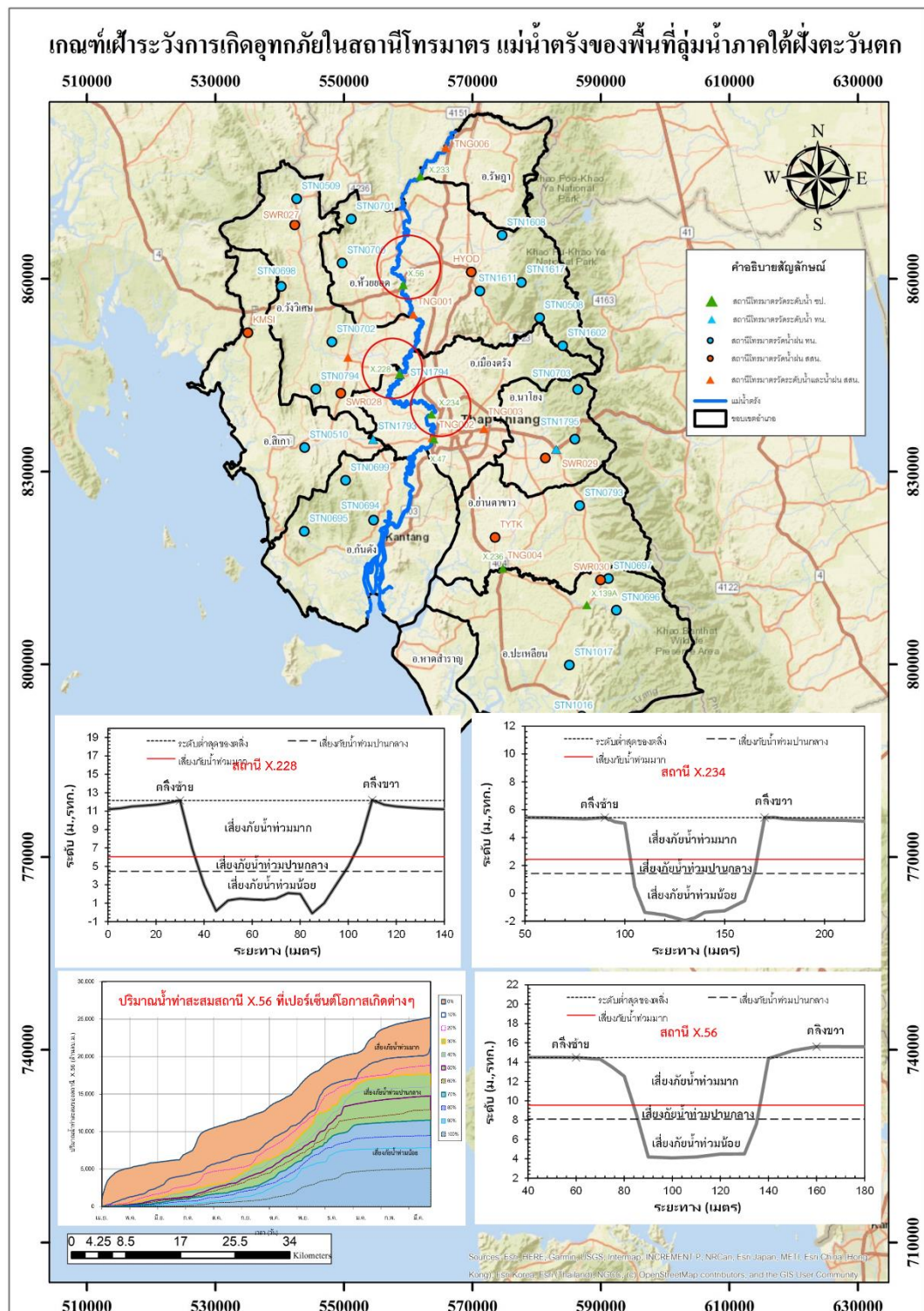
จากข้อมูลฝั่งน้ำและเกณฑ์ที่ทางที่ปรึกษาได้ทำการรวบรวมข้อมูลที่สามารถสรุปเป็นเกณฑ์การป้องกันน้ำท่วมโดยจังหวัดสตูลจะประกอบด้วยคลองละงูและคลองดุสน ตามภาพประกอบ 4-73 - ภาพประกอบ 4-74 จังหวัดตรังประกอบด้วยแม่น้ำตรัง ตามภาพประกอบ 4-75 และคลองปะเหลียนตามภาพประกอบ 4-76 จังหวัดภูเก็ต จะประกอบด้วยคลองบางใหญ่ ตามภาพประกอบ 4-77 จังหวัดพังงา เส้นน้ำที่มีเกณฑ์จะประกอบด้วยคลองตะกั่วป่า ตามภาพประกอบ 4-78 จังหวัดระนองจะประกอบไปด้วยแม่น้ำกระบุรี และคลองละอุ่น ตามภาพประกอบ 4-79 และภาพประกอบ 4-80 ตามลำดับ โดยลำน้ำที่ยังไม่มีเกณฑ์ในการพิจารณาน้ำท่วม สามารถในเกณฑ์ตามตาราง 4-10

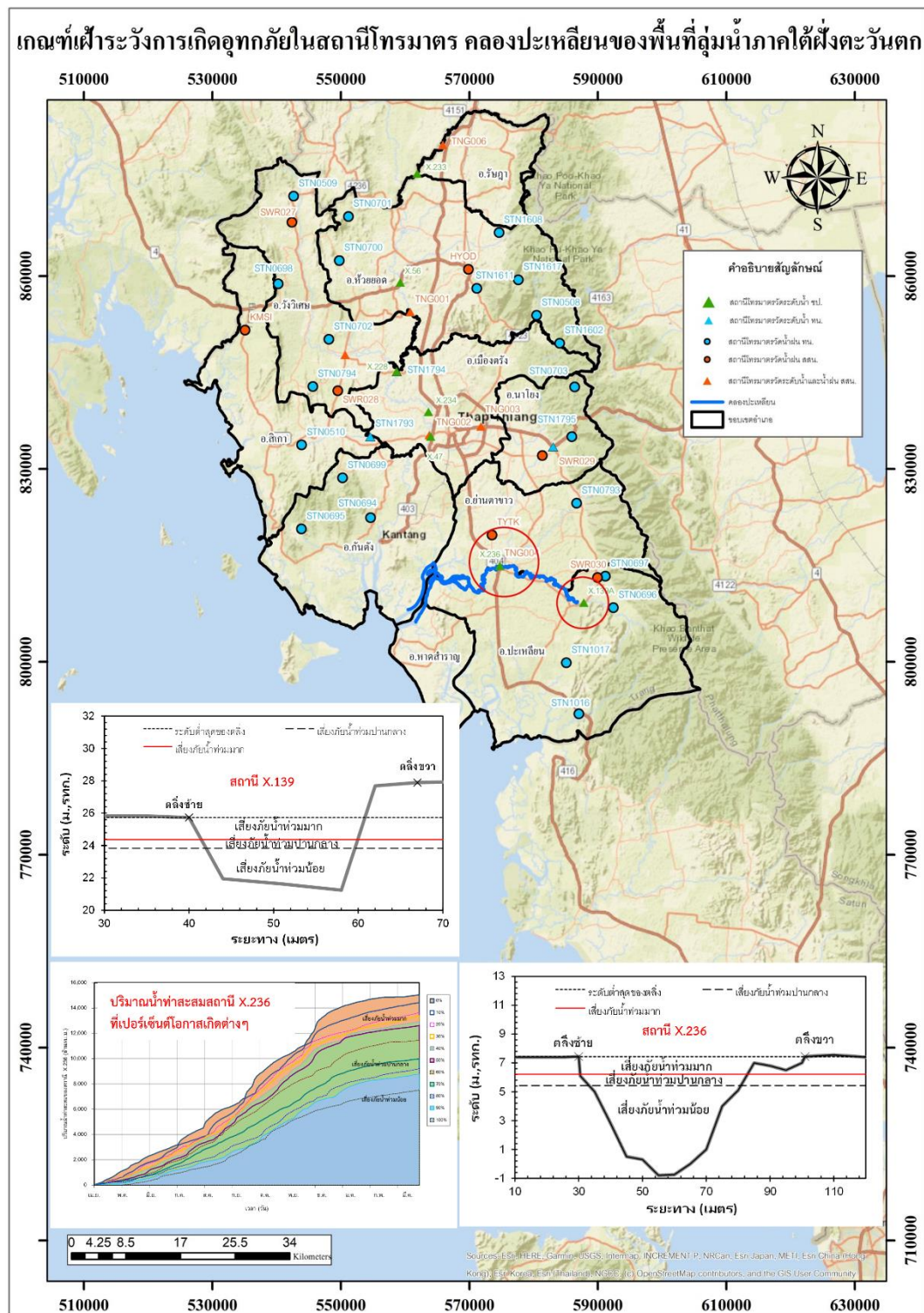
ภาพประกอบ 4-74 แผนที่การเฝ้าระวังน้ำท่วมคลองดูสน

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

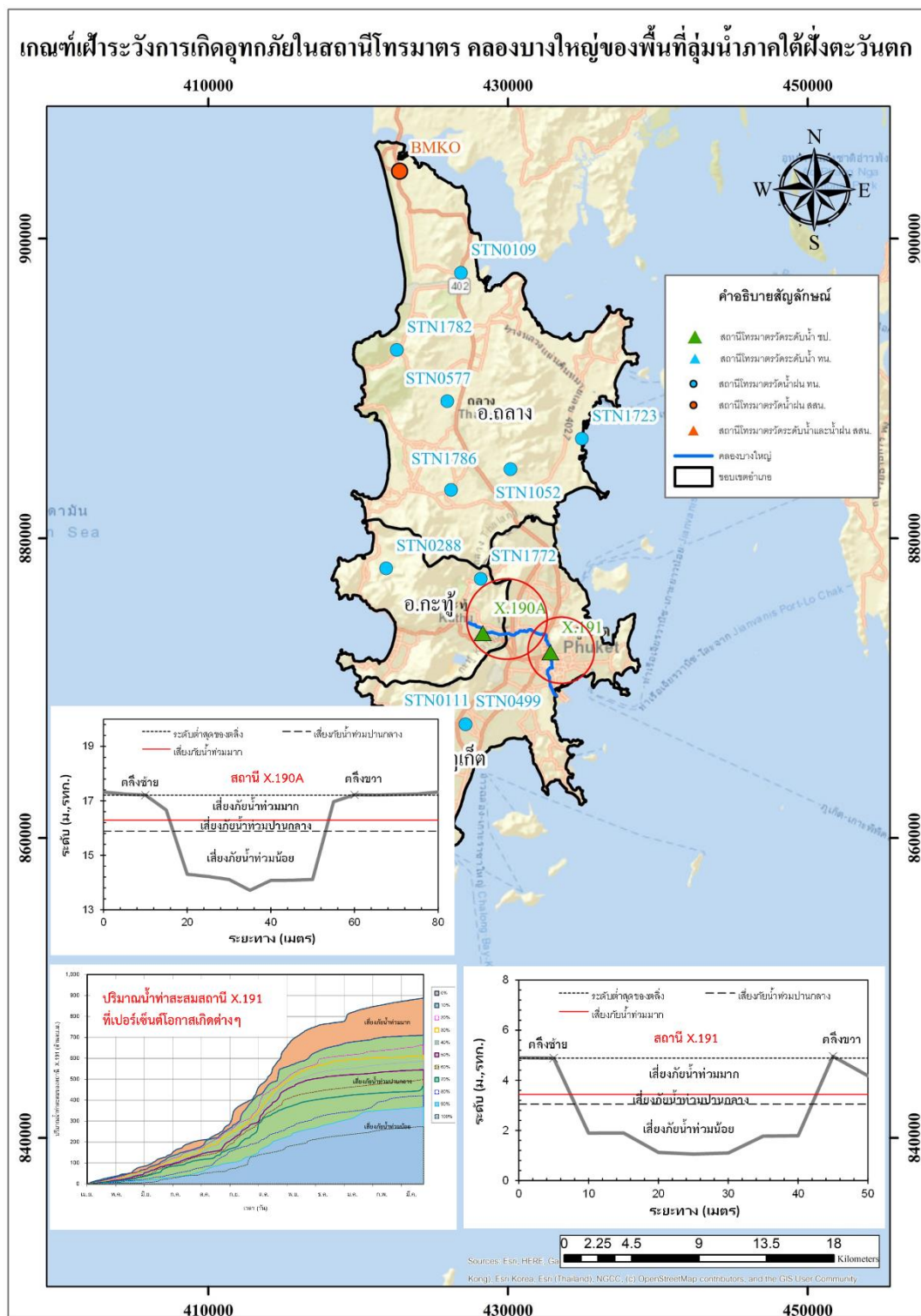

ภาพประกอบ 4-75 เกณฑ์การเฝ้าระวังน้ำท่วมแม่น้ำตรัง

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

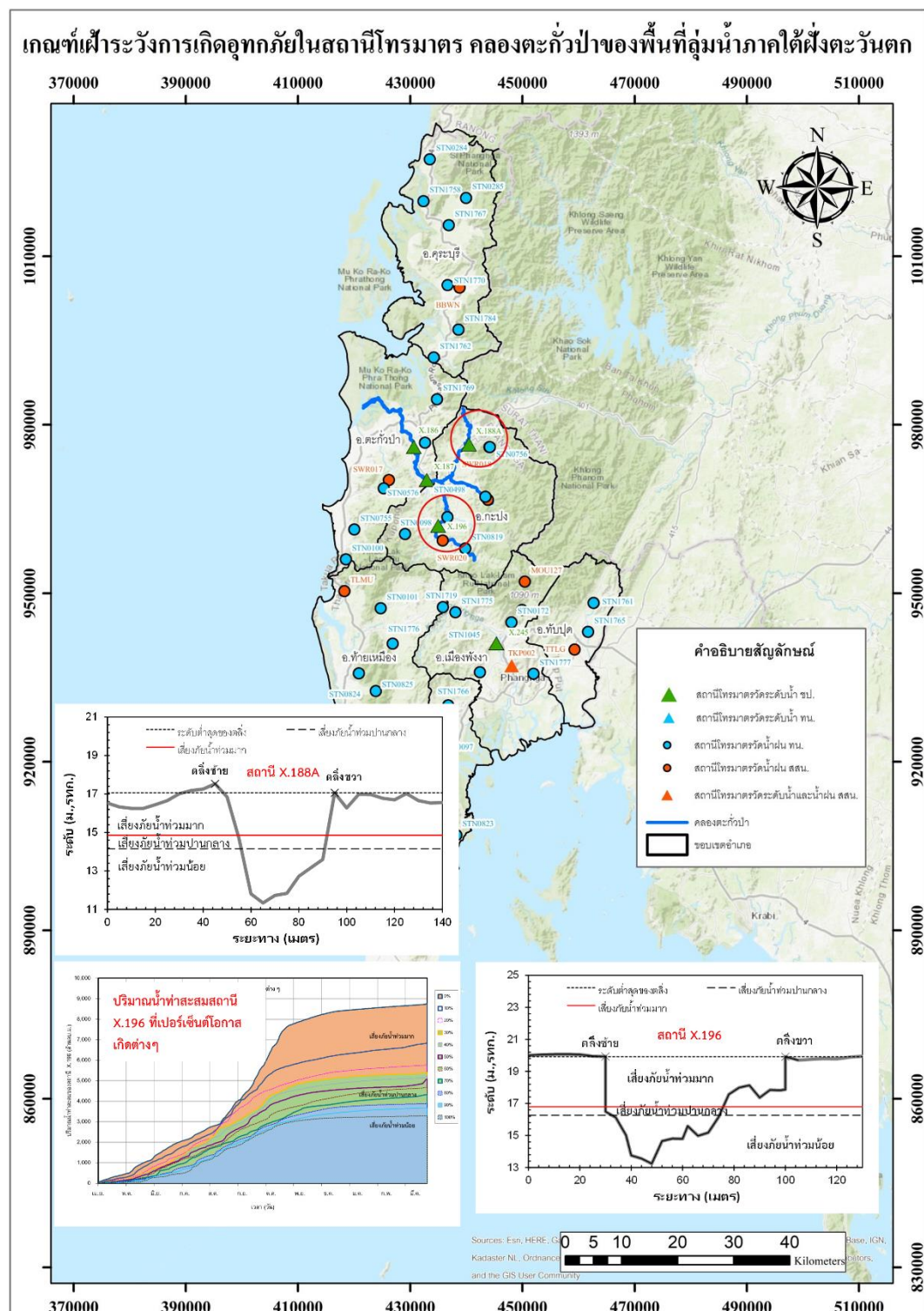

ภาพประกอบ 4-76 แผนที่การเฝ้าระวังน้ำท่วมคลองปะเหลียน

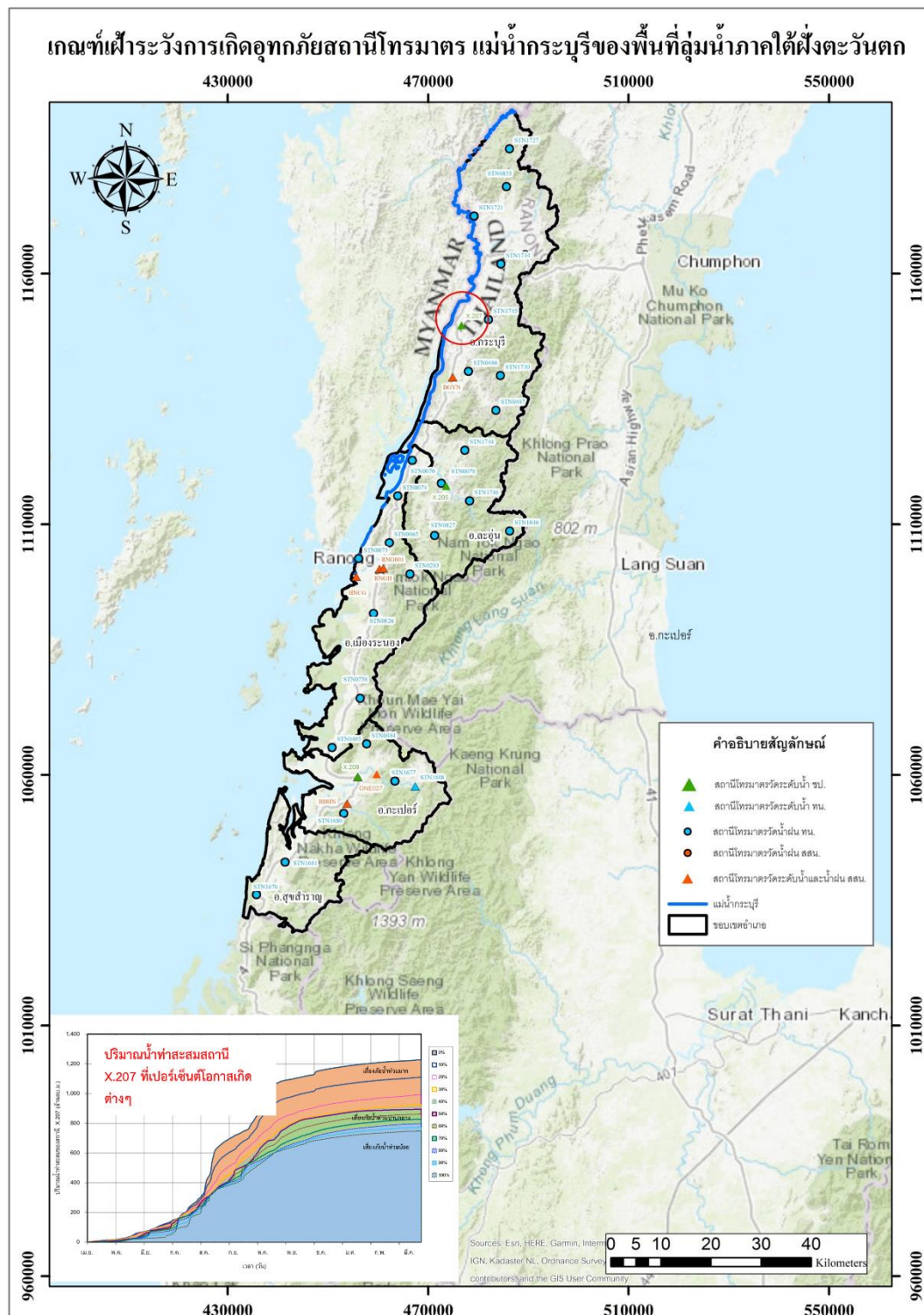

ภาพประกอบ 4-77 เกณฑ์การเฝ้าระวังน้ำท่วมคลองบางใหญ่

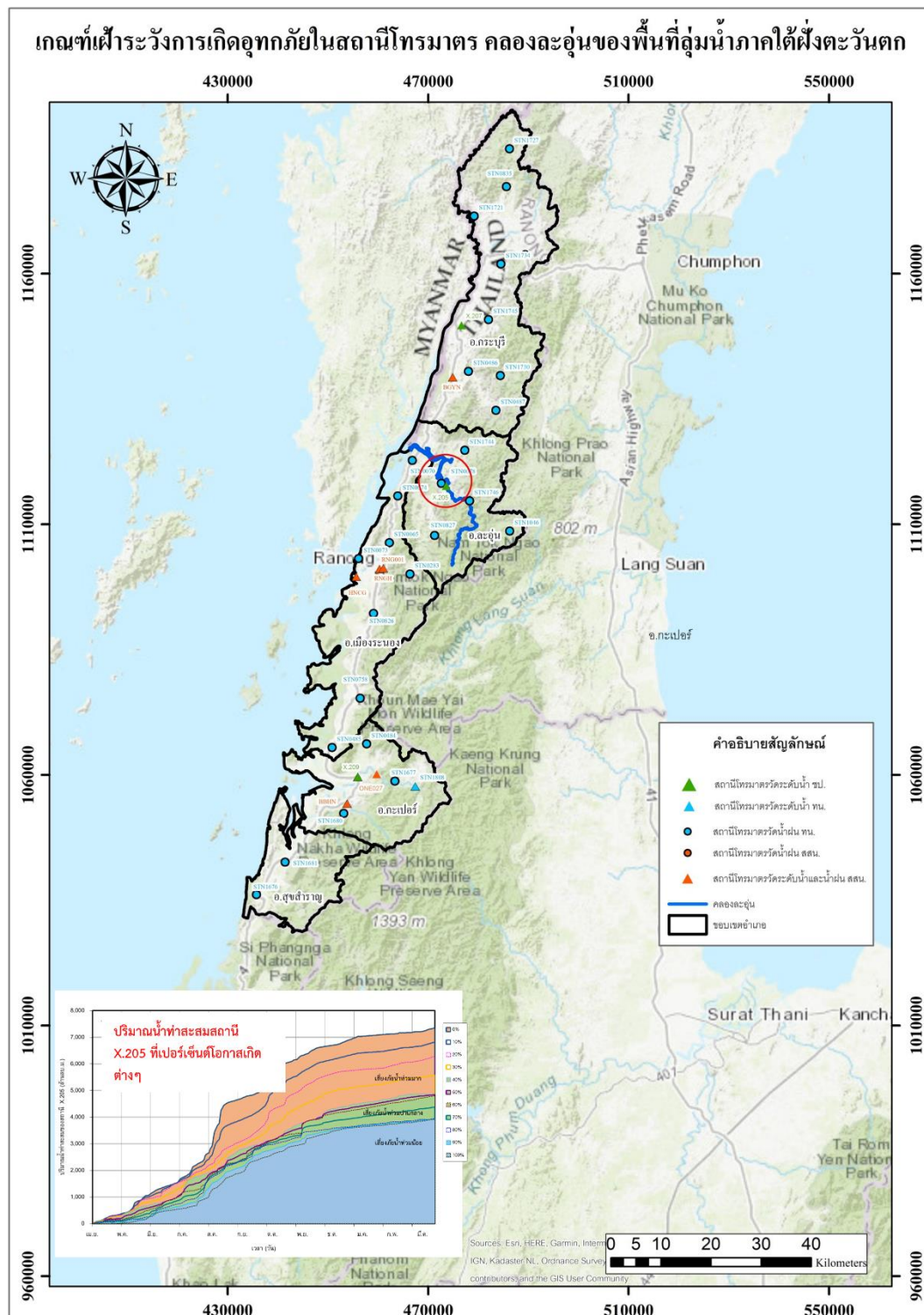
โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ภาพประกอบ 4-78 เกล็ดการแผ่รังสีน้ำท่วมคลองตะกั่วป่า

ภาพประกอบ 4-79 แผนที่การเฝ้าระวังน้ำท่วมแม่น้ำกระบุรี

ภาพประกอบ 4-80 เกณฑ์การเฝ้าระวังน้ำท่วมคลองละอูน

4.8 วิธีการกักเก็บน้ำเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

เมื่อภาวะน้ำท่วมเริ่มบรรเทา และจากการคาดการณ์โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่มีความเสี่ยงที่จะเกิดภาวะน้ำท่วมซ้ำขึ้นอีก การบริหารจัดการน้ำก็จะสามารถปรับเข้าสู่ขั้นตอนการกักเก็บน้ำหลากไว้ใช้ประโยชน์ในช่วงฤดูแล้งต่อไป โดยอาจแบ่งออกได้เป็น 3 รูปแบบ คือ

(1) การกักเก็บน้ำไว้ในแก้มลิง แหล่งน้ำ อ่างเก็บน้ำ ส่วนนี้สามารถดำเนินการได้ตาม Rule Curve

(2) การกักเก็บน้ำในลำน้ำโดยใช้องค์ประกอบในการบริหารจัดการน้ำ เช่น ฝาย ประตูระบายน้ำ สามารถกักเก็บน้ำได้ตาม Rule Curve โดยมีการเฝ้าระวังระดับน้ำด้านต้นน้ำ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบ เช่น เกิดน้ำล้นตลิ่ง จากการลดบานลงเพื่อกักเก็บน้ำ

(3) ในกรณีของการกักน้ำในพื้นที่ที่บางส่วนอาจเป็นกรรมสิทธิ์ของประชาชน เช่น พื้นที่ลุ่มต่ำ พื้นที่ เกษตรที่เกิดน้ำท่วมซ้ำซาก (ถ้ามี) ส่วนนี้จะต้องมีการตกลงกับเจ้าของพื้นที่ รวมทั้งพิจารณาค่าชดเชยจากการใช้พื้นที่ในการบริหารจัดการน้ำ ตามกฎหมายของพรบ.ทรัพยากรน้ำ ทั้งนี้การกักเก็บน้ำในลักษณะนี้ในบางพื้นที่อาจต้องมีการพัฒนาปรับปรุงโครงสร้างที่ใช้ในการกักน้ำระบายน้ำเพิ่มเติม

(4) สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนนี้ตามแนวทางการบริหาร ได้มีการกำหนดงานส่วนนี้ไว้ในการบูรณาการช่วงก่อนเกิดภาวะน้ำท่วม โดยมีหน่วยงานหลัก ประกอบด้วย

- 1) สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (คณะกรรมการลุ่มน้ำ, คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ)
- 2) กรมชลประทาน
- 3) กรมทรัพยากรน้ำ (สำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ)
- 4) กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
- 5) มีหน่วยงานสนับสนุน คือ กรมเจ้าท่า (สำนักพัฒนาและบำรุงรักษาทางน้ำ) การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน

4.9 การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่อาจได้รับภัยพิบัติจากน้ำท่วม

การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่อาจได้รับภัยพิบัติจากน้ำท่วม ให้คณะทำงานในพื้นที่ที่แต่งตั้งโดยกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ ประสานงานและบูรณาการข้อมูลความต้องการช่วยเหลือไปที่ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด (ภาพประกอบ 4-15) ทั้งก่อนเกิดภาวะน้ำท่วม ระหว่างเกิดภาวะน้ำท่วมและหลังเกิดภาวะน้ำท่วม โดยมี 3 ส่วน ทำหน้าที่ดังนี้

(1) ศูนย์ประสานการปฏิบัติ มีหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานภาคเอกชนและภาคประชาสังคมด้านกฎหมาย ธุรกิจและกำลังพล ทั้งนี้ ในกรณีการจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ 4) ให้ประสานงานด้านกิจการต่างประเทศ

(2) ส่วนปฏิบัติการ มีหน้าที่ปฏิบัติการลดอันตรายที่เกิดขึ้นโดยเร็ว โดยรักษาชีวิตและปกป้องทรัพย์สิน เข้าควบคุมสถานการณ์ พื้นฟูสู่สภาวะปกติ ดับเพลิง ค้นหาและกู้ภัย สารเคมีและวัตถุอันตราย บริการการแพทย์และสาธารณสุข คมนาคม รักษาความสงบเรียบร้อย ประสานทรัพยากร และทางทหาร

(3) ส่วนสนับสนุน มีหน้าที่ดังนี้

- 1) ตอบสนองการร้องขอรับการสนับสนุนในทุกๆ ด้านที่จำเป็น เพื่อให้การจัดการในภาวะฉุกเฉินดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้แก่ ด้านการสื่อสารโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศ การพลังงาน การเกษตร ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม การสาธารณสุข โภชนาการ การโยธาธิการและการคมนาคม การฟื้นฟูเศรษฐกิจ สังคมและชุมชน
- 2) ตอบสนองการร้องขอรับการสนับสนุนในด้านงบประมาณ การเงิน การคลัง และการรับบริจาค

บทที่ 5

กลไกการขับเคลื่อนแผนป้องกันและแก้ไขภาวน้ำท่วมแบบบูรณาการ

5.1 กลไกการขับเคลื่อนแผนป้องกันและแก้ไขภาวน้ำท่วม

5.1.1 การจัดตั้งองค์กร

(1) จัดตั้ง “ศูนย์บริหารสถานการณ์น้ำลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก” เพื่อเป็นศูนย์กลางการบริหารจัดการ “มวน้ำ” ในการป้องกันหรือลดความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้น

(2) กำหนดโครงสร้างการปฏิบัติงานของ “ศูนย์บริหารสถานการณ์น้ำลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก” ทำหน้าที่บูรณาการข้อมูลและขับเคลื่อน การดำเนินงานตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวน้ำท่วม พิจารณากลับกรองในการยกระดับสถานการณ์ และทำหน้าที่สนับสนุน ในการแก้ไขปัญหา ตั้งแต่การป้องกัน เตรียมความพร้อมรับมือ โดยมีคณะทำงานเป็นหน่วยปฏิบัติงานสนับสนุนข้อมูล ต่างๆ เพื่อให้กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ กลับกรองและกำหนดมาตรการหรือนโยบายในการแก้ไข ปัญหาภาวน้ำท่วม

(3) กำหนดแนวทางการทำงานอย่างเป็นระบบ บูรณาการการปฏิบัติร่วมกับหน่วยงาน ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และหน่วยงานด้านสาธารณสุขให้มีความสอดคล้องส่งเสริมกัน ทั้ง ในเรื่องการ สั่งการ และอำนวยการภาวน้ำท่วมระดับต่าง ๆ จนกว่าสถานการณ์จะคลี่คลาย

(4) จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหามาน้ำท่วม โดยการติดตามเฝ้าระวัง วิเคราะห์สถานการณ์น้ำและชี้เป้าพื้นที่เสี่ยงภัยภาวน้ำท่วม และกำหนดมาตรการเชิงป้องกันและ แก้ไขปัญหามาน้ำท่วม

5.1.2 การอำนวยการ

เป็นแผนบูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรน้ำใน พื้นที่ลุ่มน้ำ ให้ดำเนินการสอดคล้องเชื่อมโยงกันในทุกมิติ ทั้งมิติของพื้นที่ลุ่มน้ำ ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ จนกระทั่งปลายน้ำ และมิติของหน่วยงานในการดำเนินการตามภารกิจ ตั้งแต่หน่วยงานที่รับผิดชอบ ดูแลด้านการพยากรณ์ คาดการณ์ สถานการณ์น้ำ การบริหารจัดการ ติดตามเฝ้าระวัง ดำเนินการ ช่วยเหลือแก้ไขเมื่อเกิดเหตุการณ์หรือภัย รวมถึงมิติของการเชื่อมโยงการดำเนินงานตั้งแต่องค์กร ระดับนโยบายสู่องค์กรระดับปฏิบัติจนกระทั่งถึงผู้รับประโยชน์ คือ ประชาชน

ดังนั้น ในการขับเคลื่อนแผนป้องกันและแก้ไขภาวน้ำท่วมให้สามารถปฏิบัติได้อย่าง เป็นรูปธรรม มีประสิทธิภาพ มีปัจจัยที่มีความสำคัญหลายปัจจัย อาทิ

- (1) ข้อมูลที่ใช้เป็นฐานในการขับเคลื่อนแผน
- (2) ความชัดเจนของแผน และความเชื่อมโยงกับแผนทุกระดับที่มีความเกี่ยวข้อง

- (3) ความเข้าใจในแผน และเป้าหมาย รวมทั้งเข้าใจบทบาทของหน่วยงานที่ปฏิบัติงาน
ร่วมหน่วยงานตนเอง และระบุผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งทางตรงและทางอ้อม
- (4) โครงสร้างในการสั่งการมีความชัดเจนในแต่ละสถานการณ์
- (5) การสื่อสารที่ครอบคลุม ทัวถึง ทันเหตุการณ์
- (6) มีการประเมินและทบทวนผลการดำเนินการตามแผน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุง
- (7) หน่วยงานให้ความสำคัญกับแผนและการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง

5.1.3 การปฏิบัติการ

ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ได้กำหนดโครงสร้าง
ของกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ตั้งแต่ระดับ ท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด และ
ระดับชาติ และได้จัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2564-2570 ของทุกจังหวัดแล้ว ซึ่ง
มีแนวทางในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและครอบคลุมกับการเกิดภัยพิบัติทั้งหมด ในการปฏิบัติการตาม
แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม จึงใช้แนวทางการปฏิบัติการ ตามแผนป้องกันและบรรเทาสา
ธารณภัยจังหวัด พ.ศ. 2558 เป็นหลักในการปฏิบัติการ

5.2 โครงสร้างองค์กรและองค์ประกอบ

การบริหารจัดการน้ำในภาวะน้ำท่วมนั้น จำเป็นต้องกำหนดองค์กรหรือผู้รับผิดชอบเพื่อ
ทำหน้าที่ในส่วนต่างๆ เอาไว้เป็นการล่วงหน้า เพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือกับสถานการณ์น้ำ
และลดความสับสน ในการทำงาน โดยการกำหนดโครงสร้างองค์กรและองค์ประกอบคณะทำงาน ให้
เชื่อมโยงสอดคล้องกันระหว่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 และแผนป้องกันบรรเทา
สาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2564-2570 ทั้งในระดับนโยบาย ระดับบัญชาการ ระดับอำนวยการ
ระดับปฏิบัติการ และระดับพื้นที่ลุ่มน้ำ ดังนี้

5.2.1 ระดับนโยบาย

(1) คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ) มีหน้าที่
จัดทำนโยบายและแผนแม่บทเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำ พิจารณาและให้ความเห็นชอบ
แผนการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมของคณะกรรมการลุ่ม
น้ำต่าง ๆ เพื่อบูรณาการการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมระหว่างลุ่มน้ำ ตามพระราชบัญญัติ
ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561

(2) คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.) มีหน้าที่กำหนด
นโยบายในการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติป้องกัน
และบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2550 ในปัจจุบันกระทรวงมหาดไทยอาศัยแผนการป้องกันและ
บรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2564-2570 ในการรับมือกับสาธารณภัยทุกประเภท

5.2.2 ระดับบัญชาการ

(1) ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ ทำหน้าที่ดำเนินการแก้ไขปัญหาวิกฤติน้ำตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ที่ระบุว่า “ในกรณีเกิดปัญหาวิกฤติน้ำจนอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคนสัตว์ หรือพืช หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐอย่างรุนแรง ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ โดยนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บัญชาการ อำนาจการแก้ไขปัญหาวิกฤติน้ำเป็นการชั่วคราว จนกว่าปัญหาวิกฤติน้ำจะผ่านพ้นไป ทั้งนี้ ให้สำนักงบประมาณพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้กับศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งและสนับสนุนการปฏิบัติงาน” ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ภาวะวิกฤติน้ำหรือคาดว่าจะเกิดวิกฤติ (ระดับ 3) โดยมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

- 3) ควบคุม สั่งการบัญชาการ และอำนาจการแก้ไขวิกฤติน้ำเป็นการชั่วคราว จนกว่าปัญหาวิกฤติน้ำจะผ่านพ้นไป
- 4) ออกคำสั่งเพื่อการป้องกันแก้ไข ควบคุม ระวัง หรือบรรเทาผลร้ายจากความเสียหายที่เกิดขึ้นได้อย่างทันทั่วถึง และประกาศคำสั่งดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาโดยมิชักช้า
- 5)บัญชาการร่วมกับกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.) ในกรณีที่เป็นสาธารณภัยด้านทรัพยากรน้ำหรือวิกฤติน้ำ

(2) กองอำนาจการน้ำแห่งชาติ หน้าที่และอำนาจซึ่งอยู่ในเกณฑ์วิกฤติน้ำรุนแรงหรือคาดการณ์ว่าจะรุนแรง (ระดับ 3) ในการอำนาจการ บริหารจัดการ รวบรวม บูรณาการ เชื่อมโยง ข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำ ติดตาม วิเคราะห์แนวโน้ม ควบคุม กำกับ ดูแลสถานการณ์น้ำ รวมถึงประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อบริหารจัดการน้ำทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤติ เพื่อประกาศแจ้งเตือนสถานการณ์น้ำต่อกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอบป.ก.) และสร้างการรับรู้ให้แก่สาธารณชน โดยอำนาจการและบูรณาการร่วมกับกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอบป.ก.) เพื่อพิจารณาระดับความรุนแรงสถานการณ์ภาวะวิกฤติน้ำ และออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ข้อมูลหรือเอกสาร หลักฐาน หรือวัตถุใด ๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น

(3) กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.) กระทรวงมหาดไทย ทำหน้าที่บังคับบัญชา อำนาจการ ควบคุม กำกับ ดูแล และประสานการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นรองผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ในกรณีการจัดการสาธารณภัยขนาดใหญ่ (ระดับ 3) มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และกรณีการจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ 4) มีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับ

มอบหมาย เป็นผู้ควบคุม สั่งการ และบัญชาการ รับผิดชอบ บังคับบัญชา อำนาจการ วินิจฉัยสั่งการ ควบคุมและประสานความร่วมมือในการบริหารจัดการสาธารณภัยตามความรุนแรง ระดับ 3 และ ระดับ 4

5.2.3 ระดับอำนาจการ

(1) คณะกรรมการลุ่มน้ำ หน้าที่และอำนาจ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ดังนี้

- 1) มาตรา 35 (2) จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม เสนอ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เพื่อให้ความเห็นชอบ
- 2) มาตรา 64 ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมขึ้นไว้เป็น การล่วงหน้า โดยให้จัดทำเป็นแผนเพื่อเตรียมการรองรับทั้งกรณีปกติซึ่งสามารถคาดหมายได้ว่า จะเกิดภาวะน้ำท่วมในระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่งเป็นประจำ และกรณีฉุกเฉินที่มีน้ำท่วมเกิดขึ้น โดยฉับพลัน โดยในการจัดทำแผนต้องพิจารณาถึงสภาพแวดล้อม ผังน้ำ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่นั้น
- 3) มาตรา 65 ให้นำความในมาตรา 59 มาตรา 62 และมาตรา 63 มาใช้บังคับแก่การผันน้ำจากลุ่มน้ำหนึ่งไปยังอีกลุ่มน้ำหนึ่งเพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม การเสนอแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมต่อ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เพื่อให้ความเห็นชอบ การจัดส่งแผนดังกล่าวไปให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบและดำเนินการ และการแก้ไข ปัญหากรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องไม่อาจดำเนินการให้เป็นไป ตามแผนดังกล่าวได้ รวมทั้งการติดตามการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม และการทบทวนแผนดังกล่าวด้วยโดยอนุโลม

(2) สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ มีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอแนะนโยบายและจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนแม่บท และมาตรการในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งบูรณาการข้อมูลสารสนเทศ แผนงาน โครงการงบประมาณ บริหารจัดการ การติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยให้มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

- 1) เป็นหน่วยงานหลักในการศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์น้ำ เพื่อเสนอแนะนโยบาย และจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนแม่บท และมาตรการในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและประสานให้เกิดการนำไปสู่การปฏิบัติ

- 2) จัดทำข้อเสนอเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำและกรอบงบประมาณของประเทศแบบบูรณาการ และเสนอแนะแนวทางการวางแผนเพื่อการบริหารทรัพยากรน้ำต่อคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
- 3) ติดตามประเมินผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำตามนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ แผนแม่บท และมาตรการที่ได้กำหนดไว้
- 4) ติดตามประเมินผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำตามนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ แผนแม่บท และมาตรการที่ได้กำหนดไว้
- 5) ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
- 6) ดำเนินการให้มีศูนย์เฉพาะกิจชั่วคราวในกรณีจำเป็นฉุกเฉิน เพื่อแก้ไขปัญหาในภาวะวิกฤตน้ำ
- 7) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักงานหรือตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

(3) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอปภ.ก.)

กระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่ดังนี้

- 1) ภาวะปกติ ประสานงาน และบูรณาการข้อมูลและการปฏิบัติการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เครื่องมืออุปกรณ์ แผนปฏิบัติการ เพื่อเตรียมความพร้อมในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาสาธารณภัยทั้งระบบ
- 2) ภาวะใกล้เกิดภัย เตรียมการเผชิญเหตุ การติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์ รวมถึงวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และประเมินสถานการณ์ และแจ้งเตือนภัย พร้อมทั้งรายงานและเสนอความเห็นต่อผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หรือนายกรัฐมนตรีตามระดับการจัดการสาธารณภัย เพื่อตัดสินใจในการรับมือกับสาธารณภัยที่จะเกิดขึ้น โดยเรียกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการประกอบกำลังเริ่มปฏิบัติการ
- 3) ภาวะเกิดภัย อำนาจการและบูรณาการประสานการปฏิบัติ ในกรณีการจัดการสาธารณภัยขนาดเล็ก (ระดับ 1) และขนาดกลาง (ระดับ 2) โดยและให้ กอปภ.ก. รับผิดชอบในการอำนาจการ ประเมินสถานการณ์ และสนับสนุนกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับ รวมถึงติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์ วิเคราะห์ประเมินสถานการณ์ รายงานสถานการณ์ และแจ้งเตือน พร้อมทั้งเสนอความคิดเห็นต่อผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เพื่อตัดสินใจยกระดับในกรณีการจัดการสาธารณภัยขนาดใหญ่ (ระดับ 3) และนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายในกรณีการจัดการสาธารณภัยร้ายแรงยิ่ง (ระดับ 4)

5.2.4 ระดับปฏิบัติการ

(1) ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ ตามข้อ
13 กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ สำนักงานทรัพยากรน้ำ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2562 ดังนี้

- 1) ศึกษา วิจัย วิเคราะห์ และคาดการณ์ข้อมูลอากาศ รวมทั้งพยากรณ์สถานการณ์น้ำ เพื่อสนับสนุนการวางแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
- 2) ศึกษา วิจัย วิเคราะห์ ออกแบบ และพัฒนาระบบคลังข้อมูลบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ กำหนดมาตรฐานข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำ และเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุน การบริหารทรัพยากรน้ำและการตัดสินใจของ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และคณะกรรมการลุ่มน้ำ
- 3) เป็นศูนย์อำนวยการข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เพื่อติดตาม ฝ้าระวัง ป้องกัน และเตือนภัยสถานการณ์น้ำ
- 4) ติดตามและจัดทำรายงานสถานการณ์น้ำของประเทศ
- 5) ดำเนินการเกี่ยวกับการให้บริการและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงาน
- 6) จัดทำผังน้ำ และฐานข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภูมิสารสนเทศผังน้ำให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินตามผังน้ำแก่หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 7) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำข้อมูลภูมิสารสนเทศทรัพยากรน้ำ เพื่อใช้ในการสื่อสาร การนำเสนอข้อมูล และสนับสนุนการบริหารทรัพยากรน้ำ
- 8) ศึกษาวิเคราะห์ วิจัย และออกแบบการจัดทำฐานข้อมูลทะเบียนแหล่งน้ำทะเบียนผู้ใช้น้ำประเภทต่างๆ และทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ
- 9) ศึกษาวิจัย และพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยีสารสนเทศทรัพยากรน้ำเพื่อให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรน้ำดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานและข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำเดียวกัน

ทั้งนี้ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติต้องปฏิบัติงานร่วมกับคลังข้อมูลน้ำและภูมิอากาศแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบูรณาการข้อมูลติดตามประเมินวิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์คาดการณ์สถานการณ์น้ำทั้งในภาวะปกติ และในภาวะวิกฤติเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน

กองอำนวยการน้ำแห่งชาติและศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจตั้งแต่ก่อนเกิดภัยจนกว่าสถานการณ์จะคลี่คลายทั้งนี้ มีหน่วยงานภายใต้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติสนับสนุนเสริมการปฏิบัติงาน

(2) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด (ท้องถิ่น และ กทม.) กระทรวงมหาดไทยรับผิดชอบอำนวยการควบคุมสนับสนุนและประสานการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ที่ได้รับผิดชอบ พร้อมทั้งประสานกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่ที่ได้รับผิดชอบ และประสานความร่วมมือกับภาคเอกชนในการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกขั้นตอนตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

(3) หน่วยงานอื่น ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำมีหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติงานตามภารกิจพร้อมจัดเจ้าหน้าที่ประจำ เพื่อสนับสนุนการทำงานของกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ และศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจเมื่อเกิดภาวะวิกฤติน้ำหรือมีการร้องขอ

5.2.5 ระดับพื้นที่ลุ่มน้ำ

การดำเนินงานในระดับพื้นที่ลุ่มน้ำ เห็นควรให้แต่งตั้ง “ศูนย์บริหารสถานการณ์น้ำลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก” เพื่อขับเคลื่อนแผนการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม โดยมีองค์ประกอบ หน้าที่ และอำนาจดังนี้

องค์ประกอบ

ประธานกรรมการลุ่มน้ำ	ผู้อำนวยการ
ผู้ว่าราชการจังหวัดในพื้นที่ลุ่มน้ำ	รองผู้อำนวยการ
ผู้ว่าราชการจังหวัดในพื้นที่ลุ่มน้ำ	กรรมการ
ส่วนราชการในพื้นที่ลุ่มน้ำ	กรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค	กรรมการและเลขานุการหลัก
ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต	กรรมการและเลขานุการร่วม
ส่วนราชการในพื้นที่ลุ่มน้ำ	กรรมการและเลขานุการร่วม

หน้าที่และอำนาจ

(1) บูรณาการ เชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงวิเคราะห์แนวโน้มภาวะน้ำท่วมที่อาจก่อให้เกิดปัญหาและผลกระทบ

(2) บริหารจัดการ บูรณาการ กำหนดมาตรการ จัดทำแผนปฏิบัติการ และเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประสานการปฏิบัติงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อบริหารจัดการน้ำ

- (3) บริหารจัดการและบูรณาการร่วมกับกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด
- (4) พิจารณาเสนอการกำหนดระดับความรุนแรงสถานการณ์ภาวะน้ำท่วมต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำ หรือกองอำนวยการน้ำแห่งชาติเพื่อพิจารณาตามหน้าที่และอำนาจ
- (5) ออกหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ข้อมูลหรือเอกสาร หลักฐาน หรือวัตถุใดๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น
- (6) แต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ได้ตามความจำเป็นอย่างน้อยต้องมีคณะทำงานด้านบริหารจัดการน้ำ ด้านการให้ความช่วยเหลือและด้านสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์
- (7) บูรณาการ ติดตามการดำเนินงาน ของหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม รวมทั้งเสนอแนวทางการทบทวนแผนดังกล่าว ต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำ
- (8) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ หรือรองนายกรัฐมนตรี มอบหมาย

5.3 แนวทางการขับเคลื่อนแบบบูรณาการ

5.3.1 การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยด้านน้ำ

ในอดีตการจัดการสาธารณภัยด้านน้ำอาศัยกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไขปัญหา น้ำท่วม ซึ่งมุ่งเน้นในเรื่องของการลดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นหลัก ต่อมาภายหลังมีการจัดตั้ง สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ขึ้นมา ทำหน้าที่บริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบ ทำให้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤติมีความเป็นเอกภาพ ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การจัดทำแผนป้องกัน แนวทางมาตรการในป้องกันและแก้ไขเป็นการล่วงหน้า โดยอาศัยข้อมูลและสารสนเทศที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งเป็นส่วนเสริมให้กับ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564-2570 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เป็นสาธารณภัยด้านน้ำ สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการรับมือกับน้ำท่วม ตั้งแต่การป้องกัน การเตรียมความพร้อม การรับมือ และการเยียวยา และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะเกิดเหตุที่จะใช้ควบคุม กำกับ แก้ไข การบริหารจัดการ “มวลน้ำ” ได้อย่างมีประสิทธิภาพการบูรณาการร่วมกันระหว่าง สนทช. และ กระทรวงมหาดไทย ในภาวะน้ำท่วมนั้น ควรเริ่มตั้งแต่กระบวนการกำหนดนโยบาย จัดทำแผน กิจกรรม งบประมาณ แนวทางมาตรการในขั้นตอนกระบวนการปฏิบัติงาน การแก้ไขปัญหา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ การแก้ไขปัญหา น้ำท่วม ตลอดจนกระบวนการพัฒนาเครื่องมือกลไกต่างๆ การจัดการองค์ความรู้ด้านทรัพยากรน้ำ การบูรณาการข้อมูล การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในกระบวนการ

แก้ไขปัญหาน้ำท่วม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น ระบบคลังข้อมูลน้ำแห่งชาติ เทคโนโลยีสารสนเทศ สนับสนุนการปฏิบัติงาน การบริหารจัดการ การแก้ไขปัญหา ให้ทันต่อสถานการณ์น้ำ และเกิดการบูรณาการรับมือ การป้องกัน บรรเทา ปัญหาน้ำท่วม อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ

นอกจากนโยบายที่ได้กำหนดสำหรับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในภาพรวมแล้ว จำเป็นต้องมีการการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติสำหรับการบริหารจัดการน้ำท่วมของประเทศไทย นั้นโดยเฉพาะในภาวะปกติ ภาวะฉุกเฉิน และภาวะวิกฤติ จำเป็นต้องมีศูนย์กลางการบัญชาการหรือ ศูนย์ปฏิบัติการเฉพาะกิจเพื่อรับภาวะเหตุฉุกเฉินระดับต่างๆ ทั้งในส่วนกลางและในพื้นที่ลุ่มน้ำ รวมทั้งต้องมีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบช่วยการตัดสินใจให้กับผู้บัญชาการสถานการณ์หรือ ผู้อำนวยการสถานการณ์ และในมิติของผู้บัญชาการหรือผู้อำนวยการ ที่เป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ ในปฏิบัติการ ประกอบด้วยการใช้เงื่อนไขใดในการตัดสินใจต่อสถานการณ์น้ำระหว่างเงื่อนไขด้าน ความพร้อม กำลังความสามารถ และความรุนแรงของสถานการณ์

ทั้งนี้หากพิจารณาถึงหลักสากลการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย ที่เริ่มต้นจากการ ป้องกันและลดผลกระทบ (Prevention and Mitigation) การเตรียมความพร้อม (Preparedness) การเผชิญเหตุบรรเทาทุกข์ (Response and Relief) และ ฟื้นฟูสภาพและการซ่อมสร้าง (Rehabilitation and Reconstruction) แล้ว สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ สามารถช่วยเพิ่ม ประสิทธิภาพการรับมือกับสาธารณภัยจากภาวะน้ำท่วมได้ทุกขั้นตอน ภายใต้พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ.2561 ดังแสดงในภาพประกอบ 5-1 และ ตาราง 5-1

ภาพประกอบ 5-1 การจัดการเพื่อลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ตาราง 5-1 หน้าที่และอำนาจตามกฎหมายที่สามารถบูรณาการร่วมกันได้เพื่อลดความเสี่ยงจากภาวน้ำท่วม

	พ.ร.บ. ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 “มวลน้ำ”	พ.ร.บ. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 “มวลชน”
1. ป้องกันและลดผลกระทบ	- บริหารจัดการและจัดสรรน้ำตามเกณฑ์การบริหารอย่างเหมาะสม ในภาวะปกติ (หมวด 4) - จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวน้ำท่วม/ภาวน้ำแล้ง จัดทำแผนจัดการความเสี่ยงภัยจากน้ำ พร้อมมาตรการ (ม.57, ม.64) - ประกาศผิมน้ำ ทางน้ำหลาก แหล่งน้ำ ฯลฯ (ม.56) บูรณาการข้อมูลสารสนเทศด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยพัฒนาระบบคาดการณ์เตือนภัยที่แม่นยำ (ม.23) - จัดทำเกณฑ์เฝ้าระวังสถานการณ์น้ำ ณ สถานีควบคุม ตามหลักวิชาการ	- จัดทำแผนปฏิบัติการ แผนเผชิญเหตุ และฝึกซ้อมแผน - เตรียมสรรพกำลัง เครื่องมือ อุปกรณ์สำหรับการรับมือ ฯลฯ - หลักเกณฑ์/แนวทาง/มาตรการช่วยเหลือผู้ประสบภัย - ประสานงาน บูรณาการข้อมูลสถานการณ์น้ำ
2. เตรียมความพร้อม	- กำหนดเขตภาวน้ำแล้งล่วงหน้า (ม.57) แผนเตรียมกรณีน้ำท่วมฉุกเฉิน (ม.64) - ติดตาม เฝ้าระวัง วิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์ ประเมินพื้นที่เสี่ยงวิกฤติน้ำระดับความรุนแรง และผลกระทบ (impacts) ที่อาจจะเกิดขึ้น - แจ้งเตือนประชาชน และหน่วยปฏิบัติเพื่อรับมือและเตรียมความพร้อมโดยประสานไปยังศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจในพื้นที่เสี่ยง	- จัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจในพื้นที่เสี่ยงประสานการปฏิบัติเพื่อรับมือกับภัย - เตรียมการเผชิญเหตุ รับมือ อพยพ ฯลฯ - ติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์อย่างใกล้ชิด
3. รับมือ	- ประกาศเขตภาวน้ำแล้งอย่างรุนแรง (ม.58) และมาตรการ (ม.60) - ผันน้ำข้ามลุ่มเพื่อบรรเทาภาวน้ำแล้ง (ม.59) ภาวน้ำท่วม (ม.65) - เจ้าหน้าที่ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ (ม.24) และพนักงานเจ้าหน้าที่ (ม.66) มีอำนาจในการแก้ไขปัญหาวิกฤติน้ำ ภาวน้ำท่วม ภาวน้ำแล้ง ได้ - ปัญหาการและอำนวยการแก้ไขปัญหาจนกว่าปัญหาวิกฤติน้ำจะผ่านพ้นไป (ม.24)	- ปฏิบัติตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.-2564-2570

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

	พ.ร.บ. ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 “มวลน้ำ”	พ.ร.บ. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 “มวลชน”
4. พื้นฟู เยี่ยวยา	- ชตเซยเยี่ยวยา (ม.60, ม.66, ม.67) - รวบรวมข้อมูลความเสียหาย พื้นที่วิกฤติน้ำ วางแผนการป้องกันและแก้ไขระยะยาว	- ช่วยเหลือเยี่ยวยาผู้ประสบภัย ชุมชน สาธารณูปโภค ฯลฯ ที่ได้รับผลกระทบให้ กลับคืนสู่สภาพเดิม ตามหลักเกณฑ์

ที่มา: กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

5.3.2 ระดับการจัดการภาวะน้ำท่วม

การจัดการภาวะน้ำท่วมได้แก่ ภาวะปกติ ภาวะฉุกเฉิน และภาวะวิกฤติ ควรคำนึงถึงความสอดคล้องกับระดับการจัดการสาธารณสุข ตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2564-2570 ที่มีการแบ่งสาธารณสุขออกเป็น 4 ระดับ ซึ่งที่ผ่านมาการพิจารณากระดับสาธารณสุขจะคำนึงถึงขนาดพื้นที่ประสบภัย จำนวนประชากรที่ได้รับความสะดวกหรือความสามารถในการรับมือเผชิญเหตุด้วยทรัพยากรที่แต่ละพื้นที่มีอยู่เป็นหลัก ส่วนการจัดการภาวะน้ำท่วมหรือสาธารณสุขด้านทรัพยากรน้ำนั้น มีปัจจัยสาเหตุมาจากสภาวะอากาศเป็นหลัก แต่ในปัจจุบันระบบข้อมูลตรวจวัด ระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีคาดการณ์สถานการณ์น้ำความก้าวหน้าไปมาก สามารถประเมินแนวโน้มของภาวะน้ำท่วมได้แม่นยำกว่าในอดีต และแจ้งเตือนหน่วยปฏิบัติได้ดี ทั้งนี้การกำหนดระดับสถานการณ์ภัยเพื่อการบริหารจัดการควรคำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

(1) สภาพอากาศ เป็นการประเมินจากการคาดการณ์สภาพอากาศในระยะสั้น กลาง ยาว และนาน รวมถึงสภาพอากาศปัจจุบัน เพื่อพิจารณาถึงปรากฏการณ์หรือสภาวะที่ส่งผลให้มีแนวโน้มผิดปกติ

(2) สถานการณ์น้ำในปัจจุบัน เป็นการประเมินสถานการณ์น้ำท่า ระดับน้ำ ปริมาณน้ำไหลผ่านและคุณภาพน้ำ จากสถานีหลัก รวมถึงปริมาณน้ำในเขื่อน ที่มีแนวโน้มเกิดอุทกภัย ภัยแล้ง และปัญหาคุณภาพน้ำ ซึ่งในอนาคตจะมีการกำหนด “สถานีอุทกวิทยาหลักแห่งชาติ” เพื่อเป็นจุดเฝ้าระวังสำคัญ

(3) ความซับซ้อนของสถานการณ์ ประเมินความรุนแรงของสถานการณ์ ความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อสาธารณูปโภคพื้นฐาน สถานที่สำคัญ และการให้ความช่วยเหลือ การคาดการณ์การขยายตัวของภัย พื้นที่ที่จะเสียหายต่อไป ระยะเวลาที่ให้ความช่วยเหลือ

(4) ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในพื้นที่ เป็นการประเมินความรุนแรงของสถานการณ์ที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อทรัพย์สิน ชีวิตอยู่ในระดับรุนแรง ศักยภาพในการรับมือ

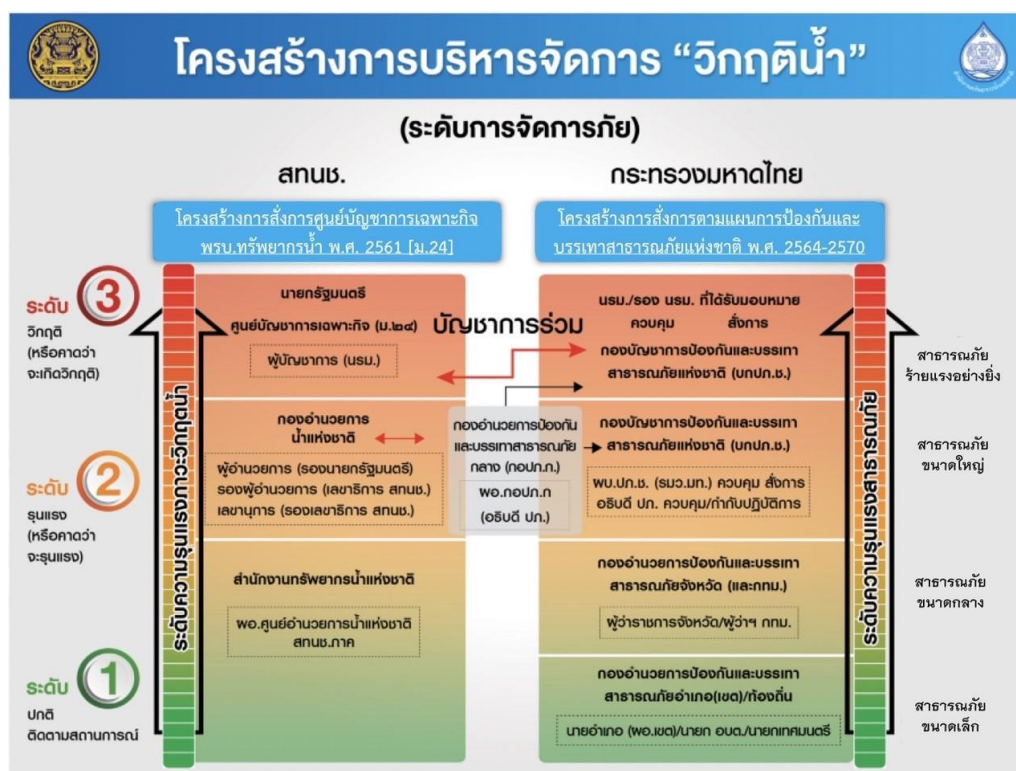
(5) ดุลยพินิจของผู้บัญชาการ พิจารณาผลจากทุกปัจจัยดังกล่าวข้างต้น มาประเมินพิจารณาตัดสินใจ

ดังนั้น เพื่อเป็นการจัดโครงสร้างการสั่งการบัญชาการ และอำนวยความสะดวกระหว่างสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และกระทรวงมหาดไทย จึงแบ่งระดับสถานการณ์ในกรณีของภาวะน้ำท่วมได้เป็น 3 ระดับ ให้สอดคล้องกัน

ทั้งนี้ ในการปฏิบัติงานในเขตลุ่มน้ำของทั้งสองส่วนจำเป็นต้องบูรณาการเชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิด ในกรณีสาธารณสุขด้านน้ำ แบ่งได้ 3 ระดับ โดยระดับที่ 1 ภาวะปกติ และระดับที่ 2 ภาวะฉุกเฉินตามเกณฑ์ที่กำหนด ศูนย์บริหารสถานการณ์น้ำลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก ภายใต้กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ มีหน้าที่ติดตาม วิเคราะห์ และจัดทำรายงานสถานการณ์น้ำของประเทศ

เพื่อเฝ้าระวังป้องกัน และเตือนภัยสถานการณ์น้ำ โดยอำนวยการและบูรณาการร่วมกับศูนย์
บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด ภายใต้กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.) และ
มีคณะทำงานช่วย สนับสนุนในการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ แต่ในกรณีที่ความรุนแรงนั้นถูกยกระดับ
เป็นระดับที่ 3 ตามเกณฑ์ที่กำหนด กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ จะถูกยกระดับพิจารณาเสนอจัดตั้ง
“ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บัญชาการ เหตุการณ์ภาวะวิกฤติน้ำอย่าง
ใกล้ชิด เพื่อแก้ไขปัญหาจนกว่าเหตุการณ์จะกลับเข้าสู่สภาวะปกติ

โดย สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติและคณะทำงาน จะเป็นผู้วิเคราะห์
สถานการณ์ รายงาน กองอำนวยการน้ำแห่งชาติแล้วแจ้งเตือนไปยัง กอปภ.ก. และหน่วยปฏิบัติ
อื่นๆ เพื่อรับทราบข้อวิเคราะห์คาดการณ์ พื้นที่เป้าหมายในการปฏิบัติการ รวมทั้งแนวโน้มความ
รุนแรงเป็นการล่วงหน้า ดังนั้น การยกระดับ 3 ระดับของ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ จะมี
ลักษณะเป็น “เชิงรุค” กล่าวคือจะยกระดับภัยก่อนกระทรวงมหาดไทยหากคาดว่าจะเกิดสถานการณ์
จากนั้นจะประสานงาน อำนวยการร่วม และบัญชาการร่วมกันจนกว่าจะพ้นวิกฤติ แสดงดัง
ภาพประกอบ 5-2 การเปรียบเทียบระดับการจัดการสาธารณภัยด้านทรัพยากรน้ำ ระหว่าง สำนักงาน
ทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และ กระทรวงมหาดไทย

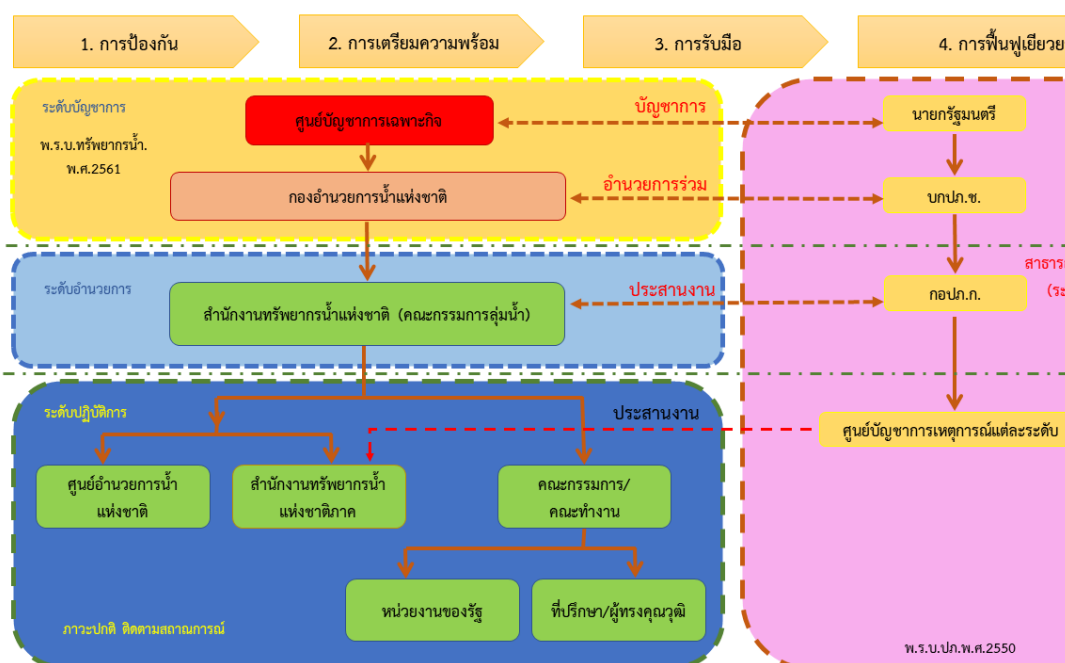

ภาพประกอบ 5-2 การเปรียบเทียบระดับการจัดการสาธารณภัยด้านทรัพยากรน้ำ ระหว่าง
สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และ กระทรวงมหาดไทย

ที่มา: ปรับปรุงข้อมูลของศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

5.3.3 ความเชื่อมโยงและการประสานการปฏิบัติ

ในกรณีของสาธารณภัยด้านทรัพยากรน้ำ ความเชื่อมโยงระหว่างพระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 และพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ที่ได้มีการ จัดองค์กรหรือส่วนงานต่างๆ เพื่อรับผิดชอบทั้งในระดับนโยบาย ระดับบัญชาการ ระดับอำนวยการ และระดับปฏิบัติการ ตามระดับภัยต่าง โดยในภาวะปกติและภาวะฉุกเฉิน สาธารณภัยอยู่ในระดับ 1- 2 และในกรณีที่สาธารณภัยร้ายแรงอยู่ในระดับ 3-4 โดยความเชื่อมโยงจะแสดงอยู่ใน ภาพประกอบ 5-3 ความเชื่อมโยงและการประสานงานเพื่อจัดการสาธารณภัยด้านทรัพยากรน้ำ ซึ่ง สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการประสานการปฏิบัติในกรณีที่เกิดภาวะน้ำท่วมได้ ทั้งนี้การประสาน การปฏิบัติยังคงต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและเอกชนด้วยเพื่อความสมบูรณ์ ครบถ้วน

ภาพประกอบ 5-3 ความเชื่อมโยงและการประสานงานเพื่อจัดการสาธารณภัยด้านทรัพยากรน้ำ
ที่มา: คณะที่ปรึกษา

5.4 การจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม

ในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงลักษณะของแผนปฏิบัติการช่วงฤดูฝนและหลังฤดูฝน โดยในกลุ่มน้ำ ภาคใต้ฝั่งตะวันตก ช่วงฤดูฝนจะอยู่ในช่วง 1 พฤษภาคม – 31 ตุลาคม และช่วงหลังฤดูฝนจะอยู่ ในช่วง 1 พฤศจิกายน – 30 เมษายน ซึ่งในบางมาตรการจำเป็นต้องทำกระทันทั้งในช่วงฤดูฝนและ หลังฤดูฝน ดังในแสดงในตาราง 5-2

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวน้ำท่วม)

โดยแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานจะสอดคล้องกับ มาตรการรับมือฤดูฝน ปี 2566 ที่
ปรับจาก 13 มาตรการเดิมเมื่อปีที่ผ่านมา เป็น 12 มาตรการใหม่ ดังแสดงในภาพประกอบ 5-4
รายละเอียดประกอบด้วยประกอบด้วย

- (1) คาดการณ์ชี้เป้าพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมและพื้นที่เสี่ยงช่วงฝนทิ้งช่วง
- (2) การบริหารจัดการน้ำพื้นที่ลุ่มต่ำเพื่อรองรับน้ำหลาก
- (3) ทบทวน ปรับปรุงเกณฑ์บริหารจัดการน้ำในแหล่งน้ำ/เขื่อนระบายน้ำและจัดทำแผน
บริหารจัดการน้ำเชิงบูรณาการ
- (4) เตรียมความพร้อม ซ่อมแซม ปรับปรุง อาคารชลศาสตร์ ระบบระบายน้ำ โทรมมาตร
ให้พร้อมใช้งาน และปรับปรุงแก้ไขสิ่งกีดขวางทางน้ำ
- (5) เตรียมพร้อม/ วางแผนเครื่องจักร เครื่องมือ บุคลากร ประจำพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมและ
พื้นที่เสี่ยงในช่วงฝนทิ้งช่วง ปรับปรุงวิธีการส่งน้ำในพื้นที่เสี่ยงในช่วงฝนทิ้งช่วง
- (6) ตรวจสอบความมั่นคงปลอดภัย คัน ทำนบ พนังกั้นน้ำ
- (7) เพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำของทางน้ำ
- (8) ชักซ้อมแผนเผชิญเหตุตั้งศูนย์ส่วนหน้าก่อนเกิดภัยและฟื้นฟูสภาพให้กลับสู่สภาพปกติ
- (9) เร่งเก็บกักน้ำในแหล่งน้ำทุกประเภทช่วงปลายฤดูฝน
- (10) สร้างความเข้มแข็ง เครือข่ายภาคประชาชนในการให้ข้อมูลสถานการณ์
- (11) การสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ผ่านคณะกรรมการลุ่มน้ำ คณะอนุกรรมการ
ทรัพยากรน้ำจังหวัด องค์กรผู้ใช้น้ำ เครือข่ายต่างๆ
- (12) ติดตามประเมินผลปรับมาตรการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ภัย

ภาพประกอบ 5-4 12 มาตรการรับมือฤดูฝน ปี 2566

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ดังในตาราง 5-2 เป็นตารางที่แสดงแนวทางการปฏิบัติงานตามมาตรการรับมือฤดูฝนแยกตามกิจกรรมของแต่ละมาตรการ และหน่วยงานที่รับผิดชอบ ตามช่วงระยะเวลาในรอบ 12 เดือน

ตาราง 5-2 แนวทางปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในมาตรการรับมือฤดูฝน

มาตรการ	กิจกรรม		หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เดือน											
				ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1.คาดการณ์ชี้เป้าพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมและพื้นที่เสี่ยงช่วงฝนทิ้งช่วง	1.1	ประเมินเหตุการณ์น้ำท่วมและดินโคลนถล่ม	ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคใต้ฝั่งตะวันตก สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน)												
		กำหนดแผนปฏิบัติการสำหรับเตรียมดำเนินการในเชิงป้องกันล่วงหน้าในพื้นที่เสี่ยง พื้นที่เฝ้าระวังน้ำท่วมพังงา -พื้นที่เทศบาลเมืองตะกั่วป่า ต.บางไทร ต.โคกเคียน ต.ตำตัว ต.บางม่วง และ ต.บางนายสี อ.ตะกั่วป่า -เทศบาลตำบลคุระบุรี ต.คุระ และ ต.แม่นางขาว อ.คุระบุรี -บ้านเขาทอย ต.ถ้ำผด อ.เมือง -บ้านลุ่ม ต.นาเคย ต.บางทอง และ ต.ลำภี อ.ท้ายเหมือง พื้นที่เฝ้าระวังน้ำท่วมภูเก็ต -บริเวณสถานี X.190A บ้านเกิดโฮ้ ต.กะทู้ อ.กะทู้	สำนักงานชลประทานที่ 14 สำนักงานชลประทานที่ 15 สำนักงานชลประทานที่ 16 สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 8 สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 10												

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

มาตรการ	กิจกรรม	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เดือน											
			ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
	-สถานี X.191 โรงเรียนสตรีภูเก็ต ต.ตลาดใหญ่ อ.เมือง -ฝายคลองบางใหญ่ ต.กะทู้ อ.กะทู้ -ฝายคลองพระท้าวอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ต.เทพกระษัตรี อ.ถลาง พื้นที่เฝ้าระวังน้ำท่วมกระปี -วัดม่วงเอน บ้านราโพธิ์ (สะพานคลองสินปุน) ม.5 ต.สินปุน อ.เขาพนม -ชุมชนบ้านตลาดเก่า (คลองกระปีใหญ่) ต.ปากน้ำ อ.เมือง -เทศบาลต๋อม (สะพานคลองต๋อม) ม.1 ต.คลองต๋อมใต้ อ.คลองต๋อม -บ้านเกาะไทร ม.9 ต.ปกาสัย อ.เหนือคลอง พื้นที่จังหวัดระนอง อ.กระบุรี (2 ตำบล 3 จุดพื้นที่เสี่ยง) 1. พื้นที่หมู่ที่ 2 ชุมชนตลาดน้ำจืด ตำบลน้ำจืด 2. พื้นที่หมู่ที่ 3 ซอยโรงฆ่าสัตว์ ตำบลน้ำจืด													

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

มาตรการ	กิจกรรม		หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เดือน											
				ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
		3. พื้นที่หมู่ที่ 7 บ้านสองแพรก ตำบลลำเลียง อ.เมืองระนอง (1 ตำบล 2 จุดพื้นที่เสี่ยง) 4. ชุมชนระนองแลนด์ ตำบลเขานิเวศน์ 5. หน้าสำนักงานสาธารณสุข ตำบลเขานิเวศน์ จังหวัดสตูล -อำเภอเมืองสตูล -อำเภอท่าแพ -อำเภอละงู													
	1.2	ประเมินพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำจากฝนทิ้งช่วง	ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคใต้ฝั่งตะวันตก สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน)												
		กำหนดแผนปฏิบัติการสำหรับเตรียมดำเนินการในเชิงป้องกันล่วงหน้าในพื้นที่เสี่ยง	สำนักงานชลประทานที่ 14 สำนักงานชลประทานที่ 15 สำนักงานชลประทานที่ 16 สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 8 สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 10												
	2.1	เตรียมความพร้อมการใช้พื้นที่ลุ่มต่ำ/แก้มลิง เป็นพื้นที่หน่วงน้ำในช่วงฤดูน้ำหลาก	-												

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

มาตรการ	กิจกรรม		หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เดือน										
				ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.
2.การบริหารจัดการน้ำพื้นที่ลุ่มต่ำเพื่อรองรับน้ำหลาก		บริหารจัดการเพื่อป้องกันบรรเทาระดับความรุนแรงของน้ำท่วม รวมถึงจัดการแผนระบายน้ำ/แผนเก็บกักน้ำไว้ใช้ก่อนสิ้นฤดูฝน												
	2.2	หลักเกณฑ์การใช้พื้นที่ลุ่มต่ำเป็นพื้นที่รับน้ำนองและการจ่ายเงินค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหายในพื้นที่เอกชน	-											
3.ทบทวน ปรับปรุงเกณฑ์บริหารจัดการน้ำในแหล่งน้ำ/เขื่อนระบายน้ำและจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำเชิงบูรณาการ	3.1	แต่งตั้งคณะทำงานในการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำห้วยน้ำคลองพุดเตย อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำคลองท่าจั่ว อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำคลองแห้ง อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำคลองหย้า อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำเขียว อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำลึก อ่างเก็บน้ำบางกำปริด อ่างเก็บน้ำบางเหนียวดำ อ่างเก็บน้ำบางวาด และอ่างเก็บน้ำหาดส้มแป้น เพื่อ การคาดการณ์ฝนและปริมาณน้ำท่าในลำน้ำ เกณฑ์ค่าฝาระวังระดับเตือนภัย เกณฑ์การบริหารจัดการ (กลไกการสั่งการ) ติดตามสถานการณ์น้ำแหล่งน้ำทุกขนาด เพื่อฝาระวังและควบคุมการบริหารจัดการน้ำให้เป็นไปตามเกณฑ์ปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำ หรือ เกณฑ์ควบคุม โดย	คณะกรรมการลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก สำนักงานชลประทานที่ 14 สำนักงานชลประทานที่ 15 สำนักงานชลประทานที่ 16 สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคใต้ฝั่งตะวันตก สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 8 สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 10											

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

มาตรการ	กิจกรรม		หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เดือน											
				ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
		คำนึงถึงการบริหารจัดการน้ำในภาพรวมของกลุ่มน้ำ													
	3.2	จัดทำแผนบริหารจัดการน้ำระดับลุ่มน้ำ พร้อมจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำ แหล่งน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลางในช่วงภาวะวิกฤติ เช่นแผนการระบายน้ำเพื่อรักษาเสถียรภาพของอ่างเก็บน้ำ	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 4 คณะกรรมการลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก												
4.เตรียมความพร้อมซ่อมแซม ปรับปรุง อาคารชลศาสตร์ ระบบระบายน้ำ ไทรมมาตร ให้พร้อมใช้งาน และปรับปรุงแก้ไขสิ่งกีดขวางทางน้ำ	4.1	ตรวจสอบสภาพความมั่นคง และซ่อมแซมอ่างเก็บน้ำ อาคารควบคุมบังคับน้ำ รวมทั้งระบบระบายน้ำ ในความรับผิดชอบของสำนักงานชลประทานที่ 14 จำนวน 144 แห่ง สำนักงานชลประทานที่ 15 จำนวน 106 แห่ง สำนักงานชลประทานที่ 16 จำนวน 11 แห่ง กรณีอาคารไม่พร้อมใช้งานหรือเสียหายระหว่างฤดูฝน ให้จัดทำแผนซ่อมแซมปรับปรุงและแผนปฏิบัติการสำรวจการบริหารจัดการน้ำหลาก	สำนักงานชลประทานที่ 14 สำนักงานชลประทานที่ 15 สำนักงานชลประทานที่ 16												
	4.2	ตรวจสอบสภาพความมั่นคง และซ่อมแซมอ่างเก็บน้ำ อาคารควบคุมบังคับ	สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 8 สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 10												

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

มาตรการ	กิจกรรม		หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เดือน											
				ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
		น้ำ รวมทั้งระบบระบายน้ำ ในความรับผิดชอบของสำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 8 สงขลา กรณีอาคารไม่พร้อมใช้งานหรือเสียหายระหว่างฤดูฝน ให้จัดทำแผนซ่อมแซมปรับปรุงและแผนปฏิบัติการสำรองการบริหารจัดการน้ำหลาก													
	4.3	ตรวจสอบสภาพความมั่นคง และซ่อมแซมอ่างเก็บน้ำ อาคารควบคุมบังคับน้ำ รวมทั้งระบบระบายน้ำ ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีอาคารไม่พร้อมใช้งานหรือเสียหายระหว่างฤดูฝน ให้จัดทำแผนซ่อมแซมปรับปรุงและแผนปฏิบัติการสำรองการบริหารจัดการน้ำหลาก	ท้องถิ่นจังหวัดระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง สตูล												

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

มาตรการ	กิจกรรม	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เดือน											
			ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
	4.4	ตรวจสอบความพร้อมซ่อมแซม ปรับปรุง โทรมาตร ให้มีสภาพพร้อมใช้งานได้ ตามปกติในช่วงฤดูฝน รวมทั้งสามารถ ตรวจวัดแสดงผล และเชื่อมโยงข้อมูล เพื่อให้ทุกหน่วยงานใช้ในการติดตามและ เฝ้าระวังสถานการณ์ได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดเวลา สำนักงานชลประทานที่ 14 จำนวน 1 สถานี สำนักงานชลประทานที่ 15 จำนวน 7 สถานี สำนักงานชลประทานที่ 16 จำนวน 13 สถานี สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 8 สงขลา จำนวน 126 สถานี สสน. จำนวน 42 สถานี	สำนักงานบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา สำนักงานชลประทานที่ 14 สำนักงานชลประทานที่ 15 สำนักงานชลประทานที่ 16 สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 8 สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 10 สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคใต้ฝั่งตะวันตก											
	4.5	รวบรวมข้อมูลจากการสำรวจและบูรณาการ ขับเคลื่อนการดำเนินงานแผนงานของ หน่วยงานตั้งศูนย์ป้องกันและบรรเทาสา ธารณภัยเขต 12และเขต 18 สำนักงานทางหลวงที่ 16และ 17 สำนักงานชลประทานที่ 15 และ 16	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 4											

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

มาตรการ	กิจกรรม		หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เดือน											
				ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
		การประปาเขต4 สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคที่ 5 สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 8 สงขลา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำ การรถไฟแห่งประเทศไทย กองทัพบก													
	4.6	สำรวจ และจัดทำแผนดำเนินการกำจัดสิ่ง กีดขวางทางน้ำที่เกิดจากการก่อสร้างและ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การ ปรับปรุงคูคลอง เพื่อเพิ่มพื้นที่รับน้ำ และ การระบายน้ำได้อย่างรวดเร็ว และ ทบทวน/ตรวจสอบ สิ่งกีดขวางการไหล ของน้ำในระบบทางน้ำจากการศึกษาการ จัดทำผังน้ำ เพื่อจัดทำแผนปรับปรุง แก้ไข	สำนักงานทางหลวงที่ 16 สำนักงานทางหลวงที่ 17 สำนักงานทางหลวงชนบทที่ 12 สำนักงานทางหลวงชนบทที่ 14												
	4.7	สำรวจ และจัดทำแผนดำเนินการกำจัดสิ่ง กีดขวางทางน้ำที่เกิดจากการก่อสร้างและ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการ พื้นที่น้ำท่วม/พื้นที่ชะลอน้ำ และการ ปรับปรุงคูคลอง เพื่อเพิ่มพื้นที่รับน้ำ และ การระบายน้ำได้อย่างรวดเร็ว ทบทวน/ ตรวจสอบ สิ่งกีดขวางการไหลของน้ำใน	สำนักงานชลประทานที่ 14 สำนักงานชลประทานที่ 15 สำนักงานชลประทานที่ 16 สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 8 สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 10 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่ม น้ำ												

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

มาตรการ	กิจกรรม		หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เดือน											
				ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
		ระบบทางน้ำจากการศึกษาการจัดทำผังน้ำ เพื่อจัดทำแผนปรับปรุง แก้ไข													
	4.8	สำรวจ และจัดทำแผนดำเนินการขุดลอกเส้นทางคมนาคมทางน้ำเพื่อระบายน้ำได้อย่างรวดเร็ว ทบทวน/ตรวจสอบ สิ่งที่เกิดขวางการไหลของน้ำในระบบทางน้ำจากการศึกษาการจัดทำผังน้ำ เพื่อจัดทำแผนปรับปรุง แก้ไข	สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคที่ 5												
	4.9	สำรวจ และจัดทำแผนสิ่งกีดขวางทางน้ำที่เกิดจากการก่อสร้างเส้นทางรถไฟตัดกับเส้นทางน้ำเพื่อระบายน้ำได้อย่างรวดเร็ว ทบทวน/ตรวจสอบ สิ่งที่เกิดขวางการไหลของน้ำในระบบทางน้ำจากการศึกษาการจัดทำผังน้ำ เพื่อจัดทำแผนปรับปรุง แก้ไข	การรถไฟแห่งประเทศไทย												
	4.10	สนับสนุนแผนงานของหน่วยงานสำนักงานทางหลวงที่ 16 และ 17 กรมชลประทาน การประสานส่วนภูมิภาค สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคที่ 5 สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 8 สงขลา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำ การรถไฟแห่งประเทศไทย	กองทัพบก												

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

มาตรการ	กิจกรรม		หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เดือน											
				ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
5. เตรียมพร้อม / วางแผนเครื่องจักร เครื่องมือ บุคลากร ประจำพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมและพื้นที่เสี่ยงในช่วงฝนทิ้งช่วง ปรับปรุงวิธีการส่งน้ำในพื้นที่เสี่ยงในช่วงฝนทิ้งช่วง	5.1	เตรียมความพร้อมแผนป้องกันบรรเทาสาธารณภัย/แผนเผชิญเหตุในภาวะน้ำท่วมและช่วงฝนทิ้งช่วง เตรียมความพร้อมด้านบุคลากร เฝ้าระวังสถานการณ์น้ำท่วมและฝนทิ้งช่วง รวมทั้งให้ความช่วยเหลือได้ตลอด 24 ชั่วโมง เตรียมความพร้อมเครื่องจักรเครื่องมือให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานและเข้าช่วยเหลือได้ทันสถานการณ์ ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต 18 1.เครื่องสูบน้ำขนาดท่อส่งไม่เกิน 4 นิ้ว เครื่อง 2.เครื่องสูบน้ำขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์ดีเซล 16 เครื่อง 3.รถบรรทุกพร้อมเรือยนต์กู้ภัยเคลื่อนที่เร็ว 4 คัน 4.รถปฏิบัติการบรรเทาอุทกภัย พร้อมเครื่องสูบน้ำขนาดใหญ่ 1 คัน 5.เรือยนต์ท้องแบน 20 ลำ 6.เรือแอร์โบ้ท 1 ลำ ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต 12	ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต 18 ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต 12												

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

มาตรการ	กิจกรรม	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เดือน											
			ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
	1.รถบรรทุกติดตั้งเครื่องสูบน้ำระยะไกล 4 คัน 2.รถบรรทุกติดตั้งเครื่องสูบน้ำท่วม/ซัง 4 คัน 3.เครื่องสูบน้ำขนาดใหญ่ 1 เครื่อง 4.รถปฏิบัติการเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัย พร้อมอุปกรณ์ 9 คัน 5.เครื่องสูบน้ำขนาด ท่อส่ง 14 นิ้ว 15 เครื่อง 6.รถบรรทุกพร้อมเรือยนต์กู้ภัยเคลื่อนที่เร็ว(รถ1คันเรือยนต์กู้ภัย 2 ลำ) 5.เรือยนต์ท้องแบน 3 ลำ													

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

มาตรการ	กิจกรรม	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เดือน											
			ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
	5.2 เตรียมความพร้อมด้านบุคลากร ฝักระวัง สถานการณ์น้ำท่วมและฝนทั้งช่วง รวมทั้ง ให้ความช่วยเหลือได้ตลอด 24 ชั่วโมง เตรียมความพร้อมเครื่องจักรเครื่องมือให้ อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานและเข้าช่วยเหลือ ได้ทันสถานการณ์ วางแผนจุดติดตั้ง เครื่องผลักดันน้ำในพื้นที่ที่เหมาะสม สำนักงานชลประทานที่ 14 จำนวนเครื่องสูบน้ำ 11 เครื่อง - รถบรรทุกน้ำ 3 คัน - รถแบคโฮ 2 คัน (ระนอง) สำนักงานชลประทานที่ 15 จำนวนเครื่องสูบน้ำ 40 เครื่อง (กระบี่ พังงา ภูเก็ต) สำนักงานชลประทานที่ 16 จำนวนเครื่องสูบน้ำ 14 เครื่อง เครื่อง ผลักดันน้ำ 2 เครื่อง (ตรัง สตูล)	สำนักงานชลประทานที่ 14 สำนักงานชลประทานที่ 15 สำนักงานชลประทานที่ 16												

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

มาตรการ	กิจกรรม	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เดือน											
			ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
	5.3 เตรียมความพร้อมด้านบุคลากร ฝักระวัง สถานการณ์น้ำท่วมและฝนทิ้งช่วง รวมทั้ง ให้ความช่วยเหลือได้ตลอด 24 ชั่วโมง เตรียมความพร้อมเครื่องจักรเครื่องมือให้ อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานและเข้าช่วยเหลือ ได้ทันสถานการณ์ จำนวนเครื่องมือเครื่องจักร 1.เครื่องสูบน้ำ ขนาด 10 นิ้ว จำนวน 1 เครื่อง 2.เครื่องสูบน้ำ ขนาด 12 นิ้ว จำนวน 20 เครื่อง 3.เครื่องสูบน้ำ ขนาด 24 นิ้ว จำนวน 2 เครื่อง 4.เครื่องสูบน้ำ ขนาด 30 นิ้ว จำนวน 1 เครื่อง 5.รถบรรทุก 6 ล้อ ขนาด 3 ตัน จำนวน 1 คัน 6.รถบรรทุก 6 ล้อ ติดตั้งเครน จำนวน 1 คัน 7.รถบรรทุก 10 ล้อ ติดตั้งเครน จำนวน 1 คัน	สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 8 สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 10												

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

มาตรการ	กิจกรรม		หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เดือน											
				ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
		8.รถบรรทุกน้ำขนาด 6,000 ลิตร จำนวน 2 คัน													
	5.4	เตรียมความพร้อมบุคลากร เครื่องจักร เครื่องมือ ในสถานการณ์ฝนทิ้งช่วง เพื่อสำรวจชุดเจาะบ่อน้ำบาดาล 1.ชุดเจาะบ่อน้ำบาดาล (บ่อปกติ) 8 ชุด 2.รถบรรทุกน้ำ (ใช้ประจำชุดเจาะบ่อน้ำบาดาล) 8 คัน 3.ชุดซ่อมระบบประปา-เครื่องสูบ 3 ชุด 4.ชุดสำรวจธรณีฟิสิกส์อุทกธรณีวิทยา 2 ชุด 5.เครื่องหยั่งธรณีหลุมเจาะ 1 เครื่อง	สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 6 ตรัง												

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

มาตรการ	กิจกรรม		หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เดือน											
				ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
	5.5	เตรียมความพร้อมด้านบุคลากร เฝ้าระวังสถานการณ์น้ำท่วมและฝนทั้งช่วง รวมทั้งให้ความช่วยเหลือได้ตลอด 24 ชั่วโมง	ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 18 ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 12												
	5.6	เตรียมความพร้อมด้านบุคลากร เฝ้าระวังสถานการณ์น้ำท่วมเส้นทางคมนาคม รวมทั้งให้ความช่วยเหลือได้ตลอด 24 ชั่วโมง เตรียมความพร้อมเครื่องจักรเครื่องมือให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานและเข้าช่วยเหลือได้ทันสถานการณ์	สำนักงานทางหลวงที่ 16 สำนักงานทางหลวงที่ 17 สำนักงานทางหลวงชนบทที่ 12 สำนักงานทางหลวงชนบทที่ 14												
	5.7	เตรียมความพร้อมด้านบุคลากร เฝ้าระวังสถานการณ์น้ำท่วมและฝนทั้งช่วงรวมทั้งให้ความช่วยเหลือได้ตลอด 24 ชั่วโมง เตรียมความพร้อมเครื่องจักรเครื่องมือให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานและเข้าช่วยเหลือได้ทันสถานการณ์	กองทัพบก กองทัพอากาศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ												
	5.8	ติดตามวิเคราะห์พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมช่วงฝนทิ้งช่วง ด้วยภาพถ่ายดาวเทียม และอากาศยานไร้คนขับ (UAV) กำหนดแนวทางและเงื่อนไขของการแจ้งเตือนตามระดับน้ำและผลกระทบที่เกิดขึ้น	สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)												

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

มาตรการ	กิจกรรม		หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เดือน											
				ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
	5.9	เตรียมความพร้อมแผนป้องกันบรรเทาสาธารณภัย/แผนเผชิญเหตุในภาวะน้ำท่วมและช่วงฝนทิ้งช่วง เตรียมความพร้อมด้านบุคลากร เฝ้าระวังสถานการณ์น้ำท่วมและฝนทิ้งช่วง รวมทั้งให้ความช่วยเหลือได้ตลอด 24 ชั่วโมง เตรียมความพร้อมเครื่องจักรเครื่องมือให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานและเข้าช่วยเหลือได้ทันสถานการณ์	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น												
	5.10	วางแผนการจัดการสรรน้ำพื้นที่ชลประทานของสำนักงานชลประทานที่ 14 สำนักงานชลประทานที่ 15 และสำนักงานชลประทานที่ 16 ให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนในอ่างเก็บน้ำ ได้แก่ อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำคลองพุดเตย อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำคลองท่าจั่ว อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำคลองแห้ง อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำคลองหย้า อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำเขียว อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำลึก อ่างเก็บน้ำบางก่าปรีด อ่างเก็บน้ำบางเหนียวดำ อ่างเก็บน้ำบางวาด และอ่างเก็บน้ำหาดส้มแป้น และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ	สำนักงานชลประทานที่ 14 สำนักงานชลประทานที่ 15 สำนักงานชลประทานที่ 16												

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

มาตรการ	กิจกรรม	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เดือน											
			ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
	5.11 วางแผนการจัดการสรรน้ำให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุน และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ วางแผนการจัดการสรรน้ำพื้นที่ชลประทานของสำนักงานชลประทานที่ 14 สำนักงานชลประทานที่ 15 และสำนักงานชลประทานที่ 16 ให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนในอ่างเก็บน้ำ ได้แก่ อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำคลองพุดเตย อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำคลองท่าจั่ว อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำคลองแห้ง อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำคลองหย้า อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำเขียว อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำลึก อ่างเก็บน้ำบางกำปริด อ่างเก็บน้ำบางเหนียวดำ อ่างเก็บน้ำบางวาด และอ่างเก็บน้ำหาดส้มแป้น และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งวางแผนลดการสูญเสียน้ำโดยการปรับปรุงวิธีการส่งน้ำและซ่อมแซมระบบการส่งน้ำเพื่อเพิ่มศักยภาพการใช้น้ำ ให้ได้ประโยชน์สูงสุด	สำนักงานชลประทานที่ 14 สำนักงานชลประทานที่ 15 สำนักงานชลประทานที่ 16												

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

มาตรการ	กิจกรรม		หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เดือน											
				ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
	5.12	วางแผนการจัดการสรรน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุน และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ	การประปาส่วนภูมิภาคเขต 4 การประปาส่วนภูมิภาคเขต 5 สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 6 ตรัง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น												
	5.13	การปฏิบัติการฝนหลวงในช่วงฝนทิ้งช่วง	กรมฝนหลวงและการบินเกษตร												
6.ตรวจสอบความมั่นคงปลอดภัย คัน ทำนบ พนังกันน้ำ	6.1	ตรวจสอบความมั่นคง แข็งแรง ของคันกันน้ำ ทำนบ และพนังกันน้ำ พร้อมทั้งซ่อมแซมและปรับปรุงให้มีสภาพพร้อมใช้งาน หรือเตรียมแผนเสริมความสูง หรือก่อสร้างคัน ทำนบ พนังกันน้ำชั่วคราวหากจำเป็น	สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง สตูล สำนักงานชลประทานที่ 14 สำนักงานชลประทานที่ 15 สำนักงานชลประทานที่ 16 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น												
	6.2	ตรวจสอบความมั่นคง แข็งแรง ของเขื่อนป้องกันตลิ่งบริเวณแม่น้ำกระบุรี คลองละอุ่น คลองหาดส้มแป้น คลองกะเปอร์ คลองตะกั่วป่า แม่น้ำมะรุ่ย คลองบางใหญ่ คลองกระบี่ใหญ่ คลองปากสีย แม่น้ำตรัง คลองปะเหลียน คลองละงู คลองคูสน คลองมาบั่ง	สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคที่ 5												
	6.3	ตรวจสอบความมั่นคง แข็งแรง ของสะพาน ท่อลอด บริเวณจุดตัดเส้นทางคมนาคมกับลำน้ำ	สำนักงานทางหลวงที่ 18 สำนักงานทางหลวงชนบทที่ 12 การรถไฟแห่งประเทศไทย												

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

มาตรการ	กิจกรรม		หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เดือน											
				ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
	6.4	สำรวจแนวช่องว่างของคันกันน้ำ ทำนบ และพนังกั้นน้ำ ด้วยรถ MMS	สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน)												
7.เพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำของทางน้ำ	7.1	จัดทำแผนบูรณาการด้านเครื่องจักรเครื่องมือ/สารชีวภัณฑ์ในการกำจัดวัชพืช ผักตบชวา และขยะในลำน้ำ และประชาสัมพันธ์	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 4 สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด สำนักงานชลประทานที่ 14 สำนักงานชลประทานที่ 15 สำนักงานชลประทานที่ 16 สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคที่ 5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและ ภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 8 สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 10 ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 12 ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 18 สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แห่งประเทศไทย												

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

มาตรการ	กิจกรรม		หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เดือน											
				ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
	7.2	ดำเนินการขุดลอกคูคลอง เพื่อเพิ่มพื้นที่น้ำตักแม่น้ำลำคลอง และเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ	สำนักงานชลประทานที่ 14 สำนักงานชลประทานที่ 15 สำนักงานชลประทานที่ 16 สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคที่ 4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 18 ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 12 สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 8 สงขลา												
	7.3	จัดทำ Big Cleaning Day ในพื้นที่ลุ่มน้ำ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานชลประทานที่ 15 สำนักงานชลประทานที่ 16 สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 8 สงขลา												
8. ชักซ้อมแผนเผชิญเหตุ ตั้งศูนย์ส่วนหน้าก่อนเกิดภัยและฟื้นฟูสภาพให้กลับสู่สภาพปกติ	8.1	บูรณาการจัดทำแผนปฏิบัติการร่วมกับแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในระดับชาติและระดับพื้นที่ ชักซ้อมแผนเผชิญเหตุ และจัดเตรียมพื้นที่อพยพ (อย่างน้อยภาคละ 1 พื้นที่) โดยให้ทุกอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกแห่ง จัดเตรียมศูนย์พักพิงชั่วคราวในพื้นที่ และให้ส่วนอำนวยการของศูนย์	ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 12 ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 18 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกอำเภอในจังหวัดระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง สตูล สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 4												

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

มาตรการ	กิจกรรม		หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เดือน											
				ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
		บัญชาการเหตุการณ์อุทกภัยและดินถล่ม ประสานอำเภอ องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดหา ศูนย์พักพิงชั่วคราวรองรับหน่วย													
	8.2	ตั้งศูนย์บัญชาการบริหารจัดการน้ำส่วน หน้าสำหรับเผชิญเหตุเพื่อเตรียมความ พร้อมและบริหารจัดการสถานการณ์ โดย บูรณาการการทำงานร่วมกับกลไกการ ทำงานของแผนป้องกันและบรรเทาสา ธารณภัยแห่งชาติ เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะ เกิดสถานการณ์อุทกภัยในพื้นที่ กอง อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณ ภัยจังหวัด จัดตั้งศูนย์บัญชาการ เหตุการณ์จังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการ จังหวัดในฐานะผู้อำนวยการจังหวัด เป็นผู้ บัญชาการเหตุการณ์ รับผิดชอบในการ อำนวยการ ควบคุม กำกับดูแล สั่งการใน เหตุการณ์สาธารณภัยที่เกิดขึ้นตาม แผนผังโครงสร้างในศูนย์บัญชาการ เหตุการณ์จังหวัด/ศูนย์บัญชาการณส่วน หน้าจังหวัด	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 4 กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม สำนักคณะกรรมการกิจการกระจาย เสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการ โทรคมนาคมแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กองบัญชาการกองทัพไทย กรมอุตุนิยมวิทยา สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 8 สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 10 สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและ ภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 18												

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

มาตรการ	กิจกรรม		หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เดือน											
				ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
			ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 12 กรมประชาสัมพันธ์												
	8.3	บูรณาการการทำงานร่วมกับกลไกการทำงาน ของแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แห่งชาติ และวางแผนกำหนด แนวทางการฟื้นฟูให้กลับสู่สภาพปกติ	ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 12 ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 18												

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

มาตรการ	กิจกรรม		หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เดือน											
				ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
9.เร่งเก็บกักน้ำในแหล่งน้ำ ทุกประเภทช่วงปลายฤดู ฝน	9.1	เร่งเก็บน้ำ/สูบน้ำส่วนเกิน ในช่วง ปลายฤดูฝนไปเก็บในอ่างเก็บน้ำ/แหล่งน้ำ ธรรมชาติไว้ในฤดูแล้ง	สำนักงานชลประทานที่ 14 สำนักงานชลประทานที่ 15 สำนักงานชลประทานที่ 16 สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 8 สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 10 ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 12 ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 18 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การประปาส่วนภูมิภาคเขต 4 การประปาส่วนภูมิภาคเขต 5												
	9.2	บริหารจัดการอ่างเก็บน้ำ/แหล่งน้ำเกณฑ์ ปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำ (Rule Curve) หรือ เติมศักยภาพเก็บกัก	สำนักงานชลประทานที่ 14 สำนักงานชลประทานที่ 15 สำนักงานชลประทานที่ 16												
	9.3	พัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำขนาดเล็กเพิ่มขึ้น ได้แก่ สระน้ำ หนองน้ำ บ่อน้ำตื้น เป็นต้น	สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 8 สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 10 สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11 สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การประปาส่วนภูมิภาคเขต 4 การประปาส่วนภูมิภาคเขต 5												

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

มาตรการ	กิจกรรม		หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เดือน											
				ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
10.สร้างความเข้มแข็ง เครือข่ายภาคประชาชน ในการให้ข้อมูล สถานการณ์	10.1	อบรมการจัดการความรู้ (Knowledge Management , KM) สร้างองค์ความรู้ แก่ปราชญ์ชุมชนและภาคประชาชน การให้องค์ความรู้ภาคประชาชน ในการ ติดตาม เฝ้าระวัง แจ้งข้อมูลในพื้นที่ สร้างเครือข่ายภาคประชาชนในพื้นที่ เพื่อ แจ้งข้อมูลสถานการณ์ สร้างช่องทางในการส่งข้อมูล/แจ้งข้อมูล สถานการณ์	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ราชอาณาจักร สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 8 สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 10 ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 12 ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 18 และทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง												
11. การสร้างการรับรู้และ ประชาสัมพันธ์ผ่าน คณะกรรมการลุ่มน้ำ คณะกรรมการ ทรัพยากรน้ำจังหวัด องค์กรผู้ใช้น้ำ เครือข่าย ต่างๆ	11.1	สร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ ร่วมกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเตรียมความ พร้อมรับสถานการณ์ช่วงฤดูฝน ปี 2566 ให้ทุกภาคส่วนได้รับรู้และเข้าใจผ่าน คณะกรรมการลุ่มน้ำ คณะกรรมการ ทรัพยากรน้ำจังหวัด องค์กรผู้ใช้น้ำ เครือข่ายต่างๆและประชาชน	คณะกรรมการลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก คณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง สตูล สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 4												
12.ติดตามประเมินผล ปรับมาตรการให้ สอดคล้องกับสถานการณ์ ภัย	12.1	กำหนดประเมินตัวชี้วัดการดำเนินการ (กระบวนการ ผลผลิต ผลลัพธ์) ติดตาม วิเคราะห์ ประเมินสถานการณ์น้ำ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและภาค ประชาชนอย่างใกล้ชิด	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 4 และทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง												

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

มาตรการ	กิจกรรม		หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เดือน											
				ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
		ติดตามการดำเนินงานและสรุปผล เพื่อ ปรับมาตรการให้สอดคล้องกับ สถานการณ์ภัย													

บทที่ 6

รูปแบบรายงานผล

6.1 กรณียังไม่เกิดภาวะน้ำท่วม

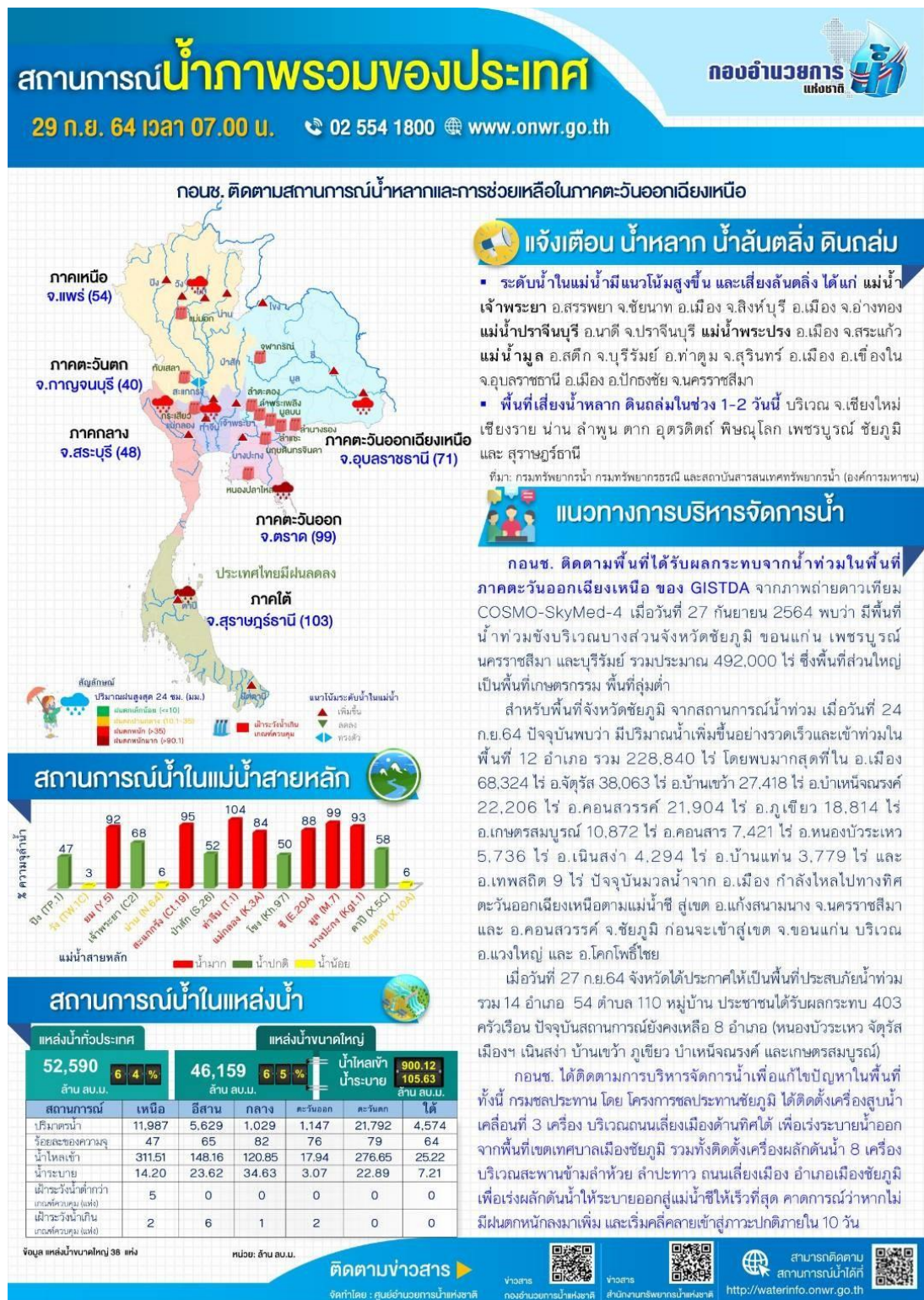
จากปฏิทินการบริหารจัดการน้ำในบทที่ 5 ได้มีการกำหนดช่วงเวลาที่จะเริ่มมีการวิเคราะห์ คาดการณ์ และติดตามสภาพอากาศ ฝน น้ำท่า อ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำธรรมชาติไว้ โดยในกรณีที่ผลการวิเคราะห์ยังไม่พบว่าจะเกิดภัยน้ำท่วม การรายงานผลจะมีเฉพาะส่วนของข้อมูลน้ำเป็นหลัก โดยยังไม่มีข้อมูลพื้นที่ประสบภัย

การรายงานผลในส่วนนี้จะดำเนินการร่วมกับการจัดทำระบบเตือนภัยน้ำท่วมตามหัวข้อ 4.5 และการเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ ตามหัวข้อ 4.6 รูปแบบของการรายงานผลให้เป็นไปตามที่หน่วยงานรับผิดชอบกำหนด ซึ่งก็จะเป็นหน่วยงานเดียวกับที่จัดทำระบบเตือนภัย

เนื้อหาของการรายงานผลในกรณีที่ยังไม่เกิดภาวะน้ำท่วม อย่างน้อยควรครอบคลุมข้อมูลบ่งชี้การเกิดภาวะน้ำท่วม ได้แก่

- (1) ปริมาณฝน
- (2) ระดับน้ำในลำน้ำ
- (3) ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำ

โดยอาจพิจารณานำเสนอเฉพาะบางสถานี หรือ บางอ่างเก็บน้ำที่มีขนาดใหญ่ หรือควรนำเสนอภาพรวมของปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำเป็นรายภาค เพื่อความกระชับตามตัวอย่างในภาพประกอบ 6-1 และอาจมีข้อมูลพื้นที่เสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดภัยน้ำท่วมขึ้น รวมทั้งข้อมูลด้านการบริหารที่คาดว่าจะดำเนินการเพื่อเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบด้วย

6.2 กรณีเกิดภาวะน้ำท่วม

6.2.1 กรณีเกิดภาวะน้ำท่วมในระดับภัย 1 และ 2

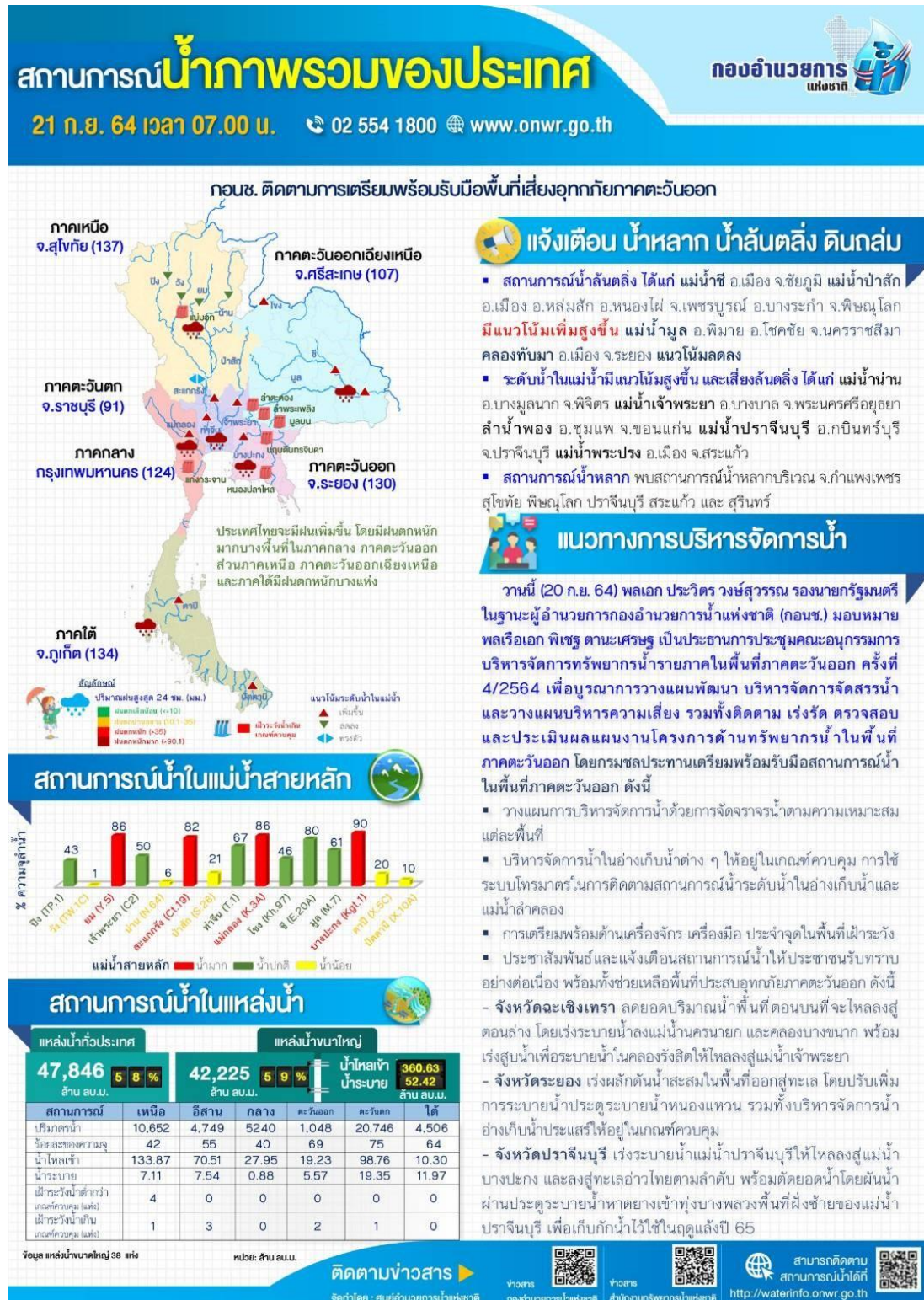
การรายงานข้อมูลในกรณีนี้ จะมีข้อมูลที่เพิ่มเติมขึ้นจากข้อมูลสถานการณ์และการคาดการณ์น้ำในหัวข้อ 6.1 ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะน้ำท่วม ได้แก่ พื้นที่ประสบภัย ผู้ได้รับผลกระทบ ฯลฯ ตามตัวอย่างในภาพประกอบ 6-2 รวมทั้งแนวทางการบริหารและบรรเทาภัยที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจมีทางเลือกเพื่อให้กองอำนวยการน้ำแห่งชาติได้ใช้ประกอบการตัดสินใจ ทั้งนี้รูปแบบของการรายงานผลให้เป็นไปตามที่หน่วยงานที่รับผิดชอบกำหนด โดยหน่วยงานรับผิดชอบยังคงเป็นหน่วยงานตามหัวข้อ 6.1 เป็นหลัก สำหรับหน่วยงานสนับสนุนอื่นๆ ก็อาจจัดทำรายงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของหน่วยงานนั้นขึ้นมาด้วย เพื่อเป็นการบูรณาการข้อมูลให้หน่วยงานอื่นๆ ได้รับทราบการดำเนินการด้วย

เนื่องจากภัยในระดับ 1 : ปกติ และ ระดับ 2 : รุนแรง หรือ คาดว่าจะรุนแรง จะมีโครงสร้าง การบัญชาการและอำนวยการอยู่ที่ระดับกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ/สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ โดยไม่มีการตั้งศูนย์บัญชาการน้ำเฉพาะกิจ ทั้งนี้ สททช. ก็เป็นหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่บูรณาการข้อมูลและจัดทำรายงานตั้งแต่สภาวะก่อนเกิดภัยอยู่แล้ว ดังนั้น ในระดับภัย 2 ส่วนนี้จึงไม่มีการจัดทำรายงานสรุปเพิ่มเติมเหมือนกรณีภัยระดับ 3

6.2.2 กรณีเกิดภาวะน้ำท่วมในระดับภัย 3

ในกรณีที่เกิดภัยในระดับที่ 3 : วิกฤติ โครงสร้างการบัญชาการ อำนวยการ ปฏิบัติการ จะ เปลี่ยนไปจากภัยระดับ 1 และ 2 โดยจะมีการตั้ง “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” ขึ้น โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บัญชาการ

ดังนั้นในส่วนของการรายงานผลนอกจากจะมีการดำเนินการในลักษณะเดียวกับภัยระดับ 1 และ 2 แล้ว อาจต้องมีการเพิ่มรายงานสรุปสถานการณ์น้ำและทางเลือกในการบรรเทาวิกฤติน้ำ ในกรณีที่สภาพปัญหารุนแรงเกินกว่าเกณฑ์การบริหาร เช่น อาจมีปัญหาเขื่อนขนาดใหญ่หรือขนาดกลางบางแห่งชำรุดร่วมด้วย เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อประกอบการตัดสินใจของนายกรัฐมนตรี ในการบัญชาการสถานการณ์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่สุด รวมทั้งอาจต้องมีการรายงานผล การติดตามข้อสั่งการของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจด้วย

ภาพประกอบ 6-2 ตัวอย่างการรายงานผล กรณีเกิดภาวะภัยน้ำท่วม

บทที่ 7

บทสรุป

ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 มาตรา 35 (2) คณะกรรมการลุ่มน้ำมีหน้าที่และอำนาจ จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม เสนอคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เพื่อให้ความเห็นชอบ มาตรา 61 ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งขึ้นไว้เป็นการล่วงหน้า โดยให้จัดทำเป็นแผนเพื่อเตรียมการรองรับทั้งกรณีปกติซึ่งสามารถคาดหมายได้ว่าจะเกิดภาวะน้ำแล้งในระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่งเป็นประจำ และกรณีที่เกิดภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง

แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง ตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (1) หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน
- (2) งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ
- (3) การเตรียมข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง
- (4) การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ
- (5) วิธีการควบคุมการใช้น้ำในพื้นที่
- (6) การหาแหล่งน้ำทดแทนและการขนส่งน้ำจากแหล่งน้ำทดแทนมายังพื้นที่ซึ่งเกิดภาวะน้ำแล้ง
- (7) การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากภาวะน้ำแล้ง

มาตรา 64 ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมขึ้นไว้เป็นการล่วงหน้าโดยให้จัดทำเป็นแผนเพื่อเตรียมการรองรับทั้งกรณีปกติซึ่งสามารถคาดหมายได้ว่าจะเกิดภาวะน้ำท่วมในระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่งเป็นประจำ และกรณีฉุกเฉินที่มีน้ำท่วมเกิดขึ้นโดยฉับพลัน โดยในการจัดทำแผนต้องพิจารณาถึงสภาพแวดล้อม ผังน้ำ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่นั้นประกอบด้วย

แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (1) หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน
- (2) งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ
- (3) การเตรียมข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
- (4) การบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วม
- (5) การจัดทำระบบเตือนภัยน้ำท่วม
- (6) การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ
- (7) วิธีการระบายน้ำที่รวดเร็วและถูกต้องตามหลักวิชาการให้น้ำระบายไปตามแนวทางที่กำหนด

(8) วิธีการกักเก็บน้ำเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

(9) การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่อาจได้รับ
ภัยพิบัติจากน้ำท่วม

มาตรา 61 วรรคสอง และมาตรา 64 วรรคสอง กำหนดให้ในการจัดทำแผนป้องกัน
และแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ให้มีการบูรณาการร่วมกับแผนการ
ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นจาก
หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และประชาชนในเขตลุ่มน้ำตามความ
เหมาะสม

โดยผลการดำเนินงานโครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผน
ป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก ได้ดำเนินการตามองค์ประกอบหลักดังกล่าว
ข้างต้นประกอบด้วย

(1) ทบทวนจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะ
น้ำท่วมในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตกตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 มาตรา 61
และ มาตรา 64 ให้สอดคล้องกับบริบทลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตกและองค์ประกอบในการบริหารจัดการ
น้ำ

(2) นำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมใน
เขตพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตกให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ที่เกี่ยวข้องทราบและนำไปสู่การปฏิบัติ โดยได้ดำเนินการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นในวันที่ 2
มิถุนายน 2566 ณ ห้องประชุมพระยารัษฎา ศาลากลางจังหวัดตรังโดยมีท่านผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง
เป็นประธานในการประชุม และมีผู้เข้าร่วมให้ความคิดเห็นทั้งในระบบออนไลน์ และเข้าร่วมในห้อง
ประชุมทั้งสิ้น 40 คน ดังแสดงในภาพประกอบ 7-1

(3) นำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมลุ่มน้ำ
ภาคใต้ฝั่งตะวันตก เพื่อให้คณะกรรมการลุ่มน้ำใช้แผนดังกล่าวเป็นกรอบในการติดตามการดำเนินการ
ให้เป็นไปตามแผน โดยได้นำเข้าวาระการประชุมวันที่ 27 มิถุนายน 2566 ณ ศาลากลางจังหวัดตรัง
ผลการประชุม ที่ประชุมได้พิจารณารับแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไข
ภาวะน้ำท่วมลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก เพื่อใช้ในการติดตามการดำเนินงานและนำเสนอต่อ
คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติเพื่อพิจารณาต่อไป

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)

ภาพประกอบ 7-1 การประชุมรับฟังความคิดเห็น

ภาคผนวก

QR Code สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม

